

LATVIJAS POZĪCIJAS DOKUMENTA EKONOMISKAIS PAMATOJUMS

2001

SATURS

1. IEVADS	8
1.1. Vispārējie pieņēmumi (nostāja), kas ir pozīcijas pamatā	8
1.2. Pozīcijas īstenošanās scenāriji	10
1.3. Pozīcijas pilnas īstenošanās novērtējums – ieguvumi un zaudējumi	12
1.4. Pielikumi	18
2. GRAUDAUGI, EĻĻAS AUGI UN PROTEĪNAUGI	22
2.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta	22
2.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	27
2.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	27
2.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	31
2.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	36
2.2.4. KTO ieviešanas plāns	40
2.3. ES labības sektora (ieskaitot proteīnaugus) un eļļas augu un tauku tirgus KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	72
2.3.1. ES labības sektora (ieskaitot proteīnaugus) KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	72
(a) Ievads	72
(b) Labības KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	72
(c) Labības KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	74
2.3.2. ES eļļas augu un tauku tirgus KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	78
(a) Ievads	78
(b) Eļļas un tauku KTO galveno reglamentējošo tiesisko aktu bāze	78
(c) Eļļas un tauku KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	79
2.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	82
2.4.1. Tēze par references ražību	82
2.4.2. Tēze par references apjomiem	87
2.4.3. Tēze par miežu graudu minimālajiem izmēriem intervencei	91
2.4.4. Tēze par intervences rudzu graudu minimālo krišanas skaitli	91
2.4.5. Tēze par sējas beigu un iesniegumu iesniegšanas termiņu	91
2.4.6. Tēzes par "spēju nodrošināt ..."	92
(a) graudaugi	92
(b) eļļas un tauki	94
(c) proteīnaugi	95
2.5. Pielikumi	97
3. KARTUPEĻU CIETE	100
3.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta	100
3.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	103
3.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	103
3.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	105
3.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	107
3.2.4. KTO ieviešanas plāns	108
3.3. ES kartupeļu cietes KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	118
(a) Ievads	118
(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	118
(c) Kartupeļu cietes KTO pamatelementi (2001. – 2006. gadam)	118
3.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	120

3.5.	Pielikumi	124
4.	PĀRSTRĀDĀTI GRAUDI, GRAUDU AIZVIETOTĀJI, DZĪVNIĒKU BARĪBA, RĪSI, SAUSĀ LOPBARĪBA	125
4.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	125
4.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	126
4.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	126
4.2.2.	KTO ieviešanas plāns	127
4.3.	ES sausās lopbarības un rīsu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	135
4.3.1.	ES sausās lopbarības KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	135
	(a) Ievads	135
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	135
	(c) Sausās lopbarības KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	135
4.3.2.	ES rīsu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	136
	(a) Ievads	136
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	137
	(c) Rīsu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	137
4.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	139
	(a) sausā lopbarība	139
	(b) rīsi	139
5.	CUKURS	141
5.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	141
5.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	145
5.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	145
5.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	148
5.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	154
5.2.4.	KTO ieviešanas plāns	163
5.3.	ES cukura KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	175
	(a) Ievads	175
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	175
	(c) Cukura KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	178
5.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	181
5.4.1.	Tēze par ražošanas kvotu	181
5.4.2.	Tēzes par «spējīga nodrošināt ...»	184
5.5.	Pielikumi	186
6.	OLĪVEĻĻA, ZĪDTĀRPIŅI, IZOGLIKOZE UN KOKVILNA	187
6.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	187
6.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	189
6.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	189
6.2.2.	KTO ieviešanas plāns	191
6.3.	ES kokvilnas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	197
	(a) Ievads	197
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	197
	(c) Kokvilnas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	198
6.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	199
6.4.1.	Tēze attiecībā uz valsts administratīvo kapacitāti KTO īstenošanā	199
7.	LINI UN KAŅEPES	200
7.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	200
7.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	203

7.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	203
7.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	205
7.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	207
7.2.4.	KTO ieviešanas plāns	208
7.3.	ES šķiedras linu un kaņepju KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	216
	(a) Ievads	216
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	216
	(c) ES šķiedras linu un kaņepju KTO pamatelementi (2001. – 2006. gadam)	216
7.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	219
7.4.1.	Tēze attiecībā uz atbalsta maksājumiem linu pirmapstrādes uzņēmumiem un audzētājiem	219
7.4.2.	Tēze par «spējīga nodrošināt ...»	222
7.5.	Pielikumi	223
8.	AUGĻI UN DĀRZEŅI	224
8.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	224
8.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	230
8.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	230
8.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	235
8.2.3.	KTO ieviešanas plāns	238
8.3.	ES augļu un dārzeņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	254
8.3.1.	ES svaigu augļu un dārzeņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	254
	(a) Ievads	254
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	254
	(c) Svaigu augļu un dārzeņu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	258
8.3.2.	ES KTO pārstrādātu augļu un dārzeņu sektora pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	262
	(a) Ievads	262
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	262
	(c) Pārstrādātu augļu un dārzeņu sektora KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	266
8.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	268
	(b) Pārstrādāti augļi un dārzeņi	269
9.	VĪNS UN ALKOHOLS	275
9.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	275
9.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	278
9.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	278
9.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	283
9.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	296
9.3.	ES vīna un alkohola KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	297
	(a) Ievads	297
	(b) Vīna KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	297
	(c) Vīna KTO pamatelementi (2001.-2006.gadam)	299
9.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	304
9.4.1.	Tēzes "būs spējīga..."	304
10.	BANĀNI, TABAKA, SĒKLAS, APIŅI UN CITAS ĪPAŠAS NOZĪMES KULTŪRAS	306
10.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	306
10.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	310

10.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējas pozīcijas saskaņošanai	310
10.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	312
10.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	314
10.2.4.	KTO ieviešanas plāns	316
10.3.	ES banānu, tabakas, sēklu, apiņu, puķu un dzīvo augu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	324
10.3.1.	ES banānu nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	324
	(a) Ievads	324
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	324
	(c) Banānu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	325
10.3.2.	ES jēltabakas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	326
	(a) Ievads	326
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	327
	(c) Jēltabakas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	328
10.3.3.	ES sēklu sektora KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	329
	(a) Ievads	329
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	330
	(c) Sēklu sektora KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	330
10.3.4.	ES puķu un dzīvo augu sektora KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	331
	(a) Ievads	331
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	331
	(c) Puķu un dzīvo augu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	333
10.3.5.	ES apiņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	333
	(a) Ievads	333
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	334
	(c) Apiņu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	335
10.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	337
	(a) Banāni	337
	(b) Puķes un dzīvi augi	337
11.	PIENS UN PIENA PRODUKTI	338
11.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	338
	(a) Ražošana	338
	(b) Pārstrāde	340
	(c) Ārējā tirdzniecība	340
11.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	345
11.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	345
11.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	348
11.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	353
11.2.4.	KTO ieviešanas plāns	357
11.3.	ES piena nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	378
	(a) Ievads	378
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	379
	(c) Piena KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	381
11.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	386
	11.4.1. Tēzes attiecībā uz references apjomiem un ražībām	386
	11.4.2. Tēzes par "būs spējīga..."	392
11.5.	Pielikumi	394
12.	LIELLOPU UN TEĻA GAĻA	397
12.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	397

12.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	402
12.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	402
12.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	408
12.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	417
12.2.4.	KTO ieviešanas plāns	421
12.3.	ES liellopu un teļa gaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	435
	(a) Ievads	435
	(b) ES liellopu un teļa gaļas KTO mērķis:	435
	(c) KTO uzdevumi:	435
	(d) KTO attīstības vēsture un attīstības posmi	435
	(e) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	436
	(f) Liellopu un teļa gaļas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	437
12.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	442
12.4.1.	Tēze attiecībā uz liellopu speciālās prēmijām	442
12.4.2.	Tēze attiecībā uz zīdītājgovju prēmijām	446
12.5.	Tēze attiecībā uz kaušanas prēmijām	447
12.5.1.	Tēze attiecībā uz papildus maksājumu nacionālajās aploksnēs	448
12.5.2.	Tēzes par "būs spējīga..."	451
12.6.	Pielikumi	455
13.	AITU UN KAZU GAĻA	459
13.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	459
13.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	462
13.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	462
13.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	464
13.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	468
13.2.4.	KTO ieviešanas plāns	469
13.3.	ES aitu un kazu gaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	482
	(a) Ievads	482
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	482
	(c) Aitu un kazu gaļas KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)	483
13.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	486
13.4.1.	Tēze attiecībā uz prēmijām aitu mātēm	486
13.5.	Pielikumi	490
14.	CŪKGAĻA	492
14.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	492
14.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	495
14.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	495
14.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	497
14.2.3.	KTO ieviešanas plāns	500
14.3.	ES cūkgaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	510
	(a) Ievads	510
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	510
	(c) Cūkgaļas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)	512
14.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	514
14.4.1.	Nozares attīstības perspektīvas	514
14.4.2.	Tēzes par "būs spējīga..."	514
14.5.	Pielikumi	516
15.	OLAS UN MĀJPUTNU GAĻA	520

15.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	520
15.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	523
15.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	523
15.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	524
15.2.3.	Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam	527
15.2.4.	KTO ieviešanas plāns	528
15.3.	ES putnu olu un putnu gaļas nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	534
15.3.1.	ES putnu olu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	534
	(a) Ievads	534
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	534
	(c) Putnu olu KTO pamatelementi (instrumenti un mehānismi) (2001.-2006.gadam)	534
15.3.2.	ES putnu gaļas nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	535
	(a) Ievads	535
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	536
	(c) Putnu gaļas KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)	536
15.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	538
15.4.1.	Nozares attīstības perspektīvas	538
15.5.	Pielikumi	539
16.	MEDUS UN ALBUMĪNI	542
16.1.	Izraksts no Pozīcijas dokumenta	542
16.2.	Pēcpozīcijas dokumentu aprīte	545
16.2.1.	Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai	545
16.2.2.	Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam	546
16.3.	ES medus un albumīnu nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija	550
	(a) Ievads	550
	(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze	550
	(c) Medus KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)	550
16.4.	Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija	553
16.4.1.	Tēze par bišu saimes finansiālā atbalsta saņemšanu	553
16.5.	Pielikumi	555

1. IEVADS

1.1. Vispārējie pieņēmumi (nostāja), kas ir pozīcijas pamatā

Latvijas valdība sarunu nostājas dokumenta sadaļā "Lauksaimniecība" kopumā apliecina gatavību ES KLP ieviešanai un tai saistošo *acquis communautaire* pieņemšanai lauksaimniecības jomā (sarunu nostājas dokumenta 7. sadaļa) līdz ar Latvijas iestāšanos ES. Tā kā Latvijas valdība ir pieņēmusi 2003.gada 1. janvāri kā datumu Latvijas gatavībai iestāties ES, ar šo datumu Latvija ir gatava arī KLP ieviešanai. Tomēr par atsevišķiem šīs sadaļas *acquis communautaire* jautājumiem Latvija vēlas turpināt sarunas, lai nodrošinātu savu interešu aizstāvību.

Latvijas pozīcijas galvenie principi sarunu nostājas dokumentā ir sekojošie:

- "Radīt priekšnoteikumus Latvijas lauksaimniecības sektora sekmīgai attīstībai vienotajā Eiropas Savienības ekonomiskajā telpā uz līdztiesīgiem pamatiem.
- Paredzēt racionālus ražošanas apjomus līmenī, kas atbilst vietējā tirgus pašnodrošināšanas apjomam.
- Nodrošināt Latvijas lauku zemes iespējami pilnīgāku un efektīvu izmantošanu ražošanā un kultūrvēsturiskās vides saglabāšanā.
- Saglabāt nodarbinātību laukos adekvāti ekonomiski pamatotam lauksaimniecības produkcijas ražošanas apjomam un kā būtisku lauku vides sastāvdaļu (daba, sociālie faktori, kultūra)."

Latvijas valdība uzskata, ka, iestājoties Eiropas Savienībā, ES KLP attiecināma uz Latvijas ražotājiem pilnībā un ar pirmo iestāšanās dienu, nodrošinot līdzvērtīgu atbalstu saskaņā ar KLP vispārējiem pamatprincipiem:

- *vienotu lauksaimniecības preču tirgu*, kas paredz gan muitas tarifu un citu tirgošanās šķēršļu barjeru, kā arī konkurenci kropļojošu subsīdiju likvidāciju, vienotu cenu un kopēju konkurences likumu ieviešanu;
- *priekšrocības Savienības locekļiem* jeb kopīgu tirgus aizsardzību;
- *solidaritāti finansu jautājumos*.

Saskaņā ar KLP vienotā lauksaimniecības preču tirgus pamatprincipu, ES KLP attiecināma uz Latvijas ražotājiem, nodrošinot viņiem ES ražotājiem līdzvērtīgu atbalstu, kas nozīmē arī tiešo maksājumu piemērošanu pilnā apmērā.

Tiešo maksājumu attiecināšana uz potenciālajām jaunajām dalībvalstīm tiek diskutēta arī pašā Eiropas Savienībā. Kā galvenie argumenti to nepiemērošanai jaunpienācējām valstīm tiek minēti:

- ES budžeta nespēja finansēt ievērojamas papildus summas, kas rastos, ja tiešie maksājumi tiktu attiecināti arī uz jaunajām dalībvalstīm.
Diemžēl šāds arguments nav pietiekams un neattaisno negodīgas konkurences radīšanu paplašinātās ES kopējā tirgū, un tas ir pretrunā ar vienotā lauksaimniecības preču tirgus ideju;
- **pievienošanās rezultātā jaunajās dalībvalstīs paredzama cenu līmeņa palielināšanās lielākajai daļai lauksaimniecības produktu, tādēļ tiek uzskatīts, ka papildus subsīdijas ražotājiem nav nepieciešamas. Pie tam, kompensācijas maksājumi tika ieviesti, lai kompensētu ražotājam par teorētisku tirgus ienākumu samazināšanos intervences cenu samazināšanas rezultātā, ko Latvijas ražotāji nav piedzīvojuši.**

Lai gan sākotnēji šie maksājumi lauksaimniekiem tika dēvēti par kompensācijas maksājumiem (*compensatory payments*), kas atspoguļoja šo maksājumu būtību – *kompensēt* cenu samazināšanas radīto ienākumu samazināšanos, šobrīd tie arvien biežāk tiek dēvēti par tiešajiem maksājumiem, aizmirstot to sākotnējo *kompensēšanas* mērķi. Kaut arī sākotnēji kompensācijas maksājumi bija paredzēti kā pārejas pasākums, šodien tie kļuvuši par KLP neatņemamu un pastāvīgu sastāvdaļu, tādēļ tie līdz ar pārējām KLP sastāvdaļām ir attiecināmi arī uz jaunajām dalībvalstīm.

Lai ierobežotu kompensācijas maksājumu ierosinātu ražošanas apjomu palielināšanos, KLP ietvaros paralēli tiek īstenoti ražošanas apjomus ierobežojoši pasākumi: ražošanas kvotas, platību atstāšana atmatā u.c. Tādēļ gadījumā, ja Latvijas lauksaimniekiem

kompensācijas maksājumi tiek liegti, Eiropas Savienībai nav pamata pieprasīt Latvijai ieviest ražošanu ierobežojošus pasākumus, tādus kā pamatplatību noteikšanu graudaugiem, obligāto zemes atstāšanu atmatā u.c.

Latvija gatavojas aizstāvēt savu pozīciju arī jautājumā par references apjomu noteikšanu. Saskaņā ar ES pozīciju, references apjomi un līdz ar to arī KLP politikas atbalsta pasākumu lielums tiek noteikts, balstoties uz agrāro sektoru raksturojošiem vidējiem rādītājiem 1995. – 1999. gadā. Tomēr nav objektīvi šo periodu uzskatīt par references periodu atbalsta aprēķināšanai, jo tad Latvijas lauksaimniecībā bija vērojama strauja ražošanas samazināšanās sakarā ar politiskām un ekonomiskām reformām. Ražošanas apjomi šajā periodā bija īpaši zemi un nerasniedza pat vietējā tirgus pašnodrošināšanas līmeni.

Latvijas mērķis sarunās ir ievērot iespējami pilnīgāku un efektīvāku zemes izmantošanu. Tā kā lauksaimniecībā izmantojamā zeme aizņem vairāk nekā trešo daļu valsts kopplatības un ievērojama tās daļa netiek lauksaimnieciski izmantota, ir pakļauta nekontrolētai aizaugšanai un degradācijai, Latvijas mērķis ir panākt iespējami pilnīgāku un efektīvāku zemes izmantošanu, paredzot arī alternatīvus zemes apsaimniekošanas variantus, tādus kā zemju apmežošanu un izmantošanu nelauksaimnieciskām vajadzībām.

Pašreizējais valsts atbalsts lauksaimniecībai ir vērsts uz konkurētspējīgas nozares veidošanu, un arī nākotnē, kā ES potenciālā dalībvalsts, Latvija vēlas uzturēt šādu virzību.

1.2. Pozīcijas īstenošanās scenāriji

Lai ekonomiski argumentētu Latvijas nostāju sarunās ar Eiropas Savienību, var izvirzīt sekojošus scenārijus, ko nosaka iespējamo vienošanās rezultāti sarunu gaitā starp Latviju un ES:

- simtprocentīgi īstenosies **Latvijas nacionālā pozīcija**, kas bija definēta sarunām ar ES un kas ir atspoguļota dokumentā "Latvijas Republikas iestāšanās Eiropas Savienībā sarunu oficiālā nostāja 7.sadaļa "Lauksaimniecība" (**EU100**);
- simtprocentīgi īstenosies iespējamā **Eiropas pozīcija**, kuru definēja Eiropas komisija, atbildot uz Latvijas nacionālās pozīcijas tēzēm (Eiropai pievienošanās scenārijs "**nulles variants**" (**EU0**)). Saskaņā ar ES Kopējās pozīcijas dokumentā izklāstītajām tēzēm references apjomi vai KLP politikas atbalsta pasākumu lielums tiks noteikts, balstoties uz vēsturiski noteiktajām ražošanas tendencēm, ievērojot Latvijas agrārā sektora raksturojošos vidējus rādītājus references periodā no 1995. gada. līdz 1999. gadam;
- īstenosies gadījums, kad, pievienojoties ES, definētā Latvijas pozīcija tiks realizēta tikai par **75% (EU75)**. Pie tam 75-procentīga īstenošana tiks aprēķināta nevis no absolūtā, bet no tā saucamā "nulles varianta" (EU0 scenārijs), kas varētu realizēties saskaņā ar ES Kopējās pozīcijas dokumenta tēzēm (tēzēm, ko sagatavoja ES komisija, atbildot uz Latvijas nacionālo nostāju sarunām ar ES). Līdz ar to visi pozīcijas dokumenta minētie references apjomi vai KLP politikas pasākumi **EU75** scenārija ietvaros kvantitatīvi tiek aprēķināti sekojoši:

$$P_{EU75} = (P_{EU100} - P_{EU0}) \cdot 0,75 + P_{EU0}$$

kur

P_{EU75} - references apjoms vai KLP politikas pasākums, kas īstenosies par 75%;

P_{EU100} - references apjoms vai KLP politikas pasākums, kas īstenosies simtprocentīgi (saskaņā ar Latvijas pozīcijas dokumenta pieprasītām atkāpēm);

P_{EU0} - references apjoms vai KLP politikas pasākums, kas īstenosies saskaņā ar Kopējo sarunu pozīciju, kuru definēja Eiropas komisija, atbildot uz Latvijas nacionālās pozīcijas tēzēm (izejot no vidējā sociāli ekonomisko rādītāju lieluma references periodā no 1995.g. līdz 1999.gadam).

P_{EU0} - references apjoms vai KLP politikas pasākums, kas īstenosies saskaņā ar Kopējo sarunu pozīciju, kuru definēja Eiropas komisija, atbildot uz Latvijas nacionālās pozīcijas tēzēm (izejot no vidējā sociāli ekonomisko rādītāju lieluma references periodā no 1995.g. līdz 1999.gadam);

- īstenosies gadījums, kad, pievienojoties ES, definētā Latvijas pozīcija tiks realizēta tikai par **50% (EU50)**. Savukārt visi pozīcijas dokumentā minētie references apjomi vai KLP politikas pasākumi EU50 scenārija ietvaros kvantitatīvi tiek aprēķināti sekojoši:

$$P_{EU50} = (P_{EU100} - P_{EU0}) \cdot 0,50 + P_{EU0}$$

- īstenosies gadījums, kad, pievienojoties ES, definētā Latvijas pozīcija tiks realizēta tikai par **25% (EU25)**. Savukārt visi pozīcijas dokumentā minētie references apjomi vai KLP politikas pasākumi EU25 scenārija ietvaros kvantitatīvi tiek aprēķināti sekojoši:

$$P_{EU25} = (P_{EU100} - P_{EU0}) \cdot 0,25 + P_{EU0}$$

- īstenosies gadījums, kad, pievienojoties ES, Latvijā vispār netiks piemērota KLP tiešo atbalsta maksājumu sistēma, bet Latvijas cenu līmenis tiks pielīdzināts ES cenu līmenim ("**tikai cenas**" pievienošanas scenārijs, **EUC**). Šis scenārijs ir izveidots saskaņā ar Eiropas Savienības paplašināšanas komisāra G.Ferhoigena

presē izteikto viedokli, ka "tiešos atbalsta maksājumus lauksaimniecībā jaunajām valstīm nevarēs ievest"¹;

- no Eiropas Savienības neatkarīga Latvijas attīstība un nacionālā lauksaimniecības politika turpināsies īstenoties bez būtiskām izmaiņām (**BA**). Bāzes scenārijs tika izstrādāts ar mērķi izveidot salīdzinājuma bāzi visiem iepriekšminētiem scenārijiem, ekonomiski izvērtējot iespējamus ieguvumus un zaudējumus, iestājoties ES.

Visas galvenās atšķirības starp augstāk aprakstītajiem scenārijiem ir parādītas 1. tabulā.

1. tabula Latvijas nacionālās pozīcijas īstenošanas scenāriji

Nozares	Pasākums	Mērv.	Scenāriji						
			BA	EU C	EU0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Ziemas kvieši, vasaras kvieši, rudzi, mieži, auzas, tritikāle, griķi, pākšaugi, rapsis, linšķiedra, skābbarība	references platības	tūkst.ha	nav	nav	471	526	580	634	688
	references ražības	t/ha	nav	nav	2,0	2,25	2,5	2,75	3,0
Cukurbietes	cukura ražošanas kvota	tūkst.t	75	110	75	83	92	101	110
Kartupeļi	cietes ražošanas kvota	tūkst.t	nav	nav	3	6	9	12	15
Piens	piena ražošanas kvota	tūkst.t	nav	nav	707	830	954	1 077	1 200
Liellopi	liellopu speciālā prēmija	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	nav	49 639	55 979	62 320	68 660	75 000
	zīdītājgovju prēmija	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	nav	4 619	9 714	14 810	19 905	25 000
	kaušanas prēmija	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	nav	100 700	111 775	122 850	133 925	145 000
	kaušanas prēmija teļiem	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	nav	12 200	27 900	43 600	59 300	75 000
Aitas	aitu māšu prēmija	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	nav	28 000	33 500	39 000	44 500	50 000
Medus	bišu saimes	stropu sk.	nav	nav	54 000	54 000	54 000	54 000	54 000

Kā redzams 1. tabulā, saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu Latvijas pieprasītie pamatplatību un graudaugu ražību lielumi KLP kompensāciju maksājumu aprēķināšanai ir definēti attiecīgi 688 tūkst. ha un 3 t/ha, ko ņēma vērā EU100 scenārija veidošanā (1.tabulas pēdējā aile). Savukārt saskaņā ar ES Kopējās pozīcijas dokumentu, balstoties uz vēsturiskām ražošanas tendencēm periodā no 1995.g. līdz 1999.gadam, pieprasītie pamatplatību un graudaugu ražības lielumi varētu būt attiecīgi 471 tūkst. ha un 2 t/ha, kas veido EU0 scenārija pamatu.

Līdzīgā veidā tika formalizēti arī pārējie KLP atbalsta pasākumi, kas ietekmē cukura, kartupeļu cietes, piena, gaļas ražošanu.

Savukārt BA un EUC scenārijos tika imitēts attiecīgi nacionālais atbalsts (BA scenārijs), kā arī situācija, kad KLP tiešais atbalsts vispār nav piemērots Latvijas lauksaimniecībai (EUC scenārijs).

Pētījumā izmantotie ražotāju cenu un tiešo maksājumu līmeņi visos Eiropas Savienības scenārijos ir vienādi, un tie atspoguļoti kopā ar Latvijas ražotāju cenām un nacionālā atbalsta pasākumiem (kas, savukārt, bija izmantoti aprēķinos saskaņā ar bāzes scenāriju) attiecīgi 1., 2., 3. un 4. pielikumos.

¹ Paraugpuikas – kaktā! , "Lauku avīze", Otrdiena, 2001.gada 24.jūlijs.

1.3. Pozīcijas pilnas īstenošanās novērtējums – ieguvumi un zaudējumi

Ekonomiski izvērtējot ieguvumus un zaudējumus, Latvijai iestājoties ES, Latvijas agrārā sektora attīstības perspektīvas var analizēt dažādi: vērtējot sektoru kopumā vai pa atsevišķām nozarēm, izmantojot salīdzinājumam dažādus rādītājus (kritērijus), sekojot attīstības tendencēm (dinamiskā analīze) vai analizējot izmaiņas uz konkrēto momentu (statiskā analīze). Visas minētās sektora analīzes iespējas var realizēt, izmantojot dinamisko, reģionālo, daļējā līdzsvara optimizācijas sektora modeli LAPA, balstoties uz iepriekš aprakstītajiem scenārijiem.

Lai varētu salīdzināt Latvijas agrārā sektora attīstības iespējas atkarībā no iestāšanās sarunu rezultātiem, kas, savukārt, nozīmēs Latvijas nacionālās pozīcijas īstenošanas konkrētu pakāpi, iestājoties ES, Latvijas agrārais sektors tika analizēts kopumā un nozaru griezumā, vērtējot tās lauksaimniecības nozares, kuras skar KLP tiešais atbalsts.

Sektora kopējais ekonomiskais novērtējums tika balstīts uz rādītājiem (kritērijiem), kas raksturo sektoru no dažādiem aspektiem, tādiem, kā resursu izmantošana, ienesīgums, ražošanas veicināšana un sektora iespējamā izaugsme:

- valsts atbalsta apjoms;
- lauksaimniecības produkcijas realizācijas apjomi;
- zemes izmantošana lauksaimniecībā;
- darbaspēka izmantošana lauksaimniecībā;
- lauksaimniecības nozares ienākums.

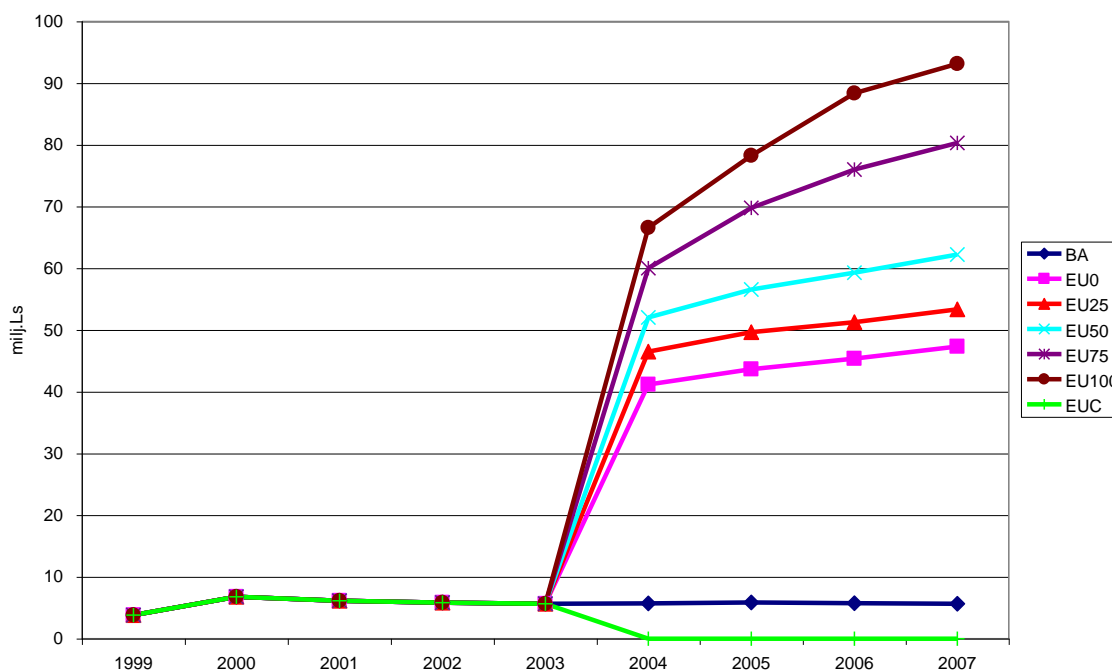
Latvijas agrārā sektora attīstības perspektīvu kopējais novērtējums

Ražošanas veicināšana

Sektora ražošanas attīstības perspektīvas lielā mērā ir atkarīgas no valsts atbalsta pasākumiem, kas realizēsies nākotnē. Latvijā atbalsta pasākumu loma ir ļoti svarīga, jo bez veicināšanas pasākumiem Latvijas lauksaimniecība nevarēs kļūt par efektīvu, industriāli attīstītu nozari. Pievienojoties Eiropas Savienībai, iespējamais atbalsts Latvijas lauksaimniecībai var būtiski palielināties, ievērojot visu Eiropas scenāriju (EU0, EU25, EU50, EU75 un EU100) nosacījumus (skat. 1. attēlu). Iestājoties ES, tiešais atbalsts lauksaimnieciskajiem ražotājiem, kas ietver tiešos maksājumus uz hektāru vai dzīvnieku, ievērojot attiecīgās references platības, ražību un konkrēto dzīvnieku skaitu, jau 2004. gadā var sasniegt ap Ls 41 un 67 milj., attiecīgi EU0 un EU100 scenārijos. Pārējos Eiropas pievienošanās scenārijos atbalsta apjoms svārstās robežās starp EU0 un EU100 scenārijiem atkarībā no iespējamās Latvijas pozīcijas īstenošanās pakāpes.

Jāuzsver, ka visos pievienošanās Eiropai scenārijos atbalsta finansēšanas avots ir ES kopbudžets. Pie tam, katru turpmāko gadu, pieaugot sektora ražošanas apjomiem, tiek prognozēts Latvijai saņemamā atbalsta palielinājums. Savukārt prognozējamais kopējais atbalsts lauksaimniecībai no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem varētu nepārsniegt pat 25 milj. latu 2004.gadā, tajā skaitā tiešais atbalsts – Ls 6 milj. Saskaņā ar sākotnējiem pieņēmumiem EUC scenārijā tiešais atbalsts vispār netiks piemērots.

1. attēls Prognozētais valsts tiešo maksājumu līmenis Latvijas lauksaimniecībai periodā no 1999. līdz 2007.g., miljoni latu

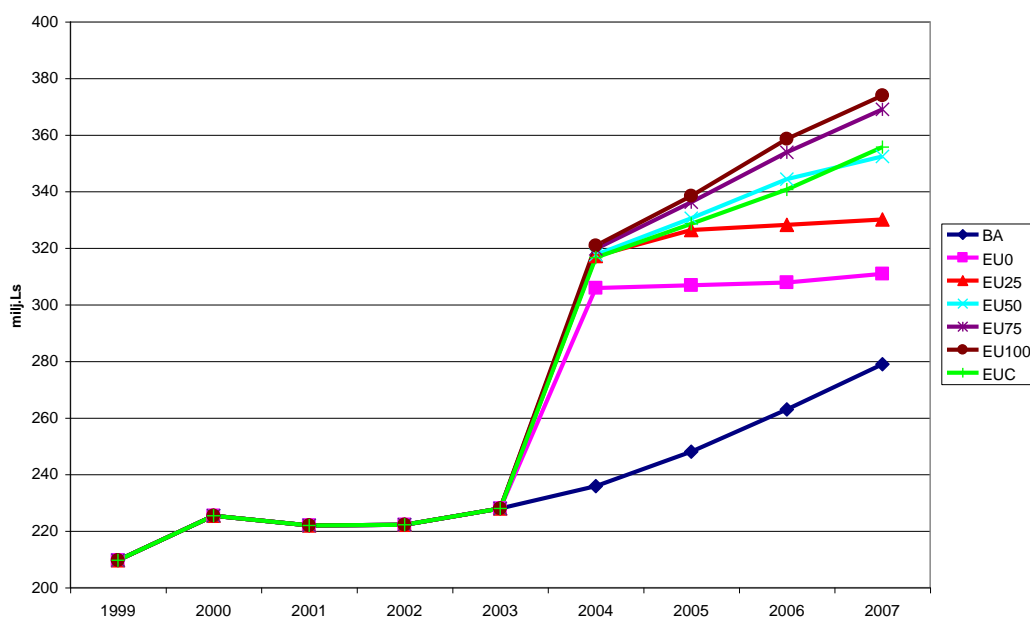

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Sektora izaugsme

Atkarībā no iespējamiem vienošanās rezultātiem par references platību, ražību un dzīvnieku skaitu tiešā atbalsta apjomi var būtiski atšķirties (par 15 milj. latu 2004.gadā, neievērojot "aploksnes prēmijas"), kas, savukārt, būtiski var ietekmēt visu turpmāko Latvijas lauksaimniecības attīstību. Tā, analizējot iespējamās Latvijas lauksaimniecības ražošanas apjomus pie nosacījuma, ka ikgadējie efektivitātes un produktivitātes augšanas tempi visos scenārijos būs vienādi, var secināt, ka, pateicoties attiecīgiem valsts atbalsta līmeņiem, jau 2007. gadā lauksaimniecības ražošanas apjomi, salīdzinot ar 1999. gadu, EU0 un EU100 scenārijos attiecīgi var pieaugt par 48% un 78% (2.attēls). EU25, EU50 un EU75 scenāriju gadījumos šis pieaugums var sastādīt attiecīgi 57%, 68%, un 76%. Tomēr, analizējot iespējamo lauksaimnieciskās ražošanas attīstību, ir redzams, ka pat EUC scenārijam ir būtiskas priekšrocības, salīdzinot to ar EU0, EU25 un pat EU50 scenārijiem. Acīmredzot stingri zemes izmantošanas un piena ražošanas ierobežojumi (skat. 1. tabulas 6.,7. un 8. aili), kas varētu īstenoties, ja sarunu gaitā tiks panāktas vienošanās vai par Eiropas pozīcijas īstenošanu (EU0 scenārijs), vai par Latvijas pozīcijas īstenošanu par 25 vai 50% (EU25 un EU50 scenāriji), neļaus būtiski palielināt ražošanu. Līdz ar to pat gadījumā, ja Latvijas lauksaimniekiem vispār netiks piešķirts tiešais atbalsts, **bet tiks noņemti visi ražošanas ierobežojumi**, pastāv vairāk iespēju attīstīties, nekā gadījumā, ja stingri tiks ierobežota ražošanas aktivitāte Latvijas piensaimniecības un laukaugu attīstības sektoros. Tāpat maksājot prēmijas uz hektāru pie references ražībām no 2 līdz 2,5 tonnām uz ha un pie ierobežotām references platībām no 471 līdz 580 tūkst. ha, kā arī maksājot prēmijas piena govīm un ekstensifikācijas prēmijas pie ierobežotas piena ražošanas apjomiem no 707 līdz 954 tūkst. tonnu piena, EUC scenārijā kopējais saražotās produkcijas daudzums pat pārsniegs attiecīgus daudzumus, kas tiek prognozēti EU0, EU25 un EU50 scenārijos.

2. attēls Prognozētie lauksaimniecības gala produkcijas apjomi periodā no 1999. līdz 2007.g., miljoni latu

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Galveno resursu izmantošana

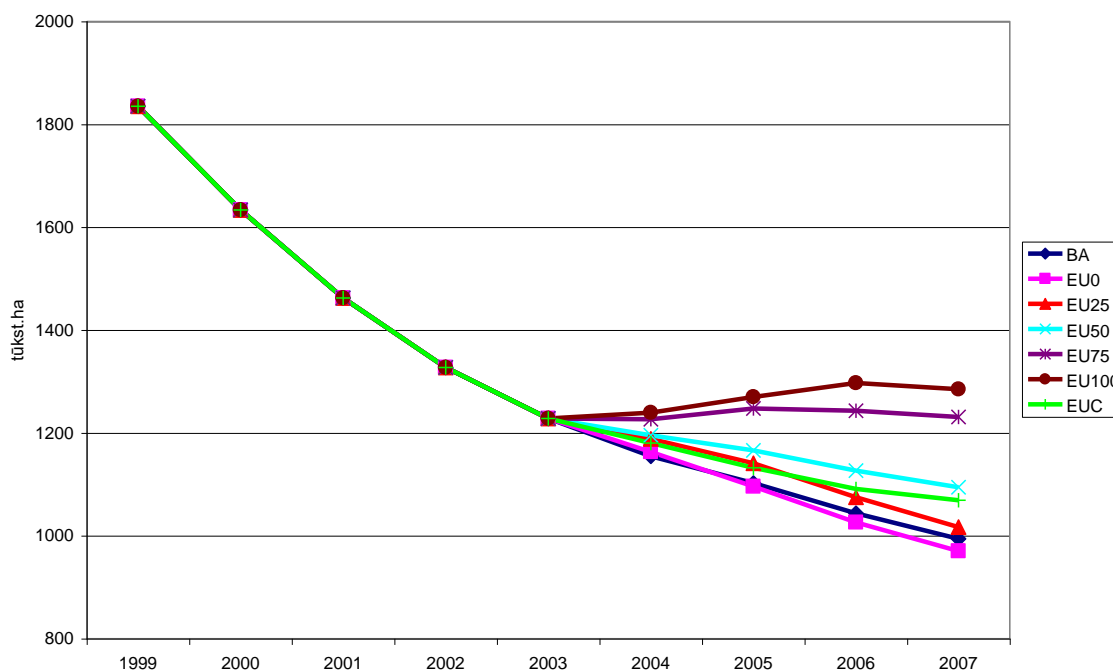
Atbalsta maksājumu līmenis un ražošanu ierobežojošie pasākumi būtiski ietekmē resursu izmantošanu lauksaimnieciskajā ražošanā. Prognozējams, ka ražošanas efektivitātes un produktivitātes palielināšana pirmsiestāšanās periodā var novest pie izmantoto lauksaimniecības **zemju platības** samazinājuma par 33% (3. attēls). Pēc iestāšanās Eiropas Savienībā vienīgi EU75 un EU100 scenārijos ražošanas palielināšana būs iespējama tikai pakāpeniski palielinot arī zemes izmantošanu. Prognozētais ražošanas līmenis EUC scenārijā, kas bija lielāks nekā EU0, EU25 un BA scenārijos, pēc 2003.gada paredz arī lielāku zemes platību izmantošanu. Salīdzinot EUC scenāriju ar EU50 var secināt, ka pie praktiski vienāda ražošanas līmeņa (356 un 352 milj. latu attiecīgi EUC un EU50 scenārijos) EU50 scenārijs paredz lielāku zemes platības izmantošanu.

Ir svarīgi piebilst - ja īstenosies ES paredzētais Latvijas iestāšanās variants (EU0 scenārijs) un īstenosies arī modelī paredzētie efektivitātes un produktivitātes ikgadējie augšanas tempi, tad ES ražošanu ierobežojošie pasākumi (pārsvarā kvotas) būtiski ierobežos Latvijas lauksaimniecības attīstību un iespaidos arī kopējo lauksaimniecības platību samazinājumu. Piemēram, saskaņā ar veiktajiem analītiskajiem aprēķiniem saražotais piena daudzums 2004.gadā var aprobežoties ar 707 tūkst. tonnām, ja jau pirmsiestāšanās periodā (sākot no 1999. līdz 2003.gadam) varētu realizēt faktisko piena ražošanas ierobežošanas mehānismu un attiecīgi piena ražošanas apjomi būtu ierobežoti:

- 1999.gadā – ar 707 tūkst. tonnu;
- 2000.gadā – ar 750 tūkst. tonnu;
- 2001.gadā – ar 740 tūkst. tonnu;
- 2002.gadā – ar 730 tūkst. tonnu;
- 2003.gadā – ar 720 tūkst. tonnu.

Līdz ar to var secināt, ka EU0 scenārija nosacījumi nav piemērojami situācijai, kas veidojas vai var izveidoties Latvijas lauksaimniecībā, jo iespējamie kompensācijas maksājumi, kas varētu būt piemēroti vienlaikus ar būtisku ražošanas ierobežojumu, praktiski neļaus attīstīties Latvijas lauksaimniecībai. Arī šo nosacījumu izpilde bez jau iepriekš ieviesta ražošanu ierobežojošā mehānisma novedīs pie daļēja ražošanas sabrukuma un sociāliem konfliktiem laukos.

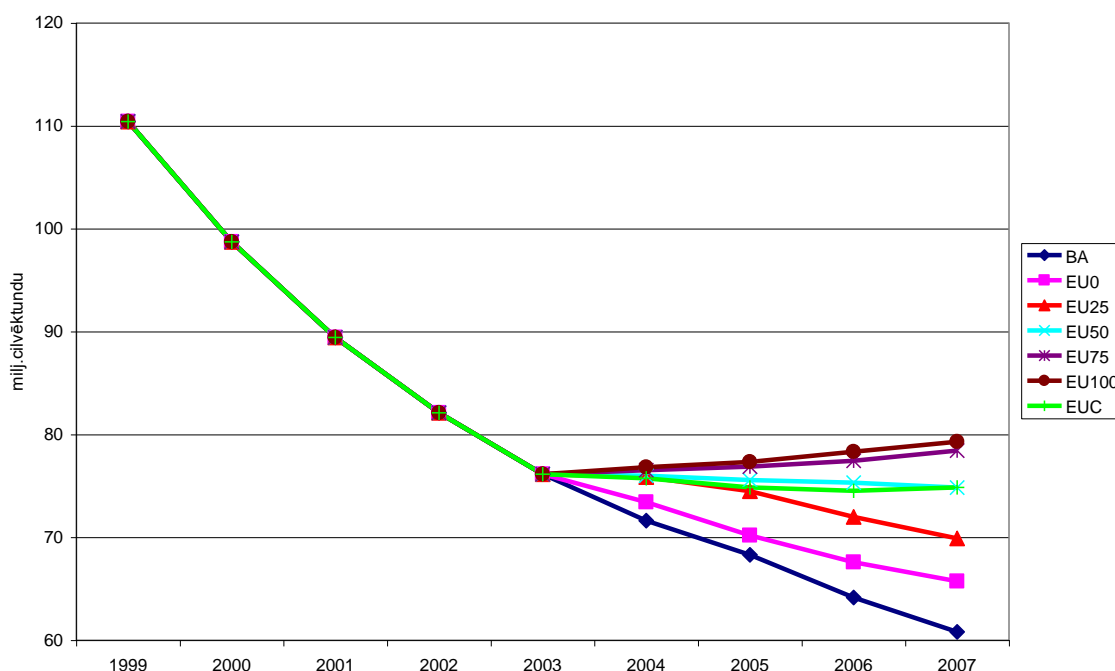
3. attēls Prognozētais lauksaimniecībā izmantotas zemes lielums periodā no 1999. līdz 2007.g., tūkst.ha.

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdzīgi zemes izmantošanas tendencēm tiks izmantots arī **darbaspēks**. Kā redzams 4. attēlā tikai EU100 un EU75 scenāriju īstenošanās gadījumā lauksaimniecības ražošanas pieaugumam sekos darbaspēka izmantošanas palielinājums un, līdz ar to, arī nodarbinātības palielināšanās lauku teritorijās. EU50 un EUC scenārijos darbaspēka izmantošana paliks aptuveni 2004.gada līmenī, bet EU0, EU25 un BA scenārijos darbaspēka izmantošanas tendences nemainīsies arī pēc 2004. gada. Šajos scenārijos ražošanas palielināšanās rezultātā netiks veidotas jaunas darba vietas, kas varētu izraisīt sociālās problēmas laukos.

4. attēls Prognozētā darba spēka izmantošana periodā no 1999. līdz 2007.g., milj. cilvēkstundu

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Sektora ienesīgums

Gadījumā, ja pēc Latvijas iestāšanās ES Eiropas Komisijas definētā pozīcija tiks īstenota ar attiecīgu atbalstu, kas tiks noteikts, pamatojoties uz 1995. – 1999.g. vēsturiski sasniegtiem sociāli - ekonomiskiem rādītājiem, prognozētais **Latvijas lauksaimniecības ražotāju ienākums** 2004.gadā var sastādīt ap 169 milj.Ls.(5. attēls). Ja tomēr īstenosies Pozīcijas dokumentā definētā Latvijas nacionālā pozīcija, tad jau 2004. gadā lauksaimniecības ienākums var palielināties, salīdzinot ar EU0 scenāriju, par 30 milj. latu. Savukārt simulācijas perioda beigās iespējamā iegūtā ienākuma starpība var pieaugt līdz 72 milj. latu, kas EU0 scenārija īstenošanas gadījumā sastādīs neiegūtā (nesaņemtā) ienākuma apmēru.

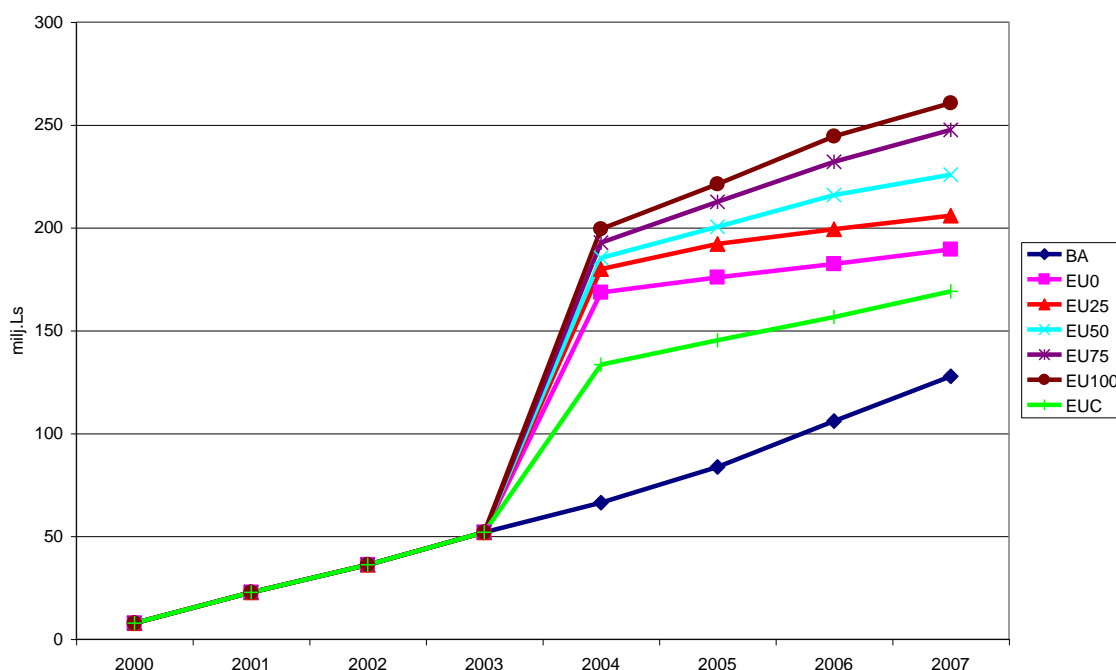
Visi pārējie pievienošanās Eiropai scenāriji (izņemot EUC) rāda ienākuma palielinājumu robežās starp EU0 un EU100 scenārijiem.

Neskatoties uz to, ka EUC scenārijā tiešais atbalsts zemniekiem vispār nav paredzēts, tomēr jau 2004.gadā kopējais lauksaimniecības ienākums šajā scenārijā būs krietni lielāks nekā bāzes scenārijā. Tas ir izskaidrojams ar būtisko cenu līmeņa palielinājumu, pievienojoties ES, kas iespaidos ražošanu vairāk nekā BA scenārijā paredzētais nacionālais atbalsts.

Kopumā Latvijas lauksaimniecības perspektīvas, ievērojot visus augstāk minētos kritērijus, ir atspoguļotas 2. tabulā. Pēc iespējamās Latvijas Republikas iestāšanās ES 2004.gadā lauksaimniecības sektora attīstības virzieni var būt dažādi. Līdz ar to arī simulācijas perioda beigās (2007.gadā) šī sektora darbības rezultāti varētu atšķirties.

Tomēr, analizējot 2.tabulā atspoguļotos rādītājus, var secināt, ka, īstenojoties Eiropas Komisijas piedāvātajam variantam vai Latvijas pozīcijai īstenojoties par 25% vai 50%, neskatoties uz samērā lielo atbalstu, ražošanas apjomi būs pat zemāki nekā attīstības variantā, kad šis atbalsts vispār netiktu piemērots.

5. attēls Prognozētais lauksaimniecības ienākums periodā no 1999. līdz 2007.g., milj.latu

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Savukārt sektora ienākumi būs krietni augstāki visos pievienošanās scenārijos, salīdzinot tos ar bāzes scenāriju. Bet analizējot galveno resursu iesaistīšanu, ir redzams, ka pie BA scenārija un arī no ES puses piedāvātā iestāšanās varianta, lauksaimniecībā iesaistīto zemes platību un cilvēku skaits būtiski samazināsies (salīdzinot ar 1999.gadu zemes izmantošana par 46% un 47% attiecīgi BA un EU0 scenārijos, bet darbaspēks attiecīgi

par 45% un 40%), kas var novest pie jaunām sociālām problēmām un zemes neizmantošanas.

1. tabula. Latvijas lauksaimniecības sektora attīstību raksturojošie rādītāji, prognozēti 2007.gadam

Rādītāji	Scenāriju rezultāti uz 2007.gadu						
	BA	EUC	EU0	EU25	EU50	EU75	EU100
Lauksaimniecības galaprodukcija, milj. Ls	279	356	311	330	352	369	374
Tiešais atbalsts lauksaimniecības ražotājiem, milj. Ls	5.7	0	47.4	53.4	62.3	80.3	93.2
Lauksaimnieciskās zemes izmantošana pret 1999.gadu, %	54	58	53	55	60	67	70
Darbaspēka izmantošana, pret 1999.gadu, %	55	68	60	63	68	71	72
Lauksaimniecības ienākums, milj. Ls	128	169	189	206	226	248	261

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Secinājumi

Kopumā, analizējot iegūtos analītiskos rezultātus pēc minētiem vērtēšanas kritērijiem, visus scenārijus, kas atspoguļo Latvijas kā ES sastāvdaļas lauksaimniecības attīstības perspektīvas, var sadalīt trīs grupās:

- samērā optimistiskie scenāriji – EU100 un EU75. Šie scenāriji uzrāda vislabākās perspektīvas Latvijas lauksaimniecības attīstībai, būtiski palielinot atbalstu lauksaimniecībai, ražošanas apjomus un sektora ienesīgumu, kā arī iespējami minimāli samazinot lauksaimnieciskās zemes un darba resursu izmantošanu;
- vidējie scenāriji – EU50 un EUC. Scenāriji uzrāda būtisku ražošanas pieaugumu, neskatoties uz to, ka ražošanas līmeņa palielināšanās procesā tiks izmantotas dažādas stratēģijas. EU50 paredz būtisku ražotāju atbalstu ar zināmu lauksaimnieciskās aktivitātes ierobežojumu (piena kvota - 954 tūkst.t. piena un references platības laukaugiem – 580 tūkst.ha). Savukārt EUC scenārijs paredz variantu, kad atbalsta maksājumi lauksaimniecībai netiks piemēroti, bet tiks likvidēti visi iespējamie ražošanas ierobežojumi, kas, protams, samazina sektora kopējo ienesīgumu, bet ļauj iesaistīt tik pat resursu (zeme un darbaspēks) kā EU50 scenārijā;
- samērā pesimistiskie scenāriji – EU0 un EU25 - uzrāda zināmu pieaugumu ražošanas apjomos, pamatojoties uz samērā lielu atbalstu. Tomēr būtiski Latvijas lauksaimniecības sektors attīstīties nespēs, jo ražošanas aktivitāte tiks stingri ierobežota. Līdz ar to ražošanas efektivitātes palielināšanās rezultātā nozīmīgi samazināsies zemes un darbaspēka izmantošana, kas novedīs pie sociāliem konfliktiem laukos un lauku teritoriju pamešanu.

1.4. Pielikumi

1. pielikums Paredzētais nacionālais un ES nozaru atbalsta lielums Latvijas lauksaimniecībai (augkopībā) laika periodā no 1999.gadam līdz 2007.gadam

Nozare	Valsts atbalsts												
	Latvijā									Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T
Augkopība													
Ziemas kvieši	0.00	6.93	11.09	11.09	11.09	11.09	11.09	11.09	11.09	63.00	63.00	63.00	63.00
Vasaras kvieši	0.00	6.69	10.72	10.72	10.72	10.72	10.72	10.72	10.72	63.00	63.00	63.00	63.00
Rudzi	0.00	5.94	9.51	9.51	9.51	9.51	9.51	9.51	9.51	63.00	63.00	63.00	63.00
Mieži	0.45	4.28	6.86	6.86	6.86	6.86	6.86	6.86	6.86	63.00	63.00	63.00	63.00
Auzas	0.00	5.06	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	63.00	63.00	63.00	63.00
Triticāle	0.00	5.86	9.39	9.39	9.39	9.39	9.39	9.39	9.39	63.00	63.00	63.00	63.00
Griķi	0.00	17.63	17.63	17.63	17.63	17.63	17.63	17.63	17.63	63.00	63.00	63.00	63.00
Pākšaugi	0.00	5.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	8.00	72.50	72.50	72.50	72.50
Rapsis	20.29	22.48	22.48	22.48	22.48	22.48	22.48	22.48	22.48	63.00	63.00	63.00	63.00
Linšķiedra	162.21	39.51	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	137.50	63.00	63.00	63.00	63.00
Cukurbietes	74.34	70.34	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kartupeļi – pārtikas	-	-	1.41	1.41	1.41	1.41	1.41	1.41	1.41	-	-	-	-
Kartupeļi – pārstrādes. LVL/T	6.44	4.20	3.64	3.64	3.64	3.64	3.64	3.64	3.64	-	-	-	-
Sīpoli	-	-	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	-	-	-	-
Tomāti	4000.00	4000.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	-	-	-	-
Gurķi – atkl.lauka	-	-	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	-	-	-	-
Gurķi – sēgt.plat.	4000.00	4000.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	4370.00	-	-	-	-
Kāposti	-	-	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	-	-	-	-
Burkāni	-	-	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	-	-	-	-
Zemenes	65.15	339.97	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	-	-	-	-
Āboli	3.26	17.01	14.48	14.48	14.48	14.48	14.48	14.48	14.48	-	-	-	-
Bumbieri	4.30	22.46	16.28	16.28	16.28	16.28	16.28	16.28	16.28	-	-	-	-
Plūmes	1.95	10.18	12.22	12.22	12.22	12.22	12.22	12.22	12.22	-	-	-	-
Upenes	17.00	88.70	38.16	38.16	38.16	38.16	38.16	38.16	38.16	-	-	-	-

2. pielikums Paredzētais nacionālais un ES nozaru atbalsta lielums Latvijas lauksaimniecībai (lopkopībā) laika periodā no 1999.gadam līdz 2007.gadam

Nozare	Valsts atbalsts												
	Latvijā									Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	LVL par vienību	EIRO par vienību	EIRO par vienību	EIRO par vienību
Lopkopība													
Piens													
Govju maksājumi	4.2	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6				
Piensaimniecības piemaksas (<i>dairy premium</i>)											5.75	11.49	17.24
Liellopi													
Maksājumi bulļiem	3.6	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1				
Liellopu speciālā prēmija										210	210	210	210
Zīdītājgovju prēmija	4.2	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	11.6	200	200	200	200
Kaušanas prēmija										80	80	80	80
Kaušanas prēmija teļiem										50	50	50	50
Ekstensifikācijas prēmija, ja ganāmpulka blīvums no 1.4 līdz 1.8										40	40	40	40
Ekstensifikācijas prēmija ja ganāmpulka blīvums no 1.6 līdz 2										80	80	80	80
Aitas un aitu mātes	1.1	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6	21	21	21	21
Cūkas un sivēnmātes	1.5	1.6	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5				
Medus										1.5	1.5	1.5	1.5

3. pielikums Paredzētie Latvijas un ES ražotāju cenu līmeņi (augkopībā) laika periodā no 1999.gada līdz 2007.gadam

Nozare	Ražotāju cenas												
	Latvijā									Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T
Augkopība													
Ziemas kvieši	61.44	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	110.85	110.85	110.85	110.85
Vasaras kvieši	61.44	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	110.85	110.85	110.85	110.85
Rudzi	58.59	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	105.77	105.77	105.77	105.77
Mieži	54.82	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	111.15	111.15	111.15	111.15
Auzas	55.12	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	56.00	112.85	112.85	112.85	112.85
Tritikāle	89.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	60.00	105.77	105.77	105.77	105.77
Griķi	150.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	120.00	346.00	346.00	346.00	346.00
Pākšaugi	62.53	91.00	91.00	91.00	91.00	91.00	91.00	91.00	91.00	179.28	179.28	179.28	179.28
Rapsis	113.70	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	105.00	197.20	197.20	197.20	197.20
Linšķiedra	45.70	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	129.97	129.97	129.97	129.97
Cukurbietes	20.86	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	21.00	145.60	145.60	145.60	145.60
Kartupeļi – pārtikas	44.82	44.82	44.82	44.82	44.82	44.82	44.82	44.82	44.82	92.73	92.73	92.73	92.73
Kartupeļi – pārstrādes	23.25	23.25	23.25	23.25	23.25	23.25	23.25	23.25	23.25	47.73	47.73	47.73	47.73
Sīpoli	85.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	229.09	229.09	229.09	229.09
Tomāti	423.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	425.45	425.45	425.45	425.45
Gurķi – atkl.lauka	205.00	203.00	203.00	203.00	203.00	203.00	203.00	203.00	203.00	550.91	550.91	550.91	550.91
Gurķi – slēgt.plat.	398.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	425.45	425.45	425.45	425.45
Kāposti	74.60	74.60	74.60	74.60	74.60	74.60	74.60	74.60	74.60	207.27	207.27	207.27	207.27
Burkāni	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	72.80	215.74	215.74	215.74	215.74
Zemenes	500.00	480.00	480.00	480.00	480.00	480.00	480.00	480.00	480.00	1281.82	1281.82	1281.82	1281.82
Āboli	81.60	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	245.45	245.45	245.45	245.45
Bumbieri	158.10	158.10	158.10	158.10	158.10	158.10	158.10	158.10	158.10	360.18	360.18	360.18	360.18
Plūmes	147.20	147.20	147.20	147.20	147.20	147.20	147.20	147.20	147.20	340.36	340.36	340.36	340.36
Upenes	400.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	380.00	3241.09	3241.09	3241.09	3241.09

4. pielikums Paredzētie Latvijas un ES ražotāju cenu līmeņi (lopkopībā) laika periodā no 1999.gada līdz 2007.gadam

Nozares	Vidējās iepirkuma cenas Latvijā									Ražotāju cenas Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T
Lopkopība													
Piens	80.59	87.17	90.40	91.04	92.33	93.63	94.92	95.56	96.85	273.20	273.20	266.30	260.20
Liellopu gaļa (kautsvarā)	614.26	617.78	792.21	826.47	850.42	866.11	877.87	892.94	912.35	2068.80	2068.80	2068.80	2068.80
Aitu gaļa (kautsvarā)	746.81	776.59	803.75	839.73	870.14	897.42	922.24	946.34	971.72	1789.58	1789.58	1789.58	1789.58
Cūkgāja (kautsvarā)	708.32	924.57	1160.00	1210.00	1120.00	1110.00	1140.00	1180.00	1170.00	1183.00	1183.00	1183.00	1183.00
Mājputnu cena (kautsvarā)	969.40	868.52	847.10	851.63	871.25	887.42	903.34	917.54	934.06	1001.00	1001.00	1001.00	1001.00
Olas	640.00	640.00	640.00	640.00	640.00	640.00	640.00	640.00	640.00	900.00	900.00	900.00	900.00
Medus	1874.37	1906.50	1944.63	1983.52	2023.19	2063.66	2104.93	2147.03	2189.97	2780.00	2780.00	2780.00	2780.00

2. GRAUDAUGI, EĻĻAS AUGI UN PROTEĪNAUGI

2.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

1. GRAUDAUGI, EĻĻAS AUGI UN PROTEĪNAUGI

Situācija sektorā

Latvijā laukaugu sektorā tiek audzēti graudaugi, eļļas augi un proteīnaugi. Graudkopība Latvijā tradicionāli ir viena no nozīmīgākajām augkopības nozarēm. Pēdējo 10 gadu laikā graudaugu platības ir samazinājušās vairāku iemeslu dēļ - straujas graudu iepirkuma cenas krituma, lopkopības produkcijas ražošanas, kā arī patērētāja pirktspējas un patērētāju skaita samazināšanās dēļ. Lielākā laukaugu kopplatība bija 1992. gadā - 715 500 ha, no tiem 700 000 ha - graudaugi (skatīt 1. pielikumu).

Lielākais graudu kopievākums Latvijā bija 1990.gadā - 1 627 200 tonnas. Līdz 1993. gadam graudu kopražs bija 1 300 000 tonnu līmenī, bet iepriekšminēto platību samazinājuma dēļ arī graudu kopievākums pakāpeniski samazinājās.

Latvijas tirgum gadā ir nepieciešamas 1 800 000 tonnas graudaugu produktu.

Graudaugu ražība ir ļoti atšķirīga atkarībā no reģiona un saimniecības specializācijas un tehnoloģiju līmeņa. Sākot no 1996. gada graudaugu vidējai ražībai ir tendence palielināties. Latvijas lielākajā daļā augsnes un agroklimatiskie apstākļi ir piemēroti aptuveni 3.2 t/ha graudu ražas iegūšanai. Specializēto graudkopības saimniecību, kuras izmanto intensīvās audzēšanas tehnoloģijas un kurām ir atjaunots tehnikas parks, vidējās graudaugu ražības līmenis sasniedz 6 t/ha.

Eļļas augu platības pēdējos 9 gados vidēji ir 6 400 ha, ražība - 0.72 t/ha, kopražs - 3 740 tonnas. Realizējot valsts atbalsta politiku un palielinoties eļļas augu produktu patēriņam, 1998. gadā sākās straujš eļļas augu platību pieaugums, galvenokārt palielinoties rapša platībām, un 1999. gadā sasniedza 6 500 ha (skatīt 1. pielikumu).

Valsts atbalsts

Valsts atbalsts laukaugu ražošanas attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Galvenie virzieni laukaugu ražošanas atbalstam šajā programmā ir:

- tirgus intervences pasākumu nodrošināšana;
- sēklkopības un sēklaudzēšanas pasākumi;
- laukaugu ražošanas tehnoloģiskā modernizācija.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);

- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Graudkopības attīstībā par mērķi ir izvirzīta graudkopības saimniecību specializēšanās labības ražošanā konkrētam izmantošanas mērķim (t.sk. lopbarībai), kā arī specializācijas mērķim pakļautas zemkopības sistēmas pielietošana, kas radītu priekšnoteikumus ražības paaugstināšanai. Pakāpeniski tiek pārņemti ES un pasaules tirgus graudu kvalitātes standarti un prasības, kas pilnīgi tiks ieviesti līdz iestāšanās brīdim ES.

Ar 2000. gadu pakāpeniski tiek ieviesta graudaugu, eļļas augu un proteīnaugu platības kompensācijas maksājumu sistēma.

Sākot ar 2001. gadu, graudkopības modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar apakšprogrammu

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija".

Šobrīd Latvijā strādā pie graudu KTO elementu ieviešanas. 2000. gadā Latvijā ir ieviesti šādi graudaugu KTO elementi:

- labības tirgus intervences mehānisma administrēšana;
- graudaugu un to pārstrādes produktu importa un eksporta licenču izsniegšana;
- graudaugu un to produktu tarifu kvotu administrēšana.

2001. gadā ir paredzēts strādāt pie graudaugu KTO mehānismu administrēšanas institucionālās sistēmas pilnveidošanas:

- importa un eksporta licencēšanas mehānisms garantijas ķīlas graudaugu produktiem;
- importa nodevas ieviešana.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- LR likums "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi" (18.05.1993);
- LR likums "Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem" (02.11.1995.);
- MK noteikumi "Noteikumi par tirgus intervenci labības tirgū" (27.06.2000), (689/92/EEC (aizvietota ar 824/2000/EEC)).

Līdz 31.12.2000 paredzēts veikt labojumus:

- LR likums "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi".

Administratīvās struktūras

Šobrīd graudu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- LR Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozaru interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – ražotāju organizāciju atzišana un rīcības programmu izvērtēšana, atbalsta piešķiršana, veicināšanas programmu administrēšana.
Ieviešot ES graudu KTO mehānismu, LAD veiks ES maksājumu administrēšanu;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra – intervences pasākumu administrēšana, importa un eksporta licenču izsniegšana;
- Augkopības produkcijas kvalitātes valsts kontroles dienests - tirgus intervencē iepirktās labības kvalitātes un intervences labības noliktavu kontrolēšana, references laboratorijas funkciju veikšana, ar labības kvalitātes noteikšanu saistīto laboratoriju testēšana, Baltijas graudu kontroles tīkla darbības nodrošināšana;
- Valsts augu aizsardzības dienests – produktu kontrole saskaņā ar iekšējā tirgus standartiem;
- Sanitārā robežinspekcija – produktu kontrole saskaņā ar standartiem uz robežas;
- LVAEI Latvijas tirgus veicināšanas centrs – importa un vietējo tirgus cenu apzināšana un apkopošana.

Ieviešot ES graudu KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

- Latvijas graudu audzētāju, glabātāju un pārstrādātāju kooperatīvo sabiedrību padome – pārstāv graudu audzētāju, glabātāju un pārstrādātāju intereses.

Graudu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

I Graudu tirgus organizācija

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības graudu tirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Intervences minimālās kvalitātes prasības miežiem

ES normatīvais akts:

ES Komisijas regula (EEC) Nr. 824/2000, kas nosaka labības iepirkšanas procedūru un graudu kvalitātes noteikšanas metodes.

Latvija pieprasa izņēmumu attiecībā uz miežu graudu minimālajiem izmēriem intervencei, nosakot to 2 mm, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru.

Pozīcijas pamatojums

Mieži ir visplašāk audzētā graudaugu suga Latvijā. No kopējām sējumu platībām un graudu kopapjoma mieži sastāda apmēram 30%. Latvijā, līdzīgi kā Zviedrijā, Somijā un Igaunijā, tiek audzētas agrinās daudzkanšu miežu šķirnes un ir prognozējams to platību palielinājums. Šo šķirņu morfoloģiskās īpašības ir atšķirīgas no divkanšu miežiem, kā arī Latvijas agroekoloģisko apstākļu dēļ miežu graudu izmēri ir mazāki.

2. Intervences minimālās kvalitātes prasības rudziem

ES normatīvais akts:

ES Komisijas regula (EEC) Nr. 824/2000, kas nosaka labības iepirkšanas procedūru un graudu kvalitātes noteikšanas metodes.

Latvija pieprasa izņēmumu attiecībā uz intervences rudzu graudu minimālo krišanas skaitli, nosakot to 100.

Pozīcijas pamatojums

Rudzu audzēšana Latvijā ir izplatīta reģionos, kur augsnes un agroklimatiskie apstākļi nav piemēroti ziemas kviešu ražošanai. No kopējām ziemāju platībām rudzi aizņem vidēji 90 360 ha, kas sastāda 44%. Vidējā kopražā ir 195 764 t, kas ir 17% no graudaugu kopējās produkcijas.

Atsevišķu kvalitātes rādītāju nodrošināšana atbilstoši ES prasībām agroklimatisko apstākļu dēļ dažos gados ir problemātiska, jo ražas novākšanas laikā ir palielināts nokrišņu daudzums. Noteicošais faktors rudzu kvalitātei ir krišanas skaitlis, ko Latvijā sāka noteikt ar 1993.gadu; Latvijā spēkā esošajos normatīvos tas ir 90. Šāds normatīvais rādītājs spēj nodrošināt kvalitatīvas maizes ražošanu. 1993., 1994., 1998. un 2000.gadā krišanas skaitlis lielākoties bija zem 100.

Minimālā krišanas skaitļa 100 noteikšana rudziem neietekmēs ES tirgu, jo Latvijā rudzu graudu tirgus nav piepildīts, un tie regulāri tiek importēti.

3. Pavasara sējas un iesniegumu iesniegšanas beigu termiņš

ES normatīvais akts:

Komisijas regula (EC) Nr 2316/99 par laukaugu ražotāju atbalsta sistēmu un atbalsta maksājumiem;

Padomes regula (EEC) Nr 1765/92 par laukaugu ražotāju atbalsta sistēmas ieviešanu, 10 nodaļa.

Latvija pieprasa izņēmumu attiecībā uz graudaugu, eļļas augu un proteīnaugu sējas beigu un iesniegumu iesniegšanas termiņu, nosakot tos 15. jūnijā.

Pozīcijas pamatojums

Latvijas klimatiskajā zonā pavasara sēja sākas ne agrāk par 15. aprīli, bet vairumā gadu ap 25. aprīli. Līdz ar to sēju pabeigt līdz 15. maijam nav iespējams. Atsevišķas sugas ir aukstumneizturīgas. Agros sējumus nopietni var apdraudēt vēlās pavasara salnas, līdz ar to šīs sugas parasti sēj maija beigās un jūnija sākumā.

II Laukaugu kompensācijas maksājumu sistēma

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības laukaugu tirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Kompensācijas maksājumu sistēma

ES normatīvais akts:

Padomes regula (EEC) Nr 1251/1999 par laukaugu ražotāju atbalsta sistēmas ieviešanu.

Latvija pieprasa pamatplatību kompensācijas maksājumu aprēķināšanai noteikt 688 000 ha.

Pozīcijas pamatojums

Valsts laukaugu pamatplatība kompensācijas maksājumu aprēķināšanai, pamatojoties uz patreiz spēkā esošo ES Padomes noteikumu Nr.1251/1999 2 (2) pantu, ir 688 000 ha.

2. Kompensācijas maksājumu sistēma

ES normatīvais akts:

Padomes regula (EEC) Nr 1251/1999 par laukaugu ražotāju atbalsta sistēmas ieviešanu.

Latvija pieprasa laukaugu platības maksājumu aprēķināšanai graudaugu vidējo ražu noteikt 3.0 tonnas no hektāra.

Pozīcijas pamatojums

Vidējās statistiskās graudaugu ražības Latvijā tiek aprēķinātas, izmantojot datus no visu veidu saimniecībām. Lielā daļā no tām graudi tiek ražoti pašpatēriņa nodrošināšanai, līdz ar to ražošana ir ekstensīva, ar ļoti zemu ražību. Specializētajās graudkopības saimniecībās, kur tiek ražota preču produkcija, izmantojot intensīvās graudu audzēšanas tehnoloģijas, tiek panākta vidējā graudu ražība 3.0 tonnas no hektāra (daļā saimniecību sasniedzot 6.0 tonnas no hektāra), kas ir optimāla Latvijas klimatiskajiem un augsnes apstākļiem. Šādu saimniecību attīstībai tiek virzīts valsts atbalsts.

1. tabula Graudaugu kopražas struktūra atkarībā no vidējās ražības

Ražība, t/ha	1996		1997		1998		1999	
	Kopraža		Kopraža		Kopraža		Kopraža	
	%	T	%	T	%	T	%	T
>2.25	66	637 957	66	688 780	63	608 170	54	428 253
>2.75	45	431 533	39	411 240	38	373 560	33	260 596
>3.25	24	232 350	20	209 692	22	214 880	20	159 665
	100	964 200	100	1 043 400	100	973 100	100	793 900

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

2.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

2.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

II. COMMISSION EVALUATION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

CEREALS, OILSEEDS AND PROTEIN CROPS

...

Common Market Organisation of cereals (Council Regulation (EEC) No. 1766/92)

11. Minimum size of barley grain for intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

Latvia's Position: Latvia requests exemption for the minimum grain size of barley bought into intervention, determining the size of 2 mm, taking into account the amendment implementation procedure provided by the EU legislation.

Latvia's Justification: Barley is the most common crop species in Latvia. The proportion of barley in the total sown area and the total yield is 30%. Similarly to Sweden, Finland and Estonia, the early six-row barley is cultivated in Latvia and an expansion of its cultivation is foreseen in the future. Morphologic properties of these species differ from those of two-row barley and the grain size of barley is smaller due to agri-ecologic conditions of Latvia.

Commission Evaluation: Finland and Sweden requested the same derogation as the Latvian Government, since due to climatic reasons only six row barley could be cultivated in that part of the world. In order to benefit from this derogation, a higher specific weight is required (64 kg/hl instead of 62 kg/hl). The justification provided in this case is slightly different, since Latvia refers to the future extension of the cultivation of this type of barley as well as agri-ecologic conditions that have as a result a reduced size of the barley grains. It does not provide details on the extent of the six-row barley crop. Granting Latvia this request would not pose any particular problem as long as it is treated exactly the same way as for Finland and Sweden. The Commission considers that the EU should invite Latvia to address this request under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to set the minimal size of grain for intervention at 2.0mm for barley grown in Latvia. The EU considers that the minimum criteria for grain accepted for intervention should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

12. Minimum quality requirement for rye intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

Latvia's Position: Latvia requests exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100.

Latvia's Justification: Cultivation of rye in Latvia is common in regions where the soil and agri-climatic conditions are not adequate for winter wheat production. Of the total areas under winter crops, rye is sown on 90,360 ha in average that makes 44%. The average yield is 195,764, constituting 17% of the total yield of cereals. Reaching certain quality indices in compliance with the EU requirements in some years causes problems due to the agri-climatic conditions, as the harvesting period is rich in precipitation. The decisive factor for the rye quality is the falling number, the determination of which started in Latvia from 1993, and the effective provisions lay down it at 90. The above normative index is able to provide for the production of a high quality bread. In 1993, 1994, 1998 and 2000, the falling number basically was below 100. Determination of the minimum falling number at 100 will not have any impact on the EU market as the rye market in Latvia is not totally self-sufficient and rye is regularly imported.

Commission Evaluation: In 2000, the EU quality criteria for grain accepted in intervention were strengthened, in particular, the Hagberg for rye was increased from 100 to 120, as from 2000/2001. This technical parameter should be maintained to ensure the quality of rye sold in intervention. Therefore, Latvia should be invited to reconsider its request.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for an exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100. The EU considers that the respect of this technical parameter should be maintained to ensure the quality of rye taken over in intervention. The EU therefore invites Latvia to reconsider its request.

Area payment scheme for Arable Crops (Council Regulation (EC) No. 1251/1999)

13. Determination of the base area of arable crops under Article 2(2) and Annex II of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 and of the average cereal yield provided for under Article 3(5) of Council Regulation (EC) No. 1251/1999

Latvia's Position: Latvia requests to establish the base area for compensatory payment calculation as 688,000 ha. Latvia also makes a request to establish the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha.

Latvia's Justification: The basic area for the Latvian compensatory payment calculation for arable crops is 688,000 ha on the basis of Article 2(2) of the EU Council Regulation No 1251/1999. The average statistical yields of cereals in Latvia are calculated using data collected from all types of farms. A large part of them produce cereals for their own use, thus the production is extensive and with a very low productivity rate. At the specialised cereal production farms where commercial products are produced applying intensive cereal production technologies, the average yield of cereals from one ha is 3.0 t (many farms reaching 6.0 t/ha), that is optimum yield for the climatic and soil conditions prevailing in Latvia. The State aid is channelled to support of such farms.

Commission Evaluation: In order to receive the direct payments, Latvia requests the establishment of a base area for compensatory payment calculation of 688,000 ha, on the basis of the average for the period 1989-1992. (It provides statistics on areas under cultivation for the period 1989-1999).

The direct aids have been introduced in the EU with the 1992 reform in order to compensate the EU farmers for the reduction in institutional prices decided at that moment. An increase in these aids was decided in 1999 in the framework of Agenda 2000. The actual calculation of the base area and historical yield figures both lie within the competence of the Commission and only exceptions to the basic rules have been put into the Council Regulation. Commission Regulation (EC) No. 2316/1999 sets out the base areas and reference yields for each Member State in two of its Annexes. The

establishment of base areas in the EU was determined on the basis of the average number of actual hectares down to arable crops or fallow in conformity with a publicly funded scheme during a three year reference period situated immediately before the decision taken to grant these aids.

Latvia is requesting an historical yield of 3 t/ha on the basis of its statistics for the period 1989-1991. (It provides statistics on yields for the period 1989-1999). Latvia justifies the figure put forward by explaining that it corresponds to the average yield obtained on intensive farms where yields can be as high as 6 t/ha. This proposal is therefore representative of the optimum yield that can be obtained under the climatic and soil conditions prevailing in Latvia. The establishment of historical average cereals yields in the EU was determined on the basis of a five-year reference period, excluding the years with the highest and lowest yields.

With regard to the payment of direct aids, the EU should inform Latvia that it will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU should underline that the base area for arable crops must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. Latvia should be invited to complete the figures on actual areas (i.e. areas down to arable crops or where appropriate fallow in conformity with a publicly funded scheme) by providing the figures on the area sown with hemp (Council Regulation (EC) No. 1672/2000) for the period 1995-1999.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to establish the base area for compensatory payment calculation as 688,000 ha, and the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the base area for arable crops must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU takes note of the information submitted by Latvia on actual areas (i.e. areas down to arable crops or where appropriate fallow in conformity with a publicly funded scheme) and historical yields. It invites Latvia to complete this information by providing the figures on the area sown with hemp for the period 1995-1999.

14. Deadline for sowing cereals, protein crops and oil seeds and for submission of aid applications (Commission Regulation (EC) No. 2316/1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 establishing a support system for producers of certain arable crops)

Latvia's Position: Latvia requests exemptions in respect of deadlines for spring sowing of cereals, oleaginous crops and protein crops and submission of applications, fixing them at 15 June.

Latvia's Justification: The spring sowing in the climatic zone of Latvia starts no earlier than 15 April, but in most years the date is 25 April. Thus, it is impossible to finish the sowing by 15 May. Several species are not cold resistant. The early sowings are seriously endangered by late spring frosts. Therefore these species are usually sown at the end of May and the beginning of June.

Commission Evaluation: Latvia requests that the deadline for sowing and lodging applications be postponed to 15 June. The Council fixed the deadline for lodging applications at 15 May for all Member States. The sowing deadline, 31 May, falls under Commission competence. Due to climatic reasons, the sowing deadline for both Finland and Sweden have been postponed to 15 June. It would not pose any problems to add Latvia to the annex of the regulation granting this particular treatment (Commission Regulation (EC) No. 2316/1999). It should be recalled that when the sowing deadline is postponed for all the territory and for all crops, the Member State concerned may postpone the final date for applications to the same date. However, this issue should be discussed later on in the negotiations in connection with the question of direct aids.

Proposed Draft Common Position: The EU notes Latvia's request to postpone the spring sowing deadline for cereals, oilseed crops and protein crops, to 15 June. The EU

considers that this request should be considered later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

CEREALS, OILSEEDS AND PROTEIN CROPS

...

Common Market Organisation of cereals (Council Regulation (EEC) No. 1766/92)

11. Minimum size of barley grain for intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

The EU takes note of Latvia's request to set the minimal size of grain for intervention at 2.0 mm for barley grown in Latvia. The EU considers that the minimum criteria for grain accepted for intervention should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

12. Minimum quality requirement for rye intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

The EU takes note of Latvia's request for an exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100. The EU considers that the respect of this technical parameter should be maintained to ensure the quality of rye taken over in intervention. The EU therefore invites Latvia to reconsider its request.

Area payment scheme for Arable Crops (Council Regulation (EC) No. 1251/1999)

13. Determination of the base area of arable crops under Article 2(2) and Annex II of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 and of the average cereal yield provided for under Article 3(5) of Council Regulation (EC) No. 1251/1999

The EU takes note of Latvia's request to establish the base area for compensatory payment calculation as 688,000 ha, and the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the base area for arable crops must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU takes note of the information submitted by Latvia on actual areas (i.e. areas down to arable crops or where appropriate fallow in conformity with a publicly funded scheme) and historical yields. It invites Latvia to complete this information by providing the figures on the area sown with hemp for the period 1995-1999.

14. Deadline for sowing cereals, protein crops and oil seeds and for submission of aid applications (Commission Regulation (EC) No. 2316/1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 establishing a support system for producers of certain arable crops)

The EU notes Latvia's request to postpone the spring sowing deadline for cereals, oilseed crops and protein crops, to 15 June. The EU considers that this request should be considered later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

2.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

CEREALS, OILSEEDS AND PROTEIN CROPS

...

Common Market Organisation of cereals (Council Regulation (EEC) No. 1766/92)

11. Minimum size of barley grain for intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

Latvia's Position: Latvia requests exemption for the minimum grain size of barley bought into intervention, determining the size of 2 mm, taking into account the amendment implementation procedure provided by the EU legislation.

Latvia's Justification: Barley is the most common crop species in Latvia. The proportion of barley in the total sown area and the total yield is 30%. Similarly to Sweden, Finland and Estonia, the early six-row barley is cultivated in Latvia and an expansion of its cultivation is foreseen in the future. Morphologic properties of these species differ from those of two-row barley and the grain size of barley is smaller due to agri-ecologic conditions of Latvia.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request to set the minimal size of grain for intervention at 2.0 mm for barley grown in Latvia. The EU considers that the minimum criteria for grain accepted for intervention should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request to set the minimal size of grain for intervention at 2.0 mm for barley grown in Latvia under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

12. Minimum quality requirement for rye intervention (Commission Regulation (EC) No. 824/2000)

Latvia's Position: Latvia requests exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100.

Latvia's Justification: Cultivation of rye in Latvia is common in regions where the soil and agri-climatic conditions are not adequate for winter wheat production. Of the total areas under winter crops, rye is sown on 90,360 ha in average that makes 44%. The average yield is 195,764, constituting 17% of the total yield of cereals. Reaching certain quality indices in compliance with the EU requirements in some years causes problems due to the agri-climatic conditions, as the harvesting period is rich in precipitation. The decisive factor for the rye quality is the falling number, the determination of which started in Latvia from 1993, and the effective provisions lay down it at 90. The above normative index is able to provide for the production of a high quality bread. In 1993, 1994, 1998 and 2000, the falling number basically was below 100. Determination of the minimum falling number at 100 will not have any impact on the EU market as the rye market in Latvia is not totally self-sufficient and rye is regularly imported.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for an exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100. The EU considers that the respect of this technical parameter should be maintained

to ensure the quality of rye taken over in intervention. The EU therefore invites Latvia to reconsider its request.

Year	Variety	Falling number, sec.			Comments
		Priekuļi SIS	Vijāni SIS	Stende SIS	
1997	Čulpan	202	-	235	Falling number complies with requirements set for food grain
	Duoniai	146	-	226	
	Voshod 1	-	-	-	
	Kaupo	268	-	-	
	Vambo	184	-	-	
	Elvi	238	-	-	
	Talovskaja 15	201	-	-	
	Amilo	322	-	-	
Motto	247	-	-		
1998	Čulpan	69	69	69	Falling number of all checked samples does not comply with requirements set for food grain
	Duoniai	62	62	62	
	Voshod 1	69	69	69	
	Kaupo	76	76	76	
	Vambo	63	63	63	
	Elvi	63	63	63	
	Talovskaja 15	65	65	65	
	Amilo	100	-	-	
	Motto	64	-	-	
Priekuļu		68	68		

1999	Čulpan	114	184	184	Falling number complies with requirements set for food grain
	Duoniai	103	117	117	
	Voshod 1	-	-	-	
	Kaupo	201	-	-	
	Vambo	133	-	-	
	Elvi	77	-	-	
	Talovskaja 15	191	190	190	
	Amilo	266	187	-	
	Motto	172	-	-	
	Puhovčanka	-	252	252	
2000	Čulpan	62	70	103	Falling number of all checked samples does not comply with requirements set for food grain
	Duoniai	62	68	84	
	Voshod 1	62	74	88	
	Kaupo	67	79	122	
	Vambo	62	79	-	
	Elvi	62	-	-	
	Talovskaja 15	62	67	78	
	Amilo	-	-	180	
	Puhovčanka	-	-	113	

Source: Ministry of Agriculture

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to invitation of the EU to reconsider Latvia's request for an exemption in respect of the minimum falling number of grain for intervention rye, determining it as 100, Latvia informs that it maintains its request and submits the following information.

Determination of falling number for rye grain in Latvia started in 1995 at individual grain processing establishments, therefore statistically these data have not been summarized.

At breeding stations in Latvia, the falling number was included in assessment criteria of rye experimental results as from 1997. Latvia's request to grant derogation in respect of falling number for rye grain, by determining it as 100, is based on indices obtained at three breeding stations, located in different regions of Latvia - Stende, Priekuļi and Viļāni. Indices used are varietal quality trial indices and quality indices of grain intended for purchase by one grain processing establishment. The results obtained show that quality indices for rye in 1998 and 2000 did not conform, in all regions of Latvia, to requirements set for bread rye. The years 1998 and 2000 were characteristic for an increased relative humidity of air and amount of precipitations. In four years out of seven, the quality of rye in respect of falling number is reduced. It could be explained by unfavourable meteorological conditions during harvest when quality of rye is rapidly deteriorated by an increased relative humidity of air and precipitations, even if lasting for three days only. Rye in Latvia has a longer vegetation period and during the harvesting time, usually in August, decade 2-3, an increased amount of precipitations is observed.

Area payment scheme for Arable Crops (Council Regulation (EC) No. 1251/1999)

13. Determination of the base area of arable crops under Article 2(2) and Annex II of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 and of the average cereal yield provided for under Article 3(5) of Council Regulation (EC) No. 1251/1999. Deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops and for submission of aid applications.

Latvia's Position: Latvia requests to establish the base area for compensatory payment calculation as 688,000 ha. Latvia also makes a request to establish the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha. Latvia also requests exemptions in respect of deadlines for spring sowing of cereals, oleaginous crops and protein crops and submission of applications, fixing them at 15 June.

Latvia's Justification: The basic area for the Latvian compensatory payment calculation for arable crops is 688,000 ha on the basis of Article 2(2) of the EU Council Regulation No 1251/1999. The average statistical yields of cereals in Latvia are calculated using data collected from all types of farms. A large part of them produce cereals for their own use, thus the production is extensive and with a very low productivity rate. At the specialised cereal production farms where commercial products are produced applying intensive cereal production technologies, the average yield of cereals from one ha is 3.0 t (many farms reaching 6.0 t/ha), that is optimum yield for the climatic and soil conditions prevailing in Latvia. The State aid is channelled to support of such farms.

The spring sowing in the climatic zone of Latvia starts no earlier than 15 April, but in most years the date is 25 April. Thus, it is impossible to finish the sowing by 15 May. Several species are not cold resistant. The early sowings are seriously endangered by late spring frosts. Therefore these species are usually sown at the end of May and the beginning of June.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request to establish the base area for compensatory payment calculation as 688,000 ha, and the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha. The EU also takes note of Latvia's request to set the deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops, as well as for the applications of direct aid, at 15 June.

With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the base area for arable crops must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU takes note of the information submitted by Latvia on actual areas (i.e. areas down to arable crops or where appropriate fallow in conformity with a publicly funded scheme) and historical yields. It invites Latvia to complete this information by providing the figures on the area sown with hemp for the period 1995-1999.

As regards the deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops as well as for the applications of direct payments, the EU considers that the request should be

considered later in the course of the negotiation when the question of direct payments will be examined.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia maintains its request to establish the base area for compensatory payment calculation as 688 000 ha, and the average yield for compensatory payment calculation for cereals as 3.0 t/ha and to set the deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops, as well as for the applications of direct aid, at 15 June and provides the following information.

As regards the deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops as well as for the applications of direct payments Latvia takes note that its request should be considered later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

Areas under cereals, oleaginous crops and protein crops in Latvia from 1986 – 1999 (See Annex 1).

Latvia specifies that there are no areas under hemp intended for agricultural production.

Annex 1. Areas under cereals, oil crops and protein crops in Latvia from 1986 - 1999

Species	Index	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Cereals, total	Area, 1000 ha	727.4	736.2	696.6	680.4	675.4	650.9	700	700.4	489.4	411.1	447.2	486.4	473	421.2
	productivity, t/ha	2.07	2.2	1.6	2.3	2.37	2.07	2.22	1.78	1.84	1.69	2.16	2.15	2.06	1.89
	Total yield 1000 t	1508.4	1629.7	1142	1562.1	1599.2	1349.8	1152	1244.3	901.7	693.9	964.2	1043.4	973.1	793.9
Incl. Wheat	Area, 1000 ha	97.5	103.1	104.9	144.5	141.5	71.5	128.6	169.1	94.6	109.6	149.2	152.3	150.9	146
	productivity, t/ha	2.96	2.91	2.58	2.6	2.63	2.66	2.58	2	2.11	2.22	2.4	2.59	2.55	2.41
	Total yield 1000 t	288.5	299.6	270.2	375.7	371.8	190.2	332.4	338.3	199.4	243.7	357.4	394.6	385.3	351.9
Rye	Area, 1000 ha-	107.3	82.1	101.2	128.7	130.7	69.2	131.4	187.6	62.7	40.4	56.4	62.5	57.7	47.2
	productivity, t/ha	2.29	2.31	2.36	2.62	2.48	2.11	2.24	1.82	1.81	1.77	2	2.14	1.82	1.88
	Total yield 1000 t	245.8	189.4	239	336.8	323.6	145.8	295	340.7	113.4	71.3	112.9	133.5	104.8	88.7
Barley	Area, 1000 ha	408.2	402.3	352.7	331.6	308	398.5	350.4	275.3	266.5	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3
	productivity, t/ha	1.97	2.25	1.42	2.32	2.26	1.92	1.24	1.65	1.81	1.4	2.08	1.85	1.86	1.58
	Total yield 1000 t	802.2	906.7	500.2	700.3	697	764.9	433.5	455.5	481.1	284	371.4	359.8	321.7	232.6
Oats	Area, 1000 ha	77.1	67.3	65.5	75.6	82.4	92.7	69.4	48.5	54	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2
	productivity, t/ha	1.97	2.24	1.37	1.97	2.14	1.91	0.86	1.52	1.65	1.61	1.89	1.97	1.73	1.4
	Total yield 1000 t	151.9	151.1	89.7	149.3	176.1	177.2	60	73.7	88.9	73.2	101.4	116.5	103.6	66.1
Other cereals	Area, 1000 ha	9.6	1.5	10.9	11.9	12.8	19	20.2	19.9	11.6	12.2	9.6	18	31.3	33.5
	productivity, t/ha	1.7	2.04	1.27	1.89	2.4	3.77	1.54	1.81	1.63	1.78	2.2	2.17	1.84	1.63
	Total yield 1000 t	16.3	2.97	13.9	22.5	30.7	71.7	31.1	36.1	18.9	21.7	21.1	39	57.7	54.6
protein crops	Area, 1000 ha	36.6	27.2	20.4	14.6	10.5	9	6.7	2.8	2.8	3	3.6	4.7	6.8	2.5
	productivity, t/ha	1.71	2.02	1.4	1.96	2.16	2.3	1.29	1.57	1.63	1.6	2.15	1.78	1.66	1.44
	Total yield 1000 t	62.5	54.9	28.5	2.77	22.7	20.7	8.6	4.3	4.5	4.7	7.8	8.3	11.3	3.6
Oil crops	Area, 1000 ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	14.2	9.9	8.8	2.4	3.7	2.6	2.1	2	3.4	8.5
	productivity, t/ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0.37	0.31	0.23	1.08	0.57	0.54	0.81	0.45	0.68	1.45
	Total yield 1000 t	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	5.3	3.1	2	2.6	2.1	1.4	1.7	0.9	2.3	12.3
Corn	Area, 1000 ha	47.8	48.9	46.8	46.2	44.8	39.5	24.8	9.2	2.7	0.6	1.2	0.5	0.6	0.7
	productivity, t/ha	32.9	23	34.2	33.2	21.6	19.9	12.8	15.2	8.6	21.9	9.9	20.4	23.2	23.1
	Total yield 1000 t	1574.3	1122.7	1600.7	1533.7	967.3	785	317.5	137.5	26.5	13.1	11.9	10.2	13.9	16.2
Feeder greens	Area, 1000 ha	19.3	29.3	40.8	18.7	11.5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	17.7	11.6	13.2	12.8	12
	productivity, t/ha	13.7	10.8	8.7	11.6	12.6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	9.3	13	11.7	12.8	10.7
	Total yield 1000 t	246.2	322.6	353.4	216.2	144.6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	164.6	150.8	154.4	163.8	128.4
Fibre flax*	Area, 1000 ha	13.7	13.2	12.9	12.7	11.9	8.8	7.6	0.6	1.5	1.4	1.3	1.6	2.2	2
	productivity, t/ha	3.3	4.3	3.6	4.6	2.5	0.41	0.19	0.11	0.26	0.55	0.59	0.62	0.62	1.06
	Total yield 1000 t	4.52	5.66	4.58	5.86	2.98	3.6	1.4	0.1	0.4	0.77	0.77	0.99	1.4	2.1
Hemp	Area, 1000 ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	productivity, t/ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total yield 1000 t	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	Area, 1000 ha	844.8	854.8	817.5	772.6	768.3	718.1	747.9	715.4	500.1	436.4	467	508.4	498.8	446.9

* - by 1992, the yield of flax straws was accounted, from 1993 flax fibre yield is accounted

Source: Central Bureau of Statistics

2.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

ARABLE CROPS

CEREALS, OILSEEDS AND PROTEIN CROPS

Area payment scheme for Arable Crops (Council Regulation (EC) No. 1251/1999)

13. Determination of the base area of arable crops under Article 2(2) and Annex II of Council Regulation (EC) No. 1251/1999 and of the average cereal yield provided for under Article 3(5) of Council Regulation (EC) No. 1251/1999. Deadline for sowing cereals, oilseed crops and protein crops and for submission of aid applications.

1. Additional information on the legal acts to be adopted by the end of 2001 and in 2002

By the end of 2001 the following legal act will be adopted:

Amendments to Law on Latvia's Cereals Market and State Cereals Reserve.

By February 2002 the following legal act will be adopted:

Order of the Ministry of Agriculture On subsidies (compensatory payments for sown areas, aid to potato starch production).

By June 2002 the following legal act will be adopted:

Regulations of the Cabinet of Ministers On intervention in cereals market.

By September 2002 the following legal acts will be adopted:

On a merger (incorporation) of the Intervention Agency and the Rural Support Service.

2. Statistics for 2000 and for 2001

Latvia provides updated statistical information for the Annex 1 of Additional information to the Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture" CONF-LV 45/01 (**see annex 3**).

The following changes have been made:

- i) data summarized for the period 1989-2001;
- ii) the term "CORN" is replaced by a more appropriate term "MAIZE";
- iii) the term "FEEDER GREENS" is replaced by "GRASS SILAGE".

3. Breakdown of the statistics as set out in Annex I of Regulation (EC) No 1251/1999

Statistical information has been prepared for the period 1995-2001, on the basis of Regulations (EC) 1251/1999 Annex 1 and amendments made to Regulations (EC) 1251/1999 Annex 1, referred to in the Article 1(7) of Regulations (EC) 1672/2000 (**see annex 4**).

4. Base area request concerning the area of fibre flax:

Table 1. Long fibre flax (Area, 1000 ha)

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
1.4	1.3	1.6	2.2	2.0	1.6	1.5

* - prognoses by Rural Support Service

Source: Central Bureau of Statistics

In reference period 1995 -1999 Latvia has 1700 ha fibre flax area average per year.

Latvia maintains its request to establish the base area for compensatory payment calculation as 688 000 ha (Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture", CONF-LV 64/00, page 36) and requests to increase the base area for compensatory payment calculation by **1700 ha** for flax and hemp grown for fibre, according to the Council Regulation (EC) No 1672/2000 of 27 July 2000 amending Regulation (EC) No 1251/1999 establishing a support system for producers of certain arable crops. Accordingly, Latvia clarifies that it requests to establish the base area for compensatory payment calculation as **689 700 ha**.

5. Explanation of the term "feeder greens"

According to the classification of the Central Bureau of Statistics the term "FEEDER GREENS" means "CROPS FOR GREEN FEED AND SILAGE" (Excl. maize). The term "SILAGE GRASS" means the crop grown on areas mainly sown to herbaceous grasses and harvested green at least once a year with a view to preservation in an enclosed environment by anaerobics fermentation.

Annex 3 Areas under cereals, protein crops, oil crops, maize, grass silage and fibre flax in Latvia from 1989 - 2001

Species	Index	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001**
Cereals, total	area, 1000 ha	665.9	675.4	648.3	696.7	693.6	486.3	408.4	446.2	482.8	466.0	415.6	420.0	384.7
	productivity, t/ha	2.36	2.37	2.03	1.64	1.77	1.84	1.69	2.15	2.14	2.06	1.88	2.20	2.22
	total yield 1000 t	1569.6	1599.2	1314.8	1143.4	1230.7	896.1	689.0	960.8	1035.2	958.9	783.4	923.6	854.8
incl. Wheat	area, 1000 ha	118.0	141.5	71.5	128.6	169.1	94.6	109.6	149.2	152.3	150.9	146	158.1	149.5
	productivity, t/ha	3.05	2.63	2.66	2.58	2	2.11	2.22	2.4	2.59	2.55	2.41	2.70	2.72
	total yield 1000 t	360.3	371.8	190.2	332.4	338.3	199.4	243.7	357.4	394.6	385.3	351.9	427.4	406.0
Rye	area, 1000 ha-	128.7	130.7	69.2	131.4	187.6	62.7	40.4	56.4	62.5	57.7	47.2	54.8	47.5
	productivity, t/ha	2.62	2.48	2.11	2.24	1.82	1.81	1.77	2	2.14	1.82	1.88	2.02	2.16
	total yield 1000 t	336.8	323.6	145.8	295	340.7	113.4	71.3	112.9	133.5	104.8	88.7	110.7	102.4
Barley	area, 1000 ha	331.6	308	398.5	350.4	275.3	266.5	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3	134.9	112.7
	productivity, t/ha	2.32	2.26	1.92	1.24	1.65	1.81	1.4	2.08	1.85	1.86	1.58	1.94	1.92
	total yield 1000 t	700.7	697	764.9	433.5	455.5	481.1	284	371.5	359.8	321.7	232.6	261.1	216.5
Oats	area, 1000 ha	75.6	82.4	92.7	69.4	48.5	54	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2	45.5	45.2
	productivity, t/ha	1.97	2.14	1.91	0.86	1.52	1.65	1.61	1.89	1.97	1.73	1.4	1.75	1.58
	total yield 1000 t	149.3	176.1	177.2	60	73.7	88.9	73.2	101.4	116.5	103.6	66.1	79.6	71.5
Other cereals	area, 1000 ha	11.9	12.8	16.4	16.9	13.1	8.5	9.6	8.6	14.4	24.3	27.9	26.7	29.8
	productivity, t/ha	1.89	2.4	2.24	1.33	1.72	1.56	1.75	2.03	2.14	1.79	1.58	1.68	1.96
	total yield 1000 t	22.5	30.7	36.7	22.5	22.5	13.3	16.8	17.5	30.8	43.5	44.1	44.8	58.4
Protein crops	area, 1000 ha	14.6	10.5	9	6.7	2.8	2.8	3	3.6	4.7	6.8	2.5	2.1	2.2
	productivity, t/ha	1.90	2.16	2.3	1.29	1.57	1.63	1.6	2.15	1.78	1.66	1.44	1.86	1.73
	total yield 1000 t	27.7	22.7	20.7	8.6	4.3	4.5	4.7	7.8	8.3	11.3	3.6	3.9	3.8
Oil crops	area, 1000 ha	14.9	13.8	9.5	8.9	2.3	3.7	2.5	2.1	2	3.4	8.5	7.2	11.8
	productivity, t/ha	0.19	0.39	0.33	0.22	1.13	0.57	0.52	0.81	0.45	0.68	1.45	1.46	1.13
	total yield 1000 t	2.9	5.4	3.1	2	2.6	2.1	1.5	1.7	0.9	2.3	12.3	10.5	13.4
Maize (green)	area, 1000 ha	46.2	44.8	39.5	24.8	9.2	2.7	0.6	1.2	0.5	0.5	0.7	1.2	1.5
	productivity, t/ha	33.2	21.6	19.9	12.8	14.9	9.8	21.7	9.9	20.8	26.6	22.4	20.1	24.3
	total yield 1000 t	1533.7	967.3	785	317.5	137.5	26.5	13.0	11.9	10.4	13.3	15.7	24.1	36.4
Grass silage	area, 1000 ha	97.3	73.9	84.9	58.1	32.1	21.4	18.1	11.9	13.2	12.8	12	11.4	12.5
	productivity, t/ha	11.3	12.9	10.5	7.6	10.6	9.7	9.1	12.7	11.7	12.8	10.7	12.1	12.2
	total yield 1000 t	1099.0	952.8	894.1	442.0	341.6	206.6	164.8	151.3	154.3	164.3	128.4	137.6	152.5
Fibre flax*	area, 1000 ha	12.7	11.9	8.8	7.6	0.6	1.5	1.4	1.3	1.6	2.2	2	1.6	1.5
	productivity, t/ha	0.46	0.25	0.41	0.19	0.11	0.26	0.57	0.62	0.63	0.59	1.05	0.69	1.1
	total yield 1000 t	5.9	3.0	3.6	1.4	0.1	0.4	0.8	0.8	1.0	1.3	2.1	1.1	1.7
Hemp	area, 1000 ha	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	productivity, t/ha	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	total yield 1000 t	n.a.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total area, 1000 ha		851.6	830.3	800.0	802.8	740.6	518.4	434.0	466.3	504.8	491.7	441.3	443.5	414.2

*- by 1992, the yield of flax straws was accounted, from 1993 flax fibre yield is accounted

** prognoses by the Rural Support Service

Source: Central Bureau of Statistics

Annex 4 Council Regulation (EC) No 1251/1999 of 17 May 1999 establishing a support system for producers of certain arable crops (Thousand ha)

CN Code	Description	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001*
I. CEREALS								
1001 10 00	Durum wheat	0	0	0	0	0	0	0
1001 90	Other wheat and meslin other than durum wheat	109.6	149.2	152.3	150.9	146.0	158.1	149.5
1002 00 00	Rye	40.4	56.4	62.5	57.7	47.2	54.8	47.5
1003 00	Barley	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3	134.9	112.7
1004 00 00	Oats	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2	45.5	45.2
1005	Maize	0	0	0	0	0	0	0
1007 00	Grain sorghum	0	0	0	0	0	0	0
1008	Buckwheat, millet and canary seed; other cereals	9.6	8.6	14.4	24.3	27.9	26.7	29.8
0709 90 60	Sweet corn	0	0	0	0	0	0	0
II. OILSEEDS								
1201 00	Soya beans	0	0	0	0	0	0	0
Ex 1205 00	Rape seed	1.1	0.8	0.4	1.2	6.5	6.9	11.8
Ex 1206 00 10	Sunflower seed	0	0	0	0	0	0	0
III. PROTEIN CROPS								
0713 10	PEAS	2.6	2.4	2.9	4.3	1.5	1.4	1.54
0713 50	Field beans	0.0	0.1	0.2	0.2	0.13	0.11	0.11
Ex 1209 29 50	Sweet lupins	0.0	0.1	0.4	0.5	0.1	0.2	0.18
IV. FLAX								
Ex 1204 00	Linseed	0.21	0.20	0.24	0.33	0.30	0.3	0.5
Ex 5301 10 00	Flax for fibre production	1.4	1.3	1.6	2.2	2.0	1.6	1.5
V. HEMP								
EX 5302 10 00	Hemp for fibre production	0	0	0	0	0	0	0

*prognoses by the Rural Support Service

Source: Central Bureau of Statistics

2.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: CEREALS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Intervention (public) – for cereals R.1766/92,Art.3-6, R.824/2000, R.2131/93, R.2273/93, R.1055/77, R.3515/92, R.1883/78, R.411/88, R.1643/89, R.3492/90, R.2148/96, R.3597/90, R.147/91, R.3002/92	Exists, Agricultural Market Intervention Agency	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Cereals	6 months before accession date/ Upon accession
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists, Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on area payments – Cereals, grass silage	6 months before accession date/ Upon accession
Statistical information R.1766/92, R.837/90	Exists in principle; Statistical Bureau; Latvian State Institute of Agrarian Economics	6 months before accession date – to harmonize the existent and introduce new procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible), Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	6 months before accession date/ Upon accession

Licensing export/import of cereals R.1766/92, R.1162/95, R.1501/95, R.1249/96, R.386/90	Exists; Agricultural Market Intervention Agency	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refunds and securities R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99, R.2220/85, R.1766/92, R.800/99	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R.1249/96 R.2658/87	Exists; Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Intervention (public) for cereals R.1766/92,Art.3-6, R.824/2000, R.2131/93, R.2273/93, and others (horizontal legislation)	Exists; Regulations of the Cabinet of Ministers on the State intervention on the market of cereals	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On the use of application forms, on the minimum quantities eligible for intervention, on appointing procedure of representatives, on additional liabilities of holders, on other additional conditions (if necessary).	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

<p>Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99</p>	<p>Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies (compensatory payments on sown area)</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on IACS; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On the use of application forms, on regionalization plans, base areas, eligible area reductions (if the base area is exceeded), on environmental protection measures in set-aside areas, on control measures, on assistance to producers of bio-mas, on voluntary set-aside conditions, on long-term set-aside, on the derogation cases, on local standards, on minimum area requirements, on additional conditions for raw material production, on denaturation methods (biofuel), etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others</p>
<p>Statistical information R.1766/92, R.837/90</p>	<p>Exists in principle; State Statistics Law</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: Statistical methods, institutional structure (Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre)</p>	<p>Instructions: methodology</p>
<p>Licensing export/import of cereals R.1766/92, R.1162/95, R.1501/95, R.1249/96, R.386/90</p>	<p>Existent; Regulations of the Cabinet of Ministers on licensing of certain entrepreneurial activities</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: Preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others</p>

Administration of export refunds and securities R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99, R. 2220/85, R. 1766/92, R. 800/99	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On the use of application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of import duties and import tariff quotas R.1249/96 R.2658/87	Exists; Customs law; Law on Customs Duties	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Customs Law; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedures, on administration of import tariff quotas, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time limits, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.

4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON AREA PAYMENTS

1. The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for area payments scheme;
2. The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc,;
 - g) a Financial Department division.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant Division will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
5. To establish a system for verifying the quality of the flax and hemp.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, grass silage	Set-aside
Plant Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy		
	Working out normative acts		
	Representing the MS in the management Committees		
	Establishing base areas, sub base areas, regionalization plans, making other necessary decisions (derogations, parameters etc.)	R.1251/99, Art.1(3), 2(5), 2(6), 3 R.2316/99, Art.7, etc.	R.1251/99, Art.2(6), 3,etc.

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, grass silage	Set-aside
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 23
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1
RSS Support Department (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12,13, 23

	Making decisions (concrete) on new areas eligible for payments	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)
	Making decisions on allowing a shortfall in the yield (raw materials) and reducing quantities to deliver		R.2461/99, Art.10(2)
RSS Regional Offices - financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
RSS Financial Department (headquarters)	Carrying out payments	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
	Administering securities (accepting, releasing etc.)		R.2461/99, Art.15
RSS Control Department - Area Payments unit	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,		R.2461/99, Art.21(1)
	Carrying out control on appellation (if ordered by head of headquarters)	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23
	Accounting irregularities and deviations, and decision making on stepping up the controls		R.2461/99, Art.21
RSS Regional Offices - inspectors (control units)	Carrying out documental and physical checks (making risk analysis) on applications	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23
	Controlling compliance with environmental standards		R.2316/99, Art.19(4)
	Control of compliance with quality policy (oilseeds)		
	Control and getting information from the processors		R.2461/99, Art.16
	Taking samples and analyses of samples		
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1

RSS Information Department – Information and Analysis Division	Accounting the sum of applications and compliance with base areas, regional areas, coverage by crops and set-aside	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)
	Informing applicants and the Commission on reducing of payments because of overshooting areas	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13
	Calculating average yields for base areas, regions, zones, as well as representative yields for raw materials(set-aside)	R.1251/99, Art.3(1)-(3)	R.1251/99, Art.3(1)-(3), R.2461/99, Art.9
	Informing Commission on applications, yields, and other data	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27, R.2461/99, Art.3(4), 14, 21(2), 26

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1766/92 Art. 9 1162/95
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	1501/95 Art.5
	Issuing import and export licences	1766/92 Art 9 1249/96 Art.5
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 249/96
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1766/92 Art.13 1162/95 Art.10 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2 1249/96

RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1162/95 Art.13
--	---	----------------

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 249/96

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON INTERVENTION

1. To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
2. Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
4. To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
5. To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
6. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals

RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications	R.824/2000, Art.4(1)
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	R.824/2000, Art.4(1),(2)
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R.824/2000, Art.4(2),(3) R.2131/93, Art.15
	Accepting, evaluating tenders and decision-making on acceptability	R.2131/93, Art.1, 10
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	R.2131/93, Art.15, 16
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	R.2131/93, Art.7(3)
	Concluding contracts on renting stores (for public intervention)	R.2148/96, Art.1
	Approving organizations, companies, stores (where it is necessary)	
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	
	Communications with stores on all the issues of public storage	R.824/2000, Art.5,7,10 R.2148/96
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	R.824/2000, Art.5, 6 R.2131/93, Art.14
	Control of taking-over and following checks	R.824/2000, Art.5, 7
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	R.824/2000, Art.10 R.2148/96, Art.5
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	R.824/2000, Art.5
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department – Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	R.2131/93, Art.13(4)
	Calculating and paying sums for	

	products bought in process of public intervention	R.824/2000, Art.8
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	R.2131/93, Art.1, 16
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	
	Calculating and paying other aid and payments	
	Calculating and paying advances	
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department – Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R.3492/90
	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R.2131/93, Art.10
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	R.2131/93, Art.3, 12
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R.824/2000, Art.4(1)
RSS Information Department – Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	
	Establishing price board, determining methodology and control	

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	R.837/90, Art.3, 8
	Approval of forms for statistical documentation	R.837/90, Art. 3, 6, Annex I
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

SECTOR: OILS AND FATS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Area payments (oil seeds) R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists; Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on area payments – Oils seeds.	6 months before accession date/ Upon accession
Production refunds to producers of canned fish and vegetable preserves, using olive oil R.136/66, Art.20a R.1963/79	Does not exist	6 months before accession date – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I – Oils and fats.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing export/import of olives, olive oil, etc. R.136/66, Art.2 R 254395, R.1476/95 R.2220/86 R.1291/2000 And others	Does not exist	6 months before accession date – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Oils and fats.	6 months before accession date/ Upon accession

Administration of export refunds and securities R.136/66, Art.3 R.616/72, R. 2220/85, R. 386/90 R. 800/99, R.565/80	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Oils and fats.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R.136/66, Art.2a, 2b, R.2658/87	Exists; Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Oils and fats.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Area payments (oil seeds) R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies (compensatory payments on sown area)	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on IACS; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of oils and fats: On the use of application forms, on regionalization plans, base areas, eligible area reductions (if the base area is exceeded), on environmental protection measures in set-aside areas, on control measures, on assistance to producers of biomass, on voluntary set-aside conditions, on long-term set-aside, on the derogation cases, on local standards, on minimum area requirements, on additional conditions for raw material production, on denaturation methods (biofuel), etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

Production refunds to producers of canned fish and vegetable preserves, using olive oil R.136/66, Art.20a R.1963/79	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of oils and fats: on lapse of time between application submission and starting the production process and others	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Licensing export/import of olive oil, olives, etc R.136/66, Art.2 R.254395, R.1476/95 R.2220/86 R.1291/2000	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of oils and fats: on preparation of application forms, on verification of applications received and documents submitted; reporting procedure to the European Commission, physical checks on goods and other additional conditions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling, verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of export refunds and securities R.136/66, Art.3 R.616/72, R.2220/85, R.386/90 R.800/99, R.565/80	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of oils and fats: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedure, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of import duties and import tariff quotas R.136/66, Art.2a, 2b R.2658/87 And others	Exists; Customs Law, Law On Customs Duties	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Customs Law, Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of oils and fats: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedure, on administration of import tariff quotas, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

TABLE ON AREA PAYMENTS

1. The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for area payments scheme;
2. The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc,;
 - g) a Financial Department division.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant Division will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
5. To establish a system for verifying the quality of the flax and hemp.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Oil seeds	Set-aside
Plant Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy		
	Working out normative acts		
	Representing the MS in the management Committees		
	Establishing base areas, sub base areas, regionalization plans, making other necessary decisions (derogations, parameters etc.)	R.1251/99, Art.2(6), 3, etc.	R.1251/99, Art.2(6), 3,etc.

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Oil seeds	Set-aside
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 23
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1
RSS Support Department (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 23
	Making decisions (concrete) on new areas eligible for payments	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)

	Making decisions on allowing a shortfall in the yield (raw materials) and reducing quantities to deliver		R.2461/99, Art.10(2)
RSS Regional Offices – financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
RSS Financial Department (headquarters)	Carrying out payments	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
	Administering securities (accepting, releasing etc.)		R.2461/99, Art.15
RSS Control Department – Area Payments unit	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,		R.2461/99, Art.21(1)
	Carrying out control on appellation (if ordered by head of headquarters)	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23
	Accounting irregularities and deviations, and decision making on stepping up the controls		R.2461/99, Art.21
RSS Regional Offices – inspectors (control units)	Carrying out documental and physical checks (making risk analysis) on applications	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23
	Controlling compliance with environmental standards		R.2316/99, Art.19(4)
	Control of compliance with quality policy (oilseeds)	R.2316/99, Art.4	
	Control and getting information from the processors		R.2461/99, Art.16
	Taking samples and analyses of samples		
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Accounting the sum of applications and compliance with base areas, regional areas, coverage by crops and set-aside	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)

	Informing applicants and the Commission on reducing of payments because of overshooting areas	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13
	Calculating average yields for base areas, regions, zones, as well as representative yields for raw materials (set-aside)	R.1251/99, Art.3(1)-(3)	R.1251/99, Art.3(1)-(3), R.2461/99, Art.9
	Informing Commission on applications, yields, and other data	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27, R.2461/99, Art.3(4), 14, 21(2), 26

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1766/92 Art 9 1162/95
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	1501/95 Art.5
	Issuing import and export licences	1766/92 Art 9 1249/96 Art.5
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 249/96
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1766/92 Art.13 1162/95 Art.10 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2 1249/96

RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1162/95 Art.13
--	---	----------------

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type “first in first served”	3290/94 249/96

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
RSS Market Department – Olive oil unit	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	R.136/66, Art.20a, R.1963/79, Art.1-4
RSS Financial Department – payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R.1963/79, Art.5-7
	Calculating penalties (“levies”) if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks’ results	R.1963/79, Art.2-7
	Investigating force-major cases	
	Ensuring administrative control in stores	
	Taking samples and analysis	

RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.136/66, Art.20a, R.1963/79, Art.1-4
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	
	Gathering the information from applicants (organizations)	

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	R.837/90, Art.3, 8
	Approval of forms for statistical documentation	R.837/90, Art. 3, 6, Annex I
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

SECTOR: PROTEIN CROPS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists (only for legumes); Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on area payments – Protein crops.	6 months before accession date/ Upon accession
Special support to certain legumes R.1577/96 R.1644/96	Exists; Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. Se Table on area payments – Protein crops.	6 months before accession date/ Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies (compensatory payments on sown area)	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors’ rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on IACS; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of protein crops: On the use of application forms, on regionalization plans, base areas, eligible area reductions (if the base area is exceeded), on environmental protection measures in set-aside areas, on control measures, on assistance to producers of biomass, on voluntary set-aside conditions, on long-term set-aside, on the derogation cases, on local standards, on minimum area requirements, on additional conditions for raw material production, on denaturation methods (biofuel), etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Special support to certain legumes R.1577/96 R.1644/96	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies (compensatory payments on sown area)	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors’ rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of protein crops: On contents of application forms and others.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

TABLE ON AREA PAYMENTS

1. The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for area payments scheme;
2. The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc,;
 - g) a Financial Department division.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant Division will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
5. To establish a system for verifying the quality of the flax and hemp.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Protein crops	Set-aside
Plant Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy		
	Working out normative acts		
	Representing the MS in the management Committees		
	Establishing base areas, sub base areas, regionalization plans, making other necessary decisions (derogations, parameters etc.)	R.1251/99, Art.2(6), 3, etc.	R.1251/99, Art.2(6), 3, etc.

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Protein crops	Set-aside
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.1251/99, Art.1, R.1577/96, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 23
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1

RSS Support Department (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.1251/99, Art.1, R.1577/96, Art.1	R.1251/99, Art.1, R.2461/99, Art.4, 5, 6, 8, 10, 12, 13, 23
	Making decisions (concrete) on new areas eligible for payments	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)
	Making decisions on allowing a shortfall in the yield (raw materials) and reducing quantities to deliver		R.2461/99, Art.10(2)
RSS Regional Offices - financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.1577/96, Art.1; R.1644/96, Art.2	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
RSS Financial Department (headquarters)	Carrying out payments	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.1577/96, Art.1; R.1644/96, Art.2	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2), R.2461/99, Art.11
	Administering securities (accepting, releasing etc.)		R.2461/99, Art.15
RSS Control Department – Area Payments unit	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,		R.2461/99, Art.21(1)
	Carrying out control on appellation (if ordered by head of headquarters)	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23

	Accounting irregularities and deviations, and decision making on stepping up the controls		R.2461/99, Art.21
RSS Regional Offices – inspectors (control units)	Carrying out documental and physical checks (making risk analysis) on applications	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1), R.1644/96, Art.1	R.1251/99, Art.1, 6(3)(1), 6(7) R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1) R.2461/99, Art.3, 7, 8, 21, 22, 23

	Controlling compliance with environmental standards		R.2316/99, Art.19(4)
	Control of compliance with quality policy (oilseeds)		
	Control and getting information from the processors		R.2461/99, Art.16
	Taking samples and analyses of samples		
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1251/99, Art.1	R.1251/99, Art.1
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Accounting the sum of applications and compliance with base areas, regional areas, coverage by crops and set-aside	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)
	Informing applicants and the Commission on reducing of payments because of overshooting areas	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13
	Calculating average yields for base areas, regions, zones, as well as representative yields for raw materials (set-aside)	R.1251/99, Art.3(1)-(3)	R.1251/99, Art.3(1)-(3), R.2461/99, Art.9
	Informing Commission on applications, yields, and other data	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27, R.1577/96, Art.5; R.1644/96, Art.3	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art.14, 26, 27, R.2461/99, Art.3(4), 14, 21(2), 26

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1766/92 Art 9 1162/95
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	1501/95 Art.5
	Issuing import and export licences	1766/92 Art 9 1249/96 Art.5
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 249/96
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1766/92 Art.13 1162/95 Art.10 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds	386/90 Art.2 1249/96

fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	and other requirements in export-import operations	
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1162/95 Art.13

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type “first in first served”	3290/94 249/96

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	R.837/90, Art.3, 8
	Approval of forms for statistical documentation	R.837/90, Art. 3, 6, Annex I
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Cereals
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.837/90, Art.2, 3, 6, Annex I

2.3. ES labības sektora (ieskaitot proteīnaugus) un eļļas augu un tauku tirgus KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

2.3.1. ES labības sektora (ieskaitot proteīnaugus) KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Graudu sektors ir viens no svarīgākiem sektoriem ES lauksaimniecībā.

ES graudu kopējā tirgus organizācija (KTO) tika izveidota 1962. gadā, par pamatu ņemot Francijas graudu tirgus modeli, kas darbojās jau kopš 1936. gada. KTO noteica iekšējā tirgus kārtību starp pirmajām sešām dalībvalstīm, ārējās tirdzniecības noteikumus, kā arī izveidoja graudu intervences mehānisma modeli. Šī sistēma radīja ievērojamu ražošanas apjomu pieaugumu un izsauca pārprodukciju, tādēļ radās priekšnoteikumi ES KTO reformām. Šobrīd ES graudu KTO galvenie mērķi un uzdevumi labības tirgū ir:

- tirgus stabilizācija;
- ES lauksaimniecības labākās konkurētspējas nodrošināšana;
- lauku iedzīvotāju pietiekami augsta dzīves standarta nodrošināšana. ES graudu KTO attiecas uz sekojošiem produktiem:
 - kvieši, rudzi, mieži, auzas, griķi, kukurūza;
 - daži milti un putraini;
 - daži produkti ar augsto cietes saturu, ciete (skat. nod. B2a 3.1.1.);
 - daži sīrupi, klijas;
 - kaķu un suņu barība;
 - daži citi produkti.

(b) Labības KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1766/92	Council Regulation (EEC) No. 1766/92 of 30 June 1992 on the common organization of the market in cereals	Padomes 1992. gada 30. jūnija Regula (EEK) 1766/92 par kopējo labības tirgus organizāciju	Vispārējie noteikumi par KTO instrumentiem labības sektorā
2.	1162/95	Commission Regulation (EC) No 1162/95 of 23 May 1995 laying down special detailed rules for the application of the system of import and export licences for cereals and rice	Komisijas 1995. gada 23. maija Regula (EC) Nr. 1162/95 par sevišķiem detalizētiem noteikumiem importa un eksporta licenču sistēmas piemērošanai graudaugiem un rīsiem	Detalizēti noteikumi attiecībā uz graudaugu un rīsu eksporta un importa licencēšanu
3.	1501/95	Commission Regulation (EC) No 1501/95 of 29 June 1995 laying down certain detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 1766/92 on the granting of export refunds on cereals and the measures to be taken in the event of disturbance on the market for cereals	Komisijas 1995. gada 29. jūnija Regula (EK) 1501/95, ar kuru izstrādāti detalizēti noteikumi Padomes nolikuma (EEK) Nr. 1766/92 piemērošanai par eksporta atmaksu piešķiršanu graudaugiem un par pasākumiem, kas veicami graudu tirgus traucējumu gadījumā	Noteikumi par eksporta atmaksu sistēmas piemērošanu graudaugiem un par pasākumiem, kurus veic Komisija tirgus traucējumu gadījumā

4.	2145/92	Commission Regulation (EEC) No 2145/92 of 29 July 1992 redefining the destination zones for export refunds, export levies and certain export licences for cereals and rice	1992. gada 29. jūlija Komisijas Regula (EEK) Nr. 2145/92, kas pārdefinē galapunkta zonas eksporta kompensācijas maksājumiem, eksporta nodokļiem un dažām eksporta licencēm par graudaugiem un rīsiem	Tehniskie noteikumi par galapunkta zonām, kas tiek izmantoti, pielietojot eksportu atmaksu, nodokļu un licenču sistēmu graudaugiem un rīsiem
5.	2825/93	Commission Regulation (EEC) No 2825/93 of 15 October 1993 laying down certain detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 1766/92 as regards the fixing and granting of adjusted refunds in respect of cereals exported in the form of certain spirit drinks	1993. gada 15. oktobra Komisijas Nolikums (EEK) Nr. 2825/93, kas nosaka dažas detalizētas normas Padomes nolikuma (EEK) Nr. 1766/92 piemērošanai attiecībā uz koriģēto kompensācijas izmaksu noteikšanu un piešķiršanu par graudaugiem, kas eksportēti dažu alkoholisko dzērienu veidā	Par eksportu atmaksu piešķiršanu par alkoholisko dzērienu eksportu, ja tajos tiek uzskaitīta graudaugu sastāvdaļas
6.	413/76	Commission Regulation (EEC) No 413/76 of 25 February 1976 on the reduction of the time limit during which certain cereal products may remain under customs control while awaiting advance payment of refunds	1976. gada 25. februāra Komisijas Regula Nr. 413/76 par atvēlētā laika samazināšanu, kura periodā daži labības produkti var palikt zem muitas kontroles, gaidot atmaksu avansu maksājumus	Tehniskie noteikumi
7.	824/2000	Commission Regulation (EC) No 824/2000 of 19 April 2000 establishing procedures for the taking-over of cereals by intervention agencies and laying down methods of analysis for determining the quality of cereals	Komisijas 2000. gada 19. aprīļa Regula (EK) Nr. 824/2000, kas nosaka kārtību, kādā intervences aģentūras pārņem labību, un analīzes metodes labības kvalitātes noteikšanai	Noteikumi par intervences iepirkšanas procedūrām un kvalitātes noteikšanas jautājumiem
8.	2131/93	Commission Regulation (EEC) No 2131/93 of 28 July 1993 laying down the procedure and conditions for the sale of cereals held by intervention agencies	1993. gada 28. jūlija Komisijas Regula (EEK) Nr. 2131/93, kas nosaka kārtību un nosacījumus, ar kādiem tiek pārdota intervences aģentūru pārziņā esošā labība	Intervences uzkrājumu realizācijas noteikumi
9.	2273/93	Commission Regulation (EEC) No 2273/93 of 28 July 1993 determining the intervention centres for cereals	Komisijas 1993. gada 28. jūlija Regula (EEK), kas nosaka intervences centrus graudaugiem	Nosaka intervences centrus un centru noteikšanas kritērijus
10.	1251/99	Council Regulation (EEC) No. 1251/1999 of 17 May 1999 establishing a support system for producers of certain arable crops	Padomes 1999. gada 17. maija Regula (EK) Nr. 1251/1999, ar kuru izveido palīdzības sistēmu dažu laukaugu audzētājiem	Vispārējie noteikumi par platību maksājumiem
11.	2316/99	Commission Regulation (EC) No 2316/1999 of 22 October 1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1251/1999 establishing a support system for producers of certain arable crops	Komisijas 1999. gada 22. oktobra Regula (EK) Nr. 2316/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1251/1999, ar kuru izveido palīdzības sistēmu dažu laukaugu audzētājiem	Detalizēti noteikumi par platību maksājumiem

12.	2461/99	Commission Regulation (EC) No 2461/1999 of 19 November 1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1251/1999 as regards the use of land set aside for the production of raw materials	Komisijas 1999. gada 19. novembra Regula (EK) Nr. 2461/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1251/1999 piemērošanai attiecībā uz atmatā atstātās zemes izmantošanu izejvielu ražošanai	Detalizēti noteikumi par atmatā atstātās zemes izmantošanu izejvielu ražošanai
13.	1577/96	Council Regulation (EC) No 1577/96 of 30 July 1996 introducing a specific measure in respect of certain grain legumes	1996. gada 30. jūlija Padomes Regula (EK) Nr. 1577/96, ar kuru ievieš speciālu pasākumu attiecībā uz dažiem pākšaugiem	Vispārējie noteikumi par palīdzību dažu pākšaugu audzēšanai
14.	1644/96	Commission Regulation (EC) No 1644/96 of 30 July 1996 laying down detailed rules for the grant of aid for certain grain legumes	1996. gada 30. jūlija Komisijas Regula (EK) Nr. 1644/96, kurā ir izstrādāti detalizēti noteikumi palīdzības piešķiršanai par dažiem pākšaugiem	Detalizēti noteikumi par palīdzību dažu pākšaugu audzēšanai
15.	837/90	Council Regulation (EEC) No 837/90 of 26 March 1990 concerning statistical information to be supplied by the Member States on cereals production	Padomes 1990. gada 26. marta Regula (EEK) Nr. 837/90 par statistisko informāciju, kas dalībvalstīm jāiesniedz attiecībā uz labības ražošanu	Noteikumi par statistisko informāciju
16.	Plus arī Regulas: 2553/97, 115/2000, 1230/82, 821/68, 2706/71, 2185/87, 2723/87, 3556/87, 1680/78, 815/89, 1776/92, 2729/75, 3093/95, 822/2001, 1234/2001, 778/99, 2369/96, 1970/96, 2449/96, 2832/2000, 774/94, 2402/92, 1839/95, 440/96, 537/97, 1897/94, 985/95, 411/96, 1218/96, 442/96, 1729/2000, 2809/2000, 2809/98, 2390/98, 2622/71, 2008/97, 1520/76, un citas.			

(c) Labības KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

Galvenie labības KTO elementi un instrumenti ir:

- publiskā intervence;
- tieši maksājumi;
- eksporta un importa režīms (licences, eksporta atmaksas un nodokļi, importa nodevas un tarifu kvotas);
- speciālie režīmi (ražošanas atmaksas par cietes pārstrādi, kartupeļu cietes ražošanas atbalsts (skat. nod. B2a 3.1.1.);
- statistiskā uzskaitē.

(1) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kura palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

Ārējās tirdzniecības regulēšanas galvenie instrumenti ir:

- eksporta un importa licencēšana;
- importa nodevas un tarifu kvotas;
- eksporta atmaksas un nodokļi.

ii.1. Eksporta un importa licences

Derīguma termiņi

Eksporta licenču derīguma termiņš ir līdz ceturtā mēneša beigām, skaitot pēc mēneša, kurā licence tika izdota.

Importa licenču derīguma termiņi ir 45, 60 dienas vai līdz ceturtā mēneša beigām, skaitot pēc mēneša, kurā licence tika izdota – atkarībā no produkta, kura importam licenci izdod. Taču ir speciālie gadījumi, kad tiek piemērota cita sistēma derīguma termiņu aprēķinam.

Citi noteikumi

Atsevišķi Regulu noteikumi nosaka licenču izdošanas termiņus, datumus, no kuriem tiek aprēķināts derīguma termiņš, dokumentus, kurus ir nepieciešams pievienot pieteikumam

licences saņemšanai, gadījumus, kad licence nav nepieciešama, drošības naudas apmērus, iesniegšanas kārtību utt.

ii.2. Importa nodevas un importa tarifu kvotas

Importa režīms galvenokārt sastāv no elementiem:

- importa nodevas;
- importa kvotas;
- citas (piemēram, iekšējās pārstrādes aizliegums vai ierobežošana).

Importa nodevas tiek administrētas (parasti) ar muitas iestādēm. Nodevas ir vienādas visā Kopienā. Savāktās nodevas nonāk Kopienas budžetā. Latvija segs administrācijas izdevumus.

Tarifu kvotu administrēšana var atšķirties pēc metodes. Piemēram, importa kvotas pēc metodes "first in, first served" varētu tikt administrētas ar muitas iestādēm, bet pārējās (proporcionālas sadalīšanas metode utt.) – ar Dalībvalsts kompetentu institūciju, kas pieņem pieteikumus un lemj par kvotu sadalīšanu starp pieteicējiem.

ii.3. Eksporta atmaksas un nodokļi

Ja pasaules tirgus cenas ir zemākas nekā Kopienas cenas, Kopienas ražotāju un tirgotāju interesēs ES var piešķirt eksporta atmaksas. Atmaksas tiek fiksētas regulāri (ar speciālām Regulām), saskaņā ar situācijas maiņu pasaules tirgū. Ja pasaules cenas sasniedz tādu līmeni, ka tas var traucēt Kopienas tirgus nodrošināšanu ar noteiktiem produktiem, Komisija var pieņemt lēmumu par attiecīgiem pasākumiem un ieviest, piemēram, eksporta nodokli (export tax) atsevišķiem produktiem.

Atmaksas un nodokļi tiek piemērotas vienādi visā Kopienā.

(iii) Mehānisma administrēšana un finansēšana

Importa un eksporta licencēšanas, kā arī atmaksu, nodokļu, nodevu administrēšanas jautājumi un procedūras ir līdzīgas praktiski visiem lauksaimniecības produktiem. Tāpēc ES tika pieņemtas "horizontālās" Regulas, kas nosaka šo instrumentu administrēšanas vispārējo kārtību:

- R.1291/2000 – par eksporta un importa licencēšanu;
- R.800/99 – par eksporta atmaksām;
- R.2658/87 – par tarifu un statistisko nomenklatūru un par Kopējo Muitas Tarifu;
- R.3290/94 – par Urugvaja raunda rezultātu ietekmi uz lauksaimniecību;
- R.1095/96 – par GATT pārrunu rezultātiem un to implementāciju (tarifu kvotas) un citas Regulas.

Taču, tā kā katram sektoram ir savas īpatnības, labības sektorā tika pieņemtas atsevišķas Regulas, kas detalizē vai groza (daļēji) "horizontālo" Regulu vispārējus noteikumus.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Samazināt piedāvājumu un attīrīt tirgu no liekajiem produkta apjomiem, tādējādi stabilizējot produkta cenas iekšējā ES tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Publiskā intervence

Publiskā intervence ir pasākumu komplekss, kas ietver, pirmkārt, intervences iepirkumus no graudu partiju turētājiem, kā arī pasākumus graudu uzglabāšanas nodrošināšanai, un intervences uzkrājumu realizāciju.

Intervencei "normālais" iepirkšanas periods ir no 01. novembra līdz 31. maijam.

Intervences cena 2000/2001. tirgus gadam sastāda 101.31 Ls/t (pēdējos gados cena pakāpeniski tiek samazināta).

Intervences cena tiek palielināta ik mēnesi (likmes - pielikums D Regulai 1766/92).

Intervences cena ir atkarīga no kvalitātes, un tā tiek piemērota graudu partijai pirms izkraušanas noliktavā.

"Normālajā" intervencē tiek iepirkti: mīkstie kvieši, cietie kvieši, rudzi, mieži, kukurūza un sorgo. Minimālais partijas daudzums (intervencei) – 80 tonnas. Dalībvalsts to var

palielināt. Graudi intervencei tiek pieņemti no jebkura partijas turētāja (ne tikai no ražotāja). ES ir noteiktas minimālās kvalitātes prasības graudiem, kas tiek iepirkti intervencē (sk. Regulas 824/2000 2. pantu, 1. un 2. Pielikumu). Pastāv arī kvalitātes noteikšanas metodes (sk. Regulas 824/2000 3. pantu, 3., 4., 5., un 6. Pielikumu).

Komisija var pieņemt lēmumu par speciāliem intervences pasākumiem.

Intervences aģentūra nodrošina pieņemšanas un glabāšanas procesa kontroli, kvalitātes pārbaudi, uzskaiti. Par iepirktiem graudiem aģentūra maksā noteikto cenu plus transporta izdevumus, kas pārsniedz transporta izdevumus līdz intervences centram, ja graudi tiek pieņemti citā vietā. Intervences centrus nosaka dalībvalsts, tos apstiprina Komisija. Intervences aģentūra apmaksā glabāšanas un transportēšanas izdevumus – saskaņā ar izdevumu sadales principu starp aģentūru un piegādātāju (pēc tam to pilnīgi vai daļēji atmaksā no Kopienas budžeta – sk. turpmāk).

Komisija periodiski pieņem lēmumus par intervences uzkrājumu pārdošanu ar konkursu palīdzību. Aģentūras organizē konkursus, saņem piedāvājumus. Ja konkurss ir paredzēts graudu pārdošanai ES tirgū, cena tiek noteikta ne mazāka par tirgus cenu attiecīgajā vietā un laikā par līdzīgu graudu daudzumu un kvalitāti, kā arī ne mazāka par intervences cenu tajā brīdī. Ja konkurss ir atklāts pārdošanai eksportam, aģentūra atsūta piedāvājumus Komisijai, un Komisija pieņem lēmumus par minimālo cenu vai par atteikšanos no piedāvājuma. Aģentūra piešķir kontraktu tiem, kas piedāvā labāko cenu (ne mazāku kā minimālo eksporta gadījumā).

Intervences īstenošanai jāizveido administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, graudu pieņemšanas organizēšana (parasti attiecības ar intervences noliktavām – uz līguma pamata), dokumentālas un fiziskas pārbaudes, paraugu analīzes veikšana vai organizēšana (var būt līgumi ar laboratorijām vai valsts laboratorijām), inventarizācijas, intervences uzkrājumu pārdošana (organizējot konkursus), maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Intervences dažas materiālās operācijas tiek finansētas no ES Garantijas fonda (EAGGF). Izdevumi par glabāšanu tiek segti no EAGGF saskaņā ar vienādām likmēm, kas tiek speciāli aprēķinātas (sk. R.1883/78 6.pants un R.1643/89). Tīri administratīvie izdevumi tiek segti no DV budžeta.

(3) Tiešie maksājumi (iekļaujot palīdzību pākšaugiem)

Tieši maksājumi labības sektorā ir platību maksājumi.

(i) Graudi

Maksājumi tiek fiksēti – par hektāriem.

Katrai Dalībvalstij (DV) tiek noteikta nacionālā pamatplatība vai vairākas nacionālās pamatplatības. Gadījumā, ja pieteiktā nacionāla pamatplatība (kopējo pieteikumu apjoms) pārsniedz noteikto nacionālo pamatplatību, katram pieteicējam apmaksājamā platība tiek samazināta proporcionāli. Nacionālā pamatplatība ES tagadējām DV tika aprēķināta kā vidējā platība 1989.-1991. gadā (atsauces periods). Kandidātvalstīm, droši vien, būs cits atsauces periods (Komisija pieprasīja statistisko informāciju par laukaugu platībām Latvijā 1995.-1999. gadā).

Tālāk, DV var atdalīt kukurūzas vai zaļmasas augus skābbarībai atsevišķās pamatplatībās (ja šajā valstī kukurūza nav tradicionāla kultūra un ja DV grib to atbalstīt ar platību maksājumiem), pārējiem graudiem saglabājot savas pamatplatības.

DV var sadalīt apūdeņotās un neapūdeņotās platības atsevišķās pamatplatībās.

Tālāk, nacionālās pamatplatības var būt sadalītas apakšpamatplatībās.

Šis sadalījums var atļaut DV pamatplatību pārsniegšanas gadījumā samazināt maksājumus tikai tajā apakšpamatplatībā, kura ir vairāk "atbildīga" par to, vai arī sadalīt pārsniegumu kādā citā veidā.

DV gatavo reģionālizācijas plānus un sadala pamatplatības ražošanas reģionos ar dažādām vidējām ražām. Nosakot vidējās ražas, DV var izmantot speciālas formulas, kas ļauj ņemt vērā strukturālas atšķirības (ja Komisija apstiprinās šo plānu).

DV iesniedz Komisijai informāciju par atsauces gadiem, lai Komisija varētu izvērtēt reģionālizācijas plānu un apstiprināt to. ES Dalībvalstīm atsauces periods bija 1986/87-1990/91 gads. Jaunajiem kandidātiem, droši vien, būs cits atsauces periods.

Maksājums par laukaugu hektāru pieteicējam tiek aprēķināts vidējo ražu (šajā ražošanas reģionā saskaņā ar reģionālizācijas plānu) pareizinot ar pamatsummu par tonnu (tiek norādīts Regulas 1251/99 4(3).pantā).

Papildus maksājumus saņem pieteicēji par cieto kviešu platībām – EUR 344.50 par tonnu tradicionālās ražošanas zonās (platība ir ierobežota katrai valstij) utt.

Zemnieki, kas piesakās uz hektāru maksājumiem, ir pakļauti platību obligātai atstāšanai atmatā (set-aside). Par platības atstāšanu atmatā zemnieki saņem maksājumus tāpat kā par apsētām platībām. Atmatu likme ir 10% (atstāta atmatā pret pieteikto platību maksājumiem (laukaugiem)). DV var atļaut piešķirt papildus atstāšanu atmatā (ar maksājumiem) līdz 10% (vai vairāk, ja ir speciāli apstākļi).

Pieteikumi par platībām, kurās ražošanas jauda (saskaņā ar aprēķinu) nepārsniedz 92 t, nav pakļauti obligātai platības atstāšanai atmatā.

Citas shēmas var būt sadalītas – ko var un ko nevar izmantot vienlaicīgi ar hektāru maksājumiem.

Daži citi nosacījumi (minimāla platība utt.) ir paredzēti ar atsevišķiem Regulu noteikumiem.

Platību maksājumu shēmas administrēšanai tiek piemērota Integrētās Administrācijas un Kontroles Sistēma (Regulas 3508/92 un 3887/92) – IAKS.

(ii) Proteīnaugi

Dažiem proteīnaugiem, kuru sarakstu var atrast Regulas 1251/99 1.Pielikumā, tiek piemērota platību maksājumu shēma tāpat kā graudiem.

Pamatsumma par proteīnaugiem sastāda EUR 72.50 /t no 2001/2001. gada.

Dažiem pākšaugiem tiek piemērota cita, vienkāršota, shēma (Regulas 1577/96 un 1644/96), kas paredz maksājumus ražotājiem par sekojošiem augiem:

- lēcām, kas atbilst KN 0713 40 90. kodam (pārējie);
- aunazirņiem, kas atbilst KN 0713 20 90. kodam (pārējie);
- *Vicia sativa L.* un *Vicia ervilla Willd.* šķirnes vīķiem, kas atbilst KN bij. 0713 90 90. kodam (pārējie). (R.1577/96 1.pants).

Palīdzības apmērs ir EUR 181 par hektāru.

Ir noteikta Maksimālā Garantēta Platība (visai Kopienai) – 160000 ha augiem, kas aprakstīti punktos (a) un (b), un 240000 ha augiem, kurus satur punkts (c).

Pārsniegšanas gadījumā palīdzība tiek proporcionāli samazināta (visā Kopienā).

Šīs shēmas administrēšanai arī tiek piemērota IAKS.

(4) Statistiskā uzskaite

Katrai dalībvalstij ir jānodrošina statistisko datu savākšana (saskaņā ar atzīto metodiku):

- platības;
- vidējā raža;
- kopējā raža.

2.3.2. ES eļļas augu un tauku tirgus KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Līdz 1992. gadam eļļas augiem bija paredzēta atsevišķa subsidēšanas shēma, taču šobrīd eļļas augi, tāpat kā proteīnaugi un lini, ir pielīdzināti laukaugiem un iekļauti vienā atbalsta sistēmas shēmā ar graudaugiem.

KTO eļļas un tauku tirgū galvenie mērķi un uzdevumi ir:

- tirgus stabilizācija;
- ES lauksaimniecības labāka konkurētspēja;
- lauku iedzīvotāju pietiekami augsta dzīves standarta nodrošināšana. **Eļļas un tauku KTO galveno reglamentējošo tiesisko aktu bāze**

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	136/66	Regulation No 136/66/EEC of the Council of 22 September 1966 on the establishment of a common organisation of the market in oils and fats	Padomes 1966. gada 22. septembra Regula Nr. 136/66/EEC par eļļas un tauku tirgus kopēju organizāciju	Vispārējie noteikumi par KTO instrumentiem eļļas un tauku sektorā
2.	2543/95	Commission Regulation (EC) No 2543/95 of 30 October 1995 laying down special detailed rules for the application of the system of export licences for olive oil	Komisijas 1995. gada 30. oktobra Regula (EC) Nr. 2543/95 par sevišķiem detalizētiem noteikumiem eksporta licenču sistēmas piemērošanai olīveļļai	Detalizētie noteikumu attiecībā uz olīveļļas eksporta licencēšanu
3.	1476/95	Commission Regulation (EC) No 1476/95 of 28 June 1995 laying down special detailed rules for the application of the system of import licences for olive oil	Komisijas 1995. gada 28. jūnija Regula (EC) Nr. 1476/95 par sevišķiem detalizētiem noteikumiem importa licenču sistēmas piemērošanai olīveļļai	Detalizētie noteikumu attiecībā uz olīveļļas importa licencēšanu
4.	616/72	Regulation (EEC) No 616/72 of the Commission of 27 March 1972 on detailed rules for the application of export refunds and levies on olive oil	Komisijas 1972. gada 27. marta Regula (EEK) 616/72 par sīki izstrādātiem noteikumiem olīveļļas eksporta kompensāciju un nodevu piemērošanai	Sīki izstrādātie noteikumi olīveļļas eksporta kompensāciju un nodevu piemērošanai
5.	2825/93	Commission Regulation (EEC) No 2825/93 of 15 October 1993 laying down certain detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 1766/92 as regards the fixing and granting of adjusted refunds in respect of cereals exported in the form of certain spirit drinks	1993. gada 15. oktobra Komisijas Nolikums (EEK) Nr. 2825/93, kas nosaka dažas detalizētas normas Padomes nolikuma (EEK) Nr. 1766/92 piemērošanai attiecībā uz koriģēto kompensācijas izmaksu noteikšanu un piešķiršanu par graudaugiem, kas eksportēti dažu alkoholisko dzērienu veidā	Par eksportu atmaksu piešķiršanu par alkoholisko dzērienu eksportu, ja tajos tiek uzskaitīta graudaugu sastāvdaļa

6.	1963/79	Commission Regulation (EEC) No 1963/79 of 6 September 1979 laying down detailed rules for the application of the production refund on olive oil used in the manufacture of certain preserved foods	Komisijas 1979. gada 6. septembra Regula (EEK) Nr. 1963/79, kas paredz sīki izstrādātas normas ražošanas kompensācijas piemērošanai olīveļļai, kuru izmanto atsevišķu konservētu pārtikas produktu ražošanā	Detalizētie noteikumi par olīveļļas izmantošanas zivju preseros un dārzeņu preseros atbalsta shēmas piemērošanu
7.	1251/99	Council Regulation (EEC) No. 1251/1999 of 17 May 1999 establishing a support system for producers of certain arable crops	Padomes 1999. gada 17. maija Regula (EK) Nr. 1251/1999, ar kuru izveido palīdzības sistēmu dažu lauku audzētājiem	Vispārējie noteikumi par platību maksājumiem
8.	2316/99	Commission Regulation (EC) No 2316/1999 of 22 October 1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1251/1999 establishing a support system for producers of certain arable crops	Komisijas 1999. gada 22. oktobra Regula (EK) Nr. 2316/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1251/1999, ar kuru izveido palīdzības sistēmu dažu lauku audzētājiem	Detalizētie noteikumi par platību maksājumiem
9.	2461/99	Commission Regulation (EC) No 2461/1999 of 19 November 1999 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1251/1999 as regards the use of land set aside for the production of raw materials	Komisijas 1999. gada 19. novembra Regula (EK) Nr. 2461/1999, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1251/1999 piemērošanai attiecībā uz atmatā atstātas zemes izmantošanu izejvielu ražošanai	Detalizētie noteikumi par atmatā atstātās zemes izmantošanu izejvielu ražošanai
10.	Plus arī Regulas: 283/67, 3131/78, 2828/93, 172/66,			

(c) Eļļas un tauku KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kuru palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija ES iekšējā tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

Ārējās tirdzniecības regulēšanas instrumenti ir:

- eksporta un importa licencēšana;
- importa nodevas un tarifu kvotas;
- eksporta atmaksas un nodokļi.

ii.1. Eksporta un importa licences

Importa un eksporta licences pastāvīgi tiek piemērotas tikai olīveļļai un dažos gadījumos – olīvām. Pārējiem produktiem varētu būt piemērota eksporta licencēšana.

Atsevišķie Regulu noteikumi nosaka licenču izdošanas termiņus, derīguma termiņus, datumus, no kuriem tiek aprēķināts derīguma termiņš, dokumentus, kurus ir nepieciešams pievienot pieteikumam licences saņemšanai, gadījumus, kad licence nav nepieciešama, drošības naudas apmērus un iesniegšanas kārtību utt.

ii.2. Importa nodevas un importa tarifu kvotas

Importa režīms galvenokārt sastāv no elementiem:

- importa nodevas;
- importa kvotas;
- citas (piemēram, iekšējās pārstrādes aizliegums vai ierobežošana).

Importa nodevas tiek administrētas (parasti) ar muitas iestādēm. Nodevas ir vienādas visā Kopienā. Savāktās nodevas nonāk Kopienas budžetā. Latvija segs administrācijas izdevumus.

Tarifu kvotu administrēšana var atšķirties pēc metodes. Piemēram, importa kvotas pēc metodes "first in, first served" varētu tikt administrētas ar muitas iestādēm, bet pārējas (proporcionālas sadalīšanas metode utt.) – ar Dalībvalsts kompetentu institūciju, kas pieņem pieteikumus un lemj par kvotu sadalīšanu starp pieteicējiem.

ii.3. Eksporta atmaksas un nodokļi

Noteiktos gadījumos ES var piešķirt eksporta atmaksas. Atmaksas tiek fiksētas regulāri (ar speciālām Regulām) saskaņā ar situācijas maiņu pasaules tirgū.

Ja pasaules cenas sasniedz tādu līmeni, kas var traucēt Kopienas tirgus nodrošināšanu ar noteiktiem produktiem, Komisija var pieņemt lēmumu par attiecīgiem pasākumiem. Piemēram, Komisija var noteikt eksporta nodokli (export tax) atsevišķiem produktiem.

Atmaksas un nodokļi tiek piemērotas vienādi visā Kopienā.

(iii) Mehānisma administrēšana un finansēšana

Importa un eksporta licencēšanas, kā arī atmaksu, nodokļu, nodevu administrēšanas problēmas ir līdzīgas praktiski visiem lauksaimniecības produktiem. Tāpēc ES tika pieņemtas "horizontālās" Regulas, kas nosaka šo instrumentu administrēšanas vispārējo kārtību:

- R.1291/2000 – par eksporta un importa licencēšanu;
- R.800/99 – par eksporta atmaksām;
- R.2658/87 – par tarifu un statistisko nomenklatūru un par Kopējo Muitas Tarifu;
- R.3290/94 – par Urugvaja raunda rezultātu ietekmi uz lauksaimniecību;
- R.1095/96 – par GATT pārrunu rezultātiem un to implementāciju (tarifu kvotas) un citas Regulas.

Tā kā katrā sektorā ir savas īpatnības, arī eļļas un tauku sektorā tika pieņemtas atsevišķas Regulas, kas detalizē vai groza (daļēji) "horizontālo" Regulu vispārējos noteikumus.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Nodrošināt atbilstošu atbalsta sistēmas eksistenci un kontrolēt cenu stāvokli tirgū, kā arī nodrošināt ražotājiem atbilstošu ienākumu līmeni ES nabadzīgākajos reģionos.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Intervence

Intervence tiek piemērota tikai olīveļļai, un tādēļ tā Latvijai nav aktuāla.

ii.2. Atsevišķi palīdzības veidi:

Atbalsta shēma olīveļļas izmantošanai zivju preseros un dārzeņu preseros.

Shēma paredz ražošanas atmaksas zivju preservu un dārzeņu preservu ražotājiem par olīveļļas izmantošanu. Atmaksas tiek fiksētas periodiski. Latvijai pagaidām tā nav aktuāla.

Speciālie pasākumi galda olīvām (Regulas 1332/92 un 3601/92).

Shēma nav aktuāla Latvijai, tā kā maksājumi tiek piešķirti galda olīvu ražotāju asociācijām.

Pasākumi olīveļļas patēriņa veicināšanai (Regula 1348/81).

Sistēma drīzumā tiks pārveidota. Latvijai nav aktuāla.

Ražošanas palīdzība olīveļļas ražošanai.

Shēma nav aktuāla Latvijai.

(3) Tiešie (platību) maksājumi eļļas augiem

Maksājumi tiek fiksēti – par hektāriem.

Katrai Dalībvalstij (DV) tiek noteikta nacionālā pamatplatība vai vairākas nacionālas pamatplatības. Gadījumā, ja pieteiktā nacionālā pamatplatība (kopējo pieteikumu apjoms) pārsniedz noteikto nacionālo pamatplatību, katram pieteicējam apmaksājamā platība tiek samazināta proporcionāli. Nacionālā pamatplatība ES tagadējām DV tika aprēķināta kā vidējā platība 1989.-1991. gadā (atsauces periods). Kandidātvalstīm, droši vien, būs cits atsauces periods (tagad Komisija pieprasījusi statistisko informāciju par lauku platībām Latvijā 1995.-1999.gadā).

DV var sadalīt apūdeņotās un neapūdeņotās platības atsevišķās pamatplatībās.

Nacionālas pamatplatības var būt sadalītas apakšpamatplatībās.

Šis sadalījums var atļaut DV pamatplatību pārsniegšanas gadījumā samazināt maksājumus tikai tajā apakšpamatplatībā, kura ir vairāk "atbildīga" par to, vai arī sadalīt pārsniegumu kādā citā veidā.

DV gatavo reģionālizācijas plānus un sadala pamatplatības ražošanas reģionos ar dažādām vidējām ražām. Nosakot vidējās ražas, DV var izmantot speciālas formulas, kas atļauj ņemt vērā strukturālās atšķirības (ja Komisija apstiprina šo plānu).

DV iesniedz Komisijai informāciju par atsauces gadiem, lai Komisija varētu izvērtēt reģionālizācijas plānu un apstiprināt to. ES dalībvalstīm atsauces periods bija 1986/87-1990/91 gads Jaunajām kandidātvalstīm, droši vien, būs cits atsauces periods.

Maksājums par hektāru pieteicējam tiek aprēķināts, vidējo ražu (šajā ražošanas reģionā saskaņā ar reģionālizācijas plānu) reizinot ar pamatsummu par tonnu (tiek norādīts Regulas 1251/99 4(3).pantā).

Zemnieki, kas piesakās uz hektāru maksājumiem, ir pakļauti platību obligātai atstāšanai atmatā (set-aside). Par platības atstāšanu atmatā zemnieki saņem maksājumus tāpat kā par apsētām platībām. Atmatu likme ir 10% (atstāta atmatā pret pieteikto platību maksājumiem (laukaugiem)). DV var atļaut piešķirt papildus atstāšanu atmatā (ar maksājumiem) līdz 10% (vai vairāk, ja ir speciāli apstākļi).

Pieteikumi par platībām, kurās ražošanas jauda (saskaņā ar aprēķinu) ir ne lielāka kā 92 t, nav pakļauti obligātai platības atstāšanas atmatā.

Daži citi nosacījumi (minimāla platība utt.) ir paredzēti ar atsevišķiem Regulu noteikumiem.

Platību maksājumu shēmas administrēšanai tiek piemērota Integrētās Administrācijas un Kontroles Sistēma (Regulas 3508/92 un 3887/92) – IAKS.

Pamatsumma par eļļas augiem –

- EUR 81.74/t – 2000/2001. gadam;
- EUR 72.37/t – 2001/2003. gadam;
- EUR 63.00/t - no 2002/2003. gada.

2000/2001. un 2001/2002. gadam tiek piemērota sistēma ar Maksimālo Garantēto Platību un attiecīgiem proporcionāliem samazinājumiem pārsniegšanas gadījumā.

Rapšiem tiek piemērota kvalitātes politika: par platībām tiek maksāts, ja tās ir apsētas ar sertificētu sēklu – "00" šķirnes, kas ir reģistrētas Kopējā Šķirņu Katalogā (Direktīva 70/457/EEC). "00" šķirnes īpašības – R.2316/99 4.pants.

2.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

2.4.1. Tēze par references ražību

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu Latvijai attiecībā uz graudaugu sektoru ir ekonomiski pierādāmās tēzes:

Latvija pieprasa **laukaugu platības maksājumu aprēķināšanai** graudaugu vidējo ražu noteikt **3.0 tonnas no hektāra**.

References ražība nosaka uz hektāru piekrītošo tiešo maksājumu apmēru.

References ražību noteikšanas scenāriji atspoguļoti 2. tabula. Scenārijs EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, EU 0 – ES pozīcijai. EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai - references ražība tiek noteikta, balstoties uz 1995. – 1999.gada vidējiem rādītājiem (1. tabula).

2. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	EU 0	EU 100
References ražība	t/ha	2.0	3.0

Latvijas pozīcijas pamatojums

Vidējās statistiskās graudaugu ražības Latvijā tiek aprēķinātas, izmantojot visu veidu saimniecību datus. Lielā daļā no tām graudaugu ražošanas kapitāla nepietiekamības dēļ ir ekstensīva, ar ļoti zemu ražību. Specializētajās graudkopības saimniecībās, kur preču produkciju ražo, izmantojot intensīvās graudu audzēšanas tehnoloģijas, tiek panākta vidējā graudu ražība 3.0 tonnas no hektāra (daļā saimniecību sasniedzot pat 6.0 tonnas no hektāra), kas ir optimāla Latvijas klimatiskajos un augsnes apstākļos. Šādu saimniecību attīstībai tiek virzīts valsts atbalsts.

Graudaugu ražība ļoti atšķiras atkarībā no reģiona, saimniecības specializācijas un tehnoloģiju līmeņa. Sākot ar 1996. gadu **graudaugu vidējai ražībai ir tendence palielināties** (1. tabula).

3. tabula. 1990.-2000. gada graudaugu ražības aprēķins – 10 un 5 gadu vidējais

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Graudaugu platības, tūkst. Ha											
Kvieši	141.5	71.5	128.6	169.1	94.6	109.6	149.2	152.3	150.9	146.0	158.1
Rudzi	130.7	69.2	131.4	187.6	62.7	40.4	56.4	62.3	57.7	47.2	54.8
Mieži	308.0	398.5	350.4	275.3	266.5	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3	134.9
Auzas	82.4	92.7	69.4	48.5	54.0	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2	45.5
Pārējie graudaugi	12.8	16.4	16.9	13.1	8.5	9.5	8.6	14.6	24.3	25.4	26.7
Kopā graudaugi	675.4	648.3	696.7	693.6	486.3	408.4	446.2	482.8	466.0	413.1	420.0
Graudaugu kopražā, tūkst. T											
Kvieši	371.8	190.2	332.4	338.3	199.4	243.7	357.4	394.6	385.3	351.9	427.4
Rudzi	323.6	145.8	295.0	340.7	113.4	71.3	112.9	133.5	104.8	88.7	110.7
Mieži	697.0	764.9	433.5	455.5	481.1	284.0	371.4	359.8	321.7	232.6	261.1
Auzas	176.1	177.2	60.0	73.7	88.9	73.2	101.4	116.6	103.6	66.1	79.6
Pārējie graudaugi	30.7	36.7	22.5	22.5	13.3	16.8	17.7	30.7	43.5	40.5	44.8
Kopā graudaugi	1599.2	1314.8	1143.4	1230.7	896.1	689.0	960.8	1035.2	958.9	779.8	923.6
Vidējā ražība, cnt/ha	23.7	20.3	16.4	17.7	18.4	16.9	21.5	21.4	20.6	18.9	22.0
Vidējā ražība 5 gados							20.0 cnt/ha				
Vidējā ražība 10 gados	19.8 cnt/ha										

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Latvijas lielākajā daļā augsnes un agroklimatiskie apstākļi ir piemēroti aptuveni 3.2 t/ha graudu ražas iegūšanai. Specializētajās graudkopības saimniecībās, kurās izmanto intensīvās audzēšanas tehnoloģijas un kurām ir atjaunots tehnikas parks, vidējais graudaugu ražības līmenis sasniedz 6 t/ha.

Graudaugu ražošanas attīstību specializētajās saimniecībās galvenokārt ierobežoja pietiekami lētu finansu resursu trūkums mūsdienīgu, konkurētspējīgu ražošanas tehnoloģiju iegādei.

Latvijā nav tieši pieejama statistiskā informācija par graudaugu ražībām **specializētajās saimniecībās**. Netieši atšķirības ražībā un to saistību ar saimniecību specializāciju graudaugu ražošanā raksturo 3.tabulā apkopotie dati, kas parāda, ka saimniecībās ar ražību virs 3.0 t/ha 2000. gadā saražoja jau 40 % no kopējā graudaugu apjoma, kas 1.67 reizes pārsniedz analogo 1996. gada rādītāju. Graudaugu sējumu platības šīs grupas saimniecībās 2000. gadā bija 26 % salīdzinājumā ar 14 % 1996. gadā.

4. tabula. Graudaugu kopražas struktūra atkarībā no vidējās ražības

Ar ražību, cnt/ha	1996		1997		1998		1999		2000	
	% no kop-ražas	% no sējpla-tības	% no kop-ražas	% no sējpla-tības	% no kop-ražas	% no sējpla-tības	% no kop-ražas	% no sējpla-tības	% no kop-ražas	% no sējpla-tības
Virs 20.0	66	51	66	52	63	47	54	38	77	62
Virs 25.0	45	30	39	27	38	25	33	20	57	40
Virs 30.0	24	14	20	12	22	13	20	11	40	26
Kopā	960.8	449.8	1035.2	487.6	958.9	472.7	779.8	418.1	923.6	420.2

Avots: LVAEI pēc Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem

5. tabula. Graudaugu ražības struktūra pēc sējumu platības saimniecībās 2000. g.

Grupējums pēc sējumu platības, ha	Saimniecību skaits	Sējumu platība, ha	Ražība, cnt/ha
Līdz 1,0	26050	15284	16.5
1,1 - 5,0	26602	69800	17.4
5,1 - 10,0	6672	48950	18.1
10,1 - 20,0	3597	51066	19.5
20,1 - 50,0	2051	63111	21.5
50,1 - 100,0	616	43636	23.2
100,1 - 150,0	194	25027	25.7
150,1 - 200,0	81	14510	21.2
200,1 - 300,0	82	21505	26.4
Virs 300,1	106	66788	30.0
Kopā	66051	419677	22.0

Avots: Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes dati

No statistiskajā uzskaitē pieejamās informācijas graudaugu ražošanas tehnoloģiskās modernizācijas pakāpi netieši var raksturot ar ražojošo saimniecību energonodrošinājumu, novērtētu kā traktoru nominālā jauda uz sējumu kopplatību. 6. tabula raksturo graudaugu ražības atkarību no energonodrošinājuma, ko veido kopējais reģistrēto traktoru skaits, bet 6.tabulā sniegta informācija par ražības saistību ar pēdējos 6 gados iegādāto traktoru vilkmes nomināljaudu (no pieejamajiem tas ir redzamākais tehnoloģiskās modernizācijas rādītājs). Saimniecības grupētas kvartilēs pēc traktoru vidējās nominālās jaudas uz sējumu kopplatību (kW/ha). Tabulu dati uzskatāmi pierāda, ka izšķirošais produktivitātes nodrošināšanā nav kopējā izmantojamā jauda, bet gan salīdzinoši nesenu investīciju klātbūtne saimniecībā.

6. tabula. Graudaugu ražība 2000. gadā atkarībā no saimniecības kopējā energonodrošinājuma

Kvartile	Līdz 2000.g. ražoto traktoru vidējā nominālā jauda uz sējumu kopplatību(kW/ha)	Kopējā graudaugu platība (tūkst.ha)	Kopējā graudaugu kopražā (tūkst.t)	Platība saimniecībā	Vidējā ražība grupā	Novirze no vidējās ražības valstī
1.	0.0	42.7	85.2	1.00	19.95	0.91
2.	0.0	42.5	78.3	1.02	18.42	0.84
3.	1.8	262.7	626.9	6.06	23.86	1.08
4.	10.4	72.1	133.2	3.07	18.47	0.84

Avots: CSP

7. tabula. Graudaugu ražība 2000. gadā atkarībā no saimniecības "modernizētā" energonodrošinājuma

Kvartile	No 1995.g.līdz 2000.g. ražoto traktoru vidējā nominālā jauda uz sējumu kopplatību (kW/ha)	Kopējā graudaugu platība (tūkst.ha)	Kopējā graudaugu kopražā (tūkst.t)	Platība saimniecībā	Vidējā ražība grupā	Novirze no vidējās ražības valstī
1.	0.0	98.8	208.8	3.02	21.13	0.96
2.	0.0	88.3	190.4	2.90	21.56	0.98
3.	0.0	62.5	108.9	1.74	17.42	0.79
4.	0.5	170.4	415.5	7.61	24.38	1.11

Avots: CSP

Saimniecībās ar **lielāko kopējo** vidējo nominālo **jaudu** uz sējumu kopplatību **vidējā ražība ir pat par 16 % zemāka par valstī vidējo**. Ceturtās grupas saimniecībās ar **lielāko pēdējos 6 gados iegādāto traktoru** vidējo nominālo **jaudu** uz sējumu kopplatību **ražība, savukārt, ir par 11 % augstāka nekā valstī vidēji**, kaut arī šis rādītājs ir tikai 0.5 kW/ha. Tieši šīs saimniecības ar vidējo sējplatību 7.6 ha ir koncentrētākās graudaugu ražotājas, salīdzinot ar analizē aptvertajām saimniecībām ar vidējo platību 3.45 ha.

Tas liecina, ka ražošanas attīstību ierobežojošais faktors arī Latvijas labības sektorā ir bijis pārejas valstīm raksturīgais pieejamu investīciju resursu trūkums.

Katras ģeogrāfiskās zonas piemērotību noteiktu kultūraugu audzēšanai un iespējamo to ražību nosaka arī vairāki ārējās vides faktori: temperatūru summa un to svārstības, veģetācijas perioda garums, nokrišņu daudzums un to sadalījums veģetācijas periodā, fotosintētiski aktīvās radiācijas (FAR) daudzums, produktīvā ūdens nodrošinājums, augšņu īpatnības u.c.

Līdz ar to graudu ražu lieluma salīdzinājums starp atsevišķām valstīm vai lielākiem teritoriāliem reģioniem (it īpaši attālākajiem, kas atrodas klimatiski atšķirīgās joslās), rada maldīgu priekšstatu par ieguldīto darba apjomu, sasniegto rezultātu reālo līmeni un saimniekošanas intensitāti. Labvēlīgākos klimatiskos apstākļos ar vienādu līdzekļu un darba patēriņu ir iespējams iegūt arī augstākas ražas nekā agroklimatiski nosacīti nelabvēlīgākos apstākļos.

Ņemot vērā Latvijas agroklimatisko rādītāju lielumu salīdzinājumā ar vairāku Rietumeiropas valstu (Dānija, Vācija, Francija, Anglija) rādītājiem, aprēķini liecina, ka arī sējuma fotosintētiskais potenciāls, t.i., sējuma fotosintezējošās virsmas lieluma un tā darbības ilguma reizinājums, ir par 1/4 - 1/3 mazāks. Ja pieņem, ka fotosintētiskais potenciāls visās salīdzināmās valstīs darbojas ar vienādu intensitāti, bet tam ir jābūt vairākiem priekšnosacījumiem, arī graudaugu ražām objektīvi jābūt attiecīgi zemākām. Pašreizējais vidējais graudaugu ražas līmenis Vācijā, Dānijā uc. valstīs 6 t ha⁻¹ pēc agroklimatiskajiem resursiem atbilstu ražu līmenim Latvijā 4,0 – 4,5 t ha⁻¹. Taču, ņemot vērā pašreizējo un perspektīvā pieaugošo Latvijas zemnieku materiāli tehnisko nodrošinājumu, kā arī samazinoties naturālo sīksaimniecību īpatsvaram, jau tuvākajos gados Latvijā ir jāsasniedz vidējā graudaugu raža, kas nav zemāka par 3, bet netālā perspektīvā 4 t ha⁻¹, kas atbilstu vidējam (1,5 – 2,0%) FAR izmantošanas koeficientam Latvijas agroklimatiskajā zonā.

Tiešā veidā ar statistiskiem ražības datiem Latvijas graudaugu pozīciju pamatot nav iespējams, tādēļ papildus tiek izmatots pamatojums par graudaugu ražošanas attīstību specializētajās saimniecībās, ko galvenokārt ierobežojis pietiekami lētu finansu resursu trūkums mūsdienīgu, konkurētspējīgu ražošanas tehnoloģiju iegādei. Ja specializētās saimniecības būtu pietiekami apgādātas ar lētiem finansu resursiem, aprēķinātā ražība būtu par 11% augstāka jeb 24.3 cnt/ha. Kā otrs papildus pamatojums izmantojams Latvijas agroklīmatisko rādītāju lielumu salīdzinājums ar vairāku Rietumeiropas valstu (Dānija, Vācija, Francija, Anglija) rādītājiem, kas parāda teorētiski maksimāli iespējamo ražības potenciālu, kādu Latvija varētu sasniegt pie tās agroklīmatiskajiem nosacījumiem. Pēc agroklīmatisko resursu apjoma Latvija atbilstu ražu līmenim 4,0 – 4,5 t ha.

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Analizējot modeļa rezultātus, graudkopības attīstības perspektīvas 2007. gadā ir dažādas (skat. 8. tabula). Tās galvenokārt ir atkarīgas no ražošanas efektivitātes paaugstināšanās, ražotāju cenām, valsts atbalsta un zemes ierobežojumiem. BA un EU C scenārijos graudaugu ražošana nav tieši ierobežota. Bet, pateicoties nacionālajam atbalstam, graudaugu kopraža BA scenārijā ir krietni augstāka nekā EUC scenārijā, kurā graudaugu ražošana vispār netiks atbalstīta.

Turpretī EU 0, EU 25, EU 50 un EU 100 scenārijos, ražošana ir ierobežota ar references platībām (kas ietver graudaugu, linu, rapša un skābbarības kopējās platības saskaņā ar Regulu Nr. 1251/99), kuras nedrīkst pārsniegt. Tomēr, neskatoties uz krietni lielāku atbalstu graudaugiem EU 0 un EU 100 scenārijos salīdzinājumā ar BA scenāriju, var secināt, ka būtisks references platību ierobežojums EU 0 scenārijā (471 tūkst.ha) nedos iespēju palielināt graudaugu ražošanu, un līdz ar to graudaugu ražošanas apjomi šajā scenārijā būs par 14% zemāki nekā BA scenārijā. Savukārt, lielākas references platības (688 tūkst.ha) un atbalsts EU 100 scenārijā, salīdzinot ar visiem pārējiem scenārijiem, būtiski ietekmē graudaugu ražošanas palielinājumu. Arī pašnodrošinājuma koeficients ir visaugstākais šajā scenārijā (117%), kas liecina par Latvijas ražotāju potenciālu eksportēt graudus arī uz Eiropas Savienību.

8. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas lauku sektora 1999.g., 2003.g. un 2007. gadā

Rādītājs	Mērvienība	Faktiskais	Modeļa							
		1999.g.	2003.g.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Scenāriji										
References ražība	t/ha					2.0	2.2	2.5	2.7	3.0
Rezultāti										
Graudaugu platības	tūkst. ha	413.1	244.3	227.3	203.3	208.8	209.0	221.7	279.3	306.1
Graudaugu kopraža	tūkst. t	783.4	616.8	823.1	644.0	667.4	661.3	697.8	858.4	939.3
Graudaugu ražība	t/ha	1.9	2.5	3.6	3.2	3.2	3.2	3.1	3.1	3.1
Kopējais graudaugu patēriņš	tūkst. t	929.2	648.2	576.2	808.0	746.9	776.2	815.9	819.8	804.6
Pašnodrošinājums	%	85%	95%	143%	80%	89%	85%	86%	105%	117%

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu graudaugu references ražības ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru, tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamiem graudaugu references ražības samazinājumiem līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētiem līmeņiem. 8.tabulā ir parādīts, kā mainīsies kopējais lauksaimniecības sektora realizācijas apjoms, ienākums, tieša atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simtprocentīgi

(EU 100 scenārijs), bet tikai laukaugu references ražība tiks samazināta attiecīgi līdz 2.7, 2.5, 2.2 un 2.0 t/ha.

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas laukaugu references ražību jautājumā un piekrišana ES piedāvātajam iestāšanās variantam iespaidotu tiešo maksājumu lielumu lauksaimniecībai – tas samazinātos par 37.5 milj.Ls, samazinātu Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 16.3 milj. Ls un sektora ienākumus par 37.0 milj. Ls, lauksaimniecības zemes platības samazinātos par 98.6 tūkst. ha un darbaspēka izmantošana - par 1.5 tūkst. cilvēkiem.

9. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti laukaugu references platībām uz 2007. gadu

Rādītājs	Mēr- vienība	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100	EU100- EU0
Scenāriji							
References ražība	t/ha	2.0	2.2	2.5	2.7	3.0	1.0
Rezultāti							
Realizācijas apjoms	milj.Ls	357.6	357.6	360.0	372.3	373.9	16.3
Tiešais atbalsts	milj.Ls	55.6	59.9	67.0	87.2	93.1	37.5
Kopējais ienākums no l/s	milj.Ls	223.6	227.8	234.8	254.0	260.6	37.0
Apstrādātā platība	tūkst.ha	842.4	842.4	858.7	941.0	941.0	98.6
Nodarbināto skaits	tūkst. cīlv.	36.0	36.0	36.3	37.5	37.5	1.5

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Tātad graudaugu un visā laukaugu nozarē svarīgākais ir panākt references ražību 3.0 t/ha. No tās ir atkarīgs visu laukaugu sektorā iesaistīto saimnieku ienākumi, jo atvasinot references ražību iegūst hektāru maksājuma lielumu laukaugiem, savukārt references platība ir vienīgais laukaugu audzēšanu ierobežojošais lielums. Tādēļ mums ir svarīgāk saņemt lielāku atbalstu (caur references ražību) un ražot mazāk, nekā daudz ražot ar maziem ienākumiem.

2.4.2. Tēze par references apjomiem

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu Latvijai attiecībā uz laukaugu sektoru ir ekonomiski pierādāmas tēzes:

Latvija pieprasa **amatplatību kompensācijas maksājumu** aprēķināšanai noteikt **688 000 ha**.

References platību noteikšanas scenāriji atspoguļoti 9.tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai un EU 0 – ES pozīcijai. EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai - references apjomi tiek noteikti, balstoties uz 1995.-1999. gada vidējiem rādītājiem (11. tabula). EU 0 lielums aprēķināts 3 variantos:

- 1. variantā, iekļaujot skābbarības platībā tikai statistikā uzrādītās skābbarībai sētās platības, EU 0 ir 470.7 tūkst.ha;
- 2. variantā, skābbarības platībās iekļaujot arī skābbarībai novāktās ilggadīgo zālāju platības, EU 0 ir 502.4 tūkst.ha;
- 3. variantā, skābbarības platībās iekļaujot arī skābbarībai novāktās ilggadīgo zālāju platības, EU 0 ir 684.9 tūkst.ha.

10. tabula. Laukaugu platības references lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	EU 0	EU 100
References platība I	tūkst.ha	471.0	688.0
References platība II	tūkst.ha	502.4	688.0
References platība III	tūkst.ha	684.9	688.0

11. tabula. 1990.-1999. gada laukaugu vidējās platības aprēķins – 10 g.vid., 5 g.vid.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Kvieši	141.5	71.5	128.6	169.1	94.6	109.6	149.2	152.3	150.9	146.0	158.1
Rudzi	130.7	69.2	131.4	187.6	62.7	40.4	56.4	62.3	57.7	47.2	54.8
Mieži	308.0	398.5	350.4	275.3	266.5	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3	134.9
Auzas	82.4	92.7	69.4	48.5	54.0	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2	45.5
Pārējie graudaugi	12.8	16.4	16.9	13.1	8.5	9.5	8.6	14.6	24.3	25.4	26.7
Pākšaugi	10.5	9.0	6.7	2.8	2.8	3.0	3.6	4.7	6.8	2.5	2.1
Linšķiedra	12.0	8.8	7.4	0.9	1.5	1.5	1.3	1.5	2.2	2.0	1.6
Linsēklas	12.3	9.2	7.5	0.7	1.5	1.5	1.3	1.6	2.2	2.0	1.6
Rapsis	1.9	0.7	1.3	1.7	2.2	1.1	0.8	0.4	1.2	6.5	6.9
Skābbarība I	73.9	84.9	56.7	31.4	20.9	17.7	11.6	13.2	12.8	12.0	11.4
Novāktā skābbarība un zaļbarība	51.7	83.7	64.5	65.4	52.5	...
no tās skābbarība II	34.9*	56.5*	37.7	60.1	36.5	...
Skābbarība III	224.2	231.0	227.5	228.8	226.7	...
Kopā laukaugi I	786.0	760.9	776.3	731.1	515.2	435.8	465.8	507.7	498.2	446.2	443.6
Kopā laukaugi II						453.0	510.7	532.2	545.5	470.7	...
Kopā laukaugi III						642.3	685.2	722.0	714.2	660.9	...
Vidējā platība 5 gados I						470.7 tūkst. ha					
Vidējā platība 5 gados II						502.4 tūkst. ha					
Vidējā platība 5 gados III						684.9 tūkst. ha					
Vidējā platība 10 gados I	592.3 tūkst.ha										

* aprēķināts pēc 1997.g.-1999.g. vidējā skābbarības iznākuma no novāktās skābbarības un zaļbarības platības

Avots: LVAEI pēc Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes datiem

2.variantā (LVAEI) skābbarības (skābbarība un skābsiens) platības aprēķinātas, izmantojot CSP datus par novāktajām platībām skābbarībai un zaļbarībai kopā, novāktu

zaļo masu no šīm platībām un saražoto zaļbarības un skābbarības daudzumu. Pārreķinot zaļbarības un skābbarības daudzumu zaļajā masā, novāktās platības tika sadalītas skābbarībai un zaļbarībai novāktajās platībās. Šis aprēķins bija nepieciešams, jo CSP tās atsevišķi netiek uzskaitītas.

3.variantā (ZM) skābbarības (skābbarība un skābsiens) platības aprēķinātas, izmantojot CSP datus par ilggadīgo zālāju platībām kopā. Lai atdalītu skābbarības platības no ilggadīgo zālāju platībām, tika aptaujāti vairāki eksperti, lai novērtētu, cik no visām ilggadīgo zālāju platībām sastāda skābbarības platības.

Latvijas pozīcijas pamatojums

Pēdējo 10 gadu laikā laukaugu platības ir samazinājušās vairāku iemeslu dēļ:

- lauksaimniecības un pārstrādes uzņēmumu privatizācijas un pārstrukturizēšanas dēļ, ko izsauca privātā īpašuma atjaunošana, zemes reforma, pāreja uz individuālajām saimniecībām un tirgus attiecībām;
- straujas graudu iepirkuma cenas un lopkopības produkcijas salīdzinošo cenu (ar pirmsreformu periodu un stāvokli dominējošajā Eiropas ražošanas zonā - Eiropas Savienībā) krituma rezultātā.

Platību nepieciešamību nosaka prognozējamais graudaugu patēriņa pieaugums. Tālākais pamatojums balstīts uz pozīcijas dokumentā minēto principu: "Paredzēt racionālus ražošanas apjomus līmenī, kas atbilst vietējā tirgus pašnodrošināšanas apjomam". Pamatotie sējplatību apjomi neradīs no Latvijas eksportējamo laukaugu produkcijas pārpalikumu.

90.gadu beigās graudaugu patēriņš ir nostabilizējies. Tomēr saistībā ar lopkopības produkcijas, jo īpaši - gaļas, ražošanas ekonomisko nosacījumu uzlabošanu, prognozējams lopbarības vajadzības, tajā skaitā labības un skābbarības kultūru, pieaugums.

Saistībā ar prognozējamo lopkopības produkcijas ražošanas apjomu pieaugumu tika izveidota 2007. gada graudu patēriņa prognoze. Pieņemot, ka graudaugu patēriņš pārtikai, dzērienu ražošanai un pārējam izlietojumam paliks pašreizējā līmenī, bet lopbarības patēriņš mainīsies atkarībā no dzīvnieku skaita, paliekot to barības struktūrai tādā pašā līmenī (13. tabula un 14. tabula), graudaugu patēriņš būs 1269.9 tūkst.t (12. tabula). Sekojot principam, ka Latvijas lauksaimniecībai ir jānodrošina sevi ar pašražotiem graudiem, pie pozīcijas dokumentā pieprasītās ražības 3 t/ha graudus audzēs **406.6 tūkst.ha** platībā.

Atšķirīgus rezultātus parāda modeļa rezultāti - graudus audzēs **306.1 tūkst.ha** platībā pie vidējās ražības 3.1 t/ha.

12. tabula. Graudaugu bilance no 1996.g. – 2000.g. (kalendārais gads) un prognoze uz 2007.g.

	Mērv.	1996	1997	1998	1999	2000	2007 prognoze
Atlikums gada sākumā	tūkst. t	369.6	640	758	793.6	678.9	0.0
Saražots	tūkst. t	968.6	1043.5	970.2	787	923.7	1248.3
Importēts	tūkst. t	204.4	63.7	31.9	27.6	74.9	50.0
Kopējie resursi	tūkst. t	1542.6	1747.2	1760.1	1608.2	1677.5	1298.3
Izlietojums, kopā	tūkst. t	902.6	989.2	966.5	929.2	907.5	1298.3
- sēklai	tūkst. t	112	120	110.4	107.7	102.3	150.0
- lopbarībai	tūkst. t	533	601	600	536.1	531.5	823.3
- pārtikai	tūkst. t	221.5	197.9	193.8	205.9	245.3	250.0
- dzērienu ražošanai	tūkst. t	32	30.1	31.7	37.4		40.0
- eksportam	tūkst. t	0	16.1	2.3	13.2	3.5	10.0
- pārējais izlietojums	tūkst. t	4.1	24.1	28.3	28.9	24.9	25.0
Atlikums gada beigās	tūkst. t	640	758	793.6	678.9	770	0

Avots: LVAEI, CSP, LAD dati

13. tabula. Nosacītais galveno graudaugu izlietojums lopbarībai pa dzīvnieku grupām 1999. gadā

	Lopu skaits, tūkst. dzīvnieki.	Kvieši		Rudzi		Mieži		Auzas		Kopā tūkst.t
		uz lopu, kg	kopā, tūkst. t	uz lopu, kg	kopā, tūkst. t	uz lopu, kg	kopā, tūkst. t	uz lopu, kg	kopā, tūkst. t	
Piens	206	174	35.7	-	-	213	43.7	-	-	79.5
Liellopi	173	71	12.2	95	16.4	212	36.6	342	59.0	124.2
Cūkas	403	194	78.0	32	13.0	225	90.8	25	10.1	191.9
Aitas	27	82	2.2	106	2.9	20	0.5	8	0.2	5.8
Kazas	8	324	2.6	708	5.7	77	0.6	34	0.3	9.3
Putni	1407	15	21.0	-	-	1	2.0	0.4	0.5	23.5
Olas	1829	24	44.6	-	-	10	18.7	3	4.7	68.0
Kopā			196.4		37.9		193.0		74.9	502.2
Citi graudi										33.9
Pavisam										536.1

Avots: Pēc LVAEI aprēķiniem

14. tabula. Nosacītais galveno graudaugu izlietojums lopbarībai pa dzīvnieku grupām 2007. gadā

	Lopu skaits, tūkst. dzīvnieki		Kvieši, tūkst.t		Rudzi, tūkst.t		Mieži, tūkst.t		Auzas, tūkst.t		Kopā, tūkst.t	
	modeļa prog.	prog.	Modeļa prog.	prog.	modeļa prog.	prog.	modeļa prog.	prog.	modeļa prog.	prog.	modeļa prog.	prog.
Piens	223	240	31.8	41.7	0.0	0.0	76.1	51.0	0.0	0.0	108.0	92.7
Liellopi	282	276	7.3	19.4	0.6	26.1	50.7	58.3	25.6	94.2	84.2	198.1
Cūkas	601	759	47.4	146.9	0.6	24.4	103.8	171.1	3.8	19.1	155.7	361.5
Aitas	13	110	0.3	9.0	0.0	11.7	0.2	2.2	0.0	0.8	0.5	23.7
Kazas		20		6.5		14.2		1.5		0.7		22.9
Putni	177	1587	1.9	23.7	0.0	0.0	0.0	2.3	0.0	0.6	2.0	26.5
Olas	2021	1837	16.4	44.8	0.0	0.0	19.8	18.7	1.7	4.8	37.8	68.3
Kopā			105.1	292.1	1.2	76.4	250.6	305.2	31.1	120.1	388.1	793.8
Citi graudi												29.5
Pavisam											388.1	823.3

Avots: Pēc LVAEI aprēķiniem

Apkopojot graudaugu platību prognozes ar pārējo laukaugu prognozēm (15. tabula), kopējā laukaugu platība būtu 583.6 tūkst.ha, balstoties uz aprēķiniem par lopbarības patēriņu 2007. gadā, savukārt pēc modeļa rezultātiem - 378.9 tūkst.ha (graudaugu ražība 3.1 t/ha) jeb 566.8 tūkst.ha pie graudaugu ražības 2.0 t/ha.

15. tabula. Nosacītais galveno graudaugu izlietojums lopbarībai pa dzīvnieku grupām 2007. gadā

Rādītājs	Mērvienība	1999.g.	2007.g.	
		fakts	EU 100	Prognoze
Laukaugu platības	tūkst.ha	509.3	378.9	583.6
Graudaugu platības	tūkst.ha	413.1	306.1	406.6
Eļļaugu platības	tūkst.ha	6.5	22.1	30
Linu platības	tūkst.ha	2.0	2.2	3.0
Skābbarības platības	tūkst.ha	36.5	11.4	85.6
Atmatas	tūkst.ha	51.1	37.9	58.4

Avots: Pēc LVAEI aprēķiniem

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Analizējot modeļa rezultātus laukaugu sektorā, attīstības perspektīvas 2007. gadā ir dažādas (skat. 15.tabulu). Laukaugu ražošana netiek ierobežota nevienā no scenārijiem, jo nesasniedz references platību. Gadījumā, ja graudaugu ražība paliek 2.0 t/ha līmenī, laukaugu platības ir pārāk lielas un pārsniedz references platības visos scenārijos.

**16. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas laukaugu sektorā
1999.g., 2003.g. un 2007. gadā**

Rādītājs	Mērvienība	Faktiskais	Modeļa							
		1999. g.	2003. g.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Scenāriji										
References platība	tūkst. ha					471.0	526.0	580.0	634.0	688.0
Rezultāti										
Laukaugu platības	tūkst. ha	511.8	293.3	289.0	264.0	268.9	270.1	284.8	349.8	378.9
Laukaugu platības (pie ražības 2 t/ha)	tūkst. ha		572.4	746.3	621.8	640.1	637.5	672.4	826.7	901.6
Graudaugu platības	tūkst. ha	415.6	244.3	227.3	203.3	208.8	209.0	221.7	279.3	306.1
Eļļuaugu platības	tūkst. ha	6.5	7.9	22.0	21.9	22.1	22.1	22.1	22.1	22.1
Linu platības	tūkst. ha	2.0	2.2	2.1	1.1	1.2	1.2	1.1	2.0	2.2
Skābbarības platības	tūkst. ha	36.5	9.6	8.7	11.3	10.3	10.8	11.4	11.4	11.4
Atmatas	tūkst. ha	51.1	29.3	28.9	26.4	26.9	27.0	28.4	35.0	37.9

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu laukaugu nozares ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru, tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamām laukaugu references platību samazinājumiem līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētajiem līmeņiem. 16. tabulā parādīts kā mainīsies kopējie lauksaimniecības sektora realizācijas apjomi, ienākums, tiešais atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simt procentīgi (EU 100 scenārijs), bet tikai laukaugu references platību tiks samazināta attiecīgi līdz 634, 580, 526 un 471 tūkst. ha.

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas laukaugu references platību gadījumā un piekrišana ES piedāvātam iestāšanās variantam iespaidotu tiešo maksājumu lielumu lauksaimniecībai – tas samazinātos par 37.5 milj. Ls, samazinot Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 5.5 milj. Ls, samazinātu sektora ienākumus par 37.0 milj. Ls, kā arī samazinātos lauksaimniecībā izmantotās zemes platības par 98.6 tūkst. ha un izmantotais darbaspēks - par 1.5 tūkst. cilvēkiem.

17. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti laukaugu references platībām uz 2007. gadu

Rādītājs	Mērvienība	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100	EU100-EU0
Scenāriji							
References platība	tūkst. ha	471	526	580	634	688	217
Rezultāti							
Realizācijas apjoms	milj. Ls	358.4	360.4	364.3	368.4	373.9	15.5
Tiešais atbalsts	milj. Ls	55.6	59.9	67.0	87.2	93.1	37.5
Kopējais ienākums no l/s	milj. Ls	223.6	227.8	234.8	254.0	260.6	37.0
Apstrādātā platība	tūkst. ha	842.4	842.4	858.7	941.0	941.0	98.6
Nodarbināto skaits	tūkst. cilvē.	36.0	36.0	36.3	37.5	37.5	1.5

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

2.4.3. Tēze par miežu graudu minimālajiem izmēriem intervencei

Latvija pieprasa **izņēmumu attiecībā uz miežu graudu minimālajiem izmēriem intervencei**, nosakot to 2 mm.

Regula Nr.824/2000 nosaka minimālus kvalitātes rādītājus iepirktiem graudiem (2.3.pants).

Saskaņā ar R.824/2000 1.pielikumu sažuvuši graudi (miežiem) kopā ar citiem graudu piemaisījumiem nevar būt vairāk par 12% no kopējā miežu graudu daudzuma, kas tiek piedāvāts intervencei.

Saskaņā ar R.824/2000 2.pielikumu pie sažuvušiem graudiem pieskaita miežu graudus, "kurus pēc tam, kad no parauga izņemtas visas pārējās šajā pielikumā minētās sastāvdaļas, var izsijāt caur sietu ar šāda izmēra caurumiem: 2,0 mm mīkstajiem kviešiem, 1,8 mm rudziem, 1,9 mm cietajiem kviešiem, 2,2 mm miežiem".

Taču Regula paredz šī noteikuma izņēmumus:

"Neatkarīgi no šīs definīcijas, tomēr:

- attiecībā uz Somijā un Zviedrijā audzētiem miežiem, kuru īpatnējais svars ir vismaz 64 kilogrami uz hektolitru un kurus piedāvā intervencei šajās dalībvalstīs, vai
- attiecībā uz miežiem, kuru mitruma saturs ir 12,5% un mazāks, "sažuvuši graudi" nozīmē graudus, kurus pēc tam, kad visas pārējās šajā pielikumā minētās sastāvdaļas ir atdalītas, var izsijāt caur sietu ar 2,0 mm lieliem caurumiem."

Situācija Latvijā ir sekojoša:

Mieži ir visplašāk audzētā graudaugu suga Latvijā. No kopējām sējumu platībām un graudu kopapjoma mieži sastāda apmēram 30%. Latvijā, līdzīgi kā Zviedrijā, Somijā un Igaunijā, tiek audzētas un ir prognozējams to platību palielinājums agrinām daudzkanšu miežu šķirnēm, kuru morfoloģiskās īpašības ir atšķirīgas no divkanšu miežiem. Latvijas agroekoloģisko apstākļu dēļ miežu graudu izmēri ir mazāki.

2.4.4. Tēze par intervences rudzu graudu minimālo krišanas skaitli

Attiecīgi Latvija pieprasīja izņēmumu intervences kvalitātes prasībām attiecībā uz miežu graudu minimāliem izmēriem, nosakot tos 2.0 mm.

Latvija pieprasa **izņēmumu attiecībā uz intervences rudzu graudu minimālo krišanas skaitli**, nosakot to 100.

Regula Nr.824/2000 nosaka minimālos kvalitātes rādītājus iepirktiem graudiem (2.3.pants).

Saskaņā ar R.824/2000 1.pielikumu minimālajam krišanas skaitlim rudziem, kas tiek piedāvāti intervencei, jābūt ne mazākam par 120.

Situācija Latvijā ir sekojoša:

Rudzu audzēšana Latvijā ir izplatīta reģionos, kur augsnes un agroklimatiskie apstākļi nav piemēroti ziemas kviešu ražošanai. No kopējām ziemāju platībām rudzi aizņem vidēji 90.360 ha, kas sastāda 44 %. Vidējā kopražā ir 195.764 t, kas ir 17% no graudaugu kopējās produkcijas.

Atsevišķu kvalitātes rādītāju nodrošināšana atbilstoši ES prasībām agroklimatisko apstākļu dēļ dažos gados ir problemātiska, jo ražas novākšanas laikā ir palielināts nokrišņu daudzums. Noteicošais faktors rudzu kvalitātei ir krišanas skaitlis, ko Latvijā sāka noteikt no 1993.gada. Pēc Latvijā spēkā esošajiem normatīviem tas ir 90. Šāds normatīvais rādītājs spēj nodrošināt kvalitatīvas maizes ražošanu. 1993., 1994., 1998. un 2000.gadā krišanas skaitlis lielākoties bija zem 100.

Minimālā krišanas skaitļa 100 noteikšana rudziem neietekmēs ES tirgu, jo Latvijā rudzu graudu tirgus nav piepildīts un tie tiek importēti.

2.4.5. Tēze par sējas beigu un iesniegumu iesniegšanas termiņu

Latvija pieprasa **izņēmumu attiecībā uz graudaugu, eļļas augu un proteīnaugu sējas beigu un iesniegumu iesniegšanas termiņu**, nosakot tos **15.jūnijā**.

Saskaņā ar Regulas Nr.1251/1999 (par platību maksājumiem) 8.panta 2.daļu:

"Lai iegūtu tiesības saņemt platības maksājumu, audzētājam ne vēlāk kā līdz 31. maijam pirms attiecīgās ražas ir jāiesēj sēklas, un ne vēlāk kā līdz 15. maijam ir jāiesniedz pieteikums."

Attiecībā uz Latviju situācija ir šāda:

Latvijas klimatiskajā zonā pavasara sēja sākas ne agrāk par 15.aprīli, bet vairumā gadu ap 25.aprīli. Līdz ar to sēju pabeigt līdz 15.maijam nav iespējams. Atsevišķas šķirnes ir aukstumneizturīgas. Agros sējumus nopietni var apdraudēt vēlās pavasara salnas, līdz ar to šīs šķirnes parasti sēj maija beigās un jūnija sākumā.

Saskaņā ar R.2316/99 (detalizētie noteikumi par pamatplatību maksājumiem) 24.pantu:

"Atkāpjoties no Regulas (EK) Nr. 1251/1999 8. panta 2. punkta, dalībvalstis sēšanas galīgo datumu var atlikt ne vēlāk kā līdz 15. jūnijam X pielikumā minētajām kultūrām un attiecīgo dalībvalstu noteiktajās zonās, kas atrodas šajā pielikumā minētajos reģionos.

Ja sēšanas galīgā datuma atlikšana attiecas uz visām laukaugu kultūrām, dalībvalstis galīgo datumu, kas noteikts platībatkarīgo maksājumu pieteikumu iesniegšanai, ko attiecīgajās zonās veic audzētāji, turklāt var atlikt, vēlākais, līdz 15. jūnijam vai līdz galīgajam sēšanas datumam atkarībā no tā, kas iestājas agrāk."

Saskaņā ar R.2316/99 10.pielikumu šāda iespēja atkāpties no R.1251/99 8.2.panta noteikumiem ir Somijai un Zviedrijai (visā valsts teritorijā) attiecībā uz visiem laukaugiem.

Latvija pieprasa tiesības atkāpties no R.1251/99 8.2. panta noteikumiem, pamatojoties uz līdzīgo situāciju (agroklimatiskie apstākļi).

Kaut gan periods platību maksājumu pieteikšanas kontrolei samazināsies, Latvija būs spējīga veikt efektīvu kontroli saskaņā ar attiecīgās ES likumdošanas prasībām.

2.4.6. Tēzes par "spēju nodrošināt ..."

(a) graudaugi

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES intervences shēmas graudaugiem** piemērošanu Latvijā.

Latvijā intervences īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, graudu pieņemšanas organizēšana (parasti attiecības ar intervences noliktavām – uz līguma pamata), dokumentālas un fiziskas pārbaudes, paraugu analīzes veikšana vai organizēšana (var būt līgumi ar laboratorijām vai valsts laboratorijas), inventarizācijas, intervences uzkrājumu pārdošana (organizējot konkursus), maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1766/92 – par KTO graudu sektorā;
- 824/2000 – par intervences iepirkumiem;
- 2131/93 – par intervences uzkrājumu pārdošanu;
- 2273/93 – par intervences centriem.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES intervences shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES graudu un rīsu importa un eksporta licencēšanas shēmas** piemērošanu Latvijā.

Tas nozīmē, ka visi graudaugi, kas ir minēti Regulas 1766/92 1.pantā ir pakļauti obligātai importa un eksporta licencēšanai. Licencēšanas kārtība galvenokārt tiek regulēta ar R1291/2000 (visi lauksaimniecības produkti) un R1162/95 (graudi un rīsi). Latvijas saistības attiecībā uz licencēšanu pēc būtības ir procedūras saistības.

Latvijā eksporta un importa licencēšanas shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, licenču

izrakstīšana un izdošana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1766/92 – par KTO graudu sektorā;
- 1291/2000 – par licencēšanu visiem lauksaimniecības produktiem;
- 1162/95 – par licencēšanu graudu un rīsu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES graudu eksporta atmaksu un nodevu administrēšanu** Latvijā.

Latvijā eksporta atmaksu un nodevu shēmas administrēšanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, konkursu organizēšana un administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1766/92 – par KTO graudu sektorā;
- 800/99 – par eksporta atmaksām lauksaimniecības produktiem;
- 1501/95 – par eksporta atmaksām un citiem pasākumiem graudu sektorā;
- 565/80 – par eksporta atmaksu avansu maksājumiem.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES eksporta atmaksu un nodevu shēmas **piemērošanu Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES graudu importa režīma administrēšanu** Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijas saistības attiecībā uz importa režīma administrēšanu Latvijā pēc būtības ir savākt importa nodevas un nodrošināt importa tarifu kvotu administrēšanu. Importa nodevas administrē muitas iestādēs. Par importa tarifu kvotu administrēšanu pagaidām nav skaidrs, kāda sistēma būs Latvijā (dažādu metožu administrēšana, piemēram, "first in, first served" metode, proporcionālas sadalīšanas metode).

Latvijā importa režīma administrēšanai tiek veidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, importa tarifu kvotu administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1766/92 - par KTO graudu sektorā;
- 1249/96 – par importa nodevām graudu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma administrēšanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu** Latvijā.

DV jāgatavo reģionālizācijas plāni un jāsadala pamatplatības ražošanas reģionos ar dažādām vidējām ražām. Nosakot vidējas ražas, DV var izmantot speciālas formulas, kas atļauj ņemt vērā strukturālās atšķirības (ja Komisija apstiprinās šo plānu). Zviedrijā, piemēram, vidējo ražu aprēķinam tiek izmantota nacionālā vidējā raža, kas aizņem formulā 30% (reālas reģionālās vidējās ražas vietā, kurai paliek 70%) – tādējādi izlīdzinot disproporcijas.

Maksājums par laukaugu hektāru pieteicējam tiek aprēķināts, vidējo ražu (šajā ražošanas reģionā saskaņā ar reģionālizācijas plānu) reizinot ar pamatsummu par tonnu (tiek norādīts Regulas 1251/99 4(3).pantā).

Graudaugiem (iekļaujot kukurūzu) un zaļmasas augu skābbarībai pamatsummas ir:

- 2000/2001.gadam – EUR 58,67/t;
- 2001/2002.gadam – EUR 63,00/t.

Zemnieki, kas piesakās uz hektāru maksājumiem, ir pakļauti platību obligātai atstāšanai atmatā (set-aside). Par platības atstāšanu atmatā zemnieki saņem maksājumus tāpat kā par apsētām platībām. Atmatu likme ir 10% (atstāta atmatā pret pieteikto platību maksājumiem (laukaugiem)). DV var atļaut piešķirt papildus atstāšanu atmatā (ar maksājumiem) līdz 10% (vai vairāk, ja ir speciāli apstākļi).

Pieteikumi par platībām ar ražošanas jaudu (saskaņā ar aprēķinu) ne vairāk kā 92 t, nav pakļauti obligātai platības atstāšanas atmatā.

Latvijā platību maksājumu shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt. Īpaša nozīme ir Integrētas Administrēšanas un Kontroles Sistēmai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1251/99 – par atbalsta sistēmu dažiem laukaugiem;
- 2316/99 – detalizētie noteikumi par R.1251/99 piemērošanu;
- 2461/99 – par R.1251/99 piemērošanu – par atstāšanu atmatā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **graudaugu statistisko uzskaiti** Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina statistisko datu savākšana (platības, vidējā raža un kopējā raža) saskaņā ar ES atzīto metodiku (Regula 837/90).

Latvijā statistiskās uzskaites īstenošanai tiek izveidotas (pilnveidotas) administratīvās struktūras (galvenokārt, paliekot Galvenai Statistikas Pārvaldei) ar funkcijām: metodoloģijas izstrādāšana un saskaņošana, statistisko pētījumu un skaitīšanas veikšana, rezultātu apstrāde, pārskatu (Eurostatam) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1766/92 – par KTO graudu sektorā;
- 837/90 – par graudu ražošanas statistisko informāciju.

Latvija būs spējīga nodrošināt statistisko uzskaiti Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

(b) eļļas un tauki

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa un eksporta licencēšanas shēmas** piemērošanu Latvijā.

Tas nozīmē, ka produkti, kas ir minēti Regulas 136/66 2.pantā, ir pakļauti obligātai importa un eksporta licencēšanai vai var būt pakļauti eksporta licencēšanai pēc attiecīga lēmuma. Licencēšanas kārtību galvenokārt regulē R 2543/95 (par eksporta licencēm olīveļļai) un 1476/95 (par eksporta licencēm olīveļļai). Latvijas saistības attiecībā uz licencēšanu pēc būtības ir procedūras saistības.

Latvijā eksporta un importa licencēšanas shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, licenču izrakstīšana un izdošana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES eksporta atmaksu un nodevu** administrēšanu Latvijā.

Latvijā eksporta atmaksu un nodevu shēmas administrēšanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, konkursu organizēšana un administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 136/66 – par KTO eļļas un tauku sektorā (3.pants);
- 616/72 – par eksporta atmaksām un nodevām olīveļļai.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES eksporta atmaksu un nodevu shēmas piemērošanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga **nodrošināt ES importa režīma administrēšanu** Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijas saistības attiecībā uz importa režīma administrēšanu Latvijā pēc būtības ir savākt importa nodevas un nodrošināt importa tarifu kvotu administrēšanu. Importa nodevas administrē muitas iestādēs. Par importa tarifu kvotu administrēšanu pagaidām nav skaidrs, kāda sistēma būs Latvijai (piemēram, dažādu metožu administrēšana - "first in, first served" metode, proporcionālas sadalīšanas metode).

Latvijā importa režīma administrēšanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, importa tarifu kvotu administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma piemērošanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu** Latvijā.

Latvijā platību maksājumu shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt. Īpaša nozīme ir Integrētās Administrēšanas un Kontroles Sistēmai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1251/99 – par atbalsta sistēmu dažiem laukaugiem;
- 2316/99 – detalizētie noteikumi par R.1251/99 piemērošanu;
- 2461/99 – par R 1251/99 piemērošanu – par atstāšanu atmatā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

(c) proteīnaugi

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu** Latvijā.

Latvijā platību maksājumu shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt. Īpaša nozīme ir Integrētās Administrēšanas un Kontroles Sistēmai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1251/99 – par atbalsta sistēmu dažiem laukaugiem;
- 2316/99 – detalizētie noteikumi par R.1251/99 piemērošanu;
- 2461/99 – par R 1251/99 piemērošanu – par atstāšanu atmatā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES palīdzības shēmas pākšaugu ražotājiem administrēšanu** Latvijā.

Latvijā palīdzības shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt. Īpaša nozīme ir Integrētās Administrēšanas un Kontroles Sistēmai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1577/96 – par pasākumiem dažu pākšaugu sektorā;

- 1644/96 – detalizētie noteikumi par palīdzību dažiem pākšaugiem.
- Latvija būs spējīga nodrošināt ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

2.5. Pielikumi

1. pielikums Graudaugu ražības struktūra pēc sējumu platībām visās saimniecībās 2000. g.

Grupējums pēc sējumu platības, ha	Saimniecību skaits	Sējumu platība, ha	Ražība, cnt/ha
Līdz 1,0	26050	15284	16.5
1,1 – 5,0	26602	69800	17.4
5,1 – 10,0	6672	48950	18.1
10,1 – 20,0	3597	51066	19.5
20,1 – 50,0	2051	63111	21.5
50,1 – 100,0	616	43636	23.2
100,1 – 150,0	194	25027	25.7
150,1 – 200,0	81	14510	21.2
200,1 – 300,0	82	21505	26.4
Virš 300,1	106	66788	30.0
Kopā	66051	419677	22.0

Avots: CSP dati

2. pielikums Graudaugu iepirkuma cenas no 1995. – 2000.g.

		1995	1996	1997	1998	1999	2000
Graudaugi	Ls/t	63.10	87.58	73.67	66.20	58.20	60.12
Kvieši	Ls/t	70.30	94.72	78.57	64.32	61.44	60.91
Rudzi	Ls/t	53.00	83.90	71.78	55.33	58.59	56.09
Mieži	Ls/t	43.30	71.17	61.38	49.14	54.82	60.05
Auzas	Ls/t	47.10	63.64	62.71	45.99	55.12	56.33
Rapša sēklas	LVL/t	96.4	106.5	152.1	136.0	113.7	103.6

Avots: CSP dati

3. pielikums Kviešu bilance no 1996.g. – 1999.g.

		1996	1997	1998	1999
Saražots	tūkst.t	357,5	394,6	385,3	351,9
Imports	tūkst.t	123,5	26,4	1,1	-
Eksports	tūkst.t	0,0	13,5	2,4	16,0
Krājumu izmaiņas	tūkst.t	93,7*	24,7*	13,3*	-74,4*
Kopējie resursi	tūkst.t	387,3	382,9	370,7	410,3
Patēriņš sēklai	tūkst.t	43,0*	42,6*	33,4*	40,3*
Patēriņš lopbarībai	tūkst.t	170,6*	166,0*	173,2*	196,4*
Patēriņš pārstrādei	tūkst.t	4,8	16,2	12,5	10,4
Zudumi	tūkst.t	3,9*	3,8*	3,7*	3,7*
Pārējais izlietojums	tūkst.t	7,0*	8,0*	8,3*	11,2*
Patērēts pārtikai	tūkst.t	157,9	146,2	139,6	148,3
- patēriņš uz cilv.	Kg	63,2	59,2	57,0	60,8
Pašnodrošinājums	%	92	103	104	86

Avots: CSB, LAD, LTIA; *- novērtētais apjoms

4. pielikums Rudzu bilance no 1996.g. – 1999.g.

		1996	1997	1998	1999
Saražots	tūkst.t	112,9	133,5	104,8	88,7
Imports	tūkst.t	46,2	17,9	11,4	10,1
Eksports	tūkst.t	0,0	0,0	0,0	0,0
Krājumu izmaiņas	tūkst.t	23,2	39,0	4,6	-10,8
Kopējie resursi	tūkst.t	135,8	112,4	111,6	109,6
Patēriņš sēklai	tūkst.t	14,0*	14,8*	10,4*	10,6*
Patēriņš lopbarībai	tūkst.t	36,6*	42,2*	45,5*	37,9*
Patēriņš pārstrādei	tūkst.t	25,7	9,3	13,3	20,4
Zudumi	tūkst.t	1,4*	1,1*	1,1*	0,8*
Pārējais izlietojums	tūkst.t	1,9*	1,7*	2,1*	0,8*
Patērēts pārtikai	tūkst.t	56,3	43,3	39,1	39,1
- patēriņš uz cilv.	Kg	22,5	17,5	16,0	16,0
Pašnodrošinājums	%	83	119	94	81

Avots: CSB, LAD, LTIA; *- novērtētais apjoms

5. pielikums Miežu bilance no 1996.g. – 1999.g.

		1996	1997	1998	1999
Saražots	tūkst.t	371,5	359,8	321,7	232,6
Imports	tūkst.t	41,2	13,3	4,1	0,1
Eksports	tūkst.t	0,0	2,6	0,3	0,0
Krājumu izmaiņas	tūkst.t	86,2*	22,1*	-11,7*	1,4*
Kopējie resursi	tūkst.t	326,5	348,4	337,2	231,3
Patēriņš sēklai	tūkst.t	45,0*	47,0*	43,7*	34,8*
Patēriņš lopbarībai	tūkst.t	267,8*	288,2*	278,9*	193,0*
Patēriņš pārstrādei	tūkst.t	1,2	1,1	0,8	0,8
Zudumi	tūkst.t	3,3*	3,5*	3,4*	0,3*
Pārējais izlietojums	tūkst.t	3,2*	2,3*	2,4*	0,0*
Patērēts pārtikai	tūkst.t	6,1	6,3	8,1	2,4
- patēriņš uz cilv.	Kg	2,4	2,6	3,3	0,98
Pašnodrošinājums	%	114	103	95	101

Avots: CSB, LAD, LTIA; *- novērtētais apjoms

6. pielikums Graudaugu bilance no 1996.g. – 2000.g. (kalendārais gads)

	Mērv.	1996	1997	1998	1999	2000
Atlikums gada sākumā	tūkst. T	369.6	640	758	793.6	678.9
Saražots	tūkst. T	968.6	1043.5	970.2	787	923.7
Importēts	tūkst. T	204.4	63.7	31.9	27.6	74.9
Kopējie resursi	tūkst. T	1542.6	1747.2	1760.1	1608.2	1677.5
Izlietojums, kopā	tūkst. T	902.6	989.2	966.5	929.2	907.5
- sēklai	tūkst. T	112	120	110.4	107.7	102.3
- lopbarībai	tūkst. T	533	601	600	536.1	531.5
- pārtikai	tūkst. T	221.5	197.9	193.8	205.9	245.3
- dzērienu ražošanai	tūkst. T	32	30.1	31.7	37.4	
- eksportam	tūkst. T	0	16.1	2.3	13.2	3.5
- pārējais izlietojums	tūkst. T	4.1	24.1	28.3	28.9	24.9
Atlikums gada beigās	tūkst. T	640	758	793.6	678.9	770

Avots: LVAEI, CSP, LAD dati

7. pielikums Laukaugu platības, kopražas, ražības visu veidu saimniecībās no 1986.-2000. gadam

		1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Graudaugi un pākšaugi	Platība, tūkst.ha	727.4	736.2	696.6	680.4	675.4	650.9	700	700.4	489.4	411.1	447.2	486.4	472.8	415.6	422.1
	Ražība, t/ha	2.07	2.2	1.6	2.3	2.37	2.07	2.22	1.78	1.84	1.69	2.16	2.15	2.05	1.88	2.20
	Kopražā, tūkst.t	1508.4	1629.7	1142	1562.1	1599.2	1349.8	1152	1244.3	901.7	693.9	964.2	1043.4	970.2	783.4	927.5
Kvieši	Platība, tūkst.ha	97.5	103.1	104.9	144.5	141.5	71.5	128.6	169.1	94.6	109.6	149.2	152.3	150.9	146.0	158.1
	Ražība, t/ha	2.96	2.91	2.58	2.6	2.63	2.66	2.58	2	2.11	2.22	2.4	2.59	2.55	2.41	2.70
	Kopražā, tūkst.t	288.5	299.6	270.2	375.7	371.8	190.2	332.4	338.3	199.4	243.7	357.4	394.6	385.3	351.9	427.4
Rudzi	Platība, tūkst.ha	107.3	82.1	101.2	128.7	130.7	69.2	131.4	187.6	62.7	40.4	56.4	62.5	57.7	47.2	54.8
	Ražība, t/ha	2.29	2.31	2.36	2.62	2.48	2.11	2.24	1.82	1.81	1.77	2	2.14	1.82	1.88	2.02
	Kopražā, tūkst.t	245.8	189.4	239	336.8	323.6	145.8	295	340.7	113.4	71.3	112.9	133.5	104.8	88.7	110.7
Mieži	Platība, tūkst.ha	408.2	402.3	352.7	331.6	308	398.5	350.4	275.3	266.5	203.3	178.4	194.5	173.4	147.3	134.9
	Ražība, t/ha	1.97	2.25	1.42	2.32	2.26	1.92	1.24	1.65	1.81	1.4	2.08	1.85	1.86	1.58	1.94
	Kopražā, tūkst.t	802.2	906.7	500.2	700.3	697	764.9	433.5	455.5	481.1	284	371.4	359.8	321.7	232.6	261.1
Auzas	Platība, tūkst.ha	77.1	67.3	65.5	75.6	82.4	92.7	69.4	48.5	54	45.6	53.6	59.1	59.7	47.2	45.5
	Ražība, t/ha	1.97	2.24	1.37	1.97	2.14	1.91	0.86	1.52	1.65	1.61	1.89	1.97	1.73	1.40	1.75
	Kopražā, tūkst.t	151.9	151.1	89.7	149.3	176.1	177.2	60	73.7	88.9	73.2	101.4	116.5	103.6	66.1	79.6
Pārējie graudaugi	Platība, tūkst.ha	9.6	1.5	10.9	11.9	12.8	19	20.2	19.9	11.6	12.2	9.6	18	31.3	27.9	28.8
	Ražība, t/ha	1.7	2.04	1.27	1.89	2.4	3.77	1.54	1.81	1.63	1.78	2.2	2.17	1.84	1.58	1.69
	Kopražā, tūkst.t	16.3	2.97	13.9	22.5	30.7	71.7	31.1	36.1	18.9	21.7	21.1	39	57.7	44.1	48.7
Pākšaugi	Platība, tūkst.ha	36.6	27.2	20.4	14.6	10.5	9	6.7	2.8	2.8	3	3.6	4.7	6.8	2.5	2.1
	Ražība, t/ha	1.71	2.02	1.4	1.96	2.16	2.3	1.29	1.57	1.63	1.6	2.15	1.78	1.66	1.44	1.87
	Kopražā, tūkst.t	62.5	54.9	28.5	2.77	22.7	20.7	8.6	4.3	4.5	4.7	7.8	8.3	11.3	3.6	3.9
Rapsis	Platība, tūkst.ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	1.9	0.7	1.3	1.7	2.2	1.1	0.8	0.4	1.2	6.5	6.9
	Ražība, t/ha	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	3.7	0.9	1.4	2.5	1.8	0.9	1.3	0.5	1.6	11.7	10.0
	Kopražā, tūkst.t	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	19.5	12.9	10.8	14.7	8.2	8.2	16.3	12.5	13.3	18.0	14.6
Skābbarība	Platība, tūkst.ha	19.3	29.3	40.8	18.7	11.5	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	17.7	11.6	13.2	12.8	12.0	11.4
	Ražība, t/ha	13.7	10.8	8.7	11.6	12.6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	9.3	13	11.7	12.8	10.7	12.0
	Kopražā, tūkst.t	246.2	322.6	353.4	216.2	144.6	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	164.6	150.8	154.4	163.8	128.0	137.6
Linšķiedra	Platība, tūkst.ha	13.7	13.2	12.9	12.7	11.9	8.8	7.6	0.6	1.5	1.4	1.3	1.6	2.2	2.0	1.6
	Ražība, t/ha	3.3	4.3	3.6	4.6	2.5	0.41	0.19	0.11	0.26	0.55	0.59	0.62	0.62	1.06	0.77
	Kopražā, tūkst.t	4.52	5.66	4.58	5.86	2.98	3.6	1.4	0.1	0.4	0.77	0.77	0.99	1.4	2.1	1.1

Avots: CSP dat

3. KARTUPEĻU CIETE

3.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

2. PĀRSTRĀDĀTI GRAUDI, KARTUPEĻU CIETE, GRAUDU AIZVIETOTĀJI, DZĪVNIIEKU BARĪBA, RĪSI, SAUSĀ LOPBARĪBA

A) KARTUPEĻU CIETE

Situācija sektorā

Latvijā ekonomiska nozīme ir kartupeļu cietes ražošanai.

Kartupeļu audzēšana pārstrādei cietē, pateicoties valdības atbalsta politikai, Latvijā pēdējos gados ir strauji palielinājusies. Latvijā vienīgajā no Baltijas valstīm ir saglabājusies un sekmīgi darbojas moderna kartupeļu cietes ražotne. Lielākais cietes ražošanas apjoms tika sasniegts 1984. gadā – 8 900 tonnas. Sakarā ar agrāro reformu un lauksaimniecības pārstrukturēšanu, 1994.-1995. gadā bija ievērojams kartupeļu cietes ražošanas kritums. Pēdējos gados ir investēti lieli finansiālie līdzekļi cietes rūpnīcas modernizācijai, un līdz ar to noticis straujš kartupeļu cietes ražošanas un eksporta palielinājums (skatīt 2.pielikumu).

Valsts atbalsts

Valsts atbalsts cietes kartupeļu ražošanas attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Galvenie virzieni cietes kartupeļu ražošanas atbalstam šajā programmā ir:

- tiešās subsīdijas par cietes saturu kartupeļos;
- augkopības ražošanas tehnoloģiskā modernizācija;
- sēklkopības un sēklaudzēšanas pasākumi.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Latvijas lauksaimniecības politikas mērķis ir nodrošināt nozares ilgtspējīgu tālāku attīstību, ražojot konkurētspējīgu produkciju, nodrošināt iekšējā un Baltijas tirgus pieprasījumu pēc kvalitatīvas kartupeļu cietes.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996).
- LR likums "Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem" (02.11.1995.).
- Uzņēmuma "Alojas-Starkelsen" tehniskie noteikumi LVUTN 000302241-01:1998.

Administratīvās struktūras

Šobrīd kartupeļu cietes koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- LR Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozaru interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – ražotāju organizāciju atzišana un rīcības programmu izvērtēšana, atbalsta piešķiršana, veicināšanas programmu administrēšana.
Ieviešot ES kartupeļu cietes KTO mehānismu, LAD veiks ES maksājumu administrēšanu;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra – intervences pasākumu administrēšana;
- Valsts augu aizsardzības dienests – produktu kontrole, saskaņā ar standartiem, iekšējā tirgū;
- Sanitārā robežinspekcija – produktu kontrole, saskaņā ar standartiem, uz robežas;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – importa un vietējo tirgus cenu apzināšana un apkopošana.
Ieviešot ES kartupeļu cietes KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Kartupeļu cietes koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības kartupeļu cietes koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

Kartupeļu cietes ražošanas kvota

ES normatīvais akts:

Padomes regula (EEC) Nr 1868/94 par kvotu sistēmas ieviešanu kartupeļu cietes ražošanai.

Latvija pieprasa ikgadējo kartupeļu cietes ražošanas kvotu 15 000 tonnu apmērā.

Pozīcijas pamatojums

Kartupeļu audzēšana pārstrādei cietē ir attīstījusies reģionā, kur augsnes un klimatiskie apstākļi maksimāli ir piemēroti šī kultūrauga audzēšanai. 1999.gadā pārstrādei iepirkto kartupeļu vidējais cietes saturs bija 19.9%, kas bija otrs labākais rādītājs Eiropā. Sešu gadu vidējie rādītāji šķirņu salīdzināšanas izmēģinājumos liecina, ka bez laistīšanas var iegūt ražas 31 - 40 t/ha, ar cietes saturu 18.7-19.9%.

Cietes kartupeļu audzēšana un pārstrāde atrodas Ziemeļvidzemē – pārsvarā ekonomiski nelabvēlīgā reģionā, kur vairumam saimniecību kartupeļu ražošana ir vienīgais ienākumu gūšanas veids, jo citas augkopības produkcijas ražošana reģionā ir apgrūtināta.

Latvijā ražotā ciete tiek un tiks pārdota galvenokārt Baltijas tirgū. Cietes tirgus Baltijas valstīs pašlaik ir 10 000 tonnas gadā. Latvija tagad aizņem ~45 % šī tirgus. Uz iestāšanās brīdi Baltijas cietes tirgus būs palielinājies līdz 17 000-18 000 tonnu gadā.

Padomes regula (EEC) Nr. 1868/94 par kvotu sistēmas ieviešanu kartupeļu cietes ražošanai 2.panta nosacījumi paredz Vācijai piešķirt rezerves kvotu (pēc apvienošanās)

1996./97. tirgus gadā, pamatojoties uz neatgriezeniski ieguldītajām investīcijām ražošanā. Latvijā, pateicoties Zviedrijas investīcijām, ir izveidota vienīgā modernā kartupeļu cietes ražotne visā bijušās Padomju Savienības teritorijā. Cietes pārstrādes uzņēmums ir īstenojis nozīmīgu attīstības programmu, ieguldot Ls 2.2 milj. (3.7 milj. EUR) līdz 2000. gadam un paredzot ieguldīt vēl Ls 1.5 milj. (2.5 milj. EUR), ar mērķi līdz 2003. gadam palielināt cietes ražošanas apjomu līdz 15 000 tonnām gadā. 2000. gada sezonā tiek paredzēts palielināt cietes ražošanas apjomu par 36 %.

3.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

3.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

NON-FOOD (INDUSTRIAL SET-ASIDE), PROCESSED CEREALS, POTATO STARCH, CEREAL SUBSTITUTES (MANIOC ETC.), ANIMAL COMPOUNDS, RICE AND DRIED FODDER

...

POTATO STARCH

15. Production quota of potato starch (Council Regulation (EC) No. 1868/94 amended by Council Regulation (EC) No. 1252/1999)

Latvia's Position: The Latvian Government requests a multiannual potato starch production quota of 15,000 tonnes.

Latvia's Justification: The region where potatoes are grown for starch production is ideally suited for cultivation of the crop, resulting in high starch yield from the potato. This region is also economically disadvantaged. Farms in the region are dependent on this source of income as other crops are not cost effective. Most of its production does and will continue to enter the Baltic starch market. The demand of this market will expand from the current 10,000 tonnes annually to 17-18,000 tonnes annually by the date of accession. There is also large-scale Swedish investment into a processing plant in Latvia, which plans to increase starch production to 15,000 tonnes per year by 2003.

Commission Evaluation: The Latvian request for a quota of 15,000 tonnes is not in line with past performance. Latvia states that production has increased from 562 tonnes in 1995 to 4660 tonnes in 1999 (the estimate for 2000 is 6100 tonnes). The highest production level cited was 8900 tonnes, in 1984. It should be underlined that the potato starch quota must be determined on the basis of actual production figures during a reference period to be defined. The EU should invite Latvia to provide information on production structures, including capacity and location of all potato starch production plants, since Latvia provides information about one potato starch plant but it is not clear whether this is the only processing plant. It should also invite Latvia to provide a number of clarifications relating to the information submitted on the production of potato starch.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a multiannual potato starch production quota of 15,000 tonnes. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the potato starch quota to be allocated to Latvia must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU notes the statistical information submitted for the period 1993-2000 and on potato starch processing. The EU invites Latvia to provide information on production structures, including the capacity and location of all potato starch production plants. It also invites Latvia to clarify what unit has been used for starch yield in the information submitted to the EU and whether the definition of potato starch used by Latvia conforms to that laid down in Commission Regulation (EC) No 97/95.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

NON-FOOD (INDUSTRIAL SET-ASIDE), PROCESSED CEREALS, POTATO STARCH, CEREAL SUBSTITUTES (MANIOC ETC.), ANIMAL COMPOUNDS, RICE AND DRIED FODDER

...

POTATO STARCH

15. Production quota of potato starch (Council Regulation (EC) No. 1868/94 amended by Council Regulation (EC) No. 1252/1999

The EU takes note of Latvia's request for a multiannual potato starch production quota of 15,000 tonnes. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the potato starch quota to be allocated to Latvia must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU notes the statistical information submitted for the period 1993-2000 and on potato starch processing. The EU invites Latvia to provide information on production structures, including the capacity and location of all potato starch production plants. It also invites Latvia to clarify what unit has been used for starch yield in the information submitted to the EU and whether the definition of potato starch used by Latvia conforms to that laid down in Commission Regulation (EC) No 97/95.

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

POTATO STARCH

14. Production quota of potato starch (Council Regulation (EC) No. 1868/94 amended by Council Regulation (EC) No. 1252/1999

Latvia's Position: The Latvian Government requests a multiannual potato starch production quota of 15,000 tonnes.

Latvia's Justification: The region where potatoes are grown for starch production is ideally suited for cultivation of the crop, resulting in high starch yield from the potato. This region is also economically disadvantaged. Farms in the region are dependent on this source of income as other crops are not cost effective. Most of its production does and will continue to enter the Baltic starch market. The demand of this market will expand from the current 10,000 tonnes annually to 17-18,000 tonnes annually by the date of accession. There is also large-scale Swedish investment into a processing plant in Latvia, which plans to increase starch production to 15,000 tonnes per year by 2003.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a multi-annual potato starch production quota of 15,000 tonnes. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the potato starch quota to be allocated to Latvia must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to invitation of the EU to reconsider Latvia's request for a multiannual potato starch production quota of 15 000 tonnes, Latvia informs that it maintains its request and submits the following information.

Referring to direct payments Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

Since 1994, there is one potato starch production establishment "Alojas-Starkelsen". In 2000, Latvia produced 5936 t of starch, in accordance with forecasts referred to in Annex 2 of Negotiating Position of Latvia on Chapter 7 "Agriculture". After financial investments planned for 2002, capacity of the factory will amount to 12 000 t in autumn and 3000 t of starch in spring that will make 15 000 t in total.

**Indices characterizing potato processing, starch production and export for
1993-2001 (forecasts)**

Index	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Processed potatoes, t	9455	2489	2626	14234	15190	16491	16238	30685	32000
Starch content of potatoes, %	14.4	15.8	18	18.8	19.1	16.7	19.9	16.5	17
Starch yield, t	90.1	88.3	95.2	91.8	92.4	93.3	95	95.5	95.5
Starch produced, t	1541	435	562	3054	3322	3197	3821	5936	6470
Starch export, t	n.a.	1453	782	1066	1966	1868	4250	9705	*
Starch syrup produced, t	n.a.	n.a.	200	2900	3200	1100	690	166	*

*- currently is not forecasted

Source: According to the data of "Alojas-Starkelsen" factory

Latvian starch definition conforms to raw starch definition laid down in 97/95/EC: "starch manufactured in compliance with CN code 1108 13 00, and which has not undergone any treatment".

Latvia specifies that starch yield shown in the table representing potato starch production, submitted in Negotiating Position of Latvia on Chapter 7 "Agriculture", is a ratio of starch produced against the starch content of raw material, namely of processed potatoes, expressed as percentage.

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

NON-FOOD (INDUSTRIAL SET-ASIDE), PROCESSED CEREALS, POTATO STARCH, CEREAL SUBSTITUTES (MANIOC ETC.), ANIMAL COMPOUNDS, RICE AND DRIED FODDER

14. Production quota of potato starch (Council Regulation (EC) No. 1868/94 amended by Council Regulation (EC) No. 1252/1999

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By February 2002 the following legal act will be adopted:

Order of the Ministry of Agriculture On subsidies (aid to potato starch production).

2. Information on the measurement method used for determining starch content in Latvia

Company **Aloja-Starkelsen** is using Parrow scale. The method is based on the determination of density of tubers, by determining weight difference for 5,05 kg of potatoes surrounded by air and for the same quantity immersed in water. Starch is the single cell component with an increased density, its content correlates with the density of potatoes. Since 1998, the company is applying an upgrade method – electronic scales and water thermostabilized at the temperature 17.5 C. The enterprise **Aloja-Starkelsen** is working in accordance with the table of the Regulation (EC) No 97/95 Annex II.

3.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: CEREALS

POTATO STARCH

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Intervention (public) – for cereals R.1766/92,Art.3-6, R.824/2000, R.2131/93, R.2273/93, R.1055/77, R.3515/92, R.1883/78, R.411/88, R.1643/89, R.3492/90, R.2148/96, R.3597/90, R.147/91, R.3002/92	Exists, Agricultural Market Intervention Agency	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Cereals	6 months before accession date / Upon accession
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists, Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on area payments – Cereals, grass silage	6 months before accession date / Upon accession

Support to starch processing (production refunds) R.1766/92, Art.7 R.1722/93	Does not exist	6 months before accession date - to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I - Cereals (starch)	6 months before accession date / Upon accession
Support to starch production (payments to potato producers and premium to starch producers, production quotas) R.1766/92, Art.8 R.1868/94, R.97/95	Exists (only support to potato producers), Rural Support Service	6 months before accession date - to harmonize the existent and introduce new procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I - Cereals (starch)	6 months before accession date / Upon accession
Statistical information R.1766/92, R.837/90	Exists in principle; Statistical Bureau; Latvian State Institute of Agrarian Economics	6 months before accession date - to harmonize the existent and introduce new procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible), Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre.	6 months before accession date / Upon accession
Licensing export/import of cereals R.1766/92, R 1162/95, R.1501/95, R.1249/96, R. 386/90	Exists; Agricultural Market Intervention Agency	6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division. See Table on export-import I - Cereals, rice, dried fodder.	6 months before accession date / Upon accession

Administration of export refunds and securities R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99, R. 2220/85, R. 1766/92, R. 800/99	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division. See Table on export-import I - Cereals, rice, dried fodder.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R.1249/96 R.2658/87	Exists; Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I - Cereals, rice, dried fodder.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Intervention (public) for cereals R.1766/92,Art.3-6, R.824/2000, R.2131/93, R.2273/93, and others (horizontal legislation)	Exists; Regulations of the Cabinet of Ministers on the State intervention on the market of cereals	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On the use of application forms, on the minimum quantities eligible for intervention, on appointing procedure of representatives, on additional liabilities of holders, on other additional conditions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies (compensatory payments on sown area)	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on IACS; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On the use of application forms, on regionalization plans, base areas, eligible area reductions (if the base area is exceeded), on environmental protection measures in set-aside areas, on control measures, on assistance to producers of bio-mas, on voluntary set-aside conditions, on long-term set-aside, on the derogation cases, on local standards, on minimum area requirements, on additional conditions for raw material production, on denaturation methods (biofuel), etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

Support to starch processing (production refunds) R.1766/92, Art.7 R.1722/93	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: on the status of enterprises, liability for breach of rules, documents on storage and others	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Support to potato starch production (payments to potato producers and premium to starch producers, production quotas) R.1766/92, Art.8 R.1868/94, R.97/95	Exists (only to potato producers); MoA Regulations on subsidies to potato producers	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: On distribution of subquotas, content of producing contracts, administrative control in warehouses, liability for breach of rules and other	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Statistical information R.1766/92, R.837/90	Exists in principle; State Statistics Law	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: Statistical methods, institutional structure (Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre)	Instructions: methodology
Licensing export/import of cereals R.1766/92, R.1162/95, R.1501/95, R.1249/96, R.386/90	Existent; Regulations of the Cabinet of Ministers on licensing of certain entrepreneurial activities	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: Preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

<p>Administration of export refunds and securities R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99, R. 2220/85, R. 1766/92, R. 800/99</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R.1249/96 R.2658/87</p>	<p>Exists; Customs law; Law on Customs Duties</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Customs Law; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of cereals: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedures, on administration of import tariff quotas, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time limits, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others</p>

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals (starch)
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals (starch)
RSS Market Department - Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	R.1722/93, Art.5-6
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	R.1722/93, Art.9, 10
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	R.1722/93, Art.4
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	R. 1868/94, Art.2(4) R.97/95, Art.2
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	R.97/95, Art.4(2), 11
	Control of obligation to export starch in excess of quota	R.1868/94, Art.6, R.97/95, Art.14
RSS Market Department - Sugar Quota unit	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	

	Accepting and evaluating proof on export of C sugar	
RSS Market Department – Seed Support unit	Accepting applications, decision-making	
RSS Market Department – Olive oil unit	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	
RSS Market Department – Dried fodder unit	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
	Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
	Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Market Department – Milk Market Support unit	Accepting applications, decision-making	
	Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	
	Organization of sales of intervention butter	
	Issuing (publishing) invitations to tender	
	Accounting of stores and butter stored (lists)	
RSS Market Department – Fresh Fruits and Vegetables unit	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	
	Accepting aid applications, evaluation and decision-making	
RSS Financial Department – payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R.97/95, Art.7, 7a, 12, 1722/93, Art.11
	Calculating penalties (“levies”) if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	R.97/95, Art.16(1)
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	R.1722/93, Art.5, 8
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks’ results	R.97/95, Art.11, 13, R.1722/93, Art.9(3), 10
	Participation in drawing the receipt form of potatoes	R.97/95, Art.5
	Investigating force-major cases	R.97/95, Art.14(2)
	Ensuring administrative control in stores	R.1722/93, Art.15
	Taking samples and analysis	

RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1722/93, Art.5-6, R.97/95, Art.4(2), 11
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R.97/95, Art.12, 19(2), 20 R.1722/93, Art.12
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	R.1722/93, Art.10(5)
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	R. 1868/94, Art.3, 13(2)
	Gathering the information from applicants (organizations)	

3.3.

3.4. ES kartupeļu cietes KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Kopējā tirgus organizācijas izveidošana kartupeļu sektorā tika iecerēta agrāk nekā augļiem un dārzeņiem. To ir mēģināts panākt vairākas reizes, bet, sakarā ar jaunu dalībvalstu pievienošanos ES, šo jautājumu tā arī nav izdevies atrisināt vēl šodien. Pagaidām kartupeļu cietes tirgus tiek regulēts pēc Padomes direktīvas 1766/92.

Kartupeļu cietes KTO ir daļa no ES labības sektora KTO, tomēr to ir lietderīgi izdalīt atsevišķi, jo kopējā ES labības sektora KTO ir paredzēti atsevišķi palīdzības pasākumi tieši cietes kartupeļu ražotājiem un cietes pārstrādātājiem.

Kartupeļu cietes KTO **mērķis** ir atbalstīt kartupeļu cietes izmantošanu citu pārstrādes produktu ražošanā, kā arī atbalstīt kartupeļu ražošanu un to pārstrādi cietē.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p.k	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1766/92	Council Regulation (EEC) No. 1766/92 of 30 June 1992 on the common organization of the market in cereals	Padomes 1992. gada 30. jūnija Regula (EEK) 1766/92 par kopējo labības tirgus organizāciju	Vispārējie noteikumi par KTO instrumentiem labības sektorā
2.	1722/93	Commission Regulation (EEC) No 1722/93 of 30 June 1993 laying down detailed rules for the application of Council Regulations (EEC) No 1766/92 and (EEC) No 1418/76 concerning production refunds in the cereals and rice sectors respectively	Komisijas 1993. gada 30. jūnija Regula (EEK) Nr. 1722/93, ar kuru izstrādāti detalizēti noteikumi Padomes Regulu (EEK) Nr. 1766/82 un (EEK) Nr. 1418/76 piemērošanai attiecībā uz ražošanai atmaksājamo summu attiecīgi graudaugu un rīsa sektoros	Noteikumi cietes pārstrādes atbalstam
3.	1868/94	Council Regulation (EC) No 1868/94 of 27 July 1994 establishing a quota system in relation to the production of potato starch	Padomes 1994. gada 27. jūlija Regula (EK) Nr. 1868/94 par kvotas sistēmas ieviešanu attiecībā uz kartupeļu cietes ražošanu	Noteikumi par kvotu sistēmu kartupeļu cietes ražošanas atbalsta shēmas ietvaros
4.	97/95	Commission Regulation (EC) No 97/95 of 17 January 1995 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 1766/92 as regards the minimum price and payment to be paid to potato producers and of Council Regulation (EC) No 1868/94 establishing a quota system in relation to the production of potato starch	Komisijas 1995. gada 17. janvāra Regula (EK) Nr. 97/95, ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 1766/92 piemērošanai attiecībā uz minimālo cenu un kompensācijas maksājumiem, kuri pienākas kartupeļu audzētājiem, kā arī Padomes Regulai (EK) Nr. 1868/94, ar ko nosaka kvotu sistēmu attiecībā uz kartupeļu cietes ražošanu	Noteikumi par kartupeļu cietes ražošanas atbalsta shēmu

(c) Kartupeļu cietes KTO pamatelementi (2001. – 2006. gadam)

(i) *Cietes pārstrādes atbalsts*

Cietes pārstrādes atbalsta shēma paredz ražošanas atmaksas par cietes (iegūtas no kukurūzas, kviešiem vai kartupeļiem, kā arī rīsiem) vai citu noteiktu atvasinātu produktu izmantošanu noteikto produktu ražošanā. Produkti, kuru ražošanai tiek izmantota ciete, ir

aparakstīti – R.1722/93 1. pielikumā (papīrs, fruktoze, daži organiskās ķīmijas produkti utt.).

Atmaksas likmi Komisija nosaka periodiski.

Konkrētos gadījumos atmaksas summa tiek koriģēta ar koeficientiem.

(ii) Kartupeļu cietes ražošanas atbalsts

Shēma paredz prēmiju maksājumus cietes ražotājiem par cieti, kas ražota no kartupeļiem, un maksājumus kartupeļu ražotājiem par kartupeļiem, kurus izmanto cietes ražošanai.

Maksājumi tiek piemēroti tikai tiem kartupeļiem (cietei), kurus pārstrādā kvotu sistēmā (R.1868/94, 2.pants). Kvotas izsaka cietes tonnās.

Dalībvalstis sadala apakškvotas starp uzņēmumiem. Uzņēmums, kas strādā kvotu sistēmā, nevar iepirkt kartupeļus cietes ražošanai vairāk par apakškvotu (līgumu sistēma).

Cietes ražotāji saņem prēmiju EUR 22.25 par cietes tonnu. Nosacījums – cietes ražotāji samaksā par kartupeļiem minimālo cenu – EUR 178.31 2001/2002. tirgus gadā. Pārpalikumi (ārpus kvotas) jāeksportē (bez eksporta atmaksām).

3.5. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

Tā kā Latvijas cietes pārstrādes uzņēmums ir īstenojis un plāno arī turpmāk strādāt pie nozīmīgas attīstības programmas ar mērķi līdz 2003. gadam palielināt cietes ražošanas apjomu līdz 15 000 tonnām gadā, tad, saskaņā ar Padomes regulu (EEC) Nr. 1868/94 par kvotu sistēmas ieviešanu kartupeļu cietes ražošanai, Latvija pieprasa ikgadējo kartupeļu cietes ražošanas kvotu 15 000 tonnu apmērā.

Latvija pieprasa ikgadējo kartupeļu cietes ražošanas kvotu 15 000 tonnu apmērā

Latvijā lielākie kartupeļu pārstrādes un cietes ražošanas apjomi sasniegti laikā no 1983. līdz 1987. gadam, kad Latvijā ik gadu vidēji tika pārstrādātas aptuveni 57.8 tūkst. tonnas pārstrādes kartupeļu un saražotas vidēji 7.1 tūkst. tonnas kartupeļu cietes (skat. 1. tabula).

1. tabula Cietes kartupeļu pārstrāde un cietes ražošana Latvijā laikā no 1983. līdz 1987. gadam

Gads	Pārstrādāti kartupeļi, tūkst. t	Saražota ciete, tūkst. t
1983	54.8	7.5
1984	70.1	8.9
1985	63.4	7.2
1986	57.2	6.6
1987	43.6	5.2
Vidēji	57.8	7.1

Avots: CSP

Lai arī deviņdesmito gadu sākumā, sakarā ar valstī notiekošo agrāro reformu un lauksaimniecības pārstrukturēšanās sekām, cietes ražošanas apjomi samazinājās, tomēr cietes ražošanas un kartupeļu pārstrādes apjomi astoņdesmitajos gados norāda uz to, ka Latvijā ir iespējama cietes ražošana daudz lielākos apjomos nekā deviņdesmito gadu sākumā. Nākamajā tabulā (2. tabula) ir redzams, ka **kartupeļu audzēšana pārstrādei cietē Latvijā pēdējos gados ir strauji palielinājusies**, 2000. gadā sasniedzot kopējo pārstrādes kartupeļu ražošanas apjomu 30 685 tūkst. tonnu. Prognoze 2001. gadam ir pārstrādātas 32 000 tonnas pārstrādes kartupeļu (skat. 2. tabula).

2. tabula Kartupeļu pārstrādes, cietes ražošanas apjomi 1993. - 2001. (prognoze) gadā

Rādītāji	Pārstrādāti kartupeļi tonnas	Cietes saturs kartupeļos %	Saražota ciete tonnas
1993	9455	14.4	1541
1994	2489	15.8	435
1995	2626	18	562
1996	14234	18.8	3054
1997	15190	19.1	3322
1998	16491	16.7	3197
1999	20228	19.9	4661
2000	30685	16.8	5937
2001 (prog.)	32000	16.4	6617*
2004 plāns	60000	17	12000
2005 plāns	75000	17	15000

Piezīmes: *- līdz 06.06.2001.

Avots: Pēc uzņēmuma "Alojas-Starkelsen" datiem

Latvijā atrodas viena no modernākajām Baltijas valstu kartupeļu cietes ražotnēm - SIA "Aloja - Starkelsen", kas ir kopuzņēmums ar ES dalībvalsti Zviedriju. Pavisam Baltijas valstu reģionā darbojas četras cietes ražotnes, no kurām divas atrodas Lietuvā, bet viena - Igaunijā un jau pieminētā, SIA "Aloja - Starkelsen" Latvijā.

Pēdējos gados ir investēti lieli finansiālie līdzekļi cietes rūpnīcas modernizācijā, un līdz ar to noticis straujš kartupeļu cietes ražošanas un tās eksporta palielinājums. Arī turpmākajos gados ir paredzams cietes ražošanas pieaugums, jo ražošanas attīstībai pastāv argumentēts attīstības priekšnosacījums, kas ir pieprasījuma pēc kartupeļu cietes pieaugums nākotnē strauji progresējošās pārtikas, papīra un tekstila rūpniecības nozarēs. Aptuveni 50 % visas saražotās kartupeļu cietes tiek novirzītas papīra ražošanai, jo kartupeļu ciete tieši dēļ savām kvalitatīvajām īpašībām ir pati piemērotākā papīra ražošanai. Tā kā nākotnē tiek prognozēta tekstila rūpniecības strauja attīstība, tad tas pamato arī nepieciešamību attīstīt kartupeļu cietes ražošanu.

Padomes regula (EEC) Nr. 1868/94 par kvotu sistēmas ieviešanu kartupeļu cietes ražošanai 2. panta nosacījumi paredz Vācijai piešķirt rezerves kvotu (pēc apvienošanās) 1996./97. tirgus gadā, pamatojoties uz neatgriezeniski ieguldītajām investīcijām ražošanā. Latvijā, pateicoties Zviedrijas investīcijām, ir izveidota vienīgā modernā kartupeļu cietes ražotne visā bijušās Padomju Savienības teritorijā. Cietes pārstrādes uzņēmums ir īstenojis nozīmīgu attīstības programmu, ieguldot 2.2 milj. Ls (3.7 milj. EUR) līdz 2000. gadam un paredzot ieguldīt vēl 1.5 milj. Ls (2.5 milj. EUR) ar mērķi līdz 2003. gadam palielināt cietes ražošanas jaudas uzņēmumā līdz 15 000 tonnām saražotas cietes gadā. Jau tas vien, ka ES dalībvalsts Zviedrija investē savus līdzekļus Latvijas cietes ražošanas uzņēmumā, liecina par šī uzņēmumā un nozares kā tādas attīstības potenciālu nākotnē.

Latvijā ražotā ciete tiek un tiks pārdota galvenokārt Baltijas tirgū. Cietes tirgus Baltijas valstīs pašlaik ir 10 000 tonnas gadā. Latvija tagad aizņem ~45 % šī tirgus. Uz iestāšanās brīdi Baltijas cietes tirgus būs palielinājies līdz 17-18 tūkst. tonnām gadā. Ar šādu cietes ražošanas apjomu būs iespēja gandrīz pilnībā piepildīt Baltijas tirgu, kurā, pateicoties papīra ražošanas, tekstilrūpniecības un pārtikas rūpniecības attīstībai, būs pieaudzis pieprasījums pēc kartupeļu cietes.

Kartupeļu audzēšana pārstrādei cietē Latvijā ir attīstījusies reģionā, kur **augšnes un klimatiskie apstākļi maksimāli ir piemēroti šī kultūrauga audzēšanai.** Piemēram, 1999. gadā pārstrādei iepirkto kartupeļu vidējais cietes saturs bija 19.9 %, kas bija otrs labākais rādītājs Eiropā. Sešu gadu vidējie rādītāji šķirņu salīdzināšanas izmēģinājumos liecina, ka bez laistīšanas var iegūt ražas 31 – 40 t/ha ar cietes saturu 18.7 - 19.9%.

Cietes kartupeļu audzēšana un pārstrāde koncentrēta Ziemeļvidzemē, kur **augkopības specializācijas saimniecībās kartupeļu ražošana ir vienīgais ienākumu gūšanas avots,** jo citas augkopības preču produkcijas ražošana reģionā ir apgrūtināta.

Kvotas piešķiršanas iespējamie scenāriji un to novērtējums.

Pie argumentācijas projekta tika izstrādāti septiņi scenāriji (skatīt scenāriju aprakstu), saskaņā ar kuriem tika analītiski aprēķinātas arī cietes ražošanas nozares attīstības perspektīvas Latvijā atkarībā no kvotas lieluma, ko varētu saņemt Latvijas ražotāji, iestājoties ES. Pie tam cietes ražošanas perspektīvas tika analizētas, pamatojoties uz iespējamo pārstrādes cietes kartupeļu ražošanu (skat. 3.tabulu).

Kā redzams, Eiropai nepievienošanās scenārija (BA) īstenošanās gadījumā cietes kartupeļu ražošana var sasniegt 75 tūkst. tonnu pārsvarā pateicoties straujai eksporta attīstībai Baltijas un NVS tirgū. Arī Latvijas iekšējais patēriņš cietes kartupeļu ražošanā var palielināties līdz 19.3 tūkst. tonnām, ievērojot pieprasījuma palielinājumu papīra rūpniecībā.

Tajā pašā laikā cietes kartupeļu (cietes) ražošanu var būtiski ierobežot iespējamā cietes ražošanas kvota, kas tiks piešķirta Latvijai iestāšanās ES gadījumā. Ja kvotas lielums tiks definēts, pamatojoties uz ES piedāvāto pozīciju (EU 0 scenārijs), tad cietes ražošana Latvijā nevarēs pārsniegt 3 tūkst. tonnu (vai 15 tūkst. tonnu cietes kartupeļu). Tomēr, ja pirmsiestāšanās periodā kartupeļu cietes (vai cietes) ražošanas apjomi būtiski palielināsies (saskaņā ar modeļa aprēķinu rezultātiem 2003. gadā kartupeļu ražošana cietei var sasniegt ap 50 tūkst. t.), tad, iestājoties ES, 2004. gadā ražošanas ierobežošana novedīs pie nozares sabrukuma, jo viena gada laikā, ievērojot ieguldītos līdzekļus (skat. 4.punktu), nebūs iespējams būtiski samazināt cietes ražošanu un pārorientēties uz Eiropas noieta tirgu. Aprēķinu rezultāti liecina, ka, ievērojot kvotas ierobežojumu, 2004. gadā būs iespējams saražot vismaz 21 tūkst. tonnu cietes kartupeļu (vai 4.2 tūkst. tonnu cietes).

3. tabula. Kvotas piešķiršanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	1999. gada faktiskie radītāji	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EUC	EU0	EU25	EU50	EU75	EU100
Pozīcijas tēze:										
kartupeļu cietes ražošanas kvota	tūkst.t	nav	nav	nav	nav	3	6	9	12	15
kartupeļu cietes ražošanas kvota, pārrēķ. kartupeļos	tūkst.t	nav	nav	nav	nav	15	30	45	60	75
Novērtējuma rezultāti 2007. gadā:										
Ražošanas apjoms	tūkst.t	20,2	50,0	75,0	41,6	21,0	30,0	41,8	41,8	41,8
Kartupeļu ražība	t/ha	28	30,02	33,01	33,01	33,01	33,01	33,01	33,01	33,01
Pārstrādes kartupeļu platības	tūkst.ha	1,42	1,67	2,27	1,26	0,64	0,91	1,27	1,27	1,27
Vietējais patēriņš	tūkst.t	12,95	17,58	19,28	16,45	14,70	15,47	16,46	16,46	16,46
Pašnodrošinājums	%	156	284	389	253	143	194	254	254	254

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Kvotas lielums EU 25 scenārijā (30 tūkst. t cietes kartupeļiem) nozīmīgi ierobežos cietes kartupeļu (cietes) ražošanu. Tikai kvotas lielumi, kas ir definēti EU 50, EU 75 un EU 100 scenārijos var neierobežot cietes ražošanu līdz 2007. gadam, jo cietes eksporta pārorientēšana no Austrumu uz Eiropas tirgiem nedos iespēju samērā īsā laikā sasniegt tik pat lielus eksporta apjomus.

Analizējot aprēķinu rezultātus, nepieciešams uzsvērt, ka cietes ražošanas perspektīvas tika simulētas, balstoties uz cietes kartupeļu ražošanas nozares attīstību, ievērojot cietes kartupeļu ražošanas izmaksas, cenas un noieta iespējas. Savukārt cietes ražošana ir pārstrādes sektora sastāvdaļa, kas netika atsevišķi formalizēta. Vērtējot tieši cietes ražošanas perspektīvas, ir jāievēro, ka katras konkrētas pārstrādes nozares attīstību nosaka produkcijas noieta attīstības iespējas un ražošanas jaudas. Tāpēc, ņemot vērā "Aloja-Starkelsen" uzņēmuma veikto prognozi par Baltijas cietes tirgus paplašināšanu un investēšanas pasākumus šī uzņēmuma modernizācijai, var paredzēt, ka saskaņā ar analītisko aprēķinu rezultātiem cietes ražošanas apjomi 2007. gadā varētu būt augstāki par prognozētajiem.

4.tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti cietes kartupeļiem uz 2007.gadu

Rādītājs	Rādītāju novirzes atbilstoši ražošanas kvotas lielumiem un scenārijiem						
	Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Kvotas lielums (ciete pārrēķināta kartupeļos)	tūks.t.	75	60	45	30	15	60
Lauksaimniecības realizācijas apjomi	milj. Ls	372.89	372.89	372.89	372.58	372.34	0.55
Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.1	260.1	260.1	259.9	259.8	0.21
Tiešais atbalsts lauksaimniecībai	milj. Ls	92.3	92.3	92.3	92.3	92.3	0.00
Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	937.8	937.8	937.8	937.5	937.2	0.63
Lauksaimniecībā strādājošie	milj.civēkstundas	79.2	79.2	79.2	79.1	79.1	0.05

Avots: pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu cietes kartupeļu nozares ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru, tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamiem cietes ražošanas kvotas lieluma samazinājumiem līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētiem līmeņiem. 4. tabulā ir parādīts kā mainīsies kopējie lauksaimniecības sektora realizācijas apjomi, ienākumi, tiešā atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simtprocentīgi (EU 100 scenārijs), bet tikai cietes ražošanas kvota tiks samazināta attiecīgi līdz 12, 9, 6 un 3 tūkst. tonnu cietes (vai cietes kartupeļu ražošanas apjomi tiks ierobežoti attiecīgi ar 60, 45, 30 un 15 tūkst. tonnu).

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas kartupeļu cietes gadījumā un piekrišana ES piedāvātam iestāšanās variantam praktiski neiespaidos tiešo maksājumu lielumu lauksaimniecībai, bet samazinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 550 tūkst. latiem un sektora ienākumus par 210 tūkst. latiem, kā arī samazināsies izmantotās lauksaimniecības zemes platības par 630 ha un darbaspēka patēriņš - par 50 tūkst. cilvēkstundām.

Tādejādi, izmantojot analītiskos aprēķinus, ir iespējams pamatot cietes ražošanas apjomu palielinājumu līdz 8.4 tūkst. tonnu. Tomēr, ievērojot, ka aprēķinos tika analizēta nevis cietes, bet cietes kartupeļu ražošanas nozare, var paredzēt, ka iespējamais cietes ražošanas apjoms var būt krietni lielāks atbilstoši uzņēmuma "Aloja - Starkelsen" paredzētām pārstrādes jaudām un noieta tirgum. Salīdzinot ar citām Latvijas lauksaimniecības sektora nozarēm (piemēram laukaugu, piena, gaļas ražošana), cietes ražošana tik būtiski neietekmē Latvijas lauksaimniecības attīstību, bet atkāpšanās no Latvijas pozīcijas, kas tika definēta cietes ražošanai, novedīs pie konkrētiem zaudējumiem Latvijas lauksaimniecības sektora mērogā.

3.6. Pielikumi

8. pielikums Kartupeļu ražošanas rādītāji 1990.g. - 2000.g.

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Platības, tūkst. ha	80.3	82.2	96.9	87.7	80.4	75.3	78.7	69.6	58.8	50.1	51.3
Kopražā, tūkst. t	1016.1	944.0	1167.4	1271.7	1044.9	863.7	1081.9	946.2	694.1	795.5	747.1
Ražība, cnt/ha	126.5	114.8	120.5	145.0	130.0	114.7	137.5	135.9	118.0	159.0	146.0

Avots: CSP

9. pielikums Kartupeļu saimniecības vārtu cena, Ls/t no 1995.g. - 2000.g.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Saimniecības cena, Ls/t	78.30	50.00	51.00	56.70	47.13	36.17

Avots: LVAEI pēc CSP datiem

10. pielikums Pārstrādāto kartupeļu apjoms pa gadiem

Gads	Pārstrādāti kartupeļi kopā, tūkst.t	"Aloja-Starkelsen"	"Latfood"
1994.	7.1	2.5	4.6
1995.	7.6	2.6	5.0
1996.	22.0	14.0	8.0
1997.	22.0	15.0	7.0
1998.	23.5	16.5	7.0
1999.	28.4	20.8	7.6
2000.	35.7	29.7	6.0

Avots: LVAEI pēc CSP datiem

11. pielikums Kartupeļu pārstrādes, cietes ražošanas apjomi 1993. - 2000. gadā

Rādītāji	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Pārstrādāti kartupeļi, tonnas	9455	2489	2626	14234	15190	16491	20228	30685
Cietes saturs kartupeļos, %	14.4	15.8	18	18.8	19.1	16.7	19.9	16.8
Saražota ciete, tonnas	1541	435	562	3054	3322	3197	4661	5937

Avots: Pēc uzņēmuma "Alojas-Starkelsen" datiem

12. pielikums Kartupeļu bilance 1991.g. - 2000.g.

	1991	1992	1993	1994	1997	1999	2000
Atlikums gada sākumā	555.6	461.1	568.7	698.6	550	438.9	491.3
Ražoti kartupeļi	944.1	1167.4	1271.7	1044.9	946.2	795.5	747.1
Kartupeļu imports	1	61.6	0.1	0.6	2.9	16.1	2
Resursi kopā	1500.7	1690.1	1840.5	1744.1	1499.1	1250.5	1240.4
Kartupeļu patēriņš iekšējā tirgū	1038.6	1120.6	1140.3	1204.6	1049.0	759.0	762.8
- no tā pārtikai	309.5	305.4	308.5	303.6	360	322.4	329.5
- no tā patērēts sēklai	338.4	397.3	380.3	320	264	182.3	186.7
- no tā patērēts lopbarībā	318	343.5	351.1	339.3	326.2	217.3	205.6
- no tā pārējais izlietojums un zudumi	72.7	74.4	100.4	241.7	98.8	37	41
Kartupeļu eksports	1.0	0.8	1.6	0.2	0.1	0.2	2.9
Kopā patērēts	1039.6	1121.4	1141.9	1204.8	1049.1	759.2	765.7
Atlikums gada beigās	461.1	568.7	698.6	539.3	450.0	491.3	474.7

Avots: LAD

4. PĀRSTRĀDĀTI GRAUDI, GRAUDU AIZVIETOTĀJI, DZĪVNIĒKU BARĪBA, RĪSI, SAUSĀ LOPBARĪBA

4.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. Kopējā tirgus organizācija

...

2. Pārstrādāti graudi, Kartupeļu ciete, graudu aizvietotāji, dzīvnieku barība, rīsi, sausā lopbarība

...

B) Pārstrādāti graudi, graudu aizvietotāji, dzīvnieku barība, rīsi, sausā lopbarība

Situācijas sektorā

Latvijas klimatiskie apstākļi nav piemēroti rīsu audzēšanai.

Latvijā līdz 90. gadu sākumam tika ražota sausā lopbarība, bet sakarā ar energoresursu izmaksu palielināšanos ražošana tika pārtraukta. Pārstrādātu graudu, graudu aizvietotāju un dzīvnieku barības ražošana notiek nelielos apjomos. Izveidojoties piemērotiem apstākļiem, pastāv iespēja, ka sausās lopbarības, pārstrādātu graudu, graudu aizvietotāju un dzīvnieku barības ražošana varētu atjaunoties.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības pārstrādātu graudu, graudu aizvietotāju, dzīvnieku barības, rīsu, sausās lopbarības jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

4.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

4.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

NON-FOOD (INDUSTRIAL SET-ASIDE), PROCESSED CEREALS, POTATO STARCH, CEREAL SUBSTITUTES (MANIOC ETC.), ANIMAL COMPOUNDS, RICE AND DRIED FODDER

...

16. Dried fodder (Council Regulation (EC) No. 603/95)

Latvia's Position: No request is made.

Commission Evaluation: Latvia informs the EU that there was production of dried fodder until the early 1990s but that due to the rise in cost in energy resources it was stopped. Latvia states that production could be resumed if there were favourable circumstances.

Proposed Draft Common Position: The EU takes notes that Latvia does not make a request in respect of dried fodder.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

NON-FOOD (INDUSTRIAL SET-ASIDE), PROCESSED CEREALS, POTATO STARCH, CEREAL SUBSTITUTES (MANIOC ETC.), ANIMAL COMPOUNDS, RICE AND DRIED FODDER

...

16. Dried fodder (Council Regulation (EC) No. 603/95)

The EU takes notes that Latvia does not make a request in respect of dried fodder.

4.2.2. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: RICE

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Licensing export/import of rice R.3072/95, Art.9 R 1162/95, R.2220/86 R.1503/96 R.1291/2000 etc.	Does not exist	6 months before accession date – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refunds and securities R.3072/95, Art.13 R.1361/76, R.584/75, R. 2220/85, R. 386/90 R. 800/99, R.565/80	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	Upon accession

Administration of import duties and import tariff quotas R.1503/96 R.2658/87	Exists; Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	Upon accession
--	---------------------------	----------------	---	----------------

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Licensing import/export of rice R.3072/95, Art.9 R 1162/95, R.2220/86 R.1503/96 R.1291/2000 etc.	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of rice: on preparation of application forms, on verification of applications received and documents submitted; reporting procedure to the European Commission, physical checks on goods and other additional conditions (if necessary).	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R.3072/95, Art.13 R.1361/76, R.584/75, R. 2220/85, R. 386/90 R. 800/99, R.565/80	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of rice: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedure, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

Administration of import duties and import quotas R.1503/96 R.2658/87	Exists; Customs Law; Law On Customs Duties	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Customs Law; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of rice: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedure, on administration of import tariff quotas, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
---	--	--	--

SECTOR: DRIED FODDER

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Support to producers of dried fodder R.603/95, R.785/95	Does not exist	6 months before accession – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quota schemes I – Dried fodder	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R.603/95 R.2658/87	Exists; Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Cereals, rice, dried fodder	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Support to producers of dried fodder R.603/95, R.785/95	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of dried fodder: On criteria for quality conformity, on methods of analysis, on approval of enterprises and buyers, on contents of applications and accountancy conditions	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of import duties and import tariff quotas R.603/95 R.2658/87	Exists; Customs Law, Law On Customs Duties	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Customs Law; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of dried fodder: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedure, on administration of import tariff quotas, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;

3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1766/92 Art 9 1162/95
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	1501/95 Art.5
	Issuing import and export licences	1766/92 Art 9 1249/96 Art.5
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 249/96
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1766/92 Art.13 1162/95 Art.10 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2 1249/96
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1162/95 Art.13

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
Customs Office	Administering import duties and	3290/94

	tariff quotas of type "first in first served"	249/96
--	---	--------

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Cereals, rice, dried fodder
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Dried fodder
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Dried fodder
RSS Market Department – Dried fodder unit	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	R.603/95, Art.6, 9, 10 R.785/95, Art.5, 8, 9, 13
	Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	R.785/95, Art.9
	Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	R.603/95, Art.9 R.785/95, Art.4, 16
RSS Financial Department – payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R.603/95, Art.5,6 R.785/95, Art.5, 16

	Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	603/95, Art.6
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	R.603/95, Art.6 R.785/95, Art.6
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	R.785/95, Art.14
	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks' results	R.603/95, Art.6, 9, 12 R.785/95, Art.6, 11, 14
	Participation in drawing the receipt form of potatoes	
	Investigating force-major cases	
	Ensuring administrative control in stores	
	Taking samples and analysis	
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.603/95, Art.6, 9, 10 R.785/95, Art.5, 8, 9, 13
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R.603/95, Art.7 R.785/95, Art.6, 15
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	R.785/95, Art.8
	Gathering the information from applicants (organizations)	

4.3. ES sausās lopbarības un rīsu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

4.3.1. ES sausās lopbarības KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES sausās lopbarības KTO tika ieviests 1978. gadā kā daļa no kopējās lauksaimniecības politikas. Sausās lopbarības KTO pamatmērķis ir atbalstīt lopbarības ražošanu ES. Šīs nozares KTO aptver sekojošus produktus:

- kaltētu lucernu;
- āboliņu;
- sainfoin;
- vetches;
- lupīnu.

KTO sausās lopbarības tirgū galvenie mērķi un uzdevumi ir:

- tirgus stabilizācija;
- ES lauksaimniecības labāka konkurētspēja;
- lauku iedzīvotāju pietiekami augsta dzīves standarta nodrošināšana. **Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze**

N.p.k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	603/95	Regulation No 603/95/EEC of the Council of 21 February 1995 on the common organisation of the market in dried fodder	Padomes 1995. gada 21. februāra Regula (EK) Nr. 603/95 par žāvētās rupjās barības tirgus kopēju organizāciju	Vispārējie noteikumi par KTO sausās lopbarības sektorā
2.	785/95	Commission Regulation (EC) No 785/95 of 6 April 1995 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 603/95 on the common organization of the market in dried fodder	Komisijas 1995. gada 6. aprīļa Nolikums (EK) 785/95, kas paredz sīki izstrādātus noteikumus, kā piemērot Padomes Nolikumu (EK) 603/95 par kopīgu sausās lopbarības tirgus organizāciju	Detalizētie noteikumi par KTO sausās lopbarības sektorā

(c) Sausās lopbarības KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports):

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kuru palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija iekšējā Es tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

Ārējās tirdzniecības regulēšanas instrumenti sausās lopbarības sektorā ir:

- importa nodevas un tarifu kvotas;
- speciālie pasākumi.

ii.1. Importa nodevas un importa tarifu kvotas

Importa nodevas tiek administrētas (parasti) ar muitas iestādēm. Nodevas ir vienādas visā Kopienā. Savāktās nodevas iet Kopienas budžetā. Latvija segs administrācijas izdevumus.

Tarifu kvotu administrēšana var atšķirties pēc metodes – piemēram, importa kvotas pēc metodes "first in, first served" varētu tikt administrētas ar muitas iestādēm, bet pārējās (proporcionālas sadalīšanas metode utt.) – ar Dalībvalsts kompetentu institūciju, kas pieņem pieteikumus un lemj par kvotu sadalīšanu starp pieteicējiem.

ii.2. Speciālie pasākumi

Gadījumā ja ārējās tirdzniecības tendences var novest pie tirgus traucējumiem, Padome var pieņemt noteikumus par speciāliem aizsardzības pasākumiem. Pagaidām nav spēkā esošu noteikumu par speciālu tirgus aizsardzības pasākumu ieviešanu.

(iii) Mehānisma administrēšana un finansēšana

Importa nodevu un tarifu kvotu administrēšanas problēmas ir līdzīgas praktiski visiem lauksaimniecības produktiem. Tāpēc ES tika pieņemtas "horizontālās" Regulas, kas nosaka šo instrumentu administrēšanas vispārējo kārtību:

- R.2658/87 – par tarifu un statistisko nomenklatūru un par Kopējo Muitas Tarifu;
- R.3290/94 – par Urugvaja raunda rezultātu ietekmi uz lauksaimniecību;
- R.1095/96 – par GATT pārrunu rezultātiem un to implementāciju (tarifu kvotas) un citas Regulas.

Sausās lopbarības sektorā nav izdoti speciāli noteikumi par eksporta un/vai importa režīma piemērošanu.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Pasākumu būtība

Sniegt atbalstu vietējiem ražotājiem, nodrošinot produktu cenu stabilitāti iekšējā tirgū un maksājot palīdzības maksājumus.

(ii) Izmantotais instruments

ii.1. Palīdzība sausās lopbarības ražotājiem

Palīdzība tiek piešķirta sekojošiem produktiem:

- mākslīgā karstumā žāvēti lucernas milti un granulas;
- lucerna, sējas esparsete, āboliņš, lupīnas, vīķi un līdzīgi mākslīgā karstumā žāvēti barības produkti, izņemot sienu un lopbarības kāpostus un produktus, kas satur sienu;
- olbaltumvielu koncentrāti, kas iegūti no lucernas sulas vai zāles sulas;
- dehidrēti produkti, kas iegūti tikai no cietajām atliekām, un sulas, ko iegūst, gatavojot koncentrātus, kas minēti pirmajā pielikumā.

(Neskaitot produktus, kas ir "sun-dried" – tiek ražoti tikai dienvidu valstīs – Grieķijā, Spānijā, Francijā, Itālijā, Portugālē – un Latvijai nav aktuāli).

Palīdzību saņem uzņēmumi, kas veic ražošanu (pārstrādi).

Palīdzības summa – 68.83 EUR/t produkta.

Eiropas Savienībai ir noteikts Maksimālais Garantēts Daudzums. Katrai valstij ir noteikts (MGD ietvaros) Nacionālais Garantēts Daudzums. Pārsniedzot MGD līdz 5%, palīdzība tiek samazināta proporcionāli visā ES. Ja MGD tiek pārsniegts vairāk nekā par 5% - tad DV par pārējo pārsniegšanu atbild pati – ar proporcionālo samazināšanu saviem pieteicējiem (saskaņā ar NGD aprēķinu).

Produktam, par kuru tiek maksāta palīdzība, jāatbilst kvalitātes nosacījumiem:

maksimālais mitrums 12-14% (skat. R.785/92 3.pantu);

minimālais kopējais kopproteīna saturs sausnā:

- 15% - dehidrētiem produktiem;
- 45% - olbaltumvielu koncentrāti.

4.3.2. ES rīsu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES rīsu KTO režīmam ir pakļauti gan rīsu graudi, gan rīsu graudu produkti – rīsu milti un putraini, rīsu pārslas un lodītes, kā arī rīsu ciete. Pašreiz spēkā esošais rīsu režīms ES tika ieviests 1996/1997. gadā.

Rīsu tirgū tiek izšķirti *indica* (garie rīsi) un *japonica* (apaļie vai vidēja garuma rīsi). ES galvenokārt tiek ražoti *japonica* rīsi, lai gan ziemeļvalstīs galvenokārt tiek pieprasīti tieši *indica* rīsi. Tomēr rīsi ielākoties tiek importēti un malti jau ES.

KTO rīsu tirgū galvenie mērķi un uzdevumi:

- tirgus stabilizācija;
- ES lauksaimniecības labāka konkurētspēja;
- lauku iedzīvotāju pietiekami augsta dzīves standarta nodrošināšana. **Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze**

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	3072/95	Council Regulation (EC) No 3072/95 of 22 December 1995 on the common organization of the market in rice	Padomes 1995. gada 22. decembra Regula (EK) 3072/95 par rīsu tirgus kopējo organizāciju	Vispārējie noteikumi par KTO instrumentiem rīsu sektorā
2.	1162/95	Commission Regulation (EC) No 1162/95 of 23 May 1995 laying down special detailed rules for the application of the system of import and export licences for cereals and rice	Komisijas 1995. gada 23. maija Regula (EK) Nr. 1162/95 par sevišķiem detalizētiem noteikumiem importa un eksporta licenču sistēmas piemērošanai graudaugiem un rīsiem	Detalizētie noteikumi attiecībā uz graudaugu un rīsu eksporta un importa licencēšanai
3.	1361/76	Commission Regulation (EEC) No 1361/76 of 14 June 1976 laying down certain detailed rules for applying the export refund on rice and on mixtures of rice	Komisijas 1976. gada 14. jūnija Regula (EEK) Nr. 1361/76 par sevišķiem detalizētiem noteikumiem eksporta atmaksu rīsiem un rīsu maisījumiem piemērošanu	Detalizētie noteikumu attiecībā uz eksporta atmaksām rīsu sektorā
4.	584/75	Regulation (EEC) No 584/75 of the Commission of 6 March 1975 laying down detailed rules for the application of the system of tendering for export refunds on rice	Komisijas 1975. gada 6. marta Regula (EEK) Nr. 584/75 par detalizētiem noteikumiem tenderu sistēmas eksporta atmaksām rīsiem piemērošanai	Detalizētie noteikumu attiecībā uz tenderu sistēmu eksporta atmaksām rīsiem
5.	1503/96	Commission Regulation (EC) No 1503/96 of 29 July 1996 on the detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 3072/95 with regard to import duties on rice	Komisijas 1996. gada 26. jūlija regula (EK) Nr. 1503/96 par Padomes Regulas (EK) Nr. 3072/95 piemērošanu rīsu ievadmitām	Noteikumi par importa nodevām rīsiem

(c) Rīsu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports):

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kuru palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija iekšējā ES tirgū.

(ii) Ārējās tirdzniecības regulēšanas instrumenti

ii.1. Eksporta un importa licences

Importa un eksporta licencēšana tiek piemērota visiem produktiem KTO rīsu sektorā. Atsevišķie Regulu noteikumi nosaka licenču izdošanas termiņus, derīguma termiņus, datumus, no kuriem tiek aprēķināts derīguma termiņš, dokumentus, kurus ir nepieciešams pievienot pieteikumam licences saņemšanai, gadījumus, kad licence nav nepieciešama, drošības naudas apmērus un iesniegšanas kārtību utt.

ii.2. Importa nodevas un importa tarifu kvotas

Importa režīms galvenokārt sastāv no elementiem:

- importa nodevas;
- importa kvotas;
- citas (piemēram, iekšējās pārstrādes aizliegums vai ierobežošana).

Importa nodevas tiek administrētas (parasti) ar muitas iestādēm. Nodevas ir vienādas visā Kopienā. Savāktās nodevas nonāk Kopienas budžetā. Latvija segs administrācijas izdevumus.

Tarifu kvotu administrēšana var atšķirties pēc metodes – piemēram, importa kvotas pēc metodes "first in, first served" varētu tikt administrētas ar muitas iestādēm, bet pārējās (proporcionālas sadalīšanas metode utt.) – ar Dalībvalsts kompetentu institūciju, kas pieņem pieteikumus un lemj par kvotu sadalīšanu starp pieteicējiem.

ii.3. Eksporta atmaksas un nodokļi

Regulās noteiktajos gadījumos ES var piešķirt eksporta atmaksas. Atmaksas tiek fiksētas regulāri (ar speciālām Regulām) saskaņā ar situācijas maiņu pasaules tirgū.

Ja pasaules cenas sasniedz tādu līmeni, ka tas var traucēt Kopienas tirgus nodrošināšanu ar noteiktiem produktiem, Komisija var pieņemt lēmumu par attiecīgiem pasākumiem. Piemēram, Komisija var noteikt eksporta nodokli (export tax) atsevišķiem produktiem.

Atmaksas un nodokļi tiek piemērotas vienādi visā Kopienā.

(iii) Mehānisma administrēšana un finansēšana

Importa un eksporta licencēšanas, kā arī atmaksu, nodokļu, nodevu administrēšanas problēmas ir līdzīgas praktiski visiem lauksaimniecības produktiem. Tāpēc ES tika pieņemtas "horizontālās" Regulas, kas nosaka šo instrumentu administrēšanas vispārējo kārtību:

- R.1291/2000 – par eksporta un importa licencēšanu;
- R.800/99 – par eksporta atmaksām;
- R.2658/87 – par tarifu un statistisko nomenklatūru un par Kopējo Muitas Tarifu;
- R.3290/94 – par Urugvaja raunda rezultātu ietekmi uz lauksaimniecību;
- R.1095/96 – par GATT pārrunu rezultātiem un to implementāciju (tarifu kvotas), un citas Regulas.

Taču, tā kā katrā sektorā ir savas īpatnības, arī rīsu sektorā tika pieņemtas atsevišķas Regulas, kas detalizē vai groza "horizontālo" Regulu vispārējos noteikumus (daļēji).

(iv) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

Intervence

Intervence, kas tiek piemērota rīsiem, Latvijai nav aktuāla.

(v) Kompensācijas maksājumi

Kompensācijas maksājumi rīsu sektorā ir paredzēti rīsu ražotājiem. Šī shēma Latvijā nav aktuāla.

4.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

(a) sausā lopbarība

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa režīma administrēšanu** Latvijā.

Latvijā importa režīma administrēšanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, importa tarifu kvotu administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenā ES Regula shēmai ir

- 603/95 – par KTO sausās lopbarības sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma piemērošanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES palīdzības shēmas spēkbarības ražotājiem administrēšanu** Latvijā.

Latvijā palīdzības shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 603/95 – par KTO sausās lopbarības sektorā;
- 785/95 – detalizētie noteikumi par palīdzību sausās lopbarības sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES palīdzības shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

(b) rīsi

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES intervences shēmas piemērošanu** Latvijā.

Latvijā intervences īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana, pieņemšanas organizēšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, paraugu analīzes veikšana vai organizēšana (var būt līgumi ar laboratorijām), inventarizācijas, intervences uzkrājumu pārdošana (organizējot konkursus), maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 3072/95 – par KTO rīsu sektorā;
- 3427/87 – par intervenci rīsu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES intervences shēmas piemērošanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu** Latvijā.

Latvijā eksporta un importa licencēšanas shēmas īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, licenču izrakstīšana un izdošana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 3072/95 – par KTO rīsu sektorā;
- 1162/95 – par licencēšanu graudu un rīsu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES eksporta atmaksu un nodevu administrēšanu**

Latvijā.

Latvijā eksporta atmaksu un nodevu shēmas administrēšanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, konkursu organizēšana un administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 3072/95 – par KTO rīsu sektorā;
- 1361/76 – par eksporta atmaksām rīsu sektorā;
- 584/75 – par konkursu sistēmu eksporta atmaksām.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES eksporta atmaksu un nodevu administrēšanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa režīma administrēšanu** Latvijā.

Latvijā importa režīma administrēšanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izskatīšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, importa tarifu kvotu administrēšana, maksājumu un drošības naudas administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 3072/95 – par KTO rīsu sektorā;
- 1503/96 – par importa nodevām rīsu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma administrēšanu **Latvijā no iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

5. CUKURS

5.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA
"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. Kopējā tirgus organizācija

...

3. Cukurs

Situācija sektorā

Cukura rūpniecībai Latvijā ir labvēlīgi attīstības apstākļi un visā nozares darbības laikā tai ir bijusi nozīmīga vieta lauksaimniecības kultūru struktūrā un pārtikas rūpniecības attīstībā. Pašlaik, esot mērķtiecīgai valsts politikai, tā ir viena no stabilākajām un ienesīgākajām lauksaimniecības nozarēm. Cukurbiešu sējumu īpatsvars kopējā sējumu struktūrā ir aptuveni 2%, galvenajos audzēšanas rajonos un saimniecībās to īpatsvars sasniedz 20%. Pašlaik cukurbietes audzē 14 - 15 tūkst. ha platībā un 1999.gadā lauksaimniecības produkcijas īpatsvarā sastādīja 3.2% un augkopības produkcijas īpatsvarā – 5.8%.

Latvijā cukurbietes audzē 622 saimniecībās. Salīdzinājumam, 1995. gadā audzētāju saimniecību skaits bija 2 554, taču ir palielinājusies vienas saimniecības nodoto cukurbiešu masa – no 109 tonnām uz 721 tonnu. Tas norāda uz saimniecību koncentrāciju un specializāciju. Cukurbiešu audzētāji pielieto modernu tehnoloģiju, ārvalstu firmu sēklas, minerālmēslus un augu aizsardzības līdzekļus. Atsevišķās saimniecībās cukurbiešu raža sasniedz 40 – 50 t/ha.

1. tabula. Cukurbiešu audzēšanas un cukura ražošanas rādītāji Latvijā

Ražošanas gadi, oktobris - septembris	Iepirkto cukurbiešu kopapjoms, t	Iegūts cukurs, tūkst.t		
		no cukurbietēm	no jēlcukura	Kopā
1991/92	341 647	37.6	79.0	116.6
1992/93	338 160	36.9	21.8	58.7
1993/94	182 125	22.5	38.8	61.3
1994/95	136 048	16.1	58.0	74.1
1995/96	243 834	30.7	63.4	94.1
1996/97	223 368	30.0	47.3	77.3
1997/98	349 241	45.0	23.7	68.7
1998/99	534 264	68.2	-	68.2
1999/2000	465 000	64.6	-	64.6

Avots: Latvijas Cukura asociācija

Nemot par pamatu valsts ekonomiskos attīstības tempus, var prognozēt, ka cukura koppatēriņš 3 gadu laikā palielināsies par 11% un sasniegs 100 tūkst.t gadā (41.7 kg cukura uz vienu cilvēku gadā), tai skaitā iekšzemes patēriņš 75 – 80 tūkst. t gadā (31.2 - 33.3 kg cukura uz vienu cilvēku gadā). Prognozētais cukura patēriņš uz vienu cilvēku atbilst Eiropas valstu vidējam cukura patēriņa līmenim.

2. tabula. Latvijas cukura iekšzemes patēriņš, tūkst.t

Cukura tirgus gadā (oktobris – septembris)							
1991/92	1992/93	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99
99.7	59.2	57.7	53.0	72.4	70.8	72.7	72.6

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Cukurbiešu pārstrādes jaudas ir koncentrētas divās fabrikās. Lai palielinātu ražošanas apjomu, notiek jaudu koncentrācija, pārstrādes jaudu palielināšana, modernizācija. Cukurfabrikas pieder privātām akciju sabiedrībām, kuru īpašnieki ir zemnieki – cukurbiešu audzētāji, fabriku darbinieki, juridiskas personas - investori.

3. tabula. Cukurfabriku maksimālās pārstrādes jaudas, t/diennaktī

	2000.g.	2001.g.	2002.g.	2003.g.	2004.g.	2005.g.
Jelgavas cukurfabrika	2 800	3 000	3 200	4 500	4 500	4 500
Liepājas cukurfabrika	1 800	1 900	2 000	2 100	2 200	2 500
Kopā	4 600	4 900	5 200	6 600	6 700	7 000

Avots: Pēc Jelgavas cukurfabrika un Liepājas cukurfabrika datiem

Līdz brīdim, kamēr pieaugs esošo cukurfabriku jaudas, reāla jaudas palielināšanas iespēja ir atjaunot 1999. gadā pārtraukto Jēkabpils cukurfabrikas darbību.

4. tabula. Prognozētais saražotais cukura daudzums, t/100 dienās

	2000.g.	2001.g.	2002.g.	2003.g.	2004.g.	2005.g.
Jelgavas cukurfabrika	38 00	46 000	49 000	52 000	54 000	65 000
Liepājas cukurfabrika	22 000	26 000	28 000	29 000	30 500	35 000
Kopā	60 000	72 000	77 000	81 000	84 500	100 000

Avots: Pēc Jelgavas cukurfabrikas un Liepājas cukurfabrikas datiem

Lai sasniegtu kvantitatīvos mērķus, cukurbiešu audzēšanas apjomi jāpalielina par 300 tūkst. t un attiecīgi pārstrādes jaudas par 3 tūkst. t diennaktī.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Cukura nozares politikas un stratēģijas galvenais mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu nozares tālāko attīstību, vienlaicīgi sekmējot nozares integrāciju Eiropas Savienības vienotajā tirgū.

Nozares attīstības stratēģija noteikta saskaņā ar cukura gada patēriņa prognozi – 100 tūkst. t. Tā virzīta uz visa patēriņa nodrošināšanu ar pašražoto cukuru un produktivitātes paaugstināšanu.

Šobrīd Latvijā strādā pie cukura KTO elementu ieviešanas. 2000. gadā, lai stabilizētu cukura tirgu, ir noteikta cukura ražošanas A kvota.

2001. gadā ir paredzēts strādāt pie cukura ražošanas B kvotas, pilnveidot cukura intervences likumdošanu, turpināt saskaņot ES Kopējās lauksaimniecības politikas likumdošanu cukura nozarē.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- LR likums "Pārtikas aprites uzraudzības likums" (19.02.1998);
- LR likums "Muitas likums" (11.06.1997);
- LR likums "Par cukuru" (11.05.1993), (2038/99/EC);
- MK noteikumi "Noteikumi par balto cukuru" (31.08.1998), (793/72/EEC);
- MK noteikumi "Cukurbiešu piegādes apjomu noteikšanas kārtība cukurbiešu audzētājiem 2000. gadam" (22.02.2000);
- MK noteikumi "Cukura ražošanas kvotu veidi un to piešķiršanas kārtība" (22.02.2000), (1043/67/EEC, 2670/81/EEC, 65/82/EEC, 193/82/EEC, 1443/82/EEC);
- MK noteikumi "Noteikumi par tirgus intervenci cukura ražošanas nozarē 2000.gadā" (08.08.2000), (447/68/EEC).

Līdz 2003.gadam tiks izstrādāti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Cukurbiešu piegādes apjomu noteikšanas kārtība cukurbiešu audzētājiem" ilgākam laika posmam;
- MK noteikumi "Cukura ražošanas kvotu veidi un to piešķiršanas kārtība" ilgākam laika posmam;
- MK noteikumi "Noteikumi par tirgus intervenci cukura ražošanas nozarē" ilgākam laika posmam.

Administratīvās struktūras

Šobrīd cukura koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- LR Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares attīstības stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – informācijas apstrāde par ražošanas rādītājiem, kvotu pamatošana un aizstāvēšana.

Ieviešot ES cukura KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:

- maksājumu administrēšana;
- importa un eksporta licenču izsniegšana;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra – intervences pasākumu realizēšana un administrēšana;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs veic importa un vietējā tirgus cenu vākšanu, apkopošanu.

Ieviešot ES cukura KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai;

- Cukura asociācija – cukurbiešu audzētāju un pārstrādātāju interešu pārstāvniecība, informācijas apkopošana un vākšana.

Cukura koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības cukura koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

Latvija pieprasa cukura ražošanas kvotu 110 tūkst. t apjomā, tajā skaitā 100 tūkst. t A kvotu un 10 tūkst. t B kvotu, kas ir 10% apjomā no A kvotas, saskaņā ar Komisijas regula 2038/99/EC 27 (3) panta pielikumu.

Pozīcijas pamatojums

Cukura iekšzemes patēriņš, sākot no 1996. gada sastāda vidēji 70 tūkst. t gadā (29 kg cukura uz vienu cilvēku gadā). Papildus cukura saturošo produktu (galvenokārt konditorejas izstrādājumu) ražošanai eksportam tiek patērēts 15 – 20 tūkst. t cukura gadā. Pagaidām šis rūpnieciskais cukura patēriņš tiek aizstāts ar importēto cukuru, jo patreizējā situācijā nav iespējams pielietot cenu kompensācijas ekonomisko mehānismu. Šīs problēmas risinājums ir: turpināt sakārtot cukura nozares likumdošanu, harmonizējot to ar ES cukura koptirgus organizācijas likumdošanu. Izvērtējot šo cukura daudzumu, kopējais gada patēriņš sastāda 90 tūkst. t (37.5 kg cukura uz vienu cilvēku gadā). 1999. gadā Latvijā importētas 9 480 t cukura pārtikas produktos, bet eksportētas - 7016 t.

Cukura ražošanas apjoma pieaugums varētu būt, ja rastos iespēja cukuru eksportēt uz Latvijas pierobežas rajoniem. Tā kā Igaunijā nav cukurrūpniecības, un, ja Igaunijā atjaunosies cukurbiešu audzēšanas tradīcijas, Latvijas cukurfabrikas ir gatavas pārstrādāt šīs cukurbietes.

Nesaskaņoto cukura tirgus organizācijas mehānismu dēļ Latvijas cukuru izmantojošie pārstrādes uzņēmumi jau kopš 90.gadu vidus bija nostādīti nevienlīdzīgos ražošanas

konkurences apstākļos salīdzinājumā ar ES valstu cukura ražošanas uzņēmumiem. Nevienlīdzīgie tirgus apstākļi ir viens no galveniem iemesliem, kāpēc Latvijas cukuru izmantojošie pārstrādes uzņēmumi nespēja pilnībā attīstīt vietējā cukura izmantošanu pārstrādes produkcijas ražošanai, līdz ar to samazinot vietējā cukura pieprasījumu un noietu.

Augstākminēto iemeslu dēļ Latvija atsakās no jēlcukura pārstrādes kvotas, ar nosacījumu, ka tiek atbalstīta un apstiprināta Latvijas pieprasītā biešu cukura ražošanas kvota. Alternatīvi ir iespējama arī jēlcukura pārstrādes uzsākšana vienā no Latvijas cukurfabrikām.

5.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

5.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS

LATVIA

DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SUGAR

...

17. Administration of the Common Market Organisation for sugar (Council Regulation (EC) No. 2038/1999)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to administration of the Common Market Organisation for sugar.

Commission Evaluation: The EU should underline the importance of achieving full compliance upon accession with all essential provisions of the Common Market Organisation for sugar, in particular with regard to the control of production and stocks, the trade with third countries, inter-professional agreements and statistical communications.

Latvia states that the administration of the CMO for sugar will be fully operational as from the date of accession and should already start six months before accession. Relevant information on the implementation of the CMO for sugar is provided, focusing on legal approximation and the distribution of tasks between different bodies. According to Latvia an A quota was introduced in 2000 and the introduction of the B-quota should follow in 2001. Latvia states that a detailed implementation plan will be available in April 2001. The need for further information will depend on the details of the implementation plan promised.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with all essential provisions of the Common Market Organisation for sugar, in particular with regard to the control of production and stocks, the trade with third countries (including an appropriate infrastructure to monitor trade flows), inter-professional agreements and statistical communications. The EU takes note of the information provided by Latvia on the implementation of the sugar "acquis" (existing mechanisms, legal approximation and distribution of tasks to administrative bodies). The EU also takes note of Latvia's statement that a detailed implementation

plan, including a timetable for the practical implementation of the EU requirements in this field will be provided.

18. Sugar quota (Council Regulation (EC) No 2038/1999, Articles 26-39) and isoglucose quota (Council Regulation (EEC) No 1758/81)

Latvia's Position: Latvia requests a sugar production quota in the amount of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota that makes 10% of the A quota amount, in accordance to Annex of Article 27(3) of Council Regulation (EC) No 2038/1999. Latvia links its quota request to the renunciation of its right to a raw sugar-refining quota for imported sugar.

Latvia's Justification: The requested sugar quota is partly based on the expected growth in sugar consumption by 11% in the next three years reaching an overall consumption of about 100,000 tonnes, including a domestic consumption of about 75,000 to 80,000 tonnes. Partly, it reflects the Latvian production and processing potential as well as the export potential for sugar, also in the form of processed goods. Continuing farm concentration and specialisation will lead to higher yield. Also the processing capacity of sugar factories is expected to rise. Application of the Community rules in the sugar sector is assumed to improve the competitive situation of the Latvian sugar production so that even raw sugar processing could be replaced by sugarbeet production provided that the requested quota is accepted.

Commission Evaluation: Data provided by the Latvian authorities indicate an average white sugar production from sugar beet of 47,700 tonnes per year over the period 1995-1999 and a sugar production from raw cane sugar of 44,800 tonnes over the period 1995-1997. It has to be noted that since 1997, no sugar production on the basis of imported raw cane sugar has taken place. In total, the annual average amount of sugar production over the period 1995-1999 amounted to 74,580 tonnes. In addition, Latvia provides consumption figures over the period 1995-1999 showing a continuous consumption level of beyond 70,000 tonnes over the last three years.

However, not all the elements needed for the establishment of a balance sheet have been provided, in particular trade flows for sugar and sugar in processed goods are missing (only data for 1999 indicated), as well as data on the evolution of prices. With regard to WTO commitments on subsidised exports, according to the information available to the Commission, Latvia has not notified subsidised exports to the WTO.

The determination of the sugar quotas of acceding countries should aim at avoiding excessive production in the EU Common Market. The annual production quota for white sugar should therefore be determined taking account of historical production figures during a recent reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of the Latvian request for a sugar production quota of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota. The EU underlines that the annual production quotas for sugar must be determined taking account of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. Latvia is invited to reconsider its request on this basis. The EU takes note of the production and consumption data provided by Latvia. It invites Latvia to provide the following updated and completed information for the period 1995-1999:

all the elements not yet transmitted but needed for establishing a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements).

evolution of prices for sugar beet and sugar

The EU also invites Latvia to confirm that it has no WTO commitments on export subsidies.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SUGAR

...

17. Administration of the Common Market Organisation for sugar (Council Regulation (EC) No. 2038/1999)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with all essential provisions of the Common Market Organisation for sugar, in particular with regard to the control of production and stocks, the trade with third countries (including an appropriate infrastructure to monitor trade flows), inter-professional agreements and statistical communications. The EU takes note of the information provided by Latvia on the implementation of the sugar "acquis" (existing mechanisms, legal approximation and distribution of tasks to administrative bodies). The EU also takes note of Latvia's statement that a detailed implementation plan, including a timetable for the practical implementation of the EU requirements in this field will be provided.

18. Sugar quota (Council Regulation (EC) No 2038/1999, Articles 26-39) and isoglucose quota (Council Regulation (EEC) No 1758/81)

The EU takes note of the Latvian request for a sugar production quota of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota. The EU underlines that the annual production quotas for sugar must be determined taking account of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. Latvia is invited to reconsider its request on this basis. The EU takes note of the production and consumption data provided by Latvia. It invites Latvia to provide the following updated and completed information for the period 1995-1999:

all the elements not yet transmitted but needed for establishing a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements).

evolution of prices for sugar beet and sugar.

The EU also invites Latvia to confirm that it has no WTO commitments on export subsidies.

5.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SUGAR

...

16. Administration of the Common Market Organisation for sugar (Council Regulation (EC) No. 2038/1999)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to administration of the Common Market Organisation for sugar.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with all essential provisions of the Common Market Organisation for sugar, in particular with regard to the control of production and stocks, the trade with third countries (including an appropriate infrastructure to monitor trade flows, inter-professional agreements and statistical communications). The EU takes note of the information provided by Latvia on the implementation of the *acquis* on sugar (existing mechanisms, legal approximation and distribution of tasks to administrative bodies). The EU also takes note of Latvia's statement that a detailed implementation plan, including a timetable for the practical implementation of the EU requirements in this field, will be provided.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide a more detailed implementation plan, including a timetable for the practical implementation of the EU requirements in sugar sector, Latvia submits additional information in the annex **CMO implementation plan**.

17. Sugar quota (Council Regulation (EC) No 2038/1999, Articles 26-39) and isoglucose quota (Council Regulation (EEC) No 1758/81)

Latvia's Position: Latvia requests a sugar production quota in the amount of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota that makes 10% of the A quota amount, in accordance to Annex of Article 27(3) of Council Regulation (EC) No 2038/1999. Latvia links its quota request to the renunciation of its right to a raw sugar-refining quota for imported sugar.

Latvia's Justification: The requested sugar quota is partly based on the expected growth in sugar consumption by 11% in the next three years reaching an overall consumption of about 100,000 tonnes, including a domestic consumption of about 75,000 to 80,000 tonnes. Partly, it reflects the Latvian production and processing potential as well as the export potential for sugar, also in the form of processed goods. Continuing farm concentration and specialisation will lead to higher yield. Also the processing capacity of sugar factories is expected to rise. Application of the Community rules in the sugar sector is assumed to improve the competitive situation of the Latvian sugar production so that even raw sugar processing could be replaced by sugarbeet sugar production provided that the requested quota is accepted.

EU Common Position: The EU takes note of the Latvian request for a sugar production quota of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota. The EU underlines that the annual production quotas for sugar must be determined, taking account of historical production figures during a reference period to

be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. Latvia is invited to reconsider its request on this basis. The EU takes note of the production and consumption data provided by Latvia. It invites Latvia to provide the following updated and completed information for the period 1995-1999:

all the elements not yet transmitted but needed for establishing a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements);

the evolution of prices for sugar beet and sugar.

The EU also invites Latvia to confirm that it has no WTO commitments on export subsidies.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to invitation of the EU to reconsider Latvia's request for a sugar production quota of 110 000 tonnes, including 100 000 tonnes of A quota and 10 000 tonnes of B quota, Latvia informs that it maintains its request and submits the following information.

Latvia provides a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements) (see Annex 2).

As regards prices for sugar beets and sugar, basic prices for sugar beets the last five years remain stable in Latvia at 33.7 EUR per t of sugar beets.

Market prices for sugar beets (without VAT) show an upward trend, but during the last five years the average annual sugar price stabilized – about 500 EUR per t of sugar.

As regards WTO commitments on export subsidies, Latvia confirms that it is not applying and will not apply in future the refunds, exports refunds including, as indicated in Paragraph 76 of the Protocol of Latvia's Accession to Marrakesh Agreement on Founding of WTO and in Part 4 Chapter 2 of the Schedule: "Export refunds, complying with definition of the prohibited refunds, in the meaning of Article 3 of the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures".

TABLE I ANALYSIS OF SUGAR PRODUCTION FROM SUGAR BEET BY PRODUCER PRICE CATEGORY
(All prices per tonne, VAT and other taxes excluded)

Year	Production price category as existing	QUANTITY (expressed as white sugar equivalent) TONNES	GUARANTEED PRICES IF APPLIED					
			SUGAR 2 (equivalent to EC white sugar intervention price)			SUGAR BEET 3 (equivalent to beet of EC standard quality)		
			BASIC	DEDUCTIONS	MINIMUM	BASIC	DEDUCTIONS	MINIMUM
1994/95	Free market price TOTAL PRODUCTION	16075	not applied	not applied	not applied	33.3 EUR *	Not applied	not applied
1995/96	Free market price TOTAL PRODUCTION	30745	not applied	not applied	not applied	33.3 EUR *	Not applied	not applied
1996/97	Free market price TOTAL PRODUCTION	30039	not applied	not applied	not applied	34.3 EUR*	Not applied	not applied
1997/98	Free market price TOTAL PRODUCTION	45021	not applied	not applied	not applied	34.3 EUR*	Not applied	not applied
1998/99	Free market price TOTAL PRODUCTION	68169	not applied	not applied	not applied	34.3 EUR*	Not applied	not applied
1999/2000	Free market price TOTAL PRODUCTION	64600	not applied	not applied	not applied	32.3 EUR*	Not applied	not applied

* *sugar beet basic price is guaranteed by the contracts concluded between beet sellers and sugar manufacturers*

2 « Unpacked sugar, ex factory, loaded onto a means of transport chosen by purchaser » (Reg. 1785/81 Art.3) of EC standard quality (Reg. 793/72)

3 « Standard quality beet shall : (a) be of sound, genuine and merchantable quality ; (b) have a sugar content of 16% at the reception point. » Reg.1630/98 Art.3)

TABLE II BALANCE SHEET FOR SUGAR 4 (PRODUCTION YEAR - October-September) (in thousand tonnes)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000
1. Opening stocks at 1.10.	10,2	30,3	10,8	15,2	12,6	13,2
2. Production of sugar from sugar beet	16,1	30,7	30,0	45,0	68,2	64,6
3. Imports :						
white sugar	1,9	0,4	0,7	0,6	0,8	0,3
raw sugar for direct consumption						
raw sugar for refining	58,0	63,4	47,3	23,7	0	0
other imports (2)	-	-	-	-	-	-
Total imports in natural state	59,9	63,8	48,0	24,3	0,8	0,3
Imports of sugar in processed products	1,1	0,6	1,3	2,6	4,8	11,7
4. Total availabilities of sugar (1+2+3)	87,3	125,4	90,7	87,1	86,4	89,8
5. Internal consumption	53,0	72,4	70,8	72,7	72,6	75,7
6. Exports :						
white sugar	0	37,9	3,8	1,3	0	8,0
raw sugar	0	0	0	0	0	0
other exports	-	-	-	-	-	-
Total exports in natural state	0	37,9	3,8	1,3	0	8,0
Exports of sugar in processed products	4,0	4,3	0,9	0,5	0,6	1,4
7. Ending stocks	30,3	10,8	15,2	12,6	13,2	4,7
8. Total utilization of sugar (5+6+7) (=4)	87,3	125,4	90,7	87,1	86,4	89,8

4 All quantities expressed as white sugar equivalent

TABLE III MISCELLANEOUS QUANTITATIVE DATA (MARKETING YEAR - JULY/JUNE) (in tonnes)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000
	2,3	3,4	3,1	3,5	3,8	3,6
1. Isoglucose 4						
production	0	0	0	0	0	0
imports	3,5	10,5	6,7	3	14,4	24,1
consumption	3,5	10,5	6,7	3	14,4	24,1
exports	0	0	0	0	0	0
2. Fructose (levulose)						
production	0	0	0	0	0	0
imports	20,6	13,4	18,7	9,2	3,8	1,4
consumption	20,6	13,4	18,7	9,2	3,8	1,4
exports	0	0	0	0	0	0
3. Molasses						
production	8179	13771	13174	16083	25001	23603
imports	3177	1280	1566	1906	1587	1493
consumption	9504	8417	2650	9927	9012	7693
exports	1852	6634	12090	8062	17576	17403

n.a. - data is not available

⁴ Expressed as isoglucose (42% fructose) immediately after termination of isomerisation process (see Article 2 of Regulation 1443/82)

TABLE IV Miscellaneous price / financial data (all prices per tonne)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000
1. Market price of white sugar 5 if available VAT and other taxes excluded	441.4 EUR/t	430 EUR/t	500 EUR/t	516.7 EUR/t	535 EUR/t	505 EUR/t
2. Minimum import price, if applicable white sugar raw sugar isoglucose 6 fructose (levulose) other sweeteners molasses	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
3. Charges on imports7 white sugar raw sugar isoglucose 2 fructose (levulose) other sweeteners (inulin, maltose)3 molasses	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%
4. Support for exports 8 white sugar raw sugar isoglucose 2 fructose (levulose) other sweeteners 3 molasses	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
5. Incentives to domestic consumption 9	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
6. Incentives to domestic production	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied

* not convertible into national currency; Detailed description of import tariff rates is given in the answers to Supplementary Questions

Source for all tables: Central Statistical Bureau of Latvia and Latvian Association of Sugar-beet Growers and Processor

5 « Unpacked sugar, ex-factory, loaded onto a means of transport chosen by purchaser » (Reg.1785/81 Art.3) of EC standard quality (Reg.793/72)

6 Expressed as isoglucose (42% fructose) immediately after termination of isomerisation process (see Art.2 of Reg. 1443/82)

7 Customs duties, levies, charges, import taxes, etc. designed to bring import price to domestic level in same way as EC import levies.

8 Export grants, refunds, payments, etc. designed to bridge gap between domestic and third country price levels in same way as EC export refunds.

9 Grants, refunds, payments, etc. designed to encourage domestic consumption, similar for example to EC chemical industry production refunds.

5.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SUGAR

16. Administration of the Common Market Organisation for sugar (Council Regulation (EC) No. 2038/1999)

17. Sugar quota (Council Regulation (EC) No 2038/1999, Articles 26-39) and isoglucose quota (Council Regulation (EEC) No 1758/81)

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By the end of 2002 the following legal acts will be adopted:

- Amendments to Law on Sugar (1260/2001/EC); Regulations of the Cabinet of Ministers On intervention in the market of sugar (1262/2001/EC); Regulations of the Cabinet of Ministers On the partial compensation of sugar prices for processing enterprises.
- 2. Questionnaires on key management elements (including more detailed timetable) and methodology and data for the period 1995-2000 on harvested area of sugar beet, tonnes of processed sugar beet, sugar beet yield (tonnes per hectare), sugar production from sugar beet (tonnes), sugar yield (tonnes per hectare).**

Table 2. Sugar production indices

	Sugar beet sown areas, thou.t	Total harvest of sugar beets, thou.t	Sugar beet yield, t/ha	Sugar extraction from sugar beets, thou.t	Sugar yield, t/ha
1995/96	9.1	243.8	25.7	30.7	3.4
1996/97	9.6	223.4	22.3	30.0	3.1
1997/98	12.9	349.2	32.0	45.0	3.5
1998/99	17.7	534.3	32.8	68.2	3.8
1999/2000	15.5	465.0	30.0	64.6	4.1
2000/2001	13.2	391.9	30.9	58.1	4.4

Source: According to the data of Jelgava sugar factory and Liepāja sugar factory

Latvia provides the Questionnaires on key management elements for sugar (see Annex 5 and Annex 6).

Latvia will provide a detailed action plan for the implementation of Common Market Organisation for sugar by the end of 2001.

- 3. Updated information for the year 2000 already supplied in the Annex 2 of the Additional information to the Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture" CONF-LV 45/01 (see Annex 7).**

Annex 5

6 april 2001

Candidate Country

FE/avdb.candidate

SUGAR

Key Management Instruments

Instruments	Administrative Structure Please mention envisaged/ existing organisation	Timing For establishment/ state of functioning
<p>1. Production Control</p> <ul style="list-style-type: none"> - allocation of quotas to manufacturers - control of production under quota and in excess of quota - collection of production levies - control of refining from imported sugar 	<p>Ministry of Agriculture</p> <p>Rural Support Service</p> <p>Rural Support Service Rural Support Service</p>	<p>6 month before accession</p> <p>6 month before accession</p> <p>6 month before accession 6 month before accession</p>
<p>2. Storage cost equalisation scheme</p> <ul style="list-style-type: none"> - recognition of traders - control of stocks and disposals - payment of reimbursements - collection of storage levies 	*	
<p>3. Trade with third countries</p> <ul style="list-style-type: none"> - issuing of import and export licences - payment of export refunds and production refund - control of preferential imports 	<p>Rural Support Service Rural Support Service</p> <p>Central Customs Office</p>	<p>6 month before accession 6 month before accession</p> <p>6 month before accession</p>
<p>4. Intertrade Agreements</p> <ul style="list-style-type: none"> - control of intertrade agreements and delivery contracts in conformity with legislation and when necessary fixing of conditions of purchase of beet 	<p>Association of sugar</p>	<p>6 month before accession</p>
<p>5. Intervention (p.m.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - intervention buying of sugar 	<p>Rural Support Service</p>	<p>6 month before accession</p>
<p>6. Refining regime and preferential imports (p.m.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - payment of adjustment aid for refining preferential sugar and of refining aid for DOM sugar 	<p>Rural Support Service</p>	<p>6 month before accession</p>
<p>7. General:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Communications (collection and transmission) of statistics for the establishment of Community balances sheets (GATT, ISO, ACP, selffinancing etc.) - National aids (p.m.) 	<p>Rural Support Service</p> <p style="text-align: center;">-</p>	<p>6 month before accession</p> <p style="text-align: center;">-</p>

* Repealed by R.1260/2001

Annex 6

Country: **Latvia**

Common Market Organisation for Sugar:

Methodological check of data submitted with regard to the sugar sector

1. Latvia provides additional information on the following definitions used in Latvia:

- Stocks - stores that are recorded on production level, i.e.. amount of sugar in stores at sugar plants at a certain period of time,
- Production - amount of sugar produced by Latvia's sugar plants at a certain period of time (season),
- Imports - the Customs Law provides that it means customs procedures, covering:
 - 1) actual crossing of the customs area, bringing goods into the customs territory as well as bringing goods from the territory of free zone into the customs territory;
 - 2) submission of the customs declaration or any other action that shows unmistakably that the goods are being brought out of the customs territory, also to the territory of free zone (Article 20),
- Exports - the Customs Law provides that it means the procedure to be followed on bringing goods out of the country and lays down formalities to be completed upon bringing goods out as well as trade policy measures and if necessary, customs duties applicable upon bringing goods out of the country (Article 76),
- Consumption - sugar consumption is an aggregate amount of sugar consisting of sugar marketed by Latvia's sugar plants, amount of sugar imported for domestic market and amount of sugar imported in the form of sugar confectionery.

2. Latvia provides additional information with regard to collecting of the data describing the:

- techniques applied (periodicity, communication means, etc.);
- legal basis;
- administrative procedure.

Latvia has adopted Regulations of the Cabinet of Ministers No 442 On submission procedure and content of information necessary for sugar market analysis and preparation of balance sheet (19.12.2000). These Regulations lay down the procedure according to which sugar manufacturing and processing establishments, the Customs Department of the State Revenue Service shall submit information to the Ministry of Agriculture.

Sugar manufacturing establishments shall submit the following information:

- by April 20 of the current year, on contracts concluded on sugar beet purchases to the purpose of sugar manufacturing quota fulfillment. This information shall be submitted on each type of sugar manufacturing quotas;
- per each decade, on purchases and processing of sugar beets and sugar manufacturing;
- per every month, on resources of sugar market and sales.

Establishments, which are processing more than 100 t of sugar per calendar year, shall submit information on amounts of sugar purchased and processed. Information on the previous calendar year shall be submitted by January 20 of the current year.

The Customs Department of the State Revenue Service shall submit information monthly on amounts of sugar imported and exported.

Every year the Cabinet of Ministers approves the State programme on statistical information, comprising forms to be used collecting information.

3. Latvia provides additional information on the sources of the data submitted:

- private, state, etc.;
- measurement (for production, stocks etc.);
- recording.

The sources of the data submitted are the following:

- private establishments – Jelgava sugar factory and Liepāja sugar factory;
- Governmental establishments - the Customs Department of the State Revenue Service.

Sugar manufacturing and processing establishments, the Customs Department of the State Revenue Service shall submit information to the Ministry of Agriculture.

Compiled data are being evaluated and compared with the results of those acquired in the previous period.

By the end of 2002, amendments to the Sugar Law will be adopted which will set up the register of sugar beets growers.

4. Latvia provides additional information on the verification of data collected:

- at which stage;
- by whom;
- frequency.

Control of the collected data is being carried out by the Ministry of Agriculture and the Rural Support Service according to their sphere of competence.

The control is being carried out after the data are submitted.

Depending on the type of information submitted, data are verified in the following way:

- by April 20 of the current year, on contracts concluded on sugar beet purchases to the purpose of sugar manufacturing quota fulfillment. This information shall be submitted on each type of sugar manufacturing quotas;
- per each decade, on purchases and processing of sugar beets and sugar manufacturing;
- per every month, on resources of sugar market and sales.

5. Latvia provides additional information on the utilisation of data collected:

- statistical purposes;
- fixing of levies;
- tax purposes, etc.

The collected information is used for sugar market analysis and production of the balance sheet (Article 11 of the Sugar Law), sugar manufacturing quota determination (Article 3 of the Sugar Law) as well as for statistical purpose.

TABLE I. ANALYSIS OF SUGAR PRODUCTION FROM SUGAR BEET BY PRODUCER PRICE CATEGORY

(All prices expressed in national currency, per tonne, VAT and other taxes excluded)

Year	Production price category as existing	QUANTITY (expressed as white sugar equivalent)	GUARANTEED PRICES IF APPLIED					
			SUGAR 10 (equivalent to EC white sugar intervention price)			SUGAR BEET 11 (equivalent to beet of EC standard quality)		
			TONNES	BASIC	DEDUCTIONS	MINIMUM	BASIC	DEDUCTIONS
1994/95	Free market price	16075	not applied	Not applied	Not applied	33.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
1995/96	Free market price	30745	not applied	Not applied	Not applied	33.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
1996/97	Free market price	30039	not applied	Not applied	Not applied	34.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
1997/98	Free market price	45021	not applied	Not applied	Not applied	34.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
1998/99	Free market price	68169	not applied	Not applied	Not applied	34.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
1999/2000	Free market price	64600	not applied	Not applied	Not applied	32.3 EUR *	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							
2000/2001	Free market price	58100	not applied	Not applied	Not applied	"A" 32,1 EUR* "B" 26,8 EUR*	not applied	Not applied
	TOTAL PRODUCTION							

* sugar beet basic price is guaranteed by the contracts concluded between beet sellers and sugar manufacturers

10 « Unpacked sugar, ex factory, loaded onto a means of transport chosen by purchaser » (Reg. 1785/81 Art.3) of EC standard quality (Reg. 793/72)

11 « Standard quality beet shall : (a) be of sound, genuine and merchantable quality ; (b) have a sugar content of 16% at the reception point. »

TABLE II. BALANCE SHEET FOR SUGAR 3 (PRODUCTION YEAR - October-September)

(in thousand tonnes)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000	2000/2001
1. Opening stocks at 1.10.	10,2	30,3	10,8	15,2	12,6	13,2	7,2
2. Production of sugar from sugar beet	16,1	30,7	30,0	45,0	68,2	64,6	58,1
3. Imports :							
white sugar	1,9	0,4	0,7	0,6	0,8	0,3	0,4
raw sugar for direct consumption	58,0	63,4	47,3	23,7	0	0	0
raw sugar for refining	-	-	-	-	-	-	-
other imports (2)	-	-	-	-	-	-	-
Total imports in natural state	59,9	63,8	48,0	24,3	0,8	0,3	0,4
Imports of sugar in processed products	1,1	0,6	1,3	2,6	4,8	11,7	13,4
4. Total availabilities of sugar (1+2+3)	87,3	125,4	90,1	87,1	86,4	89,8	79,1
5. Internal consumption	53,0	72,4	70,8	72,7	72,6	75,7	71,1
6. Exports :							
white sugar	0	37,9	3,8	1,3	0	8,0	4,1
raw sugar	0	0	0	0	0	0	0
other exports 12	-	-	-	-	-	-	-
Total exports in natural state	0	37,9	3,8	1,3	0	8,0	4,1
Exports of sugar in processed products	4,0	4,3	0,9	0,5	0,6	1,4	2,5
7. Ending stocks	30,3	10,8	15,2	12,6	13,2	4,7	1,4
8. Total utilization of sugar (5+6+7) (=4)	87,3	125,4	90,7	87,1	86,4	89,8	79,1

12 All quantities expressed as white sugar equivalent

TABLE III – 1. MISCELLANEOUS QUANTITATIVE DATA (MARKETING YEAR - JULY/JUNE)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000	2000/2001
Maximum production quantities (quotas) SUGAR 1	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	"A" 60000 "B" 0
-							
-							
-							
Actual production above (below) maximum quantities							
TOTAL SUGAR PRODUCTION (in tonnes) ²	----- 16075	----- 30745	----- 30039	----- 45021	----- 68169	----- 64580	----- 58089
Maximum production quantities (quotas) BEET 3	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
-							
-							
-							
Actual production above (below) maximum quantities							
TOTAL SUGAR BEET PRODUCTION (in tonnes)	----- 136048	----- 243834	----- 223368	----- 349241	----- 534264	----- 465000	----- 391902
3. Average sugar yield per tonne of beet (1 : 2)	11,81	12,61	13,45	12,89	12,76	13,88	14,82
4. N° of hectares sown with sugar beet *	6975	9124	9563	12912	17680	15500	13176

* data from the Latvian Association of Sugar-beet Growers and Processors

TABLE III – 2. MISCELLANEOUS QUANTITATIVE DATE (MARKETING YEAR - JULY/JUNE) (in tonnes)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000	2000/2001
5. Average sugar yield per hectare (1 : 4)	2,3	3,4	3,1	3,5	3,9	4,2	4,4
6. Isoglucose 4							
production	0	0	0	0	0	0	0
imports	3,5	10,5	6,7	3	14,4	24,1	957
consumption	3,5	10,5	6,7	3	14,4	24,1	957
exports	0	0	0	0	0	0	0
7. Fructose (levulose)							
production	0	0	0	0	0	0	0
imports	20,6	13,4	18,7	9,2	3,8	1,4	12,0
consumption	20,6	13,4	18,7	9,2	3,8	1,4	12,0
exports	0	0	0	0	0	0	0
8. Molasses							
production	8179	13771	13174	16083	25001	23603	21664
imports	3177	1280	1566	1906	1587	1493	1952
consumption	9504	8417	2650	9927	9012	7693	5153
exports	1852	6634	12090	8062	17576	17403	18463

n.a. - data is not available

TABLE IV. MISCELLANEOUS PRICE / FINANCIAL DATA

(all prices per tonne)

	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	1998/99	1999/2000	2000/2001
1. Market price of white sugar if available VAT and other taxes excluded	441.4 EUR/t	430 EUR/t	500 EUR/t	516.7 EUR/t	535 EUR/t	505 EUR/t	523.3 EUR/t
2. Minimum import price, if applicable - white sugar - raw sugar - isoglucose - fructose (levulose) - other sweeteners - molasses	not applied	Not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
3. Charges on imports - white sugar - raw sugar - isoglucose - fructose (levulose) - other sweeteners (inulin, maltose) - molasses	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%	200 EUR/t 200 EUR/t 1% 1% 1% 20%
4. Support for exports - white sugar - raw sugar - isoglucose - fructose (levulose) - other sweeteners - molasses	not applied	Not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
5. Incentives to domestic consumption	not applied	Not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied
6. Incentives to domestic production	not applied	Not applied	not applied	not applied	not applied	not applied	not applied

* Source for all tables: Central Statistical Bureau of Latvia and Latvian Association of Sugar-beet Growers and Processors

5.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: SUGAR

Institutions and resources

Scheme/CMO elements; Regulations No	Currently existent administrative institution in Latvia	Planned implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment (CAP function)
Intervention (public) for - R.2038/99,Art.2-4, 9-11; R. 447/68; R. 2103/77; R. 258/72; R.1265/69; R. 1364/2001*	Private storage was existent; Market Intervention Agency for Agricultural Products	6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Sugar.	6 months before accession date / Upon accession
Support to storage R.2038/99 Art.8 R.1358/77, R.1998/78, R. 1530/2000* R. 1434/2000*	Non-existent	6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Sugar	6 months before accession date / Upon accession
Sugar quotas R. 2038/99 Art.26-39; R. 1443/82; R. 193/82; R. 2670/81; R. 65/82 System of minimum stocks R. 2038/99 Art. 12; R. 1789/81; R. 189/77	Existent, Ministry of Agriculture Non-existent	6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements 6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I – Sugar (quotas)	6 months before accession date / Upon accession

Licensing of imports/exports of sugar R.1464/95, R. 1423/95, R.2782/76, R. 1531/2000 R. 386/90	Sugar licensing existent; RSS	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Sugar	6 months before accession date / Upon accession
Administration of export refunds and collateral R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94, R. 1464/95, R. 1531/2000, R. 2782/76, R. 1423/95, R. 779/96	Non-existent	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Sugar	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Principle is existent as such/Law on Customs tariffs; Customs authorities	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import II – Sugar	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	Regulatory documents currently in force in Latvia	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Intervention (public) for sugar R.2038/99,Art.2-4, 9-11; R. 447/68; R. 2103/77; R. 258/72; R.1265/69; R. 1364/2001*	Existent Regulations of the Cabinet of Ministers (CM) No 268 on market intervention in the sector of sugar production CM Regulations No 330 on white sugar	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: on the use of application forms, requirements to sugar offered for intervention, contracts with holders, requirements to specialized sugar traders, approval of the warehouse.	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: controlling procedures and others.
Support to storage R.2038/99 Art.8 R.1358/77, R.1998/78, R. 1530/2000* R. 1434/2000*	Non-existent	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: compensatory system to cover storage costs, controlling measures introduced by the Member State	Application forms. verification procedures, calculation and payments. Check-lists: controlling procedures and others.

<p>Sugar quotas R. 2038/99 Art.26-39; R. 1443/82; R. 193/82; R. 2670/81; R. 65/82</p>	<p>Existent CM Regulations No 92 on determination of delivery amounts of sugar beets for sugar beet producers; CM Regulations No. 93 on types of sugar production quotas, their allocation procedure and storage and sales of sugar produced in excess of quota; CM Regulations No 127 on the country's sugar production and consumption balance for 2001; CM Regulations No 128 on sugar production quota for 2001</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: distribution of quotas among establishments, output assessment for a marketing year, control of "C" type of sugar</p>	<p>Instructions: controlling procedures, application of additional levies, calculation and payment. Check-lists: controlling procedures and others.</p>
<p>System of minimum stocks R. 2038/99 Art. 12; R. 1789/81; R. 189/77</p>	<p>Non-existent</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: accumulation of stocks from actual sugar amounts within A quota</p>	<p>Instructions: taxes collected from sugar released on market, acquittal from holding of stocks, calculation of compensatory payments Check-lists: controlling procedures and others.</p>

<p>Licensing of imports/exports of sugar R.1464/95, R 1423/95, R.2782/76, R. 1531/2000 R. 386/90</p>	<p>Licensing of sugar imports is existent; Sugar Law</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: controlling procedures and others.</p>
<p>Administration of export refunds and collateral R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94, R. 1464/95, R. 1531/2000, R. 2782/76, R. 1423/95, R. 779/96</p>	<p>Non-existent</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: on application forms, on administration of collateral, on controlling procedures, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time limits, calculation and payments. Check-lists: controlling procedures and others</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94</p>	<p>Principle is existent as such/Law on Customs Tariffs; Customs law; regulations by the State Revenues Office</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers administration procedures of tariff quotas</p>	<p>Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: controlling procedures and others.</p>

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT II

- 1) To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with an Export-Import Division;
- 2) Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
- 3) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;

- 4) To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
- 5) To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
Ministry of Agriculture – Crop and Animal Husbandry	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1464/95 Art.3-4,13 1423/95 Art.4(2)
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	1531/00
	Issuing import and export licences	1464/95 Art.3(3) 1463/95 Art.9 2782/76 Art.7,8
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 1423/95 2038/99 Art.15
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1464/95 Art.8,10 1531/00 Art.6 2782/76 Art.12
	Paying export refunds	800/99 Art.49 2038/99 Art.13, 18-21
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2 1423/95 Art.2
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1423/95 Art.4(3) 1531/00 Art.7(2)

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type “first in first served”	3290/94 1423/95 2038/99 Art.15

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

- 1) The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
- 2) The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
- 3) In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
- 4) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar (quotas)
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

Unit	Functions	EC legislation: Sugar (quotas)
RSS Market Department - Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	
	Control of obligation to export starch in excess of quota	

RSS Market Department - Sugar Quota unit	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	R. 2038/99 Art.26-30 R. 1443/82 Art. 2a R. 193/82 Art. 1-3, 6 R. 65/82 Art. 2, 4
	Accepting and evaluating proof on export of C sugar	R. 2670/81 Art.2
RSS Market Department - Seed Support unit	Accepting applications, decision-making	
RSS Market Department - Olive oil unit	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	
RSS Market Department - Dried fodder unit	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
	Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
	Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Market Department - Milk Market Support unit	Accepting applications, decision-making	
	Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	
	Organization of sales of intervention butter	
	Issuing (publishing) invitations to tender	
	Accounting of stores and butter stored (lists)	
RSS Market Department - Fresh Fruits and Vegetables unit	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	
	Accepting aid applications, evaluation and decision-making	
RSS Financial Department - payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	
	Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled and accepting payments, Return of sums overpaid	R. 2038/99 Art. 34.-36, R. 1443/82 Art. 5, 6, R. 142/82 Art. 7 R. 65/82 Art. 3,5
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	

	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks' results	
	Participation in drawing the receipt form of potatoes	
	Investigating force-major cases	
	Ensuring administrative control in stores	R. 2670/81 Art. 2(3)
	Taking samples and analysis	
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R. 1443/82 Art. 3, R. 2038/99 Art.33
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	R. 2670/81 Art. 4, R. 142/82 Art. 7
	Gathering the information from applicants (organizations)	

TABLE ON INTERVENTION

1) To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;

2) Units:

- a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
- b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
- c) an Information Department – processing of information for Commission;
- d) a Financial Department;

3) In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);

4) To create in a framework of the RSS Information Department:

- a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
- b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;

5) To confer some control functions onto State Veterinarian Service;

6) To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Sugar
RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit(application and decision)	Accepting and processing applications	R. 258/72 Art.4,5 R.1998/78, Art.13
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	R. 258/72 Art.8, 10, 11, 13,14 R.1998/78, Art.13
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R. 258/72 Art.12 R.1998/78, Art.13
	Accepting, evaluating tenders and decision- making on acceptability	
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	
	Concluding contracts on renting stores (for public intervention)	R. 2038/99 Art. 9(1) R. 2103/77 Art. 8
	Approving organizations, companies, stores (where it is necessary)	R. 447/68 Art. 1(2)
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	R. 1998/78 Art. 19
	Communications with stores on all the issues of public storage	R. 2103/77 Art. 8, 16, 17, 19
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	R.2103/77 Art. 18, 19 R. 258/72 Art.17, R. 1265/69
	Control of taking-over and following checks	R. 2103/77 Art. 3, 7
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	R. 1998/78 Art. 19
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for	

	payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department - Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	R. 2103/77 Art. 15(4) R. 258/72 Art. 7, 19
	Calculating and paying sums for products bought in process of public intervention	R.824/2000, Art.8
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	R. 258/72 Art.15
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	R. 1358/77 Art. 1-3,5 R. 1998/78 Art. 5-9, 15,16,
	Calculating and paying other aid and payments	
	Calculating and paying advances	R. 2103/77 Art.15(1), 15(5)
	Calculating and accepting levies	R. 1358/77 Art. 6,7 R. 1998/78 Art. 5-9, 15, 16
RSS Information Department - Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R. 258/72 Art.8
	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R. 779/96 Art. 1-4
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R. 447/68 Art.1 R. 2103/77 Art.6 R. 258/72 Art.3, 6
RSS Information Department - Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	
	Establishing price board, determining methodology and control	

5.3. ES cukura KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Eiropas Savienības cukura ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums, kas ieguvis nosaukumu "cukura režīms", ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa. Tas ir identisks visās ES dalībvalstīs. Kopējo tirgus organizāciju uzsāka 1968. gada 1. jūlijā ar **mērķi** stabilizēt cukura ražošanu un tirgu ES valstīs, radīt garantētus ekonomiskos apstākļus nozares attīstībai, no ražotāju viedokļa, un saglabāt pietiekamu piedāvājumu par pieņemamām cenām, no patērētāju viedokļa.

Līdz šim cukura kopējai tirgus organizācijai ir izdevies izvairīties no dažnedažādām KLP modifikācijām pēdējos 20 gados. Komisija ir nolēmusi līdz 2002/2003. tirdzniecības gadam saglabāt esošo režīmu cukura sektorā, paredzot, ka:

- cenas paliks nemainīgas diviem turpmākajiem gadiem;
- kvotas tiks samazinātas līdz 115 000 t;
- uzglabāšanas izmaksu sistēma tiks atcelta, tādējādi samazinot ikgadējos EAGGF izdevumus līdz 300 milj. EUR;
- tiks atcelti minimālie uzkrājumi.

Tiek uzskatīts, ka nopietnāka cukura režīma sakārtošana varētu notikt nākamajā PTO sarunu raundā.

ES cukura sektora KTO aptver sekojošus produktus:

- cukurbiešu un cukurniedru cukuru;
- izoglikozi (pakļauta cukura režīmam kopš 1981. gada);
- cukurbietes;
- cukurniedres;
- inulīna sīrupu (pakļauts cukura režīmam kopš 1994. gada);
- melasi u.c.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1260/2001	Council Regulation (EC) No 1260/2001 of 19 June 2001 on the common organisation of the markets in the sugar sector	Padomes Regula Nr. 1260/2001 par cukura sektora tirgus kopēju organizāciju	Regula nosaka cukura sektora tirgus kopējās organizācijas pamatelementus – intervences cenu baltajam cukuram, intervenci, ražošanas kvotas, importa – eksporta režīmu, preferences importa sistēmu
2.	779/96	Commission Regulation (EC) No 779/96 of 29 April 1996 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 1785/81 as regards communications in the sugar sector	Padomes Regula Nr. 779/96, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes regulas Nr. 1785/81 piemērošanai attiecībā uz paziņojumiem cukura sektorā	Nosaka kārtību informācijas apmaiņai starp Komisiju un dalībvalstīm, lai pareizi izvērtētu situāciju cukura sektorā

3.	1262/2001	Commission Regulation (EC) No 1262/2001 of 27 June 2001 laying down detailed rules for implementing Council Regulation (EC) No 1260/2001 as regards the buying in and sale of sugar by intervention agencies	Regula Nr. 1262/2001, kas nosaka detalizētus noteikumus par Regulas Nr. 1260/2001 ieviešanu attiecībā uz intervences aģentūru iepirkumiem un cukura pārdošanu	Regula nosaka kārtību par cukura iepirkšanu intervencē, par iepērkamā cukura kvalitāti, uzglabāšanas līgumiem, pārdošanu
4.	1265/69	Regulation (EEC) No 1265/69 of the Commission of 1 July 1969 establishing methods for determining the quality of sugar bought in by intervention agencies.	Regula Nr. 1265/69 nosaka intervences aģentūru iepirkta cukura kvalitātes noteikšanas metodes	Regulā noteiktas cukura kvalitātes noteikšanas metodes
5.	1263/2001	Commission Regulation (EC) No 1263/2001 of 27 June 2001 fixing the derived intervention prices for white sugar for the 2001/02 marketing year	Regula Nr. 1263/2001, kas nosaka intervences cenu baltajam cukuram 2001/2002. gadam	Nosaka intervences cenas
6.	1516/74	Regulation (EEC) No 1516/74 of the Commission of 18 June 1974 on the supervision by Member States of contracts concluded between sugar manufacturers and beet producers	Regula Nr. 1516/74 par dalībvalstu uzraudzību līgumiem, kas noslēgti starp cukura ražotājiem un biešu audzētājiem	Nosaka, ka katra dalībvalsts veic pārbaudes, īpaši attiecībā uz biešu iepirkumiem un samaksu
7.	1713/93	Commission Regulation (EEC) No 1713/93 of 30 June 1993 establishing special detailed rules for applying the agricultural conversion rate in the sugar sector	Regula Nr. 1713/93, kas nosaka īpašus, sīki izstrādātus noteikumus lauksaimniecības konversijas kursa piemērošanai cukura nozarē	Regula nosaka, ka minimālās cukurbiešu cenas, ražošanas nodevu konvertē attiecīgās valsts valūtā, izmantojot īpašu lauksaimniecības konversijas kursu
8.	1043/67	Regulation No 1043/67/EEC of the Commission of 22 December 1967 on detailed rules for fixing basic quotas for sugar	Regula Nr. 1043/67 par sīki izstrādātām normām cukura pamata kvotu noteikšanai	Nosaka, ka pamata kvotas daudzums tiek aprēķināts, fabrikas gada vidējo cukura ražošanas apjomu reizinot ar koeficientu
9.	1443/82	Commission Regulation (EEC) No 1443/82 of 8 June 1982 laying down detailed rules for the application of the quota system in the sugar sector	Regula Nr. 1443/82, kas paredz detalizētus noteikumus kvotu sistēmas pielietošanai cukura sektorā	Regulā definēta "Cukura ražošana", noteikts, ka dalībvalsts katram uzņēmumam nosaka cukura ražošanas daudzumus tekošajam tirdzniecības gadam. Jānosaka ražošanas pamatnodoklis, B nodoklis cukuram
10.	2670/81	Commission Regulation (EEC) No 2670/81 of 14 September 1981 laying down detailed implementing rules in respect of sugar production in excess of the quota	Regula Nr. 2670/81, kas paredz sīki izstrādātas īstenošanas normas attiecībā uz cukura produkciju, kas pārsniedz kvotu	Nosaka, ka jāiesniedz pierādījumi par C cukura eksportu vai, pārdodot to iekšējā tirgū, jāuzliek nodeva

11.	65/82	Commission Regulation (EEC) No 65/82 of 13 January 1982 laying down detailed rules for carrying forward sugar to the following marketing year	Regula Nr. 65/82, kas paredz sīki izstrādātas normas cukura pārvešanai uz nākamo tirdzniecības gadu	Nosaka, ka uzņēmums drīkst pārņemt ārpus A kvotas saražotā cukura daudzumu, pie kam tas apliekams ar nodokli
12.	1464/95	Commission Regulation (EC) No 1464/95 of 27 June 1995 on special detailed rules for the application of the system of import and export licences in the sugar sector	Regula Nr. 1464/95 par īpašiem sīki izstrādātiem noteikumiem importa un eksporta licenču sistēmas piemērošanai cukura nozarē	Nosaka importa un eksporta licenču izsniegšanu cukura nozarē
13.	1423/95	Commission Regulation (EC) No 1423/95 of 23 June 1995 laying down detailed implementing rules for the import of products in the sugar sector other than molasses	Regula Nr. 1423/95, kas paredz sīki izstrādātas īstenošanas normas produktu, izņemot melasi, importam cukura sektorā	Par papildu nodokļu piemērošanu cukura importam
14.	2135/95	Commission Regulation (EC) No 2135/95 of 7 September 1995 laying down detailed rules of application for the grant of export refunds in the sugar sector	Regula Nr. 2135/95, kas paredz sīki izstrādātas piemērošanas normas eksporta kompensāciju piešķiršanai cukura sektorā	Nosaka prasības, kas jāņem vērā, lai noteiktu eksporta kompensācijas
15.	1729/97	Commission Regulation (EC) No 1729/97 of 4 September 1997 on the adjustment, following a change in prices or the storage levy in the sugar sector, of certain export refunds fixed in advance	Regula Nr. 1729/97 par zināmu, iepriekš noteiktu eksporta kompensāciju koriģēšanu pēc cenu vai uzglabāšanas nodevu izmaiņām cukura sektorā	Nosaka, ja laikā starp eksporta pieteikuma iesniegšanas dienu un produkta eksporta dienu notiek izmaiņas intervences cenās un/vai uzglabāšanas nodevās, periodiski noteiktās eksporta kompensācijas tiek koriģētas saskaņā ar noteiktiem nosacījumiem.
16.	1574/98	Commission Regulation (EC) No 1574/98 of 22 July 1998 relating to a standing invitation to tender to determine levies and/or refunds on exports of white sugar	Regula Nr. 1574/98, kas attiecas uz pastāvīgo uzaicinājumu uz konkursu, lai noteiktu nodevas un/vai kompensācijas baltā cukura eksportam	Nosaka kārtību, kādā dalībvalstij jāstāda paziņojums uz konkursu – konkursa noteikumi, piedāvājumu pieņemšana, garantijas ķīlas pieņemšana, piedāvājumu izskatīšana un ziņošana Komisijai, informēšana par rezultātiem
17.	825/75	Regulation (EEC) No 825/75 of the Commission of 25 March 1975 laying down special detailed rules for the application of export levies on sugar	Regula Nr. 825/75, kas nosaka īpašas sīki izstrādātas normas eksporta nodokļu piemērošanai par cukuru	Nosaka kādiem produktiem un kad piemēro eksporta nodokli vai īpašo eksporta nodokli
18.	1998/78	Commission Regulation (EEC) No 1998/78 of 18 August 1978 laying down detailed rules for the offsetting of storage costs for sugar	Regula Nr. 1998/78, kas paredz sīki izstrādātas normas cukura uzglabāšanas izmaksu kompensācijai	Kompensāciju un nodokļu aprēķinu pamatā ir cukura neto svars. Noteiktas metodes dažādu cukuru pārrēķināšanai baltajā cukurā
19.	189/77	Commission Regulation (EEC) No 189/77 of 28 January 1977 laying down detailed rules for the application of the system of minimum stocks in the sugar sector	Regula Nr. 189/77, kas paredz sīki izstrādātas normas minimālo uzkrājumu sistēmas piemērošanai cukura sektorā	Minimālie uzkrājumi tiek turēti katru mēnesi. Lūgumu atbrīvot no minimālo uzkrājumu turēšanas drīkst iesniegt uz 12 mēnešu ilgu laika posmu

(c) Cukura KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

ES cukura sektorā tiek izmantoti sekojoši KTO pamatelementi:

- iekšējo cenu garantijas,
- intervence,
- ražošanas kvotas,
- imports/eksports.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts gada sākumā šajā fondā ir iemaksājusi.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (imports/eksports):

(i) Pasākumu mērķis

Regulēt tirgus iekšējās cenas un aizsargāt tirgu pret pārmērīgu importa ieplūšanu ES.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Importa un eksporta licences

Cukura režīmam pakļauto produktu importam no/ eksportam uz trešajām valstīm nepieciešamas licences.

ii.2. Importa tarifs

1995. gada importa nodevas ES cukura sektorā tika pārveidotas par fiksētiem importa tarifiem. Lai gan šo tarifu ieviešana bija saskaņota ar GATT Urugvajes raunda vienošanos un to apjoms arvien jāsamazina, šie tarifi tik un tā saglabājas augsti.

Uz sekojošiem produktiem attiecas Kopējo muitas tarifu nodevu likmes:

- cukurniedru vai cukurbiešu cukurs un ķīmiski tīra saharoze cietā stāvoklī,
- cukurbietes,
- cukurniedres,
- melase, kas iegūta, ekstrahējot vai rafinējot cukuru,
- kļavu cukurs un kļavu sīrups,
- citi cukuri cietā stāvoklī un cukuru sīrupi, kam nav pievienoti aromatizētāji vai krāsvielas, izņemot laktozi, glikozi, maltodekstrīnu un izoglikozi,
- mākslīgais medus, kas vai nu ir, vai nav sajaukts ar dabīgo medu,
- karamelizēts cukurs, kurā saharozes saturs sausnā ir 50% vai vairāk,
- aromatizēti vai krāsoti cukura sīrupi, izņemot izoglikozi, laktozi, glikozi un maltodekstrīna sīrupus,
- cukurbiešu izspaidas, cukurniedru rauši un citi cukura ražošanas atlikumi,
- izoglikoze,
- aromatizēti vai krāsoti izoglikozes sīrupi,
- inulīna sīrups.

Ja cukura importa cena samazinās zem specifiskās "sprūdcenas", ES patur tiesības ieviest papildus pasākumus (papildus muitas nodokļa noteikšana) iekšējā cukura tirgus aizsardzībai.

ii.3. Eksporta atmaksas

Kvotu ietvaros saražotais cukurs tiek eksportēts ar eksporta kompensācijām, t.i. eksportētājam samaksā cenu starpību starp tā brīža pasaules un ES cukura cenām. Virskvotu cukura eksports netiek subsidēts.

Baltā cukura eksports lielos apjomos notiek iknedēļas oficiālajos piedāvājumos.

Pieteikumi konkursiem jāiesniedz attiecīgā institūcijā, norādot vēlamās eksporta kompensācijas apjomu. Pieteikumus izvērtē, aizsūta Komisijai, kura, izvērtējot tirgus situāciju, nosaka maksimālo kompensācijas apjomu par 100 kg baltā cukura. Komisija paziņo lēmumu visām dalībvalstīm. Tiek apstiprināti tie pieteikumi, kuru pieprasīto

kompensāciju apjomi ir mazāki vai vienādi ar Komisijas noteikto; veiksmīgie pretendenti pieprasa licenci un izved cukuru 60 dienu laikā.

Ja ES cukura tirgū parādītos deficīts, tad tiktu piemērotas eksporta nodevas, lai aizkavētu cukura aizplūšanu no Savienības valstīm.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Pasākumu mērķis

Atslogot iekšējo tirgu no liekās produkcijas, garantējot cukurbiešu un cukura ražotājiem zināmu ienākumu līmeni.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Iekšējo cenu garantijas

Atbalsta sistēmas mērķis ir radīt tādu atbalsta cenu intervālu, kura robežās varētu svārstīties ES iekšējā tirgus cena. Šī intervāla apakšējā robeža ir intervences cena, bet augšējā robeža - pēcnodokļa importa cena produkcijai no trešajām valstīm.

Cukura režīma atbalsta sistēmas ietvaros katru gadu tiek noteiktas šādas **institucionālās cenas**:

- **Mērķa cena.** To nosaka *tikai* cukurfabrikās lielos apjomos pirktajam standartkvalitātes baltajam cukuram. 2000/2001. gadam mērķa cena noteikta EUR 66.50/100 kg baltā cukura. Šī mērķa cena ir apmēram par 5.2 % augstāka nekā intervences cena.
- **Bāzes cena** cukurbietēm. Šī cena tiek noteikta ar mērķi atbalstīt tieši cukurbiešu audzētājus. Bāzes cena tiek aprēķināta uz intervences cenas bāzes, ievērojot cukura saturu bietēs un pārstrādes bruto segumu.
- **Minimālā cena** cukurbietēm. Tā ir minimālā cena, ko cukurbiešu ražotājs var saņemt par pārstrādātājam piegādāto produkciju. Šo cenu nosaka tikai tādas kvalitātes cukurbietēm, no kurām iegūts **A** vai **B kvotas** cukuru. A kvotas cukuram minimālā cena ir 98% no bāzes cenas, bet B kvotas cukuram – 68% no bāzes cenas.
- **Intervences cena.** Tā ir cena, par kādu atbildīgās institūcijas iepērk visu intervencē piedāvāto ES kvotas ietvaros ražoto balto cukuru. Pašreiz intervences cena noteikta 95 % apmērā no mērķa cenas. Augstāka šī cena ir tajās dalībvalstīs, kuras uzskatāmas par cukura deficīta valstīm (Īrija, Itālija, Portugāle, Spānija, Somija un Lielbritānija).

Institucionālās cenas	Eiropas Savienībā	Latvijā
Intervences cena baltajam cukuram, EUR/100kg	63.19	43.85
A cukurbiešu cena, EUR/t	46.72	32.98
B cukurbiešu cena, EUR/t	28.84	26.32

No baltā cukura intervences cenas tiek atvasināta **intervences cena** standartkvalitātes **jēlcukuram**. Šo cenu aprēķina, no baltā cukura intervences cenas atņemot pārstrādes bruto segumu un svara zudumus pārstrādes procesā.

ii.2. Intervence

Intervences mērķis ir garantēt cukura ražotājiem pilnīgu piešķirto kvotu apmēros saražotā cukura realizāciju par garantētu minimālo noteikto cenu.

ES ražoto balto cukuru un jēlcukuru var piedāvāt intervencē par noteikto intervences cenu. Atbildīgā institūcija par intervences administrēšanu cukura sektorā ir Intervences aģentūra. Tā:

- piešķir vai atsauc apstiprinājumu glabātuvei, kurā piedāvājuma laikā glabājas cukurs;
- iepērk no cukura ražotāja produkciju, ja tam ir bijusi piešķirta pamata kvota;
- iepērk cukuru no specializēta cukura tirgotāja;
- pārbauda, pieņem vai noraida piedāvājumu;
- 8 nedēļu laikā veic pagaidu maksājumu, ja pārdevējs ir iemaksājis drošības naudu 5% apmērā no summas;
- sastāda uzaicinājumu uz konkursu par tai piederošiem cukura daudzumiem, izvirza nosacījumus piedāvājumam uz konkursu;

- var pārdot cukuru par cenu, kas augstāka nekā intervences cena (paredzēti izņēmumi);
- pieņem pieteikumus, pārbauda pretendentes, ziņo Komisijai, paziņo rezultātus.

(4) Ražošanas ierobežošanas pasākumi

Lai ierobežotu cukura nozarei nepieciešamā atbalsta apjomu, Eiropas Savienībā tiek regulēts atbalstītā cukura ražošanas apjoms, izmantojot vairāku pakāpju kvotu sistēmu. Kvotas tiek noteiktas, balstoties uz iepriekšējo gadu ražošanas rādītājiem. Šīs sistēmas ietvaros izdalītas triju veidu kvotas:

- **A** kvota (pamatkvota);
- **B** kvota (papildus kvota);
- **C** kvota.

Katram ražotājam ir tiesības uz pilnu garantēto cenu vienīgi *A kvotas ietvaros* (uz to ir attiecināta 2 % nodeva). *B kvotas* cukurs tiek aplūkts ar nodevām, kas var sasniegt pat 39.5 %, bet pārējā produkcija (*C kvota*) atbalstu nesajem. Tādējādi cena par *C kvotas cukuru* ir atkarīga no cukura eksporta tirgus - eksporta subsīdijas (atmaksas) faktiski finansē no nodevām, kas iegūtas no *B kvotas* cukura. Tomēr, tā kā ES importē tā saukto *privilģēto* cukuru no Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm (ACP), ekvivalenta ES cukura daudzuma eksportēšanas izmaksas tiek uzskatītas par palīdzību, un tās neatskaita no ES cukura ražotāju ienākumiem.

5.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

5.4.1. Tēze par ražošanas kvotu

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz cukura nozari:

Latvija pieprasa **cukura ražošanas kvotu 110 tūkst.t** apjomā, tajā skaitā **100 tūkst.t A kvotu un 10 tūkst.t B kvotu**

Cukura ražošanas kvotu scenāriji atspoguļoti 1.tabulā: EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai un EU 0 – Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas nosaka cukura ražošanas kvotu, balstoties uz 1995. – 1999. gada vidējiem rādītājiem (1. tabula).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji, tūkst.t

	Mērv.	EU 0	EU 100
Cukura ražošanas kvota	tūkst.t	75	110

2. tabula. Cukurbiešu audzēšanas un cukura ražošanas rādītāji Latvijā 1991/92. – 1999/2000.g.

Ražošanas gadi, oktobris - septembris	Iepirkto cukurbiešu kopapjoms, t	Iegūts cukurs, tūkst. t			Iekšzemes patēriņš, tūkst. t
		no cukurbietēm	no jēlcukura	kopā	
1991/92	341 647	37.6	79.0	116.6	99.7
1992/93	338 160	36.9	21.8	58.7	59.2
1993/94	182 125	22.5	38.8	61.3	57.7
1994/95	136 048	16.1	58.0	74.1	53.0
1995/96	243 834	30.7	63.4	94.1	72.4
1996/97	223 368	30.0	47.3	77.3	70.2
1997/98	349 241	45.0	23.7	68.7	72.7
1998/99	534 264	68.2	-	68.2	72.6
1999/00	465 000	64.6	-	64.6	75.7
2000/01	391 900	58.1	-	58.1	71.1
Vidēji 95. – 99.g.	X	x	x	74.6	72.8

Avots: Latvijas Cukura asociācija

Latvijas pozīcijas pamatojums

Cukura kvotas lieluma nepieciešamības pamatojums balstās uz pozīcijas dokumentā minēto principu: "Paredzēt racionālus ražošanas apjomus līmenī, kas atbilst vietējā tirgus pašnodrošināšanas apjomam". Vidējais patērētā cukura daudzums cilvēku pārtikā (un biškopībā) laika periodā no 1995. līdz 1999. gadam ir 72.8 tūkst.t (3. tabula). Tam jāpievieno reeksporta cukuru, kas iestrādāts pārtikas produktos – 11.3 tūkst.t (vidējais par laika periodu no 1996. līdz 1999.gadam), jo pie pašreizējās atbalsta politikas eksportējamiem pārtikas produktiem izdevīgāk izmantot ievesto nevis pašu ražoto cukuru. Tādējādi kopējais cukura izlietojums valstī (cilvēku un rūpniecības) ir **84.1 tūkst.t**.

Savukārt, balstoties uz patēriņa prognozi, ka Latvija, iestājoties Eiropas Savienībā, sasniegs ES labklājības līmeni un rezultātā iedzīvotājiem būs vairāk līdzekļu pārtikas iegādei, cukura patēriņš palielinātos vidēji līdz Skandināvu valstu līmenim – 39.5 kg cukura uz vienu cilvēku gadā jeb **96.2 tūkst.t** gadā, jo šīs valstis atrodas ar Latviju vienos platuma grādos un ir ar līdzīgu pārtikas patēriņa struktūru.

Cukurbiešu pārstrādes jaudas Latvijā ir koncentrētas divās fabrikās. Lai sasniegtu racionālo ražošanas sliekšni, rūpnīcas kāpina pārstrādes jaudas, modernizējas (5. tabula). Eiropas Savienībā racionālais ražošanas sliekšnis ir vidēji no 7000 līdz 10000 t cukurbiešu diennaktī (6. tabula), tādēļ arī Latvijas cukurbiešu pārstrādes rūpnīcas mēģina sasniegt šo racionālo ražošanas sliekšni.

Maksimālais kvotas lielums, ko iespējams pamatot, ir 96.2 tūkst.t, balstoties uz patēriņa prognozi, ka Latvija, iestājoties Eiropas Savienībā, sasniegs ES labklājības līmeni. Ja balstāmies uz kopējo cukura izlietojumu valstī (cilvēku un rūpniecības), tad iespējams pamatot tikai 84.1 tūkst.t. Savukārt prognozētās

rūpnicu cukurbiešu pārstrādes jaudas liecina, ka Latvija būs spējīga ekonomiski efektīvi pārstrādāt kvotas ietvaros izaudzētās cukurbietes.

3. tabula. Cukura bilance Latvijā pa raž. gadiem (oktobris – septembris)

	1995/96t ūkst.t	1996/97t ūkst.t	1997/98t ūkst.t	1998/99t ūkst.t	1999/00t ūkst.t	vid. 95-99 tūkst.t
1. Sākuma krājumi	30.3	10.8	15.2	12.6	13.2	16.4
2. Saražots cukurs kopā	94.1	77.3	68.7	68.2	64.6	74.6
- no cukurbietēm	30.7	30.0	45.0	68.2	64.6	47.7
- no jēlcukura	63.4	47.3	23.7	-	-	44.8
3. Imports	0.4	0.7	0.6	0.8	0.3	0.6
- cukurs	0.4	0.7	0.6	0.8	0.3	0.6
- jēlcukurs pārstrādei	63.4	47.3	23.7	-	-	44.8
4. Cukura imports produktos	0.6	1.3	2.6	4.8	11.7	4.2
5. Kopējais patēriņš	78.5	83.5	92.0	80.0	80.9	84.1
6. Iekšējais patēriņš	72.4	70.2	72.7	72.6	75.7	72.8
7. Cukurs eksports	37.9	3.8	1.3	0.0	8.0	10.2
8. Cukura eksports produktos ¹³	4.3	0.9	0.5	0.6	1.4	1.5
9. Beigu krājumi	10.8	15.2	12.6	13.2	4.7	11.3
10. Cukura reeksports	6.1	13.3	19.3	7.4	5.2	11.3

Avots: Pēc LAD datiem

4. tabula. Cukura ražošanas, patēriņa un ražošanas kvotu raksturojošie lielumi Skandināvijas valstīs un Latvijā 1999. gadā

	Kvota (A un B), tūkst.t	Raža 1999/00(p), tūkst.t	Iedzīvotāju skaits, tūkst.iedzīv.	Cukura* patēriņš uz iedzīv., kg	Kopējais iedzīvotāju * cukura patēriņš, tūkst.t
Zviedrija	370	431	8854	39.6	350
Somija	147	166	5160	35.3	182
Dānija	425	552	5314	41.5	221
Norvēģija	-	-	4449	42.0	187
ES 15	14592	17922	375347	33.1	12422
Latvija	64	66	2435	35.0	85

Avots: Pēc EIROSTAT un FAO datiem

* - FAO dati. Koriģēts ar 1.07, lai pārvērstu uz cukura vērtību (white sugar) no jēlcukura vērtības (raw valume), iekļauts arī rūpniecībā izmantotais cukurs.

5. tabula. Prognozētās cukurfabriku cukurbiešu pārstrādes jaudas (t/diennaktī) un saražotais cukura daudzums

	Mērv.	2000.g.	2001.g.	2002.g.	2003.g.	2004.g.	2005.g.
Jelgavas cukurfabrika	biešu t/diennaktī	2 800	3 000	3 200	4 500	4 500	4 500
Liepājas cukurfabrika	biešu t/diennaktī	1 800	1 900	2 000	2 100	2 200	2 500
Jelgavas cukurfabrika	cukurs t/sezonā	38 000	46 000	49 000	52 000	54 000	65000
Liepājas cukurfabrika	cukurs t/sezonā	22 000	26 000	28 000	29 000	30 500	35000
Kopā	cukurs t/sezonā	60 000	72 000	77 000	81 000	84 500	100 000

Avots: Pēc Jelgavas cukurfabrikas un Liepājas cukurfabrikas datiem

¹³ bez uz pārstrādi ievestā

6. tabula. Cukura pārstrādes rūpnīcu skaits un to cukurbiešu pārstrādes jauda (t/diennaktī) Eiropas Savienībā 96/97. – 98/99.g.

	96/97	97/98	98/99
Dānija			
< 5.000 t	-	-	-
5.000 - < 8.000 t	1	1	1
8.000 - < 15.000 t	3	3	3
> 15.000 t	-	-	-
Kopā	4	4	4
Somija			
< 5.000 t	1	1	1
5.000 - < 8.000 t	2	2	2
8.000 - < 15.000 t	-	-	-
> 15.000 t	-	-	-
Kopā	3	3	3
Zviedrija			
< 5.000 t	1	1	-
5.000 - < 8.000 t	1	-	-
8.000 - < 15.000 t	2	3	3
> 15.000 t	-	-	-
Kopā	4	4	3
ES 15			
< 5.000 t	29	20	13
5.000 - < 8.000 t	45	39	41
8.000 - < 15.000 t	78	81	80
> 15.000 t	16	19	18
Kopā	165	159	152

Avots: Pēc C.E.F.S. datiem

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Modeļa rezultāti uzskatāmi parāda: ja nacionālā politika cukura ražošanas nozarē tiktu balstīta uz ierobežojoša principa, kā aprēķinos tika pieņemts, un tiks ierobežota arī turpmāk apmēram cukura patēriņa līmenī (75 tūkst.t), tad gan BA, gan EU0 scenārijos, kur bija pieņemts cukura ražošanas ierobežojums (kvota), ražošanas apjomi nepārsniedz 75 tūkst.t. BA scenārijā cukura ražošana pat nesasniedz kvotu (74.8 tūkst.t), un trūkstošais cukura daudzums patēriņam tiek ievests no citām pasaules valstīm, kur cukura cena ir krietni zemāka nekā Latvijas iekšējā cukura cena. Tomēr arī palielinātais kvotas daudzums EUC, EU25, EU50, EU75 un EU100 scenārijos, būtiski neiespaido cukura vietējo ražošanu. Šajos scenārijos cukura ražošanu ierobežos vietējā patēriņa daudzums.

Tādejādi iespējams uzskatīt, ka lielāka cukura ražošanas kvota par iekšējo patēriņu Latvijai nav nozīmīga.

7. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas cukura sektorā 2007. gadā

Rādītājs	Mērvienība	1999.g.	2003.g.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Cukurbiešu platības	tūkst.ha	17.7	17.4	15.0	15.3	15.0	15.3	15.3	15.3	15.3
Cukurbiešu kopražs	tūkst.t	517.7	597.5	606.7	615.6	607.3	615.7	615.7	615.7	615.7
Cukurbiešu ražība	cnt/ha	292.4	343.5	403.5	403.5	403.5	403.5	403.5	403.5	403.5
Saražots cukurs	tūkst.t	73.0	73.8	74.9	76.0	75.0	76.0	76.0	76.0	76.0
Cukura patēriņš	tūkst.t	75.8	75.8	75.8	75.8	75.7	75.8	75.8	75.8	75.8
Realizācijas apjoms	milj.Ls	21.7	27.0	29.1	36.9	36.4	36.9	36.9	36.9	36.9

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

5.4.2. Tēzes par «spējīga nodrošināt ...»

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES intervences shēmas piemērošanu** Latvijā rafinētajam cukuram.

Tas nozīmē, ka Latvijā intervences īstenošanai tiek izveidotas administratīvas struktūras ar funkcijām: pieteikumu pieņemšana un izvērtēšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, maksājumu un drošības naudu administrēšana, intervences uzkrājumu pārdošana, konkursu organizēšana, pārskatu sagatavošana Komisijai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1260/2001 - par KTO cukura sektorā;
- 1262/2001 - par cukura iepirkšanu intervencē, par iepērkamā cukura kvalitāti, uzglabāšanas līgumiem, pārdošanu;
- 1265/69 - par intervences aģentūru iepirktā cukura kvalitātes noteikšanas metodēm;
- 1263/2001 - par intervences cenu baltajam cukuram 2001./2002. gadam.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES intervences shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES eksporta atmaksu un nodevu administrēšanu** Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijā tiek izveidotas administratīvas struktūras eksporta atmaksu un nodevu pielietošanai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1260/2001 - par KTO cukura sektorā;
- 2135/95 - par eksporta kompensāciju piešķiršanu cukura sektorā;
- 1729/97 - par zināmu, iepriekš noteiktu eksporta kompensāciju koriģēšanu;
- 1531/2000 - par tenderu izsludināšanu nodevu un/vai kompensāciju noteikšanai baltā cukura eksportam;
- 825/75 - par izstrādātām normām eksporta nodokļu piemērošanai.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES eksporta atmaksu un nodevu shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa režīma administrēšanu** Latvijā.

Tas nozīmē, ka visi Regulas 1260/2001 1. pantā minētie produkti pakļauti importa/eksporta licencēšanai. Licencēšanas kārtība galvenokārt ir noteikta ar Regulu 1291/2000 (visi lauksaimniecības produkti) un 1464/95 (par importa un eksporta licenču sistēmu cukura nozarē).

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1260/2001 - par KTO cukura sektorā;
- 1464/95 - par importa un eksporta licenču sistēmu cukura nozarē;
- 1423/95 - par papildu nodokļu piemērošanu cukura importam.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES uzglabāšanas kompensācijas sistēmu administrēšanu** Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijā tiek izveidota administratīva struktūra cukura uzglabāšanas izmaksu kompensēšanai.

Galvenā ES Regula shēmai ir 1998/78 par uzglabāšanas izmaksu kompensāciju aprēķinu. Latvija būs spējīga nodrošināt ES uzglabāšanas izmaksu kompensāciju shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES ražošanas kvotu shēmas piemērošanu Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijā darbosies ražošanas kvotu un ražošanas nodevu shēma atbilstoši ES mehānismam.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1260/2001 - par KTO cukura sektorā;
- 1443/82 - par noteikumiem kvotu sistēmas pielietošanai un ražošanas nodevām cukura sektorā;
- 2670/81 - par cukuru, kas pārsniedz kvotu;
- 65/82 - par cukura pārvešanu uz nākošo tirdzniecības gadu.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES ražošanas kvotu un ražošanas nodevu shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **cukurbiešu audzētājiem ES ražošanas nodevu piemērošanu Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijā darbosies ražošanas nodevu shēma atbilstoši ES mehānismam.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1260/2001 - par KTO cukura sektorā;
- 1443/82 - par noteikumiem kvotu sistēmas pielietošanai un ražošanas nodevām cukura sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES ražošanas kvotu un ražošanas nodevu shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **statistisko uzskaiti Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina statistisko datu savākšana un ziņošana Eiropas Komisijai saskaņā ar ES atzīto metodiku.

Galvenā ES Regula shēmai ir

- 779/96 - par informācijas apmaiņu cukura sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES statistiskās uzskaites shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

5.5. Pielikumi

13. pielikums Cukurbiešu ražošanas rādītāji no 1990.g. – 2000.g.

		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Platība	tūkst. ha	14.7	14.6	24.8	12.1	12.0	9.5	10.0	10.9	16.3	15.5	12.7
Kopražā	tūkst. t	439.1	377.9	462.6	298.0	228.2	250.0	257.8	387.5	597.0	451.5	407.7
Ražība	cnt/ha	298.7	258.8	186.5	246.3	190.2	263.2	257.8	355.5	365.0	292.0	321

Avots: CSP dati

14. pielikums Cukura bilance Latvijā pa raž. gadiem (oktobris – septembris)

	1995/96, tūkst.t	1996/97, tūkst.t	1997/98, tūkst.t	1998/99, tūkst.t	1999/00, tūkst.t
1. Sākuma krājumi	30.3	10.8	15.2	12.6	13.2
2. Saražots cukurs kopā	94.1	77.3	68.7	68.2	64.6
- no cukurbietēm	30.7	30.0	45.0	68.2	64.6
- no jēlcukura	63.4	47.3	23.7	-	-
3. Imports	0.4	0.7	0.6	0.8	0.3
- cukurs	0.4	0.7	0.6	0.8	0.3
- jēlcukurs pārstrādei	63.4	47.3	23.7	-	-
4. Cukura imports produktos	0.6	1.3	2.6	4.8	11.7
5. Kopējais patēriņš	78.5	83.5	92.0	80.0	80.9
6. Iekšējais patēriņš	72.4	70.2	72.7	72.6	75.7
7. Cukurs eksports	37.9	3.8	1.3	0.0	8.0
8. Cukura eksports produktos ¹⁴	4.3	0.9	0.5	0.6	1.4
9. Beigu krājumi	10.8	15.2	12.6	13.2	4.7
10. Cukura reeksports	6.1	13.3	19.3	7.4	5.2

Avots: LAD dati

15. pielikums Cukurbiešu un cukura cenas Latvijā no 1995.g. – 2000.g.

		1995	1996	1997	1998	1999	2000
Cukurbiešu cena	Ls/t	21,00	22,66	23,34	22,10	20,61	20,86
Cukura vairumtirdzniecības cena	Ls/kg	0,28	0,32	0,34	0,33	0,33	0,29
Cukura mazumtirdzniecības cena	Ls/kg	0,45	0,48	0,49	0,48	0,49	0,48

Avots: LVAEI pēc CSP datiem

¹⁴ bez uz pārstrādi ievestā

6. OLĪVEĻĻA, ZĪDTĀRPIŅI, IZOGLIKOZE UN KOKVILNA

6.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

4. OLĪVEĻĻA UN ŠĶIEDRAUGI

a) OLĪVEĻĻA

Situācija sektorā

Klimatisko apstākļu dēļ Latvijā nav iespējama olīvu audzēšana.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības olīvu sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

b) ZĪDTĀRPIŅI

Situācija sektorā

Klimatisko apstākļu dēļ Latvijā nav iespējama zīdtārpiņu audzēšana. Latvijā nav arī zīdtārpiņu un zīdtārpiņu olu importa.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības zīdtārpiņu sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

c) IZOGLIKOZE

Situācija sektorā

Latvijā nav izoglikozes rūpnieciskās ražošanas.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības izoglikozes sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

d) KOKVILNA

Situācija sektorā

Klimatisko apstākļu dēļ Latvijā nav iespējama kokvilnas audzēšana. Valstī nav arī kokvilnas pārstrādes uzņēmumu.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu <i>acquis communautaire</i> un uzņemties dalībvalsts saistības kokvilnas sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

6.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

6.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

IZOGLIKOZE

...

17. Sugar quota (Council Regulation (EC) No 2038/1999, Articles 26-39) and isoglucose quota (Council Regulation (EEC) No 1758/81)

Latvia's Position: Latvia requests a sugar production quota in the amount of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota that makes 10% of the A quota amount, in accordance to Annex of Article 27(3) of Council Regulation (EC) No 2038/1999. Latvia links its quota request to the renunciation of its right to a raw sugar-refining quota for imported sugar.

Latvia's Justification: The requested sugar quota is partly based on the expected growth in sugar consumption by 11% in the next three years reaching an overall consumption of about 100,000 tonnes, including a domestic consumption of about 75,000 to 80,000 tonnes. Partly, it reflects the Latvian production and processing potential as well as the export potential for sugar, also in the form of processed goods. Continuing farm concentration and specialisation will lead to higher yield. Also the processing capacity of sugar factories is expected to rise. Application of the Community rules in the sugar sector is assumed to improve the competitive situation of the Latvian sugar production so that even raw sugar processing could be replaced by sugarbeet sugar production provided that the requested quota is accepted.

EU Common Position: The EU takes note of the Latvian request for a sugar production quota of 110,000 tonnes, including 100,000 tonnes of A quota and 10,000 tonnes of B quota. The EU underlines that the annual production quotas for sugar must be determined, taking account of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. Latvia is invited to reconsider its request on this basis. The EU takes note of the production and consumption data provided by Latvia. It invites Latvia to provide the following updated and completed information for the period 1995-1999:

all the elements not yet transmitted but needed for establishing a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements);

the evolution of prices for sugar beet and sugar.

The EU also invites Latvia to confirm that it has no WTO commitments on export subsidies.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to invitation of the EU to reconsider Latvia's request for a sugar production quota of 110 000 tonnes, including 100 000 tonnes of A quota and 10 000 tonnes of B quota, Latvia informs that it maintains its request and submits the following information.

Latvia provides a supply balance sheet (i.e. trade with third countries in sugar as such and in the form of processed products, including trade under bilateral and multilateral agreements) (see Annex 2).

As regards prices for sugar beets and sugar, basic prices for sugar beets the last five years remain stable in Latvia at 33.7 EUR per t of sugar beets.

Market prices for sugar beets (without VAT) show an upward trend, but during the last five years the average annual sugar price stabilized – about 500 EUR per t of sugar.

As regards WTO commitments on export subsidies, Latvia confirms that it is not applying and will not apply in future the refunds, exports refunds including, as indicated in Paragraph 76 of the Protocol of Latvia's Accession to Marrakesh Agreement on Founding of WTO and in Part 4 Chapter 2 of the Schedule: "Export refunds, complying with definition of the prohibited refunds, in the meaning of Article 3 of the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures".

6.2.2. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT II

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with an Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
Ministry of Agriculture – Crop and Animal Husbandry	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
RSS Market Department – Export- Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	136/66 2543/95
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	616/72 136/66 Art.3,20
	Issuing import and export licences	136/66 2543/95
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	1963/79 Art.5-7 136/66 Art.3,20 616/72
	Paying export refunds	1963/79 Art.5-7 136/66 Art.3,20

		616/72
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	2543/95 Art.5 205/73

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
Ministry of Agriculture and Divisions) (Plant and Animal)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Oils and fats
RSS Market Department - Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	
	Control of obligation to export starch in excess of quota	

RSS Department - Sugar Quota unit	Market	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	
		Accepting and evaluating proof on export of C sugar	
RSS Department - Seed Support unit	Market	Accepting applications, decision-making	
RSS Department - Olive oil unit	Market	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	R.136/66, Art.20a, R.1963/79, Art.1-4
RSS Department - Dried fodder unit	Market	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
		Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
		Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Department - Milk Market Support unit	Market	Accepting applications, decision-making	
		Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	
		Organization of sales of intervention butter	
		Issuing (publishing) invitations to tender	
		Accounting of stores and butter stored (lists)	
RSS Department - Fresh Fruits and Vegetables unit	Market	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	
		Accepting aid applications, evaluation and decision-making	
RSS Department - payment unit	Financial	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R.1963/79, Art.5-7
		Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	
		Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Department	Control	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
		Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks' results	R.1963/79, Art.2-7
		Participation in drawing the receipt form of potatoes	
		Investigating force-major cases	
		Ensuring administrative control in stores	

	Taking samples and analysis	
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.136/66, Art.20a, R.1963/79, Art.1-4
RSS Information Department - Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	
	Gathering the information from applicants (organizations)	

6.3. ES kokvilnas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES kokvilnas KTO režīms tika ieviests 1981. gadā līdz ar Grieķijas pievienošanos Kopienai. ES kokvilnas audzētāji nespēj apmierināt ES pieprasījumu pēc tās, tāpēc kokvilnas KTO režīmā neietilpst ārējo tirdzniecību regulējoši pasākumi. Pastāv tikai palīdzības maksājumi, kurus kokvilnas sektorā saņem par kokvilnas attīrīšanu. Šie maksājumi tiek maksāti ar mērķi, lai visa ES saražotā kokvilna tiktu attīrīta.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	83/465/EEC	83/465/EEC: Commission Decision of 26 July 1983 on requests for reimbursement of aid granted by Member States to producer groups and associations thereof in the cotton sector	Lēmums 83/465 par dalībvalsts garantētās palīdzības kompensāciju ražotājgrupām un asociācijām kokvilnas sektorā	Nosaka, ka pieteikumi kompensācijai jāiesniedz tabulārā formā un dalībvalsts iesniedz Komisijai dokumentus, kas apstiprina, ka dalībvalsts spējīga ieviest un kontrolēt šo mehānismu.
2.	1051/2001	Council Regulation (EC) No 1051/2001 of 22 May 2001 on production aid for cotton	Regula Nr. 1051/2001 par palīdzību kokvilnas ražošanai	Nosaka orientējošo cenu neattīrītai kokvilnai, garantētos nacionālos daudzumus neattīrītai kokvilnai. Palīdzību saņem par kokvilnas attīrīšanu. Dalībvalstij jāizveido apsēto platību deklarēšanas sistēma, kā arī kontroles un soda naudu piemērošanas sistēma
3.	1591/2001	Commission Regulation (EC) No 1591/2001 of 2 August 2001 laying down detailed rules for applying the cotton aid scheme	Regula Nr. 1591/2001 par sīki izstrādātām normām palīdzības sistēmas pielietošanai kokvilnas sektorā	Regulā Komisija nosaka neattīrītas kokvilnas pasaules cenu un no tās izrietošo attīrītas kokvilnas pasaules cenu. Noteikts, ka dalībvalsts nozīmēta aģentūra pārbauda kokvilnas attīrīšanas uzņēmumus. Šie uzņēmumi pieteikumus palīdzībai iesniedz šai aģentūrai tad, kad neattīrīta kokvilna ienāk attīrīšanas uzņēmumos. Var saņemt avansa maksājumu. Pilnībā palīdzību izmaksā, kad pārraudzītā glabātuvē ievestā kokvilna ir attīrīta glabāšanai.
4.	1849/2001	Commission Regulation (EC) No 1849/2001 of 20 September 2001 establishing the estimated production of unginned cotton for the 2001/02 marketing year and the resulting provisional reduction in the guide price	Regula Nr. 1849/2001, kas nosaka paredzamo neattīrītas kokvilnas daudzumu 2001/02. tirgus gadā un provizorisku orientējošās cenas samazinājumu	Nosaka neattīrītas kokvilnas daudzumu Grieķijai, Portugālei un Spānijai 2001/02. tirgus gadam

(c) Kokvilnas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

Palīdzība tiek maksāta par neattīrītas kokvilnas attīrīšanu ar mērķi nodrošināt visas ES saražotās kokvilnas attīrīšanu.

Tiesības saņemt palīdzību iegūst, kad kokvilna ir attīrīta. Tomēr palīdzību var izmaksāt avansā, sākot ar 16.oktobri tajā tirdzniecības gadā, kurā neattīrīta kokvilna nonāk kokvilnas attīrīšanas uzņēmumā, ar nosacījumu, ka ir iesniegts adekvāts saistību nodrošinājums. Palīdzību maksā ražotāja dalībvalsts, kuras teritorijā kokvilnu attīra, un to piešķir tikai tiem uzņēmumiem, kas iesniedz pieteikumu ar noteiktu informāciju aģentūrai, kas šos uzņēmumus pārbauda. Pieteikumus jāiesniedz, kad neattīrīta kokvilna ienāk uzņēmumā. Ar aģentūru tiek noslēgts līgums par uzraudzītu neattīrītas kokvilnas glabāšanu.

(2) Ražošanas ierobežošanas pasākumi

Griekijai, Spānijai un Portugālei ir noteikti neattīrītas kokvilnas maksimāli garantētie kokvilnas ražošanas apjomi, par kuriem šīs dalībvalstis drīkst maksāt palīdzības maksājumus. Tas tiek darīts, lai ne tik daudz ierobežotu kokvilnas ražošanu ES, kā lai ierobežotu budžeta izdevumus kokvilnas sektoram. Ja dalībvalsts faktiskā produkcija pārsniedz garantēto valsts daudzumu (GVD), Palīdzības maksājumi par kokvilnas attīrīšanu tiek samazināti atbilstoši pārprodukcijas apjomam.

6.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu Latvijai attiecībā uz olīveļļas sektoru nav tēzes, kas būtu ekonomiski pierādāmas, bet ir tēzes, kas ir jāargumentē un jāpamato attiecībā uz valsts administratīvo kapacitāti KTO īstenošanā.

6.4.1. Tēze attiecībā uz valsts administratīvo kapacitāti KTO īstenošanā

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES eksporta atmaksu un nodevu administrēšanu Latvijā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma administrēšanu Latvijā.

Latvija būs spējīga nodrošināt atbalsta shēmas piemērošanu Latvijā olīveļļas izmantošanai zivju un dārzeņu preseros.

7. LINI UN KAŅEPES

7.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

4. OLĪVEĻĻA UN ŠĶIEDRAUGI

...

e) LINI UN KAŅEPES

Situācija sektorā

Linu nozare ir nozīmīga Latvijā, tā ir Latgales reģiona galvenā lauksaimniecības kultūra, jo šeit ir vispiemērotākie klimatiskie un augsnes apstākļi. Linkopībai Latvijā ir senas tradīcijas.

Latvijā attīstīta pilna linkopības nozares ķēde: no audzētāja līdz galaprodukta ražotājam.

No 1993. gada lauksaimniecības tirgus liberalizācijas dēļ linu ražošanas apjomi ievērojami samazinājās. Krasais linu audzēšanas apjomu samazinājums pasliktināja pārstrādes rūpnīcu izmantošanas jaudas un pazemināja nozares kopējo efektivitāti. Kopš 1994. gada, kad ieviesa linu ražošanas atbalsta programmu, linu ražošanas apjomiem ir tendence pieaugt. 2000. gadā linu sējumu platības bija 1 580 ha. Saražotā linu produkcija 85 – 90% apmērā tiek eksportēta un ir konkurētspējīga ES tirgū.

Latvijā tiek audzētas ārvalstu selekcijas centros selekcionētas šķirnes, bet uz šo brīdi jau ir izveidota plaša, ģenētiski daudzveidīga garšķiedras un eļļas linu sēkļu kolekcija, kas ir vērtīgs izejmateriāls linu selekcijā.

Latvijā šobrīd tiek audzētas šķirnes *Belinka, Ariane, Viking, Laura, Elise, Evelin, Natasja un Escalina*.

Linu audzēšana koncentrējas konkurētspējīgās saimniecībās ar lielākām linu sējumu platībām. Koncentrējoties linu sējumu platībām, cēlusies to ražība, kvalitāte un linu stiebriņu kopražā, jo linu audzēšana notiek profesionāli augstākā līmenī.

Linu audzētāji, kuriem ir noslēgti līgumi ar linu pirmapstrādes uzņēmumiem par tilināto linu stiebriņu realizāciju, saņem valsts subsīdijas.

Latvijā tiek veikti zinātniski pētījumi par linu audzēšanas tehnoloģijām, paredzēts pētīt linu pilnīgas izmantošanas iespējas, lietojot bezatkritumu tehnoloģiju.

1.tabula. Linu audzēšanas un linšķiedras ražošanas rādītāji Latvijā

Gads	Linu sējumu kopplatība, tūkst ha	Linšķiedras kopražs, tūkst. t	Linšķiedras vidējā ražība no 1 ha, t
1990.	11.9	3.0	0.25
1991.	8.8	3.6	0.41
1992.	7.6	1.4	0.19
1993.	0.6	0.1	0.11
1994.	1.5	0.4	0.26
1995.	1.4	0.8	0.55
1996.	1.3	0.8	0.59
1997.	1.6	1.0	0.62
1998.	2.2	1.3	0.62
1999.	2.0	2.1	1.06

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Latvijā kaņepju audzēšana šķiedras ieguvei pašlaik nav populāra, jo ir problēmas ar kaņepju pārstrādi un novākšanas tehniku. Kaņepes tiek audzētas piemājas saimniecībās sēklu ieguvei. Zinātnieki veic pētījumus, lai pilnveidotu kaņepju audzēšanas tehnoloģiju rūpnieciskai pārstrādei.

Šobrīd zemnieki nesaņem subsīdijas par kaņepju audzēšanu.

Valsts atbalsts nozarei

Valsts atbalsts linkopības attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai.

Subsīdijas izmaksā divās daļās:

- par apsēto platību;
- par pārdotiem linu stiebrīņiem.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Nozares mērķis - izveidot linkopību par nozari ar līdzsvarotu ražošanas, pārstrādes un realizācijas sistēmu, kas apmierinātu linu izstrādājumu pieprasījumu iekšējā tirgū, ražotu augstas kvalitātes konkurētspējīgu produkciju eksportam.

Pašlaik nozares attīstība ir vērsta uz linu platību un kvalitatīvas produkcijas apjoma pieaugumu.

Sākot ar 2001. gadu, linu nozare tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros, saskaņā ar apakšprogrammu

- "Integrētā lauku attīstība".

Likumdošanas bāze

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- LR likums "Par norēķiniem ar nepārstrādātās lauksaimniecības produkcijas ražotājiem" (02.11.1995), (620/71/EEC);
- LR likums "Muitas likums" (11.06.1997);
- MK noteikumi "Kārtība, kādā atļauta kaņepju audzēšana" (15.10.1996).

Administratīvās struktūras

Šobrīd linu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- LR Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana;
- Lauku atbalsta dienests – atbalsta piešķiršana, kontrole.

Ieviešot ES linu KTO mehānismu, LAD veiks ES maksājumu administrēšanu;

- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic importa un vietējā tirgus cenu vākšanu un apkopošanu.

Ieviešot ES linu KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijā;

- Linu asociācija – informācijas apkopošana, izglītojošais darbs.

Linu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības šķiedras linu un kaņepju tirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

Latvija pieprasa atbalsta maksājumus 5000 t šķiedras liniem, tajā skaitā 1500 t garās šķiedras liniem un 3500 t īsās šķiedras liniem, ņemot vērā Komisijas regulas 1673/2000/EC 3(1) un 3(2) pantus.

Pozīcijas pamatojums

Linu nozares stabilizācija veicinātu Latgales reģiona attīstību, kas Eiropā ir atzīts par depresīvo rajonu, risinātu strādājošo un zemnieku sociālās problēmas. Šobrīd linu nozarē ir nodarbināti ap 1 000 cilvēku un sezonā vēl 6 000 cilvēku. Palielinot linu audzēšanas apjomus, palielināsies darba vietu skaits – ražošanā līdz 2 000 strādājošajiem un sezonā ap 2 500 strādājošo, un tiks veicināta nodarbinātība reģionā.

Latvijā ir vairāk nekā 178 tūkst. ha linu audzēšanai piemērotu platību, kas, pielietojot 6 lauku augu seku, ļauj izvietot ap 30 tūkst. ha linu sējumu. Tas nozīmē, ka Latvijas zemkopjiem ir visas iespējas ierādīt linu kultūrai labi piemērotus tīrumus.

2.tabula. Plānotais linu sējumu platību pieaugums

Rajons	2001.g., ha	2002.g., ha	2003.g., ha
Rēzeknes	700	950	1 000
Valmieras	300	500	800
Ludzas	700	950	1 000
Balvu	200	400	700
Krāslavas	700	900	1 000
Preiļu	200	300	500
Kopā	2 800	4 000	5 000

Avots: Latgales attīstības aģentūra

Pašlaik Latvijā ir četras privatizētas linu pirmapstrādes fabrikas, kuras darbojas, un divas linu fabrikas, kuras izejvielu trūkuma dēļ nav atsākušas savu darbību. Latvijas linu pirmapstrādes uzņēmumos nav nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, lai varētu pārstrādāt 5 000 t linšķiedru.

Linu pirmapstrādes fabrikās nav nodrošinātas pārstrādes jaudas. Nodrošinājums ar vietējām izejvielām ir 30% robežās, bet Jelgavas linu fabrikā izejvielu – apstrādātu linšķiedru, tikai 15% robežās nodrošina Latvijas audzētāji.

7.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

7.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

19. National Guaranteed Quantity of flax fibre (Council Regulation (EC) No. 1673/2000)

Latvia's Position: The Latvian Government requests a national guaranteed quantity of 5000t of flax fibre, including 1500t of long fibre and 3500 t of short fibre flax.

Latvia's Justification: Stabilisation of the flax sector would facilitate the development of the Latgale region. Increasing production volumes would create new employment opportunities. The number of hectares cultivated is planned to increase to 5000 hectares by 2003. There is currently a shortage of raw material to satisfy the demand of the processing industry.

Commission Evaluation: Under the framework of the new Council Regulation (EC) No. 1673/2000 in force from 2001/2002, Member States' national guaranteed quantities have been established taking into account the most recent average areas under fibre flax and hemp, adjusted where necessary to reflect the areas actually in production, multiplied by average fibre yields. Latvia provides production data for flax from 1990-1999. During this period the highest level of production was 3.6 thousand tonnes in 1991. Throughout the period their production was considerably lower than the overall amount requested. The EU should therefore invite Latvia to reconsider its request. The EU should take note of the production data provided but should invite Latvia to provide data broken down according to whether it represents long or short-fibre flax.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a national guaranteed quantity of 5000t of flax fibre, including 1500t of long fibre and 3500 t of short fibre flax. The EU underlines that the national guaranteed quantities for flax and hemp grown for fibre must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU also notes the production data submitted by Latvia for the period 1990-1999. It invites Latvia to provide information on areas under fibre flax and hemp and yields for the period 1995-1999, including separate statistics for short and long fibre flax.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

FIBRE CROPS

...

19. National Guaranteed Quantity of flax fibre (Council Regulation (EC) No. 1673/2000)

The EU takes note of Latvia's request for a national guaranteed quantity of 5000t of flax fibre, including 1500t of long fibre and 3500 t of short fibre flax. The EU underlines that the national guaranteed quantities for flax and hemp grown for fibre must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU also notes the production data submitted by Latvia for the period 1990-1999. It invites Latvia to provide information on areas under fibre flax and hemp and yields for the period 1995-1999, including separate statistics for short and long fibre flax.

7.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

FIBRE CROPS

...

18. National Guaranteed Quantity of flax fibre (Council Regulation (EC) No. 1673/2000)

Latvia's Position: The Latvian Government requests a national guaranteed quantity of 5000t of flax fibre, including 1500t of long fibre and 3500 t of short fibre flax.

Latvia's Justification: Stabilisation of the flax sector would facilitate the development of the Latgale region. Increasing production volumes would create new employment opportunities. The number of hectares cultivated is planned to increase to 5000 hectares by 2003. There is currently a shortage of raw material to satisfy the demand of the processing industry.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a national guaranteed quantity of 5000t of flax fibre, including 1500t of long fibre and 3500 t of short fibre flax. The EU underlines that the national guaranteed quantities for flax and hemp grown for fibre must be determined on the basis of historical production areas and yields during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU also takes note of the production data submitted by Latvia for the period 1990-1999. It invites Latvia to provide information on areas under fibre flax and hemp and yields for the period 1995-1999, including separate statistics for short and long fibre flax.

Latvia's Answer and Additional Information: Owing to the fact that European Union in 2000 changed common market organization for flax, Latvia clarifies its requests as regards support to **5000 t of fibre flax, including 1500 t of long fibre flax and 3500 t of short fibre flax, based on Articles 3(1) and 3(2) of the Commission Regulations No 1673/2000/EC Articles 3(1) un 3(2).**

The total yield of long and short fibre flax in period 1990 - 2000 is shown in the next table.

Currently, the data on quantities of long and short flax fibre separately, is not available in Latvian statistics, but in accordance with the Commission Regulations (EC) 245/2001, such information will be available in the form of statistics on initial treatment establishments as from 1 September 2001.

Flax production in 1990 – 2000

Year	Total sown areas under flax, thus ha	Total flax fibre yield, thus t	Average flax fibre productivity per 1 ha, t
1990	11.9	3.0	0.25
1991	8.8	3.6	0.41
1992	7.6	1.4	0.19
1993	0.6	0.1	0.11
1994	1.5	0.4	0.26
1995	1.4	0.8	0.55
1996	1.3	0.8	0.59
1997	1.6	1.0	0.62
1998	2.2	1.3	0.62
1999	2.0	2.1	1.06
2000	1.6	1.12	0.7

Source: Central Bureau of Statistics

Latvia specifies that there are no sown areas of hemp in Latvia intended for agricultural production.

7.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

COMMON MARKET ORGANISATIONS

FIBRE CROPS

18. National Guaranteed Quantity of flax fibre (Council Regulation (EC) No. 1673/2000)

1. Processing statistics clarifying the ratio long fibre / short fibre flax in its NGQ request.

Table 3. Flax fibre production indices

Indices	Short flax fibre produced, t	Short flax fibre % of total	Long flax fibre produced, t	Long flax fibre % of total	Total, t
1995	632	79	168	21	800
1996	600	75	200	25	800
1997	710	71	290	29	1000
1998	949	73	351	27	1300
1999	1659	79	441	21	2100
2000	930	83	190	17	1120
% (in average per years)		76		24	100

Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of Agriculture

2. Information on the number and capacity of flax fibre processors

Table 4. Flax straw processing capacities primary treatment establishments

Flax primary treatment establishments	Flax straw processing capacities, t/year
SIA Latgales lini	4000
Preiļu līnu pirmāpstrādes uzņēmums	3000
SIA Rūjiēna	2500
SIA LAKRALINI	4000
SIA LINEX	3000
Total	16500

Source: Central Bureau of Statistics

3. Confirmation that the definition used for "long fibres" is compatible with Regulation (EC) No 245/2001

In accordance with information provided by the Latvian University of Agriculture and by the flax primary treatment establishments, in Latvia long fibre is deemed the fibre of 50 cm and above, but that below 50 cm is deemed as short fibre. Therefore Latvia complies with the definition of long and short flax fibre referred to in the Article 2 of Regulations (EC) No 245/2001.

7.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

FLAX AND HEMP

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Area payments R.1251/99, R.2316/99, R.2461/99	Exists; Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on area payments – Flax and hemp	6 months before accession date / Upon accession
Licensing of hemp 1673/2000	Does not exist	6 months before accession date – to introduce relevant procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Hemp.	6 months before accession date / Upon accession
Support to primary processing of fibre R. 1673/2000 R. 245/2001	Does not exist	6 months before accession date – to introduce relevant procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes II – Flax and hemp.	6 months before accession date / Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Area payments R. 1251/99, R. 2316/99, R. 2461/99	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP: use of application forms, on base areas.	Application forms. Instructions: receipt and processing of electronic applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Licensing import of hemp 1673/2000	Does not exist; Law on Customs, Law on Customs Duties	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP: conditions for issue of licenses for import of all types of hemp.	Application forms. Instructions: receipt and processing of electronic applications. Check-lists: control procedures and others
Support to primary processing of fibre R. 1673/2000 R. 245/2001	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP: authorization procedure of primary processors, commitments of processing establishments, purchase and sale contracts between primary processors and farmers, support applications of primary processors	Application forms. Instructions: receipt and processing of electronic applications. Check-lists: control procedures and others

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON AREA PAYMENTS

1. The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for area payments scheme;
2. The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc,;
 - g) a Financial Department division.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant Division will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
5. To establish a system for verifying the quality of the flax and hemp.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Flax and hemp
Plant Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Establishing base areas, sub base areas, regionalization plans, making other necessary decisions (derogations, parameters etc.)	R.1251/99, Art.2(6), 3,etc.

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Flax and hemp
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.1251/99, Art.1, 5a, R. 2316/99 Art, 7a
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.1251/99, Art.1
RSS Support Department (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.1251/99, Art.1
	Making decisions (concrete) on new areas eligible for payments	R.2316/99, Art.2(3), (4) & (5)
	Making decisions on allowing a shortfall in the yield (raw materials) and reducing quantities to deliver	

RSS Regional Offices - financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)
RSS Financial Department (headquarters)	Carrying out payments	R.1251/99, Art.1(3), 2(4), 4(1), 4(2)
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Control Department - Area Payments unit	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,	R. 1251/99 Art.5a, R. 1251/99 Art. 7b
	Carrying out control on appellation (if ordered by head of headquarters)	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)
	Accounting irregularities and deviations, and decision making on stepping up the controls	
RSS Regional Offices - inspectors (control units)	Carrying out documental and physical checks (making risk analysis) on applications	R.1251/99, Art.1, R.3508/92 etc., R.2316/99, Art.3(1)
	Controlling compliance with environmental standards	
	Control of compliance with quality policy (oilseeds)	
	Control and getting information from the processors	
	Taking samples and analyses of samples	R. 1251/99 Art. 5a, R. 1251/99 Art. 7b
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1251/99, Art.1
RSS Information Department - Information and Analysis Division	Accounting the sum of applications and compliance with base areas, regional areas, coverage by crops and set-aside	R.1251/99, Art.2(4), 3(2)-(3), 6(1) & (5)
	Informing applicants and the Commission on reducing of payments because of overshooting areas	R.1251/99, Art.2(6) R.2316/99, Art.13
	Calculating average yields for base areas, regions, zones, as well as representative yields for raw materials (set-aside)	R.1251/99, Art.3(1)-(3)
	Informing Commission on applications, yields, and other data	R.1251/99, Art.3(7) R.2316/99, Art. 7ab, 14, 26, 27

TABLE ON EXPORT-IMPORT II

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with an Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Hemp
Ministry of Agriculture – Crop and Animal Husbandry	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Hemp
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1673/00
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	1673/00
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	
	Paying export refunds	
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Hemp
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Hemp
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES II

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant and Animal Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Flax and Hemp
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Flax and Hemp
RSS Market Department – Flax and Hemp unit	Accepting applications for aid (support) evaluation of conformance, decision-making	R. 245/2001 Art. 5, 6, 9
	Authorization of primary processors	R. 245/2001 Art. 3
RSS Financial Department – payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R. 245/2001 Art.10, 11

	Calculating penalties if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	R. 245/2001 Art. 14
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
	Carrying out documental and physical checks, reporting on checks' results	R. 245/2001 Art. 13
	Decision on checks of measures in other Member States	
	Taking samples and analysis	
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R. 245/2001 Art. 3
RSS Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R. 245/2001 Art. 15

7.3. ES šķiedras linu un kaņepju KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Kopējā tirgus organizācija šķiedras linu un kaņepju sektorā ir spēkā kopš 1970. gada, un Koptirgus organizācijas pamatprincipus nosaka ES Padomes Regula Nr. 1673/2000. Šķiedras linu un kaņepju kopējā tirgus organizācija ietver noteikumus, kas regulē iekšējo tirgu un tirdzniecību ar trešajām valstīm. To **mērķis** – tirgus stabilizācija, nodrošinot taisnīgus ienākumus ražotājiem.

Pēc reformām linšķiedru un kaņepju sektorā ir izveidota vienkāršāka atbalsta sistēma. Tiešie maksājumi ražotājiem par šķiedras liniem un kaņepēm tiek iekļauti laukaugu sistēmā sākot ar 2001./02. tirdzniecības gadu, tādējādi atvieglojot atbalsta saņēmēju pieteikumu iesniegšanas kārtību.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija
1.	1673/2000	Council Regulation (EC) No 1673/2000 of 27 July 2000 on the common organisation of the markets in flax and hemp grown for fibre	Regula Nr. 1673/2000 par šķiedras linu un kaņepju kopēju tirgus organizāciju	Regulā noteikti produkti, uz ko attiecas šie noteikumi, noteikti galvenie KTO pamatelementi – palīdzība šķiedras pirmapstrādātājiem, maksimāli garantētie šķiedras daudzumi, imports kaņepēm
2.	245/2001	Commission Regulation (EC) No 245/2001 of 5 February 2001 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1673/2000 on the common organisation of the markets in flax and hemp grown for fibre	Regula Nr. 245/2001, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus par Regulas Nr. 1673/2000, kas nosaka šķiedras linu un kaņepju tirgu kopēju organizāciju, pielietošanu	Nosaka kārtību, kādā veicama pirmapstrādes veicēju pilnvarošana, nosaka prasības, kas jāietver pirkšanas/pārdošanas līgumos, palīdzības pieteikumos norādāmo informāciju, par informāciju, kas dalībvalstij jāziņo Komisijai
3.	1093/2001	Commission Regulation (EC) No 1093/2001 of 1 June 2001 amending Regulation (EC) No 245/2001 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1673/2000 on the common organisation of the markets in flax and hemp grown for fibre	Regula Nr. 1093/2001, kas labo Regula Nr. 245/2001 par sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz Regula Nr. 1673/2000 par linu un kaņepju tirgu kopēju organizāciju pielietošanu	Papildina galveno regulu par noteikumiem, kas jāievēro attiecībā uz kaņepju importu

(c) ES šķiedras linu un kaņepju KTO pamatelementi (2001. – 2006. gadam)

ES šķiedras linu un kaņepju KTO tiek piemēroti sekojoši pamatelementi:

- maksimāli garantētais šķiedras daudzums;
- platības maksājumi;
- palīdzība pirmapstrādes veicējiem;
- papildus palīdzība;
- imports/eksports.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus attiecīgā dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika

(i) Mehānisma mērķis:

Neierobežot linšķiedras un kaņepju šķiedras tirdzniecību. Izņēmums ir kaņepju sēklu imports.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Linu un kaņepju šķiedras imports netiek aplikts ar muitas nodevām. Importa nodevas piemēro linu un kaņepju šķiedras izstrādājumiem - dzijai, audumiem utt.

Visa veida kaņepju importam nepieciešama licence.

Ja Kopienas linu un kaņepju šķiedras tirgus kļūtu apdraudēts, Padome var pieņemt lēmumu par ES iekšējā tirgus aizsardzības pasākumu veikšanu.

ii.2. Eksports

Linu un kaņepju šķiedras eksports no ES uz trešajām valstīm nav ierobežots, un tam netiek piemēroti nekādi tirgus politikas pasākumi.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Pasākumu mērķis

Iekšējo tirgus regulēšanas pasākumu mērķis linu un kaņepju šķiedras nozarē ir nodrošināt saprātīgus linu un kaņepju šķiedras ražošanas apjomus, sekmēt šķiedras apstrādi un veicināt produkcijas noietu tradicionālajos tirgos.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Maksimāli garantētais šķiedras daudzums

Ar mērķi nodrošināt saprātīgus linu un kaņepju šķiedras ražošanas apjomus visās dalībvalstīs, tiek noteikts maksimāli garantētais daudzums īsajai linšķiedrai, garajai linšķiedrai un kaņepju šķiedrai, ko sadala starp dalībvalstīm, un tas skaitās valstij maksimāli garantētais šķiedras daudzums, ko pēc tam izmanto, aprēķinot palīdzības maksājumu apjomus šķiedras pirmapstrādei.

Valstij garantētais šķiedras daudzumu īsajai linšķiedrai un kaņepju šķiedrai noteikts līdz 2006. gadam.

ii.2. Palīdzība pirmapstrādes veicējiem

Ar mērķi nodrošināt linu un kaņepju stiebru faktisko apstrādi, konkrētiem nosacījumiem tiek pakļauta palīdzības sniegšana pirmapstrādes veicējiem.

Lai saņemtu palīdzību, linu vai kaņepju šķiedras pirmapstrādātājam nepieciešams kompetentas iestādes pilnvarojums. Palīdzību piešķir pirmapstrādātājam par faktisko šķiedras daudzumu, kas iegūts no stiebriem, par kuriem ir noslēgts pirkšanas/pārdošanas līgums. Palīdzības summa pārstrādei par tonnu šķiedras:

garajai linšķiedrai – 100 EUR/t;

īsajai linšķiedrai un kaņepju šķiedrai, kas satur ne mazāk kā 7,5% piemaisījumu – 90 EUR/t.

ii.3. Papildus palīdzība

Ar mērķi sekmēt produkcijas noietu tradicionālajos tirgos, dalībvalsts pati var pieņemt lēmumu par papildus palīdzības piešķiršanu pirmapstrādātājiem. Līdz 2005./2006. tirdzniecības gadam papildus palīdzību var piešķirt pilnvarotam pirmapstrādes veicējam par platībām, kas apsētas ar liniem I (120 EUR/ha) un II (50 EUR/ha) zonā. Līdz 2003./2004. tirdzniecības gadam dalībvalsts var izlemt piešķirt palīdzību pirmapstrādātājiem par īso linšķiedru, kurā piemaisījumi ir 7.5 – 15%.

(4) Tiešie maksājumi

Tiešie maksājumi šķiedras linu un kaņepju nozarē izpaužas kā platību maksājumi, jo kopējās lauksaimniecības politikas ietvaros lini pieskaitīti citiem laukaugiem. Tiešo maksājumu mērķis ir sniegt atbalstu šķiedras linu un kaņepju audzētājiem, nodrošinot tiem taisnīgu ienākumu līmeni.

Platības maksājumus liniem un kaņepēm, kas audzēti šķiedrai, piešķir tad, ja ir noslēgts pirkšanas/pārdošanas līgums starp lauksaimnieku un pilnvaroto pirmapstrādes veicēju. Platības maksājumu aprēķina, pamatmaksu par tonnu (63 EUR/t) reizinot ar vidējo graudaugu ražas rādītāju, kas noteikts attiecīgā reģiona reģionalizācijas plānā.

Kaņepēm, kas audzētas šķiedrai, platības maksājumu piešķir tikai tad, ja šķirnes sēklās tetrahidrokanabinola līmenis nepārsniedz 0.2%;

Saņemot pieteikumu par vēlmi saņemt platību maksājumu kaņepēm, kas audzētas šķiedrai, dalībvalstij obligāti jāveic tetrahidrokanabinola līmeņa pārbaude kaņepēs 30% no kopējās pieteikumā norādītās platības.

7.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

7.4.1. Tēze attiecībā uz atbalsta maksājumiem linu pirmapstrādes uzņēmumiem un audzētājiem

Līdz 1993. gadam lauksaimniecības tirgus liberalizācijas dēļ linu ražošanas apjomi ievērojami samazinājās. Kopš 1994. gada, kad ieviesa linu ražošanas atbalsta programmu, linu ražošanas apjomiem ir tendence pieaugt.

Krasais linu audzēšanas apjomu samazinājums pasliktināja pārstrādes rūpnīcu jaudu izmantošanu un pazemināja nozares kopējo efektivitāti. Pašlaik Latvijā ir četras privatizētas linu pirmapstrādes fabrikas, kuras darbojas, un divas linu pirmapstrādes fabrikas, kuras izejvielu trūkuma dēļ nav atsākušas savu darbību.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz linu nozari:

Latvija pieprasa **atbalsta maksājumus 5000 t šķiedras liniem**, tajā skaitā **1500 t - garās šķiedras liniem un 3500 t - īsās šķiedras liniem**.

Linu atbalsta maksājumu scenāriji atspoguļoti tabulā (1. tabula), kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai un EU 0 – Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, pēc kuras garantētais maksimālais maksājuma lielums linu pirmapstrādes rūpnīcām tiek noteikts, balstoties uz 1995. – 1999. gada vidējiem linšķiedras kopražas rādītājiem (2. tabula).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji, tonnās

	Mērvienība	EU 0	EU 100
Īsā linšķiedra	tonnas	910	3 500
Garā linšķiedra	tonnas	290	1 500
Linšķiedra kopā	tonnas	1 200	5 000

2. tabula. Linu audzēšanas un linšķiedras ražošanas rādītāji Latvijā 1990. – 2000.g.

Gads	Linu sējumu kopplatība, tūkst. ha	Linšķiedras kopražs, tūkst. t	Linšķiedras vidējā ražība no 1 ha, t
1981.-1985.	14.6	4.3	0.30
1986.-1990.	12.9	4.7	0.37
1990.	11.9	3.0	0.25
1991.	8.8	3.6	0.41
1992.	7.6	1.4	0.19
1993.	0.6	0.1	0.11
1994.	1.5	0.4	0.26
1995.	1.4	0.8	0.55
1996.	1.3	0.8	0.59
1997.	1.6	1.0	0.62
1998.	2.2	1.3	0.62
1999.	2.0	2.1	1.06
2000.	1.6	1.12	0.70
Vidēji 95. – 99.g.	1.7	1.2	0.69

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Latvijas pozīcijas pamatojums

Pozīcijā nosaukto atbalsta maksājumiem pakļaujamo linšķiedras apjomu ar ražošanas apjomiem un vietējā tirgus patēriņa apjoma datiem no 1990. gada pamatot nav iespējams.

Linšķiedras kvotas lieluma nepieciešamības pamatojumu balstot uz pozīcijas dokumentā minēto principu: "Paredzēt racionālus ražošanas apjomus līmenī, kas atbilst vietējā tirgus pašnodrošināšanas apjomam", maksimālais, ar ko var pamatot, ir 1999. gadā sasniegtais linšķiedras patēriņš 3354 t (3. tabula), bet ne 5000 t, kā definēts Latvijas pozīcijā. Linšķiedras patēriņš 90. gadu beigās (1997.g. – 2000.g.) vidēji bija 2456 t, no kura pašražotā linšķiedra bija tikai 56%. 2000. gadā pašnodrošinājums samazinājies līdz 51%.

Balstoties uz ES noteikto references periodu Latvijai (95.-99.g.), Latvija saražoja tikai 1.2 tūkst.t, bet ja par references periodu prasītu linšķiedrai 1986.-1990. gadu, tad – 4.7 tūkst.t (2. tabula).

Papildus arguments linšķiedru kvotas lielumam ir pirmapstrādes rūpnīcu atrašanās vieta. Pirmapstrādes rūpnīcas ir izvietotas depresīvos rajonos ar lielu bezdarba līmeni. Atbalstot linšķiedras ražošanu, mēs mazinātu sociālo spriedzi šajos rajonos.

Latvijā ir vairāk nekā 178 tūkst. ha linu audzēšanai piemērotu platību, kas, pielietojot 6 lauku augu seku, ļauj izvietot ap 30 tūkst. ha linu sējumu. Tas nozīmē, ka dabas apstākļi ļauj Latvijas zemkopjiem audzēt linu kultūru labi piemērotos tīrumos. Arī pārstrādes jaudas ir pietiekošas (4. tabula), lai spētu pārstrādāt Latvijas Pozīcijas dokumentā minētās 5000 t.

Tomēr 2000. gadā linus audzēja tikai 1.6 tūkst.ha platībā, iegūstot 1.1 tūkst.t linšķiedras. Linu audzēšana koncentrējās konkurētspējīgās saimniecībās ar lielākām linu sējumu platībām. Koncentrējoties linu sējumu platībām, cēlusies to ražība, kvalitāte un linu stiebrīņu kopražā, jo linu audzēšana notiek profesionāli augstākā līmenī, tomēr linu ražošanā iesaistīto saimniecību skaits ir samazinājies. Tā 1996. gadā linus audzēja 133 saimniecībās jeb vidēji saimniecībā izaudzēja 6 t linšķiedras, bet 2000. gadā - vairs tikai 72 saimniecībās jeb vidēji saimniecībā – 16 t. Iemesls tam ir lieli kapitālieguldījumi ar ilgu atmaksāšanās periodu, kas nepieciešami ražošanas paplašināšanai un ir stiprā atkarībā no valsts atbalsta. Tas linšķiedras ražošanas izmaksas samazina apmēram par 50%. Nedrošība par valsts atbalstu turpmākajos gados neļauj plānot saimniecību attīstību tuvākā nākotnē.

3. tabula. Linšķiedras ražošanas rādītāji Latvijā 1995.g. – 2000.g.

	Mērv.	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Eksports	tonnas	312	363	912	843	831	679
uz:							
Baltijas valstīm	%	85	66	56	48	83	88
Eiropas Savienību	%	6	25	37	44	14	4
Pārējām valstīm	%	10	8	7	8	4	8
Imports	tonnas	510	438	2002	1788	2085	1715
no:							
Baltijas valstīm	%	9	57	79	46	45	10
Eiropas Savienības	%	0	0	5	26	46	52
Pārējām valstīm	%	91	43	16	28	9	38
Saražota linšķiedra	tonnas	800	800	1000	1300	2100	1100
- īsā	tonnas	632	600	710	949	1659	930
- garā	tonnas	168	200	290	351	441	190
Kopā patēriņš	tonnas	998	875	2090	2245	3354	2136
no tā pasražotā	%	80	91	48	58	63	51

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde un Zemkopības ministrija

4. tabula. Linu pirmapstrādes rūpnīcu jaudas

Pirmapstrādes uzņēmumi	Linu stiebrīņu pārstrādes jauda, t/gadā
SIA Latgales lini	4000
Preiļu linu pirmapstrādes uzņēmums	3000
SIA Rūjiena	2500
SIA LAKRALINI	4000
SIA LINEX	3000
Kopā	16500

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Analizējot modeļa rezultātus linu nozarē, redzams, ka visos pieņemtajos scenārijos linšķiedras ražošana būtiski neatšķiras (5. tabula), bet pārsniedz neapstrīdamo maksājuma lielumu 1.2 tūkst.t. EU 0. Modelī linšķiedra tiek uzskatīta par vienu no laukaugu produktiem, kura ražošanu ierobežo vienīgi references platības, bet papildus

atbalstu, ko saņem linšķiedras audzētāji, nododot linus, nav ierobežots. Ja modelī arī kopējo papildus maksājumu lielums būtu ierobežojošs, tad ražošanas apjomi varētu izmainīties, jo linu sektoru stipri ietekmējošs faktors ir atbalsta lielums.

Tādējādi Latvijai jāturas pie pozīcijas, iegūt pēc iespējas lielākas kvotas linšķiedrai atbalsta maksājumu saņemšanai, jo no tā apjoma būs atkarīgs audzējamās linšķiedras daudzums. Bez papildus atbalsta ražošana sašaurinātos, kā to uzskatāmi parāda EU C scenārijs.

5. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas linu sektorā 2007. gadā

Rādītājs	Mērvienība	Faktiskais	Modelis							
		1999.g.	2003.g.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Scenāriji										
Atbalsta maksājums	tūkst.t					1.2	2.2	3.1	4.1	5.0
Rezultāti										
Linšķiedras platības	tūkst.ha	2.0	2.2	2.1	1.1	1.2	1.2	1.1	2.0	2.2
Linšķiedras kopražā	tūkst.t	2.1	2.8	3.0	1.6	1.7	1.7	1.6	2.8	3.1
Linšķiedras ražība	t/ha	1.1	1.3	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Linšķiedras patēriņš	tūkst.t	3.4	3.6	3.6	3.5	3.5	3.5	3.5	3.6	3.6
Pašnodrošinājums	%	62%	78%	83%	47%	50%	50%	47%	79%	87%

7.4.2. Tēze par «spējīga nodrošināt ...»

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa režīma administrēšanu Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina importa licencēšana kaņepēm, izveidojot administratīvo struktūru.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1673/2000 - par KTO šķiedras linu un kaņepju sektorā;
- 1093/2001 - par noteikumiem attiecībā uz kaņepju importu.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa režīma administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.**

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES platību maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijā platību maksājumu īstenošanai tiek izveidotas administratīvās struktūras.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1673/2000 - par KTO šķiedras linu un kaņepju sektorā;
- 1251/99 - par platību maksājumiem.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES platību maksājumu administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.** Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES šķiedras maksājumu sistēmas administrēšanu Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijā šķiedras maksājumu īstenošanai tiek izveidotas administratīvās struktūras.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1673/2000 - par KTO šķiedras linu un kaņepju sektorā;
- 245/2001 - par palīdzību pirmapstrādes veicējiem.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES šķiedras maksājumu administrēšanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.**

Latvija būs spējīga nodrošināt **statistisko uzskaiti Latvijā.**

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina statistisko datu savākšana saskaņā ar ES atzīto metodiku.

Galvenā ES Regula shēmai ir

- 245/2001 - par palīdzību pirmapstrādes veicējiem, statistisko datu uzskaiti.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES statistisko datu uzskaiti Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.** Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga veikt **cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.**

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina cenu ziņošana saskaņā ar ES atzīto metodiku.

Galvenā ES Regula shēmai ir

- 245/2001 - par palīdzību pirmapstrādes veicējiem, statistisko datu uzskaiti.

Latvija būs spējīga nodrošināt cenu ziņošanu ES **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.** Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

7.5. Pielikumi

16. pielikums Linu audzēšanas un linšķiedras ražošanas rādītāji Latvijā 1990. – 2000.g.

Gads	Linu sējumu kopplatība, tūkst. ha	Linšķiedras kopražā, tūkst. t	Linšķiedras vidējā ražība no 1 ha, t
1981.-1985.	14.6	4.3	0.30
1986.-1990.	12.9	4.7	0.37
1990.	11.9	3.0	0.25
1991.	8.8	3.6	0.41
1992.	7.6	1.4	0.19
1993.	0.6	0.1	0.11
1994.	1.5	0.4	0.26
1995.	1.4	0.8	0.55
1996.	1.3	0.8	0.59
1997.	1.6	1.0	0.62
1998.	2.2	1.3	0.62
1999.	2.0	2.1	1.06
2000.	1.6	1.12	0.70

Avots: CSP dati

17. pielikums Linšķiedras ražošanas rādītāji Latvijā 1995.g. – 2000.g.

	Mērv.	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Eksports	tonnas	312	363	912	843	831	679
Uz:							
Baltijas valstīm	%	85	66	56	48	83	88
Eiropas Savienību	%	6	25	37	44	14	4
Pārējām valstīm	%	10	8	7	8	4	8
Imports	tonnas	510	438	2002	1788	2085	1715
No:							
Baltijas valstīm	%	9	57	79	46	45	10
Eiropas Savienības	%	0	0	5	26	46	52
Pārējām valstīm	%	91	43	16	28	9	38
Saražota linšķiedra	tonnas	800	800	1000	1300	2100	1100
- īsā	tonnas	632	600	710	949	1659	930
- garā	tonnas	168	200	290	351	441	190
Kopā patēriņš	tonnas	998	875	2090	2245	3354	2136
No tā pašražotā	%	80	91	48	58	63	51

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde un Zemkopības Ministrija

18. pielikums Linšķiedras cenas Latvijā no 1995.g. – 2000.g.

		1995	1996	1997	1998	1999	2000
Linšķiedras cena	Ls/t	150	84	49	34	40	69
Linsēklas cena	Ls/t	157	220	223	129	218	158

Avots: LVAEI pēc CSP datiem

8. AUGĻI UN DĀRZEŅI

8.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA
"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. Kopējā tirgus organizācija

...

5. Augļi un dārzeņi

...

Situācija sektorā

Dārzkopības nozare ir perspektīva, jo Latvijā ir labvēlīgi klimatiskie apstākļi nozares attīstībai. Latvijā saražotās produkcijas daudzums neapmierina pieprasījumu pēc augļiem un dārzeņiem vietējā tirgū. Latvijā katru gadu vietējam patēriņam nepieciešams apmēram 207 tūkst. t dārzeņu un apmēram 160 tūkst. t augļu un ogu. 1999. gadā vietējie dārzeņi bija tikai 63% no vēlamā patēriņa, bet augļi un ogas – tikai par 29%. 1999. gadā saražoja 127.2 tūkst.t dārzeņu un 43.2 tūkst.t augļu un ogu.

Lauksaimniecības produktu ražošanas struktūrā dārzkopības produkcijas īpatsvars 1999. gadā bija 5.7% dārzeņu un 3.2% augļu un ogu (pēc lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina datiem) jeb 26.5 milj. EUR.

Kopējā augļu un dārzeņu platība 1999. gadā bija 22 179 ha (skatīt 1.un 2.tabulu).

1.tabula. Dārzeņu ražošana visu veidu saimniecībās, 1995. – 1999. gads

	1995.g.	1996.g.	1997.g.	1998.g.	1999.g.
Atklātā lauka platība, tūkst. ha	17.5	15.7	13.4	11.5	9.8
Kopraža, tūkst.t	223.7	179.5	162.5	119.6	123.2
Ražība, cnt/ha	122.0	108.0	114.0	99.1	125.8
Segtās platības, ha	103.1	212.0	93.7	73.3	81.6
Kopraža, tūkst.t	2.5	9.5	9.4	5.2	6.9
Ražība, kg/m ²	2.4	4.5	10.0	7.1	8.5

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Segtajās platībās galvenā produkcija patēriņam svaigā veidā ir tomāti, gurķi, salāti, loki un redīsi. Atklātā laukā galvenokārt tiek audzēti kāposti, burkāni, bietes, gurķi un sīpoli.

Dārzeņu ražības un kopražas rādītājus būtiski ietekmē dārzeņu kultūras strukturālās svārstības. Kopš 90. gadu vidus, palielinoties ražošanas izdevumiem, visas segtās platības netika izmantotas ar iepriekšējo intensitāti, līdz ar to samazinājās dārzeņu kopražas segtajās platībās. Sākot ar 1999. gadu, dārzeņu kopražas un ražība gan segtajās platībās, gan atklātā laukā ir palielinājušās.

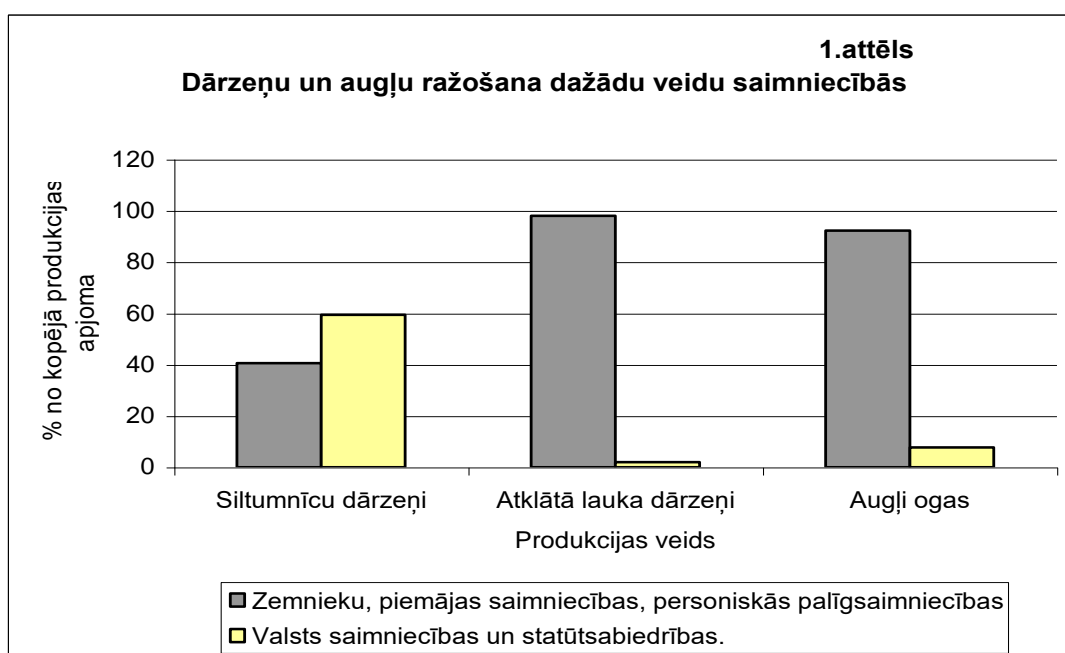
2.tabula. Augļu un ogu ražošana visu veidu saimniecībās, 1995. – 1999. gads

	1995.g.	1996.g.	1997.g.	1998.g.	1999.g.
Platība, tūkst. ha	29.3	16.2	15.8	12.7	12.3
<i>t.sk.</i> sēkleņi	25.5	11.9	11.8	9.1	8.9
kauleņi	2.0	2.5	2.2	2.1	1.7
ogulāji	1.8	1.7	1.8	1.5	1.7
Kopraža, tūkst.t	76.8	30.8	105.0	28.1	45.5
<i>t.sk.</i> sēkleņi	63.2	16.0	87.6	15.2	35.6
kauleņi	4.6	4.7	5.5	3.9	3.3
ogulāji	9.0	10.2	11.9	9.0	6.6
Ražība, cnt/ha	34.4	24.4	78.3	22.2	37.0
<i>t.sk.</i> sēkleņi	32.6	17.5	74.0	18.4	27.6
kauleņi	31.8	24.1	24.5	19.0	19.4
ogulāji	59.3	65.4	68.3	47.0	33.0

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Augļu koku un ogulāju uzskaitītās platības analīzes periodā ir ļoti mainīgas. Pēdējos četros gados platības ir krasi samazinājušās, kas izskaidrojams ar veco ekstensīvo stādījumu likvidēšanu un intensīvo stādījumu ierīkošanu. Lielākā daļa intensīvo dārzu tika ierīkoti 90. gadu vidū, un pirmā raža gaidāma tikai 4. - 6. gadā pēc to ierīkošanas; līdz ar to kopražu apjoms ir samazinājies, taču 1999. gadā jau bija vērojams kopražas palielinājums, kam ir tendence turpmāk pieaugt.

Dārzeņu un augļu ražotāji Latvijā galvenokārt ir zemnieku saimniecības, piemājas saimniecības un personiskās palīgsaimniecības, ir arī valsts saimniecības un statūtu sabiedrības (skatīt 1.att.).

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Latvijā ražotos augļus, ogas un dārzeņus realizē galvenokārt iekšējā tirgū. Svaigu dārzeņu produkcijas eksports 1999. gadā bija 0.46%, bet svaigu augļu eksports – 0.89% no kopējā ražošanas apjoma. Galvenā eksporta produkcija ir sēnes un meža ogas.

Latvijā ar augļu un dārzeņu pārstrādi nodarbojas 26 pārstrādes uzņēmumi, no kuriem 5 - 6 pārstrādā 80 % augļu un dārzeņu.

3. tabula. Augļu un dārzeņu pārstrādes produktu ražošana, tonnas

Produkti/gads	1996.g.	1997.g.	1998.g.	1999.g.
Augļu un dārzeņu konservi (ieskaitot sēnes), tūkst. t	7.8	9.9	10.0	8.2
Sulas, tūkst. dal	46.7	59.8	54.3	30.1*

*realizētais daudzums

Avots: Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts

Latvijā pašlaik darbojas 4 nozares asociācijas:

- Latvijas Augļkopju asociācija;
- Asociācija "Latvijas Dārznieks";
- Asociācija " Kurzemes dārza ogas";
- Latvijas Dzērveņu audzētāju asociācija.

Valsts atbalsts

Valsts atbalsts augļu un dārzeņu ražošanas attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdiu formā saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Līdzšinējie atbalsta virzieni šajā programmā ir:

- produktīvu ilggadīgo stādījumu ierīkošana;
- atbalsts dārzeņiem segtajās platībās;
- augļu, ogu un dārzeņu produktu tirgus attīstīšana.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Nozares turpmākās attīstības mērķis ir garantēt vietējo augļu un dārzeņu produktu pašnodrošinājumu valstī.

Augļkopība un dārzeņkopība ir atzītas par lauksaimniecības nozarēm ar potenciālām iespējām ražošanas apjomu palielināšanā, konkurētspējīgas produkcijas ražošanā iekšējam un ārējam tirgum.

Sākot ar 2001. gadu augļu un dārzeņu pārstrādes modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija";
- "Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana".

Šobrīd Latvija strādā pie augļu un dārzeņu KTO elementu ieviešanas. 2001. gadā ir paredzēts turpināt darbu pie augļu un dārzeņu ražotāju organizāciju izveides, kā arī turpināt saskaņot ES Kopējās lauksaimniecības politikas likumdošanu augļu un dārzeņu nozarē.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- LR likums "Muitas likums" (11.06.1997);
- LV kvalitātes standarti svaigiem augļiem un dārzeņiem (3. pielikumā). Šie standarti ir spēkā no 1999.gada decembra. Pašreiz standarti ir brīvprātīgi un ļauj ražotājiem sagatavoties jaunajām prasībām. 2002. gadā šie standarti tiks noteikti par obligātiem visās tirdzniecības stadijās kā vietējā tirgū vairumtirdzniecībā, tā arī importa un eksporta produkcijai.

Līdz 31.12.2002. gadam tiks izstrādāts normatīvais dokuments:

- MK noteikumi "Par ražotāju organizācijām".

Administratīvās struktūras

Šobrīd augļu un dārzeņu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai ir izveidota šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija - likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – valsts atbalsta administrēšana;
- **Ieviešot augļu un dārzeņu KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:**
 - atbalsta maksājumu administrēšanu;
 - importa un eksporta licenču izsniegšanu;
 - ražotāju organizāciju atzišana un rīcības programmu izvērtēšana;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra – **ieviešot augļu un dārzeņu KTO mehānismu**, aģentūra veiks intervences pasākumu administrēšanu;
- Augkopības produkcijas kvalitātes valsts kontroles dienests - kvalitātes kontrole iekšējā tirgū;
- Sanitārā robežinspekcija - kvalitātes kontrole muitas punktos;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic importa un vietējā tirgus cenu vākšanu un apkopošanu.
- **Ieviešot ES augļu un dārzeņu KTO mehānismu**, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Augļu un dārzeņu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

a) SVAIGI AUGĻI UN DĀRZEŅI

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības svaigu augļu un dārzeņu jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Ražotāju organizāciju lielums

ES normatīvais akts:

Komisijas regula (EC) Nr.412/97, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus (pielikumā) Padomes regulas (EC) Nr.2200/96 ieviešanai attiecībā uz ražotāju organizāciju atzišanu.

Latvija pieprasa noteikt minimālo ražotāju daudzumu un minimālo realizējamās produkcijas daudzumu ražotāju organizāciju atzišanai: 10 biedri un minimālais realizējamās produkcijas daudzums 0.25 milj. Euro/gadā, vai 5 biedri un minimālais realizējamās produkcijas daudzums 0.5 milj. Euro/gadā, ievērojot ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru.

Pozīcijas pamatojums

Zemnieku saimniecībās, piemājas saimniecībās un personīgajās palīgsaimniecībās pašreiz saražo 98% lauka dārzeņu un 92.3% augļu un ogu. Šo saimniecību realizējamās produkcijas daudzums ir no 1 500 EUR līdz 33 500 EUR.

Pašreiz Latvijā nav Komisijas regulai (EC) Nr.412/97 atbilstošu augļu un dārzeņu ražotāju organizāciju. Latvijā ir 4 ražotāju asociācijas, kuras nākotnē veidos ES likumdošanai atbilstošas ražotāju organizācijas.

Tā kā Latvija ir neliela valsts un ražošanas apjomi ir ierobežoti, tad nav iespējams iesaistīt vienā ražotāju organizācijā 40 ražotājus, kā arī nav iespējams saražot pārdošanai paredzēto produkciju 1.5 milj. EURO apjomā.

2. Atbalsta lieluma izmaiņas

ES normatīvais akts:

Komisijas regula (EC) Nr.20/98, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes regulas (EC) Nr.2200/96 ieviešanai attiecībā uz ražotāju organizāciju atzīšanu.

Latvija pieprasa noteikt atbalstu ražotāju organizāciju veidošanās veicināšanai piecos pārejas gados attiecīgi 10, 10, 8, 6 un 4% līdz RO atzīšanai.

Pozīcijas pamatojums

Šobrīd Latvijā nav nevienas ražotāju organizācijas, kas nodarbotos ar saražotās produkcijas realizāciju. Galvenais ražotāju organizāciju veidošanos veicinošais faktors ir iespēja saņemt atbalstu, kas palīdzēs risināt ražotāju organizāciju biedru saražotās produkcijas realizāciju.

3. Ābolu kvalitātes standarti

ES normatīvais akts:

Komisijas regula (EEC) Nr.920/89, kas nosaka kvalitātes standartus burkāniem, citrusaugļiem un deserta āboliem un bumbieriem un papildina Komisijas regulu (EEC) Nr.58 (III pielikums par kvalitātes standartiem deserta āboliem un bumbieriem).

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas ābolu šķirnes Komisijas regulas (EEC) Nr.920/89 III pielikuma sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru.

A grupa - sarkanās šķirnes - '*Lawfam*';

B grupa - šķirnes ar jauktu sarkanu krāsojumu - '*Auksis*', '*Iedzēnu*', '*Orļik*', '*Rubin*', '*Alro*', '*Antej*', '*Belorusskoje Majinovoje*', '*Talvenauding*', '*Saltanat*', '*Zailijskoje*', '*Rāja*', '*Forele*', '*Ilga*', '*Noris*', '*Stars*', '*Atmoda*', '*Kovaļenkovskoje*';

C grupa - viegli krāsotas un svītrainas šķirnes - '*Koričnoje Novoje*', '*Tiina*', '*Rudens Svītrainais*', '*Melba*', '*Doč Melbi*', '*Wealthy*', '*Žiguļovskoje*'.

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas ābolu un bumbieru šķirnes lielaugļu šķirņu sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru:

āboliem - '*Iedzēnu*', '*Rubin*', '*Sinap Orlovskij*', '*Alro*', '*Koričnoje Novoje*', '*Auksis*', '*Antej*', '*Bogatir*', '*Ilga*', '*Rudens Svītrainais*', '*Zailijskoje*', '*Žiguļovskoje*', '*Tiina*';

bumbieriem - '*Mramornaja*', '*Desertnaja*', '*Rosoņanskaja*', '*Dina*', '*Klapa Mīlule*', '*Vasarine Sviestine*'.

Pozīcijas pamatojums

90% no Latvijā audzēto ābolu un bumbieru šķirņu sortimenta veidojušies no vietējās selekcijas šķirnēm un apkārtējās robežvalstīs audzētajām šķirnēm. Iemesls ir ES valstīs audzēto šķirņu nepietiekošā salcietība Latvijas ziemās, kad temperatūra var sasniegt -30 – -35°C.

4. Plūmju kvalitātes standarti

ES normatīvais akts:

Komisijas regula (EEC) Nr. 1168/1999, kas nosaka ražošanas standartus plūmēm.

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas plūmju šķirnes Komisijas regula (EC) Nr.1168/1999 pielikuma sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru – "*Ave*", "*Rausve*", "*Vengerka Krupnoplodnaja*".

Pozīcijas pamatojums

90% no Latvijā audzēto plūmju šķirņu sortimenta veidojušies no vietējās selekcijas šķirnēm un apkārtējās robežvalstīs audzētajām šķirnēm. Iemesls ir ES valstīs audzēto šķirņu nepietiekošā salcietība Latvijas ziemās, kad temperatūra var sasniegt -30 – -35°C.

b) PĀRSTRĀDĀTI AUGĻI UN DĀRZEŅI

Situācija sektorā

Latvija nepārstrādā tāda veida produktus, kuriem ES ir noteikts atbalsts. Galvenie no ražotājiem pārstrādei iepirktie dārzeņi ir kāposti, bietes, mārrutki, gurķi, bet no augļiem un ogām - āboli, zemenes, upenes.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu <i>acquis communautaire</i> un uzņemties dalībvalsts saistības pārstrādātu augļu un dārzeņu jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

8.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

8.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS **LATVIA** **DRAFT COMMON POSITION**

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. Commission Evaluation

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

20. *Marketing standards for fruit and vegetables (Council Regulation, (EC) No. 2200/96)*

Latvia's Position: Latvia does not present specific requests with regard to marketing standards for fruit and vegetables.

Commission Evaluation: Full implementation of EU marketing standards for fruit and vegetables, including the establishment of the necessary control bodies and mechanisms, is essential for the functioning of the single market. Latvia states that currently standards are voluntary but that they will be made compulsory for all marketing stages both in the retail system of the domestic market and in respect of import/export products, in 2002. Latvia also provides a list of the Latvian standards. However, more detailed plans for practical implementation must be elaborated in order to ensure that any problems with regard to full implementation and enforcement can be identified and adequately remedied in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU marketing standards for fruit and vegetables, including the establishment of the necessary control bodies and mechanisms. The EU takes note of the information on the sector and the implementation plan and timetable submitted by Latvia in respect of marketing standards. Latvia is invited to provide more detailed plans for the practical implementation of EU requirements in this field.

...

Fresh fruit and vegetables

21. *Minimum requirements for the recognition of producer organisations (Council Regulation (EC) No. 2200/96; Commission Regulation (EC) No. 412/97)*

Latvia's Position: The Latvian Government requests that the minimum number of producers and a minimum amount of marketed products necessary for approval of the producer organisations be determined as: 10 members and minimum amount of marketed products of 0.25million/ year, or 5 members and minimum amount of

marketed products 0.5 million /year, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation.

Latvia's Justification: Family farms, household farms and private subsidiary plots together are producing now 98% of field vegetables and 92.3% of fruits and berries. Their amount of marketed products varies from 1500 EUR to 33 500 EUR. Currently, the producer organizations in the sector of fruits and vegetables complying with the Commission Regulation (EC) No 412/97 do not exist in Latvia. There are 4 producer organizations, which will form in the future such organizations as provided by the EU legislation. As Latvia is not a large country and the production volumes are limited, it is not possible to merge 40 producers in one organization as well as it is not possible to yield marketable products in the amount of 1.5 million EUR.

Commission Evaluation: The Latvian Government requests that the minimum criteria for the recognition of producer organisations be applied to Latvia (this is currently the case for Finland, Sweden and Greece - see annex I to Regulation (EC) no 412/97 applying Council Regulation (EC) No. 2200/96). The EU should underline that the thresholds are determined by the Commission through the Management Committee procedure. Therefore, this issue will be addressed after accession.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to set the minimum number of producers for recognition of producer organisations at 10 members and minimum value of marketable production at EURO 0.25 million, or at 5 members and minimum value of marketable production at EURO 0.5 million, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation. The EU considers that the determination of the criteria should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

22. Financial assistance to producers organisations (Council Regulation (EC) No. 2200/96)

Latvia's Position: Latvia requests to fix the aid to the formation of producer organisations during 5 transition years respectively 10%, 10%, 8%, 6% and 4% until recognition of producer organizations (Commission Regulation (EC) No 412/97 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 2200/96 as regards the recognition of producer organisations).

Latvia's Justification: Currently, there are no producer organisations dealing with marketing of products. The basic factor facilitating the development of producer organisations is the possibility to receive aid, which can help to solve problems with the marketing of products manufactured by members of the producer organisation.

Commission Evaluation: Article 14.2.a of Council Regulation (EC) No. 2200/96 allows the Member States, under certain conditions, to subsidise the establishment of producers' organisations and their administrative work. The EU co-finances these subsidies. Article 2 of Commission Regulation (EC) No. 20/98 specifies that these subsidies must be equal, for the first, second, third, fourth and fifth year, to respectively 5%, 5%, 4%, 3% and 2% of the output marketed by each producers' organisation, with a ceiling for this output of €1,000,000. Latvia requests that these percentages be raised to 10%, 10%, 8%, 6% and 4% respectively.

This request refers to the provisions of Article 14.7 of Council Regulation (EEC) No. 746/93. This regulation was adopted due to the anticipated elimination of transitional arrangements following the accession of Spain and Portugal to the EU, on 1 January 1993. The provisions of the regulation have only been included in Article 14 (7) of Regulation 2200/96 as "acquired rights". Therefore, this specific situation cannot apply to Latvia. The EU should invite Latvia to reconsider its request.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to fix the aid to the formation of producer organisations during 5 transition years respectively 10%, 10%, 8%, 6% and 4% until recognition of producer organisations. The EU underlines that the measures applied to Portugal were granted due to the anticipated elimination of transitional arrangements following the accession of Spain and Portugal to the EU, and considers that an extension of Article 14(7) of Council Regulation (EC) No. 2200/96 to Latvia would not be justified. Therefore, the EU invites Latvia to reconsider its request.

23. Apple and pears varieties grown in Latvia (Annex III of the Commission Regulation EEC No. 920/89 (tables 1 and 3))

Latvia's Position: Latvia requests:

1) to enlist the following varieties of apples produced in Latvia into Annex III of the Commission Regulation (EEC) No 920/89, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation.

- Group A – pink varieties – 'Lawfam'.
- Group B – varieties with mixed pink colouring - 'Auksis', 'Iedzēnu', 'Orĵik', 'Rubin', 'Alro', 'Antej', 'Beloruskoje Majinovoje', 'Talvenauding', 'Saltanat', 'Zailijskoje', 'Rāja', 'Forele', 'Ilga', 'Noris', 'Stars', 'Atmoda', 'Kovaļenkovskoje';
- Group C – lightly coloured and streaky varieties - 'Koričnoje Novoje', 'Tiina', 'Rudens Svītrainais', 'Melba', 'Doč Melbi', 'Wealthy', 'Žiguļovskoje'.

2) to enlist the following varieties of apples and pears produced in Latvia among the large-fruited varieties, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation:

- for apples – 'Iedzēnu', 'Rubin', 'Sinap Orlovskij', 'Alro', 'Koričnoje Novoje', 'Auksis', 'Antej', 'Bogatir', 'Ilga', 'Rudens Svītrainais', 'Zailijskoje', 'Žiguļovskoje', 'Tiina';
- for pears – 'Mramornaja', 'Desertnaja', 'Rosonanskaja', 'Dina', 'Klapa Mīlule', 'Vasarine Sviestine'.

Latvia's Justification: 90% of the varieties of apples and pears produced in Latvia have been derived from varieties bred in Latvia and the nearest neighbourhood. It is due to the fact that varieties bred in most EU Member States are not sufficiently frost resistant for Latvian winters where the temperature can reach –30 to –35°C.

Commission Evaluation: The EU marketing standards for apples and pears include in particular a classification of apple varieties according to their colour and a list of apple and pear varieties considered as 'large fruit'. The Latvian requests would require technical adaptations through the Management committee procedure after accession.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request:

1) to enlist the following varieties of apples produced in Latvia into Annex III of the Commission Regulation (EEC) No. 920/89, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation: Group A – pink varieties – 'Lawfam'; Group B – varieties with mixed pink colouring - 'Auksis', 'Iedzēnu', 'Orĵik', 'Rubin', 'Alro', 'Antej', 'Beloruskoje Majinovoje', 'Talvenauding', 'Saltanat', 'Zailijskoje', 'Rāja', 'Forele', 'Ilga', 'Noris', 'Stars', 'Atmoda', 'Kovaļenkovskoje'; Group C – lightly coloured and streaky varieties - 'Koričnoje Novoje', 'Tiina', 'Rudens Svītrainais', 'Melba', 'Doč Melbi', 'Wealthy', 'Žiguļovskoje'.

2) to enlist the following varieties of apples and pears produced in Latvia among the large-fruited varieties, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation: for apples – 'Iedzēnu', 'Rubin', 'Sinap Orlovskij', 'Alro', 'Koričnoje Novoje', 'Auksis', 'Antej', 'Bogatir', 'Ilga', 'Rudens Svītrainais', 'Zailijskoje', 'Žiguļovskoje', 'Tiina'; for pears – 'Mramornaja', 'Desertnaja', 'Rosonanskaja', 'Dina', 'Klapa Mīlule', 'Vasarine Sviestine'.

The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

24. Plum varieties grown in Latvia (Annex of Commission Regulation EEC No. 1168/1999)

Latvia's Position: The Latvian Government requests the inclusion of the following plum varieties grown in Latvia into the list of plums in Annex of the Commission Regulation 1168/1999/EEC, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation – "Ave", "Rausve", "Vengerka Krupnoplodnaja".

Latvia's Justification: 90% of the varieties of plums produced in Latvia have been derived from varieties bred in Latvia and the nearest neighbourhood. It is due to the fact that varieties bred in most EU Member States are not sufficiently frost resistant for Latvian winters where the temperature can reach –30 to –35°C.

Commission Evaluation: The Latvian request would require technical adaptations through the Management committee procedure.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to include the following plum varieties grown in Latvia into the list of varieties of plums in Annex of the Commission Regulation 1168/1999/EEC: "Ave", "Rausve", "Vengerka Krupnoplodnaja". The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SPECIALISED CROPS

...

20. Marketing standards for fruit and vegetables (Council Regulation, (EC) No. 2200/96)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU marketing standards for fruit and vegetables, including the establishment of the necessary control bodies and mechanisms. The EU takes note of the information on the sector and the implementation plan and timetable submitted by Latvia in respect of marketing standards. Latvia is invited to provide more detailed plans for the practical implementation of EU requirements in this field.

...

Fresh fruit and vegetables

...

21. Minimum requirements for the recognition of producer organisations (Council Regulation (EC) No. 2200/96; Commission Regulation (EC) No. 412/97)

The EU takes note of Latvia's request to set the minimum number of producers for recognition of producer organisations at 10 members and minimum value of marketable production at EURO 0.25 million, or at 5 members and minimum value of marketable production at EURO 0.5 million, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation. The EU considers that the determination of the criteria should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

22. Financial assistance to producers organisations (Council Regulation (EC) No. 2200/96)

The EU takes note of Latvia's request to fix the aid to the formation of producer organisations during 5 transition years respectively 10%, 10%, 8%, 6% and 4% until recognition of producer organisations. The EU underlines that the measures applied to Portugal were granted due to the anticipated elimination of transitional arrangements following the accession of Spain and Portugal to the EU, and considers that an extension of Article 14(7) of Council Regulation (EC) No. 2200/96 to Latvia would not be justified. Therefore, the EU invites Latvia to reconsider its request.

23. Apple and pears varieties grown in Latvia (Annex III of the Commission Regulation EEC No. 920/89 (tables 1 and 3))

The EU takes note of Latvia's request:

1) to enlist the following varieties of apples produced in Latvia into Annex III of the Commission Regulation (EEC) No. 920/89, taking into account the procedure of

introducing amendments provided by the EU legislation: Group A – pink varieties – *'Lawfam'*; Group B – varieties with mixed pink colouring – *'Auksis'*, *'Iedzēnu'*, *'Orjik'*, *'Rubin'*, *'Alro'*, *'Antej'*, *'Belorusskoje Majinovoje'*, *'Talvenauding'*, *'Saltanat'*, *'Zaiļijskoje'*, *'Rāja'*, *'Forele'*, *'Ilga'*, *'Noris'*, *'Stars'*, *'Atmoda'*, *'Kovaļenkovskoje'*; Group C – lightly coloured and streaky varieties – *'Koričnoje Novoje'*, *'Tiina'*, *'Rudens Svītrainais'*, *'Melba'*, *'Doč Melbi'*, *'Wealthy'*, *'Žiguļovskoje'*.

2) to enlist the following varieties of apples and pears produced in Latvia among the large-fruited varieties, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation: for apples – *'Iedzēnu'*, *'Rubin'*, *'Sinap Orlovskij'*, *'Alro'*, *'Koričnoje Novoje'*, *'Auksis'*, *'Antej'*, *'Bogatir'*, *'Ilga'*, *'Rudens Svītrainais'*, *'Zaiļijskoje'*, *'Žiguļovskoje'*, *'Tiina'*; for pears – *'Mramornaja'*, *'Desertnaja'*, *'Rosošanskaja'*, *'Dina'*, *'Klapa Mīlule'*, *'Vasarine Sviestine'*.

The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

24. Plum varieties grown in Latvia (Annex of Commission Regulation EEC No. 1168/1999)

The EU takes note of Latvia's request to include the following plum varieties grown in Latvia into the list of varieties of plums in Annex of the Commission Regulation 1168/1999/EEC: *"Ave"*, *"Rausve"*, *"Vengerka Krupnoplodnaja"*. The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

8.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SPECIALISED CROPS

...

19. Marketing standards for fruit and vegetables (Council Regulation, (EC) No. 2200/96)

Latvia's Position: Latvia does not present specific requests with regard to marketing standards for fruit and vegetables.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU marketing standards for fruit and vegetables, including the establishment of the necessary control bodies and mechanisms. The EU takes note of the information on the sector as well as the implementation plan and timetable submitted by Latvia in respect of marketing standards. Latvia is invited to provide more detailed plans for the practical implementation of EU requirements in this field.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide more detailed plans for the practical implementation of EU requirements in fruit and vegetables sector, Latvia submits additional information in the annex **CMO implementation plan**.

...

Fresh fruit and vegetables

...

20. Minimum requirements for the recognition of producer organisations (Council Regulation (EC) No. 2200/96; Commission Regulation (EC) No. 412/97)

Latvia's Position: The Latvian Government requests that the minimum number of producers and a minimum amount of marketed products necessary for approval of the producer organisations be determined as: 10 members and minimum amount of marketed products of 0.25million/ year, or 5 members and minimum amount of marketed products 0.5 million /year, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation.

Latvia's Justification: Family farms, household farms and private subsidiary plots together are producing now 98% of field vegetables and 92.3% of fruits and berries. Their amount of marketed products varies from 1500 EUR to 33 500 EUR. Currently, the producer organizations in the sector of fruits and vegetables complying with the Commission Regulation (EC) No 412/97 do not exist in Latvia. There are 4 producer organizations, which will form in the future such organizations as provided by the EU legislation. As Latvia is not a large country and the production volumes are limited, it is not possible to merge 40 producers in one organization as well as it is not possible to yield marketable products in the amount of 1.5 million EUR.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request to set the minimum number of producers for recognition of producer organisations at 10 members and minimum value of marketable production at EURO 0.25 million, or at 5 members and minimum value of marketable production at EURO 0.5 million. The EU considers that the determination of the criteria should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request to set the minimum number of producers for recognition of producer organisations at 10 members and a minimum value of marketable production at 0.25 MEUR, or at 5 members and a minimum value of marketable production at 0.5 MEUR under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

22. Apple and pears varieties grown in Latvia (Annex III of the Commission Regulation EEC No. 920/89 (tables 1 and 3))

Latvia's Position: Latvia requests:

1) to enlist the following varieties of apples produced in Latvia into Annex III of the Commission Regulation (EEC) No 920/89, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation.

- Group A – pink varieties – '*Lawfam*'.
- Group B – varieties with mixed pink colouring – '*Auksis*', '*Iedzēnu*', '*Orjik*', '*Rubin*', '*Alro*', '*Antej*', '*Beloruskoje Maĵinovoje*', '*Talvenauding*', '*Saltanat*', '*Zaiļijskoje*', '*Rāja*', '*Forele*', '*Ilga*', '*Noris*', '*Stars*', '*Atmoda*', '*Kovaļenkovskoje*';
- Group C – lightly coloured and streaky varieties – '*Koričnoje Novoje*', '*Tiina*', '*Rudens Svītrainais*', '*Melba*', '*Doč Melbi*', '*Wealthy*', '*Žiguļovskoje*'.

2) to enlist the following varieties of apples and pears produced in Latvia among the large-fruited varieties, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation:

- for apples – '*Iedzēnu*', '*Rubin*', '*Sinap Orlovskij*', '*Alro*', '*Koričnoje Novoje*', '*Auksis*', '*Antej*', '*Bogatir*', '*Ilga*', '*Rudens Svītrainais*', '*Zaiļijskoje*', '*Žiguļovskoje*', '*Tiina*';
- for pears – '*Mramornaja*', '*Desertnaja*', '*Rosoņanskaja*', '*Dina*', '*Klapa Mīlule*', '*Vasarine Sviestine*'.

Latvia's Justification: 90% of the varieties of apples and pears produced in Latvia have been derived from varieties bred in Latvia and the nearest neighbourhood. It is due to the fact that varieties bred in most EU Member States are not sufficiently frost resistant for Latvian winters where the temperature can reach –30 to –35°C.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request:

1) to enlist the following varieties of apples produced in Latvia into Annex III of the Commission Regulation (EEC) No. 920/89, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation: Group A – pink varieties – '*Lawfam*'; Group B – varieties with mixed pink colouring – '*Auksis*', '*Iedzēnu*', '*Orjik*', '*Rubin*', '*Alro*', '*Antej*', '*Beloruskoje Maĵinovoje*', '*Talvenauding*', '*Saltanat*', '*Zaiļijskoje*', '*Rāja*', '*Forele*', '*Ilga*', '*Noris*', '*Stars*', '*Atmoda*', '*Kovaļenkovskoje*'; Group C – lightly coloured and streaky varieties – '*Koričnoje Novoje*', '*Tiina*', '*Rudens Svītrainais*', '*Melba*', '*Doč Melbi*', '*Wealthy*', '*Žiguļovskoje*';

2) to enlist the following varieties of apples and pears produced in Latvia among the large-fruited varieties, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation: for apples – '*Iedzēnu*', '*Rubin*', '*Sinap Orlovskij*', '*Alro*', '*Koričnoje Novoje*', '*Auksis*', '*Antej*', '*Bogatir*', '*Ilga*', '*Rudens Svītrainais*', '*Zaiļijskoje*', '*Žiguļovskoje*', '*Tiina*'; for pears – '*Mramornaja*', '*Desertnaja*', '*Rosoņanskaja*', '*Dina*', '*Klapa Mīlule*', '*Vasarine Sviestine*'.

The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

23. Plum varieties grown in Latvia (Annex of Commission Regulation EEC No. 1168/1999)

Latvia's Position: The Latvian Government requests the inclusion of the following plum varieties grown in Latvia into the list of plums in Annex of the Commission Regulation 1168/1999/EEC, taking into account the procedure of introducing amendments provided by the EU legislation – "Ave", "Rausve", "Vengerka Krupnoplodnaja".

Latvia's Justification: 90% of the varieties of plums produced in Latvia have been derived from varieties bred in Latvia and the nearest neighbourhood. It is due to the fact that varieties bred in most EU Member States are not sufficiently frost resistant for Latvian winters where the temperature can reach -30 to -35°C.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request to include the following plum varieties grown in Latvia into the list of varieties of plums in Annex of the Regulation (EC) No. 1168/1999: "Ave", "Rausve", "Vengerka Krupnoplodnaja". The EU considers that this issue should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

8.2.3. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

Sector: fresh fruit and vegetables

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Intervention for fruits and vegetables R.2200/96, Art.23-30 R. 659/97 R. 1492/97	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Fruits and vegetables (fresh).	6 months before accession date/ Upon accession
Aid payments to producer organizations R.2200/96, Art.11-22 R.478/97 R.411/97 R.20/98 R.412/97	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I – Fruits and vegetables (fresh).	6 months before accession date/ Upon accession
Marketing (quality) standards for fruits and vegetables R.2200/96, Art. 2-10 R.2251/92	Exists (voluntary)/ no institution	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Fruits and vegetables (fresh).	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of fruits and vegetables and issuing certificates, confirming product quality and content R.2200/96, R 3223/94, R. 386/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Fruits and vegetables (fresh).	6 months before accession date/ Upon accession

Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3223/94, R. 2190/96	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Fruits and vegetables (fresh).	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Fruits and vegetables (fresh).	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Intervention for fruits and vegetables R.2200/96, Art.23-30 R. 659/97 R. 1492/97	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of fresh fruits and vegetables: on the use of application form and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Aid payments to producer organizations R.2200/96, Art.11-22 R.478/97 R.411/97 R.20/98 R.412/97	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of fresh fruits and vegetables: on the use of application form, on preliminary recognition, on operative programs and funds, on recognition of producer organizations, on control procedures, etc	Application forms. Instructions: receipt and processing of applications, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

Marketing (quality) standards for fruits and vegetables R.2200/96, Art. 2-10 R.2251/92	Does not exist	Law on State Food Control Office.	Instructions on control procedures
Licensing import/export of fruits and vegetables and issuing certificates, confirming product quality and content R.2200/96, R 3223/94, R. 386/90	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of fresh fruits and vegetables: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3223/94, R. 2190/96	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of fresh fruits and vegetables: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on administration of tariff quotas, etc.	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON INTERVENTION

1. To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
2. Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
4. To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
5. To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
6. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits&V
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables (fresh)
RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications	659/97, Art. 5 §1
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	659/97, Art. 5 §3
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	
	Accepting, evaluating tenders and decision-making on acceptability	
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	

	Concluding contracts on renting stores (for public intervention)	
	Approving organizations, companies, stores (where it is necessary)	R.659/97, Art. 11(3)
RSS Market Department – Intervention Division – Animal unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications/tenders	
	valuation of conformity of applications and decision-making (also choosing stores)	
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	
	Concluding private storage contracts	
	Decision-making on successful tenderers and/or concluding contracts (public intervention)	
	Organization of public intervention stocks sale	
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	
	Communications with stores on all the issues of public storage	
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	
	Control of taking-over and following checks	
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	
	Disposal of products for processing or other purposes	R.2200/96, Art. 30(5)
	Checks on final use and destination of products.	R.659/97, Art. 18 R.1492/97, Art. 5
	Check of operations which give a basis for payments	R.659/97, Art. 17 (2),(3)
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department – Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	
	Calculating and paying sums for products bought in process of public intervention	
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention)	

	stocks)	
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	
	Calculating and paying other aid and payments	R.2200/96, Art. 29 (1)
	Calculating and paying advances	
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department - Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	
	Summarization and processing of other necessary information	R.2200/96, Art. 25 R.659/97, Art. 9, 13
	Preparing and sending reports to the Commission	
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	
RSS Information Department - Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	
	Establishing price board, determining methodology and control	

STATE VETERINARIAN SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits&V
State Veterinarian Service - unit for controlling foodstuff	Checking compliance with meat quality requirements (taking for private storage), and classification requirements	
	Controlling meat storage conditions in cold stores	

TABLE ON MARKETING (QUALITY) STANDARDS, CLASSIFICATIONS

The State Food Control Service (the official name will be approved later) will be mainly responsible for fulfilling EC requirements on controlling compliance with marketing (quality) standards;

Unit	Functions	EC legislation	
		Fruits and vegetables	Flowers and live plants
State Food Control Office	Controlling compliance with marketing (quality) standards, classification standards by checks on spot, taking and analysing samples etc, reporting on check results	R.2200/96, Art.7, R.851/2000	R.234/68, Art.5, R.315/68

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Fruit &Veget Fresh
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruit &Veget Fresh
RSS Market Department - Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	
	Control of obligation to export starch in excess of quota	
RSS Market Department - Sugar Quota unit	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	
	Accepting and evaluating proof on export of C sugar	

RSS Department Seed Support unit	Market -	Accepting applications, decision-making	
RSS Department Olive oil unit	Market -	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	
RSS Department Dried fodder unit	Market -	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
		Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
		Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Department Milk Support unit	Market -	Accepting applications, decision-making	
		Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	
		Organization of sales of intervention butter	
		Issuing (publishing) invitations to tender	
		Accounting of stores and butter stored (lists)	
RSS Department Fresh Fruits and Vegetables unit	Market -	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	2200/96, Art. 11.2, 12, 19.2, 19.4 478/97, Art. 2, 4.5, 5, 412/97, Art. 2, 4.6, 411/97, Art. 3, 5.3, 6.2
		Accepting aid applications, evaluation and decision-making	R.20/98, Art. 5, 411/97, Art. 8, 9
RSS Department payment unit	Financial -	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	20/98, Art. 6, 2200/96, Art. 16.2
		Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	
		Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Department	Control	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	411/97, Art. 12.3
		Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks' results	2200/96, Art. 12, 478/97, Art. 4.4, 7.1, 411/97, Art. 5.2, 12.1.
		Participation in drawing the receipt form of potatoes	
		Investigating force-major cases	
		Ensuring administrative control in stores	

	Taking samples and analysis	
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	

RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	2200/96, Art. 12.1, 19.3, 19.4 412/97, Art. 9 478/97, Art. 4.6 411/97, Art. 7.4, 10
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	
	Gathering the information from applicants (organizations)	R.2200/96, Art. 16.2, R.478/97, Art. 6

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables (fresh)
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables (fresh)
RSS Market	Accepting applications and documents	2200/96

Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	2200/96 Art.31
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 3223/94 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.492190/96
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	3223/94 Art.2,3

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	
		EC legislation: Fruits and vegetables (fresh)
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type “first in first served”	3290/94

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	
		EC legislation: Fruits and vegetables (fresh)
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	3223/94

Sector: Products processed from fruits and vegetables

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Support to processors R.2201/96, Art. 2-10 R.449/2001-05-29	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes II – Processed fruits and vegetables.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of processed fruits and vegetables R.2201/96, R 1921/95, R. 386/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Processed fruits and vegetables.	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Processed fruits and vegetables.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. Customs Office. See Table on export-import II – Processed fruits and vegetables.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Support to processors R.2201/96, Art. 2-10 R.449/2001-05-29	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Licensing import/export of processed fruits and vegetables R.2201/96, R 1921/95, R. 386/90	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector processed fruits and vegetables: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector processed fruits and vegetables: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on administration of tariff quotas, etc.	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES II

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Plant and Animal Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Processed Fruits and Vegetables
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Processed Fruits and Vegetables
RSS Market Department – Processed Fruit and Vegetables unit	Accepting applications for aid (support) evaluation of conformance, decision-making	R.2201/96, Art.2-10 R.449/2001
RSS Market Department – Flax and Hemp unit	Accepting applications for aid (support) evaluation of conformance, decision-making	
	Authorization of primary processors	
RSS Market Department – Flowers and Live Plants unit	Accepting applications for assistance (measures to increase the consumption) evaluation of conformance, decision-making	
	Conclusion of contracts	
RSS Financial Department – payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	449/2001
	Calculating penalties if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	449/2001
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,	449/2001

	Carrying out documental and physical checks, reporting on checks' results	499/2001
	Decision on checks of measures in other Member States	499/2001
	Taking samples and analysis	499/2001
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	499/2001
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	499/2001

TABLE ON EXPORT-IMPORT II

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with an Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables processed
Ministry of Agriculture – Crop and Animal Husbandry	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables processed
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	2201/96
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	

	Issuing import and export licences	1921/95 Art.5
	Administering import tariff quotas (except "first in first served")	3290/94
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1921/95 Art.6,7

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables processed
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Fruits and vegetables processed
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

8.3. ES augļu un dārzeņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

8.3.1. ES svaigu augļu un dārzeņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

KTO augļu un dārzeņu nozarē izveidota 1962. gadā, bet 1996. gadā tās režīms atkārtoti (iepriekšējās izmaiņas veiktas 1972. gadā) pārveidots ar mērķi sektoru virzīt uz tirgu, samazinot no tirgus izņemto produktu subsidēšanu (intervence), bet atbalstot ražotāju organizācijas, izmantojot jaunus operatīvos fondus. Sektoram ir raksturīgas straujas piedāvājuma un pieprasījuma svārstības, bet produktiem kopumā ņemtiem – ātra bojāšanās. Režīma **mērķis** ir panākt līdzsvaru starp piedāvājumu un pieprasījumu pie cenām, kas ir diezgan labas ražotājiem, kā arī veicināt specializācijas veidošanos Eiropas Savienības robežās, ņemot vērā arī tirdzniecību ar trešajām valstīm.

ES svaigu augļu un dārzeņu KTO attiecas uz visiem ES audzētiem augļiem un dārzeņiem, izņemot kartupeļus, vīnogas, banānus, saldo kukurūzu, pupiņas un zirņus lopbarībai un olīvas.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	2200/96	Council Regulation on the common organization of the market in fruit and vegetables	Padomes Regula par kopēju augļu un dārzeņu tirgus organizāciju	Nosaka svaigu augļu un dārzeņu KTO pamatelementus (produktu saraksts, uz ko attiecas KTO, ražotāju organizāciju darbības pamatnosacījumi, intervence, tirdzniecība ar trešajām valstīm)
2.	1148/2001	Commission Regulation on checks on conformity to the marketing standards applicable to fresh fruit and vegetables	Komisijas Regula par svaigu augļu un dārzeņu atbilstības tirdzniecības standartiem pārbaudi	Nosaka kvalitātes kontroles procedūras un metodes iekšējā tirgū, eksportam, importam un pārstrādei paredzētajiem produktiem
3.	609/01	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation 2200/96 as regards operational programmes, operational funds and Community financial assistance	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2200/96 piemērošanai attiecībā uz darbības programmām, darbības fondiem un Kopienas finansiālo palīdzību	Nosaka ražotāju organizāciju statusu, darbības fondu izmantošanu, struktūru, darbības programmu apstiprināšanas procedūras, darbības programmu saturu, atbalsta pieteikumu pieņemšanas procedūras, atskaites, kontroles procedūras
4.	412/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation 2200/96 as regards the recognition of producer organizations	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2200/96 piemērošanai attiecībā uz ražotāju organizāciju atzīšanu	Izstrādā nosacījumus, kādiem jāatbilst ražotāju organizācijām, lai tās varētu saņemt atzīšanu

5.	478/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 2200/96 as regards preliminary recognition of producer organizations	Komisijas Regula, ar kuru izstrādāti detalizēti noteikumi Padomes Regulas (EK) 2200/96 piemērošanai attiecībā uz iepriekšēju ražotāju organizāciju atzišanu	Izstrādā nosacījumus, kādiem jāatbilst potenciālajām ražotāju organizācijām, lai tās varētu saņemt iepriekšējo (sākotnējo) atzišanu
6.	20/98	Commission Regulation laying down rules for the application of Council Regulation (EC) No 2200/96 as regards aid to producer organizations granted preliminary recognition	Komisijas Regula, ar kuru izstrādāti noteikumi Padomes Regulas (EK) 2200/96 piemērošanai attiecībā uz atbalstu ražotāju organizācijām, kam piešķirta iepriekšēja atzišana	Nosaka atbalsta lielumu sākotnēji atzītajām ražotāju organizācijām, pieteikumu pieņemšanas un izvērtēšanas procedūras, kā arī soda sankcijas saistību nepildīšanas gadījumā
7.	2717/98	Commission Regulation concerning applications for reimbursement by the Community of expenditure paid by the Member States to producer organisations granted preliminary recognition in the fruit and vegetables sector	Komisijas Regula 2717/98 par pieteikumiem, ko iesniedz dalībvalstis, lai Kopiena atmaksātu izdevumus, ko tās ir maksājušas ražotāju organizācijām, kurām piešķirta iepriekšēja atzišana augļu un dārzeņu nozarē	Paredz dalībvalstu pieteikumu iesniegšanu, lai Kopiena atmaksātu tām izdevumus, ko dalībvalstis maksājušas sākotnēji atzītajām ražotāju organizācijām
8.	544/01	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2200/96 as regards additional financial assistance to operational funds	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas piemērošanai attiecībā uz papildus finansiālo palīdzību operatīvajiem fondiem	Paredz papildus palīdzību ražotāju organizācijām, Kopienai atmaksājot dalībvalstij līdz 50% no finansiālā atbalsta, ko dalībvalstis var veikt ražotāju organizāciju fondos
9.	659/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 2200/96 as regards intervention arrangements in the fruit and vegetables sector	Komisijas Regula, ar kuru izstrādāti detalizēti noteikumi Padomes Regulas 2200/96 piemērošanai attiecībā uz intervences kārtību augļiem un dārzeņiem	Nosaka intervences kārtību, brīvas izdalīšanas procedūras un pārbaudes un sankcijas attiecībā uz izņemšanām

10.	1492/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 2200/96 as regards fixing of the conditions for the distillation of certain fruit withdrawn from the market	Komisijas Regula, ar ko nosaka sīki izstrādātus Padomes Regulas 2200/96 piemērošanas noteikumus attiecībā uz dažu no tirdzniecības izņemtu augļu destilācijas nosacījumiem	Paredz dažu augļu, kas izņemti no tirdzniecības, destilāciju spirtā, izsludinot konkursu vai atklātu izsoli. Nosaka pārbaudes attiecībā uz produktu pārstrādi spirtā
11.	2190/96	Commission Regulation on detailed rules for implementing Council Regulation (EEC) No 1035/72 as regards exports refunds on fruit and vegetables	Komisijas Regula par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas (EEK) 1035/72, kas attiecas uz eksporta kompensācijām par augļiem un dārzeņiem, īstenošanai	Nosaka eksporta kompensāciju veidus, pieteikumu iesniegšanas procedūras, eksporta licenču izsniegšanas kārtību, paredz par eksporta licenču izsniegšanu atbildīgās iestādes izveidošanu
12.	1047/2001	Commission Regulation introducing a system of import licences and certificates of origin and establishing the method for managing tariff quotas for garlic imported from third countries	Komisijas Regula, kas ievieš importa licenču un izcelsmes sertifikātu sistēmu un ievieš tarifu kvotu administrēšanas metodi no trešajām valstīm importētajiem ķiplokiem	Ievieš A un B tarifu kvotu sistēmu, kā arī tradicionālo un netradicionālo importētāju sistēmu, nosaka tarifu kvotu procentuālo sadalījumu starp importētājiem, paredz izcelsmes sertifikāta nepieciešamību
13.	3223/94	Commission Regulation on detailed rules for the application of the import arrangements for fruit and vegetables	Komisijas Regula par sīki izstrādātiem noteikumiem importa kārtības piemērošanai augļiem un dārzeņiem	Paredz informācijas sniegšanu Komisijai par vidējām reprezentatīvajām cenām un kopējiem importētajiem daudzumiem, importa nodevas administrēšanu
14.	1555/96	Commission Regulation on rules of application for additional import duties on fruit and vegetables	Komisijas Regula par noteikumiem papildu importa nodokļu piemērošanai augļiem un dārzeņiem	Paredz papildus nodokļa piemērošanas nosacījumus

15.	2190/96	Commission Regulation on detailed rules for implementing Council Regulation No 1035/72 as regards export refunds on fruit and vegetables	Komisijas Regula par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas 1035/72, kas attiecas uz eksporta kompensācijām augļiem un dārzeņiem, īstenošanai	Paredz noteikumus, kas jāievēro, izmaksājot piešķirtās eksporta kompensācijas augļiem un dārzeņiem
16.	2282/90	Commission Regulation laying down detailed rules for increasing the consumption and utilization of apples and the consumption of citrus fruit	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas attiecībā uz ābolu patēriņa un utilizācijas un citrusaugļu patēriņa veicināšanu	Izstrādā nosacījumus pasākumiem, kas saistīti ar ābolu un citrusaugļu augļu patēriņa veicināšanu, nosaka Kopienas finansiālā atbalsta lielumu un maksājumu administrēšanas procedūras
17.	1332/92	Council Regulation introducing specific measures for table olives	Padomes Regula, kas ievieš īpašus pasākumus galda olīvēm	Paredz īpašus atbalsta pasākumus galda olīvju audzētājiem
18.	3601/92	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of specific measures for table olives	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas attiecībā uz īpašiem pasākumiem galda olīvēm	Izstrādā atbalsta piešķiršanas nosacījumus, nosaka atbalsta lielumu
19.	2467/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation 2200/97 on the improvement of the Community production of apples, pears, peaches and nectarines	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2200/97 piemērošanai attiecībā uz Kopienas ābolu, bumbieru, persiku un nektarīnu produkcijas uzlabošanu	Izstrādā nosacījumus atbalsta piešķiršanai par augļu dārzeņu izrakšanu, nosaka atbalsta lielumu un maksājumu administrēšanas procedūras
20.	1092/01	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation 2200/96 introducing a Community aid scheme for producers of certain citrus fruits	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2200/96 ieviešanai attiecībā uz Kopienas atbalsta shēmas ieviešanu noteiktu citrusaugļu ražotājiem	Ievieš atbalsta sistēmu citrusaugļu ražotājiem

(c) Svaigu augļu un dārzeņu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts ir iemaksājusi šajā fondā gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kuru palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Robežu aizsardzība

Lielākā daļa produktu, ko importē Eiropas Savienība, ir pakļauti nodokļu likmēm, kas uzskaitītas Kopējos Muitas Tarifos. Izņēmums ir produkcija, kas, saistībā ar tirdzniecības līgumu ar trešajām valstīm, ir pakļauta zemākām likmēm. Šādi līgumi ir sekojoši: Eiropas līgums, Vidusjūras valstu tirdzniecības līgums, Lomes Konvencija, kā arī Vispārīgais Priekšrocību Plāns. Nodokļi ir augstāki laikā, kad attiecīgo produkciju iegūst ES. Pārējā periodā nodokļi ir zemāki.

ii.2. Ievešanas cenu sistēma

Lai īstenotu ES saistības par tirgus pieejamību importam no trešajām valstīm, kas noteiktas GATT Urugvajas Raunda noslēguma dokumentā, References Cenu Sistēma tika aizvietota ar Ievešanas Cenu Sistēmu.

Produkti, kas tiek importēti pie noteiktās Ievešanas Cenas vai pie cenas, kas augstāka par to, tiek pakļauti tikai *ad valorem* muitas tarifiem. Ja produkti tiek importēti pie cenas, kas zemāka par Ievešanas Cenu, papildus *ad valorem* muitas tarifam ir jāmaksā arī tarifa ekvivalents. Tas ir noteikts ar mērķi palielināt importa cenu līdz Ievešanas cenu līmenim. Produktiem, ko importē par cenu, kas būtiski atšķiras no Ievešanas Cenas, tiek noteikts augstākais "Maksimālais Tarifu Ekvivalents". Ievešanas Cenu un tarifa ekvivalentu nosaka Urugvajas Raunda noslēguma dokuments. Sešu gadu laikā pēc tā stāšanās spēkā Ievešanas Cena un tarifa ekvivalents ir jāsamazina par 20 %.

ii.3. Importa licences un GATT speciālais drošības pants

Saskaņā ar GATT vienošanos, importa produkcijai drīkst uzlikt *papildus importa nodokli*, ja tā cena ir zemāka par "slietšķņa cenu" vai importa apjoms pārsniedz "slietšķņa apjomu". Šo speciālo drošības pantu drīkst pielietot tikai attiecībā uz tiem produktiem, kas pakļauti Ievešanas cenām. Šī sistēma ir spēkā no 1996. gada 1. septembra.

Importu regulē ar *importa licencēm*, kas, atšķirībā no "slietšķņa apjoma", tiek aprēķinātas, balstoties uz GATT minētajām metodēm. Tās balstās uz tradicionālajiem importa apjomiem un tirgus pieejamību. Gadījumā, ja atsevišķu produktu imports noteiktā laika periodā tiek pārsniegts un ir novērojama nelabvēlīga ietekme uz tirgu, turpmākajam atbilstošā produkta apjomam tiek noteikts papildus nodoklis. Tikai tiem produktiem (skatīt turpmāk), kas jau ir pakļauti "Maksimālajam Tarifu Ekvivalentam", ir noteikts arī papildus nodoklis. Tas līdzvērtīgs 1/3 no Maksimālā Tarifu Ekvivalenta, kam pieskaitīta 1/3 no normālā *Ad valorem* muitas tarifa. Kopš sistēma ir ieviesta, vēl nav bijusi nepieciešamība pielietot papildus nodokli.

Produkti un laika periodi, kas uz patreizējo brīdi ir pakļauti Speciālajam Drošības Pantam:

Āboli	1. maijs- 30. jūnijs
Ķirši	21. maijs- 10. augusts
Gurķi	1. novembris- 30. aprīlis
Citroni	1. septembris- 31. maijs
Mandarīni un tiem līdzīgi hibrīdi	1. novembris- februāra beigas
Apelsīni	1. decembris- 31. maijs
Galda vīnogas	21. jūlijs-20. novembris
Tomāti	Viss gads

ii.4. Tarifu kvotas

Saskaņā ar GATT, režīms nodrošina tarifu kvotu pielietošanu. Pašlaik ir noteikta tarifa kvota 1 000 tonnu mēnesī ķiplokiem, kas audzēti Ķīnā un tiek importēti ES.

Visi importētāji iedalās "tradicionālajos" un "netradicionālajos". Par "tradicionālajiem" importētājiem uzskata tos, kas importējuši ķiplokus vismaz 2 vai 3 iepriekšējos gadus, bet augļus un dārzeņus - vismaz vienu gadu, pie tam vismaz 50 t/gadā. "Netradicionālie" ir pārējie, kas importējuši augļus un dārzeņus vismaz vienu gadu vismaz 50 t/gadā.

Kopējā tarifu kvota tiek sadalīta šādi: 70% tradicionālajiem un 30% netradicionālajiem importētājiem.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība:

Iekšējais režīms izveidots ar mērķi sektoru virzīt uz tirgu, samazinot no tirgus izņemto produktu subsidēšanu un atbalstot ražotāju organizācijas, izmantojot rīcības fondus.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Intervence

Intervences mērķis ir stabilizēt cenas tirdzniecības gados, kad ir pārprodukcija. Intervence nodrošina ražotājiem kompensāciju no Savienības fondiem par šādu augļu un dārzeņu izņemšanu no tirgus: ābolu, aprikožu, meloņu, nektarīnu, persiku, bumbieru, galda vīnogu, arbūzu, klementīnu, citronu, mandarīnu, saldo apelsīnu, baklažānu, ziedkāpostu un tomātu.

Kompensācija tiek maksāta tikai par produkciju, kas atbilst kvalitātes standartiem. No tirgus izņemtā produkcija var tikt izmantota:

- izdalīšanai labdarības organizācijām, slimnīcām, veco ļaužu mājām, skolām, cietumiem utt.;
- rūpnieciskā spirta destilācijai.

Kompensācijai par produktu izņemšanu no tirgus ir noteikts kvantitatīvs ierobežojums:

- 1999/2000. gadā – ne vairāk kā 40% no ražotāju organizāciju pārdotā apjoma katram veidam;
- 2000/2001. gadā – 30%;
- 2001/2002. gadā – 20%;
- 2002/2003. un turpmāk – 10%.

Citrusaugļiem limits attiecīgi ir 35%, 30%, 25%, 20% un 15%.

Āboliem un bumbieriem 10% vietā ir noteikts 8.5% līmenis.

Operācijas, kas saistītas ar produktu izņemšanu no tirgus, izstrādā atzītas ražotāju organizācijas (RO). Ražotājiem, kas nav RO biedri, tomēr ir iespējams saņemt kompensāciju. Šajā gadījumā tā tiek samazināta par 10%, jo RO ietur rīcības izdevumus.

(4) Tirdzniecības standarti

Noteiktam daudzumam svaigu dārzeņkopības produktu ir noteikti Eiropas Savienības tirdzniecības standarti. Tirdzniecības standarti tiek noteikti ar mērķi atvieglot tirdzniecības apstākļus importētājiem, eksportētājiem un vairumtirgotājiem, kā arī apmierināt patērētāju prasības pēc produktu kvalitātes drošības. Standarti noteikti produktiem visās to izplatīšanas stadijās, sākot ar ražotāju produkcijas iesaiņošanas ēku līdz pat mazumtirdzniecības veikalēm, kā arī importam un eksportam. Izņēmums ir produktu realizācija saimniecībā un tā produkcijas daļa, kas paredzēta pārstrādei.

Standarti ietver kvalitātes, izmēra, marķēšanas, iesaiņošanas un pasniegšanas patērētājam kritērijus. Tie paredz trīs kvalitātes klases- ekstra, I klase un II klase. Katram produktu veidam ir noteiktas minimālās kvalitātes prasības atbilstoši katrai kvalitātes klasei. Klasifikācija atvieglo tirdzniecības apstākļus importētājiem, eksportētājiem un vairumtirgotājiem, kā arī palīdz apmierināt patērētāju prasības.

Eiropas Savienības dalībvalstis ir atbildīgas par šo standartu stāšanos spēkā.

Tirdzniecības standartiem pakļautie produkti:

Augļi		
Āboli	Mandarīni	Plūmes
Aprikozes	Melones	Mandarīni
Ķirši	Nektarīni	Zemenes
Citrusaugļi	Apelsīni	Galda vīnogas
Klementīni	Persiki	Arbūzi
Kivi augļi	Bumbieri	Citroni
Dārzeni		
Artišoki	Kāposti	Sīpoli
Sparģeļi	Burkāni	Lobāmie zirņi
Baklažāni	Ziedkāposti	Spināti
Avokado	Selerija	Saldie pipari
Pupiņas	Cīgoriņi	Tomāti
Briseles kāposti	Courgettes	Loki
Ķiploki	Gurķi	Salāti
Rieksti		
Mandeles	Lazdu rieksti	Valrieksti

(5) Ražotāju organizācijas un rīcības programmas un fondi

Ražotāju organizācijas

Pārveidotā režīma ietvaros būtiski pastiprināta ir Ražotāju Organizāciju (RO) nozīme. RO ir pieejama intervence (par to lasīt iepriekš), tām ir jāizveido jauni rīcības fondi, lai būtu iespējams izstrādāt rīcības programmu. Ražotāji var piederēt vai nu pie vienkāršas, "universālas" RO, kas nodarbojas ar visu svaigo produkciju, vai arī pie specializētas RO, kas dalās sešās specializētās grupās:

- augļi;
- dārzeni;
- produkti, kas paredzēti pārstrādei;
- citrusaugļi;
- rieksti;
- sēnes.

Rīcības programmas un fondi

Lai piekļūtu Eiropas Savienības fondiem, RO jāizstrādā rīcības programma. Izmaksas, kas saistītas ar rīcības programmas izveidošanu, 50 % apmērā apmaksās Eiropas Savienība. Atlikušos 50 % apmaksās RO, izmantojot rīcības fondus, ko veido RO dalībnieku iemaksas. Rīcību programmu mērķiem ir jābūt sekojošiem:

- veicināt audzēšanas prakses, ražošanas tehnikas un apkārtējai videi draudzīgu atkritumu vadības prakses pielietošanu ar mērķi aizsargāt ūdens, augsnes un ainavas kvalitāti un saglabāt un/vai veicināt bioloģisko daudzveidību;
- izstrādāt finansiālus aprēķinus, noskaidrojot nepieciešamo tehnisko un cilvēku resursu ietilpību, kas nepieciešama, lai nodrošinātu pārbaudes augu atbilstībai veselības standartiem un noteikumiem, kā arī maksimāli pieļaujamo atlieku līmeni.

Papildus būtu jāiekļauj arī daži no sekojošiem mērķiem:

- nodrošināt ražošanas plānošanu un piemērotību pieprasījumam, jo īpaši kvalitātes un kvantitātes ziņā;

- veicināt piedāvājuma un RO dalībnieku saražotās produkcijas tirdzniecības izvietojuma koncentrēšanos;
- samazināt ražošanas izmaksas un stabilizēt ražotāju cenas;
- uzlabot produkcijas kvalitāti, palielinot produktu komerciālo vērtību, radot organisko produktu līnijas; veicināt integrēto vai citu apkārtējai videi atbilstošu ražošanu, samazināt no tirgus izņemamo produktu apjomu.

Pusi no rīcības programmas realizēšanai nepieciešamajiem finansēšanas līdzekļiem sniedz ES, tomēr šī summa nevar būt lielāka par 4.1% no RO tirdzniecības apgrozījuma. Atlikusī summa sedzama no RO rīcības fonda. Rīcības fondā naudu iemaksā RO dalībnieki, atkarībā no tās produkcijas daudzuma vai vērtības, ko tie realizējuši ar RO starpniecību.

8.3.2. ES KTO pārstrādātu augļu un dārzeņu sektora pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

KTO pārstrādātu augļu un dārzeņu nozarē tika izveidota 1968.gadā, bet reāli ieviesta tikai 1977. gadā. 1996.gadā tika veiktas reformas, lai stiprinātu ražotāju organizāciju lomu, ieviestu palīdzības shēmu pārstrādei ar **mērķi** kompensēt pārstrādātājiem augstās izmaksas par izejvielām, kas saražotas Kopienā, tādējādi palielinot pārstrādātāju konkurētspēju pasaules tirgū.

Tas tiek panākts, aizsargājot iekšējo tirgu no lēta trešo valstu produktu importa, nosakot sliedzošu cenu, ieviešot ierobežotus intervences pasākumus un eksporta atmaksu sistēmu. Reformu rezultātā izveidota sistēma, kas sniedz palīdzību tikai tiem augļu un dārzeņu pārstrādātājiem, kas noslēguši piegādes līgumus ar vietējām augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumen-ta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	2201/96	Council Regulation on the common organization of the markets in processed fruit and vegetables products	Padomes Regula par kopēju pārstrādātu augļu un dārzeņu tirgu organizāciju	Nosaka pārstrādātu augļu un dārzeņu KTO pamatelementus – subsīdijas pārstrādātājiem, tirdzniecību ar trešajām valstīm, īpašos pasākumus
2.	449/2001	Commission Regulation laying down detailed rules for applying Council Regulation (EC) No 2201/96 as regards the aid scheme for products processed from fruit and vegetables	Komisijas Regula, kas ievieš detalizētus noteikumus attiecībā uz atbalsta shēmu pārstrādātiem augļiem un dārzeņiem	Nosaka produktus, uz kuriem attiecas atbalsts, tirdzniecības gadus, līgumu slēgšanu, ziņojamo informāciju, atbalsta piešķiršanas kārtību, kontroli un soda sankcijas
3.	525/77	Commission Regulation establishing a system of production aid for tinned pineapple	Komisijas Regula, ar kuru izstrādāti detalizēti noteikumi Padomes Regulas (EK) 2200/96 piemērošanai attiecībā uz iepriekšēju ražotāju organizāciju atzīšanu	Ievieš pamatnosacījumus atbalsta piešķiršanai
4.	2077/85	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of the system of production aid for tinned pineapple	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas ražošanas palīdzības sistēmas piemērošanai konservētiem ananāsiem	Nosaka produktus, uz kuriem attiecas palīdzība, pieteikumu iesniegšanas kārtību, atbalsta izmaksāšanas kārtību, Komisijai ziņojamo informāciju
5.	1764/86	Commission Regulation (EEC) on minimums quality requirements for tomato-based products eligible for production aid	Komisijas Regula, kas nosaka minimālās kvalitātes prasības tomātiem, lai pretendētu uz palīdzību	Nosaka tomātu pārstrādes produktu minimālās kvalitātes prasības
6.	2053/89	Commission Regulation (EEC) laying down detailed rules for the application of the minimum import price system for certain processed cherries	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas minimālās importa cenu sistēmas ieviešanai pārstrādātiem ķiršiem	Ievieš minimālās cenas noteikšanas metodes un kontroles kārtību pārstrādātiem ķiršiem

7.	2054/89	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of the minimums import price system for dried grapes	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas minimālās importa cenu sistēmas ieviešanai žāvētām vīnogām	Ievieš minimālās cenas noteikšanas metodes un kontroles kārtību žāvētām vīnogām
8.	2319/89	Commission Regulation on minimum quality requirements for Williams and Rocha pears in syrup and in natural fruit juice eligible for the production aid scheme	Komisijas Regula, kas nosaka minimālās kvalitātes prasības Williams un Rocha bumbieriem sīrupā un dabīgajā augļu sulā, lai pretendētu uz palīdzību	Nosaka bumbieru pārstrādes produktu minimālās kvalitātes prasības
9.	2320/89	Commission Regulation of minimum quality requirements for peaches in syrup and peaches in natural fruit juice for the application of the production aid scheme	Komisijas Regula, kas nosaka minimālās kvalitātes prasības persikiem sīrupā un persikiem dabīgajā augļu sulā, lai pieteiktos uz palīdzību	Nosaka persiku pārstrādes produktu minimālās kvalitātes prasības
10.	2252/92	Commission Regulation laying down detailed rules for applying the special scheme for raspberries intended for processing	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas speciālas shēmas piemērošanai pārstrādei paredzētajām avenēm	Nosaka ražotāju organizācijas, kurām piešķirama palīdzība, Komisijai sniedzamo informāciju, sektora konkurētspējas uzlabošanas programmas saturu un atbalsta izmaksas kārtību
11.	399/94	Council Regulation concerning specific measures for dried grapes	Padomes Regula attiecībā uz īpašiem pasākumiem žāvētām vīnogām	Nosaka atbalsta lielumu un finansējamos pasākumus
12.	1905/94	Commission Regulation on detailed rules for the application of Council Regulation No 399/94 concerning specific measures for dried grapes	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 399/94 piemērošanai attiecībā uz īpašiem pasākumiem žāvētām vīnogām	Nosaka ražotāju organizācijas, kurām piešķirama palīdzība, Komisijai sniedzamo informāciju, finansējamos pasākumus, kvalitātes uzlabošanas pasākumu administrēšanas sistēmu
13.	1429/95	Commission Regulation on implementing rules for export refunds on products processed from fruit and vegetables other than those granted for added sugars	Komisijas Regula par augļu un dārzeņu pārstrādes produktu eksporta kompensāciju, izņemot tos, kas piešķirtas par pievienoto cukuru, īstenošanas noteikumiem	Nosaka eksporta licenču izsniegšanas kārtību, produktus, kuriem piešķirama kompensācija, nepieciešamā informācija

14.	1591/95	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of export refunds to glucose and glucose syrup used in certain products processed from fruit and vegetables	Komisija Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas attiecībā uz eksporta kompensāciju piemērošanu glikozei un glikozes sīrupam, ko izmanto noteiktos augļu un dārzeņu pārstrādes produktos	Nosaka produktus, kuriem piešķirama kompensācija
15.	1921/95	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of import licences for products processed from fruit and vegetables	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas importa licenču sistēmas piemērošanai augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem	Nosaka importa licenču izsniegšanas kārtību, informācijas sniegšanas kārtību un produktu sarakstu, kuriem izsniedz importa licences
16.	2315/95	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of export refunds to certain sugars covered by the common organization of the market in sugar used in certain products processed from fruit and vegetables	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas eksporta atmaksu piemērošanai noteiktiem cukuriem, kas ietilpst cukura KTO un kas izmantoti noteiktos augļu un dārzeņu pārstrādes produktos	Nosaka produktus, kuriem izmaksājama kompensācija, eksporta licenču saturu, kontroles kārtību
17.	2202/96	Council Regulation introducing a Community aid scheme for producers of certain citrus fruit	Padomes Regula, kas ievieš palīdzības sistēmu noteiktu citrusaugu augļu ražotājiem	Nosaka produktus, uz kuriem attiecas īpašie pasākumi, nosacījumus atbalsta piešķiršanai, atbalsta lielumu, pārbaudes un sankcijas
18.	956/97	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2201/96 with regard to specific measures applicable to processed asparagus	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas Nr. 2201/96 ieviešanai attiecībā uz īpašiem pasākumiem, kas attiecas uz pārstrādātiem sparģeļiem	Ievieš nosacījumus, kādiem jāatbilst ražotāju organizācijām, lai saņemtu īpašo statusu, īpašo pasākumu programmu saturu, programmu izvērtēšanas kārtību, atbalsta izmaksāšanas kārtību, pārbaudes un sankcijas

19.	464/99	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2201/96 as regards aid arrangements for prunes	Komisijas Regula, kas paredz sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2201/96 piemērošanai attiecībā uz palīdzības kārtību žāvētām plūmēm	Nosaka produktus, kuriem piešķirama palīdzība, minimālās cenas noteikšanas kārtību, pārbaudes kārtību, obligātās kvalitātes prasības plūmēm
20.	1573/99	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2201/96 as regards characteristics of dried figs qualifying for aid under the production aid scheme	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2201/96 piemērošanai attiecībā uz žāvētu vīgu īpašībām, kas saskaņā ar ražošanas palīdzības sistēmu pretendē uz palīdzību	Nosaka vīgu kvalitātes prasības, lai pretendētu uz palīdzību, un pārbaudes procedūras
21.	1621/99	Commission Regulation laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2201/96 as regards aid for the cultivation of grapes to produce certain varieties of dried grapes	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas padomes Regulas 2201/96 piemērošanai attiecībā uz palīdzību vīnogu audzēšanai, kas paredzētas noteiktu žāvēto vīnogu šķirņu ražošanai	Nosaka datu bāzes ieviešanas nepieciešamību, minmālos produkcijas daudzumus un ražu, lai tiktu piešķirts atbalsts, pieteikumu iesniegšanas kārtību, līgumu slēgšanas kārtību starp ražotājiem un pārstrādātājiem, pārbaudes un sankcijas, Komisijai ziņojamo informāciju, minmālās vīnogu kvalitātes prasības
22.	1622/99	Commission Regulation laying down detailed rules for applying Council Regulation No 2201/96 as regards aid scheme for the storage of unprocessed dried grapes and unprocessed dried figs	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2201/96 piemērošanai attiecībā uz nepārstrādātu žāvētu vīnogu un nepārstrādātu žāvētu vīgu uzglabāšanas shēmu	Ievieš prasības, kādām jāatbilst uzglabāšanas noliktavām, lai pretendētu uz palīdzību, nosaka produktu iepirkšanas termiņus, līgumu slēgšanas kārtību, tenderu uzaicināšanas kārtību, pieteikumu saturu un iesniegšanas kārtību, Komisijai ziņojamo informāciju, pārbaudes un sankcijas

23.	1666/99	Commission Regulation laying down detailed rules for applying Council Regulation No 2201/96 as regards the minimum marketing characteristics for certain varieties of dried grapes	Komisijas Regula, kas nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Regulas 2201/96 piemērošanai attiecībā uz dažu žāvētu vīnogu šķirņu obligātām tirdzniecības īpašībām	Nosaka minimālās kvalitātes prasības žāvētām vīnogām
-----	---------	--	---	--

(c) Pārstrādātu augļu un dārzeņu sektora KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/importi)

(i) Mehānisma būtība

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kura palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi un situācija tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Importa licences

Importa licences ir nepieciešamas noteiktiem augļu un dārzeņu pārstrādes produktiem. Licences derīgas trīs mēnešus un tiek izsniegtas, pamatojoties uz pārstrādātāja iesniegtu pieteikumu.

ii.2. Nodokļu likmes

Augļu un dārzeņu pārstrādes produktu importa produkcija tiek aplikta ar Kopējos Muitas Tarifos noteiktajām nodokļu likmēm. Tomēr, saskaņā ar tirdzniecības līgumiem ar trešajām valstīm, ir izmantojamas arī zemākas nodokļu likmes.

ii.3. Minimālo importa cenu sistēma

Minimālo importa cenu sistēma nosaka minimālo importa cenu. Ievedot noteiktus pārstrādes produktus, it īpaši ķiršu un žāvēto vīnogu izstrādājumus, minimālā cena tiek pielietota uz robežas. Līdzīgu pasākumu var piemērot pārstrādātām ogām, kuras ieved no noteiktām Austrumeiropas zemēm un kuras ir paredzētas vēl tālākai pārstrādei. Lai atvieglotu augļu un ogu pārstrādes produktu izvešanu, var tikt noteikts atbalsts, kas izlīdzinātu starpību starp Kopienas un pasaules tirgus cenām.

ii.4. Eksporta atmaksas

Eksporta atmaksas tiek maksātas, pamatojoties uz Kopienas un trešo valstu tirgus cenām, lai palielinātu to produktu konkurētspēju, kas tiek eksportēti uz trešajām valstīm. Eksporta atmaksas tiek maksātas par pārstrādātiem tomātiem, konservētiem ķiršiem, ķiršiem cukurā, pārstrādātiem zemesriekšiem un noteiktām tīrām apelsīnu sulām. Atmaksas var tikt noteiktas arī, pamatojoties uz procentuālo cukura daudzumu pārstrādes produktos. Saskaņā ar GATT (Vispārējo vienošanos par tirdzniecību un tarifiem) sešu gadu periodā no 1995. līdz 2000.gadam subsidētais produkcijas apjoms bija jāsamazina par 21%, bet ar to saistītie izdevumi – par 36%.

(3) Ražošanas ierobežošanas pasākumi

Ražošanu ierobežojošie pasākumi tiek veikti ar mērķi izvairīties no pārprodukcijas, tādējādi nodrošināt zināmu cenu līmeni iekšējā ES tirgū. Sākot ar 2001. gadu iepriekšējo

trīs produktu grupu ražošanas kvotu vietā tiek noteikta viena Kopienas kvota, kas tiek sadalīta pa dalībvalstīm, kuras šo kvotu var sadalīt apakškvotās. Ja Kopienas noteiktā kvota tiek pārsniegta, atbalsts nākamajam tirdzniecības gadam tiek samazināts tajās dalībvalstīs, kuras pārsniegušas kvotu, atkarībā no pārsniegtā daudzuma. Atbalsta lielums ir EUR 34.5/t par svaigiem tomātiem neatkarīgi no pārstrādes produkta. 2000/2001. gadam kvota ir 8 251 455 t. Atbalsts tiek maksāts ražotāju organizācijām, kas to savukārt maksā audzētājiem. Minimālā cena vairs nepastāv, un ražotājs un pārstrādātājs var brīvi vienoties par pārdošanas cenu. Līdzīga sistēma izveidota arī persikiem un bumbieriem, kā arī citrusaugļiem.

(4) Tiešie maksājumi

Tiešie maksājumi augļu un dārzeņu sektorā izpaužas kā platību jeb tā saucamie hektārmaksājumi. Hektārmaksājumi svaigu augļu un dārzeņu sektorā tika piemēroti 1990. gadā vīnogām, kas paredzētas žāvētu vīnogu ražošanai (piem., rozīnes). Atbalsts kopš tā laika tiek maksāts, pamatojoties uz gada vidējo ražu noteiktā reģionā. Atbalsts tiek noteikts maksimāli 53 00 ha, ja šī platība tiek pārsniegta, atbalsts tiek samazināts. Ir noteikta minimālā raža, kādai jābūt, lai saņemtu atbalstu.

(5) Atbalsts pārstrādātājiem

Atbalsts tiek maksāts augļu un dārzeņu pārstrādātājiem, kas ir parakstījuši līgumu ar ražotājiem un maksā ražotājiem vismaz minimālo noteikto cenu par izejvielām. Atbalsts tiek maksāts par žāvētu vīgu, žāvētu plūmju, persiku, bumbieru un tomātu pārstrādi. Kā izejvielām, tā arī pārstrādes produktiem jāatbilst minimālajām kvalitātes prasībām, kas noteiktas regulās. Atbalsts tiek piešķirts arī konservētiem ananāsiem, tikai saskaņā ar atšķirīgiem nosacījumiem. Minimālā cena tiek noteikta atkarībā no iepriekšējā tirdzniecības gadā noteikto cenu un svaigo augļu un dārzeņu cenu izmaiņām. Nosakot atbalsta lielumu, vērā tiek ņemtas atšķirības starp minimālo cenu un cenām galvenajās konkurējošajās valstīs un ārējās tirdzniecības apjomu.

(6) Īpašie pasākumi

Īpašie pasākumi ir paredzēti tādu produktu konkurētspējas palielināšanai, kuriem ir īpaša nozīme noteiktā reģionā un to ražošana vērsta uz realizāciju starptautiskajos tirgos. Šāda palīdzība līdz šim tikusi piešķirta avenēm, žāvētām vīnogām, sparģeļiem.

(7) Uzglabāšanas atbalsts

Uzglabāšanas atbalsts tiek maksāts atzītām uzglabāšanas aģentūrām, kas iepērk žāvētas vīnogas un žāvētas vīģes tirdzniecības gada pēdējos divos mēnešos, ja tās atbilst kvalitātes prasībām. Tās vēlāk tiek pārdotas vai nu patēriņam, vai lopbarībai, vai destilācijai.

8.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu Latvijai attiecībā uz svaigu augļu un dārzeņu ražošanu nav ekonomisku pierādāmo tēžu, bet ir vairākas argumentējamas un pamatojamas tēzes attiecībā uz valsts administratīvo kapacitāti KTO īstenošanā. Papildus spējai īstenot šo valsts administratīvo kapacitāti, Latvija, līdz ar iestāšanos ES, izvirza savas prasības attiecībā uz augļu un dārzeņu ražotāju organizācijām, to daudzumu un darbību veicinošiem pasākumiem. Tāpat Latvija pieprasa atsevišķu augļu šķirņu iekļaušanu atbilstošās regulās.

Latvija pieprasa noteikt minimālo ražotāju daudzumu un minimālo realizējamās produkcijas daudzumu ražotāju organizāciju atzīšanai: 10 biedri un minimālais realizējamās produkcijas daudzums 0.25 milj. Euro/gadā vai 5 biedri un minimālais realizējamās produkcijas daudzums 0.5 milj. Euro/gadā, ievērojot ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru.

Latvija pieprasa noteikt atbalstu ražotāju organizāciju veidošanās veicināšanai piecos pārejas gados attiecīgi 10, 10, 8, 6 un 4% līdz to atzīšanai.

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas ābolu šķirnes Komisijas regulas (EEC) Nr.920/89 III pielikuma sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru:

A grupa - sarkanās šķirnes - 'Lawfam';

B grupa - šķirnes ar jauktu sarkanu krāsojumu - 'Auksis', 'Iedzēnu', 'Orjik', 'Rubin', 'Alro', 'Antej', 'Belorusskoje Maĭnovoje', 'Talvenauding', 'Saltanat', 'Zaiļijskoje', 'Rāja', 'Forele', 'Ilga', 'Noris', 'Stars', 'Atmoda', 'Kovaļenkovskoje';

C grupa - viegli krāsotas un svītrainas šķirnes - 'Koričnoje Novoje', 'Tiina', 'Rudens Svītrainais', 'Melba', 'Doč Melbi', 'Wealthy', 'Žiguļovskoje'.

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas ābolu un bumbieru šķirnes lielaugļu šķirņu sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru:

āboliem - 'Iedzēnu', 'Rubin', 'Sinap Orlovskij', 'Alro', 'Koričnoje Novoje', 'Auksis', 'Antej', 'Bogatir', 'Ilga', 'Rudens Svītrainais', 'Zaiļijskoje', 'Žiguļovskoje', 'Tiina';

bumbieriem - 'Mramornaja', 'Desertnaja', 'Rosoganskaja', 'Dina', 'Klapa Mīlule', 'Vasarine Sviestine'.

Latvija pieprasa iekļaut šādas Latvijā audzētas plūmju šķirnes Komisijas regulas (EC) Nr.1168/1999 pielikuma sarakstā, ņemot vērā ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru - "Ave", "Rausve", "Vengerka Krupnoplodnaja".

(1) Valsts administratīvā kapacitāte KTO īstenošanā

Latvija būs spējīga administrēt atbalsta maksājumus.

Latvijas būs spējīga veikt importa un eksporta licenču izsniegšanu.

Latvija būs spējīga veikt ražotāju organizāciju atzīšanu un rīcības programmu izvērtēšanu.

Latvija būs spējīga veikt intervences pasākumu administrēšanu.

Latvija būs spējīga veikt importa un vietējā tirgus cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

(b) Pārstrādāti augļi un dārzeņi

Saskaņā ar Latvijas pozīcijas dokumentu Latvijai attiecībā uz pārstrādātu augļu un dārzeņu ražošanu nav ekonomisku pierādāmo tēžu ir, bet ir tēzes, kas ir jāargumentē un jāpamato attiecībā uz valsts administratīvo kapacitāti KTO īstenošanā.

(1) Valsts administratīvā kapacitāte KTO īstenošanā

Latvija būs spējīga administrēt atbalsta maksājumus.

Latvijas būs spējīga veikt importa un eksporta licenču izsniegšanu.

Latvija būs spējīga veikt ražotāju organizāciju atzīšanu un rīcības programmu izvērtēšanu.

Latvija būs spējīga veikt intervences pasākumu administrēšanu.

Latvija būs spējīga veikt importa un vietējā tirgus cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Ekonomiskās attīstības scenāriji

Izvēlēto scenāriju apraksts ir dots nodaļā "Pozīcijas īstenošanas scenāriji". Šos scenārijus var iedalīt divu veidu blokos. Pirmā bloka scenāriji pamatojas uz tēzi, ka Latvija neiestāsies ES, bet otrā bloka scenārijs balstās uz pieņēmumu, ka Latvija 2004. gadā iestāsies Eiropas Savienībā.

Pirmajā blokā (Latvija neiestāsies ES) ir viens scenārijs – Bāzes scenārijs (BA), kas tiek balstīts uz pieņēmumu, ka Latvijā līdz 2007. gadam pastāvēs pašreizējā Latvijas lauksaimniecības politika, t.i., valstī tiks saglabāts esošais nacionālais atbalsts. Kaut arī šajā scenārijā nav iekļautas augļu un dārzeņu ražošanas kultūras, tomēr tās tiks iekļautas kopējā modelī, jo, kā tas tiks aprakstīts par šo nozaru iekļaušanu pārējos scenārijos, šo nozaru iekļaušana kopējos aprēķinos ir korektu aprēķinu veikšanas priekšnosacījums. Tātad, pie BA scenārija ir jāpievērš uzmanību tiešajam valsts atbalstam.

Attiecībā uz dārzeņu audzēšanas nozari, valsts tiešais atbalsts 1999. un 2000. gadā tika piešķirts slēgto platību dārzeņiem 4000 Ls/ha apmērā, tas pieaug līdz 4300 Ls/ha 2001. gadā un tiek pieņemts kā nemainīgs atbalsts segtajiem dārzeņiem līdz 2007. gadam. Savukārt atklātā lauka dārzeņiem, kuriem tiešais valsts atbalsts līdz 2007. gadam tiek plānots 2001. gada piešķirtā atbalsta apjomā, ir un saglabāsies 7.10 Ls/ha apmērā.

Tiešais Latvijas valsts atbalsts augļu un ogu ražošanai, kas 2000. gadā bija lielāks nekā 1999. gadā (skat. 1. tabulu), bet uz 2001. gadu tomēr ir samazinājies visām aprēķinos iekļautajām kultūrām, izņemot plūmes (zemenēm 2001. gadā vispār nav paredzēts tiešais atbalsts), kurām tiešais atbalsts palielināts no 10.18 Ls/ha uz 12.22 Ls/ha. Arī turpmākam laika periodam līdz 2007. gadam ir paredzēts, ka atbalsta apjomi saglabāsies 2001. gada līmenī (skat. 1. tabulu).

Pārējie scenāriji, kas balstās uz tēzi, ka Latvija 2004. gadā iestāsies ES, bet līdz tam brīdim pastāvēs pašreizējā Latvijas lauksaimniecības politika (skat. scenāriju aprakstus nodaļā "Pozīcijas īstenošanas scenāriji"). Augļu un dārzeņu ražošanas nozarē visi EU scenāriji būs vienādi. Šo scenāriju atšķirība balstās uz pieņēmumiem par dažādiem references apjomiem, par kuriem tiek maksāts finansiālais atbalsts, kura šīnī gadījumā nav, jo patreizējā ES KLP nav augļu un dārzeņu ražošanas apjoma vai platību ierobežojošu mehānismu, kā arī nav paredzēts nekāda veida tiešais atbalsts. EU scenārijos ir paredzēts, ka līdz iestājam ES Latvijā pastāvēs Latvijas augļu un dārzeņu ražotāju cenas, bet pēc iestājas, no 2004. gada – ES dārzeņu un augļu ražotāju cenas.

1. tabula. Tiešais valsts atbalsts augļu un ogu ražošanai

Nozare	Latvijā									Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004*	2005*	2006*	2007*	2004	2005	2006	2007
	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	LVL/ha	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T
Augkopība													
Sīpoli	-	-	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	-	-	-	-
Tomāti	4000,00	4000,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	-	-	-	-
Gurķi-atkl.lauka	-	-	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	-	-	-	-
Gurķi –slēgt.plat.	4000,00	4000,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	4370,00	-	-	-	-
Kāposti	-	-	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	-	-	-	-
Burkāni	-	-	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	7,10	-	-	-	-
Zemenes	65,15	339,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Āboli	3,26	17,01	14,48	14,48	14,48	14,48	14,48	14,48	14,48	-	-	-	-
Bumbieri	4,30	22,46	16,28	16,28	16,28	16,28	16,28	16,28	16,28	-	-	-	-
Plūmes	1,95	10,18	12,22	12,22	12,22	12,22	12,22	12,22	12,22	-	-	-	-
Upenes	17,00	88,70	38,16	38,16	38,16	38,16	38,16	38,16	38,16	-	-	-	-

2. tabula. Ražotāju cenas

Nozare	Latvijā									Eiropas Savienībā			
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	LVL/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T	EIRO/T
Augkopība													
Sīpoli	85,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	229,09	229,09	229,09	229,09
Tomāti	423,00	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	425,45	425,45	425,45	425,45
Gurķi-atkl.lauka	205,00	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	203,00	550,91	550,91	550,91	550,91
Gurķi –slēgt.plat.	398,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	425,45	425,45	425,45	425,45
Kāposti	74,60	74,60	74,60	74,60	74,60	74,60	74,60	74,60	74,60	207,27	207,27	207,27	207,27
Burkāni	72,80	72,80	72,80	72,80	72,80	72,80	72,80	72,80	72,80	215,74	215,74	215,74	215,74
Zemenes	500,00	480,00	480,00	480,00	480,00	480,00	480,00	480,00	480,00	1281,82	1281,82	1281,82	1281,82
Āboli	81,60	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00	245,45	245,45	245,45	245,45
Bumbieri	158,10	158,10	158,10	158,10	158,10	158,10	158,10	158,10	158,10	360,18	360,18	360,18	360,18
Plūmes	147,20	147,20	147,20	147,20	147,20	147,20	147,20	147,20	147,20	340,36	340,36	340,36	340,36
Upenes	400,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	380,00	3241,09	3241,09	3241,09	3241,09

Lai arī augļu un dārzeņu ražošanai sakarā ar iestāju ES netiek uzlikti nekādi ierobežojumi, tomēr šim ražošanas sektoram ir zināma ietekme Latvijas lauksaimniecības sektoru kopumā, kas arī bija par pamatu šīs nozares datu iekļaušanai kopējos aprēķinos. Novērtējuma rezultāti Latvijas augļu un dārzeņu ražošanas sektorā 2007. gadā

3. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas pārtikas kartupeļu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Pārtikas kartupeļu ražošanas apjoms	tūkst. t	477.43	516.39	477.28	490.36	503.93	516.39	477.43
Platība	tūkst. ha	21.63	23.35	21.63	22.20	22.80	23.34	21.63
Patēriņš	tūkst. t.	477.43	514.66	477.28	490.36	503.93	516.39	516.40
Pašnodrošinājums	%	100	100.33	100	100	100	100	92
Realizācijas apjoms	milj. Ls	17.00	19.62	19.35	19.44	19.54	19.63	19.63
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	30.50	-	-	-	-	-	-

Saskaņā ar ES un Latvijas nostāju attiecībā uz Latvijas lauksaimniecības sektora integrāciju kopējā ES tirgū, pārtikas kartupeļu ražošanas sektorā nepastāv nekādi produkta ražošanas ierobežojumi. Pēc novērtējuma rezultātiem uz 2007. gadu Latvijā scenāriju BA un EU 0 ietvaros tiks saražotas 477.43 tūkst. tonnas pārtikas kartupeļu, bet pie scenārija EU 0 – 477.28 tūkst. tonnas kartupeļu. Pie scenārija EU C pārtikas kartupeļu ražošana pieaugs par aptuveni 39 tūkst. tonnām, kas skaidrojams ar to, ka ES ir augstāka pārtikas kartupeļu iepirkuma cena nekā Latvijā. Tāpat scenārijos BA, EU C un EU 0 tiek nodrošināts Latvijas iedzīvotāju pieprasījums pēc pārtikas kartupeļiem, respektīvi, pārtikas kartupeļu pašnodrošinājums ir 100 %, vienīgi scenārijā EU 100 pārtikas kartupeļu pašnodrošinājums ir 92 %. Tā kā ES nav paredzēti tiešie maksājumi jaunajām dalībvalstīm par pārtikas kartupeļu ražošanu, tad uz to ražošanu attiecināms tikai nacionālais atbalsts pie scenārija BA, kas ir hektārmaksājums Ls 1.41 par 21.63 tūkst. ha pārtikas kartupeļu stādījumu.

4. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas sīpolu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Sīpolu ražošanas apjoms	tūkst. t	18.25	18.21	18.21	18.21	18.21	18.21	18.25
Platība	tūkst. ha	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50
Patēriņš	tūkst. t.	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18	18.18
Pašnodrošinājums	%	100.38	100.16	100.16	100.16	100.16	100.16	100.38
Realizācijas apjoms	milj. Ls	1.46	2.29	2.29	2.29	2.29	2.29	2.29
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	10.65	-	-	-	-	-	-

Latvijas lauksaimniecības sektora integrācija ES neparedz nekāda veida ierobežojumus un nosacījumus sīpolu ražošanai. Pēc visu četru scenāriju salīdzinājuma ir redzams, ka praktiski visos scenārijos sīpoli tiek ražoti tik daudz, lai saražoto sīpolu daudzums nodrošinātu pašmāju pieprasījuma apjomu. Tāpat arī ES nav paredzēti nekādi atbalsta maksājumi jauno dalībvalstu sīpolu ražotājiem, kas nozīmē to, ka nav objektīva pamatojuma nozīmīgam sīpolu ražošanas palielinājumam. Sīpolu cenas ES un Latvijā uz 2007. gadu būs gandrīz identiskas. Tas liecina, ka sīpoli nav potenciāls peļņas gūšanas produkts, ar ko arī var pamatot nemainīgo sīpolu ražošanas apjomu visu četru scenāriju ietvaros.

5. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas tomātu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Tomātu ražošanas apjoms	tūkst. t	4.41	4.96	4.96	4.96	4.96	4.96	4.41
Platība	tūkst. ha	0.021	0.023	0.023	0.023	0.023	0.023	0.021
Patēriņš	tūkst. t.	28.36	28.37	28.37	28.37	28.37	28.37	28.37
Pašnodrošinājums	%	16	17	17	17	17	17	16
Realizācijas apjoms	milj. Ls	1.76	1.84	1.84	1.84	1.84	1.84	1.84
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	91.77	-	-	-	-	-	-

Kā redzams tomātu ražošanas scenāriju novērtējumā, tad tomātu ražošanas apjomi nenodrošina Latvijas iekšējo pieprasījumu pēc šī lauksaimniecības produkta. Tas izskaidrojams ar to, ka tomātu ražošana ir samērā kapitālietilpīgs process un to tirgus cena ir zemāka par tomātu ražošanas pašizmaksu, kas arī pamato novērtējuma rezultātus. Tāpat iegūtie scenāriju rezultāti ir apliecinājums tam, ka valstī arī nākotnē pastāvēs samērā ievērojams tomātu imports.

6. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas atklātā lauka gurķu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Atklātā lauka gurķu ražošanas apjoms	tūkst. t	31.48	19.51	19.51	19.51	19.51	19.51	31.48
Platība	tūkst. ha	1.80	1.12	1.12	1.12	1.12	1.12	1.80
Patēriņš	tūkst. t.	19.41	19.38	19.38	19.38	19.38	19.38	19.38
Pašnodrošinājums	%	162	100.67	100.67	100.67	100.67	100.67	162
Realizācijas apjoms	milj. Ls	6.39	5.91	5.91	5.91	5.91	5.91	5.91
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	12.78	-	-	-	-	-	-

Atklātā lauka gurķu audzēšanai iestāšanās ES procesa nosacījumi neuzliek nekāda veida ierobežojumus. Pēc atklātā lauka gurķu ražošanas novērtējuma četru izstrādāto scenāriju ietvaros ir redzams, ka BA un EU 100 scenāriju ietvaros atklātā lauka gurķi Latvijā uz 2007. gadu tiks audzēti par 60 % vairāk, nekā tie būtu nepieciešami iekšējā pieprasījuma pēc šī produkta nodrošinājumam. Tas liecina par to, ka, piemēram, pie scenārija BA atklātā lauka gurķu ražošanu stimulē hektārmaksājumi. Gurķu iepirkuma cena ES ir augstāka nekā Latvijā, kas dod stimulu gurķu ražošanai eksporta nolūkos.

7. tabula. Novērtējuma rezultāti gurķu audzēšanai slēgtajās platībās Latvijā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Slēgto platību gurķu ražošanas apjoms	tūkst. t	2.86	7.10	7.10	7.10	7.10	7.10	2.86
Platība	tūkst. ha	0.01	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.01
Patēriņš	tūkst. t.	7.53	7.56	7.56	7.56	7.56	7.56	7.56
Pašnodrošinājums	%	38	94	94	106	106	106	38
Realizācijas apjoms	milj. Ls	1.09	2.15	2.15	2.15	2.15	2.15	1.09
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	43.70	-	-	-	-	-	-

Slēgto platību gurķu audzēšanai ES netiek uzlikti nekādi kvantitatīvie ierobežojumi, tomēr, tā kā gurķu audzēšana slēgtajās platībās ir samērā dārgs pasākums, tad to ražošanas apjomi reaģē tikai uz to, ka ES ir augstākas ražotāju cenas nekā Latvijā (scenāriji EU C un EU 0). To ražošanu neietekmē pat pastāvošie nacionālie atbalsta maksājumi pie BA scenārija, kur pašnodrošinājums ir tikai 38 %.

8. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas kāpostu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Kāpostu ražošanas apjoms	tūkst. t	55.89	45.39	45.39	45.39	45.39	45.39	55.89
Platība	tūkst. ha	1.75	1.42	1.42	1.42	1.42	1.42	1.75
Patēriņš	tūkst. t.	42.21	42.21	42.21	42.21	42.21	42.21	42.21
Pašnodrošinājums	%	132	106	106	106	106	106	132
Realizācijas apjoms	milj. Ls	4.17	5.17	5.17	5.17	5.17	5.17	5.17
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	12.42	-	-	-	-	-	-

Latvijas kāpostu ražotājiem pēc iestāšanās ES netiek uzlikti nekādi ierobežojumi, kas arī izskaidro salīdzinoši nemainīgos kāpostu ražošanas apjomus visu četru scenāriju ietvaros. Vienīgi pie BA un EU 100 scenārijiem ir paredzams neliels kāpostu ražošanas apjoma pieaugums, kas skaidrojams ar valsts nacionālo atbalstu pie BA scenārija un augstākas ražotāju cenas ES pie EU 100 scenārija. Kopumā visos četros scenārijos kāpostu ražošanas apjomi pilnībā nosedz vietējā pieprasījuma pēc šī produkta apjomus.

9. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas burkānu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Burkānu ražošanas apjoms	tūkst. t	27.28	27.03	27.03	27.03	27.03	27.03	27.28
Platība	tūkst. ha	1.54	1.53	1.53	1.53	1.53	1.53	1.54
Patēriņš	tūkst. t.	26.13	26.13	26.13	26.13	26.13	26.13	26.13
Pašnodrošinājums	%	104	103	103	103	103	103	104
Realizācijas apjoms	milj. Ls	1.99	3.21	3.21	3.21	3.21	3.21	3.21
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	10.93	-	-	-	-	-	-

Burkānu ražošanas apjomi visos scenārijos ir praktiski identiski. Burkānu ražošanai Pozīcijas dokumenta ietvaros nav paredzēts uzlikt jebkādus ierobežojumus. Paredzamais burkānu ražošanas apjoms simtprocentīgi nodrošina Latvijas iekšējo pieprasījumu pēc šī produkta.

10. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas zemeņu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Zemeņu ražošanas apjoms	tūkst. t	9.08	3.97	3.97	3.97	3.97	3.97	9.08
Platība	tūkst. ha	1.34	0.58	0.58	0.58	0.58	0.58	1.34
Patēriņš	tūkst. t.	3.95	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73
Pašnodrošinājums	%	229	106	106	106	106	106	229
Realizācijas apjoms	milj. Ls	4.37	2.81	2.81	2.81	2.81	2.81	2.81
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	-	-	-	-	-	-	-

Latvijas iestāšanās procesa norise neuzliek nekāda veida ierobežojumus zemeņu ražošanai. Kā redzams novērtējuma tabulā, tad EU 100 scenārija realizēšanās gadījumā, zemeņu ražošana pieaug gandrīz trīs reizes. Tas būtu skaidrojams ar to, ka zemeņu ražotāju cenas ES ir augstākas nekā Latvijā. Paredzamie zemeņu ražošanas apjomi pie jebkura scenārija pilnībā apmierina Latvijas iekšējo pieprasījumu pēc produkta.

11. tabula Novērtējuma rezultāti Latvijas ābolu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Ābolu ražošanas apjoms	tūkst. t	42.72	42.00	42.00	42.00	42.00	42.00	42.72
Platība	tūkst. ha	5.89	5.79	5.79	5.79	5.79	5.79	5.89
Patēriņš	tūkst. t.	41.24	41.23	41.23	41.23	41.23	41.23	41.23
Pašnodrošinājums	%	104	102	102	102	102	102	104
Realizācijas apjoms	milj. Ls	34.18	5.67	5.67	5.67	5.67	5.67	5.67
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	85.29	-	-	-	-	-	-

Tā kā ābolu ražošanai iestāšanās ES procesu ietvaros nav uzlikti nekādi ierobežojumi, kā arī nav paredzēts piešķirt nekāda veida atbalsta maksājumus, tad to ražošana visos četros scenārijos ir praktiski nemainīga un ir pietiekama Latvijas iekšējā pieprasījuma pēc āboliem nodrošinājumam.

12. tabula Novērtējuma rezultāti Latvijas upeņu ražošanas sektorā 2007. gadā

	Mērv.	BA	EU C	EU 0	EU 25	EU 50	EU 75	EU 100
Upeņu ražošanas apjoms	tūkst. t	3.21	3.07	3.07	3.07	3.07	3.07	3.21
Platība	tūkst. ha	0.45	0.43	0.43	0.43	0.43	0.43	0.45
Patēriņš	tūkst. t.	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97	2.97
Pašnodrošinājums	%	108	103	103	103	103	103	108
Realizācijas apjoms	milj. Ls	1.22	5.50	5.50	5.50	5.50	5.50	5.50
Kopējais tiešo maksājumu apjoms	tūkst. Ls	17.17	-	-	-	-	-	-

Upeņu, tāpat kā ābolu ražošana visos scenārijos ir stabila un praktiski nemainīga. Upeņu ražošanas apjomi pilnībā nodrošina Latvijas pašmāju pieprasījumu. Tā kā iestāšanās procesā Latvijai kā potenciālajai ES dalībvalstij nav paredzēts piešķirt atbalsta maksājumu šī produkta ražošanai, tad arī pēc iestāšanās ES nav pamata krasi palielināt upeņu ražošanu.

9. VĪNS UN ALKOHOLS

9.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

6. VĪNS UN ALKOHOLS

Situācija sektorā

Pašlaik Latvijā vīnogas industriālai pārstrādei netiek audzētas, un līdz ar to Latvijā vīnu no vīnogām neiegūst. Latvijā ražo vīnu no ievesta vīnmateriāla, taču no mazo ražotāju puses ir izrādīta interese par vīnogulāju audzēšanu un vīnogu pārstrādi ļoti nelielos apjomos iekšējam patēriņam.

Vietējam patēriņam Latvijā tiek ražoti augļu un ogu izcelsmes raudzēti alkoholiski dzērieni, kurus Latvijas patērētāji tradicionāli sauc par vīniem.

Kopējais alkoholisko dzērienu ražošanā iesaistīto rūpnīcu skaits ir 22, no kurām četras pieskaitāmas pie liela rūpnieciska mēroga alkoholisko dzērienu ražošanas uzņēmumiem (ražošanas jauda mēnesī 15 000 – 25 000 hektolitru).

Tā kā Latvijā nav vīna dārzu vīnogu audzēšanai rūpnieciskai pārstrādei, tajā skaitā arī vīna ražošanai, līdz ar to nav aktuāli jautājumi par subsīdiju sistēmām, cenu kontroles un intervences mehānismiem, Latvijas vīna un alkoholisko dzērienu ražotājiem netiek piešķirtas subsīdijas vai jebkāda cita veida atbalsts vai palīdzība.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Alkohola aprites likums" (14.10.1998);
- MK noteikumi Nr.251 "Atsevišķu alkohola aprites likuma normu piemērošanas kārtība" (13.07.1999);
- LR likums "Par akcīzes nodokli alkoholiskajiem dzērieniem" (29.10.1998);
- LR likums "Par muitas nodokli (tarifiem)"; pielikums Nr.1. (29.09.1994);
- MK noteikumi Nr. 34 "Kārtība, kādā alkoholiskie dzērieni marķējami ar akcīzes nodokļa markām" (25.01.2000).

Līdz 31.12.2000 tiks izstrādāti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Nekaitīguma prasības spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem" (1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC; 1493/99/EC).

Līdz 31.12.2001. tiks izstrādāti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Par dzirkstošajiem vīniem" (1493/1999/EEC);
- MK noteikumi "Par vīnu" (1493/1999/EEC).

Administratīvās struktūras

Šobrīd vīna un alkohola koptirgus organizācijas administrēšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – ES *acquis communautaire* ieviešana šādos jautājumos:
 - ražošanas potenciāls;
 - tirgus mehānismi;

- vīndarības prakse un procesi;
- paraksti;
- prezentācija;
- Finanšu ministrija – ES *acquis communautaire* ieviešana šādos jautājumos:
 - tirdzniecība ar trešām valstīm;
 - alkohola stipruma definīcijas;
- Labklājības ministrijas - ES *acquis communautaire* ieviešana šādos jautājumos:
 - vīna un alkohola analīžu metodes;
 - nekaitīguma prasības spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem, t.sk. definīcijas un marķējums;
- Lauku atbalsta dienests - **ieviešot vīna KTO mehānismu**, LAD veiks ES atbalsta administrēšanu;
- Labklājības ministrijas Sanitārā inspekcija - vīna un alkoholisko dzērienu valsts uzraudzība un kontrole, dzērienu marķējuma, kvalitātes un drošuma pārbaude;
- Valsts ieņēmumu dienesta Akcīzes preču pārvalde – alkohola aprites uzraudzība un kontrole;
- Laboratorijas, kas akreditētas pēc LVS EN 45001 - vīna un alkohola analīžu veikšana;
- Labklājības ministrijas Latvijas sertifikācijas centrs – alkoholisko dzērienu sertifikācija.

Vīna un alkohola koptirgus organizēšanas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības attiecībā uz vīna un alkohola kopējo tirgus organizāciju līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Padomes 1989. gada 29. maija regula Nr. 1576/89/EEC, kas nosaka vispārējos noteikumus attiecībā uz alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu un piedāvājumu.

Latvija pieprasa iekļaut regulas Nr. 1576/89 II pielikuma sarakstā šādus Latvijā saražotus alkoholiskos dzērienus, ņemot vērā to ģeogrāfisko izcelsmi:

- Rīgas Melnais Balzams/ Riga Black Balsam;
- Latvijas Dzidrais;
- Rīgas degvīns;
- LB degvīns/ LB vodka;
- Allažu Ķimelis.

2. Padomes 1989. gada 29. maija regula Nr. 1576/89/EEC, kas nosaka vispārējos noteikumus attiecībā uz alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu un piedāvājumu.

Latvija pieprasa papildināt regulu Nr. 1576/89 1.panta 4.punktu ar šādu definīciju:

“Balzams – ražots no augu valsts izcelsmes ekstraktiem spirtā, pievienojot balzama eļļas, citas bioloģiski aktīvas vielas un sastāvdaļas; etilspirta koncentrācija ne mazāk kā 40% tilp.”

Pozīcijas pamatojums

Rūpnīca “Latvijas balzams” ir vienīgais uzņēmums pasaulē, kas ražo unikālo “Rīgas Melno Balzamu” (vidēji 550 000 litru gadā), kas ir no 24 dabiskām izejvielām uz spirta bāzes

radīts alkoholisks dzēriens. Arhīva materiāli liecina, ka balzama ražošanas pirmsākumi meklējami ap 18. gadsimta vidu. Laika gaitā "Rīgas Melnais Balzams" ir izveidojies par tradicionālu Latvijas nacionālo alkoholisku dzērienu, kas ir arī plaši pazīstams ārpus Latvijas robežām, par ko liecina lielais zelta un sudraba medaļu, Goda diplomu klāsts (kopā vairāk nekā 30 godalgas).

9.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

9.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

WINE AND ALCOHOL

...

WINE

...

25. Management of the Common Market Organisation in wine (Council Regulation (EEC) No. 822/87 repealed by Council Regulation (EC) No. 1493/1999)

Latvia's Position: Currently, grapes are not grown for industrial processing in Latvia and thus, wine is not produced from grapes. Latvia uses imported wine material for production of wines but some small producers are showing interest in cultivation of vines and grape processing in small volumes for domestic consumption. As there are no vineyards in Latvia where grapes for industrial processing- including for wine production- can be grown, issues on subsidy systems, price control and intervention mechanisms are not important. By the end of 2001, two regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted in order to be in line with the Regulation (EC) No. 1493/1999) as regards sparkling wines and wine.

Commission Evaluation: Full implementation of EU requirements is essential for the functioning of the Common Market Organisation for wine. Compliance with the Community rules on the oenological processes and practices is of particular importance, including the respect of the prohibition of vinification of imported grape must, product specifications for wines as well as the rules on the protection of wine designations, the specific provisions on quality wines produced in specific regions, on the free movement of wine products in the Community and import and export of wines and finally on the controls in the wine sector.

Latvia provides information on the institutional system and some legislative plans. The implementation plan submitted by Latvia does not provide sufficient detail on these aspects of the EU wine legislation. Detailed plans including a more detailed timetable for the practical implementation of EU requirements in this field must therefore be elaborated in order to ensure that any problems with regard to full implementation and enforcement can be identified and remedied adequately in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the management of the common market organisation for wine, on the market rules for wines, on the oenological processes and practices, including the respect of the prohibition of vinification of imported grape must, and product specifications for wines, on the protection of wine designations, the specific provisions on quality wines produced in specific regions, on the free movement of wine products in the Community, and import and export of wines and finally on the controls in the wine sector.

The EU takes note of the implementation plan submitted by Latvia. Latvia is invited to submit more detailed plans including a more detailed timetable for the practical implementation of EU requirements in this field, in particular as regards oenological processes and practices.

26. Additional information on sparkling wine industry

Latvia's Position: Latvia does not make any specific request on wine.

Commission Evaluation: There is not wine production from grapes in Latvia. However, Latvia uses imported wine material for the production of wines. Latvia plans to adopt Regulation (EC) No. 1493/1999 as regards sparkling wines.

Latvia should be invited to provide additional information on the local sparkling wine industry, on the origin and nature of the raw materials used for sparkling wine production as well as on the production methods, standards and norms used in the elaboration of these sparkling wines and on the names under which these sparkling wines are marketed.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of the information provided by Latvia on the situation of the wine sector and notes that Latvia has not indicated any request for negotiation. The EU invites Latvia to provide information on the local sparkling wine industry, on the origin and nature of the raw materials used for sparkling wine production as well as on the production methods, standards and norms used in the elaboration of these sparkling wines and on the names under which these sparkling wines are marketed.

Spirits, alcohol and aromatised wines

...

27. Quality standards for spirits and protection of spirits bearing a geographical indication (Council Regulation (EEC) No. 1576/89 and Commission Regulation (EEC) No. 1014/90)

Latvia's Position: Latvia will implement in full the "acquis" in the area of the common market organisation in wine and alcohol sector as well as assume the responsibilities of a member state as from the date of accession. By the end of 2000, the Regulations of the Cabinet of Ministers on Safety requirements in respect of spirit and alcoholic beverages, will be adopted (regulations 1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC).

Commission Evaluation: Full implementation of EU quality standards for spirits is essential notably for the functioning of the single market, the preservation of a high level of quality of the spirits concerned and for consumer protection. Protection of geographical indications, which must be compatible with the provisions of the WTO TRIPS agreement, is also an essential element of the EU's quality policy.

The legislative plan indicated by Latvia in order to be in line with EU Regulations in this field is not sufficient to assess the degree of implementation of the above EU requirements for spirits in Latvia. Details on how spirits bearing a geographical indication will be protected should also be submitted by Latvia. Detailed plans including a more detailed timetable for practical implementation must therefore be elaborated in order to ensure that any problems with regard to full implementation and enforcement can be identified and remedied adequately in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU quality standards for spirits laid down in Regulation 1576/89 and Commission Regulation 1014/90 as well as concerning the

protection of spirits bearing a geographical indication which must be compatible with the provisions of the WTO TRIPS agreement in particular.

The EU notes the domestic legislation (namely the Regulations Cabinet of Ministers on Safety requirements in respect of spirit and alcoholic beverages) that Latvia envisaged to adopt by 2000 and invites Latvia to confirm whether these regulations have been finally adopted, and whether the EU legislation in this field has been implemented, in particular Regulations 1576/89 and 1014/90. Latvia is also invited to submit detailed plans, including a more precise timetable for practical implementation of the above EU requirements, in particular information on the administrative system to ensure the protection of the spirits bearing a geographical designation.

28. Geographical indications (Annex II of Council Regulation (EEC) No. 1576/89)

Latvia's Position: Latvia makes a request to enlist into Annex II of the Regulation No. 1576/89 the following alcoholic beverages produced in Latvia, taking into account their geographical origin:

- Rīgas melnais Balzāms/Riga Black Balsam;
- Latvijas Dzidrais;
- Rīgas degvīns;
- LB degvīns/LB vodka;
- Allažu Ķimelis.

Latvia's Justification: Latvia does not provide any specific justification.

Commission Evaluation: In order to assess this request, Latvia should provide information on the nature and the production standards of these drinks as well as on the link of these drinks with the declared geographical indications. Latvia should also provide a breakdown of the drinks by category of spirits according to the requirements of Council Regulation (EEC) No. 1576/89.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's requests to enlist into Annex II of the Regulation No 1576/89 the following alcoholic beverages produced in Latvia, taking into account their geographical origin: Rīgas melnais Balzāms/Riga Black Balsam; Latvijas Dzidrais; Rīgas degvīns; LB degvīns/LB vodka; Allažu Ķimelis.

In order to assess this request, the EU invites Latvia to provide additional information on the nature and the production standards of these drinks as well as the link of these drinks with the declared geographical indications. Latvia is also invited to break down these drinks by category of spirits to which these alcoholic beverages belong, according to the Regulation 1576/89.

29. Protection of the spirit Balsam (Annex II to this position paper to Commission Regulation (EC) No 3199/93)

Latvia's Position: Latvia requests to supplement Article 4(1) of the Regulation No 1576/89 with the following definition: "Balsam – manufactured from extracts of plant origin by adding balsam oils, other biologically active substances and ingredients; concentration of ethylalcohol no less than 40% vol."

Latvia's Justification: The plant "Latvijas balzāms" is the single establishment in the world manufacturing a unique "Riga Black Balsam" (in average 550 000 litres annually) that is a spirit based alcoholic beverage consisting of 24 natural ingredients. Proofs found in archives confirm that manufacturing of the balsam dates back to the mid 18th century. In the course of time "Riga Black Balsam" turned into a traditionally national alcoholic beverage in Latvia widely known also over the borders of Latvia, witnessed by a number of golden and silver medals and Honour Diplomas (more than 30 awards in total).

Commission Evaluation: Latvia's request concerns article 1(4) and not 4(1) of regulation 1576/89. Art 1 lists the different categories of spirits drinks as they should be described on labels. It is not fully clear whether Latvia asks to include Balsam in the list of categories of spirit drinks existing under Council Regulation 1576/89, such as liqueurs and bitter tasting spirits which use may be relevant in this case, or whether it requests to include Balsam as a new category.

More technical details on the nature and ingredients of "Balsam" are required in order to determine whether Latvian Balsam falls into one of the existing categories. If this does, no technical amendment would be required.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note that Latvia requests to supplement Article 4(1) of the Regulation No 1576/89 with the following definition: "Balsam – manufactured from extracts of plant origin by adding balsam oils, other biologically active substances and ingredients; concentration of ethylalcohol no less than 40% vol.." The EU understands that the request of Latvia concerns Article 1(4) instead of Article 4(1) of Regulation (EEC) No. 1576/89. The EU informs Latvia that if Balsam spirit drink falls into one of the existing categories listed in Regulation No 1576/89, no amendment of the regulation will be necessary. In order to determine whether Latvian Balsam falls into one of the existing spirits categories under this regulation, the EU invites Latvia to provide more technical details on the nature and ingredients of "Balsam".

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

WINE AND ALCOHOL

...

WINE

...

25. Management of the Common Market Organisation in wine (Council Regulation (EEC) No. 822/87 repealed by Council Regulation (EC) No. 1493/1999)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the management of the common market organisation for wine, on the market rules for wines, on the oenological processes and practices, including the respect of the prohibition of vinification of imported grape must, and product specifications for wines, on the protection of wine designations, the specific provisions on quality wines produced in specific regions, on the free movement of wine products in the Community, and import and export of wines and finally on the controls in the wine sector.

The EU takes note of the implementation plan submitted by Latvia. Latvia is invited to submit more detailed plans including a more detailed timetable for the practical implementation of EU requirements in this field, in particular as regards oenological processes and practices.

26. Additional information on sparkling wine industry

The EU takes note of the information provided by Latvia on the situation of the wine sector and notes that Latvia has not indicated any request for negotiation. The EU invites Latvia to provide information on the local sparkling wine industry, on the origin and nature of the raw materials used for sparkling wine production as well as on the production methods, standards and norms used in the elaboration of these sparkling wines and on the names under which these sparkling wines are marketed.

...

SPIRITS, ALCOHOL AND AROMATISED WINES

27. Quality standards for spirits and protection of spirits bearing a geographical indication (Council Regulation (EEC) No. 1576/89 and Commission Regulation (EEC) No. 1014/90)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU quality standards for spirits laid down in Regulation 1576/89 and

Commission Regulation 1014/90 as well as concerning the protection of spirits bearing a geographical indication which must be compatible with the provisions of the WTO TRIPS agreement in particular.

The EU notes the domestic legislation (namely the Regulations Cabinet of Ministers on Safety requirements in respect of spirit and alcoholic beverages) that Latvia envisaged to adopt by 2000 and invites Latvia to confirm whether these regulations have been finally adopted, and whether the EU legislation in this field has been implemented, in particular Regulations 1576/89 and 1014/90. Latvia is also invited to submit detailed plans, including a more precise timetable for practical implementation of the above EU requirements, in particular information on the administrative system to ensure the protection of the spirits bearing a geographical designation.

28. Geographical indications (Annex II of Council Regulation (EEC) No. 1576/89)

The EU takes note of Latvia's requests to enlist into Annex II of the Regulation No 1576/89 the following alcoholic beverages produced in Latvia, taking into account their geographical origin: Rīgas melnais Balzāms/Rīga Black Balsam; Latvijas Dzidrais; Rīgas degvīns; LB degvīns/LB vodka; Allažu ķimelis.

In order to assess this request, the EU invites Latvia to provide additional information on the nature and the production standards of these drinks as well as the link of these drinks with the declared geographical indications. Latvia is also invited to break down these drinks by category of spirits to which these alcoholic beverages belong, according to the Regulation 1576/89.

29. Protection of the spirit Balsam (Annex II to this position paper to Commission Regulation (EC) No 3199/93)

The EU takes note that Latvia requests to supplement Article 4(1) of the Regulation No 1576/89 with the following definition: "Balsam – manufactured from extracts of plant origin by adding balsam oils, other biologically active substances and ingredients; concentration of ethylalcohol no less than 40% vol.." The EU understands that the request of Latvia concerns Article 1(4) instead of Article 4(1) of Regulation (EEC) No. 1576/89. The EU informs Latvia that if Balsam spirit drink falls into one of the existing categories listed in Regulation No 1576/89, no amendment of the regulation will be necessary. In order to determine whether Latvian Balsam falls into one of the existing spirits categories under this regulation, the EU invites Latvia to provide more technical details on the nature and ingredients of "Balsam."

9.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

WINE AND ALCOHOL

...

WINE

...

24. Management of the Common Market Organisation in wine (Council Regulation (EEC) No. 822/87 repealed by Council Regulation (EC) No. 1493/1999)

Latvia's Position: Currently, grapes are not grown for industrial processing in Latvia and thus, wine is not produced from grapes. Latvia uses imported wine material for production of wines but some small producers are showing interest in cultivation of vines and grape processing in small volumes for domestic consumption. As there are no vineyards in Latvia where grapes for industrial processing- including for wine production- can be grown, issues on subsidy systems, price control and intervention mechanisms are not important. By the end of 2001, two regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted in order to be in line with the Regulation (EC) No. 1493/1999) as regards sparkling wines and wine.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the management of the common market organisation for wine, on the market rules for wines, on the oenological processes and practices, including the respect of the prohibition of vinification of imported grape must, and product specifications for wines, on the protection of wine designations, the specific provisions on quality wines produced in specific regions, on trade names and traditional denominations, on the free movement of wine products in the Community, and import and export of wines and finally on the controls in the wine sector.

The EU takes note of the implementation plan submitted by Latvia. Latvia is invited to submit more detailed plans including a more detailed timetable, for the practical implementation of EU requirements in this field, in particular as regards oenological processes and practices.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to submit more detailed plans including a more detailed timetable for the practical implementation of EU requirements in this field, in particular as regards oenological processes and practices, Latvia submits the following information.

To protect and secure consumers' rights, Latvia has started the reorganization of the existing food surveillance and control system, ensuring an efficient and clear to the consumer food conformity assessment and market monitoring system, complying with international commitments of Latvia, particularly the EU requirements. The Cabinet of Ministers has accepted the Concept on the establishment of the single State surveillance and control service of food chain (20.04.2001). Ministry of Agriculture will have a managing role in the united State surveillance and control system.

The newly established institution will be responsible also for the State surveillance and control of wine and alcohol. This institution will start functioning on 1 January 2002. A detailed plan for the State surveillance and control of wine and alcohol will be prepared

by the end of 2001 when a functional analysis is completed and the functions to be performed are defined.

Legal acts adopted after November 2000:

- Regulations of the Cabinet of Ministers No 101 On compulsory safety requirements in respect of spirits and spirit drinks and requirements for marking of alcoholic drinks (06.03.2001), (1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC; 1493/99/EC Annexes 4.-6.).

By the end of 2002 the following legal acts will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers, harmonizing requirements laid down by Regulations No 1493/99/EC applicable to Latvia in compliance with Annexes to the Latvian National Program for Integration into the EU - 1493/99/EC I (product definitions), II (content of spirits), VII (description, denomination, presentation) VIII (sparkling wines).
- Regulations of the Cabinet of Ministers, harmonizing requirements laid down by Regulations No 2676/90/EEC (1622/2000/EC) - methods of wine analysis, oenological practices and processes

25. Sparkling wine industry

Latvia's Position: Latvia does not make any specific request on wine.

EU Common Position: The EU takes note of the information provided by Latvia on the situation of the wine sector and notes that Latvia has not indicated any request for negotiation. The EU invites Latvia to provide information on the local sparkling wine industry, on the origin and nature of the raw materials used for sparkling wine production as well as on the production methods, standards and norms used in the elaboration of these sparkling wines and on the names under which these sparkling wines are marketed.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide more detailed information on the local sparkling wine industry, on the origin and nature of the raw materials used for sparkling wine production as well as on the production methods, standards and norms used in the elaboration of these sparkling wines and on the names under which these sparkling wines are marketed, Latvia submits the following information.

A/s "Latvijas Balzams" grape must for production of sparkling wines receives from Spain, France, Moldova, accompanied by certificates of origin EUR 1 and in compliance with the Common Nomenclature of Goods, which has been harmonized with the EU requirements. Quality of these grape must comply with requirements laid down by Regulations of the Cabinet of Ministers No 101 On compulsory safety requirements in respect of spirits and spirit drinks and requirements for marking of alcoholic drinks (06.03.2001), (1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC; 1493/99/EC Annexes 4.-6.).

For production of sparkling wines a fermentation method is used in Latvia - the secondary fermentation of wine in high-pressure vessels in conditions of super high concentration of yeast cells in uninterrupted flow. At the 65th Session of General Assembly of the International Oenological Organization in Paris, this technology is included in the International Code of Technological Practices. Also a method of the secondary fermentation in bottles is applied.

Sparkling wines are manufactured in accordance with valid technological instructions, and technical rules, taking account of all the regimes and norms. Specifically for manufacturing and distribution of these wines, a quality management system has been drawn up and implemented in compliance with ISO 9001:2000.

The uninterrupted type of production technology of sparkling wines has been elaborated at the establishment and registered with the Latvian Board of Patents.

Currently, sparkling wines are manufactured in accordance with the standard LV UTN 303187-45-01 "Sparkling wines" issued by a/s "Latvijas Balzams"(see Annex 3).

SPIRITS, ALCOHOL AND AROMATISED WINES

26. Quality standards for spirits and protection of spirits bearing a geographical indication (Council Regulation (EEC) No. 1576/89 and Commission Regulation (EEC) No. 1014/90)

Latvia's Position: Latvia will implement in full the "acquis" in the area of the common market organisation in wine and alcohol sector as well as assume the responsibilities of a member state as from the date of accession. By the end of 2000, the Regulations of the Cabinet of Ministers on Safety requirements in respect of spirit and alcoholic beverages, will be adopted (regulations 1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC).

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to the EU quality standards for spirits laid down in Regulation (EEC) No. 1576/89 and Regulation (EEC) No. 1014/90 as well as concerning the protection of spirits bearing a geographical indication which must be compatible with the provisions of the WTO TRIPS agreement in particular.

The EU invites Latvia to confirm whether the Regulations of the Cabinet of Ministers on Safety requirements in respect of spirit and alcoholic beverages which were expected to be adopted by 2000 have actually been adopted, and whether the *acquis* in this field has been implemented, in particular Regulations (EEC) No. 1576/89 and (EEC) No. 1014/90. Latvia is also invited to submit detailed plans, including a more precise timetable, for the practical implementation of the above EU requirements, in particular information on the administrative system to ensure the protection of spirits bearing a geographical designation.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide detailed plans, including a more precise timetable for practical implementation of the above EU requirements, in particular information on the administrative system to ensure the protection of the spirits bearing a geographical designation, Latvia submits the following information.

Legal acts adopted after November 2000:

- Regulations of the Cabinet of Ministers No 101 On compulsory safety requirements in respect of spirits and spirit drinks and requirements for marking of alcoholic drinks (06.03.2001), (1576/89/EEC; 1014/90/EEC; 1180/91/EEC; 3458/92/92/EEC; 2675/94/EC; 2626/95/EC; 2523/97/EC; 2140/98/EC; 1493/99/EC Annexes 4.-6.).

Administration structures

Protection of geographical indications of products in accordance with WTO TRIP agreement will be carried out the Latvian Certification Centres, which will ensure checks on conformity of the product with commercial documents, registration and a relevant accounting.

To protect and secure consumers' rights, Latvia has started the reorganization of the existing food surveillance and control system, ensuring an efficient and clear to the consumer food conformity assessment and market monitoring system, complying with international commitments of Latvia, particularly the EU requirements. The Cabinet of Ministers has accepted the Concept on the establishment of the single State surveillance and control service of food chain (20.04.2001). Ministry of Agriculture will have managing role in the united State surveillance and control system.

The newly established institution will be responsible also for the State surveillance and control in this sector and the tests being carried out by a laboratory accredited according to LVS EN 45001. This institution will start functioning on 1 January 2002.

27. Geographical indications (Annex II of Council Regulation (EEC) No. 1576/89)

Latvia's Position: Latvia makes a request to enlist into Annex II of the Regulation No. 1576/89 the following alcoholic beverages produced in Latvia, taking into account their geographical origin:

- Rīgas Melnais Balzāms/Riga Black Balsam;
- Latvijas Dzidrais;
- Rīgas degvīns;
- LB degvīns/LB vodka;
- Allažu Ķimelis.

Latvia's Justification: Latvia does not provide any specific justification.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request that the following spirit drinks produced in Latvia and bearing names related to geographical sites in Latvia be included into Annex II of the Regulation (EEC) No. 1576/89:

- Rīgas melnais Balzāms/Riga Black Balsam;
- Latvijas Dzidrais;
- Rīgas degvīns;
- LB degvīns/LB vodka;
- Allažu Ķimelis.

In order to assess this request, the EU invites Latvia to provide additional information on the nature and the production standards of the drinks for which inclusion into the list of Annex II of Regulation (EEC) No. 1576/89 has been requested as well as the link of these drinks with the declared geographical indications. Latvia is also invited to break down these drinks by category of spirits to which these alcoholic beverages belong, according to the Regulation (EEC) No. 1576/89.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide additional information on the nature and the production standards of Rīgas Melnais Balzāms/Riga Black Balsam; Latvijas Dzidrais; Rīgas degvīns; LB degvīns/LB vodka; Allažu Ķimelis as well as the link of these drinks with the declared geographical indications, Latvia submits the following information.

Latvia provides additional information on the nature of the following drinks:

Joint stock company "Latvijas balzams" is famous for its skills cultivated for hundred years and raw materials of domestic origin used in manufacturing of alcoholic beverages for decades.

The basic and the most popular spirit drinks of Latvia are:

- "Latvijas Dzidrais";
- "Latvijas Oriģinālais".

The basic product among spirit drinks of Riga is "Rīgas Degvīns". This group of spirit drinks includes Rīgas Dzērveņu and some other types of vodka where a specially processed berries are used to maintain particular shades of taste.

2 alcoholic drinks referred to in Annex 4 were manufactured solely on the territory of Latvia for a long time (for decades), thus ensuring an unchanged geographic origin.

Rīgas Melnais Balzāms – manufacturing of this alcoholic drink started in 1752 in Riga. After the I World War, manufacturing of this drink was restored at the Riga Factory of Liqueurs and Spirits – address: 160, A. Čaka street in Riga, now - a/s "Latvijas Balzams".

Vodka "Latvijas Dzidrais" is closely related to the name of a/s "Latvijas Balzams" as the name of Latvia is dominating. Geographically and territorially this vodka was manufactured there since 1900 when the present a/s "Latvijas Balzams" was founded.

Vodka "Rīga Degvīns" is manufactured at a/s "Latvijas Balzams" territorially at one and the same location -160, A. Čaka street in Riga.

Vodka "LB degvīns/LB vodka" – acronym of the name "Latvijas Balzams" - an abbreviated geographical indication.

Liqueur "Allažu Ķimelis" – a specific indication of the populated place Allaži (municipality) where 50 years ago all manufacturing practices of this liqueur were taken from unchanged and particularly the use of the basic raw material - caraway seeds.

Referring to invitation of the EU to break down drinks by category of spirits to which these alcoholic beverages belong, according to the Regulation 1576/89, Latvia submits the following information:

- Vodka "Latvijas Dzidrais", Vodka "LB degvīns/LB vodka", Vodka "Rīgas degvīns" - corresponds to the category of vodka (1576/89/EEC Article (q));
- Liqueur "Allažu Ķimelis" – category 13.liqueur (1576/89/EEC Annex II);
- Rīgas Melnais Balzams – corresponds to the category of spirit drinks with a bitter taste (1576/89/EEC Article 4 (p)).

28. Protection of the spirit Balsam (Annex II to this position paper to Commission Regulation (EC) No 3199/93)

Latvia's Position: Latvia requests to supplement Article 4(1) of the Regulation No 1576/89 with the following definition: "Balsam – manufactured from extracts of plant origin by adding balsam oils, other biologically active substances and ingredients; concentration of ethylalcohol no less than 40% vol."

Latvia's Justification: The plant "Latvijas balzāms" is the single establishment in the world manufacturing a unique "Riga Black Balsam" (in average 550 000 litres annually) that is a spirit based alcoholic beverage consisting of 24 natural ingredients. Proofs found in archives confirm that manufacturing of the balsam dates back to the mid 18th century. In the course of time "Riga Black Balsam" turned into a traditionally national alcoholic beverage in Latvia widely known also over the borders of Latvia, witnessed by a number of golden and silver medals and Honour Diplomas (more than 30 awards in total).

EU Common Position: The EU notes that Latvia requests to supplement Article 4(1) of Regulation (EC) No 1576/89 with the following definition: "Balsam – manufactured from extracts of plant origin by adding balsam oils, other biologically active substances and ingredients; concentration of ethylalcohol no less than 40% vol." The EU understands that Latvia's request concerns Article 1(4) instead of Article 4(1) of Regulation (EEC) No. 1576/89. The EU notes that if Balsam spirit drink falls into one of the existing categories listed in Regulation (EEC) No. 1576/89, no amendment of the regulation will be necessary. In order to determine whether Latvian Balsam falls into one of the existing spirits categories under this regulation, the EU invites Latvia to provide more technical details on the nature and ingredients of "Balsam".

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide more technical details on the nature and ingredients of "Riga Black Balsam", Latvia submits the following information.

"Rīgas Melnais Balzams" – corresponds to the category of spirit drinks with a bitter taste (1576/89/EEC Article 4 (p)).

We would like to request to supplement Annex 2 of the Regulation No 1576/89/EEC with a new category of alcoholic drinks "spirit drinks with a bitter taste" and the alcoholic drink - with geographic indication "Rīgas Melnais Balzams".

For more technical details on the nature and ingredients of "Riga Black Balsam" see Annex 4.

Annex 3

A/S "Latvijas Balzāms"

Sparkling wines

Standard LV UTN 3031187 – 45 – 01

The present technical regulations refer to:

- sparkling grape wines (champagne type) that are manufactured according to the classical champagnization method (by saturating grape must with endogenous carbon dioxide, which grows up in the result of must fermentation in bottles);
- sparkling grape wines (champagne type) that are manufactured according to the classical champagnization method (by saturating grape must with endogenous carbon dioxide, which grows up in the result of must secondary fermentation in air-tight vessels according to uninterrupted fermentation method or combining a periodical and continuous fermentation methods);
- carbonated sparkling wines and carbonated wine beverages that are manufactured by artificially saturating wines or wine beverages with carbon dioxide.

1. Assortment

1.1. Sparkling wines that are manufactured according to secondary fermentation method in bottles: "Rīgas klasiskais šampanietis".

1.2. Sparkling wines that are manufactured according to continuous fermentation method:

- Without additional ageing:
"Rīgas šampanietis", "Rīgas šampanietis – 1200", "Rīgas šampanietis – 2001", "Sovetskoe šampanskoe", "Sovetskoe igristoje", "Sovetskoje polusladkoje", "Sovetskoje polusohoje", "Barhatnoje", "Prazdņičnoje", "Svadebnoje", "Valmiera".
- Aged sparkling wines, made of brut aged for at least 1 year and expedition liqueur made of three-star brandy "Hercogs Jēkabs"
- Group of "Zelta" sparkling wines, made of expedition liqueur and brut, aged for at least 6 months: "Rīgas zelta šampanietis", "Sovetskoje zolotoje šampanskoje".
- Specific types of sparkling wines (alcohol % from 8,5 ÷ 9,0 by volume): "Muskatnoe igristoje", "Rižskoje igristoje".

1.3. Sparkling wines produced by combining a periodical and continuous fermentation method:

- Sparkling wines, bearing certain brand names, made of must, bearing certain brand names: "Rīgas šampanietis "Natālija", "Rīgas sarkanais šampanietis", "Rižskoje krasnoje šampanskoje", "Jubilejnoje", "Flamenko".
- Aromatized sparkling wines (with added aromatizers): "Rīgas muskata šampanietis", "Millenium muskata šampanietis", "Muskatnoje šampanskoje", "Muskatnoje polusladkoje".
- Sparkling wines made of fruit and berry liqueurs.

1.4. Carbonated sparkling wines and carbonated wine beverages, artificially saturated with carbon dioxide

- "Valenti", "Ķiršu dzirkstošais",

Denominations of sparkling wines can be changed in accordance with contract conditions.

2. Technical provisions

2.1. Sparkling wines shall be manufactured in compliance with requirements set by the present technical provisions, having regard of formulas and technological instructions approved in Latvia according to procedures provided by the law, and Regulations of the Cabinet of Ministers No 130 on hygiene requirements in respect of circulation of food.

2.2. Organoleptic properties of sparkling wines shall comply with the standards shown in Table 1.

Table 1

Properties	Characteristics
Appearance	A transparent liquid without mechanical admixtures. Single cork particles (no bigger than 2 mm) and flocks of filter material are admissible. When poured into glass, it must foam and tiny bubbles of carbon dioxide must appear. For collection champagne, lees characteristic for wine are admissible on bottle walls.
Colour white pink red	Light straw colour with a shade varying from greenish to yellow from light pink to dark pink from light red to dark ruby and garnet red
Aroma	Fine, marked, characteristic for a specific type of sparkling wine
Taste	Harmonious, characteristic for sparkling wine of a respective denomination, without acidity and foreign flavours

2.3. Physical and chemical properties shall comply with standards shown in Table 2.

Table 2

Properties	Standard	Test methods
Alcohol % by vol.	8,0 ÷ 13,0	GOST 13191
Concentration of sugar mass g/100cm ³ brut, no more than dry semidry semisweet sweet special	0÷1.5 1.5÷2.5 2.5÷5.0 5.0÷7.0 7.0÷8.5 8.5÷12.0	GOST 13192
Concentration of volatile acid mass (converted into acetic acid) mg equ/dm ³ , not exceeding in white or pink In red	18,0 20,0	GOST13193
Concentration of titratable acid mass (converted into dihydroxysuccinic acid) g/ dm ³ - for carbonated wines	5.0÷8.0 4.0÷8.0	GOST14252
Concentration of iron mass mg/dm ³	10,0	GOST 13195
Total concentration of sulphur dioxide mg/dm ³	235	GOST 14351
Pressure of carbon dioxide in the bottle at temperature 20°C, kPa, no less than - for carbonated wines, no less than	350,0 150,0	GOST 12258

In individual cases, it is admissible to produce sparkling wines with different physical, chemical and organoleptic properties in accordance with contract conditions.

2.4. Presence of toxic elements, methanol and sorbic acid in sparkling wines shall not exceed limits laid down in Regulations of the Cabinet of Ministers No 101 on compulsory safety requirements in respect of alcohol and spirit drinks, and requirements in respect of marking of spirit drinks.

2.5. In production of sparkling wines the following raw materials shall be used:

- Grape must	Product specification, quality certificate of supplier, LV UTN 303187-44-01
- Sugar	Regulations of the Cabinet of Ministers No 330 on white sugar;
- Citric acid	Quality certificate of supplier;
- Brandy	TN 17.04.05.44 Quality certificate of supplier;
- Ethylalcohol, rectified	Regulations of the Cabinet of Ministers No 101;

- Potassium ferrocyanide K ₄ [Fe(CN) ₆]	Quality certificate of supplier;
- Carbon dioxide	Quality certificate of supplier;
- Fish adhesive, edible	Quality certificate of supplier;
- Tannine, edible	Quality certificate of supplier;
- Liquid sulphur dioxide, technical	Quality certificate of supplier;
- Solution of ammonium in water	Quality certificate of supplier;
- Special champagne yeast	According to valid regulations;
- Food aromatizers	Regulations of the Cabinet of Ministers No 131 on the use of aromatizers in foodstuffs, quality certificate of supplier;
- Concentrated grape juice	Product specification, quality certificate of supplier;
- Potable water, softened	Regulations of the Cabinet of Ministers No 63 on compulsory safety requirements of potable water;
- Juices of fruits and berries	LTV UTN 000435-01 1998;
- Extracts	LV VS 99428370-253;
- Supplementary materials	Regulations of the Cabinet of Ministers No 217 on compulsory safety requirements in respect of materials and objects coming in contact with foodstuffs

Food additives must comply with Regulations of the Cabinet of Ministers No 86 on compulsory safety requirements for food, containing food additives.

3. Reception of finished products, testing methods

3.1. Sampling provisions comply with requirements laid down in GOST 14137.

3.2. Testing methods of sparkling wines are shown in Table 2.

3.3. Toxic elements are determined in accordance with methodology recommended by accredited laboratories. Determination periodicity of toxic elements, sorbic acid and methanol is laid down by regulations currently in force in Latvia but no less than once a year.

4. Bottling, packing, marking, transportation and storage.

Bottling, packing, marking, transportation and storage of sparkling wines shall be carried out in accordance with requirements laid down in the standard LV UTN 303187-46-01.

5. Quality assurance

5.1. The producer assures quality of sparkling wines if the storage requirements, conforming to the standard LV UTN 303187-46-01 have been met.

5.2. The minimum shelf life:

- for sparkling wines closed with wooden stopper - 3 years;
- for special types of sparkling wine - 2 years;
- for carbonated wines and beverages closed with plastic stopper – 1 year.

Annex 4

Name of product Balsam "RIGA BLACK BALSAM"

I. Organoleptic, physical and chemical data:

Outer appearance, colour: Black with brownish undertone
Taste Bitter with slight tone of roasted sugar
Aroma Composite aroma where no aromas of individual ingredients are discernable

Ethyl alcohol content, vol % 45,0±0,3
Extract mass concentration, g/100cm³ 12,7±0,5
Heavy metals content, mg/dm³: Pb < 0,3; Cd, < 0,03; As < 0,2; Hg < 0,005;
Zn < 10; Cu < 5

Content of radioactive elements: Cs - 137 < 5,0 Bq/kg; Sr -90 < 6,0 Bq/kg
Cs - 134; I-131; Ru-103; Ru-106 - not detected

II. Content and the General Description of Producing Technology:

1. Balsam "Riga Black Balsam" consist:

- grain spirit made from wheat and rye grains complies with the requirements of EEC No 1576/89 of May 1989 (Annex I) and producer standard LV UTN 303187-35-00;
- Sugar, approved by EEC;
- Water, specific treatment;
- Peru balsam Extract E 9400375;
- Honey;
- Brandy;
- The raw materials: Gencian roots, Acorus calamus, Artemisia absinthium, Baldrian roots, Mentha piperica, Melissa officinalis, Lime -tree blossoms, Oak cortex, Black pepper, Citrus aurantium, Menyanthes trifoliata, Nutmegs, Hypericum perforatum, "Balsam " birch buds (Myrica gale), Dried bilberries, Raspberry.

2. Generally the producing process of Riga Black Balsam consists of two parts:

a) Producing of basic half-finished product:

- the balsam infusions preparing, i.e. extraction of plants (berries, herbs et cetera), by spirit - water mixture and maturing;
- raspberry spirituous juice preparing from raspberries by double maturing in spirit - water mixture;
- dried bilberries spirituous juice preparing from dried bilberries by double maturing in spirit - water mixture;
- Sugar syrup preparing from sugar (approved by EEC standards) and water (specific treatment) by heating;
- preparing of caramel solution in water by sugar heating and caramel dissolving in water.

b) Preparing of final mix:

- for preparing the final mixture all the components (half finished products) made before is mixed in special tanks. Brandy, Peru balsam extract, honey, spirit and water are added. After final filtering and checking organoleptic and physical - chemical parameters the beverage is bottled in ceramic jugs and closed by natural corks.

Name of product LB degvīns/ LB VODKA
made from rye and wheat grain's spirit

I. Organoleptic, physical and chemical data:

Outer appearance, colour, taste, aroma

Clear, transparent liquid with soft rounded taste and aroma typical for vodka

Ethyl alcohol content, vol % 40,0±0,3

Alkaline, in 0,1 N HCl consumption, 1,5

cm³, required to neutralize 100 cm³ of vodka not more

Aldehyde mass concentration, mg in 1 dm³ 3

of anhydrous alcohol, not more

Fusel oils mass concentration, mg in 1 dm³ 3

of anhydrous alcohol, not more

Ester mass concentration, mg in 1 dm³ 13

of anhydrous alcohol, not more

Methyl alcohol content, mg in 1 dm³ 300

of anhydrous alcohol, not more

Heavy metals content, mg/dm³: Pb < 0,3; Cd < 0,03; As < 0,2; Hg < 0,005;
Zn < 10; Cu < 5

Content of radioactive elements: Cs -137 < 5,0 Bq/kg; Sr -90 < 6,0 Bq/kg Cs-134; I-131; Ru-103; Ru-106 - not detected.

II. Content and brief description of manufacture technology for LB degvīns / LB VODKA:

1. LB VODKA consist:

- Spirit, made from wheat and rye grains (alcoholic strength by volume- 96,%) complies with the requirements of EEC No 1576/89 of May 1989 (Annex I) and producer standard LV UTN 303187-35-00;
- Water, specific treatment;
- Sugar, EEC No.2;
- Acetic acid;
- Sodium bicarbonate;
- Citric acid monohydrate;
- Nat. Vodka Aroma 381913, flavour Cool U 33700D.

2. Producing Technology consists of following processes:

- Preparing of spirit- water mixture (alcohol content 40 %);
- Preparing of sodium acetate from Sodium bicarbonate and Acetic acid and adding it to spirit- water mixture;
- Treatment spirit- water mixture with activated charcoal;
- Two - stage filtering;
- Invert sugar syrup preparing from sugar and water (specific treatment) by sugar syrup heating with citric acid;
- Adding invert sugar syrup and flavours solution to spirit- water filtrate;
- Mixing all ingredients in special tanks (resistant to acid influence) and maturing;
- Final two-stage filtering through cartridge type filters.

Name of product

Vodka "Rīgas degvīns"
made from rye and wheat grain's spirit

I. Organoleptic, physical and chemical data:

Outer appearance, colour, taste, aroma:

Clear, transparent liquid with soft rounded taste and aroma typical for vodka

Ethyl alcohol content, vol %	40,0±0,3
Alkaline, in 0,1 N HCl consumption, cm ³ , required to neutralize 100 cm ³ of vodka, not more	1,5
Aldehyde mass concentration, mg in 1 dm ³ of anhydrous alcohol, less than	3,0
Fusel oils mass concentration, mg in 1 dm ³ of anhydrous alcohol, less than	3,0
Ester mass concentration, mg in 1 dm ³ of anhydrous alcohol, less than	13
Methyl alcohol content, mg in 1 dm ³ of anhydrous alcohol, less than	300
Heavy metals content, mg/dm ³ : Pb < 0,3; Cd < 0,03; As < 0,2; Hg < 0,005; Zn < 10; Cu < 5	
Content of radioactive elements: Cs -137 < 5,0 Bq/kg; Sr - 90 < 6,0 Bq/kg Cs-134; I-131; Ru-103; Ru-106 - not detected.	

II. Content and brief description of manufacture technology for vodka "Rīgas degvīns":

1. Vodka "Rīgas degvīns" consists:

- Spirit, made from wheat and rye grains (alcoholic strength by volume – 96%) complies with the requirements of EEC No 1576/89 of May 1989(Annex I) and producer standard LV UTN 303187-35-00;
- Water, specific treatment;
- Sugar, EEC No.2;
- Acetic acid;
- Sodiumbicarbonate;
- "Vodka – Brendy" flavour Nr.10979.

2. Producing Technology consists of following processes:

- Preparing of spirit- water mixture (alcohol content 40 %);
- Preparing of sodium acetate from Sodiumbicarbonate and Acetic acid and adding it to spirit - water mixture;
- Treatment spirit- water mixture with activated charcoal;
- Two-stage filtering;
- Sugar syrup preparing from sugar and water (specific treatment) by heating;
- Adding sugar syrup and flavour solution to spirit - water filtrate;
- Mixing all ingredients in special tanks (resistant to acid influence) and maturing;
- Final two - stage filtering through cartridge type filters.

Name of product Vodka "Latvijas Dzidrais"
made from rye and wheat grain's spirit

I. Organoleptic, physical and chemical data:

Outer appearance, colour, taste, aroma:

Clear, transparent liquid with soft rounded taste and aroma typical for vodka

Ethyl alcohol content, vol % 40,0±0,3

Alkaline, in 0,1 N HCl consumption, 1,5

cm³, required to neutralize 100 cm³ of vodka, not more

Aldehyde mass concentration, mg in 1 dm³ 8,0

of anhydrous alcohol, less than

Fusel oils mass concentration, mg in 1 dm³ 3,0

of anhydrous alcohol, less than

Ester mass concentration, mg in 1 dm³ 13

of anhydrous alcohol, less than

Methyl alcohol content, mg in 1 dm³ 300

of anhydrous alcohol, less than

Heavy metals content, mg/dm³: Pb < 0,3; Cd < 0,03; As < 0,2; Hg < 0,005;

Zn < 10; Cu < 5

Content of radioactive elements: Cs -137 < 5,0 Bq/kg; Sr -90 < 6,0 Bq/kg

Cs - 134; I-131; Ru-103; Ru-106 not detected

II. Content and brief description of manufacture technology for vodka "Latvijas Dzidrais":

1. Vodka "Latvijas Dzidrais" consists:

- Spirit, made from wheat and rye grains (alcoholic strength by volume - 96,%) complies with the requirements of EEC No 1576/89 of May 1989 (Annex I) and producer standard LV UTN 303187-35-00;
- Water, specific treatment;
- Sugar, EEC No.2;
- Acetic acid;
- Sodiumbicarbonate.

2. Producing Technology consists of following processes:

- Preparing of spirit - water mixture (alcohol content 40 %);
- Preparing of sodium acetate from Sodiumbicarbonate and Acetic acid and adding it to spirit - water mixture;
- Treatment spirit - water mixture with activated charcoal;
- Two - stage filtering;
- Sugar syrup preparing from sugar and water (specific treatment) by heating;
- Adding sugar syrup to spirit - water filtrate;
- Mixing all ingredients in special tanks (resistant to acid influence) and maturing;
- Final two - stage filtering through cartridge type filters.

Name of the product

Liqueur "Allažu ķimelis"

I. Organoleptic, physical and chemical data:

Outer appearance, colour:

Transparent, colourless to slightly yellow liquid

Taste: Mild, sweet

Aroma: Caraway

Ethyl alcohol content, vol % 40,0±0,3

Sugar mass concentration, g/100 cm³ 41,0±0,8
expressed as invert sugar

Heavy metals content, mg/dm³: Pb < 0,3; Cd < 0,03; As < 0,2; Hg < 0,005;
Zn < 10; Cu < 5

Content of radioactive elements: Cs - 137 < 5,0 Bq/kg; Sr -90 < 6,0 Bq/kg
Cs - 134; I-131; Ru-103; Ru-106 - not detected

II. Content and brief description of manufacture technology for liqueur "Allažu ķimelis"

1. Liqueur "Allažu ķimelis" consists:

- Spirit, made from wheat and rye grains (alcoholic strength by volume – 96%) complies with the requirements of EEC No 1576/89 of May 1989 (Annex I) and producer standard LV UTN 303187-35-00;
- Water, specific treatment;
- Sugar, EEC;
- Caraway;
- Coriander;
- Lemon flavour E LEM001;

2. Producing Technology consists of following processes:

- Sugar syrup preparing from sugar and water (specific treatment) by heating;
- Caraway flavoured spirit preparing by extraction caraway seeds with spirit – water mixture and following distillation;
- Coriander flavoured spirit preparing by extraction coriander seeds with spirit – water mixture and following distillation;
- Mixing all ingredients in special tanks (resistant to acid influence) and maturing;
- Final two - stage filtering through cartridge type filters.

9.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

WINE AND ALCOHOL

WINE

24. *Management of the Common Market Organisation in wine (Council Regulation (EEC) No. 822/87 repealed by Council Regulation (EC) No. 1493/1999)*

25. *Sparkling wine industry*

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By the end of 2002 the following Regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted:

- On sparkling wines (1493/1999/EC Annex VIII);
- On wine (1493/1999/EC Annex I, II, IV, VII; 1622/2000/EC).

2. Detailed information regarding the implementation of the CMO for wine and alcohol

Latvia will provide a detailed action plan for the implementation of Common Market Organisation for wine and alcohol by the end of 2001.

Hereby Latvia confirms that, after consultations with the producers, no specific derogations for sparkling wines need to be requested.

SPIRITS, ALCOHOL AND AROMATISED WINES

27. *Geographical indications (Annex II of Council Regulation (EEC) No. 1576/89)*

28. *Protection of the spirit Balsam (Annex II to this position paper to Commission Regulation (EC) No 3199/93)*

Latvia provides information on the sugar content in order to clarify the categorisation of the spirit "Rīgas Melnais Balzams" and "Allazu Kimelis".

Concentration of sugar mass, expressed as inverted sugar, g/l is as follows:

- "Rīgas Melnais Balzāms" – 82
- "Allažu Ķimelis" – 410.5

Thus, spirit drink "Rīgas Melnais Balzāms", in accordance with the definitions of spirit drinks laid down in the paragraph 4 of Regulations No 1576/89/EEC, corresponds to spirit drinks with bitter taste (Article 4 (p)) and "Allažu Ķimelis" – to conditions laid down in the liqueur definition (Article 4 (r)).

9.3. ES vīna un alkohola KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Mērķis: stabilizēt vīna tirgu, uzlabot konkurētspēju un noteikt vienotu vīndarības praksi.

Uzdevumi:

- uzturēt līdzsvaru starp piedāvājumu un pieprasījumu Kopienas tirgū;
- dot iespēju vīna sektoram kļūt konkurētspējīgākam ilgākā laika posmā;
- novērst iespēju izmantot intervenci kā mākslīgu pārpalikušās produkcijas noieta tirgu;
- atbalstīt vīna tirgu un tādējādi atvieglot turpmākas vīna destilātu piegādes dzeramā alkohola sektora daļām, kurās šādu alkoholu tradicionāli izmanto, ņemot vērā reģionālās atšķirības.

Attīstības posmi:

Pamata noteikumi attiecībā uz vīna kopējo tirgus organizāciju ir vairākas reizes grozīti, kopš tika apvienoti nolikumā (EEK) Nr. **337/1979**.

Nolikuma (EEK) Nr. 337/1979 sarežģītības dēļ tekstu bija grūti izmantot un tas nesniedza skaidrību, kas būtiska jebkurai likumdošanai. Šo iemeslu dēļ tie no jauna tika apvienoti Regulā (CEE) Nr. **822/1987**.

Regulā (CEE) Nr. 822/1987 noteikts, ka Padomei jāizstrādā vispārīgi noteikumi tās piemērošanai, kas radīja sarežģītu likumdošanas slāņu struktūru. Iepriekšminētajās regulās bija daudz tehniskas informācijas, kas bieži bija jāgroza, tādēļ radās nepieciešamība izveidot jaunu regulu, kurā kopumā tiktu iekļautas visas piemērošanai nepieciešamās nostādnes.

Šo iemeslu dēļ tika izdota Padomes 1999. gada 17. maija Regula (EK) Nr. **1493/1999** par kopējo vīna tirgus organizāciju. Tās **mērķis** – vienkāršot noteikumus par kopējo vīna tirgus organizāciju un ieviest Kopienā politiku, kas būtu pēc iespējas tuva ražotājam.

(b) Vīna KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

Vīna kopējā tirgus organizācija ietver noteikumus, kas reglamentē vīna ražošanas potenciālu, tirgus mehānismus, ražotāju organizācijas un sektorālās organizācijas, vīndarības praksi un procesus, aprakstu, nosaukumu, noformējumu un aizsardzību, noteiktos apvidos ražotus kvalitatīvus vīnus un tirdzniecību ar trešajām valstīm.

N.p.k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu val.)	Nosaukums (latviešu val.)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1493/1999	On the common organisation of the market in wine	Vīna kopēja tirgus organizēšana	Vīna ražošanas potenciāls, tirgus mehānisms, ražotāju organizācijas un sektoriālās organizācijas, vīndarības prakse un procesi, apraksti, nosaukumi un aizsardzība, noteiktos apvidos ražoti kvalitatīvi vīni, tirdzniecība ar trešajām valstīm
2.	2000/1227	Laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1493/1999 on the common organization of the market in wine, as regards production potential	Sīki izstrādāti piemērošanas noteikumi Regulai 1493/1999 attiecībā uz ražošanas potenciālu	Vinogulāju stādīšana, atsacīšanās piemaksas, vīna dārzu pārstrukturēšana un konversija

3.	1607/2000	Laying down detailed rules for implementing R.1493/1999 on the common organization of the market in wine, in particular the Title relating to quality wine produced in special regions	Sīki izstrādāti noteikumi Regulai 1493/1999 attiecībā uz kvalitatīvu vīnu, kas ražots noteiktos rajonos	Noteikumi, kas attiecas uz: noteiktiem reģioniem; alkohola stiprumu; galvenajām analītiskajām un organoleptiskajām pārbaudēm; noteikumi, kas piemērojami vīnu atlasei
4.	1608/2000	Laying down transitional measures pending the definitive measures implementing R. Nr. 1493/1999 on the common organization of the market in wine	Pārejas pasākumu ieviešana vīna KTO veidošanā	Sīkāka informācija par noteikumu, kas balstās uz R.1493/1999, stāšanās spēkā datumu, par datumu maiņu atsevišķos noteikumos, par ieteicamajām izmaiņām noteikumos
5.	1622/2000	Laying down certain detailed rules for implementing R. Nr. 1493/1999 on the common organization of the market in wine and establishing a Community code of oenological practices and processes	Sīki izstrādātas normas R. Nr. 1493/1999 ieviešanai, kas izveido Kopienas vīndarības prakses un procesu kodeksu	Prasības attiecībā uz dažādām vīnogām un vīnogu misām; vīndarības prakse un procesi; jaunas vīndarības prakses eksperimentālā izmantošana
6.	1623/2000	Laying down detailed rules for implementing R. Nr. 1493/1999 on the common organization of the market in wine with regard to market mechanisms	Sīki izstrādāti ieviešanas noteikumi R. Nr. 1493/1999 attiecībā uz tirgus mehānismiem	Palīdzība par vīnogu, vīnogu misas, koncentrētas vīnogu misas izmantošanu; privātās uzglabāšanas palīdzība; destilācija; vīna iegādes cenas samazināšana; spirta realizācija trešajām valstīm izmantošanai tikai degvielas sektorā; realizācija bioetanola vajadzībām Kopienā
7.	2728/2000	Opening crisis distillation as provided for in Article 30 of Council Regulation (EC) No 1493/1999 in certain wine-growing regions of Germany	Krīzes destilācija, kas noteikta R. Nr. 1493/1999, konkrētos Vācijas vīnogu audzēšanas reģionos	Noteikumi norāda konkrētos Vācijas vīnogu audzēšanas reģionos krīzes destilēšanas mehānismu, norāda destilēšanas apjomu, izmaksas, termiņus
8.	2729/2000	Laying down detailed implementing rules on controls in the wine sector	Detalizēti ieviešanas noteikumi attiecībā uz kontroli vīna nozarē	Pārbaudes, ko veic dalībvalstis, Kopienas kontroles struktūra, kontroles institūciju savstarpējā palīdzība, analītiskā datu banka, paraugu ņemšana kontrolei
9.	2870/2000	Laying down Community reference methods for the analysis of spirits drinks	Kopienas ieteikuma metodes alkoholisko dzērienu analīzēm	Nosaka metodes iegūto rezultātu precizitātei un atkārtojamībai; atbildīgās personas un institūcijas analīžu veikšanai
10.	25/2001	Opening crisis distillation as provided for in Article 30 of Regulation (EC) No 1493/1999 for table wines in France	Krīzes destilācija, kas noteikta R. Nr. 1493/1999, konkrētos Francijas vīna audzēšanas rajonos	Noteikumi norāda konkrētos Francijas vīnogu audzēšanas reģionos krīzes destilēšanas mehānismu, apjomu, izmaksas, termiņus
11.	442/2001	opening crisis distillation as provided for in Article 30 of Council Regulation (EC) No 1493/1999 for table wines in Portugal	Krīzes destilācija, kas noteikta R. Nr. 1493/1999, Portugāles galda vīniem	Noteikumi norāda konkrētos Portugāles vīnogu audzēšanas reģionos krīzes destilēšanas mehānismu, apjomu, izmaksas, termiņus
12.	786/2001	Opening crisis distillation as provided for in Article 30 of Council Regulation (EC) No 1493/1999 for table wines in Spain	Krīzes destilācija, kas noteikta R. Nr. 1493/1999, Spānijas galda vīniem	Noteikumi norāda Spānijas galda vīnu krīzes destilēšanas mehānismu, norāda destilēšanas apjomu, izmaksas, termiņus

13.	883/2001	Laying down detailed rules for implementing Council Regulation (EC) No 1493/1999 as regards trade with third countries in products in the wine sector	Sīki izstrādāti ieviešanas noteikumi R.1493/1999 attiecībā uz tirdzniecību ar trešajām valstīm ar vīna sektora produktiem	Tirdzniecībai nepieciešamo eksporta / importa licenču sistēma; kārtība, kas nosaka vīno-gu sulas un nenorūguša vīnogu vīna iepirkuma cenu; eksporta kompensācijas vīna sektorā; vīna, vīnogu sulas un nenorūguša vīnogu vīna importam nepieciešamie sertifikāti un analīžu ziņojumi; konkrētu produktu definīcijas, kas iegūti trešajās valstīs
14.	1037/2001	Authorizing the offer and delivery for direct human consumption of certain imported wines which may have undergone oenological processes not provided for in Regulation (EC) No 1493/1999	Pieļauj konkrētu importēto vīnu, kuri izgājuši vīndarības procesu, piedāvājumu un piegādi tiešam cilvēku patēriņam	Vīndarības procesā iegūto produktu piegāde cilvēku patēriņam Kopeinā no vīnogu ražas, kas iegūta ASV teritorijā; noteikumi neatļauj piegādāt ar ūdeni atšķaidītu vīnu lietošanai Kopeinā
15.	1203/2001	Opening crisis distillation as provided for in Article 30 of Council Regulation (EC) No 1493/1999 for table wines in France	Krīzes destilācija, kas noteikta R. Nr. 1493/1999, Francijas galda vīniem	Noteikumi norāda konkrētos Francijas vīnogu audzēšanas reģionos krīzes destilācijas mehānismu, apjomu, izmaksas, termiņus
16.	1282/2001	Laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) No 1493/1999 as regards the gathering of information to identify wine products and to monitor the wine market and amending Regulation (EC) No 1623/2000	Sīki izstrādāti piemērošanas noteikumi Regulai Nr. 1493/1999 attiecībā uz informācijas apkopošanu, lai identificētu vīna produktus un pārraudzītu vīna tirgu	Noteikumi nosaka ražas deklarācijas; produkcijas, apstrādes un/vai tirdzniecības deklarācijas; krājumu deklarācijas; naudas sodu noteikšanu

(c) Vīna KTO pamatelementi (2001.-2006.gadam)

(1) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/ imports):

(i) Mehānisma būtība

Kopienas vīna tirgus izveide ietver vienotas tirdzniecības sistēmas ieviešanu uz Kopienas ārējām robežām. Tirdzniecības sistēma, kas ietver **ievedmuitu un eksporta kompensācijas**, papildus ārējā tirgus pasākumiem stabilizē Kopienas tirgu.

Lai pārraudzītu vīna tirdzniecības apjomus ar trešajām valstīm, attiecībā uz dažiem produktiem ir paredzētas **importa un eksporta licenču** sistēmas. Lai novērstu vai neitralizētu negatīvu ietekmi uz Kopienas tirgu, produktu importēšanu apliek ar **ievedmuitas papildus maksājumu**.

Muitas nodevu sistēma ļauj atteikties no visiem pārējiem aizsargpasākumiem pie Kopienas ārējām robežām, un Komisijai tiek piešķirtas pilnvaras noteikt un piešķirt **tarifa kvotas**, kas rodas no starptautiskajiem līgumiem.

Uz produktiem, ko importē no trešajām valstīm, attiecas noteikumi par dažām produktu specifikācijām, kas nodrošina līdzsvaru ar Kopienas **vīna definīcijām**. Vīna definīcijas atbilst jebkuriem noteikumiem, kas izstrādāti izcelsmes valstī, un tām tiek pievienots **analīzes ziņojums**.

(ii) Izmantotie instrumenti

ES vīna un alkohola sektora ārējās tirdzniecības sektorā tiek izmantoti sekojoši instrumenti:

- muitas tarifi un nodevas;
- licences;

- kvotas;
- eksporta atmaksas.

ii.1. Importa un eksporta licences

Importa un eksporta licences izsniedz pēc garantijas ķīlas iesniegšanas, kas nodrošina, ka produktu importē vai eksportē licences derīguma termiņa laikā. Garantijas ķīlu atmaksā, kad importētājs tās dalībvalsts muitas iestādē, kurā produkts tiks laists apgrozībā, iesniedzis pierādījumu, ka nenorūgušie vīni ir pārstrādāti vīnogu sulā vai izmantoti citos produktos ārpus vīna sektora.

ii.2. Ievedmuitas maksājums

Novērš un neitralizē negatīvo ietekmi uz vīna tirgu Kopienā.

ii.3. Muitas nodevu sistēma

Nodrošina aizsargpasākumus pie Kopienas ārējām robežām. Muitas nodevu pielietošana atkarīga no importēto produktu cenas.

ii.4. Muitas tarifi

Muitas tarifu piemērošana ir atkarīga no produkta importa cenas, kas ir sagrupētas muitas tarīfos.

ii.5. Importa cena

Importa cenu nosaka, pamatojoties uz konkrēta sūtījuma importa cenu + apdrošināšanas izmaksas + transportēšanas izmaksas, lai produkts nonāktu konkrētā vietā ES teritorijā.

Faktisko importa cenu pārbauda:

- pārbaudot katru sūtījumu,
- izmantojot vienotas likmes importa vērtību, ko aprēķina Komisija, pamatojoties uz produktu cenām to izcelsmes valstī.

ii.6. Produktu sertifikācija

Uz importēto vīnu un alkoholu tiek attiecināti noteikumi par produktu specifiskajām izcelsmes valstī, pievienojot:

- analīžu ziņojumu,
- pavaddokumentu.

ii.7. Tarifu kvotu sistēma

Tarifu kvotu apmērs tiek noteikts katru gadu, un to piešķir Komisija. Ikgadējās kvotas sadala pa visu gadu un nosaka administratīvo metodi, kas ietver:

- garantijas, kas attiecas uz produkta pamatīpašībām, pirmavotu un izcelsmi;
- tā dokumenta atzīšanu, kuru izmanto garantiju pārbaudei;
- nosacījumus, pēc kādiem izsniedz importa licences, un to derīguma termiņus.

ii.8. Eksporta kompensācijas

Eksporta kompensācijas vīna un alkohola sektorā tiek piešķirtas, pamatojoties uz atšķirību starp Kopienas un pasaules tirgus cenām, sedzot starpību starp cukura, glikozes, glikozes sīrupa un vīnogu sulu, svaigu vīnogu vīnu, svaigām vīnogām, vīna etiķi.

Eksporta kompensāciju piešķir:

- uzrādot eksporta licenci,
- iesniedzot pieteikumu un deklarāciju,
- iesniedzot atbilstības sertifikātu un analīžu pārskatu,
- vienreiz katrā vīna gadā.

Eksporta kompensācijas netiek piešķirtas produktiem, kas importēti no trešajām valstīm un tiek reeksportēti uz trešajām valstīm.

(iii) Administrēšana un finansēšana

Komisija ar inspektoru palīdzību, kuri sadarbojas ar dalībvalstu institūcijām, pārrauga un nodrošina noteikumu ievērošanu. Savukārt par noteikumu ievērošanu ir atbildīga katra dalībvalsts. Tā sniedz informāciju Komisijai par eksporta un importa licences iesniegumiem un par licenču izdošanu. Dalībvalsts kompetenta pārstāvniecības institūcija veic kontroli analīžu pārskatiem un prasībām, to izmantošanai. Dalībvalsts izsniedz

eksporta un importa licences jebkuram kandidātam neatkarīgi no viņa uzņēmējdarbības vietas Kopienā. Savukārt Komisija katru gadu nosaka un piešķir tarifa kvotas.

Eksporta kompensācijas pieteikuma iesniedzēja deklarācijas precizitāti pārbauda attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes. Eksporta kompensācijas piešķir Kopena.

Vīna produktu importam no trešajām valstīm nepieciešams:

- sertifikāts, kas reglamentē produktu ražošanu, tirdzniecību un piegādi tiešam patēriņam pārtikā, kuru izsniegusi kāda kompetenta iestāde tajā trešajā valstī, kurā ir produkta izcelsme;
- analīzes pārskats, ko sastādījusi kompetenta institūcija, kuru iecēlusi trešā valsts, kurā ir produkta izcelsme.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Līdzsvara uzlabošanai starp piedāvājumu un pieprasījumu Kopienas iekšējā tirgū, vīna sektoram nepieciešams kļūt konkurētspējīgākam ilgākā laika posmā, novērst iespēju izmantot intervenci kā mākslīgu pārpalikušās produkcijas noieta tirgu un tādējādi atvieglot turpmākas vīna destilāta piegādes dzeramā alkohola sektora daļām, kurās šādu alkoholu tradicionāli izmanto.

Tirgus regulēšanas pasākumi tiek veikti ar intervences mehānisma palīdzību, destilācijas veikšanu un palīdzības sniegšanu par uzglabāšanu privātās noliktavās un speciālos gadījumos.

(ii) Izmantotie instrumenti:

ii.1. intervence

Intervences mērķis ir nodrošināt Kopienas vīna produktu tirgu, lai izvairītos no konkurences traucējumiem, ņemot vērā tradicionālās ražošanas metodes. Intervences mehānisms ietver vīna pārstrādes blakusproduktu un vīna pārprodukcijas obligātās destilācijas nepieciešamību, vīna ražotājam nodot šos produktus destilācijai. Vīna ražotājam destilējamus produktus ir iespēja destilēt pašam vai nodot tos spirta vai vīna etiķa ražotnei.

- Ja destilāciju veic pats vīna ražotājs, tad iegūto destilātu viņš nodod Intervences aģentūrai, no kuras ražotājs saņem samaksu par vīna produktu destilāciju.
- Ja destilāciju veic vīna etiķa ražotne, tad vīna ražotājs saņem samaksu no vīna etiķa ražotnes par piegādāto vīnu vai tā pārstrādes blakusproduktiem.
- Ja destilāciju veic spirta ražotne, tad destilētais spirts tiek piegādāts dzeramā alkohola sektoram vai Intervences aģentūrai (ar nosacījumu, ka destilātam jābūt ar alkohola koncentrāciju vismaz 92 tilp.% un jānodod ne vēlāk kā līdz nākamā gada 30. novembrim pēc attiecīgā vīna gada beigām).
- Destilāts, kas nonācis Intervences aģentūras pārziņā tiek uzglabāts valsts noliktavās vai privātās noliktavās. Intervences aģentūra maksā palīdzību par privāto uzglabāšanu noliktavās. Uzglabāto destilātu izsola publiskā izsolē, pārdod konkursa kārtībā vai novirza eksportam un transportē uz galamērķi.

Intervences aģentūra noslēdz ilgtermiņa uzglabāšanas līgumu ar privātajām noliktavām no 16. decembra līdz nākamā gada 15. februārim.

Standarta cena, ko spirta ražotājiem maksā par intervences aģentūrai piegādāto jēlspirtu, ir EUR 1.654 un vidējā cena ir EUR 1.799. Ja spirtu glabā telpās, kur tas ir ražots, minēto cenu samazina par EUR 0.5/tilp.% /hl spirta. Piegādes cenu destilātiem nosaka dalībvalsts Intervences aģentūra. Intervences aģentūra spirta ražotājam samaksā par destilātu piegādi ne vēlāk kā 3 mēnešu laikā pēc spirta piegādes dienas.

ii.2. Destilācija

ES pastāv sekojošas destilācijas sistēmas:

- obligātā destilācija:
 - vīndarības blakusproduktiem (čagas un nogulas);
 - vīnam, kas ražots no vīnogām, kas nav klasificētas tikai kā vīna vīnogu šķirnes (būtu jānovirza izmantošanai spirta sektorā);

- destilācija, lai atbalstītu vīna tirgu, veicinot vīna destilātu piegāžu nepārtrauktību tajās alkohola sektora daļās, kur tādu alkoholu tradicionāli izmanto;
- krīzes destilācija (tirgus traucējumi un nopietni sarežģījumi ar vīna kvalitāti).

Destilāciju veic - no attiecīgā vīna gada 31. jūlija līdz 1. janvārim.

Destilācijas procesā iegūstamie produkti:

- tīrs pārtikas spirts;
- spirts, destilēts no vīna vai vīnogu čagām;
- destilāts vai jēlspirts ar alkohola koncentrāciju vismaz 52 tilp.% (to izmanto, lai:
 - ražotu alkoholiskus dzērienus,
 - pārstrādātu tīrā pārtikas spirtā vai spirtā, ko destilē no vīna, izņemot spirtus, kas destilēti no vīnogu čagām,
 - ražotu spirtu rūpnieciskiem mērķiem).

Iepirkuma cena vīnam, ko piegādā destilācijai:

- vīndarības blakusproduktiem (vīnogu čagām, vīna nogulām) – EUR 0.995 tilp.%/hl;
- vīnam – EUR 1.34 tilp.% /hl.

(3) Palīdzība par uzglabāšanu privātās noliktavās

Intervences aģentūra noslēdz ilgtermiņa uzglabāšanas līgumu ar privātajām noliktavām no 16. decembra līdz nākamā gada 15. februārim. Uzglabāšanas līgumu noslēgšana ir pakļauta nosacījumiem, kas attiecas uz attiecīgo produktu kvalitāti un izvirzītajām prasībām:

- uzglabāšanas laikā aizliegta uzglabājamā produkta tirgošana,
- uzglabāšanas laikā jāinformē intervences aģentūra, lai varētu veikt pārbaudes, ja uzglabātājs plāno veikt vīnogu misas pārstrādi.

Palīdzību par privāto uzglabāšanu izmaksā Intervences aģentūra. Samaksa par privāto uzglabāšanu tiek noteikta par hektolitru dienā.

i.1. Palīdzība īpašai izmantošanai

Palīdzību piešķir šādos speciālos gadījumos:

- ja novērots ievērojams tirgus cenas kritums kādai vīna kategorijai,
- koncentrētām nenorūgušām vīnogu vīnam, kuru izmanto bagātināšanai.

Palīdzību piemēro – vīnogu misai, koncentrētai vīnogu misai, ko iegūst no Kopienā audzētām vīnogām vīnogu sulas ražošanai.

Palīdzību nosaka pēc likmēm:

- vīnogas (par 100 kg) – EUR 4.952;
- vīnogu misa (par hl) – EUR 6.193;
- koncentrēta vīnogu misa (par hl) – EUR 21.655.

Palīdzību piešķir:

- izejvielu pārstrādātājam vai
- izmanto vīnogu sulas patēriņa veicināšanas kampaņā.

Palīdzību piešķir ar noteikumu, ka vīnogu sula netiks pārstrādāta vīnā. Palīdzību piešķir dalībvalsts kompetenta institūcija.

(4) Ražošanas ierobežošanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Lai panāktu un nostiprinātu labāku tirgus līdzsvaru un pielīdzinātu piedāvājumu pieprasījumam, nepieciešama vīnogu audzēšanas potenciāla vadīšana, prēmiju piešķiršana par atsacīšanos no vīnogu audzēšanas un atbalstu piešķiršana par vīna dārzu restrukturizāciju un pārveidošanu.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Stādīšanas ierobežojumi

Vīnogulāju, kuri paredzēti vīna ražošanai, stādīšana aizliegta līdz 2010. gada 31. jūlijam.

ii.2. Atļauja jaunai platību apstādīšanai

Šī atļauja paredzēta potzaru audzētavām, zemes apvienošanai un obligātai pirkšanai, kā arī vīnogu audzēšanas eksperimentiem, kas tiek kontrolēti.

ii.3. Atļauja jaunai stādīšanai

Atļauja nepieciešama noteiktos apvidos kvalitatīva vīna un galda vīnu ražošanai ar ģeogrāfiskām norādēm. Atļauja darbojas līdz 2003. gada 31. jūlijam, pēc šī termiņa beigām sāks darboties rezerves sistēma.

ii.4. Atļauja atkārtoti stādīt vīnogulājus

Atļauja nepieciešama, lai atjaunotu izlietotos vīna dārzus. Atkārtotās stādīšanas tiesības iespējams nodot citai saimniecībai tās pašas dalībvalsts robežās.

Jaunās stādīšanas tiesības piešķir dalībvalsts.

ii.5. Platību izaršana

Šī pasākuma īstenošana nepieciešama gadījumos, kad tiek pārkāpti stādīšanas ierobežojumi.

ii.6. Pastāvīga atsacīšanās no vīnogu audzēšanas

Par atsacīšanos no audzēšanas tiek piešķirtas prēmijas. Prēmiju pārvaldīšanu veic dalībvalsts, tās kontrolējot. Stādīšanas ierobežojumi neattiecas uz vīna ražošanu, kas ir mazāka nekā 25 000 hl gadā.

Ražošanas ierobežojumu ietekmes samazināšanai izveidota valsts un reģionālā rezervju sistēma, kuras darbību kontrolē dalībvalsts.

9.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

Tā kā Latvijā nav vīna dārzu vīnogu audzēšanai rūpnieciskai pārstrādei, tai skaitā nav arī dārzu, kur vīnogas tiktu audzētas vīna ražošanai, nav aktuāli jautājumi par subsīdiju sistēmām, cenu kontroles un intervences mehānismiem.

Arī attiecībā uz ieviešamo ES politiku Latvijas vīna un alkohola ražošanas sektorā, sektoram nav jāpiemēro ES noteiktie vīnogu ražošanas kvantitatīvie ierobežojumi, jo Latvijā vīns un alkohols tiek ražots no ievesta vīnmateriāla. Tas nozīmē arī to, ka Latvijai attiecībā uz vīna un alkohola ražošanas sektoru nav ar ekonomiskiem aprēķiniem pierādāmas tēzes. Latvijai uz iestāšanos brīdi ES ir jānodrošina tikai valsts administratīvā kapacitāte KTO īstenošanā. Stājoties ES, Latvija vienīgi pieprasa atsevišķu alkoholisko dzērienu un to definīciju iekļaušanu attiecīgajās regulās.

Latvija pieprasa iekļaut regulas Nr. 1576/89 II pielikuma sarakstā šādus Latvijā ražotus alkoholiskos dzērienus, ņemot vērā to ģeogrāfisko izcelsmi:

Rīgas Melnais Balzams/ Riga Black Balsam;
Latvijas Dzidrais;
Rīgas degvīns;
LB degvīns/ LB vodka;
Allažu Ķimelis.

Latvija pieprasa papildināt regulu Nr. 1576/89 1.panta 4.punktu ar šādu definīciju:

"Balzams – ražots no augu valsts izcelsmes ekstraktiem spirtā, pievienojot balzama eļļas, citas bioloģiski aktīvas vielas un sastāvdaļas; etilspirta koncentrācija ne mazāk kā 40% tilp."

9.4.1. Tēzes "būs spējīga..."

Latvija būs spējīga veikt ES atbalsta administrēšanu.

Tā kā Latvijā nav vīna dārzu vīnogu audzēšanai rūpnieciskai pārstrādei, tajā skaitā arī vīna ražošanai, līdz ar to nav aktualizēti jautājumi par:

- subsīdiju sistēmām;
- cenu kontroli;
- intervences mehānismiem vīna sektorā.

Lai realizētu valsts un ES atbalstu un administrēšanu lauksaimniecībā, tai skaitā vīna nozarē, attiecībā uz eksporta kompensācijām, kas noteiktas Regulas 1493/1999 63.panta 1.punktā, ir izveidots Lauku atbalsta dienests (LAD), kas ir Zemkopības ministrijas pārraudzībā.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1493/1999 – par vīna KTO;
- 1623/2000 – par tirgus mehānismiem vīna sektorā.

Latvija būs spējīga veikt ES atbalsta administrēšanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža.**

Latvija būs spējīga veikt vīna un alkoholisko dzērienu valsts uzraudzību un kontroli, dzērienu marķējumu, kvalitātes un drošuma pārbaudi.

Tas nozīmē, ka atbilstības pārbaudes noteikumus uzraudzīs un kontroles institūcijas funkcijas, kas minētas Regulas 2729/2000 2.pantā un 3.pantā, kā arī Regulas 1493/1999 72.pantā, no 2002.gada 1.janvāra, atbilstoši ES prasībām, vīna sektorā veiks Zemkopības ministrijas Pārtikas un veterinārais dienests.

Patreiz Latvijā vīna un alkoholisko dzērienu valsts uzraudzību un kontroli, dzērienu marķējumu, kvalitātes un drošuma pārbaudi veic Labklājības ministrijas Valsts sanitārā inspekcija.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1493/1999 – par vīna KTO;
- 2729/2000 – par kontroli vīna sektorā.

Latvija būs spējīga veikt alkohola aprites uzraudzību un kontroli.

Latvijā alkohola aprites kārtību un legālā tirgus uzraudzību reglamentē Alkohola aprites likums (LR Saeimā pieņemts 14.10.1998) un tam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi, kas pietuvināti ES prasībām vīna sektorā kontroles mehānismiem (R.2729/2000).

Alkohola aprites likumā un tam pakārtotajos Ministru kabineta noteikumos ir noteiktas valsts iespējas pilnībā kontrolēt un uzraudzīt alkohola ražošanu, ieviešanu, izvešanu, vairumtirdzniecību, mazumtirdzniecību, uzglabāšanu, vietējos un tranzīta pārvadājumus, pārkraušanu, kā arī spirtu saturošu izejvielu un spirta ražošanas blakusproduktu uzskaiti un izmantošanu, kā arī uzņēmējdarbības ar alkoholu licencēšanu, vienotus norēķinu un pārvadāšanas nosacījumus visiem licencētajiem tirgus dalībniekiem.

Alkohola aprites kārtība ir piemērojama arī vīnam, kas saskaņā ar "Alkohola aprites likumu" ir iekļauts alkoholisko dzērienu preču grupā.

Latvijā alkohola aprites uzraudzību un kontroli saskaņā ar Alkohola aprites likumā noteikto kārtību veic Valsts ieņēmumu dienests sadarbībā ar citām valsts institūcijām.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1493/1999 – par vīna KTO;
- 2729/2000 – par kontroli vīna sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt vīna un alkohola analīžu veikšanu.

Tas nozīmē, ka Latvijā vīna un alkohola analīzes veic laboratorijas, kas akreditētas pēc LVS EN 45001 (R.1493/1999 72.pants).

No 2002.gada 1.janvāra jaunizveidotais Pārtikas un veterinārais dienests, kura funkcijās ietilps atbildība par vīna un alkohola analīžu veikšanu, laboratorisko izmeklējumu veikšanu, saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto deleģējumu nodrošinās Regulās 2676/1999; 2009/1992; 2870/2000 minēto analīžu veikšanu.

Galvenās regulas shēmai:

- 1493/1999 – par vīna KTO;
- 2676/1990 – par vīna analīžu metodēm;
- 2009/1992 – par etilspirta analīžu metodēm;
- 2729/2000 – par kontroli vīna sektorā;
- 2870/2000 – par alkoholisko dzērienu analīžu metodēm.

Latvija būs spējīga veikt alkoholisko dzērienu sertifikāciju.

Atbilstības pārbaudes noteikumiem, tai skaitā, alkoholisko dzērienu atbilstības sertifikācija, kas minēta Regulās 2729/2000 2.pantā, tiek veikta Latvijas sertifikācijas centros.

Tas nozīmē, ka Latvijā alkoholisko dzērienu atbilstības sertifikācija tiek veikta saskaņā ar MK noteikumiem Nr.101 "Obligātās nekaitīguma prasības spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem un prasības alkoholisko dzērienu marķējumam", kas harmonizēti atbilstoši ES prasībām (1576/1989; 1014/1990; 1180/1991; 3458/1992; 2675/1994; 2626/1995; 2523/1997; 2140/1998).

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1493/1999 – par vīna KTO;
- 1576/1989; 1014/1990; 1180/1991; 3458/1992; 2675/1994; 2626/1995; 2523/1997; 2140/1998 – par alkoholisko dzērienu definīcijām, nosaukumiem un noformējumu.

10. BANĀNI, TABAKA, SĒKLAS, APIŅI UN CITAS ĪPAŠAS NOZĪMES KULTŪRAS

10.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA
"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. Kopējā tirgus organizācija

...

7. Banāni, tabaka, sēklas, apiņi un citas īpaša nozīmes kultūras

A) Banāni

Situācijas sektorā

Klimatisko apstākļu dēļ Latvijā nav iespējama banānu audzēšana.

No produktiem, uz kuriem attiecas banānu kopējās tirgus organizācijas režīms, Latvija importē svaigu un žāvētu banānu produkciju.

1.tabula. Banānu imports 1995. – 1999. gads

Gads	Daudzums, tonnas
1995.	17 117
1996.	16 877
1997.	17 261
1998.	16 166
1999.	17 262

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Administratīvās struktūras

Šobrīd banānu koptirgus organizācijas administrēšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija - likumdošanas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana;
- Lauku atbalsta dienests – **ieviešot banānu KTO mehānismu**, LAD veiks licenču izsniegšanu;
- Augkopības produkcijas kvalitātes valsts kontroles dienests - kvalitātes kontrole iekšējā tirgū;
- Sanitārā robežinspekcija - kvalitātes kontrole muitas punktos;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs - importa un eksporta informācijas un cenu vākšana un apkopošana.
- **Ieviešot ES banānu KTO mehānismu**, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Banānu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības banānu kopējās tirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

b) APIŅI

Situācija sektorā

Latvijā klimatiskie apstākļi ļauj audzēt apiņus, taču šobrīd šī nozare nav attīstīta, jo ir problēmas ar apiņu tālāku rūpniecisko pārstrādi. Latvijā apiņus rūpnieciskai pārstrādei neaudzē.

Latvijā ir 9 lielas alus darītavas, kuras apiņu produktu – ekstraktu - importē.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības apiņu sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

c) NEAPSTRĀDĀTĀ TABAKA

Situācija sektorā

Klimatisko apstākļu dēļ Latvijā nav iespējama tabakas audzēšana rūpnieciskai pārstrādei. Latvijā ir divi tabakas ražošanas uzņēmumi, kas ražo tabakas produktus, kuri izejvielas importē. Speciālas tabakas importa kvotas Latvijā neeksistē.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības jēltabakas sektorā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

D) Sēklas

Situācija sektorā

1999. gadā Latvijā tika saražotas 53 tūkst. t sertificētu sēklu, kas ir 83% salīdzinājumā ar 1998. gadu.

Latvijā lauksaimniecības kultūraugu sēklas audzē apmēram 600 sēklaudzētāji, kas paši sēklu audzē, sagatavo un tirgo. Nav izveidojušies lieli sēklu sagatavošanas uzņēmumi ar jaunu speciālu materiāli tehnisko bāzi. Lielākā daļa esošo iekārtu ir morāli un tehniski nolietotošās. Līgumi par sēklu audzēšanu nav plaši izplatīti. Pastāv un attīstās vairākas sēklu firmas, kuras sēklas importē, kā arī slēdz līgumus ar Latvijas sēklaudzētājiem par nepieciešamo kultūru un šķirņu izaudzēšanu.

1999. gadā Latvijā tika importētas 323 t labību, 124 t kartupeļu un 180.5 t sertificētu stiebrzāļu un tauriņziežu sēklu. Šīs sēklas tika importētas galvenokārt no Nīderlandes, Vācijas un Dānijas. Latvija neeksportē to sugu sēklas, uz kurām attiecas ES atbalsta sistēma.

1998. gadā nodibinājās sēklaudzētāju asociācija, kurā sēklaudzētāji iegūst informāciju par sēklu piedāvājumu un pieprasījumu.

Valsts atbalsts

Valsts atbalsts sēklu ražošanas attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Līdzšinējie atbalsta virzieni šajā programmā ir:

- par realizētu sertificētu sēklas materiālu;
- sēklkopības materiāli tehniskās bāzes nostiprināšana.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Latvijas lauksaimniecības politikas mērķis ir nodrošināt sēkļu nozares ilgtspējīgu tālāko attīstību, ražojot konkurētspējīgu produkciju, nodrošināt vietējo tirgu ar graudaugu un Latvijā plaši pielietotām lopbarības augu sēklām un sēklas kartupeļiem.

Likumdošanas bāze

- LR likums "Sēkļu un stādāmā materiāla aprites likums" (07.10.1999), (2100/94/EEC; 70/457/EEC; 66/402/EEC; 66/403/EEC; 66/401/EEC; 69/208/EEC; 72/418/EEC).

Līdz 2000.gada beigām tiks izstrādāti un apstiprināti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Sēklas kartupeļu audzēšanas un tirdzniecības noteikumi" (iesniegti Ministru kabinetā), (66/403/EEC; 89/14/EEC);
- MK noteikumi "Biešu sēklaudzēšanas un sēkļu tirdzniecības noteikumi" (iesniegti Ministru kabinetā), (66/400/EEC);
- MK noteikumi "Lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēkļu tirdzniecības noteikumi" (66/401/EEC);
- MK noteikumi "Eļļas un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēkļu tirdzniecības noteikumi" (69/208/EEC);
- MK noteikumi "Augļaugu stādāmā un pavairojamā materiāla audzēšanas un tirdzniecības noteikumi" (92/34/EEC; 93/48/EEC; 93/64/EEC 93/79/EEC);
- MK noteikumi "Dārzeņu stādāmā un pavairojamā materiāla audzēšanas un tirdzniecības noteikumi" (92/33/EEC; 93/61/EEC; 93/62/EEC);
- MK noteikumi "Dekoratīvo augu pavairojamā materiāla audzēšanas un tirdzniecības noteikumi" (93/49/EEC; 93/63/EEC; 93/78/EEC; 98/56/EEC).

Administratīvās struktūras

Šobrīd sēkļu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija - likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – **ieviešot sēkļu KTO mehānismu**, LAD veiks tiešo maksājumu administrēšanu;
- Valsts augu aizsardzības dienests - sēklas materiāla pārbaudes, sēklaudzētāju, sēkļu sagatavotāju un sēkļu tirgotāju reģistrācija.

Sēkļu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt <i>acquis communautaire</i> un uzņemties dalībvalsts saistības kopējās sēkļu tirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.
--

Fitosanitārās kontroles jautājumi apskatīti D. sadaļas Veterinārā un fitosanitārā kontrole b) punktā "Fitosanitārā kontrole".

e) PUĶES UN DZĪVI AUGI

Situācijas sektorā

Latvijā audzēto dekoratīvo koku un krūmu, griezto ziedu un podu puķu ražošana neapmierina pieprasījumu, tādēļ liela daļa no Latvijā patērētiem svaigiem ziediem un dekoratīviem augiem tiek importēti.

Administratīvās struktūras

Šobrīd puķu un dzīvo augu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija - likumdošanas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana;
- Lauku atbalsta dienests – **ieviešot puķu un dzīvo augu KTO mehānismu**, LAD veiks licenču izsniegšanu;
- Augkopības produkcijas kvalitātes valsts kontroles dienests - kvalitātes kontrole iekšējā tirgū;
- Sanitārā robežinspekcija - kvalitātes kontrole muitas punktos.

Puķu un dzīvo augu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvijas būs gatava pilnībā pārņemt visu <i>acquis communautaire</i> un uzņemties dalībvalsts saistības dekoratīvo augu jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

10.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

10.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējas pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BANANAS

...

30. Tariff rate quota for banana imports (Council Regulation (EEC) No. 404/93 and Commission Regulation (EC) No. 2362/98)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the Community tariff rate quota for imports of third-country bananas.

Commission Evaluation: If there is a tariff quota regime in force in the EU at the time of Latvia's accession, a review of the need to increase the autonomous tariff rate quotas for imports of third-country bananas will be undertaken. It may be expected that this will take account of the net imports of bananas into Latvia during a reference period to be defined. Latvia provides statistics on total imports of bananas for the period 1995-1999. However, statistics on net imports by country of origin are required.

Proposed Draft Common Position: The EU recalls that if there is a tariff quota regime in force at the time of accession, a review of the need to increase the autonomous tariff rate quotas for imports of third-country bananas will be undertaken. It may be expected that this will take account of the net imports of bananas into Latvia during a reference period to be defined. The EU notes the statistics on total imports of bananas submitted for the period 1995-1999. It invites Latvia to provide additional statistics on net imports (i.e. total imports less re-exports) of fresh bananas (CN 0803 0019) by country of origin, for the period 1995-1999.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BANANAS

...

30. Tariff rate quota for banana imports (Council Regulation (EEC) No. 404/93 and Commission Regulation (EC) No. 2362/98)

The EU recalls that if there is a tariff quota regime in force at the time of accession, a review of the need to increase the autonomous tariff rate quotas for imports of third-country bananas will be undertaken. It may be expected that this will take account of the net imports of bananas into Latvia during a reference period to be defined. The EU notes the statistics on total imports of bananas submitted for the period 1995-1999. It invites Latvia to provide additional statistics on net imports (i.e. total imports less re-exports) of fresh bananas (CN 0803 0019) by country of origin, for the period 1995-1999.

10.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BANANAS

...

29. Tariff rate quota for banana imports (Council Regulation (EEC) No. 404/93 and Commission Regulation (EC) No. 2362/98)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the Community tariff rate quota for imports of third-country bananas.

EU Common Position: The EU recalls that if there is a tariff quota regime in force at the time of accession, a review of the need to increase the autonomous tariff rate quotas for imports of third-country bananas will be undertaken. It may be expected that this will take account of the net imports of bananas into Latvia during a reference period to be defined. The EU takes note of the statistics on total imports of bananas submitted by Latvia for the period 1995-1999. It invites Latvia to provide additional statistics on net imports (i.e. total imports less re-exports) of fresh bananas (CN 0803 0019) by country of origin, for the period 1995-1999.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide additional statistics on net imports (i.e. total imports less re-exports) of fresh bananas, Latvia submits the following information

Table 1. Latvia – European Union Foreign trade 1997 – 1999

Country	Import						Export		
	1999		1998		1997		1999	1998	1997
	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR			
Germany	1 250 435	376 271	1198673	331 475	2 385 226	737 968	0	0	0
The Netherlands	10 702 822	3 223 563	6827651	1 825 708	4 234 450	1 166 831	0	0	0
Belgium	730 247	170 705	3997431	848 991	1 378 144	392 803	0	0	0
Denmark	1 713 556	424 163	1542677	337 528	129 777	41 932	0	0	0
France	0	0	143633	30 808	0	0	0	0	0
TOTAL	14 397 060	4 194 702	13710065	33 74 510	8 127 597	2 339 534	0	0	0

Source: Central Bureau of Statistics

Table 2. Foreign trade 1998 – 1999

Country	Import				Export			
	1999		1998		1999		1998	
	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR
European Union	14 397 060	4 194 703	13 710 065	3 374 511	0	0	0	0
Lithuania	4 795 817	1 680 491	1 653 520	478 523	53 100	21 753	0	0
Poland	167 956	68 515	0	0	0	0	0	0
Vietnam	73 300	57 026	52 500	35 801	0	0	0	0
Ecuador	72 560	20 671	0	0	0	0	0	0
USA	0	0	800 918	262 801	0	0	0	0
Colombia	0	0	20 900	6 711	0	0	0	0
Estonia	0	0	8 816	2 258	951 833	393 943	20 488	6 232
Belorus	0	0	0	0	0	0	19 800	6 582
Malta	0	0	0	0	36	48	0	0
Russia	0	0	0	0	0	0	20 897	8 097
TOTAL	19 506 693	6 021 406	16 246 719	4 160 605	1 004 969	415 744	61 185	20 911

Source: Central Bureau of Statistics

Table 3. Foreign trade 1995 – 1997

Import						Export					
1995		1996		1997		1995		1996		1997	
Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR	Kg	EUR
17 117 817	5 263 128	16 988 824	5 078 268	17 295 257	5 149 723	1 100 450	381 643	520 521	158 470	410 737	79 162

Source: Central Bureau of Statistics

10.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BANANAS

29. *Tariff rate quota for banana imports (Council Regulation (EEC) No. 404/93 and Commission Regulation (EC) No. 2362/98)*

- 1. Latvia provides table on imports specifying the country of produce, including an update for the data for 2000 (see Annex 8).**
- 2. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002**
By January 2002 the following legal act will be adopted:
 - Regulations of the Cabinet of Ministers On the control of marketing standards of fruit, berries and vegetables (legislative base of the control of fruit and vegetables production according to Latvian State standards).

...

SPECIALISED CROPS

19. *Marketing standards for fruit and vegetables (Council Regulation, (EC) No. 2200/96)*

22. *Apple and pears varieties grown in Latvia (Annex III of the Commission Regulation EEC No. 920/89 (tables 1 and 3)*

23. *Plum varieties grown in Latvia (Annex of Commission Regulation EEC No. 1168/1999)*

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By January 2002 the following legal act will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers On the control of marketing standards of fruit, berries and vegetables (legislative base of the control of fruit and vegetables production according to Latvian State standards);

By July 2002 the following Regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted:

- On the Producer Organisations of fruit and vegetables (2200/96/EC, 478/97/EC, 20/98/EC, 412/97/EC, 609/2001/EC);
 - On the intervention in the market of fresh fruit and vegetables (2200/96/EC, 659/97/EC, 1492/97/EC).
- 2. Latvia confirms that it will pursue getting the apple, pears and plum varieties listed in its requests in the Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture" CONF-LV 64/00 (pages 53-54) onto the**

list of varieties of United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) by the end of March 2002.

3. Additional information on the national production of fruit and vegetables for processing

Table 5. Information on vegetables production for processing provided from the processing enterprises

Year	Total, t	Imported, t	National, t
1997	1038142	295000	743142
1998	1004545	759400	245145
1999	832971	100229	732742
2000	1195408	752300	443108

Source: Ministry of Agriculture

The main vegetable products are cabbages, beet, tomatoes and cucumbers.

To obtain a more precise data on the processed fruits and vegetables by drawing a particular attention to certain crops, for instance, tomatoes and pears, information from processors of fruits and vegetables will be collected and summarized and communicated to the European Commission as soon as they will be available.

10.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: SEEDS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Support to seed producers 2358/71 1674/72 1686/72	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I – Seeds.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of seeds R.2358/71, R 1119/79, R.386/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Seeds.	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Seeds.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. Customs Office. See Table on export-import II – Seeds.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP

Support to seed producers 2358/71 1674/72 1686/72	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Licensing import/export of seeds R.2358/71, R 1119/79, R.386/90	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sugar: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of seeds: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time limits, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/Law on Customs Duties; Customs law; regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers administration procedures of tariff quotas	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions

and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.

2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.

3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.

4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.

5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.

6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.

7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.

8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.

9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.

10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;

2. The units:

- a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
- b) a Control Department of the RSS;
- c) an Information Department of the RSS;
- d) a Financial Department.

3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;

4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	

	Representing the MS in the management Committees	
--	--	--

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
RSS Department - Market Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	
	Control of obligation to export starch in excess of quota	
RSS Department - Market Quota unit	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	
	Accepting and evaluating proof on export of C sugar	
RSS Department - Market Seed Support unit	Accepting applications, decision-making	R.1686/72, Art. 3
RSS Department - Market Olive oil unit	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	
RSS Department - Market Dried fodder unit	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
	Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
	Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Market Department - Milk Market Support unit	Accepting applications, decision-making	
	Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	
	Organization of sales of intervention butter	
	Issuing (publishing) invitations to tender	
	Accounting of stores and butter stored (lists)	

RSS Department – Market Fruits and Vegetables unit	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	
	Accepting aid applications, evaluation and decision-making	
RSS Department – Financial payment unit	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	1686/72, Art. 3
	Calculating penalties (“levies”) if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	
RSS Department	Control Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks’ results	
	Participation in drawing the receipt form of potatoes	
	Investigating force-major cases	
	Ensuring administrative control in stores	
	Taking samples and analysis	
RSS Department – Information Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1686/72, Art. 3
RSS Department – Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	
	Gathering the information from applicants (organizations)	

TABLE ON EXPORT-IMPORT II

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with an Export-Import Division;

2. Units:

- a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
- b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
- c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
- d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;

3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;

4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
Ministry of Agriculture – Crop and Animal Husbandry	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	2358/71 Art.4
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	2358/71
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 1119/79 Art.6, 1
	Paying export refunds	800/99
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	2358/71

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type “first in first served”	3290/94

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Seeds
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

SECTOR: FLOWERS AND LIVE PLANTS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Support measures for development of the sector R.234/68 2275/96 832/97	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes II – Flowers and live plants.	6 months before accession date / Upon accession
Quality standards for flower bulbs, rootstocks and tubers R.315/68	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Flowers and live plants.	6 months before accession date / Upon accession
Licensing import/export of flowers and live plants R.3279/75, R 1858/93, R. 386/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Flowers and live plants.	6 months before accession date / Upon accession
Administration of export refunds and securities R. 3279/75, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import II – Flowers and live plants.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. Customs Office. See Table on export-import II – Flowers and live plants.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia – currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP

Support measures for development of the sector R.234/68 2275/96 832/97	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Quality standards for flower bulbs, rootstocks and tubers R.315/68	Does not exist	Law on State Food Control Office.	Instructions on quality checks
Licensing import/export of flowers and live plants R.3279/75, R 1858/93, R. 386/90	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of fresh flowers and live plants: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R. 3279/75, R. 800/99, R. 3290/94	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector flowers and live plants: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94	Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on administration of tariff quotas, etc.	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

10.3. ES banānu, tabakas, sēklu, apiņu, puķu un dzīvo augu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

10.3.1. ES banānu nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES banānu nozares KTO tika izveidots 1992. gadā, bet stājās spēkā 1993. gada 1. jūlijā. Kopējais režīms nomainīja veco kārtību, kas katrā dalībvalstī darbojās pēc sava individuāla principa – Francijai, Spānijai, Portugālei un Grieķijai pastāvēja banānu importa ierobežojumi, jo tās šos produktus ražoja pašas; Lielbritānija importēja banānus galvenokārt no Karību valstīm, bet pārējām valstīm ieeju savā tirgū kvantitatīvi ierobežoja; pārējās valstis brīvi importēja banānus no pasaules tirgus, ievērojot Kopienas kopējo importa tarifa likmi banāniem – 20%. Vācija importēja banānus pie 0% likmes.

Lai vienkāršotu banānu nozares tirgu un padarītu to vienādu visās Kopienas dalībvalstīs, tika izveidots vienots banānu nozares KTO. Jaunā shēma ietver sevī kvalitātes prasības, kompensāciju sistēmu vietējiem ražotājiem, kā arī importa tarifu kvotas. Banānu nozares KTO pasākumi attiecas uz visām banānu formām, izņemot plantānus, savukārt ārējās tirdzniecības ierobežojumi skar tikai svaigo produkciju.

KTO banānu nozarē izveidota ar **mērķi** nodrošināt patērētājus ar kvalitatīvu banānu produkciju, regulēt banānu importu Kopienā, kā arī atbalstīt banānu ražotāju organizācijas.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p.k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	404/93	Council Regulation on the common organization of the market in bananas	Padomes regula (EEK) par kopēju banānu tirgus organizēšanu	Nosaka banānu KTO pamatelementus – tirdzniecību ar trešajām valstīm, atbalstu ražotāju organizācijām, kvalitātes standartus
2.	896/2001	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for applying Council Regulation (EEC) No 404/93 as regards the arrangements for importing bananas into the Community	Komisijas regula (EK) par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes regulas No 404/93 ieviešanai attiecībā uz banānu importu Kopienā	Nosaka tarifu kvotas sadalījumu starp "tradicionālajiem" un "netradicionālajiem" importētājiem, importētāju definīciju, reģistrēšanu importa licenču izsniegšanas kārtību, Komisijai ziņojamo informāciju un statistikas datus
3.	1101/2001	Commission Regulation (EC) fixing the reduction percentages to be applied for an allocation by non-traditional operators under the tariff quotas for imports of bananas	Komisijas Regula, kas fiksē samazinājuma procentus, ko pielieto netradicionālo importētāju noteikšanai banānu importa tarifu kvotas ietvaros	Nosaka tarifu kvotu samazinājuma procentus "netradicionālajiem" importētājiem
4.	1121/2001	Commission Regulation (EC) fixing the adjustments coefficients to be applied to each traditional operator's reference quantity under the tariff quotas for imports of bananas	Komisijas Regula, kas fiksē precizējuma koeficientus, ko pielieto katram tradicionālajam importētājam banānu importa tarifu kvotas ietvaros	Nosaka koeficientus, ko izmanto, lai precizētu "tradicionālajiem" importētājiem piešķiramās tarifu kvotas lielumu

5.	1662/93	Commission Regulation (EEC) laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 404/93 of protective measures in the banana sector	Komisijas Regula (EEK) par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas No 404/93 piemērošanai attiecībā uz aizsardzības pasākumiem banānu sektorā	Nosaka banānu tirgus elementus, kas jāņem vērā, lai piemērotu tirgus aizsardzības pasākumus, nosaka aizsardzības pasākumus
6.	1858/93	Commission Regulation (EEC) laying down detailed rules for applying Council Regulation (EEC) No 404/93 as regards the aid scheme to compensate for loss of income from marketing in the banana sector	Komisijas Regula (EEK) par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas No 404/93 ieviešanai attiecībā uz palīdzības shēmu, lai kompensētu tirdzniecības zaudējumus banānu sektorā	Ievieš nosacījumus, lai tiktu piešķirta palīdzība, nosaka pieteikumu piešķiršanas kārtību, atbalsta izmaksāšanas kārtību, Komisijai sniedzamo informāciju
7.	919/94	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 404/93 as regards banana producers' organizations	Komisijas Regula par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas No 404/93 piemērošanai attiecībā uz banānu ražotāju organizācijām	Nosaka kritērijus, kādiem jāatbilst banānu ražotāju organizācijām, atzišanas procedūras, Komisijai sniedzamo informāciju
8.	2257/94	Commission Regulation (EC) laying down quality standards for bananas	Komisijas Regula (EK), kas nosaka banānu kvalitātes standartus	Nosaka banānu kvalitātes standartus, kā arī, uz kādu produkciju šie standarti attiecas
9.	2898/95	Commission Regulation (EC) concerning verification of compliance with quality standards for bananas	Komisijas Regula (EK) par banānu kvalitātes standartu atbilstības pārbaudi	Nosaka kvalitātes standartu pārbaūžu veikšanas kārtību, kritērijus, kādiem jāatbilst institūcijām, kuras veic pārbaudes, nosacījumus, uz kādiem tirgotāji var tikt atbrīvoti no pārbaudēm
10.	856/1999	Council Regulation (EC) establishing a special framework of assistance for traditional ACP suppliers of bananas	Padomes Regula (EK), kas ievieš īpašu atbalsta sistēmu tradicionālajiem ĀAK banānu importētājiem	Nosaka atbalstāmo programmu saturu, programmu vērtēšanas kārtību, piešķiramās palīdzības lieluma izvērtēšanas kārtību
11.	1609/99	Commission Regulation (EC) laying down the detailed rules for the implementation of Council Regulation No 856/1999 establishing a special framework of assistance to traditional ACP suppliers of bananas	Komisijas Regula par sīki izstrādātiem noteikumiem Padomes Regulas No 856/1999 ieviešanai attiecībā uz īpašu atbalsta sistēmu tradicionālajiem ĀAK banānu importētājiem	Nosaka palīdzības lūgumu iesniegšanas kārtību, piešķiramā atbalsta lieluma aprēķināšanas kārtību

(c) Banānu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

ES Banānu nozares KTO ārējās tirdzniecības politikas mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas produkcijas ieplūšanu valstī, tomēr to ierobežojot arī kvantitatīvi, lai nodrošinātu pašmāju ražotājiem cenu līmeni iekšējā tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Importa licencēšana

Licences tiek izsniegtas, samaksājot drošības naudu, kas garantē, ka produkti tiek ievesti licences derīguma termiņa laikā. Ir A/B licences un C licences.

ii.2. Nodokļu likmes

Banānu importa produkcija tiek aplikta ar Kopējos Muitas tarifos noteiktajām nodokļu likmēm. Ja pārdošanas cena ir zemāka par sākuma cenām, kuras Kopiena ir paziņojusi PTO, var tikt uzlikta papildus ievedmuita.

ii.3. Tarifu kvotas

Katru gadu tiek atvērtas 3 tarifu kvotas:

- A kvota – 2,2 milj. tonnu (tarifs EUR 75/t no trešajām valstīm, EUR 0/t – no ĀAK valstīm);
- B kvota – 353 tūkst. tonnu (tarifs EUR 75/t no trešajām valstīm, EUR 0/t – no ĀAK valstīm);
- C kvota – 850 tūkst. tonnu (tarifs EUR 300/t no trešajām valstīm, EUR 0/t – no ĀAK valstīm).

Kvotas tiek sadalītas šādi:

- 83% "tradicionālajiem" importētājiem;
- 17% "netradicionālajiem" importētājiem.

"Tradicionālie" importētāji – references gada laikā ievad vismaz 250 tonnas banānu vai 20 tonnas banānu, kuru garums mazāks par 10 cm.

"Netradicionālie" importētāji – kas importējuši Kopienā vismaz 2 gadus vismaz EUR 1 200 000 apmērā.

(3) Tirdzniecības standarti

Tirdzniecības standarti – noteikti ar mērķi atvieglot tirdzniecības apstākļus importētājiem, eksportētājiem un vairumtirgotājiem, kā arī apmierināt patērētāju prasības pēc produktu kvalitātes drošības. Tirdzniecības standarti sevī ietver kvalitātes, izmēra, marķēšanas, iesaiņošanas un pasniegšanas kritērijus. Tie paredz trīs kvalitātes klases – ekstra, I klase un II klase.

Tirdzniecības standarti ir noteikti produktiem visās to izplatīšanas stadijās.

(4) Ražotāju organizācijas

Organizācijas tiek atzītas par ražotāju organizācijām, ja tiek izpildīti īpaši nosacījumi (noteikts skaits biedru, iekārtas, tehniskās un komerciālās darbības administrēšana, centralizēta grāmatvedība u.c.).

(5) Kompensācijas maksājumi

Kompensācijas maksājumi tiek piešķirti Kopienas banānu audzētājiem, lai kompensētu ienākumu zaudējumus, kas radušies banānu tirdzniecības sektorā.

10.3.2. ES jēltabakas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

KTO mērķis - tirgus stabilizācija, pietiekami augsta dzīves līmeņa nodrošināšana šajā lauksaimniecības nozarē nodarbinātajiem iedzīvotājiem.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	2075/92	Council Regulation (EEC) No 2075/92 of 30 June 1992 on the common organization of the market in raw tobacco	Padomes 1992. gada 30. jūnija Regula (EEK) Nr. 2075/92 par jēltabakas tirgus kopējo organizāciju	Jēltabakas kopējā organizācija attiecas uz jēltabaku jeb neapstrādātu tabaku un uz tabakas atkritumiem. Dots jēltabakas šķirņu iedalījums grupās. KTO ietver noteikumus par piemaksu sistēmu, pasākumiem, lai ierobežotu ražošanu, tirdzniecības režīmu ar trešajām valstīm.
2.	1726/70	Regulation (EEC) No 1726/70 of the Commission of 25 August 1970 on the procedure for granting the premium for leaf tobacco	Komisijas 1970. gada 25. augusta Regula (EEK) Nr. 1726/70 par piemaksu piešķiršanas kārtību attiecībā uz lapu tabaku	Nosaka, ka dalībvalstij jāveido uzraudzības sistēmu, ko piemēro tad, kad veic tabakas pirmapstrādi un sagatavošanu tirgum. Jāievieš sertifikāts, kura mērķis ir pierādīt, ka sertifikātu izsniegusī dalībvalsts ir veikusi uzraudzību attiecībā uz Kopienā novāktu lapu tabaku. Sertifikātā vienu daļu aizpilda tad, kad sāk veikt uzraudzītu glabāšanu, daļu – kad tabaku atbrīvo no uzraudzības, piemaksas apjomu.
3.	2848/98	Commission Regulation (EC) No 2848/98 of 22 December 1998 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 2075/92 as regards the premium scheme, production quotas and the specific aid to be granted to producer groups in the raw tobacco sector	Regula Nr. 2848/92, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus par Regulu Nr. 2075/92 pielietošanu attiecībā uz piemaksu sistēmu, ražošanas kvotu un palīdzību ražotājorganizācijām jēltabakas sektorā	Nosaka noteikumus par piemaksu piešķiršanas nosacījumiem, palīdzības avansa maksājumu, dalībvalsts izveido aģentūru, kas veic pārbaudes saistībā ar Kopienas pasākumiem par jēltabaku, dalībvalsts sadala kvotu, noteikumi par kvotu pārvešanu, par īpašās palīdzības piešķiršanu
4.	2077/92	Council Regulation (EEC) No 2077/92 of 30 June 1992 concerning inter-branch organizations and agreements in the tobacco sector	Padomes 1992. gada 30. jūnija nolikums (EEK) Nr. 2077/92 par starpnozaru organizācijām un līgumiem tabakas nozarē	Paredz nosacījumus starpnozaru organizāciju atzīšanai un darbībai. Dalībvalsts pēc noteiktas procedūras veic šo starpnozaru organizāciju atzīšanu
5.	86/93	Commission Regulation (EEC) No 86/93 of 19 January 1993 on detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 2077/92 concerning inter-branch organizations and agreements in the tobacco sector	Komisijas 1993. gada 19. janvāra Regula (EEK) Nr. 86/93 par detalizētām normām, kā piemērot Padomes Regulu (EEK) Nr. 2077/92 par starpnozaru organizācijām un nolīgumiem tabakas nozarē	Nosaka, ka, starpnozaru organizācijai jāaptver vismaz viena trešdaļa dalībnieku izaudzētajiem, pārstrādātajiem vai iegādātajiem daudzumiem, kā arī jāiesniedz noteikta informācija Komisijai
6.	1467/70	Regulation (EEC) No 1467/70 of the Council of 20 July 1970 fixing certain general rules governing intervention on the market in raw tobacco	Regula Nr. 1467/70 par vispārējiem intervences noteikumiem jēltabakas tirgū	Definēti intervences centri, jebkurš var piedāvāt jēltabaku intervencei

7.	2468/72	Regulation (EEC) No 2468/72 of the Commission of 24 November 1972 determining collection, processing and storage centres for intervention on the market in raw tobacco	Regula Nr. 2468/72, kas nosaka savākšanas, pārstrādes un uzglabāšanas centrus intervencei jēltabakas tirgū	Minēti savākšanas centri
8.	3389/73	Regulation (EEC) No 3389/73 of the Commission of 13 December 1973 laying down the procedure and conditions for the sale of tobacco held by intervention agencies	Regula Nr. 3389/73, kas nosaka intervences aģentūras iepirtās jēltabakas pārdošanas procedūru	Pārdošana notiek caur "uzaicinājumu uz tenderi". Noteikta tenderī norādāmā informācija
9.	92/79/EEC	Council Directive 92/79/EEC of 19 October 1992 on the approximation of taxes on cigarettes	Padomes direktīva 92/79 par nodokļu aptuvenu saskaņošanu cigaretēm	Nosaka vispārējus nosacījumus par akcīzes nodokli tabakas ražotājiem
10.	92/80/EEC	Council Directive 92/80/EEC of 19 October 1992 on the approximation of taxes on manufactured tobacco other than cigarettes	Padomes direktīva 92/80 par nodokļu aptuvenu saskaņošanu citiem tabakas izstrādājumiem izņemot cigaretes	Nosaka vispārējus nosacījumus par akcīzes nodokli tabakas ražotājiem
11.	85/93	Commission Regulation (EEC) No 85/93 of 19 January 1993 concerning control agencies in the tobacco sector	Komisijas 1993. gada 19. janvāra Regula (EEK) Nr. 85/93 par kontroles aģentūrām tabakas nozarē	Nosaka, ka dalībvalstij jāizveido aģentūra, kas veiktu noteiktas pārbaudes un citus pienākumus saistībā ar palīdzības shēmu tabakas audzēšanai
12.	2636/1999	Commission Regulation (EC) No 2636/1999 of 14 December 1999 on the communication of information on tobacco from the 2000 harvest onwards and repealing Regulation (EEC) No 1771/93	Regula Nr. 2636/99 par informācijas apmaiņu tabakas sektorā kopš 2000. gada ražas, kas atceļ R. 1771/93	Nosaka, ka dalībvalstij jāsniedz informācija pēc pielikumos dotajiem paraugiem par katru ražu un katru šķirņu grupu
13.	1578/2001	Commission Regulation (EC) No 1578/2001 of 1 August 2001 determining the sensitive production areas and/or the groups of high-quality varieties exempt from application of the quota buyback programme in raw tobacco	Regula Nr. 1578/2001 nosaka precīzas ražošanas platības un/vai augstas kvalitātes šķirnes, kas atbrīvotas no kvotas atpiršanas jēltabakas sektorā	Pamatojoties uz dalībvalsts priekšlikumu, nosaka tādu paaugstināta riska ražošanas platību un/vai augstas kvalitātes šķirņu grupu, ko jāizslēdz no kvotu atpiršanas sistēmas

(c) Jēltabakas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Ārējās tirdzniecības politika:

Izņemot gadījumus, kad Komisija pieļauj atkāpes, tirdzniecībā ar trešajām valstīm ir aizliegts:

iekasēt jebkādu maksu, kas ir līdzvērtīga muitas nodevai;

piemērot jebkādus līdzvērtīgus kvantitatīvus ierobežojumus vai pasākumus.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Piemaksu sistēma

i.1. Mehānisma būtība

Piemaksu sistēmas mērķis ES jēltabakas sektorā ir papildināt to ražotāju ienākumus, kuru ražojumi atbilst tirgus prasībām.

i.2. Izmantotie instrumenti

Piemaksa paredzēta fiziskām un juridiskām personām, kas pērk lapu tabaku tieši no Kopienas ražotājiem vai ražotāju asociācijām, kuras veic pašu audzētas lapu tabakas pirmapstrādi un sagatavošanu tirgum. Piemaksu piešķir, ja izpildīti sekojoši nosacījumi:

- tabakai jābūt no tādas ražošanas platības, kas paredzēta attiecīgās tabakas šķirnes ražošanai;
- jābūt izpildītām regulās noteiktajām kvalitātes prasībām;
- saskaņā ar audzēšanas līgumu ražotājam jānogādā lapu tabaka pirmapstrādātāja telpās.

Tiesības saņemt piemaksu sākas no brīža, kad tabaku izved no vietas, kur attiecībā uz to veica uzraudzību. Piemaksu maksā dalībvalstī, kas izsniegusi piemaksas sertifikātu. Dalībvalstīm jāveic aizsardzības un kontroles pasākumi, lai novērstu, piemaksu izmaksāšanu par jēltabaku, kurai nav Eiropas savienības izcelsme.

Piemaksu veido:

- *fiksētā daļa* (izmaksā vai nu ražotāju grupām, kas to sadala starp grupas dalībniekiem, vai arī individuālajiem ražotājiem, kas nav grupas biedri);
- *mainīgā daļa* veido 30 – 40% no kopējās piemaksas vērtības (izmaksā ražotāju grupām, kas to sadala starp grupas dalībniekiem, proporcionāli iepirkuma cenai, kādu par katra konkrētā ražotāja produktu samaksājis pirmapstrādātājs);
- *īpaša palīdzība*, kas nepārsniedz 2% no kopējās piemaksas vērtības (to izmaksā ražotāju grupām, ar mērķi uzlabot vides aizsardzību, atbalstīt ražošanas kvalitātes paaugstināšanos un pastiprināt ražotņu pārvaldību).

(ii) Intervence

Ražotājs var piedāvāt jēltabaku intervencē, ja viņš atsakās no tiesībām saņemt piemaksu. Atteikšanās no piemaksas tiek reģistrēta dalībvalsts izsniegtajā piemaksu sertifikātā. Intervences aģentūras pārdot jēltabaku, tendera kārtībā.

(3) Ražošanas ierobežošanas pasākumi

Ražošanu ierobežojošo pasākumu mērķis ES jēltabakas sektorā ir ierobežot tabakas ražošanu Eiropas savienības dalībvalstīs.

Katru gadu tiek noteikts maksimālais vispārējo garantiju apjoms, kas ir 350 600 t lapu jēltabakas. Maksimālais vispārējās garantijas apjoms norāda uz jēltabakas daudzumu, par kuru iespējams saņemt piemaksu. Maksimālais garantiju apjoms tiek sadalīts pa dalībvalstīm un arī pa atsevišķām tabakas šķirnēm, tādējādi nosakot to ražošanas apjomu. Lai nodrošinātu maksimālā garantijas apjoma ievērošanu, tiek noteikta pārstrādes kvotu sistēma. Tās ietvaros ES dalībvalstis var pašas manipulēt ar tām piešķirto maksimālās garantijas apjomu, citai tabakas šķirnei piešķirot lielāku, citai mazāku daļu. Ražošanas kvotu ietvaros ES dalībvalstīm jāizveido valsts kvotas rezerves, tāpat arī jākontrolē, lai piemaksas netiktu piešķirtas par daudzumiem, kas pārsniedz tabakas ražošanas kvotu. Ražošanas kvotas var nodot no viena individuālā ražotāja citam vienas dalībvalsts ietvaros.

10.3.3. ES sēkļu sektora KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

KTO sēkļu nozarē izveidota 1971.gadā ar **mērķi** saglabāt ES iekšējo cenu konkurētspēju ar pasaules cenām, ieviešot atbalsta sistēmu sēkļu ražotājiem, kā arī regulēt sēkļu ārējo tirdzniecību.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	2358/71	Regulation (EEC) of the Council on the common organisation of the market in seeds	Padomes Regula (EEK) par sēklu tirgus kopēju organizāciju	Nosaka sēklu KTO pamatelementus – atbalsta sistēmu, tirdzniecību ar trešajām valstīm un informācijas ziņošanu
2.	1674/72	Regulation (EEC) of the Council laying down general rules for granting and financing aid for seed	Padomes Regula (EEK), kas paredz vispārīgas normas palīdzībai par sēklām piešķiršanai un finansēšanai	Ievieš nosacījumus, kādiem jāatbilst sēklas produkcijai, lai pretendētu uz atbalstu, paredz administratīvās uzraudzības sistēmas ieviešanu
3.	1686/72	Regulation (EEC) of the Commission on certain detailed rules for aid for seed	Komisijas Regula (EEK) par noteiktām sīki izstrādātām normām palīdzībai sēklām	Nosaka pieteikumu saturu un iesniegšanas kārtību, sniedzamo informāciju
4.	3083/73	Regulation (EEC) of the Commission on the communication of the information necessary for implementing Regulation No 2358/71 on the common organization of the market in seeds	Komisijas Regula (EEK) par informācijas paziņošanu, kas vajadzīga Regulas Nr. 2358/71 par sēklas materiāla kopējā tirgus organizāciju īstenošanai	Nosaka Komisijai sniedzamās informācijas saturu
5.	1445/76	Commission Regulation (EEC) specifying the different varieties of <i>Lolium perenne</i> L.	Komisijas Regula, kas nosaka dažādas <i>Lolium perenne</i> L. šķirnes	Nosaka <i>Lolium perenne</i> šķirnes atkarībā no izturības, tādejādi nodrošinot vienādu palīdzības kārtību visā Kopienā
6.	2514/78	Commission Regulation (EEC) on the registration in the Member States of contracts for seed multiplication in non-member countries	Komisijas Regula par sēklu ražošanas, kas veikta valstīs, kas nav dalībvalstis, līgumu reģistrāciju dalībvalstīs	Nosaka trešajās valstīs izsniegto sēklu ražošanas līgumu reģistrācijas kārtību dalībvalstīs, paredz reģistrācijas sistēmas ieviešanu, Komisijai sniedzamo informāciju
7.	1117/79	Commission Regulation specifying the products in the seeds sector to be subject to the system of import licences	Komisijas Regula, kurā norādīti tie sēklu sektora produkti, uz kuriem attiecas importa licenču sistēma	Nosaka produktus, uz kuriem attiecas importa licenču sistēma
8.	1119/79	Commission Regulation (EEC) laying down special provisions for the implementation of the system of import licences for seeds	Komisijas Regula, ar ko nosaka īpašus noteikumus, lai ieviestu sēklu importa licenču sistēmu	Ievieš nosacījumus importa licences izsniegšanai, nosaka izņēmumus, pieteikumu iesniegšanas kārtību, licences saturu
9.	1529/2000	Commission Regulation (EC) establishing the list of varieties of <i>Cannabis sativa</i> L. eligible for aid under Council Regulation No 2358/71	Komisijas Regula, kas nosaka <i>Cannabis sativa</i> L. šķirņu sarakstu, kam piemērojama palīdzības sistēma saskaņā ar Padomes Regulu Nr. 2358/71	Nosaka <i>Cannabis sativa</i> L. šķirņu sarakstu, kam piemērojama palīdzības sistēma

(c) Sēklu sektora KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)**(1) Administrēšana un finansēšana**

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta

atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

Nodrošināt tikai Eiropas standartiem atbilstošu sēklu iekļūšanu ES iekšējā tirgū no trešajām valstīm.

(ii) Izmantotie instrumenti

Sēklu imports iespējams tikai no tādām valstīm, kuras ir apliecinājušas savas spējas piedāvāt ES standartiem atbilstošu produkciju.

ii.1. Importa licencēšana

Importa licencēšana attiecas uz kukurūzas importu. Licences nepieciešamas, ja importētais daudzums pārsniedz 100 kg. Garantijas summa – EUR 376/100 kg (nav nepieciešama, ja ieviešana notiek atbilstoši reģistrētiem pavairošanas līgumiem, kas noslēgti ar valstīm, kas nav dalībvalstis). **Atbalsts sēklu ražotājiem**

ES tiek noteiktas augu sugas, par kuru sēklu audzēšanu maksājama atlīdzība. Atlīdzību piešķir, ja sēklas ir oficiāli sertificētas un atbilst direktīvās noteiktajiem standartiem un nosacījumiem. Starp sēklaudzētāju un selekcionāru jābūt noslēgtam audzēšanas līgumam. Ja sēklas audzē pats selekcionārs vai sēklu saimniecība, produkcija jāapstiprina ar audzēšanas deklarāciju. Šie līgumi un deklarācijas dalībvalstij jāreģistrē īpašā pavairošanas līgumu reģistrā.

(4) Statistikas datu ziņošana

Par katru šķirni, kurai ir noteikta palīdzība, dalībvalstis ziņo Komisijai informāciju par sējumiem, ražu u.c., kā arī par pavairošanas līgumu reģistru.

10.3.4. ES puķu un dzīvo augu sektora KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES puķu un dzīvo augu KTO ir ļoti vienkārša. Galvenais uzsvars tajā likts uz ziedu un dzīvo augu importa noteikumu aptveršanu.

KTO puķu un dzīvo augu sektorā izveidots 1968.gadā ar **mērķi** nodrošināt stabilus vienota puķu un dzīvo augu tirgus nosacījumus Kopienā, veicināt nozares attīstību un eksportu.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	234/68	Regulation of the Council (EEC) on the establishment of a common organisation of the market in live trees and other plants, bulbs, roots and the like, cut flowers and ornamental foliage	Padomes Regula (EEK) par augošu koku un citu stādu, sīpolu, sakņu un tamlīdzīgi, grieztu ziedu un dekoratīvo lapaugu kopējas tirgus organizācijas izveidi	Nosaka puķu un dzīvo augu KTO pamatelementus – kvalitātes standartus, veicināšanas pasākumus un tirdzniecību ar trešajām valstīm
2.	315/68	Regulation of the Council (EEC) fixing quality standards for flowering bulbs, corns and tubers	Padomes Regula (EEK), kas nosaka kvalitātes standartus puķu sīpoliem, sakneņiem un gumijiem	Nosaka kvalitātes standartus puķu sīpoliem, sakneņiem un gumijiem, uz ko attiecas kvalitātes standarti, izņēmumus

3.	316/68	Regulation of the Council (EEC) fixing quality standards for fresh cut flowers and fresh ornamental foliage	Padomes Regula (EEK), kas nosaka kvalitātes standratus svaigiem, grieztiem ziediem un svaigiem dekoratīviem lapaugiem	Nosaka kvalitātes standratus svaigiem, grieztiem ziediem un svaigiem dekoratīviem lapaugiem, izņēmumus
4.	1767/68	Regulation of the Commission on the system of minimum prices for exports to third countries of flowering corns, bulbs and tubers	Komisijas Regula (EEK) par minimālo cenu sistēmu, ko piemēro, eksportējot saknes ar lapu rozeti, sīpolus un gumus uz trešām valstīm	Nosaka tirgus elementus, uz kuriem pamatojoties aprēķina minimālo cenu, Komisijai sniedzamo informāciju, eksportētāja dokumentos uzrādāmo informāciju
5.	537/70	Regulation of the Commission (EEC) authorising Member States to take measures derogating from certain requirements of the quality standards applicable to exports to third countries of flowering bulbs, corns and tubers	Komisijas Regula (EEK), kas dalībvalstīm atļauj veikt pasākumus, kas ierobežo dažas kvalitātes prasības, kuras piemērojamas puķu sīpolu, sakņu un gumu eksportam uz trešajām valstīm	Ievieš nosacījumu, ka dalībvalsts drīkst ierobežot kvalitātes standartu prasības noteiktiem produktiem eksportam uz trešajām valstīm
6.	801/71	Regulation of the Commission (EEC) authorising Member States to take measures derogating, in respect of exports of fresh cut flowers to third countries, from certain requirements of the quality standards	Komisijas Regula, kas atļauj dalībvalstīm veikt pasākumus, atkāpjoties no dažām kvalitātes standartu prasībām attiecībā uz svaigu, grieztu ziedu eksportu uz trešām valstīm	Ievieš nosacījumu, ka dalībvalsts drīkst ierobežot kvalitātes standartu prasības grieztiem ziediem eksportam uz ASV un Kanādu
7.	3279/75	Regulation of the Council (EEC) on the standardization of the treatment applied by the individual Member States to imports from non-member countries of live trees and other plants, bulbs, roots and the like, cut flowers and ornamental foliage	Padomes Regula (EEK) par apstrādes, ko atsevišķas dalībvalstis piemēro augošu koku un citu augu, sīpolu, sakņu un tamlīdzīgi, grieztu ziedu un dekoratīvo lapaugu importam no valstīm, kas nav dalībvalstis, standartizāciju	Nosaka importa licenču izsniegšanas kārtību, ievieš vienotus nosacījumus puķu un dzīvo augu importam
8.	4088/87	Council Regulation (EEC) fixing condition for the application of preferential customs duties on imports of certain flowers originating in Cyprus, Israel and Jordan	Padomes Regula (EEK), kas ievieš nosacījumus atvieglotu muitas nodevu piemērošanai dažu tādu ziedu importam, kuru izcelsmes valstis ir Kipra, Izraēla un Jordāna	Ievieš nosacījumus, kas jāņem vērā, lai piemērotu atviegloto muitas nodevu, Komisijai sniedzamo informāciju
9.	700/88	Commission Regulation (EEC) laying down certain detailed rules for the application of the arrangements for the import into the Community of certain flowers originating in Cyprus, Israel and Jordan	Komisijas Regula (EEK), kas paredz dažus sīki izstrādātus noteikumus importa kārtības piemērošanai Kopienā dažiem tādiem ziediem, kuru izcelsme ir Kiprā, Izraēlā, Jordānā, Marokā, kā arī Rietumkrastā un Gazas sektorā	Ievieš nosacījumus minimālās importa cenas noteikšanai dažu sugu rozēm un nelķēm, Komisijai sniedzamo informāciju
10.	832/97	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for the application of Council Regulation No 2275/96 introducing specific measures for live plants and floricultural products	Komisijas Regula (EK), kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus, lai piemērotu Padomes Regulu Nr.2275/96, kas ievieš īpašus pasākumus attiecībā uz dzīviem augiem un puķkopības produktiem	Nosaka uz atbalstu pretendējošo programmu saturu, atbalsta summas sadalījuma kritērijus un lielumu starp dalībvalstīm, pieteikumu piešķiršanas kārtību, līgumu slēgšanas kārtību, atbalsta izmaksāšanas kārtību, pārbaudes, pasākumu vērtēšanu

(c) Puķu un dzīvo augu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/imports)

(i) Mehānisma būtība

ES ziedu un dzīvo augu KTO ārējās tirdzniecības politikas mērķis ir nodrošināt cenu līmeni iekšējā tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Nodokļu likmes

Puķu un dzīvo augu importa produkcija tiek aplikta ar Kopējos Muitas tarifos noteiktām nodokļu likmēm. No dažām valstīm importētajai produkcijai var tikt atvieglotas muitas nodevas, pamatojoties uz tirdzniecības līgumiem ar šīm valstīm.

ii.2. Minimālā eksporta cena

Pirms tirgošanās sezonas sākuma var tikt noteikta viena vai vairākas minimālās cenas eksportam uz trešajām valstīm. Šādu ražojumu eksportu atļauj vienīgi par tādu cenu, kas vienāda vai lielāka par attiecīgajam ražojumam noteikto minimālo cenu.

(3) Tirdzniecības standarti

Tirdzniecības standarti tiek noteikti, ar mērķi atvieglot tirdzniecības apstākļus importētājiem, eksportētājiem un vairumtirgotājiem, kā arī apmierināt patērētāju prasības pēc kvalitātes. Tirdzniecības standarti puķu un dzīvo augu sektorā sevī ietver kvalitātes, izmēra, marķēšanas, iesaiņošanas un pasniegšanas kritērijus. Tie tiek noteikti produktiem vairumtirdzniecībai, importam un eksportam. Attiecībā uz eksportu, kvalitātes prasības var tikt atvieglotas.

(4) Īpašie veicināšanas pasākumi

Kopiena piedalās tādu pasākumu finansēšanā, kas uzlabo produkcijas kvalitāti un veicina pieprasījumu, sekmē ražošanas un tirdzniecības organizāciju u.tml. Kopienas ieguldījums ir līdz 60% no pasākuma izmaksām. Lai saņemtu atbalstu, nepieciešams izstrādāt atbilstošas programmas. Katrai dalībvalstij tiek iedalīta summa, ņemot vērā produkcijas vērtību attiecīgajā dalībvalstī. Programmu ilgums ir trīs gadi (pēdējā regula par īpašajiem pasākumiem pieņemta 1997. gadā – tāpat līdz 2000. gadam).

10.3.5. ES apiņu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Mērķis – uzlabot produkcijas kvalitāti un aizsargāt ražotājus no jebkādas to pašreizējā dzīves līmeņa pazemināšanās, atvieglot tirgus attīstības plānošanu, izvairīties no jebkādas diskriminācijas ražotāju starpā.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1696/71	Regulation (EEC) No 1696/71 of the Council of 26 July 1971 on the common organisation of the market in hops	Padomes Regula Nr. 1696/71 par apiņu tirgus kopēju organizāciju	Regula nosaka apiņu tirgus kopējās organizācijas pamatelementus – apiņu izcelsmes apzīmēšana, ražotāju organizāciju atzišana, atbalsta maksājumi apiņu audzētājiem, tirdzniecību ar trešajām valstīm
2.	1037/72	Regulation (EEC) No 1037/72 of the Council of 18 May 1972 laying down general rules for granting and financing aid for hop producers	Padomes Regula Nr. 1037/72, ar ko nosaka vispārējus noteikumus palīdzības piešķiršanai un finansēšanai apiņu ražotājiem	Nosaka, ka katra dalībvalsts piešķir palīdzību tikai par tām platībām dalībvalsts teritorijā, kas apstādītas ar apiņiem un dalībvalsts ievieš ar apiņiem apstādīto platību deklarēšanas un reģistrēšanas sistēmu
3.	609/1999	Commission Regulation (EC) No 609/1999 of 13 March 1999 laying down detailed rules for granting aid to hop producers	Komisijas Regula Nr. 609/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus palīdzības piešķiršanai apiņu audzētājiem	Nosaka, kāda informācija apiņu audzētājiem jāiesniedz paziņojumā par apstādītajām platībām (kā arī R. 1098/98 minētajām pagaidu neaudzēšanas platībām)
4.	2997/87	Council Regulation (EEC) No 2997/87 of 22 September 1987 laying down, in respect of hops, the amount of aid to producers for the 1986 harvest and providing for special measures for certain regions of production	Komisijas Regula Nr. 2997/87, ar ko attiecībā uz apiņiem nosaka tās palīdzības apjomu, kuru ražotājiem piešķir par 1986. gada ražu, un paredz īpašus pasākumus attiecībā uz noteiktiem ražošanas reģioniem	Nosaka pasākumus, lai audzētāji pārorientētos uz pieprasītāko apiņu šķirņu audzēšanu
5.	1351/72	Regulation (EEC) No 1351/72 of the Commission of 28 June 1972 on the recognition of producer groups for hops	Komisijas Regula Nr. 1351/72 par apiņu audzētāju grupu atzišanu	Nosaka kritērijus, pēc kādiem apiņu audzētāju grupa tiek atzīta
6.	879/73	Regulation (EEC) No 879/73 of the Council of 26 March 1973 on the granting and reimbursement of aid accorded by the Member States to recognized producer groups in the hop sector	Komisijas Regula Nr. 879/73 par tās palīdzības piešķiršanu un atlīdzināšanu, ko dalībvalstis piešķir atzītām ražotāju grupām apiņu nozarē	Nosaka kārtību, kā aprēķināt ražotāju grupu pārdošanā laistās produkcijas vērtību un šo grupu pārvaldības izmaksas
7.	1010/73	Regulation (EEC) No 1010/73 of the Commission of 13 April 1973 defining the administrative costs of recognized groups of hop producers	Komisijas Regula Nr. 1010/73, ar ko nosaka atzītu apiņu ražotāju grupu administratīvās izmaksas	Regula definē administratīvās izmaksas
8.	1098/98	Council Regulation (EC) No 1098/98 of 25 May 1998 introducing special temporary measures for hops	Komisijas Regula Nr. 1010/73, ar kuru ievieš pagaidu pasākumus attiecībā uz apiņiem	Nosaka, ka dalībvalstis var izmantot pagaidu neaudzēšanu no 1998.-2002.g, saņemot summu, kas vienāda ar palīdzības summu par apsēto platību
9.	1784/77	Council Regulation (EEC) No 1784/77 of 19 July 1977 concerning the certification of hops	Komisijas Regula Nr. 1784/77 par apiņu sertifikāciju	Dalībvalsts norīko iestādes, kas pilnvarotas veikt sertifikāciju un atbild par sertifikācijas sistēmas ievērošanu

10.	890/78	Commission Regulation (EEC) No 890/78 of 28 April 1978 laying down detailed rules for the certification of hops	Komisijas Regula Nr. 890/78, kas nosaka sīki izstrādātus apiņu sertifikācijas noteikumus	Sīki apraksta sertificēšanu
11.	3076/78	Commission Regulation (EEC) No 3076/78 of 21 December 1978 on the importation of hops from non-member countries	Komisijas Regula Nr. 3076/78 par apiņu importu no ārpuskopienas valstīm	Apiņus var importēt tikai tad, ja tiem pievienots izcelsmes valsts iestāžu izsniegts apliecinājums, kuru atzīst par līdzvērtīgu Kopienas sertifikātam
12.	3077/78	Commission Regulation (EEC) No 3077/78 of 21 December 1978 on the equivalence with Community certificates of attestations accompanying hops imported from non-member countries	Komisijas Regula Nr. 3077/78 par to, ka apliecinājumi, kas pievienoti apiņiem, kurus importē no ārpuskopienas valstīm, ir līdzvērtīgi Kopienas sertifikātam	Norādītas iestādes, kas izsniedz apliecinājumus apiņiem, ko importē no ārpuskopienas valstīm
13.	1517/77	Commission Regulation (EEC) No 1517/77 of 6 July 1977 fixing the list of the various groups of hop varieties cultivated in the Community	Komisijas Regula Nr. 1517/77, kas nosaka dažādu Kopienā audzētu apiņu šķirņu sarakstu	Dots apiņu šķirņu saraksts
14.	776/73	Regulation (EEC) No 776/73 of the Commission of 20 March 1973 on registration of contracts and communication of data with respect to hops	Komisijas Regula Nr. 776/73 par līgumu reģistrēšanu un ar apiņiem saistītas informācijas sniegšanu	Nosaka, ka dalībvalsts ievieš kārtību, kādā jāreģistrē apiņu piegādes līgumi (dalībvalstī ievāktiem apiņiem)

(c) Apiņu KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

ES apiņu KTO tiek izmantoti sekojoši elementi:

- apiņu sertifikācija,
- ražotājorganizāciju atzīšana,
- atbalsta maksājumi apiņu audzētājiem,
- imports no trešajām valstīm.

(1) Ārējās tirdzniecības politika

Tirdzniecībā ar trešajām valstīm aizliegts iekasēt jebkādu maksu, kas līdzvērtīga muitas nodevai, un piemērot jebkādus kvantitatīvus ierobežojumus.

Apiņus un to produktus var importēt tikai tad, ja to kvalitātes standarti līdzvērtīgi obligātiem ierobežojumiem Kopienā novāktiem produktiem vai ja tiem pievienots izcelsmes valsts iestāžu izsniegts apliecinājums, kuru atzīst par līdzvērtīgu sertifikātam, kas vajadzīgs Kopienas izcelsmes apiņu un to produktu tirdzniecībai.

(2) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Kopienā audzējamās apiņu šķirnes

Tā kā atšķiras palīdzība atkarībā no apiņu šķirnes, noteikts šķirņu iedalījums un Kopienā audzējamo šķirņu saraksts.

(ii) Apiņu sertifikācija

Mērķis – noteiktu kvalitātes prasību ievērošana.

Sertifikāciju piemēro apiņu rogām, lupulīnam, apiņu ekstraktam. Sertifikāciju piemēro produktiem, ja tie tiek ievākti Kopienā vai gatavoti no produktiem, kas ievākti Kopienā, vai ievesti no trešajām valstīm. Sertifikācijas kārtība ietver sertifikātu izsniegšanu un iepakojumu marķēšanu, plombēšanu.

(iii) Ražotājorganizāciju atzīšana

Mērķis – nodrošināt vienlīdzīgus apstākļus visiem apiņu ražotājiem.

Ražotājorganizācijas atzīst dalībvalstis, ja tās atbilst vispārējiem nosacījumiem:

- tām jāpiemēro kopēji noteikumi ražošanai un laišanai tirgū (audzēšana, šķirnes, augu aizsardzības pasākumi ...),
- tām statūtos jāiekļauj pienākumi ražotājiem,
- jāiesniedz apliecinājums par ekonomiski dzīvotspējīgu darbību u.c.

Lēmumu par atzīšanu dalībvalsts pieņem 3 mēnešu laikā no pieteikuma saņemšanas brīža. Dalībvalsts nepārtraukti uzrauga, vai atzītās grupas pilda visus atzīšanas nosacījumus. Ražotājorganizāciju dibināšanai un darbības nodrošināšanai var saņemt palīdzību.

(3) Atbalsta maksājumi apiņu audzētājiem

Mērķis – nodrošināt apiņu audzētājiem pietiekami augstus ienākumus.

Lai piešķirtu palīdzību par Kopienā audzētiem apiņiem, dalībvalsts izveido institūciju, kas reģistrē katram ražotājam piederošās apiņu audzēšanas platības. Palīdzību piešķir par reģistrētām platībām, kurās ir novākta raža. Palīdzību var saņemt, ja līdz katra gada 31. maijam audzētāji iesniedz paziņojumus par apstādītajām platībām. Palīdzības apjoms ir atšķirīgs dažādām apiņu šķirnēm.

10.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

(a) Banāni

Latvijā klimatisko apstākļu dēļ nav iespējama banānu audzēšana. No produktiem, uz kuriem attiecas banānu kopējās tirgus organizācijas režīms, Latvija importē svaigu un žāvētu banānu produkciju.

Tā kā Latvijā banāni netiek audzēti, tad Latvijai nav arī ekonomiski pierādāmo tēžu. Vienīgās tēzes, kas attiecas uz banānu tirgu un kuras jāargumentē no Latvijas puses, ir valsts administratīvā kapacitāte KTO īstenošanā.

Tēzes par "spēju nodrošināt ..."

Latvija būs spējīga veikt licenču izsniegšanu.

Latvija būs spējīga veikt kvalitātes kontroli iekšējā tirgū un muitas punktos.

Latvija būs spējīga veikt cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

(b) Puķes un dzīvi augi

Tā kā Latvijā audzēto dekoratīvo koku un krūmu, griezto ziedu un podu puķu ražošana neapmierina pieprasījumu un liela daļa no Latvijā patērētiem svaigiem ziediem un dekoratīviem augiem tiek importēti, tad arī uz Latvijas dekoratīvo koku un krūmu, griezto ziedu un podu puķu ražošana neattiecas ES ražošanu ierobežojošie nosacījumi. Vienīgais jautājums, kas skar Latvijas dekoratīvo koku un krūmu, griezto ziedu un podu puķu ražošana kopējā tirgus organizācijas režīmā, iestājoties ES, ir Latvijas valsts administratīvā kapacitāte KTO īstenošanā.

Tēzes par "spēju nodrošināt ..."

Latvija būs spējīga veikt licenču izsniegšanu.

Latvija būs spējīga veikt kvalitātes kontroli iekšējā tirgū un muitas punktos.

11.PIENS UN PIENA PRODUKTI

11.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

8. PIENS UN PIENA PRODUKTI

...

Situācija sektorā

Piensaimniecība ir viena no prioritārajām lauksaimniecības nozarēm Latvijā. Nozares attīstībai ir labvēlīgi priekšnosacījumi gan klimatisko, gan augsnes apstākļu ziņā, turklāt piensaimniecībā ir nodarbināti visvairāk strādājošo, salīdzinot ar citām lauksaimniecības nozarēm. Arī piena pārstrādē ir izveidojušās stabilas tradīcijas tādu dažādu piena produktu ražošanā, kuriem ir iegūts tirgus arī ārpus Latvijas, t.i., ES valstīs, Baltijā un NVS valstīs u.c.

1.tabula. Piensaimniecības nozares galvenie rādītāji, 1995. – 1999. gads

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Piena ražošanas īpatsvars kopējā lauksaimniecības galaproduktā, %	26.2	31.5	29.4	32.5	28.2
Piena pārstrādes rūpniecības īpatsvars kopējā pārstrādes struktūrā, %	19.2	18.0	17.7	17.8	18.8
Piena produktu eksports, milj. EUR	20.3*	31.3*	32.2	28.2	17.3
Piena produktu imports, milj. EUR	3.8*	4.2*	7.2	10.3	11.7
Piena produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības un pārtikas produktu eksportā (1-24 HS kodi), %	10.8	14.0	13.7	14.6	16.1

* importā un eksportā ierēķināts arī kazeīns un piena produkti lopbarībai

Avots: LEK, Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

(a) Ražošana

Pēc 1990. gada, lauksaimniecībai pārejot uz tirgus ekonomikas principiem, Latvijas piensaimniecībā strauji samazinājās gan piena ražošanas, gan arī pārstrādes apjomi. Slaucamo govju skaits šajā periodā ir samazinājies par 62 %, piena ražošanas apjomi par 58 %. Nozarē 1997. gadā iezīmējās pieauguma tendences, taču pozitīvo attīstību pārtrauca Krievijas finansu krīze. Tomēr krīzes sekas visāsāk izpaudās 1999. gadā, samazinoties Krievijas tirgum, ražošana bija jāorientē uz ES tirgus prasībām.

2. tabula. Piena ražošanas dinamika, 1990. – 1999.g.

	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Govju skaits (tūkst. gada beigās)	535.1	531.4	481.7	351	311.9	291.9	274.6	262.8	242.1	205.6
Piena ražošanas rādītāji:										
- vidējā govju produktivitāte (kg, gada beigās)	3437	3205	2793	2741	2923	3074	3237	3585	3733	3754
- kopā saražots piens (tūkst. t)	1891.9	1739.2	1476.4	1155.7	999.6	943.9	920.6	985.8	948.1	797.0
- pārstrādei nodots piens (% no saražotā)	85.2	76.6	63.2	49.5	37.1	34.1	39.2	36.7	48.9	48.8

Avots: Latvijas Piensaimnieku centrālās savienības, Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

3. tabula. Piena ražošanas struktūra

Slaucamo govju skaits saimniecībā	1997.01.01.				1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā	
	skaits	%	Skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	Skaits	%
Kopā	116723	100	274554	100	108725	100	262820	100	95686	100	242096	100	76456	100	205623	100
1 – 5	113143	96.9	193889	70.62	104472	96.09	184299	70.12	91637	95.77	162257	67.02	72490	94.8	133100	64.7
6 – 9	2541	2.2	17012	6.2	2849	2.6	19629	7.5	2717	2.8	18992	7.8	2531	3.3	17683	8.6
10 – 49	789	0.67	12569	4.58	1187	1.09	17032	6.48	1116	1.17	18734	7.74	1239	1.62	20434	9.94
50 – 99	99	0.1	6900	2.5	88	0.08	6240	2.4	82	0.08	5809	2.4	82	0.11	5788	2.8
100 – 199	57	0.04	8025	2.9	52	0.05	7184	2.7	51	0.05	7400	3.1	61	0.08	8858	4.3
200 un vairāk	94	0.08	36159	13.17	77	0.07	28436	10.82	83	0.09	28904	11.94	53	0.07	19760	9.61

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pārstrādei piegādātā piena īpatsvars kopējā ražošanas apjomā 1990. gadā bija 85%, bet 1998.-1999. gadā vairs tikai 48%. Par situācijas uzlabošanu liecina fakts, ka 1994. un 1995. gadā piena piegādes rādītājs bija vēl zemāks – tikai 34 - 38%.

Piena ražošanas struktūrā pēdējos 4 – 5 gados ir vērojama mazo (1 - 5 govīs) saimniecību skaita būtiska samazināšanās un attiecīgi lielāku (10 – 199 govīs) saimniecību veidošanās. Šī tendence ļauj secināt, ka, uzlabojoties ražošanas struktūrai, palielināsies govju produktivitāte un paaugstināsies iegūtā piena kvalitāte.

Piena kvalitātes jautājumi sīkāk apskatīti D. sadaļas Veterinārā un fitosanitārā kontrole a) punkta 5. apakšpunktā "Dzīvnieku izcelsmes pārtika – pārtikas ķēdē iesaistīto uzņēmumu atbilstība kritērijiem".

(b) Pārstrāde

Latvijas piena pārstrādes rūpniecībā uz 2000. gada 30. jūniju darbojās 53 piena pārstrādes uzņēmumi ar 72 ražotnēm. Izvērtējot ražošanas sektora pārstrukturēšanos un kopējos ražošanas apjomus, jau no 1995. gada 68 - 70% Latvijas piena produktu tirgu aizpilda desmit lielākie uzņēmumi.

4. tabula. Lielāko piena pārstrādes uzņēmumu tirgus daļas 1995. - 1999. g., %

Koncentrācijas indeksi	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.*
Apvienotā tirgus daļa četriem vislielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem	41	46	44	42	43
Apvienotā tirgus daļa desmit vislielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem	68	68	70	69	70

* Dati, sākot ar 1999.gadu, ik mēnesi aptver visus sabiedriskā un privātā sektora uzņēmumus, kur rūpnieciskajā ražošanā nodarbināti 20 un vairāk cilvēku, jeb kuru iepriekšējā gada apgrozījums bijis virs 300 tūkst. latu

Avots: LVAEI pēc Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pašreiz desmit (10) Latvijas piena pārstrādes uzņēmumiem ir piešķirts ES veterinārās pielāides numurs, kas dod tiesības eksportēt savu produkciju uz ES (Eiropas Komisijas 1997. gada 25. marta Lēmums Nr. 97/252/EEC).

(c) Ārējā tirdzniecība

Latvijas piena produktu eksports 1999. gadā kopējā lauksaimniecības un pārtikas produktu eksportā sastādīja 16.1 %, bet imports – 3.1 %, turklāt piensaimniecība ir vienīgā lauksaimniecības nozare, kuras ārējās tirdzniecības bilance ir pozitīva.

Galvenie piena eksporta produkti ir sviests, siers un sausais vājpiens. Lielākie Latvijas tirdzniecības partneri ir ES, Krievija un Baltijas valstis. No visiem eksportētajiem piena produktiem uz ES tiek eksportēts 41%, savukārt importēti 28% no kopējā importētā piena produktu daudzuma.

Eiropas Līguma ietvaros Latvijai kopš 1996. gada 1. jūlija tiek piešķirtas piena produktu eksporta kvotas. Sākot ar 2000. gadu, tiek palielinātas eksporta kvotas sieram, sviestam un piena pulverim. Tas liecina, ka Latvija jau šobrīd ir ieguvusi stabili pozīciju ES piena produktu tirgū.

5. tabula. Piena produktu eksports uz Eiropas Savienību, 1999. – 2003. g., t

	Piešķirtās eksporta kvotas				Faktiskais eksports uz ES 1999. g.
	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	
Piena pulveris	3 000	4 000	4 400	4 800	2 133
Piens un krējums, iebiezināts ar cukuru	240	250	250	250	0.36
Sviests	1 080	1 875	2 065	2 255	960
Siers	1 440	3 000	3 300	3 600	1 583

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, EK muitas statistikas dati

Valsts atbalsts

Piensaimniecības attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts valsts atbalsts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas

Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai". Līdzšinējie atbalsta virzieni šajā programmā ir:

ciltsdarba pasākumi;

liellopu ganāmpulku reģistra uzturēšana;

piena ražošanas tehnoloģiskā modernizācija;

piena produktu konkurētspējas un kvalitātes paaugstināšana.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Lauksaimniecības attīstības koncepcijā piensaimniecība tika atzīta par vienu no prioritārajām lauksaimniecības nozarēm ar lielām iespējām. Nozares turpmākās attīstības mērķis ir garantēt piena produktu pašnodrošinājumu valstī vismaz 100 % apmērā, racionāli izmantojot pieejamos zemes resursus lopbarības ražošanai. Latvija vēlas saglabāt savu iegūto nišu starptautiskajā piena produktu tirgū. Tādējādi piensaimniecība izveidotos par stabilu un ekonomiski izdevīgu nozari, kas ir spējīga konkurēt pasaules tirgū.

Šobrīd Latvijā strādā pie piena un piena produktu KTO elementu ieviešanas - piena intervences mehānisma izveidošanas. Uzsākot ieviest piena kvotu sistēmu, 2001. gadā ir paredzēts izveidot piena ražotāju reģistru.

Latvija turpina saskaņot ES Kopējās lauksaimniecības politikas likumdošanu piena un piena produktu nozarē.

Sākot ar 2001. gadu, piena ražošanas modernizācija un piena produktu konkurētspējas un kvalitātes uzlabošana tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija";
- "Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana".

Likumdošanas bāze

Līdz šim galvenais akcents nacionālās likumdošanas saskaņošanā ar ES normām tika vērsts uz piena kvalitāti un patērētāju drošību. Lai harmonizētu nacionālo likumdošanu atbilstoši ES prasībām, piensaimniecības nozarē Latvijas Republikā ir pieņemts likumdošanas akts:

- MK noteikumi Nr. 347 (12.10.1999) "Par obligātajām nekaitīguma prasībām pārstrādei iepērkamajam govju pienam" (92/46/EEC). Saskaņā ar šiem noteikumiem Latvijā noteiktas trīs kvalitātes kategorijas - augstākās šķiras, pirmās (I) šķiras un otrās (II) šķiras piens. Noteikumi paredz pārejas periodu līdz 2006. gada 1. janvārim, kura laikā piena kvalitātes rādītāji pakāpeniski jāpielīdzina ES prasībām.

Līdz 2000. gada 31. decembrim tiks apstiprināti šādi Latvijas normatīvie akti:

- MK noteikumi "Neapstrādāta piena aprites noteikumi" (92/46/EEC, 89/362/EEC);
- MK noteikumi "Apstrādāta piena un piena produktu aprites noteikumi" (92/46/EEC).

Līdz 2001. gada 1. maijam tiks apstiprināti šādi normatīvie akti:

- MK noteikumi "Par piena un piena produktu nosaukumu aizsardzību" (EEC 1898/87);
- Valsts standarts (LVS) dzeramajam pienam (EEC 2597/97);
- Valsts standarts (LVS) sviestam (EEC 2991/94).

Administratīvās struktūras

Šobrīd piena un piena produktu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests – administrē valsts atbalstu. Sākot ar 2001. gadu, LAD iesaistīsies **piena ražotāju reģistra** administrēšanā. Reģistrs tiek veidots piena ražošanas un pārstrādes savstarpējai sasaistei, kvalitātes un piegādes kontrolei un veidos pamatu ES tipa piena kvotu sistēmas ieviešanai Latvijā, reģistrētajiem ražotājiem piešķirot atbilstošu individuālo references apjomu, kas noteikts, ņemot vērā iepriekšējo periodu piegādes apjomus.
Ieviešot ES piena un piena produktu KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:
 - kvotu mehānisma administrēšana;
 - maksājumu administrēšana;
 - importa un eksporta licenču izsniegšana;
 - tirdzniecības pasākumu administrēšana;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra - **ieviešot ES piena un piena produktu KTO mehānismu**, veiks intervences pasākumus lauksaimniecības produktu tirgū;
- Valsts veterinārais dienests – veic piena fermu un piena pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli uz valsts robežas.
- Tādējādi veterināro kontroli veic gan Valsts veterinārais dienests, gan Sanitārā robežinspekcija, taču līdz iestāšanās brīdim institucionālais risinājums atbildīs ES veterinārās likumdošanas horizontālo direktīvu prasībām;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic tirgus cenu apkopošanu pienam un piena produktiem.
- **Ieviešot ES piena un piena produktu KTO mehānismu**, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai;
- Latvijas Piensaimnieku centrālā savienība – pārstāv piena pārstrādātāju un ražotāju intereses.

Piena un piena produktu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības piena un piena produktu koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Piena kvotas

ES normatīvie akti:

ES Padomes 1999. gada 17. maija regula (EEC) Nr. 1255/1999 par piena un piena produktu kopējā tirgus organizāciju.

ES Padomes 1992. gada 28. decembra regula (EEC) Nr. 3950/92 par papildnodevu piena un piena produktu nozarē.

Latvija pieprasa ikgadējo garantēto apjomu (kvota) 1 200 000 t apjomā, no kā 900 000 t veidotu piegādes kvota pārstrādei un 300 000 t kvota tiešai tirdzniecībai.

Pozīcijas pamatojums

Piensaimniecība ir viena no prioritārajām lauksaimniecības nozarēm Latvijā, nozares attīstībai ir labvēlīgi klimatiskie un augsnes apstākļi. Līdz 1990. gadam Latvija ražoja ap 2 milj. t piena gadā, bet politisko un ekonomisko reformu ietekmē 1991. gadā ražošanas apjomi sāka samazināties. Stāvoklis stabilizējās 1997. gadā, taču finansiālā krīze pasaulē un, jo īpaši, Krievijā, kas tradicionāli ir bijis viens no nozīmīgākajiem Latvijas piena produktu tirgiem, izraisīja būtisku produkcijas realizācijas cenu samazinājumu, līdz ar to samazinājās piena iepirkuma cenas, līdz ar to arī ražošanas apjomi. Tāpēc pašreizējais ražošanas apjoms 800 tūkst. t piena gadā neatspoguļo nozares potenciālu. Racionāli izmantojot pieejamos resursus un izveidojot efektīvu ražošanas struktūru, ražošanas apjomus tuvāko gadu laikā iespējams palielināt līdz 1.2 milj. t piena. Nozares optimizācijas politikas īstenošana, sākot ar 2001. gadu, veicinās piena lopkopības intensifikāciju, galvenokārt balstoties uz pakāpenisku piena ražošanas saimniecību palielinājumu līdz 50 - 80 govju saimniecībām, kas nodrošinās investīciju līdzekļu koncentrēšanos un to efektīvāku izlietojumu.

Atbalstot mērķtiecīgas investīcijas (SAPARD, nacionālais atbalsts) piensaimniecības fermu modernizācijā, tiks veicināts gan ganāmpulku pieaugums, gan ražotā piena kvalitātes uzlabošanās, gan ražošanas apjomu pieaugums. Govju produktivitāte varētu pieaugt vidēji līdz 4 500 – 5 500 kg no govju gadā, līdz ar to, ja pašreizējais govju skaits ir 205.6 tūkst., būs iespējams saražot 0.93 – 1.03 milj. t piena. Attīstoties nozares politikai, paredzams govju skaita pieaugums līdz 220 tūkst. 2003. gadā kas ļaus saražot līdz 1.2 milj. t piena.

Optimizējot pārstrādes struktūru, varētu izveidoties 20 - 25 pārstrādes uzņēmumi, kas spēs absorbēt ap 90 % pārstrādei realizētā piena. Palielinoties piena iepirkuma cenai, paaugstināsies arī piena piegādes, sasniedzot līdz 75% no ražotā piena 2003. gadā.

Latvijā tradicionāla īpatnība ir lieli tiešā patēriņa un tiešās realizācijas apjomi pienam un piena produktiem, līdz ar to daļa piena netiek uzskaitīta kā saražotā produkcija.

1999. gadā vidējais piena patēriņš uz 1 iedzīvotāju bija samazinājies līdz 287.8 kg, bet kopējais patēriņš uzturā (izteikts piena ekvivalentā) līdz 700.2 tūkst. t Tomēr jāņem vērā, ka piens Latvijā ir tradicionāla pārtikas sastāvdaļa, un pašreizējais samazinājums saistīts galvenokārt ar iedzīvotāju zemo pirktspēju. Salīdzinot ES un Latvijas vidējos patēriņa rādītājus tādiem Latvijā tradicionāliem produktiem kā sviests un siers, secinām, ka ES vidējais šo produktu patēriņš ir ievērojami augstāks (attiecīgi 17 kg un 4.7 kg/iedzīvotāju). Lai šādu līmeni sasniegtu, Latvijā sviesta un siera patēriņam jāpalielinās attiecīgi apm. 2.5 reizes un 5 reizes. Paredzot arī citu piena produktu patēriņa pieaugumu, iespējamais un optimālais piena patēriņš uz 1 iedzīvotāju sasniegtu 480 kg (tas ir arī Latvijas un Lietuvas uzturzinātnieku ieteiktais patēriņa līmenis). Šāds rādītājs joprojām būtu ievērojami zemāks nekā Īrijā un Dānijā (attiecīgi 740 kg un 522 kg/iedzīvotāju).

Lai apmierinātu vēlamo patēriņa līmeni 480 kg uz iedzīvotāju, būtu nepieciešams ražot 1.2 milj. t piena.

Latvijai iestājoties ES, aktivizēsies arī tirdzniecība ar pārējām ES dalībvalstīm, tādēļ Latvija pieprasa atbilstošu kvotas apmēru, kas garantētu vismaz 100 % pašnodrošinājuma līmeni, ievērojot, ka piena produktu patēriņš palielināsies.

2. Tiešie maksājumi

ES normatīvais akts

ES Padomes 1999. gada 17. maija regula (EEC) Nr. 1255/1999 par piena un piena produktu kopējā tirgus organizāciju.

Latvija pieprasa vienlīdzīgu pieeju tiešo maksājumu piemērošanā Latvijas piena ražotājiem attiecībā pret pārējām dalībvalstīm. Par references apjomu tiešo maksājumu noteikšanai Latvija prasa izmantot pieprasīto kvotas lielumu 1 200 000 t piena.

Pozīcijas pamatojums

Nesaņemot tiešos maksājumus vienlīdzīgā apmērā ar ES piena ražotājiem, Latvijas piensaimniecība ilgākā laika periodā var kļūt nekonkurētspējīga ar ES piensaimniecību,

kur piena ražotāji saņems tiešos maksājumus, sākot ar 2005. gadu. Šādā gadījumā piena ražošanas attīstību ES turpmāk noteiks nevis zemākas izmaksas un augstāka ražošanas efektivitāte, bet tiešo maksājumu apmērs. Latvija uzskata, ka šāda situācija izkropļos ES piena ražošanu par labu neefektīvām saimniecībām.

11.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

11.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

MILK AND MILK PRODUCTS

...

31. Specific reference quantity (milk quota) (Council Regulation (EEC) No. 3950/92 as amended by Council Regulation (EC) No. 1256/1999 and Council Regulation No. 1255/1999, Article 16)

Latvia's Request: Latvia requests an annual guaranteed amount (quota) of 1,200,000 tonnes, divided in 900,000 tonnes for processing and 300,000 tonnes for direct sale.

Latvia's Justification: The requested milk quota is partly based on the production potential for the Latvian milk sector - Latvia expects that due to the ongoing and reinforced restructuring and modernisation process, supported by financial aid, milk production will achieve the level of production indicated in the request. The production level of the past years (1999: 800,000 tonnes) does not reflect the real situation and is a result of the transition period and other crisis (Russia). The increase in milk performance per cow is expected to continue. Moreover, dairy farming is one of the priority sectors in Latvian agriculture with a good competitive status. Latvia also notes that for the desired growth of consumption of milk and milk products (from 287.8 kg to 480 kg per capita) a production of 1,200,000 tonnes is necessary. In addition, an increase in trade is expected.

Commission Evaluation: Data provided by the Latvian authorities indicate a total milk production in 1999 of 797,000 tonnes (i.e. 66.4% of the requested quota), of which 416,000 tonnes delivered to dairies (i.e. 46 % of the requested quota). Average milk production in the period 1995/1999 was 919,000 tonnes per year, i.e. 76.6% of the requested quota. The information available indicates that Latvia is making slow progress in preparing administrative structures for adopting, implementing and enforcing the acquis in the milk sector on accession. Distribution of tasks between institutions has been decided. There are, however, no detailed plans yet for introducing a milk quota regime. Data provided are limited to milk production and processing and foreign trade.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for an annual reference quantity of 1,200,000 tonnes, composed of a wholesale volume of 900,000

tonnes and a direct sale volume of 300,000 tonnes. The EU underlines that the reference quantity for milk must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis.

The EU takes note of the information provided on production, processing and foreign trade of milk. However, the EU invites Latvia to provide additional information for the period 1995-1999 as regards:

Production and human consumption data of main dairy products distinguishing those subsidised (in particular: butter, skimmed milk powder, cheese and fresh products)

Part of the produced raw milk which does not correspond to EU hygiene requirements

Latvia's WTO commitments on export subsidies for milk and milk products.

The EU takes note of the information provided by Latvia on the legal approximation to the *acquis* in this sector and on the distribution of tasks for the management of the CMO for milk and milk products. However, the EU invites Latvia to provide a detailed plan for the setting up of the official administration that will be responsible for the management of the milk quota system, in particular the plans for addressing problems related to the farm structure and with regard to direct sales.

32. Direct payments (Council Regulation (EC) No. 1255/1999)

Latvia's Request: Latvia requests equal access to direct payments for Latvian milk producers as regards other Member States. Latvia requests to set the quota at 1,200,000 tonnes of milk as the reference amount for the allocation of direct payments.

Latvia's Justification: Equal access to direct payments will put Latvian farmers in the same competitive situation as dairy farmers in the Member States. Direct payments are needed in order to avoid distortion of milk production in favour of inefficient holdings.

Commission Evaluation: In response to similar requests from other candidate countries, the EU has indicated that a position on direct payments will be taken at a later stage of the negotiations.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request to benefit from direct payments based on the milk quotas requested by Latvia. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue.

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

MILK AND MILK PRODUCTS

...

31. Specific reference quantity (milk quota) (Council Regulation (EEC) No. 3950/92 as amended by Council Regulation (EC) No. 1256/1999 and Council Regulation No. 1255/1999, Article 16)

The EU takes note of Latvia's request for an annual reference quantity of 1,200,000 tonnes, composed of a wholesale volume of 900,000 tonnes and a direct sale volume of 300,000 tonnes. The EU underlines that the reference quantity for milk must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis.

The EU takes note of the information provided on production, processing and foreign trade of milk. However, the EU invites Latvia to provide additional information for the period 1995-1999 as regards:

- Production and human consumption data of main dairy products distinguishing those subsidised (in particular: butter, skimmed milk powder, cheese and fresh products);
- Part of the produced raw milk which does not correspond to EU hygiene requirements;
- Latvia's WTO commitments on export subsidies for milk and milk products.

The EU takes note of the information provided by Latvia on the legal approximation to the acquis in this sector and on the distribution of tasks for the management of the CMO for milk and milk products. However, the EU invites Latvia to provide a detailed plan for the setting up of the official administration that will be responsible for the management of the milk quota system, in particular the plans for addressing problems related to the farm structure and with regard to direct sales.

32. Direct payments (Council Regulation (EC) No. 1255/1999)

The EU takes note of Latvia's request to benefit from direct payments based on the milk quotas requested by Latvia. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue.

11.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

MILK AND MILK PRODUCTS

...

30. Specific reference quantity (milk quota) (Council Regulation (EEC) No. 3950/92 as amended by Council Regulation (EC) No. 1256/1999 and Council Regulation No. 1255/1999, Article 16)

Latvia's Position: Latvia requests an annual guaranteed amount (quota) of 1,200,000 tonnes, divided in 900,000 tonnes for processing and 300,000 tonnes for direct sale.

Latvia's Justification: The requested milk quota is partly based on the production potential for the Latvian milk sector - Latvia expects that due to the ongoing and reinforced restructuring and modernisation process, supported by financial aid, milk production will achieve the level of production indicated in the request. The production level of the past years (1999: 800,000 tonnes) does not reflect the real situation and is a result of the transition period and other crisis (Russia). The increase in milk performance per cow is expected to continue. Moreover, dairy farming is one of the priority sectors in Latvian agriculture with a good competitive status. Latvia also notes that for the desired growth of consumption of milk and milk products (from 287.8 kg to 480 kg per capita) a production of 1,200,000 tonnes is necessary. In addition, an increase in trade is expected.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for an annual reference quantity of 1,200,000 tonnes, composed of a wholesale volume of 900,000 tonnes and a direct sale volume of 300,000 tonnes. The EU underlines that the reference quantity for milk must be determined on the basis of historical production figures during a reference period to be defined, and the need to avoid adding to EU market surpluses, having regard also to WTO constraints. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis.

The EU takes note of the information provided on production, processing and foreign trade of milk. However, the EU invites Latvia to provide additional information for the period 1995-1999 as regards:

- production and human consumption data of main dairy products distinguishing those subsidised (in particular: butter, skimmed milk powder, cheese and fresh products);
- part of the produced raw milk which does not correspond to EU hygiene requirements;
- Latvia's WTO commitments on export subsidies for milk and milk products.

The EU takes note of the information provided by Latvia on the legal approximation to the *acquis* in this sector and on the distribution of tasks for the management of the Common Market Organisation for milk and milk products. However, the EU invites Latvia to provide a detailed plan for the setting up of the official administration that will be responsible for the management of the milk quota system, in particular the plans for addressing problems related to the farm structure and with regard to direct sales.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to invitation of the EU to reconsider Latvia's request for an annual reference quantity of 1 200 000 tonnes,

composed of a wholesale volume of 900 000 tonnes and a direct sale volume of 300,000 tonnes, Latvia informs that it maintains its request and submits additional information in the annex **CMO Implementation Plan**.

Latvia provides additional information as regards milk production, deliveries, human consumption of milk products, production of milk products and foreign trade in major milk products.

Figures of milk production and deliveries

Year	Number of dairy cows, thousd. Head	Average productivity, kg/cow	Total milk produced, thou tons	Milk deliveries for processing, thou tons	Share of milk delivered conforming with EU requirements, %
1986	556.0	3480	1959.0	1820.6	n.a
1987	551.6	3573	1987.7	1875.7	n.a
1988	543.3	3576	1974.0	1870.5	n.a
1989	544.4	3636	1976.7	1868.5	n.a
1990	535.1	3476	1893.2	1767.8	n.a
1991	531.4	3205	173.2	1332.0	n.a
1992	481.7	2793	1476.4	933.0	n.a
1993	351.0	2741	1155.7	572.0	n.a
1994	311.9	2923	999.6	371.1	n.a
1995	291.9	3074	943.9	321.5	n.a
1996	274.6	3237	920.6	360.8	41
1997	262.8	3585	985.8	361.6	35
1998	242.1	3733	948.1	464.3	28
1999	205.6	3754	797.0	389.6	32.2
2000	204.5	3898	822.9	398.1	41

Source: Central Bureau of Statistics

Recovering from Russian financial crisis, Latvian milk processing enterprises are increasing their demand for raw milk. Therefore, the competition among processors to win suppliers is also increasing. The average producer price for milk in 2000 was EUR 156/t and in March 2001 the price EUR 179/t was higher by 6% than in March 2000. However, milk producers still are not able to meet the demand completely due to unfavourable production conditions in previous years. Thus the sharp increase in milk prices and relatively slower increase in milk deliveries can be justified.

It can be anticipated that ongoing rise of milk prices and introduction of a more effective support for milk production, milk producers will be motivated to improve quality of raw milk and also to increase deliveries to processing industry.

Human consumption of milk products

Year	Consumption per ca., kg	Total domestic consumption, thou tons
1986	465.0	1203.3
1987	471.0	1230.3
1988	455.0	1201.7
1989	457.0	1218.6
1990	454.0	1213.8
1991	420.0	1120.5
1992	370.9	985.4
1993	355.0	925.2
1994	343.0	880.1
1995	348.0	879.9
1996	311.3	778.7
1997	290.7	717.9
1998	284.3	699.9
1999	287.8	700.2
2000	294.2	696.2

Source: Central Bureau of Statistics

Production of milk products, thousd. Tons

Production	Drinking milk	Cheese	Butter	Skimmed milk powder	Milk conserves
1990	166.6	24	43.5	8.9	36.2
1991	158.1	2,3	38.3	6.3	28.8
1992	88.6	17.4	31.8	5.5	15.4
1993	61.6	13.7	18.9	2.8	6.9
1994	52.5	9.3	9.8	0.7	8
1995	55.2	9.4	6.5	0.7	7.2
1996	55.1	9.3	7.5	1.8	12.3
1997	61.2	11.1	7.8	3.1	16.9
1998	62.2	11.2	9.4	4.2	14.9
1999	55.1	10.9	7.4	2.9	5.9
2000	65.3	10.8	7.4	3.5	4.2

Source: Central Bureau of Statistics

Foreign trade in major milk products, thousd. Tons

	Exports				Imports			
	Total	Cheese	Butter	Skimmed milk powder	Total	Cheese	Butter	Skimmed milk powder
1995	57.9	2.4	1.1	0.8	12	0.1	0.03	0.4
1996	107.4	3.3	3.2	1.1	5.1	0.03	0.03	0.2
1997	151.1	4.7	2.6	1.8	22.1	0.21	0.6	0.4
1998	190.6	5.4	5.5	3.6	36	0.6	0.8	0.14
1999	106.9	2.5	2.9	2.5	38.2	0.6	0.5	0.1
2000	99.1	2.9	2.5	2.5	61.3	2.1	1.04	0.06

Source: Central Bureau of Statistics

Administration of quota system

As regards the administration of quota system, the system of registering milk producers and detailed recording of individual milk deliveries will be introduced in year 2001. The information acquired through this system will serve as a basis for allocating individual delivery quotas within the EU milk and milk products CMO.

The mechanisms for implementation and administration of the direct sales quota will be established by the date of accession of Latvia to the EU.

As regards WTO commitments on export subsidies, Latvia confirms that it is not applying and will not apply in future the refunds, exports refunds including, as indicated in Paragraph 76 of the Protocol of Latvia's Accession to Marrakesh Agreement on Founding of WTO and in Part 4 Chapter 2 of the Schedule: "Export refunds, complying with definition of the prohibited refunds, in the meaning of Article 3 of the Agreement on Subsidies and Countervailing Measures".

31. Direct payments (Council Regulation (EC) No. 1255/1999)

Latvia's Request: Latvia requests equal access to direct payments for Latvian milk producers as regards other Member States. Latvia requests to set the quota at 1,200,000 tonnes of milk as the reference amount for the allocation of direct payments.

Latvia's Justification: Equal access to direct payments will put Latvian farmers in the same competitive situation as dairy farmers in the Member States. Direct payments are needed in order to avoid distortion of milk production in favour of inefficient holdings.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request to benefit from direct payments based on the milk quotas requested by Latvia. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to direct payments Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

Annex 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control							Development
			Products for human consumption		Other products		Live animals			
			T	NT	T	NT	U	E	O	
GREBŅEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged

T – products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

E – registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

Annex 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and gelatine not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for gelatine tanning of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatine intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

11.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

<p style="text-align:center">ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA Chapter 7: "AGRICULTURE"</p>

...

COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

ANIMAL PRODUCTS

MILK AND MILK PRODUCTS

30. Specific reference quantity (milk quota) (Council Regulation (EEC) No. 3950/92 as amended by Council Regulation (EC) No. 1256/1999 and Council Regulation No. 1255/1999, Article 16)

1. Additional information on the legal acts to be adopted by the end of 2001 and in 2002

By the end of November 2001 the following legal act will be adopted:

- The Regulations of the Cabinet of Ministers On circulation of milk, treated milk and milk products, covering:
 - Milk Producers Register (3950/92/EEC, 1392/2001/EC);
 - Requirements for milk production, collection, transportation, treatment and processing of milk products (92/46/EEC);
 - Milk analysis, sampling, quality classes;
 - Requirements for labelling of milk products (92/46/EEC);
 - Designations of milk products (1898/87/EEC).

By July 2002 the following Regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted: On intervention in the market of butter (1255/1999/EC, 2771/1999/EC);

- On intervention in the market of skimmed milk powder (1255/1999/EC, 214/2001/EC).

By the end of 2002, the following Regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted:

- On arrangements covering milk quota system (1255/1999/EC, 3950/92/EEC, 1392/2001/EC).

2. Detailed information and a timetable for the implementation of milk CMO and in particular as to the control of direct sales in the framework of the quota management

The main institution for administration of milk quota system will be the Rural Support Service (RSS). For direct sales a register will be established to register the producers and their dairy herds. The register will be operational 6 months before accession to the EU.

Direct sales quotas will be allocated to individual producers by the RSS upon the application by the producers. As the basis for allocation of quota, the reference quantity of production during last 6 months before accession will be used. At the end of quota year, producers will submit statements on their milk production and disposal (delivery, direct sale, self-production and sales of milk products and amounts of milk used for that). According to the Commission Regulation (EC) 1392/2001, producers are obliged to keep production and sales documents for 3 years at least, and the control by the RSS will cover 5% of dairy farms in case of direct sales during each quota year.

Veterinary controls at the farms will be carried out by Food and Veterinary Service.

The Scheme in **Annex 9** depicts the provisional system of administration of direct sales quotas in Latvia:

Latvia will provide a detailed action plan for the implementation of Common Market Organisation for Milk and milk products by the end of 2001.

3. Detailed information on on-farm consumption (broken down in animal feed and human consumption) and direct sales

Data on milk production and consumption on farm as well as direct sales in Latvia currently is acquired through monthly statistical surveys, where specific methodology is used for calculating the figures.

Data on milk consumption on farm and total sales, reflected in the following **Table 6** are acquired from the Economic Account of Agriculture (carried out by Latvian State Institute of Agrarian Economics) and calculated using the statistical data from Central Bureau of Statistical. Direct sales figure is derived by deducting delivery volume from the total milk sales from farms.

Table 6. On-farm consumption and direct sales of milk and milk products (expressed in milk equivalent)

	On-farm use of milk		Direct sales of milk
	Human consumption	Animal feed	
1998	201.65	191.4	84.31
1999	176.98	169.96	54.61
2000	184.61	173.56	62.18

Source: Latvian State Institute of Agrarian Economics and Ministry of Agriculture

4. Updated information on producer prices in relation to milk quality

The grading system for milk in Latvia is set out in the Regulations of Cabinet of Ministers of October 12, 1999 Compulsory safety requirements for cow's milk intended for processing. The Regulation provides for 4 classes of milk – high quality, 1st class, 2nd class and classless milk. The criteria for milk classification system are the total cell count and somatic cell count and they are shown in the **Table 7**. Currently only high quality milk conforms to EU relevant milk quality. **Table 7** represents the gradual increase in criteria so that by January 1, 2006 also the milk of 1st quality class will conform to EU requirements.

There is no target price or any institutional prices defined for milk purchases in Latvia. Price for milk paid to milk producers by processing industry depends on the quality class of milk. The system in force until the year 1995 provided that price for 1st class milk should be no lower than 25% of the price for high quality milk and price for 2nd class milk should be no lower than 15% of the price for 1st class milk. Though this system has been abolished, the general principles for price calculation used by processing enterprises have remained.

Table 7. Milk quality classification system in Latvia (gradual development 2000- 2006)

	Total bacteria count, thou/1 ml			Somatic cell count, thou/1 ml		
	2000	2001	2006	2000	2001	2006
High quality milk	100	100	50	400	400	300
1 st class milk	100-500	100-400	50-100	400-500	400-450	300-400
2 nd class milk	500-2000	400-1500	>100	500-750	450-750	>400

Source: Ministry of Agriculture, according to the Regulations of the Cabinet of Ministers Compulsory safety requirements for cow's milk intended for processing (12.10.1999)

Currently, based on the Article 17 of Regulations of Cabinet of Ministers of October 12, 1999 Compulsory safety requirements for cow's milk intended for processing, the Instruction of the Ministry of Agriculture On methodological provisions for milk classification by quality is adopted, which states that the base for calculating the producer price for milk is the protein content of 3% and milk fat content of 3,5%. **Table 8** shows producer prices for milk from 1999 to 1st half of 2001.

Table 8. Producer prices of milk in relation to milk quality, 1999-2001

	1999	2000	2001, 1 st half
Average price, EUR/t	141.39	152.93	163.28
High quality milk price, EUR/t	166.98	175.84	180.21
1 st class milk price, EUR/t	134.84	142.61	152.75
2 nd class milk price, EUR/t	121.44	129.49	137.65

Note: 1 EUR= 0,57 LVL (as on 20.09.2001)

Source: Central Bureau of Statistics

Table 9. Producer prices for milk in Latvia, 1999- 2001 (EUR/t)

	1999	2000	2001
January	153.97	166.01	167.20
February	158.88	167.47	169.53
March	153.39	162.66	171.95
April	142.32	153.39	167.93
May	133.76	147.46	161.83
June	128.42	147.26	159.11
July	124.45	144.58	157.08
August	128.23	145.12	n.a.
September	137.56	149.13	n.a.
October	149.73	153.82	n.a.
November	162.41	159.69	n.a.
December	166.67	166.31	n.a.

Source: Central Bureau of Statistics

5. Confirmation that the figures provided on consumption and foreign trade (page 38 of CONF-LV 45/01) are expressed in milk equivalents

Latvia hereby provides a clarification to the information provided in the Additional information to the Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture" CONF-LV 45/01 (page 38):

- human consumption of milk products in Latvia in period from 1986 to 2000 – Latvia confirms that the data are expressed in milk equivalent;
- foreign trade of Latvia in basic milk products in period from 1995 to 2000 - Latvia confirms that total export and total import figures are expressed in milk equivalent.

Table 10. Human consumption of milk products (expressed in milk equivalent)

Year	Consumption per ca., kg	Total domestic consumption, thou tons
1986	465.0	1203.3
1987	471.0	1230.3
1988	455.0	1201.7
1989	457.0	1218.6
1990	454.0	1213.8
1991	420.0	1120.5
1992	370.9	985.4
1993	355.0	925.2
1994	343.0	880.1
1995	348.0	879.9
1996	311.3	778.7
1997	290.7	717.9
1998	284.3	699.9
1999	287.8	700.2
2000	293.0	696.2

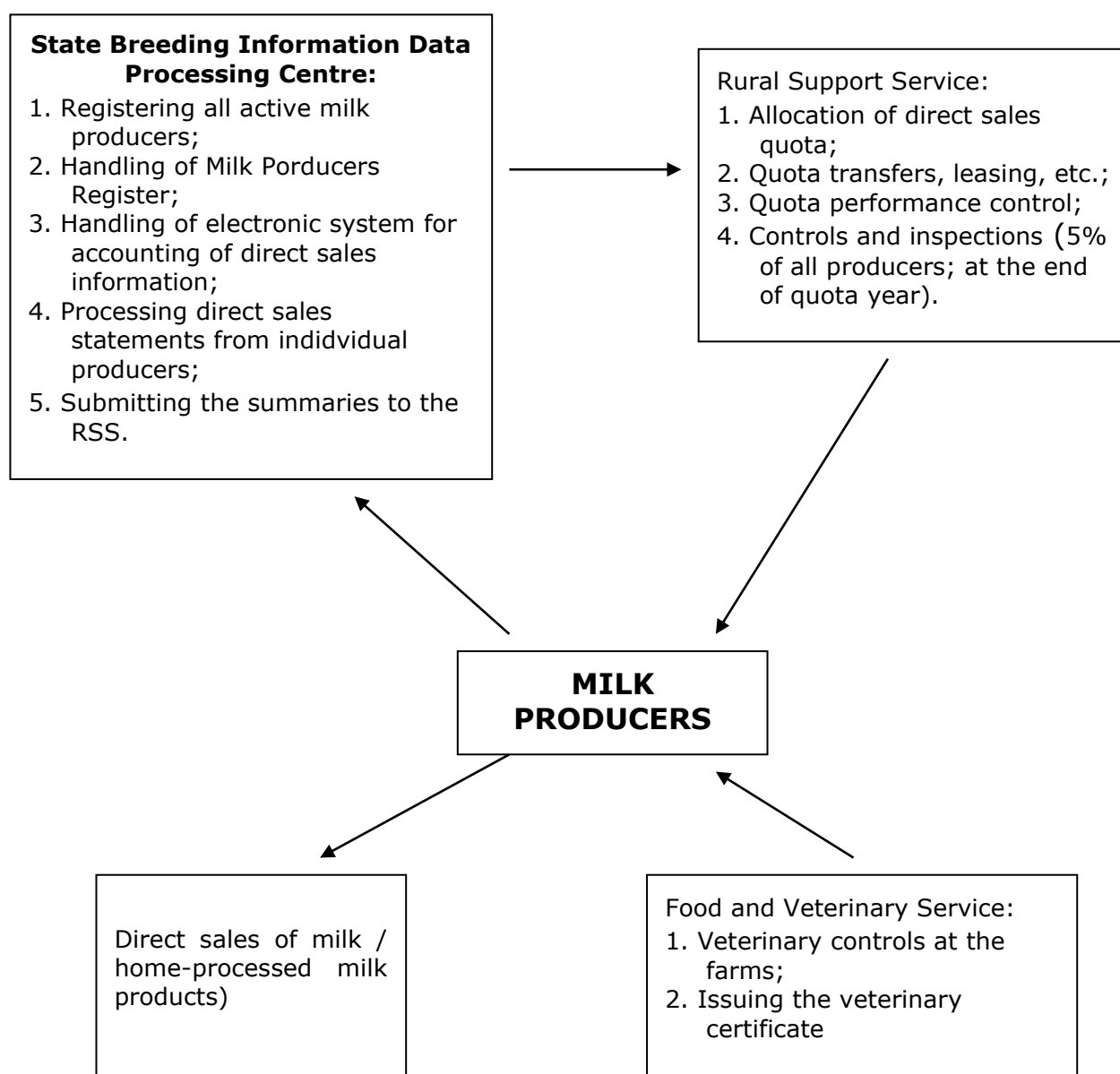
Source: Central Bureau of Statistics and Ministry of Agriculture

Table 11. Foreign trade in basic milk products, thousd. tons

	Exports				Imports			
	Total (expressed in milk equivalent)	Cheese	Butter	Skim- med milk powder	Total (expressed in milk equivalent)	Cheese	Butter	Skim- med milk powder
1995	57.9	2.4	1.1	0.8	12	0.1	0.03	0.4
1996	107.4	3.3	3.2	1.1	5.1	0.03	0.03	0.2
1997	151.1	4.7	2.6	1.8	22.1	0.21	0.6	0.4
1998	190.6	5.4	5.5	3.6	36	0.6	0.8	0.14
1999	106.9	2.5	2.9	2.5	38.2	0.6	0.5	0.1
2000	99.1	2.9	2.5	2.5	61.3	2.1	1.04	0.06

Source: Central Bureau of Statistics

Annex 9. Provisional system of administration and control over direct sales quota in Latvia

11.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: MILK AND MILK PRODUCTS

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Intervention buying-in (public intervention) for milk products R.1255/99,Art.4-10: 1) for butter R.1255/99, R.2771/99, R.3378/91 2) skimmed milk powder R.1255/99, R.214/01,	Does not exist	6 months before accession date – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Milk.	6 months before accession date/ Upon accession

<p>Intervention storage (private storage) for milk products</p> <p>R.1255/99, Art.4-10:</p> <p>1) butter</p> <p>R.1255/99,</p> <p>R. 2771/99, skimmed milk powder</p> <p>R.1255/99,</p> <p>R.214/01,</p> <p>3) long keeping cheeses</p> <p>R.1255/99,</p> <p>R.1068/2000</p> <p>4) certain types of cheeses</p> <p>R.1255/99,</p> <p>R.1069/2000</p> <p>R.1070/2000</p> <p>R. 265/94.</p>	<p>Does not exist</p>	<p>6 months before accession date – to introduce similar procedures in compliance with CAP requirements</p>	<p>RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division.</p> <p>See Table on intervention – Milk.</p>	<p>6 months before accession date/ Upon accession</p>
---	-----------------------	---	--	---

<p>Marketing measures for milk products R.1255/99,Art.11-15 – supported:</p> <p>1) admixture of skimmed milk and skimmed milk powder R.1255/99, R.2799/99</p> <p>2) processing of skimmed milk into casein/caseinates R.1255/99, R.2921/90</p> <p>3) butter sale to non-profit organizations</p> <p>4) deliveries of dairy products to educational establishments R.1255/99, R.2191/81</p> <p>4) deliveries of dairy products to educational establishments R.1255/99, R.2707/2000.</p>	<p>Does not exist</p>	<p>6 months before accession date – to introduce relevant procedures in compliance with CAP requirements</p>	<p>RSS (paying agency) Market Department. See Table on other support and quotas schemes I – Milk.</p>	<p>6 months before accession date/ Upon accession</p>
<p>5) sales of butter for production of baked confectionery and other foodstuffs R.1255/99, R.2571/97</p> <p>6) sales of intervention butter for direct consumption in the form of concentrated butter R.1255/99, R.3143/85</p> <p>7) sales of concentrated butter for direct consumption on the territory of EU R.1255/99, R.429/90.</p>				

<p>Quotas and the system of additional levies R.1255/99,Art.2,3,5 R.3950/92 R.536/93</p>	Does not exist	6 months before accession date – to introduce relevant procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on direct payments and quotas in animal sector – Milk quotas.	6 months before accession date/ Upon accession
<p>Export/import licensing of milk and milk products R.1255/99, R 174/99, R.1374/98, R.2508/97 R. 3439/8, R.1552/80, R. 3305/82, R. 2248/85, R. 386/90, R. 2968/79</p>	Does not exist	6 months before accession date – to introduce the procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Milk and milk products.	6 months before accession date/ Upon accession
<p>Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 896/84, R. 1598/95</p>	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Milk and milk products.	Upon accession
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 1598/95</p>	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Milk and milk products.	Upon accession

Statistical information Directive 96/16	Does not exist	6 months before accession date – to introduce the procedures in compliance with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible), Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre.	6 months before accession date/ Upon accession
--	----------------	--	---	---

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Intervention purchase (public intervention) for milk products R.1255/99,Art.4-10: 1) for butter R.1255/99, R.2771/99, R.3378/91 2) skimmed milk powder R.1255/99, R.214/01,	Does not exist; Some normative acts: National Standard for milk products (butter and cheese); Regulations of the Cabinet of Ministers (CM) on compulsory safety requirements for cow's milk intended for processing; CM draft Regulations on circulation of milk and milk products	Law on Paying Agency (RSS); CM Regulations (or law by Saeima) on implementation of CAP CM Regulations on intervention on the market of milk products (application forms, administration institutions, control and inspection institutions, reporting forms, other conditions). CM Regulations on protection of milk products	Applications forms. Reporting forms. Contract forms. Instructions: receipt of applications (in electronic and paper form; approval of production enterprises and warehouses; sampling and verification; verification time limits and procedures, calculations and disbursement of payments, collection of securities. Check-lists: control procedures, etc.

<p>Intervention storage (private storage) for milk products R.1255/99, Art.4-10:</p> <p>1) butter R.1255/99, R. 2771/99, skimmed milk powder R.1255/99, R.214/01,</p> <p>3) long keeping cheeses R.1255/99, R.1068/2000</p> <p>4) certain types of cheeses R.1255/99, R.1069/2000 R.1070/2000 R. 265/94.</p>	<p>Does not exist; Some normative acts:</p> <p>National Standard for milk products (butter and cheese); Regulations of the Cabinet of Ministers (CM) on compulsory safety requirements for cow's milk intended for processing; CM draft Regulations on circulation of milk and milk products</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS); CM Regulations (or law by Saeima) on implementation of CAP CM Regulations on introduction of marketing measures on the market of milk products (application forms, administration institutions, control and inspection institutions, reporting forms, contract forms, and other conditions).</p>	<p>Applications forms. Reporting forms. Contract forms. Instructions: receipt of applications (in electronic and paper form; approval of production establishments and warehouses; sampling and verification; verification time limits and procedures, calculations and disbursement of payments, collection of securities Check-lists: control procedures, etc.</p>
--	--	---	--

<p>Marketing measures for milk products R.1255/99,Art.11-15 – supported:</p> <p>1) admixture of skimmed milk and skimmed milk powder R.1255/99, R.2799/99</p> <p>2) processing of skimmed milk into casein/caseinates R.1255/99, R.2921/90</p> <p>3) butter sale to non-profit organizations</p> <p>4) deliveries of dairy products to educational establishments R.1255/99, R.2191/81</p> <p>4) deliveries of dairy products to educational establishments R.1255/99, R.2707/2000.</p>	<p>Does not exist; Some normative acts: National Standard for milk products (butter and cheese); CM draft Regulations on circulation of milk and milk products</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS); CM Regulations (or law by Saeima) on implementation of CAP; CM Regulations on introduction of marketing measures on the market of milk products (application forms, administration institutions, control and inspection institutions, reporting forms, contract forms, etc.) CM Regulations on protection of milk products</p>	<p>Applications forms. Reporting forms. Contract forms. Instructions: receipt of applications (in electronic and paper form; approval of production establishments; sampling and verification; verification time limits and procedures, calculations and disbursement of payments, collection of securities. Check-lists: control procedures, etc.</p>
---	--	---	--

<p>5) sales of butter for production of baked confectionery and other foodstuffs R.1255/99, R.2571/97</p> <p>6) sales of intervention butter for direct consumption in the form of concentrated butter R.1255/99, R.3143/85</p> <p>7) sales of concentrated butter for direct consumption on the territory of EU R.1255/99, R.429/90.</p>			
<p>Quotas and the system of additional levies R.1255/99,Art.2,3,5 R.3950/92 R.536/93</p>	<p>Does not exist; some normative acts: CM draft Regulations on circulation of milk and milk products; CM Regulations on registration of bovine animals and herds</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS); CM Regulations (or law by Saeima) on implementation of CAP; CM Regulations on introduction of Quotas and the system of additional levies (distribution of quotas, national reserve, trade in quotas, etc., collection of additional levy, administration institutions, control institutions, etc.)</p>	<p>Instructions: determination and distribution of individual quotas, calculation of additional levy, control procedures and time limits. Check-lists – control procedures, etc.</p>

<p>Licensing export/import of milk and milk products R.1255/99, R.174/99, R.1374/98, R.2508/97 R.3439/8, R.1552/80, R.3305/82, R.2248/85, R.386/90, R.2968/79</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of milk: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>
<p>Administration of export refunds and securities R.2220/85, R.800/99, R.896/84, R.1598/95</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of milk: on the use of application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R.3290/94 R.1598/95</p>	<p>Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by State Revenues Office</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; CM Regulations on administration of tariff quotas</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time limits, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>
<p>Statistical information Directive 96/16</p>	<p>Does not exist</p>	<p>CM Regulations on statistical information in milk sector implementation of Directive 96/16</p>	<p>Instructions: methodology.</p>

TABLE ON DIRECT PAYMENTS AND QUOTAS IN ANIMAL SECTOR

- 1) The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for direct payments and milk quotas in animal sector;
- 2) The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc.;
 - g) a Financial Department division.
- 3) In a framework of the Ministry of Agriculture Animal Husbandry Division will fulfil additional functions;
- 4) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Milk quotas
Animal Husbandry Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk quotas
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	
	Accounting of milk reference quantities on local level, control of compliance with individual references, approval of producers and purchasers	R.3950/92, Art. 1,2.1, 4 R.536/93, Art. 1,2,3.3, 3.4, 4.3, 7
RSS Support Department – Meat Division (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	
	Determining periods and dates for submission of premium applications and the number of applications	

	Accepting information from slaughter houses	
	Administering the state reserve on the national scale (premium rights – suckler cows)	
RSS Support Department – Milk quotas division	Accounting of milk quotas (reference quantities) - total national quantities, overshooting	R.3950/92, Art. 1,2.1, 3, 4.2, 6,7,8, 8(a)
	Administering the state quota reserve	R3950/92, Art. 5 R.536/93, Art. 6
	Approval of producers and purchasers	R.536/93, Art. 7
RSS Regional Offices - Financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	
	Calculating penalties (“levies”) if some conditions are not fulfilled	
	Calculating additional levies for milk marketed in excess of the milk quota (reference quantity)	R.3950/92, Art.2 R.536/93, Art. 1,2.3,3.2,4.2
RSS Financial Department – support payments unit	Carrying out payments, advance payments, conversion	
RSS Control Department –	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,	R.536/93, Art. 7.3
	Carrying out checks (control on appellation)	R.536/93, Art. 7.3
RSS Regional Offices – inspectors (control units)	Carrying out physical checks (making risk analysis) on applications (on spot etc.)	R.536/93, Art. 7.3
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Calculating average milk yields, area, stocking density, number of cows	
	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R.536/93, Art. 8
	Organization of census	
	Maintaining of milk producers’ register	R.3950/92, Art. 1,2.1, 3, 4.2, 6,7,8, 8(a)

STATE BREEDING INFORMATION DATA PROCESSING CENTRE, LTD

Unit	Functions	EC legislation: Milk quotas
State Breeding Information Data Processing Centre, Ltd	Practical maintaining of the register, gathering the information from producers and purchasers, delivering information to the RSS	R.536/93, Art.3,4

Explanatory notes to the CMO implementation plan

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Milk and milk products
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk and milk products
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1255/99 Art.26-35 174/99 Art.1.1. 1374/98 Art.13,14.2
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	1255/99 Art.26-35 174/99 Art.1.1. 1374/98 Art.2.5,14.1.2.
	Administering import tariff quotas (except "first in first served")	3290/94 1598/95 Art.3,4
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49 896/84 Art.1.1.

RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export- import operations	386/90 Art.2 174/99 Art.17.3. 2968/79 Art.5 1552/80 Art.5 2248/85 Art.5
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1374/98 Art.9.3, 14.3,19.5(c) 174/99 Art.18.8 2508/97Art.4.3.

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation Milk and milk products
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 1598/95 Art.3,4

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk and milk products
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	3439/83 2968/79 1552/80 3305/82 2248/85

TABLE ON INTERVENTION

1. To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
2. Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
4. To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
5. To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
6. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Milk
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)		
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE (LADs)

Unit	Functions	EC legislation: Milk
RSS Market Department - Intervention Division - Animal unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications/tenders	R. 2771/99, Art. 11,30 R. 214/01, Art.5,15
	Evaluation of conformity of applications and decision-making (also choosing stores)	R.2771/99, Art.11,19, 30 R.214/01, Art.5, 10, 11, 15
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R.2771/99, Art. 15 R.214/01, Art.19
	Concluding private storage contracts	R.1255/99, Art.6.3,7.3 R.214/01, Art.26 R.2771/99, Art.26
	Decision-making on successful tenderers and/or concluding contracts (public intervention)	R.2771/99, Art.22 R.214/01, Art.4,12,23, 28
	Organization of public	R.2771/99,Art.21,22, 23

	intervention stocks sale	R.214/01, Art. 21,22,23
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	
	Communications with stores on all the issues of public storage	
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	R.2771/99, Art.4,33 R.214/01, Art.2.2,33
	Control of taking-over and following checks	
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	R.2771/99,Art.5,15,23,32,18,33 R.214/01, Art.3.4,10.3,24, 33.4
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	R.2771/99, Art.??? R.214/01, Art.???
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	R.2771/99, Art. 6, 31 R.214/01, Art.4, 31
RSS Financial Department – Payment Division	Administering securities (accepting, releasing, etc.) accounting,	R.2771/99, Art.11.3(c),15.4 Art.5.3(c),7.3,22.3(b), 24.4
	Calculating and paying sums for products bought in process of public intervention	R.2771/99, Art.16.1 R.214/01, Art.8.1,20
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	R.1255/99,Art.6(3),7(3) R.2771/99, Art.34,36,37,38 R.214/01, Art. 34,35
	Calculating and paying other aid and payments	
	Calculating and paying advances	
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department – Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R.1255/99,R.2771/99 R.214/01

	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R.2771/99, Art. 5.5,8,13, 24,8.3 R.214/01, Art. 3.5,17.1, 36
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	R.1255/99, Art.6.1,7.2 R.2771/99, Art.2.1, 9 R.214/01, Art.13,15
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R. 2771/99, Art. 11,30 R. 214/01, Art.5,15
RSS Information Department - Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	R.2771/99, Art.7,8
	Establishing price board, determining methodology and control	R.2771/99, Art.8.2

STATE VETERINARIAN SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk
State Veterinarian Service - unit for controlling foodstuff	Checking compliance with meat quality requirements (taking for private storage), and classification requirements	
	Controlling meat storage conditions in cold stores	

TABLE ON OTHER SUPPORT AND QUOTA SCHEMES I

1. The Market Department of the Rural Support Service is mainly responsible for other schemes;
2. The units:
 - a) divisions which accept applications/documents and consider them (in the Market Department);
 - b) a Control Department of the RSS;
 - c) an Information Department of the RSS;
 - d) a Financial Department.
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions;
4. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Milk
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk
RSS Market Department - Starch unit	Accepting applications for production refund for those who use the starch for producing specific products, evaluation of conformance, decision-making, issuing refund certificates	
	Accepting and evaluating the information on factual use of starch, control of product 3505 10 50 use	
	Control of the status of the enterprises, administering the register of starch processors	
	Administering quotas (distributing among producers of processors, correcting etc.), controlling the status of the enterprises	
	Accepting applications, summaries of contracts and other documents on premiums and aid for potatoes producers, evaluation and decision-making on granting payments	
	Control of obligation to export starch in excess of quota	
RSS Market Department - Sugar Quota unit	Administering sugar quotas: control of compliance with quotas, decision-making on transfer of quotas, on carrying quotas to next year	

		Accepting and evaluating proof on export of C sugar	
RSS Department Support unit	Market - Seed	Accepting applications, decision-making	
RSS Department unit	Market - Olive oil	Accepting applications, decision-making (for support of olive oil use in certain preserves)	
RSS Department fodder unit	Market - Dried	Accepting applications on support and corresponding documents (proofs), decision-making	
		Accepting applications on derogation from weighing duty, decision-making	
		Registering and exclusion of enterprises from aid scheme for falsification, approval of purchasers	
RSS Market Department - Milk Market Support unit		Accepting applications, decision-making	R.2571/97, Art.16.1 R.429/90, Art.4.5 R.2191/98, Art. 3
		Approval of enterprises (organizations), informing on outcome of tendering	R.2571/97, Art.8,10,20 R.3141/85, Art.4.2, R.429/90, Art.8.1,9.2 R. 2191/98, Art.3.2-3.9 R.2921/90, Art.4
		Organization of sales of intervention butter	R.2571/97, Art.21.1, 23 R.3141/85, Art. 6.1
		Issuing (publishing) invitations to tender	R. 2571/97, Art.2, 13.2, 15.1, 16.2, 16.3 R.429/90, Art.2.2
		Accounting of stores and butter stored (lists)	R.2571/97, Art.8.5,19 R.3141/85, Art.2, 3
RSS Department unit	Market - Fresh Fruits and Vegetables	Accepting applications on recognition of producer organizations, decision-making, approval of programmes etc.	
		Accepting aid applications, evaluation and decision-making	
RSS Department unit	Financial - payment	Calculating the final sum to be paid to applicants and carrying out payments, advance payments, conversion	R.2571/97, Art.22.3 R.429/90, Art.1,6,8.8.4-8.6 R.2191/98, Art.2 R.2921/90, Art. 1.2-2.4,5.5 R.2707/2000, Art.3-6,11

	Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled and accepting payments, return of sums overpaid	
	Administering securities (accepting, releasing etc.)	R.2571/97, Art.17.1, 18.3 R.3141/85, Art.2.4,9.2 R.429/90, Art.5
RSS Control Department	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists	
	Carrying out documental and physical checks (second control, control on appellation), reporting on checks' results	R.2571/97, Art.23.8 R.429/90, Art.11 R.2191/98, Art.6 R.2921/90, Art.5
	Participation in drawing the receipt form of potatoes	
	Investigating force-major cases	
	Ensuring administrative control in stores	
	Taking samples and analysis	R.429/90, Art.11 R.2921/90, Art.5
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.2571/97, Art 14.2. R.3143/85, Art. R.429/90, Art. 4.4
RSS Information Department - Information and Analysis Division	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R. 429/90, Art. 13 R.2191/98, Art.6
	Notification of institutions in other MS on checks results etc.	
	Informing applicants on quota distribution, changes in conditions etc.	
	Gathering the information from applicants (organizations)	

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Milk and milk products
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Milk and milk products
RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	
	Approval of forms for statistical documentation	D.16/96, Art. 4
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	D.16/96, Art. 1-6

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation Milk and milk products
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	D.16/96, Art. 1-6

11.3. ES piena nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Vienota politika piena nozarē ES pastāv jau kopš 1968. gada, kad stājās spēkā ES Padomes Regula (EC) Nr. 804/68 "Par piena un piena produktu koptirgus organizāciju", kas noteica šīs KTO pamatprincipus. **Piena Koptirgus organizācijas režīmam ir pakļauti šādi produkti:**

- svaigs piens,
- biezpiens,
- krējums,
- siers,
- paniņas,
- kefīrs,
- jogurts,
- sviests,
- un citas no piena iegūtas taukvielas,
- laktoze un laktozes sīrups.

(1) Piena KTO mērķis

Sākotnēji ES lauksaimniecības politikas **mērķis** bija **nodrošināt Eiropu ar pašražotu produkciju**, tāpēc lauksaimnieciskā ražošana tika veicināta, izmantojot dažādus instrumentus, visbiežāk cenu atbalstu. Taču, nodrošinot zemniekiem augstu cenu par saražoto produkciju, netieši tika stimulēta pārprodukcija. ES veidojās lieli sviesta un sausā vājpiena krājumi, kas ir neatrisināta problēma arī šodien. Tāpēc radās (un vēl joprojām pastāv) nepieciešamība mainīt kopējo lauksaimniecības politiku piena nozarē.

Šobrīd piena KTO viens no galvenajiem **mērķiem** ir nodrošināt piensaimniekiem dzīves līmeni, kas līdzvērtīgs citās tautsaimniecības nozarēs nodarbināto dzīves līmenim. Tā kā piensaimnieku ienākumi lielā mērā atkarīgi no piena cenas tirgū, tad piena KTO **uzdevums** ir panākt un uzturēt piena tirgū mērķa cenas esamību (mērķa cena – optimāli vēlamā cena, kuru piensaimniekam būtu jāsaņem par savu ražoto produktu).

(2) Piena KTO attīstības posmi

Reformu rezultātā tika ieviesti ražošanu ierobežojoši mehānismi, taču vienlaikus tika saglabāti vairāki ražotāju atbalsta instrumenti. Līdz šim ir veiktas **divas** ES Kopējās lauksaimniecības politikas **reformas** – 1984. gadā un 1992. gadā, no kurām piena KTO skāra tikai pirmā. Šo reformu rezultātā lielās piena produktu pārprodukcijas ierobežošanai no 1992. gada tika ieviestas piena ražošanas kvotas visām dalībvalstīm.

Tomēr pārprodukcijas problēmu ar ražošanas kvotu ieviešanu atrisināt neizdevās. Nākamās reformas piena KTO režīmā tiks uzsāktas 2005. gadā t. s. **Programmas 2000** reformu ietvaros, kas citās nozarēs tiek uzsāktas jau ar 2000. gadu. Reformas galvenokārt saistītas ar intervences cenu samazinājumu sviestam un sausajam vājpienam.

Kopš 2000. gada 1. janvāra ES piena un piena produktu KTO pamatprincipus nosaka ES Padomes Nolikums 1255/1999, kas ir ievērojami vienkāršojis līdzšinējo sarežģīto nozares likumdošanas sistēmu.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	381R2191	Commission Regulation (EEC) on the granting of aid for the purchase of butter by non-profit-making institutions and organizations	Komisijas Regula (EEC) "Par palīdzības piešķiršanu sviesta iegādei bezpeļņas institūcijām un organizācijām"	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt cenas kompensāciju, ja pārdod sviestu par pazeminātu cenu bezpeļņas institūcijām un organizācijām
2.	385R3143	Commission Regulation (EEC) on the sale at reduced prices of intervention butter intended for direct consumption in the form of concentrated butter	Komisijas Regula (EEC) "Par intervences sviesta pārdošanu par pazeminātām cenām tiešam patēriņam iebiezināta sviesta veidā"	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt cenas kompensāciju, ja konkursa kārtībā iepērk sviestu no intervences aģentūras tālākai pārdošanai Kopienā par pazeminātu cenu
3.	390R2921	Commission Regulation (EEC) on aid for the production of casein and caseinates from skimmed milk powder	Komisijas Regula (EEC) "Par palīdzību kazeīna un kazeinātu ražošanai no vājpiena pulvera"	Nosaka kārtību, kādā piešķirama palīdzība vājpiena pulvera pārstrādei kazeinā (pieteikšanās kārtība, kvalitātes prasības, samaksas kārtība, kontroles pasākumi)
4.	390R0429	Commission Regulation (EEC) on the granting by invitation to tender of an aid for concentrated butter intended for direct consumption in the Community	Komisijas Regula (EEC) "Par palīdzības piešķiršanu tendera kārtībā iebiezināta sviesta pārdošanai tiešam patēriņam Kopienā"	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var pieteikties konkursam un saņemt cenas kompensāciju par saražotā sviesta pārdošanu tiešam patēriņam Kopienā par pazeminātu cenu
5.	391R3378	Commission Regulation (EEC) laying down detailed rules for the sale of butter from intervention stocks for export and amending Regulation (EEC) 569/88	Komisijas Regula (EEC), kas nosaka detalizētus noteikumus sviesta pārdošanai eksportam no intervences uzkrājumiem un kas groza Regulu (EEC) Nr. 569/88	Nosaka detalizētākus nosacījumus intervencē iepirkta sviesta pārdošanai eksportam (tenderi, pieteikšanās kārtība, termiņi, samaksa). Faktiski var uzskatīt par papildinājumu R.2771/99
6.	392R3950	Council Regulation (EEC) esablishing an additional levy in the milk and milk products sector	Padomes Regula (EEC) "Par papildnodevām piena un piena produktu sektorā"	Nosaka pamatprincipus piena kvotu noteikšanai dalībvalstī un papildnodevas piemērošanai par nacionālās kvotas pārsniegšanu
7.	394R2659	Commission Regulation (EC) on detailed rules for the granting of private storage aid for Grana padano, Parmigiano-Reggiano and Provolone cheeses	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus privātās uzglabāšanas palīdzības piešķiršanai Grana padano, Parmigiano-Reggiano un Provolone šķirņu sieriem	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt palīdzību par šo šķirņu sieru privāto uzglabāšanu (pieteikšanās kārtība un termiņi, atbalsta summas, kontroles pasākumi)
8.	396L0016	Council Directive on statistical surveys of milk and milk products	Padomes Direktīva par statistikas apsekojumiem piena un piena produktu sektorā	Nosaka informāciju, kas jāievāc statistikas apsekojumos, apsekojumu subjektus, apsekojumu veikšanas termiņus, izmantojamās metodes
9.	397R2571	Commission Regulation (EC) on the sale of butter at reduced prices and the granting of aid for cream, butter and concentrated butter for the use in the manufacture of pastry products, ice cream and other foodstuffs	Komisijas Regula (EC) "Par sviesta pārdošanu par pazeminātām cenām un palīdzības piešķiršanu krējuma, sviesta un iebiezināta sviesta izmantošanai miltu konditorejas izstrādājumu, saldējuma un citu pārtikas produktu ražošanā"	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt cenas kompensāciju, ja produkcijas ražošanai iepērk krējumu vai sviestu no ražotāja vai konkursa kārtībā no intervences aģentūras

10.	398R1374	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for the application of import arrangements and opening tariff quotas for milk and milk products	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus importa pasākumu piemērošanai un tarifu kvotu atvēršanai pienam un piena produktiem	Nosaka importa licenču piešķiršanas kārtību, licenču derīguma termiņus, specifiskus nosacījumus importam uz noteiktām valstīm
11.	399R2771	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EC) 1255/99 as regards intervention on the market of butter and cream	Komisijas Regula (CE), kas nosaka detalizētus noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 1255/99 piemērošanai attiecībā uz intervenci sviesta un krējuma tirgū	Nosaka sviesta un krējuma intervences iepirkšanas un privātās uzglabāšanas pasākumu kārtību un vispārīgas procedūras (tenderi, pieteikšanās termiņi, kvalitātes prasības, samaksas kārtība, produktu piegāde un izvešana no noliktavas)
12.	399R1255	Council Regulation (EC) on the common organization of the market of milk and milk products	Padomes Regula (EC) "Par piena un piena produktu kopējā tirgus organizāciju"	Nosaka pamatprincipus piena un piena produktu KTO administrēšanai (galvenie mehānismi, atbalsta pasākumi)
13.	399R2799	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for applying Council Regulation (EC) 1255/99 as regards the grant of aid for skimmed milk and skimmed-milk powder intended for animal feed and the sale of such skimmed-milk powder	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 1255/99 piemērošanai attiecībā uz palīdzības piešķiršanu vājpienam un vājpiena pulverim, kas paredzēts iestrādei lopbarībā, kā arī šāda vājpiena pulvera pārdošanai	Nosaka kārtību, kādā piešķirama palīdzība vājpiena pulvera iestrādei lopbarībā (ieteikšanās kārtība un termiņi, kvalitātes prasības, kontroles pasākumi, samaksas kārtība u.c.)
14.	399R0174	Commission Regulation (EC) laying down special detailed rules for the application of Council regulation (EC) No. 804/68 as regards export licences and export refunds in the case of milk and milk products	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 804/68 attiecībā uz eksporta licencēm un eksporta atmaksām piena un piena produktu gadījumā	Nosaka eksporta licenču piešķiršanas kārtību, licenču derīguma termiņus, eksporta atmaksu saņemšanas kārtību, specifiskus nosacījumus eksportam uz Kanādu, ASV un Šveici
15.	399R1498	Council Regulation (EC) laying down rules for the implementation of Council regulation (EC) No. 804/68 as regards communications between the Member States and the Commission in the milk and milk products sector	Padomes Regula (EC), kas nosaka noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 804/68 attiecībā uz saziņu starp dalībvalstīm un Komisiju piena un piena produktu gadījumā	Nosaka informāciju, kas noteiktos termiņos sniedzama Komisijai par intervences gaitu (produktu daudzumi, izmaksātās summas), tirgus atbalsta pasākumu īstenošanu (pieprasītās un izmaksātās summas u.c.), izsniegtajām importa/eksporta licencēm, tām pakļautajiem produktu veidiem un daudzumiem, iekšējā tirgus cenām
16.	300R1068	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for the granting of private storage aid for long-keeping cheeses	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus privātās uzglabāšanas palīdzības piešķiršanai ilgi uzglabājamiem sieriem	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt palīdzību par ilgi uzglabājamo sieru privāto uzglabāšanu (ieteikšanās kārtība un termiņi, atbalsta summas, kontroles pasākumi). Kopējais subsidējamais siera daudzums Kopienā nedrīkst pārsniegt 23 tūkst. Tonnu

17.	300R1069	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules governing grant of private storage aid for Pecorino Romano cheese	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus privātās uzglabāšanas palīdzības piešķiršanai Pecorino Romano šķirnes sieriem	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt palīdzību par Pecorino Romano sieru privāto uzglabāšanu (pieteikšanās kārtība un termiņi, atbalsta summas, kontroles pasākumi). Kopējais subsidējamais siera daudzums Kopienā nedrīkst pārsniegt 15 tūkst. Tonnu
18.	300R1070	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules governing the grant off private storage aid for Kefalotyri and Kasseri cheeses	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus privātās uzglabāšanas palīdzības piešķiršanai Kefalotyri un Kasseri šķirņu sieriem	Nosaka kārtību, kādā uzņēmums var saņemt palīdzību par Kefalotyri un Kasseri sieru privāto uzglabāšanu (pieteikšanās kārtība un termiņi, atbalsta summas, kontroles pasākumi). Sieriem jābūt ražotiem no aitu vai kazu piena. Kopējais subsidējamais siera daudzums Kopienā nedrīkst pārsniegt 3.2 tūkst. Tonnu
19.	300R2707	Commission Regulation (EC) laying down rules for applying Council Regulation (EC) 1255/99 as regards Community aid for supplying milk and certain milk products to pupils in educational establishments.	Komisijas Regula (EC), kas nosaka noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 1255/99 attiecībā uz Kopienas palīdzību piena un noteiktu piena produktu piegādei mācību iestāžu audzēkņiem	Nosaka kārtību, kādā piešķiramas subsīdijas par piena produktu pārdošanu mācību iestāžu audzēkņiem par pazeminātām cenām. Nosaka dalībvalsts tiesības izvēlēties subsīdiju saņēmējus (ražotājs, piegādātājs vai mācību iestāde)
20.	301R0214	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for applying Council Regulation (EC) 1255/99 as regards intervention on the market in skimmed milk powder	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus Padomes Regulas (EC) Nr. 1255/99 piemērošanai attiecībā uz intervenci vājpiena pulvera tirgū	Nosaka vājpiena pulvera intervences iepirkšanas un privātās uzglabāšanas pasākumu kārtību un vispārīgas procedūras (tenderi, pieteikšanās termiņi, kvalitātes prasības, samaksas kārtība, produktu piegāde un izvešana no noliktavas u.c.)
21.	301R1392	Commission Regulation (EC) laying down detailed rules for applying Council regulation (EEC) 3950/92 establishing an additional levy on milk and milk products	Komisijas Regula (EC), kas nosaka detalizētus noteikumus Padomes Regulas (EEC) 3950/92 ieviešanai attiecībā uz papildnodevas piemērošanu pienam un piena produktiem	Nosaka pārdotā, piegādātā un pārstrādātā piena daudzumu aprēķināšanas un uzskaites un ziņošanas kārtību, kontroles pasākumus piena ražotājiem un iepircējiem

(c) Piena KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

Piena KTO tiek izmantoti sekojoši pamatelementi:

- importa/eksporta režīms;
- intervences sistēma: intervences iepirkums un privātā uzglabāšana;
- tirgus atbalsta pasākumi;
- tiešie maksājumi ražotājiem (*sākot ar 2005. gadu*);
- piena ražošanas kvotu sistēma;
- mērķa cena pienam.

(1) Piena KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts gada sākumā šajā fondā ir iemaksājusi. "Nacionālo aploksņu" līdzekļus piena un piena produktu sektorā dalībvalstis

izmantos papildmaksājumu piešķiršanai no 2005. gada, kad tiks ieviesti tiešie maksājumi piena ražotājiem.

(2) Ārējās tirdzniecības politika (eksports/importi):

(i) Mehānisma mērķis

Ārējās tirdzniecības politika ir pasākumu komplekss, ar kuru palīdzību tiek regulēti eksporta un importa apjomi, kā arī saglabāts ES iekšējo cenu līmenis un aizsargāts ES iekšējais tirgus ar importa licenču sistēmas palīdzību.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

- Imports uz ES no trešajām valstīm ir pakļauts Kopējos muitas tarīfos noteiktajiem tarīfiem, kā arī ES importa licenču sistēmai;
- Licenču darbības termiņus apstiprina un par importa licenču piešķiršanu lemj ES Komisija;
- Produkti ES var tikt importēti Komisijas piešķirto tarīfu kvotu ietvaros, pie nosacījuma, ka ir iemaksāts saistību nodrošinājums;
- Dalībvalsts ziņo ES Komisijai par izsniegtajām licencēm un produktu daudzumiem, uz ko tās izsniegtas;
- Importētā produkta pēcnodokļa cena ES tirgū nedrīkst pārsniegt 115 % no šī produkta intervences cenas.

ii.2. Eksports

- Eksports no ES ir pakļauts eksporta licenču uzrādīšanai;
- Eksporta veicināšanai un cenu starpības izlīdzināšanai ES un pasaules tirgū, tiek maksātas **eksporta atmaksas**;
- Eksporta atmaksas tiek izmaksātas, uzrādot eksporta licenci, pie nosacījuma, ka ir iemaksāts saistību nodrošinājums;
- Dalībvalsts ziņo ES Komisijai par izsniegtajām licencēm un produktu daudzumiem, uz kuriem tās attiecas;
- Eksporta atmaksu summas nosaka ES Komisija;
- Iekšējā tirgus piedāvājuma deficīta gadījumā piena produktu eksports tiek aplikts ar eksporta nodevām.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānismu mērķis

Iekšējo tirgus regulēšanas pasākumu mērķis ir atslogot ES iekšējo tirgu no liekās produkcijas, garantējot piena un piena produktu ražotājiem zināmu ienākumu līmeni.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Intervence

Intervences mērķis ES piena sektorā ir samazināt piena produktu piedāvājuma izraisīto spriedzi tirgū, tādējādi stabilizējot piena cenu tirgū.

Intervences realizācijai piena sektorā tiek lietoti sekojoši instrumenti:

- intervences iepirkšana;
- intervences (privātā) uzglabāšana;
- intervencē var piedalīties tikai dalībvalsts atzīti uzņēmumi ar produkciju, kas atbilst īpaši noteiktām kvalitātes un sastāva prasībām.

Sākot ar 2005/06. gadu, intervences cenas tiks pazeminātas par 15% triju gadu laikā.

Sviesta un vājpiena pulvera intervences cenas

Produkts	Cena, EUR/100 kg	Periods
Sviests	328.20	1.07.2000-30.06.2005
	311.79	1.07.2005-30.06.2006
	295.38	1.07.2006-30.06.2007
	278.97	1.07.2007 un turpmāk
Vājpiena pulveris	205.52	1.07.2000-30.06.2005
	195.24	1.07.2005-30.06.2006
	184.97	1.07.2006-30.06.2007
	174.69	1.07.2007 un turpmāk

Intervences iepirkšana sviestam:

- tiek uzsākta, ja sviesta tirgus cena 2 nedēļas noturas zemāk nekā 92% no intervences cenas;
- tiek pārtraukta, ja sviesta tirgus cena 2 nedēļas noturas augstāk par 92% no intervences cenas;
- intervences iepirkšanu veic intervences aģentūra tendera (atklāta konkursa) kārtībā. Tādā pat viedā noris arī intervences krājumu pārdošana;
- maksimālās iepirkuma cenas tiek noteiktas, izvērtējot iesniegtos piedāvājumus; iepirkuma cena nedrīkst būt zemāka par 90% no intervences cenas;

Intervences iepirkšana vājpiena pulverim -

Intervences periods no 1.marta līdz 31. augustam - šajā laikā vājpiena pulveris tiek iepirkts par noteikto intervences cenu. Iepirkšana tendera kārtībā tiek uzsākta, ja iepirktais daudzums dalībvalstī pārsniedz 109 tūkst. t; iepirkšanas cena tiek noteikta, izvērtējot iesniegtos pieteikumus. Iepirkšanu un intervences krājumu pārdošanu veic intervences aģentūra.

Intervences (privātā) uzglabāšana -

Tiek piemērota, lai mazinātu piedāvājuma sezonālo svārstību ietekmi uz tirgus cenu.

Intervences (privātā) uzglabāšana tiek piemērota sviestam, vājpiena pulverim un ilgi uzglabājamiem sieriem.

- Produkts uz laiku tiek izņemts no tirgus un uzglabāts ražotāja noliktavā; uzglabāšanas periodam beidzoties, produkts tiek izlaists tirgū;
- Intervences aģentūra ar noliktavas turētāju slēdz uzglabāšanas līgumu un samaksā atlīdzību, ņemot vērā uzglabāšanas izmaksas un tirgus cenu tendences;
- Privātās uzglabāšanas perioda ilgums ir no 90 līdz 210 dienām.

ii.2. Patēriņa veicināšanas pasākumi

Patēriņa veicināšanas pasākumu mērķis ir atbrīvoties no intervences uzkrājumiem un atslogot iekšējo tirgu no pārprodukcijas, par pazeminātām cenām piedāvājot produktus gala patērētājiem vai pārstrādes rūpniecībai, tādējādi veicinot šo produktu patēriņu.

Patēriņa veicināšanas pasākumi tiek realizēti caur sekojošiem atbalsta pasākumiem:

- vājpiena iestrāde lopbarībā;
- vājpiena un vājpiena pulvera pārstrāde kazeinā un kazeinātos;
- sviesta pārdošana par pazeminātām cenām miltu konditorejas izstrādājumu ražošanai;
- sviesta un/vai krējuma piegāde par pazeminātām cenām noteiktām patērētāju kategorijām;
- piena produktu piegāde par pazeminātām cenām mācību iestāžu audzēkņiem (t.s. "Skolas piens").

Palīdzības summas tiek noteiktas, ņemot vērā:

- sausā vājpiena intervences cenu;
- vājpiena piedāvājumu tirgū, tā attīstības tendences;
- tendences vājpiena izmantošanai lopbarības ražošanā;
- tirgus cenu tendences sausā vājpiena aizvietotājiem produktiem.

Palīdzību var saņemt tikai dalībvalsts atzīti uzņēmumi ar produktu, kas atbilst īpaši noteiktām kvalitātes un satura prasībām.

“Skolas piena” atbalsta gadījumā saņēmējs pēc dalībvalsts izvēles var būt mācību iestāde, piena produktu piegādātājs vai ražotājs.

Dalībvalsts nosaka kontroles pasākumus produkta izlietošanai atbilstoši paredzētajam mērķim.

Tendera procedūras tiek piemērotas:

- intervences sviesta pārdošanai (R.2571/97, R.3143/97);
- sviesta piegādei par pazeminātām cenām (R.2571/97, R.429/90);
- intervences vājpiena pulvera iestrādei lopbarībā (R.2799/99);

“Skolas piena” atbalsta programma:

- palīdzība tiek maksāta piena produktu ražotājiem vai piegādātājiem, kas par pazeminātām cenām piegādā piena produktus skolām, vai arī pašām mācību iestādēm;
- palīdzības apmērs: 95 % no mērķa cenas pienam;
- palīdzība tiek maksāta par 0.25 l piena ekvivalenta 1 skolēnam.

(4) Ražošanu ierobežojošie pasākumi

Piena sektorā kā piena ražošanu ierobežojošs pasākums tiek izmantotas **piena ražošanas kvotas**.

To mērķis ir samazināt piena ražošanas apjomus, lai ierobežotu piena produktu pārprodukciju un uzkrāšanos intervences noliktavās.

Kvotu sistēma ES darbojas kopš 1984. gada. Sistēma turpinās darboties līdz 2008. gadam, tomēr tiek izskatīta iespēja to izbeigt jau pēc 2006. gada.

Galvenie kvotu sistēmas principi:

- katrai dalībvalstij ik gadus tiek piešķirts noteikts piena ražošanas references apjoms (kvota);
- kopējais nacionālais references apjoms tiek sadalīts dalībvalsts ražotāju starpā (individuālie vai garantētie references apjomi). Par nacionālā references apjoma pārsniegšanu tiek piemērota papildnodeva 115 % apmērā no piena mērķa cenas;
- piena ražošanas kvotas elementi:
 - piena piegādes kvota;
 - tiešās tirdzniecības kvota;
- gada laikā individuālo ražotāju neizmantojie references apjomi tiek ieskaitīti valsts rezervē un pārdalīti aktīvo ražotāju starpā.

(5) Tiešie maksājumi

Tiešo maksājumu pielietošanas mērķis ir kompensēt piena ražotājiem pakāpenisku cenu samazināšanos Programmas 2000 reformu ietekmē.

Tiešo maksājumu piemērošana piena ražotājiem tiks uzsākta, sākot ar 2005. kalendāro gadu.

Tiešie maksājumi tiks piešķirti piensaimniecības piemaksu (*dairy premium*) veidā, t.i., vienreizējs gada maksājums par 1 tonnu piena, kas saražots individuālā references apjoma ietvaros.

Dalībvalstīm būs iespējams no t.s. “Nacionālajām aploksnēm” maksāt arī 2 veidu papildinošos maksājumus:

- papildpiemaksas vai
- platības maksājumi – par 1 ha pastāvīgo ganību, nepārsniedzot EUR 350,- gadā.

**Maksimālās piensaimniecības piemaksu un papildpiemaksu summas
par vienu vienību, EUR**

Periods	Piensaimniecības piemaksas lielums	Piensaimniecības piemaksa + papildpiemaksa
2005. gads	5.75	13.90
2006. gads	11.49	27.80
2007. gads	17.24	41.70

(6) Mērķa cena

Mērķa cena tiek noteikta, ņemot vērā esošās un turpmāk prognozētās cenas piena produktiem, nosakot vidējo (abstraktu) cenu, kāda būtu jāmaksā par 1 litru piena ES teritorijā. Mērķa cena **nav** garantētā minimālā iepirkuma cena tiešā izpratnē, taču ražotājam tiek garantēts zināms minimāls ienākums (atbilstoši ar katra uzņēmuma iepirkšanas un samaksas nosacījumiem) ar intervences sistēmas palīdzību – uzņēmums var uzturēt zināmu iepirkuma cenu, ja viņam ir iespēja pārdot savu produkciju par garantētu intervences cenu.

Mērķa cena tiek noteikta pienam ar 3.7 % tauku saturu. Saskaņā ar Programmas 2000 reformu mērķa cena tiks pazemināta par 15 %, sākot no 2005/06. gada.

11.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

11.4.1. Tēzes attiecībā uz references apjomiem un ražībām

Piensaimniecība ir viena no prioritārajām lauksaimniecības nozarēm Latvijā. Nozares attīstībai ir labvēlīgi priekšnosacījumi gan klimatisko, gan augsnes apstākļu ziņā, turklāt piensaimniecībā ir nodarbināti visvairāk strādājošie, salīdzinot ar citām lauksaimniecības nozarēm. Arī piena pārstrādē ir izveidojušās stabilas tradīcijas tādu dažādu piena produktu ražošanā, kuriem ir iegūts tirgus arī ārpus Latvijas, t.i., ES valstīs, Baltijā, NVS valstīs u.c.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz pienu un tā produktiem: Latvija pieprasa ikgadējo garantēto apjomu (kvotu) 1 200 000 t, no kurām 900 000 t veidotu piegādes kvota pārstrādei un 300 000 t kvota tiešai tirdzniecībai.

Ikgadējo garantēto piena apjomu noteikšanas scenāriji atspoguļoti 1.tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 1995.-1999. gada vidējiem references apjomi (neieskaitot lopbarībā patērēto daudzumu).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	Scenārijs	
		EU 0	EU 100
Piena ražošanas kvota	tūkst.t.	708	1200

Latvijas klimatiskie apstākļi un augsne ir piemērota pļavu un ganību ierīkošanai un lopbarības kultūru audzēšanai. Lopkopības produkcijas ražošanai izmantojamo zemju kopplatība vidēji ir 1 milj. hektāru (2.tabula). Izmantojot Latvijas dabas resursus efektīvai daudzgadīgo un viengadīgo zālāju audzēšanai, tiks nodrošināta augstas bionenerģētiskās vērtības lopbarības ražošana.

2. tabula. Lopbarības ražošanā izmantojamo zemju kopplatība (tūkst. ha)

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.
Lopbarības ražošanā izmantojamo zemju kopplatība	1211	1227	1096	1097	1023	975	931
Pļavas un ganības	798	798	678	678	618	606	611
Sējumu kopplatība lopbarības kultūrām	413	429	419	419	405	369	320

Avots:CSP

Līdz 1990. gadam Latvija ražoja ap 2 milj. t piena gadā, bet politisko un ekonomisko reformu ietekmē 1991. gadā ražošanas apjomi sāka samazināties (3.tabula). Stāvoklis stabilizējās 1997. gadā, taču finansiālā krīze pasaulē un, jo īpaši, Krievijā, kas tradicionāli ir bijis viens no nozīmīgākajiem Latvijas piena produktu tirgiem, izraisīja būtisku produkcijas realizācijas cenu samazinājumu, līdz ar to kritās arī ražošanas apjomi. Tāpēc 2000. gada ražošanas apjoms 825 tūkst. t piena gadā neatspoguļo nozares potenciālu. Racionāli izmantojot pieejamos resursus un izveidojot efektīvu ražošanas struktūru, ražošanas apjomus tuvāko gadu laikā iespējams palielināt līdz 1.2 milj. t piena.

3. tabula. 1990.-2000. gadu govju skaits un piena ražošanas aprēķins – 10 un 5 gadu vidējais

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Govju skaits, tūkst.											
Govju skaits	535.1	531.4	481.7	351.0	311.9	291.9	277.4	266.1	242.1	205.6	202.9
Piena ražošana, tūkst. T											
Piena ražošana (iesk. kazu pienu)	1893.2	1741.0	1478.5	1156.8	1001.1	947.7	922.7	987.6	950.2	798.7	825.0
Vidējā piena ražošana 5 gados								921.4			
Vidējā piena ražošana 10 gados					1187.7						
Piena patēriņš lopbarībā*	255.6	228	217.2	197.3	167.1	163.5
Piena ražošana (izņemot patēriņu lopbarībā)						692.1	694.7	770.4	752.9	631.6	661.4
Vidējā piena ražošana 5 gados (izņemot patēriņu lopbarībā)								708.3			

Avots: CSP un LAD (*) dati

Atgūstoties pēc Krievijas un pasaules finanšu krīzes, Latvijas piena pārstrādes uzņēmumu pieprasījums pēc izejvielas arvien pieaug. Līdz ar to pieaug arī uzņēmumu savstarpējā konkurence un cīņa par piena piegādātājiem. Tomēr, iepriekšējo gadu nelabvēlīgo ražošanas apstākļu ietekmēti, pagaidām piena ražotāji nespēj pilnībā reaģēt uz šādu pieprasījuma pieaugumu. Var paredzēt, ka, turpinoties cenu kāpumam un ieviešot daudz efektīvāku valsts atbalstu ražošanas attīstībai, piena ražotāji būs motivēti uzlabot piena kvalitāti un palielināt piena piegādes pārstrādes uzņēmumiem.

Piena patēriņš visaugstākais bija 1990. gadā – 482 kg (piena ekvivalentā) uz 1 iedzīvotāju. Turpmākajos gados patēriņš ir nepārtraukti samazinājies, kam par iemeslu ir ne tikai iedzīvotāju pirktspējas pazemināšanās un iedzīvotāju skaita samazināšanās, bet arī sabiedrības uztura standartu maiņa. Vidējā patēriņa samazināšanās tendence tika pārtraukta 1999. gadā, kad patēriņa rādītājs sasniedza 288 kg.

Vidējais piena patēriņš 2000. gadā uz 1 iedzīvotāju bija 294 kg (4.tabula), bet kopējais patēriņš uzturā samazinājās (izteikts piena ekvivalentā) līdz 696 tūkst. t. Tomēr jāņem vērā, ka piens Latvijā ir tradicionāla pārtikas sastāvdaļa un pašreizējais samazinājums saistīts galvenokārt ar iedzīvotāju zemo pirktspēju.

4. tabula. Piena un piena produktu iekšzemes patēriņš 1990.- 2000. gadā

	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n
Piens un piena produktu patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg	482	476	381	371	344	339	311	291	284	288	294
Vidējais piena patēriņš 5 gados uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg								302.6			
Vidējais piena patēriņš 10 gados uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg					356.7						
Kopējais iekšzemes patēriņš, tūkst. t	1213.8	1120.5	985.4	925.2	880.1	879.9	778.7	717.9	699.9	700.2	696.2
Vidējais iekšzemes patēriņš 5 gados, tūkst.t.								755.3			
Vidējais iekšzemes patēriņš 10 gados, tūkst.t.					890.2						

Avots: CSP dati

Piena produktu patēriņa pieaugums Latvijā lielākoties iespējams uz siera un sviesta patēriņa pieauguma rēķina, jo šie produkti "paņem" lielāko piena tauku daļu, salīdzinot ar citiem piena produktiem.

Salīdzinot ES un Latvijas vidējos patēriņa rādītājus Latvijā tradicionāliem produktiem sviestam un sieram, secinām, ka ES vidējais šo produktu patēriņš ir ievērojami augstāks (attiecīgi 17 kg un 4.7 kg uz iedzīvotāju) (5.tabula).

5. tabula. Statistika - piena produktu patēriņš uz 1 iedz. ES valstīs 1997.g.

	Siers	Sviests
Beļģija/ Luksemburga	15.3	6.0
Dānija	15.0	1.9
Vācija	19.1	7.1
Spānija	8.1	1.0
Francija	23.3	9.2
Īrija	6.3	3.6
Itālija	18.7	2.5
Holande	15.1	5.1
Austrija	15.5	5.2
Portugāle	7.9	1.6
Somija	14.8	8.3
Zviedrija	15.8	6.0
Lielbritānija	8.7	2.9
EU-15	17.4	4.7

Avoti: ZMP

Paredzot, ka siera un sviesta ražošanā un patēriņā Latvija sasniegs vismaz ES vidējo līmeni, piena ražošanai jāpalielinās vēl vismaz par 126 kg uz 1 iedzīvotāju. Līdz ar to piena produktu patēriņš uz iedzīvotāju sasniegtu 420 kg. Lai nodrošinātu šādu patēriņu, piena ražošanas apjomiem jābūt vismaz 995 tūkst. t gadā (6. tabula). Lai šādu līmeni sasniegtu, Latvijā sviesta un siera patēriņam attiecīgi jāpalielinās apmēram 2.5 un 5 reizes.

6. tabula. Aprēķins iespējamam piena ražošanas apjoma pieaugumam uz sviesta un siera patēriņa pieauguma rēķina, 2000. gads

					Pieaugums			
	Patēriņš uz 1 iedz. Latvijā	Patēr. uz 1 iedz. ES	tauki, %	proteīns, %	Pieaugums, kg	tauki, kg	Proteīns, kg	Daudzums, kg
1	2	3	4	5	6=(3)-(2)	7=(6)*(4)	8=(6)*(5)	9=(7)+(8)
Sviests	2.2	4.7	0.82	0.18	2.5	2.1	0.5	X
Siers	4.2	17.4	0.32	9	13.2	4.2	118.8	X
Prognozējamais pieaugums uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg						6.3	119.3	125.5
Piens un piena produkti, pārrēķinot pienā patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli 2000. gadā, kg								294
Sagaidāmais patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg*								419.5
Nepieciešams saražot, tūkst.t.**								994.3

Piezīmes: * - pašreizējais patēriņš + prognozējamais pieaugums;

** - sagaidāmais patēriņš x iedz. skaits 2000.gadā (2.37 milj.)

Avots: ZM aprēķini izmantojot CSP un ZMP datus

Paredzot arī citu piena produktu patēriņa pieaugumu, iespējamais un optimālais piena patēriņš uz 1 iedzīvotāju sasniegtu 480 kg (tas ir arī Latvijas un Lietuvas uzturzinātnieku ieteiktais patēriņa līmenis). Šāds rādītājs joprojām būtu ievērojami zemāks nekā Īrijā un Holandē (attiecīgi 578 kg un 553 kg uz iedzīvotāju) (7.tabula). Lai nodrošinātu vēlamo patēriņa līmeni 480 kg uz iedzīvotāju, būtu nepieciešams ražot 1.2 milj. t piena. Lai šādu

patēriņa līmeni 100 % nodrošinātu ar vietējo piena produkciju, ņemot vērā apm. 2.5 milj iedzīvotāju skaitu, nepieciešams gadā saražot ap 0.95 – 1.03 milj. t piena.

7. tabula. Aprēķins piena vidējam patēriņam ES dalībvalstīs, pamatojoties uz kvotu un pašnodrošinājumu 1999.gadā

Dalībvalstis	Kvotas 2001. g., tūkst. t	Iedz. skaits, milj.	Saražots uz 1 iedz, kg	Pašnodrošinājums, %	Patēriņš uz 1 iedz. pie 100% nodrošinājuma,kg
1	2	3	$4=(2) : (3)*100$	5	$6=(4) : (5)$
Īrija	5333	3.8	1417	245	578
Nīderlande	10992	15.8	696	126	553
Somija	2395	5.2	464	111	418
Zviedrija	3300	8.9	373	96	387
Dānija	4455	5.3	840	220	381
Francija	23794	59.0	403	123	329
Vācija	27767	82.0	339	124	273
Austrija	2544	8.1	315	117	268
Beļģija	3409	10.7	320	120	265
Lielbritānija	14387	59.5	242	94	257
Itālija	10082	57.5	175	69	253
Portugāle	1835	10.0	184	98	188
Spānija	5808	39.9	146	86	169
Grieķija	675	10.6	64	65	99
EU-15	116774	376.2	310	109	285
Latvija (2000.g.)	...	2.4	282	96	294
Latvija*	1200	2.5	480	100	480

* - pie pieprasītā kopējās kvotas apjoma

Avoti: FAO un CSP dati

Analizējot šos aprēķinus, secinām, ka pēc ražošanas apjoma uz 1 iedzīvotāju (480 kg) Latvija ieņemtu 4. pozīciju, salīdzinot ar pašreizējām ES dalībvalstīm. Rēķinot pēc patēriņa uz 1 iedzīvotāju pie 100 % pašnodrošinājuma, Latvija ieņemtu 3. pozīciju ar 480 kg/iedz., ja pieņem, ka Latvija neeksportēs produkciju pēc iestāšanās ES (tas ES varētu būt izdevīgi). Ar pašreizējo patēriņu uz 1 iedzīvotāju (294 kg) Latvija ieņem 7. pozīciju, kas tomēr joprojām ir augstāks nekā ES vidējais patēriņa līmenis.

Atbalstot mērķtiecīgas investīcijas (SAPARD, nacionālais atbalsts) piensaimniecības fermu modernizācijā, tiks veicināts gan ganāmpulku pieaugums, gan ražotā piena kvalitātes uzlabošanās, gan ražošanas apjomu pieaugums. Govju produktivitāte varētu pieaugt vidēji līdz 4 500 – 5 500 kg no govju gadā. Ja pašreizējais govju skaits ir 205.6 tūkst., tad būs iespējams saražot 0.93 – 1.03 milj. t piena. Attīstoties nozares politikai, paredzams govju skaita pieaugums līdz 220 tūkst. 2003. gadā, kas ļaus saražot līdz 1.2 milj. t piena.

Nozares optimizācijas politikas īstenošana, sākot ar 2001. gadu, veicinās piena lopkopības intensifikāciju, galvenokārt balstoties uz pakāpenisku piena ražošanas saimniecību palielinājumu līdz 50 - 80 govju saimniecībām, kas nodrošinās investīciju līdzekļu koncentrēšanos un to efektīvāku izlietojumu.

Optimizējot pārstrādes struktūru, varētu izveidoties 20 - 25 pārstrādes uzņēmumi, kas spēs absorbēt ap 90 % pārstrādei realizētā piena. Palielinoties piena iepirkuma cenai, paaugstināsies arī piena piegādes, sasniedzot līdz 75 % no ražotā piena 2003. gadā.

Latvijā tradicionāla īpatnība ir liels piena un piena produktu tiešais patēriņš un tiešā realizācija, līdz ar to daļa piena netiek uzskaitīta kā saražotā produkcija.

Latvijai iestājoties ES, aktivizēsies tirdzniecība arī ar pārējām ES dalībvalstīm, tādēļ Latvija pieprasa atbilstošu kvotas apmēru, kas garantētu vismaz 100 % pašnodrošinājuma līmeni, ievērojot, ka piena produktu patēriņš palielināsies.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz pienu un tā produktiem: Latvija pieprasa vienlīdzīgu pieeju tiešo maksājumu piemērošanā Latvijas piena ražotājiem attiecībā pret pārējām dalībvalstīm. Par references apjomu tiešo maksājumu noteikšanai Latvija prasa izmantot pieprasīto kvotas lielumu 1 200 000 t piena.

Nesaņemot tiešos maksājumus vienlīdzīgā apmērā ar ES piena ražotājiem, Latvijas piensaimniecība ilgākā laika periodā var kļūt nekonkurētspējīga ar ES piensaimniecību, kur piena ražotāji saņems tiešos maksājumus sākot ar 2005. gadu. Šādā gadījumā piena ražošanas attīstību ES turpmāk noteiks nevis zemākas izmaksas un augstāka ražošanas efektivitāte, bet tiešo maksājumu apmērs. Latvija uzskata, ka šāda situācija izkropļos ES piena ražošanu par labu neefektīvām saimniecībām.

No statistikas uzskaitē pieejamās informācijas piensaimniecības ražošanas tehnoloģiskās modernizācijas pakāpi netieši var raksturot ar slaukšanas iekārtu un piena dzesētāju nodrošinājumu saimniecībās (8.tabula). Tabulas dati uzskatāmi pierāda, ka Latvijas piena ražotāju saimniecības ir nodrošinātas ar slaukšanas iekārtām un piena dzesētājiem tikai attiecīgi par 6 % un 7 %. Tas liecina, ka piena ražošanas attīstību ierobežojošais faktors Latvijas piensaimniecības sektorā ir pieejamo investīciju resursu trūkums.

8. tabula. Slaukšanas iekārtu un piena dzesētāju sadalījums pa saimniecību veidiem 2000.gada 1.jūnijā, skaits

	Visu veidu saimniecībās	Valsts saimniecībās un statūtsabiedrībās	Zemnieku, piemājas saimniecībās un personiskajās palīgsaimniecībās
Saimniecības skaits, kurās ir slaucamās govīs	82027	158	81869
Slaukšanas iekārtas, skaits	5062	310	4752
Slaukšanas iekārtu skaits piena ražotāju saimniecībās, %	6%	196%	6%
Piena dzesētāji, skaits	5733	350	5383
Piena dzesētāju skaits piena ražotāju saimniecībās, %	7%	222%	7%

Avots: CSP dati

Piena iepirkuma cenas Latvijā šobrīd ir vidēji par 100 % zemākas nekā ES. Līdz ar to arī atsevišķu piena produktu, piem., siera un sviesta, cenas ir par 40-60% zemākas nekā šo produktu cenas ES (9.tabula).

9.tabula. Latvijas un ES vidējās piena iepirkuma cenas, LVL/t

	1997	1998	1999	2000
Latvijas piena iepirkuma cenas pa šķirām, LVL/t				
Augstākā	104	105	95	100
1. šķira	88	87	77	81
2. šķira	80	84	69	74
Vidējā cena	93	91	81	87
ES piena iepirkuma cena (Ls/t) ⁽¹⁾				
Vidējā ES piena iepirkuma cena	156 ²	...

Avots: CSP, LPCS; ¹⁾ FAPRI 2000 World agricultural outlook

Piezīme: ²⁾ pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 11.06.2001. 1 eiro (EUR)=0.542 LVL

Ieviešot ES tiešo maksājumu sistēmu ar 2005. gadu, piena ražotāji saņems piensaimniecības piemaksas (dairy premium) EUR 13.9 (Ls 7.5; pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa 11.06.2001. 1 eiro (EUR)=0.542 LVL) par 1 t kvotas ietvaros saražotā piena plus EUR 350 (Ls 189.7) par 1 ha ilggadīgo ganību (ja šīs platības nav pieteiktas atbalsta saņemšanai saskaņā ar citām atbalsta programmām). Pie tam, piensaimniecības piemaksu apmērs trīs gadu laikā tiks palielināts, 2007. gadā sasniedzot EUR 41.7 (Ls 22.6) par tonnu saražotā piena.

Ja jaunajām dalībvalstīm, t.sk. arī Latvijai, netiks piemēroti tiešie maksājumi, ar pašreizējiem atbalsta apjomiem vai pat tos palielinot Latvija nespēs sasniegt tādu atbalsta apjomu, kas būtu līdzvērtīgs ES lietotajam (10.tabula). Līdz ar to Latvijas piena

ražotāji tiks nostādīti nekonkurētspējīgās pozīcijās, un radīsies pamatots risks nozares turpmākai pastāvēšanai. Augstā piena ražošanas pašizmaksa bez samērojamas kompensācijas spiedīs ražotājus pārtraukt darbību.

10. tabula. Valsts atbalsts piena ražotājiem, LVL

Izmaksātās subsīdijas	1996	1997	1998	1999	2000
Vidēji uz 1 govi, Ls	7.1	12.8	14.6	16.0	15.6
Vidēji uz 1 tonnu saražotā piena, Ls	2.0	3.5	3.9	4.1	4.9

Avots: ZM

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Saskaņā ar izstrādāto scenāriju pieņēmumiem piena ražošana tiks ierobežota tikai EU0 un EU100 scenārijos. Tomēr, ja EU0 scenārijā 707 tūkst. tonnu kvota stingri ierobežos piena ražošanu jau iestāšanās gadā, tad EU100 scenārijā pat 2007. gadā ražošanas kvotu maksimuma sasniegšanai vēl būtu nepieciešamas saražot aptuveni 200 tūkst.t. piena (skat.11.tabulu). Līdz ar to var uzskatīt, ka Latvija, pārņemot pašreizējo ES piensaimniecības politiku, līdz 2007. gadam vēl nevarēs sasniegt pozīcijas dokumentā pieprasīto daudzumu un vidēji valstī varētu saražot tikai 1002 tūkst.t. piena.

Aplūkojot BA scenāriju, kurā nav noteikts ražošanas apjoma ierobežojums, saražotais piena apjoms ir pašnodrošinājuma līmenī, jo šajā gadījumā samērā zemās iepirkuma cenas un nelielais nacionālais atbalsts neļauj attīstīties piena ražošanai.

Vislielāko piena ražošanas līmeni ir iespējams sasniegt EU C scenārijā, tomēr arī šajā gadījumā netiktu pārsniegts pozīcijas dokumentā pieprasītais piena ražošanas kvotu apjoms. Līdz ar to var secināt, ka Latvija sarunu laikā ar ES piensaimniecības sektorā var atkāpties vismaz par 100 tūkst.t piena, tas ir, līdz 1100 tūkst.tonnām. Tas būtu iespējams, ievērojot faktu, ka piena kvalitātes atbilstība ES standartiem netika formalizēta modelī, līdz ar to ir pieņemts, ka viss iespējamais piena ražošanas daudzums Latvijā atbilst ES kvalitātes prasībām.

11. tabula Novērtējuma rezultāti Latvijas piena sektorā

	Mērv.	1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Piena ražošanas kvota	tūkst.t	nav	Nav	nav	nav	707	831	954	1077	1200
Piena govis	tūkst.	205.6	161.2	146.9	205.2	146.4	171.0	196.1	205.2	205.2
Teles	tūkst.	94.1	84.8	77.3	108.0	77.1	90.0	103.2	108.0	108.0
Produktivitāte (kg no dzīv./gadā)	kg	3754.0	4600.8	5300.4	5300.4	5297.8	5297.8	5300.4	5300.4	5300.4
Ražošanas apjoms	tūkst.t	631.6	670.9	720.8	1002.6	707.0	830.0	954.0	1002	1002
Patēriņš	tūkst.t	700.2	680.6	737.1	721.8	688.7	721.3	721.7	721.8	721.8
Pašnodrošinājums	%	90	99	98	139	103	115	132	139	139
Realizācijas apjoms	milj. Ls	55.8*	65.6	85.8	152.5	85.8	126.4	145.2	152.5	152.5

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu piensaimniecības nozares ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamiem piena ražošanas kvotas lieluma samazinājumiem līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētiem līmeņiem. 12.tabulā ir parādīts, kā mainīsies kopējie lauksaimniecības sektora realizācijas apjomi, ienākums, tieša atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simtprocentīgi (EU 100 scenārijs), bet tikai piena ražošanas kvota tiks samazināta attiecīgi līdz 1077, 954, 831 un 707 tūkst. tonnām (skat.12.tabulu).

12. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti pienam 2007. gadam

	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.6	251.7	250.5	240.3	229.2	31.4
	Tiešais atbalsts lauksaimniecībai	milj. Ls	93.1	91.9	90.6	88.6	87.4	5.8
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	905.8	905.8	873.5	830.3	110.8
	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	76.4	76.4	73.4	69.3	10.0
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9	359.3	359.3	345.3	340.3	33.6

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas piena ražošanas kvotu gadījumā un piekrišana ES piedāvātam iestāšanās variantam nozīmīgi iespaidos tiešo maksājumu lielumu lauksaimniecībai (par 5.8 milj. latu), kā arī samazinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 33.6 milj. latu, samazinās sektora ienākumus par 31.4 milj. latu, kā arī samazinās lauksaimniecībā izmantotās zemes platības par 111 tūkst. ha un darbaspēka izmantošanu par 10 milj. cilvēkstundām. Salīdzinot ar citām Latvijas agrāra sektora nozarēm (piemēram, cietes, aitu gaļas ražošana) piena ražošana būtiski ietekmē Latvijas lauksaimniecības attīstību un atkāpšanās no Latvijas pozīcijas, kas tika definēta piena ražošanai, novedīs pie lieliem zaudējumiem Latvijas lauksaimniecības sektora mērogā.

11.4.2. Tēzes par "būs spējīga..."

Latvija būs spējīga administrēt **piena ražošanas kvotu sistēmu**.

Tas nozīmē, ka Latvijā piena ražošanā tiks ieviesta kvantitatīvo ierobežojumu sistēma, kuras administrēšanai tiek veidotas attiecīgas administratīvās struktūras. Ar administrēšanu saprot nacionālās kvotas sadali pa individuāliem references apjomiem (kvotām) katram piena ražotājam, kā arī nodrošina kvotu izpildes kontroli piena gada laikā, kontroles un inspekcijas piena ražošanas saimniecībās un piena apstrādes un pārstrādes uzņēmumos, kvotu pārdošanas u.c. darījumu organizēšanu, valsts kvotu rezerves pārvaldīšanu u.c. Kvotu sistēmas pamatā būs reģistri, kuros uzkrāsies informācija par atsevišķu piena ražotāju ražošanas un piena pārdošanas apjomiem.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1255/99 – par KTO piena un piena produktu sektorā;
- 3950/92 – par papildnodevām piena un piena produktu sektorā;
- 1392/01 – detalizēti noteikumi papildnodevas piemērošanai piena un piena produktu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt sistēmas administrēšanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES intervences shēmas piemērošanu Latvijā**.

Tas nozīmē, ka Latvijā intervences īstenošanai tiek veidotas administratīvās struktūras ar funkcijām: konkursu organizēšana, piena produktu iepirkšana un uzglabāšana, uzglabāšanas līgumu slēgšana, dokumentālas un fiziskas pārbaudes uzņēmumos un intervences noliktavās, paraugu noņemšana un analīžu veikšana vai organizēšana laboratorijās, inventarizāciju veikšana, intervences krājumu pārdošana, maksājumu un saistību nodrošinājumu administrēšana, informācijas sniegšana ES Komisijai utt.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1255/99 – par KTO piena un piena produktu sektorā;
- 2771/99 – par intervenci sviestam un krējumam;
- 214/01 – par intervenci vājpiena pulverim.

Latvija būs spējīga nodrošināt sistēmas administrēšanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga administrēt **tiešo maksājumu īstenošanu**.

Tas nozīmē, ja Latvijai tiks piešķirti tiešie maksājumi piensaimniecībai sākot ar 2005. gadu, Latvijā tiks izveidotas administratīvās struktūras piensaimniecības piemaksu un papildmaksājumu administrēšanai. Tiešie maksājumi ES piena un piena produktu sektorā šobrīd nepastāv.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1255/99 – par KTO piena un piena produktu sektorā.

Jautājums par tiešo maksājumu piemērošanu tiks skatīts iestāšanās sarunu gaitā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa un eksporta administrēšanu un licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā**.

Tas nozīmē, ka ES regulas 1255/99 1. pantā minēto piena produktu imports un eksports tiks pakļauts obligātai licencēšanai, un Latvijā tiek veidota administratīvā struktūra importa un eksporta režīma administrēšanai atbilstoši ES likumdošanai. Latvijas saistības attiecībā uz licencēšanu pēc būtības ir procedūras saistības.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1255/99 – par KTO piena un piena produktu sektorā;
- 174/99 – par eksporta licencēm un eksporta atmaksām piena un piena produktu sektorā;
- 1374/98 – par importa nosacījumiem piena un piena produktu sektorā.

Latvija būs spējīga nodrošināt sistēmas administrēšanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **piena fermu un piena pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās**.

Tas nozīmē, ka Latvijā tiek veidota administratīvā struktūra veterinārās uzraudzības un kontroles veikšanai atbilstoši ES attiecīgajai likumdošanai.

Galvenie ES likumdošanas akti shēmai:

- ES direktīva 92/46/EC.

Latvija būs spējīga nodrošināt veterinārās kontroles ieviešanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā un sadaļā "Veterinārija".

Latvija būs spējīga nodrošināt **veterināro kontroli uz valsts robežas**.

Tas nozīmē, ka Latvijā tiek veidota administratīvā struktūra kontroles veikšanai atbilstoši ES attiecīgajai likumdošanai.

Galvenie ES likumdošanas akti shēmai:

- ES direktīva 92/46/EC.

Latvija būs spējīga nodrošināt veterinārās kontroles ieviešanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā un sadaļā "Veterinārija".

Latvija būs spējīga veikt **cenu ziņošanu Eiropas Komisijai**.

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina cenu vākšana un ziņošana saskaņā ar ES likumdošanā paredzēto metodiku.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 2771/99 – par intervenci sviestam un krējumam;
- 214/01 – par intervenci vājpiena pulverim;
- 1498/99 – par saziņu starp dalībvalstīm un Komisiju.

Latvija būs spējīga uzsākt cenu ziņošanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

11.5. Pielikumi

1.pielikums

Dzīvnieku skaits gada beigās, tūkst.												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
---govis	535.1	531.4	481.7	351.0	311.9	291.9	277.4	266.1	242.1	205.6	202.9	256.6
----no tām pārraudzībā ¹	398.3	341.4	235.1	90.0	94.2	115.6	101.6	87.7	77.4	77.3	73.0	91.9
---govis (CIDAC dati) ¹	265.8	...
Piena ražošana - tūkst. t												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Piens (iesk. kazu pienu)	1893.2	1741.0	1478.5	1156.8	1001.1	947.7	922.7	987.6	950.2	798.7	825.0	921.4
pārstrādei nodots piens (tūkst. t)	1611.0	1332.0	933.0	572.0	371.1	321.5	360.8	361.6	464.3	389.6	398.1	379.6
pārstrādei nodots piens (%)	85.1	76.5	63.1	49.4	37.1	33.9	39.1	36.6	48.9	48.8	48.3	...
ES prasībām atbilstoša piena īpatsvars iepirkumā,%	41.0	35.0	28.0	32.2	41.0	...
Produktivitāte, kg												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Vidējais piena izslaukums no vienas gov	3437	3205	2793	2741	2923	3074	3237	3585	3733	3754	3898	3476.6
Vidējais piena izslaukums no vienas pārraudzībā esošās gov ¹	3263	3053	2658	2820	3025	3343	3565	4093	4215	4108	4408	3864.8
Piens un piena produktu patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n	Vidēji 1995.- 1999. g.
Piens un piena produkti, pārrēķinot pienā	482	476	381	371	344	339	311	291	284	288	294	302.6
Sviests	7.3	7.3	5.5	5.3	4.3	3.1	2.5	1.9	2.0	2.0	2.2	2.3
Siers	4.4	4.6	3.8	3.5	3.2	3.2	3.1	3.2	3.7	4.0	4.2	3.4
Kopējais iekšējais patēriņš, tūkst. t	1213.8	1120.5	985.4	925.2	880.1	879.9	778.7	717.9	699.9	700.2	696.2	755.3

Avots: CSP un CIDAC⁽¹⁾ dati

2.pielikums

Pienu produktu ražošanas, tūkst. t												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n	Vidēji 1995.- 1999. g.
Dzeramais piens	166.6	158.1	88.6	61.6	52.5	55.2	55.1	61.2	62.2	55.1	65.3	57.8
Siers	24	2.3	17.4	13.7	9.3	9.4	9.3	11.1	11.2	10.9	10.8	10.4
Sviests	43.5	38.3	31.8	18.9	9.8	6.5	7.5	7.8	9.4	7.4	7.4	7.7
Sausais vājpiens	8.9	6.3	5.5	2.8	0.7	0.7	1.8	3.1	4.2	2.9	3.5	2.5
Piena konservi	36.2	28.8	15.4	6.9	8	7.2	12.3	16.9	14.9	5.9	4.2	11.4
Latvijas piena vidējā iepirkuma cena, Ls/t												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	Vidēji 1995.- 1999. g.
Piena vidējās iepirkuma cenas (Ls/t)	25.0	46.6	180.1	292.1	497.6	86.5	97.0	92.9	91.2	80.6	87.2	89.6
Piena vidējās vārtu cenas (Ls/t) ²	85.9	97.1	93.0	89.8	80.6	85.6	89.3

Avots: CSP un LEKAs⁽²⁾ dati

3.pielikums

Govju skaits visu veidu saimniecībās																				
Slaucamo govju skaits saimniecībā	1997.01.01.				1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā		Saimniecības ar attiecīgo slaucamo govju skaitu		Slaucamās govīs grupā	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Kopā	116723	100	27455 4	100	108725	100	26282 0	100	95686	100	242096	100	76456	100	205623	100	81793	100	20285 3	100
1	59328	50.8	59328	21.6	52071	47.9	52071	19.8	46810	48.9	46810	19.3	34978	45.8	34978	17	38484	47	38484	19
2	35653	30.5	71306	26.0	33799	31.1	67598	25.7	28366	29.6	56732	23.4	22527	29.5	45054	21.9	23160	28.3	46320	22.8
3 - 5	18162	15.6	63255	23.0	18602	17.1	64630	24.6	16461	17.2	58715	24.2	14985	19.6	53068	25.8	15609	19.1	47074	23.2
6 - 9	2541	2.2	17012	6.2	2849	2.6	19629	7.5	2717	2.8	18992	7.8	2531	3.3	17683	8.6	2918	3.6	18158	8.9
10 - 19	619	0.5	7865	2.9	1044	1	13045	5	847	0.9	10645	4.4	939	1.2	11819	5.8	1110	1.4	13313	6.6
20 - 29	106	0.1	2309	0.8	112	0.1	2783	1	142	0.2	3324	1.4	172	0.2	3950	1.9	190	0.2	4382	2.2
30 - 49	64	0.1	2395	0.9	31	0	1204	0.5	127	0.1	4765	2	128	0.2	4665	2.3	147	0.2	4909	2.4
50 - 99	99	0.1	6900	2.5	88	0.1	6240	2.4	82	0.1	5809	2.4	82	0.1	5788	2.8	73	0.1	5305	2.6
100 - 199	57	0.0	8025	2.9	52	0.1	7184	2.7	51	0.1	7400	3.1	61	0.1	8858	4.3	52	0.1	7122	3.5
200 - 299	36	0.0	9467	3.4	35	0	8439	3.2	45	0.1	11786	4.9	25	0	6744	3.3	24	0	6058	3
300 un vairāk	58	0.0	26692	9.7	42	0	19997	7.6	38	0	17118	7.1	28	0	13016	6.3	26	0	11728	5.8

Avots: CSP dati

4.pielikums Piena bilance (tūkst. tonnu)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Atlikums gada sākumā pārrēķināts pienā	54.6	39.2	31.6	35.6	79.4	25.4
Saražots piens	943.9	920.6	987.6	951.8	798.7	825.0
Piena produktu imports pārrēķināts pienā	12.0	5.1	22.1	36.0	38.2	61.3
Nenoteiktas izcelsmes piens un piena produkti pārrēķināts pienā	222.1	180.8	80.5	143.9	83.3	87.3
- % no kopējā saražotā	24%	20%	8%	15%	10%	11%
Resursi kopā	1010.5	964.9	1041.3	1023.4	916.3	999.0
Patēriņš						
Piena un piena produktu patēriņš pārrēķināts pienā	1135.5	1006.7	935.1	897.2	867.3	859.7
- no tā patērēts lopbarībā	255.6	228.0	217.2	197.3	167.1	163.5
Piena produktu eksports pārrēķināts pienā	57.9	107.4	151.1	190.6	106.9	99.1
Kopā patērēts piens un piena produkti pārrēķināti pienā	1193.4	1114.1	1086.2	1087.8	974.2	958.8
Atlikums gada beigās pārrēķināts pienā	39.2	31.6	35.6	79.4	25.4	40.2

Avots: LAD

5.pielikums Sviesta bilances (tonnas)

	1999	2000
Atlikums uz gada sākumu	727.0	771.9
Resursi		
Saražots	7387.7	7158.0
Imports	506.9	1117.0
Nenoteiktas izcelsmes sviests	0.0	51.5
Kopā resursi	8621.6	9098.4
Patēriņš		
Patērēts	4963.8	5126.0
Eksports	2885.9	2576.0
Kopā patērēts	7849.7	7702.0
Atlikums uz gada beigām	771.9	1396.4

Avots: LAD

6.pielikums Siera bilances (tonnas)

	1999	2000
Atlikums uz gada sākumu	1821.0	1333.0
Resursi		
Saražots (2000.g. bez biezpiena un biezpiena izstrādājumiem)	10809.3	10644.0
Imports	603.5	1457.0
Nenoteiktas izcelsmes siers	305.7	612.0
Kopā resursi	13539.5	14046.0
Patēriņš		
Patērēts	9635.6	9967.0
Eksports	2570.9	2451.0
Kopā patērēts	12206.5	12418.0
Atlikums uz gada beigām	1333.0	1628.0

Avots: LAD

12. LIELLOPU UN TEĻA GAĻA

12.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

**LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA**

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

9. LIELLOPU UN AITU GAĻA

...

a) LIELLOPU UN TEĻA GAĻA

Situācija sektorā

Latvijā liellopu gaļas ražošanas nozare ir attīstījies paralēli piensaimniecībai, un tikai pēdējo 10 gadu laikā tā izdalās kā atsevišķa nozare, kura balstās uz specializēto gaļas šķirņu liellopu audzēšanu. Dominējošās gaļas liellopu šķirnes ir Šarolē, Herefordas un Limuzīnas šķirnes, kā arī šo šķirņu krustojumi ar valstī audzētajām slaucamo govju šķirnēm. Specializētas liellopu gaļas ražošanas nozares attīstība ir iespējama, jo pastāv visi priekšnoteikumi zālāju audzēšanai un rupjās lopbarības sagatavošanai, kas ir liellopu pamatbarība, kā arī ir pieejami darbaspēka resursi un ir piemēroti klimatiskie apstākļi. Nākotnē nozares attīstību nodrošina fakts, ka valstī ir liels mazu piena ražošanas saimniecību īpatsvars, kuras nevarēs turpmāk konkurēt piena ražošanā un būs nepieciešams pārspecializēties alternatīvu lauksaimniecības produktu ražošanai.

1.tabula. Liellopu gaļas nozares galvenie rādītāji, 1995. – 1999. gads

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Liellopu ganāmpulks, 1000galv.	537.1	509.4	476.9	439.4	378.4
Nokauto liellopu skaits, 1000 galv.	217.3	177.4	157.4	177.6	149.7
Saražots liellopu gaļas, tūkst. t kautsvarā	48.0	26.5	25.5	25.8	20.5
Imports, tūkst.t; KN kods 0201-0202	2.58	1.60	3.17	2.41	0.47
Eksports, tūkst.t; KN kods 0201-0202	0.020	0.017	0.007	0.039	0.008
Ražošanas īpatsvars kopējā lauksaimniecības galaproduktā (%)	10.0	6.3	5.9	6.2	3.4
Liellopu gaļas patēriņš, tūkst.t.	22.2	29.2	32.9	39.8	35.6
Iekšējā tirgus pašnodrošinājums (%)	46.25	90.75	77.51	64.82	57.58

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, LVAEI un ZM

Pateiz esošā ekonomiskā situācija kavē liellopu gaļas ražošanas nozares attīstību. Vietējā tirgū ir liels importētās gaļas īpatsvars, gaļas iepirkuma cenas nesedz ražošanas izmaksas, un līdz ar to ir vērojama liellopu skaita samazināšanās.

Latvijā tradicionālā īpatnība ir lieli liellopu gaļas tiešā patēriņa un tiešās realizācijas apjomi.

Vietējā tirgū liellopu gaļas patēriņš 1999.gadā bija 35.6 tūkst. tonnu. No 1996. - 1999.gadam patēriņš pieaudzis par 18% jeb 6.4 tūkst. t (kautsvarā). Pašreiz viens iedzīvotājs gadā patērē 14.6 kg liellopu gaļas. 1999. gadā tika saražots 20.5 tūkst. tonnu gaļas, kas sastāda 57.5% no iekšzemes patēriņam nepieciešamā liellopu gaļas daudzuma.

Valsts atbalsts nozarei

Valsts atbalsts liellopu audzēšanas nozares attīstībai kopš 1996. gada tiek piešķirts subsīdijās saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Galvenie virzieni liellopu nozares atbalstam šajā programmā ir:

- liellopu ganāmpulka reģistra uzturēšana;
- vaislas bulļu novērtēšana pēc meitu produktivitātes;
- kvalitatīvas liellopu gaļas ražošanas attīstība, kur ietilpst vienreizējās piemaksas:
 - par atnesušos govus;
 - par savā ganāmpulkā ataudzētu vaislas teli, kas nav jaunāka par 12 mēn.;
 - par gaļai realizētiem jaunlopiem.

Samaksa tiek diferencēta atkarībā no tā, vai tas ir specializētais gaļas šķirņu dzīvnieks, vai krustojums ar specializēto gaļas šķirni. Par pārējiem jaunlopiem tiek maksāts, ja ganāmpulkā ir vismaz 100 dažāda vecuma jaunlopi nobarošanai.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Lai Latvijas gaļas liellopu audzētāji sekmīgi iesaistītos Eiropas Savienības koptirgū, plānots palielināt nacionālo atbalstu nozarei. Nozares straujākai attīstībai tika nodibināta Latvijas gaļas liellopu audzētāju asociācija, lai risinātu ar liellopu selekciju, turēšanu, ēdināšanu, tirdzniecību u.c. saistītās problēmas. Tiek realizēta selekcijas programma, kura paredz gaļas šķirņu liellopu saimnieciski derīgo īpašību izkopšanu, kā arī plānveidīgu dažādu šķirņu liellopu krustojumu audzēšanu.

Latvijas lauksaimniecības attīstības koncepcijā definētais liellopu gaļas ražošanas nozares mērķis ir:

- stabilizēt ražošanu un radīt apstākļus nozares tālākai attīstībai;
- nodrošināt vietējā tirgus pieprasījumu pēc pašražotas liellopu gaļas un tās produktiem;
- veicināt liellopu gaļas ražošanas nozares konkurētspēju starptautiskajā tirgū.

Lai sasniegtu izvirzīto mērķi, attīstība jāvirza uz saimniecību skaita palielināšanu un audzējamo liellopu skaita pieaugumu, tehnoloģiskās bāzes modernizāciju atbilstoši ES prasībām un ražošanas izmaksu samazināšanu. Mērķa sasniegšanai paredzēts investēt pašu uzņēmumu līdzekļus, kā arī izmantot nacionālo un, no 2001.gada, SAPARD finansiālo atbalstu.

Sākot ar 2001. gadu, liellopu gaļas un gaļas produktu ražošanas un pārstrādes uzņēmumu, kā arī kautuvju modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija";
- "Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana".

Šobrīd Latvijā strādā pie liellopu gaļas KTO elementu ieviešanas. 2001.gadā tiks turpināts darbs pie:

- liellopu liemeņu klasifikācijas likumdošanas bāzes izveidošanas un sistēmas izstrādes un ieviešanas;
- liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmas darbības uzlabošanas;
- liellopu gaļas marķēšanas;
- liellopu gaļas privātās uzglabāšanas likumdošanas bāzes izveidošanas.

Likumdošanas bāze

- MK noteikumi Nr.10 "Dzīvnieku un ganāmpulku reģistrēšanas noteikumi" (13.01.1998), (92/102/EEC, 820/97/EEC (atcelts ar 1760/2000/EEC));
- ZM Instrukcija Nr. 1 "Par liellopu apzīmēšanu" (30.07.1998);
- ZM Instrukcija Nr.6 "Par grozījumiem ZM 1998.gada 30.jūlija instrukcijā" (18.08.1999). Izstrādātā likumdošana nosaka liellopu identifikācijas un reģistrācijas kārtību;
- MK noteikumi Nr.46 "Pārtikas preču marķēšanas noteikumi" (08.02.2000);
- Valsts standarts LVS 194:1999 "Par liellopu liemeņu klasifikāciju" (24.05.1999, reģistrēts 27.05.1999), (1208/81/EEC, 1026/91/EEC, 2930/81/EEC, 2237/91/EEC, 2191/93/EEC, 3445/90/EEC (atcelts ar 907/2000/EEC), 1186/90/EEC).

Līdz 2002.gada 1.janvārim tiks izstrādāti un pieņemti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Par liellopu gaļas un gaļas produktu marķēšanu (labelling)" (1760/2000/EEC);
- MK noteikumi "Par privāto uzglabāšanu liellopu gaļai" (907/2000/EEC, 562/2000/EEC);
- MK noteikumi "Par liellopu liemeņu klasifikāciju", pamatojoties uz standartu LVS 194:1999, kas paredzēs obligātu klasifikācijas sistēmas pielietošanu liellopu gaļas pārstrādē.

Administratīvās struktūras

Šobrīd Latvijā liellopu gaļas un gaļas produktu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) – veic nacionālā atbalsta administrēšanu lopkopības nozarē;

Ieviešot ES liellopu gaļas un gaļas produktu KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:

- tiešo maksājumu īstenošana (prēmiju noteikšana, aprēķins un izmaksa);
- importa un eksporta licenču piešķiršana;
- tirdzniecības jautājumu administrēšana;
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra - pagaidām liellopu gaļas tirgū intervences mehānisms nepastāv;
- **Ieviešot ES liellopu gaļas un gaļas produktu KTO mehānismu**, nepieciešamības gadījumā paredzēts veikt privāto uzglabāšanu;
- Valsts veterinārais dienests – veic liellopu fermu un gaļas pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās. Līdz ar noteikumu "Par liellopu liemeņu klasifikāciju" stāšanās spēkā paredzēts, ka VVD Pārtikas uzraudzības daļā veiks liellopu liemeņu klasifikācijas sistēmas uzraudzību;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli robežpunktos;
- Valsts Ciltsdarbu informācijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) – izveido un kārtro ganāmpulku un dzīvnieku reģistru, piešķir liellopu identitātes numurus un izdod liellopu pasēs;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic tirgus cenu apkopošanu gaļai un gaļas produktiem.

Ieviešot ES liellopu gaļas un gaļas produktu KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Liellopu gaļas koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga līdz ar iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt liellopu un teļa gaļas koptirgus organizācijas *acquis communautaire* un ieviest to līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

1. Tiešie maksājumi

ES normatīvais akts:

ES Padomes 1999.gada 17.maija regula Nr.1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopējo organizāciju.

Latvija pieprasa "reģionālos griestus" 75 000 liellopu speciālās prēmijas saņemšanai, pamatojoties uz regulas 4.pantu. Attiecīgo liellopu skaitu nepieciešams iekļaut regulas Nr.1254/1999/EC I Pielikumā

Pozīcijas pamatojums

Latvijas klimatiskie apstākļi un augsne ir piemērota pļavu, ganību un lopbarības kultūru audzēšanai. Lopkopības produkcijas ražošanai izmantojamo zemju kopplatība pēc 1999. gada datiem ir 1.023 milj. hektāru. Izmantojot Latvijas dabas resursus efektīvai daudzgadīgo un viengadīgo zālāju audzēšanai, tiks nodrošināta augstas bionenerģētiskās vērtības lopbarības ražošana.

Par liellopu audzēšanas un kvalitatīvas liellopu gaļas ražošanas attīstību Latvijā liecina fakts, ka jau vairākus gadus ar valsts finansiālo atbalstu tiek stimulēta kvalitatīvas liellopu gaļas ražošana. Latvijā arvien lielāku popularitāti iegūst specializēto gaļas liellopu audzēšanas nozare. Saimniecību skaits, kuras nodarbojas ar specializēto gaļas šķirņu liellopu audzēšanu, no 1996. - 1999.gadam palielinājies nedaudz vairāk kā 3 reizes.

Eiropā Savienības valstīs liellopu gaļas patēriņš ir aptuveni 20 kg uz 1 iedzīvotāju, Latvijā pašreiz tas ir tikai 14.9 kg uz 1 iedzīvotāju. Līdz ar iestāšanās brīdi ES prognozējama ekonomiskās situācijas uzlabošanās, kopprodukta pieaugums un līdz ar to liellopu gaļas patēriņš, kas būtu tuvs attīstīto Eiropas valstu rādītājam.

2. Tiešie maksājumi

ES normatīvais akts:

ES Padomes 1999.gada 17.maija regula Nr.1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopējo organizāciju.

Latvija pieprasa "nacionālos griestus" 25 000 zīdītājgovju prēmijas saņemšanai, pamatojoties uz regulas Nr.1254/1999/EC 7. (2) pantu. Attiecīgo zīdītājgovju skaitu nepieciešams iekļaut regulas II Pielikumā.

Pozīcijas pamatojums

Latvijas ganāmpulkā galvenokārt ir "Latvijas brūnās" šķirnes govīs, kuras vēsturiski tiek izmantotas gan piena, gan arī gaļas ieguvei. Arī "Latvijas brūnās" šķirnes teļi tiek audzēti gaļas ieguvei. Tādējādi mazražīgās govīs, kuras izmanto teļu zīdīšanai, saskaņā ar regulas Nr.1254/1999 3.pantu (f), atbilst zīdītājgovs definīcijai.

Ņemot vērā to, ka Latvijā ~ 85% saimniecību liellopu skaits nepārsniedz 5, jāatzīmē šādu saimniecību zemā konkurētspēja piena lopkopības nozarē. Prognozējams, ka šāda tipa saimniecības pārprofilēsies uz liellopu gaļas ražošanu vai arī nodarbosies ar jauktā tipa ražošanu. Jāuzsver regulas Nr.1254/1999 6.pants, kurš paredz to, ka zīdītājgovs prēmijas piešķiršanu nosaka atsevišķas saimniecības individuālais piena references apjoms, kā arī piena izslaukums, kas Latvijas mazo un vidējo jauktā tipa (piena, gaļas) saimniecību grupā palielina iespēju pretendēt uz šīs prēmijas saņemšanu.

Iepriekš minēto papildina tas, ka regulas Nr.1254/1999 preambulā (8) minēts, ka ar zīdītājgovs prēmijas piešķiršanu tiks veicināts mazo un vidējo jauktā tipa saimniecību atbalsts.

3. Tiešie maksājumi

ES normatīvais akts:

ES Padomes 1999.gada 17.maija regula Nr.1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopējo organizāciju:

Pamatojoties uz 1995.gada kā references gada datiem, Latvija pieprasa kaušanas prēmijas 220 000 dzīvniekiem, no tiem bulļiem, vēršiem, govīm un telēm – 145 000 un teļiem – 75 000, pamatojoties uz regulas Nr.1254/1999/EC 11. (3) pantu.

Pozīcijas pamatojums

Ņemot vērā regulas Nr.1254/1999 11(3) pantu, prēmijas aprēķināšanā izmantoti 1995. gada CSP dati par nokauto dzīvnieku skaitu Latvijā. Tā kā prēmijas apjoms jāparedz ar 2002.g. un turpmāko gadu perspektīvu, aprēķinātajā apjomā ievērotas arī nozares attīstības iespējas.

4. Tiešie maksājumi

ES normatīvais akts:

ES Padomes 1999.gada 17.maija regula Nr.1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopējo organizāciju.

Latvija pieprasa 3 500 000 EUR apmērā papildus maksājumu saņemšanu saskaņā ar regulas Nr.1254/1999/EC 14. (1) pantu. Attiecīgā summa iekļaujama regulas IV Pielikumā.

Pozīcijas pamatojums

Ņemot vērā regulas Nr.1254/1999 14 (1) pantu, papildus maksājumu piešķiršana pamatojas uz objektīviem kritērijiem katrā dalībvalstī, ievērojot ražošanas struktūru un apstākļus, kas izveidojušies nozarē. Latvija, vēloties iekļauties ES dalībvalstu saimē, uzskata, ka pašreizējie liellopu gaļas ražošanas apstākļi un to ražotāju ienākumi ievērojami atšķiras no ES galveno liellopu gaļas audzētājvalstu un to ražotāju ienākumiem. Tādējādi papildus maksājumu piešķiršana dos iespēju izlīdzināt strukturālās ekonomiskās atšķirības un diskriminējošos faktorus.

Papildus maksājumu piešķiršana būs iespēja stabilizēt ražošanu, tā palīdzēs radīt apstākļus nozares tālākai attīstībai un konkurētspējas palielināšana ES un starptautiskajā tirgū.

5. Privātā uzglabāšana

ES normatīvais akts:

Komisijas 2000. gada marta regula Nr. 562/2000/EC, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz liellopu gaļas iepirkumu.

Latvija pieprasa veikt iepirkšanu, pamatojoties uz regulas 3.panta (a), A kategorijas R2, R3 un O2, O3 klasifikācijas klases liellopu liemeņiem, un pieprasa iekļaut šīs klases regulas Nr.562/2000/EC I Pielikumā, ievērojot ES likumdošanā paredzēto izmaiņu ieviešanas procedūru.

12.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

12.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BEEFMEAT

...

33. Carcass classification and reporting of prices for bovine animals (Council Regulation (EC) No. 1254/1999 and (EEC) No. 1208/91)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the implementation of carcass classification and price reporting for bovine animals.

Commission Evaluation: Full implementation of EU requirements with regard to carcass classification and price reporting is essential for the functioning of the Common Market Organisations for bovine animals. Latvia states that it will be continuing work on elaborating and implementing the system for classification of cattle carcasses during 2001. It also states which body will be responsible for the carcass classification system. As Latvia has not supplied more detailed information as regards the implementation of the "acquis" in this area it should be invited to elaborate and submit detailed plans, including a precise timetable in order to ensure that any problems with regard to full implementation can be identified and remedied well in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans including a precise timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

34. Identification and registration of bovine animals (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to identification and registration of bovine animals.

Commission Evaluation: Full implementation of EU requirements with regard to animal identification and registration is essential for the functioning of the Common Market Organisations for beef and veal. Latvia states that in 2001 it will improve the functioning

of the system for animal identification and registration, as part of its preparations for the introduction of the Common Market Organisation in the beef sector. As Latvia has not supplied detailed information as regards the implementation of the "acquis" in this area it should be invited to elaborate and submit detailed and precise timetable in order to ensure that any problems with regard to full implementation can be identified and remedied well in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to identification and registration of bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

35. Labelling of beef (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000, Commission Regulation (EC) No 1825/2000)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the labelling of beef.

Commission Evaluation: Full implementation of EU requirements with regard to labelling of beef is essential for the functioning of the Common Market Organisations for beef and veal. As Latvia has not supplied information in this respect, it should be invited to elaborate and submit detailed and precise timetable in order to ensure that any problems with regard to full implementation can be identified and remedied well in advance of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to labelling of beef. It invites Latvia to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

36. Bovine carcasses eligible for intervention (Council Regulation (EC) No 1254/1999 and (EEC) No 1208/91)

Latvia's Position: Latvia requests buying-in of A category R2, R3 and O2, O3 class bovine carcasses according to the article 3 (a) of the Commission Regulation (EC) No 562/2000 of 15 March 2000 laying down detailed rules for application of Council Regulation (EC) No 1254/1999 and requests to include these classes into the Annex I of the Regulation 562/2000/EC.

Latvia's Justification: No justification is given.

Commission Evaluation: The request refers to technical elements, for which the Commission has legal competence, via Management Committee procedures. Latvia would, at the appropriate point in time, need to submit a more detailed justification including figures on the share of the classes referred to in overall beef production.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request that bovine carcasses and half –carcasses from categories A classified as R2, R3, O2 and O3 should be eligible for intervention. The EU considers that this is a technical adaptation, which should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession. In this context, the EU underlines the need to avoid the intervention system becoming an artificial outlet for certain products.

37. Special beef premium (Council Regulation 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests a "regional ceiling" of 75 000 animals for the receipt of special premium according to the Article 4 of the Regulation. Corresponding number of animals shall be included in Annex I of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: The climate and soil conditions in Latvia are suitable for meadows, pasture and growing of forage. In 1999, the total land area used for cattle breeding was 1,023 million hectares. By using Latvia's natural resources for efficient growing of perennial and annual grasslands, the production of forage with high bioenergetic value will be assured.

The development of cattle breeding and production of quality beef in Latvia is proved by the fact that already for several years the production of quality beef has been promoted by the state aid. The branch of specialised meat cattle breeding becomes more popular in

Latvia. The number of holdings involved in the rearing of specialised meat cattle breeds has grown little more than 3 times from 1996 to 1999.

In the EU Member States, the consumption of beef is approximately 20 kg per capita. In Latvia, currently it is only 14.9 kg per capita. The improvements of economic situation and growth of GDP and following increase in beef consumption to the level of the most developed EU Member States are forecasted after the accession.

Commission Evaluation: In respect of the special premium scheme, Latvia should be informed that, with regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, Latvia should be informed that the regional ceiling for the special beef premium must be determined on the basis of actual herd during a reference period to be defined and should be invited to provide figures on the actual herd and slaughtering of male bovines for the period of 1995-1999, in particular the number of bulls and steers older than 9 months held for fattening.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for 75,000 bulls to be covered by the special premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the regional ceiling must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined. It invites Latvia to provide figures on the actual herd and slaughtering of male bovines for the period of 1995-1999, in particular the number of bulls and steers older than 9 months held for fattening.

38. Suckler cow premium (Council Regulation 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests a "national ceiling" of 25 000 suckler cows for the receipt of premium according to the Article 7 (2) of the Regulation. Corresponding number of suckler cows shall be included in Annex II of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: The cattle herd in Latvia consists mainly of the "Latvian Brown" breed, which is historically used for milk and meat production at the same time. The calves of the "Latvian Brown" breed are grown for production of meat. Therefore, the low productivity cows, which are used to suckle calves, correspond to the definition of suckler cows according to the Article 3(f) of the Regulation 1254/1999/EC.

Taking into account that approximately in 85% of holdings in Latvia the number of bovine animals does not exceed 5, the low competitiveness of these holdings in a dairy farming shall be noted. It is forecast that these holdings will change their production pattern towards a meat production or a mixed type of production. The provisions of Article 6 of the Regulation 1254/1999/EC, which envisages that the rights to suckler cow premiums are granted according to the individual reference for a milk production as well as the milk yield, improve the prospects for the group of small and medium-sized holdings of the mixed (milk and meat) production to be eligible for this premium.

In addition to this, the Preamble (8) of the Regulation 1254/1999 states that suckler cow premium should therefore also be granted for small and medium-sized mixed holdings.

Commission Evaluation: Latvia should be informed that, with regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, Latvia should be reminded that the national ceiling for the suckler cow premium must be determined on the basis of the actual herd during a reference period to be defined. Therefore, Latvia should be invited to provide figures for the actual herd of suckler cows and heifers for the period 1995-1999, in particular the number of suckler cows and heifers meeting the criteria established in Council Regulation (EC) N° 1254/1999, Articles 6 (2) and (6).

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a national ceiling of 25,000 animals under the suckler cow premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the national ceilings must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined. It invites Latvia to provide figures for the actual herd of suckler cows and heifers for the period of 1995-1999. This information should in

particular specify the number of suckler cows and heifers meeting the criteria established in Council Regulation (EC) N° 1254/1999, Articles 6 (2) and (6).

39. Slaughter premium (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

Latvia's Position: Taking the 1995 as the reference year, Latvia requests slaughter premiums for 220 000 animals including for 145 000 bulls, steers, suckler cows and heifers and for 75 000 calves according to the Article 11 (3) of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: According to the Article 11(3) of the Regulation 1254/1999/EC the 1995 data of Central Statistical Bureau on the number of animals slaughtered in Latvia is used for the calculation of premiums. The amount calculated takes into account the possibilities for further development in the sector, as the premiums shall be applicable from 2002 onwards.

Commission Evaluation: In respect of the slaughter premium scheme, Latvia should be informed that, with regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, Latvia should be reminded that the national ceiling for the slaughter premium must be determined on the basis of actual slaughtering and live exports during a recent reference period to be defined. Latvia requests a national ceiling of 220 000 animals (of which 145 000 adults and 75 000 calves) and the reference year mentioned by Latvia is the year 1995. The figures provided refer to the years 1995-1999 and show a decrease in the number of slaughtering between 1995 (215 000) and 1999 (149 000).

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for the following maximum numbers of animals guaranteed by slaughter premiums: bulls, steers, cows and heifers - 145,000; and calves - 75,000. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the ceiling must be determined on the basis of actual slaughtering and live exports to third countries during a reference period to be defined. The EU notes the data on numbers of animals slaughtered submitted for the period 1995-1999. It invites Latvia to provide figures for actual annual slaughtering and live exports to third countries for the period 1995-1999, in particular specified for bulls, steers, cows and heifers from the age of 8 months and for calves between 1 and 7 months old and of carcass weight less than 160 kg.

40. Additional payments (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests the receipt of additional payments in the amount of amount of 3 500 000 EUR according to the Article 4 of Regulation. Corresponding number of animals shall be included in Annex I of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: Taking into account the Article 14 (1) of the Regulation 1254/1999/EC, the additional payments shall be made in each Member State according to objective criteria including the relevant production structures and conditions. Latvia considers that the current conditions for beef production and the income level of producers considerably differ from those in the EU Member States that are main beef producers. Therefore, rights to additional payments will provide possibility to equalise structural economic differences and discriminatory factors. The rights to additional payments will stabilise production and will help to create conditions for the further development and growth of competitiveness of the sector in the EU and international market.

Commission Evaluation: Latvia should be informed that, with regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, Latvia should be informed that the global amount for additional payments is allocated to the Member States on the basis of their share in Community gross beef production. Latvia should therefore be invited to provide this information for the years 1995-1999. Latvia should also be informed that the global amount in annex IV of the Council Regulation (EC) No 1254/1999 is expressed in Euro and does not correspond to a ceiling

expressed in a number of animals. This global amount is independent from the regional ceiling corresponding to the special premium in annex I.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note that Latvia requests a global amount of € 3,500,000. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the global amount of additional payments is allocated on the basis of each Member State's share of Community gross beef production. It invites Latvia to provide information on its annual gross beef production during the years 1995-1999. Moreover, the EU underlines that the global amount in annex IV of the Council Regulation (EC) No 1254/1999 is expressed in Euro and does not correspond to a ceiling expressed in a number of animals. The EU informs Latvia that this global amount is independent from the regional ceiling corresponding to the special premium in annex I.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BEEFMEAT

...

33. Carcass classification and reporting of prices for bovine animals (Council Regulation (EC) No. 1254/1999 and (EEC) No. 1208/91)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans including a precise timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

34. Identification and registration of bovine animals (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to identification and registration of bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

35. Labelling of beef (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000, Commission Regulation (EC) No 1825/2000)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to labelling of beef. It invites Latvia to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements in this field.

36. Bovine carcasses eligible for intervention (Council Regulation (EC) No 1254/1999 and (EEC) No 1208/91)

The EU takes note of Latvia's request that bovine carcasses and half -carcasses from categories A classified as R2, R3, O2 and O3 should be eligible for intervention. The EU considers that this is a technical adaptation, which should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession. In this context, the EU underlines the need to avoid the intervention system becoming an artificial outlet for certain products.

37. Special beef premium (Council Regulation 1254/1999)

The EU takes note of Latvia's request for 75,000 bulls to be covered by the special premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the regional ceiling must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined. It invites Latvia to provide figures on the actual herd and slaughtering of male bovines for the

period of 1995-1999, in particular the number of bulls and steers older than 9 months held for fattening.

38. Suckler cow premium (Council Regulation 1254/1999)

The EU takes note of Latvia's request for a national ceiling of 25,000 animals under the suckler cow premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the national ceilings must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined. It invites Latvia to provide figures for the actual herd of suckler cows and heifers for the period of 1995-1999. This information should in particular specify the number of suckler cows and heifers meeting the criteria established in Council Regulation (EC) N° 1254/1999, Articles 6 (2) and (6).

39. Slaughter premium (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

The EU takes note of Latvia's request for the following maximum numbers of animals guaranteed by slaughter premiums: bulls, steers, cows and heifers – 145,000; and calves – 75,000. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the ceiling must be determined on the basis of actual slaughtering and live exports to third countries during a reference period to be defined. The EU notes the data on numbers of animals slaughtered submitted for the period 1995-1999. It invites Latvia to provide figures for actual annual slaughtering and live exports to third countries for the period 1995-1999, in particular specified for bulls, steers, cows and heifers from the age of 8 months and for calves between 1 and 7 months old and of carcass weight less than 160 kg.

40. Additional payments (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

The EU takes note that Latvia requests a global amount of € 3,500,000. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the global amount of additional payments is allocated on the basis of each Member State's share of Community gross beef production. It invites Latvia to provide information on its annual gross beef production during the years 1995-1999. Moreover, the EU underlines that the global amount in annex IV of the Council Regulation (EC) No 1254/1999 is expressed in Euro and does not correspond to a ceiling expressed in a number of animals. The EU informs Latvia that this global amount is independent from the regional ceiling corresponding to the special premium in annex I.

12.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BEEFMEAT

32. Carcass classification and reporting of prices for bovine animals (Council Regulation (EC) No. 1254/1999 and (EEC) No. 1208/91)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the implementation of carcass classification and price reporting for bovine animals.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans, including a precise timetable, for the practical implementation of EU requirements in this field.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU Commission to submit detailed plans including a precise timetable for the practical implementation of EU requirements, Latvia provides the following information.

By the end of 2002 the following legal acts will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers on compulsory national standards applicable in Latvia LVS 194:1999 "Classification of bovine carcasses";
- LVS 239:1999 "Classification of pig carcasses".

There are informative and comprehensive educational seminars held in the country for slaughterhouses to get acquainted with the system and to start its implementation; there are efforts made to develop a model of control and surveillance within the system as well as a payment model.

Regarding the reporting of prices for bovine animals, Latvia submits additional information in the annex **CMO Implementation Plan**.

33. Identification and registration of bovine animals (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to identification and registration of bovine animals.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to identification and registration of bovine animals. It invites Latvia to submit detailed plans, including a timetable, for the practical implementation of EU requirements in this field.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU Commission to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements, Latvia hereby informs that the system of identification and registration of bovine animals has been fully established and functions in accordance with the EU requirements (see paragraph 52).

34. Labelling of beef (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000, Commission Regulation (EC) No 1825/2000)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the labelling of beef.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to labelling of beef. It invites Latvia to submit detailed plans, including a timetable, for the practical implementation of EU requirements in this field.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to submit detailed plans including a timetable for the practical implementation of EU requirements, Latvia submits additional information in the annex **CMO Implementation Plan**.

By the end of 2001 the following legal act will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers On marking of meat and meat preparations (R.1760/2000).

By the end of 2002:

- Informative and comprehensive educational seminars on implementation of the marking system, training of specialists, establishment of control and surveillance model, drawing up of computer program;
- Full implementation of the system in slaughterhouses.

35. Bovine carcasses eligible for intervention (Council Regulation (EC) No 1254/1999 and (EEC) No 1208/91)

Latvia's Position: Latvia requests buying-in of A category R2, R3 and O2, O3 class bovine carcasses according to the article 3 (a) of the Commission Regulation (EC) No 562/2000 of 15 March 2000 laying down detailed rules for application of Council Regulation (EC) No 1254/1999 and requests to include these classes into the Annex I of the Regulation 562/2000/EC.

Latvia's Justification: No justification is given.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request that bovine carcasses and half –carcasses from categories A classified as R2, R3, O2 and O3 should be eligible for intervention. The EU considers that this is a technical adaptation, which should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession. In this context, the EU underlines the need to avoid the intervention system becoming an artificial outlet for certain products.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request that bovine carcasses and half –carcasses from categories A classified as R2, R3, O2 and O3 should be eligible for intervention under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

36. Special beef premium (Council Regulation 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests a "regional ceiling" of 75 000 animals for the receipt of special premium according to the Article 4 of the Regulation. Corresponding number of animals shall be included in Annex I of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: The climate and soil conditions in Latvia are suitable for meadows, pasture and growing of forage. In 1999, the total land area used for cattle breeding was 1,023 million hectares. By using Latvia's natural resources for efficient growing of perennial and annual grasslands, the production of forage with high bioenergetic value will be assured.

The development of cattle breeding and production of quality beef in Latvia is proved by the fact that already for several years the production of quality beef has been promoted by the state aid. The branch of specialised meat cattle breeding becomes more popular in Latvia. The number of holdings involved in the rearing of specialised meat cattle breeds has grown little more than 3 times from 1996 to 1999.

In the EU Member States, the consumption of beef is approximately 20 kg per capita. In Latvia, currently it is only 14.9 kg per capita. The improvements of economic situation and growth of GDP and following increase in beef consumption to the level of the most developed EU Member States are forecasted after the accession.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for 75,000 bulls to be covered by the special premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the

aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the regional ceiling must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined and invites Latvia to provide figures on the actual herd and slaughtering of male bovines for the period of 1995-1999, in particular the number of bulls and steers older than 9 months held for fattening.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia maintains its request for 75 000 bulls to be covered by the special premium and provides the following information.

Referring to direct payments, Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

Regarding herd and slaughtering of male bovines for the period of 1995. – 1999, the following statistics is available in Latvia on the total number of young bovine animals.

Number of calves and young animals (thou heads)

	Calves below 1 year of age	Young animals from 1 to 2 years of age
1995	134.8	n.a
1996	134.4	79.3
1997	123.7	70.7
1998	109.3	65.9
1999	100.6	59.5
2000	97.9	51.6

Source: Central Bureau of Statistics

Since 2000, the data on male beef animals is available from the database of the State Breeding Information and Data Processing Centre (animal register).

Pure-bred male bovine animals

Male beef animals	Number
Male animals below 1 year of age	2530
Male animals from 1 to 2 years of age	2024
Animal older than 2 years	2273

Source: State Breeding Information and Data Processing Centre

The Central Statistical Bureau makes accounting of animals by means of selection method, visiting family farms and individual subsidiary plots twice a year.

Regarding herds and slaughter of male bovine animals, a precise information will be available after agricultural census is finalized that is being carried out from June 1 – July 5, 2001 and the preliminary data will be available at the end of 2001. From 2002, the Central Bureau of Statistics will carry out an annual collection of such information.

Lately, specialization and concentration of farms is observed as the share of bovine animals is increasing on farms with the total number of animals 20-49 heads. It is projected that also in future production will be concentrated on medium and large size farms that will encourage enlargement of herds. In Latvia, beef producers are going to increase their herds as there are herds free from Foot and mouth disease in Latvia and the demand for beef has increased due to the crisis, imports have reduced considerably, that is shown by the rise in market prices.

37. Suckler cow premium (Council Regulation 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests a "national ceiling" of 25 000 suckler cows for the receipt of premium according to the Article 7 (2) of the Regulation. Corresponding number of suckler cows shall be included in Annex II of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: The cattle herd in Latvia consists mainly of the "Latvian Brown" breed, which is historically used for milk and meat production at the same time. The calves of the "Latvian Brown" breed are grown for production of meat. Therefore, the low productivity cows, which are used to suckle calves, correspond to the definition of suckler cows according to the Article 3(f) of the Regulation 1254/1999/EC.

Taking into account that approximately in 85% of holdings in Latvia the number of bovine animals does not exceed 5, the low competitiveness of these holdings in a dairy farming shall be noted. It is forecast that these holdings will change their production pattern towards a meat production or a mixed type of production. The provisions of

Article 6 of the Regulation 1254/1999/EC, which envisages that the rights to suckler cow premiums are granted according to the individual reference for a milk production as well as the milk yield, improve the prospects for the group of small and medium-sized holdings of the mixed (milk and meat) production to be eligible for this premium.

In addition to this, the Preamble (8) of the Regulation 1254/1999 states that suckler cow premium should therefore also be granted for small and medium-sized mixed holdings.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for a national ceiling of 25,000 animals under the suckler cow premium. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the national ceilings must be determined on the basis of the actual herd in a reference period to be defined and invites Latvia to provide figures for the actual herd of suckler cows and heifers for the period of 1995-1999, and in particular the number of suckler cows and heifers meeting the criteria established in Regulation (EC) No. 1254/1999, Articles 6(2) and (6).

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia maintains its request for a national ceiling of 25 000 animals under the suckler cow premium and provides the following information.

Referring to direct payments Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

There is data available for the period of time from 1996-1999 on pure-bred suckler cows of beef breeds. The data are provided by the Cattle Breeders' Association (LAA). The State Breeding Information and Data Processing Centre (VCIDAC) provides data for the year 2000 and the first half of 2001 on beef breeds and crosses with beef animals.

Suckler cow premium (heads)

Breed	1996	1997	1998	1999	1 November, 2000	1 June, 2001
Hereford	71	93	139	180	1101	1115
Charollais	28	67	101	237	704	864
Limousin	-	16	38	42	83	97
Angus	-	-	10	9	64	83
Highlander	-	-	-	-	1	1
Total	99	176	288	468	1953	2160

Source: State Breeding Information and Data Processing Centre

A precise information on the number beef animals and crosses with beef animals and suckler cows of beef breeds will be available after agricultural census is finalized (the census is being carried out from June 1 – July 5, 2001 and the preliminary data will be available at the end of 2001). From 2002, the Central Statistical Bureau will carry out an annual collection of such information.

Since 2001, the State is allocating support to suckler cows of beef breeds and crosses with beef animals that are facilitating increase in suckler cows on farms. Latvian producers expected that the number of cattle entitled for the Latvian suckler cow premium will be 100% higher.

38. Slaughter premium (Council Regulation (EC) No. 1254/1999, Article 11(3))

Latvia's Position: Taking the 1995 as the reference year, Latvia requests slaughter premiums for 220 000 animals including for 145 000 bulls, steers, suckler cows and heifers and for 75 000 calves according to the Article 11 (3) of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: According to the Article 11(3) of the Regulation 1254/1999/EC the 1995 data of Central Statistical Bureau on the number of animals slaughtered in Latvia is used for the calculation of premiums. The amount calculated takes into account the possibilities for further development in the sector, as the premiums shall be applicable from 2002 onwards.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for the following maximum numbers of animals guaranteed by slaughter premiums: 145.000 for bulls, steers, cows and heifers and 75.000 for calves. With regard to direct payments, the EU will take a

position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue. Without prejudice to this position, the EU underlines that the ceiling must be determined on the basis of historical figures in a reference period to be defined. The EU takes note of the data on numbers of animals slaughtered submitted by Latvia for the period 1995-1999 and invites Latvia to provide figures for actual annual slaughtering and live exports to third countries for the period 1995-1999, in particular specified for bulls, steers, cows and heifers from the age of 8 months and for calves between 1 and 7 months old and of carcass weight less than 160 kg.

Latvia's Answer and Additional Information: *Latvia maintains its request to guarantee slaughter premiums to the following maximum number of animals: bulls, steers, cows and heifers – 145 000; and calves – 75 000 and provides the following information.*

Referring to direct payments, Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

There is data of the Central Statistical Bureau available for the period of time from 1993-1999 on the total number of slaughtered bovine animals in Latvia.

Number of slaughtered animals in 1993-1999

Year	Thou. Heads
1993	700.1
1994	382.4
1995	217.3
1996	177.4
1997	157.
1998	177.61
1999	149.67

Source: Central Bureau of Statistics

Since 2000, the State Breeding Information and Data Processing Centre (VCIDAC) is collecting information the data on the number of slaughtered animals broken down by age groups.

Animals slaughtered in 2000

Animals	Thou. Heads
Calves slaughtered of age from 1 to 7 months	12 203
Bulls, oxen, cows and heifers of age from 8 months	100 665
In total slaughtered in 2000	112 868

Source: State Breeding Information and Data Processing Centre

In Latvia, beef producers are going to increase their herds as there are herds free from Foot and mouth disease in Latvia and the demand for beef has increased due to the crisis, imports have reduced considerably, that is shown by the rise in market prices.

39. Additional payments (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

Latvia's Position: Latvia requests the receipt of additional payments in the amount of amount of 3 500 000 EUR according to the Article 4 of Regulation. Corresponding number of animals shall be included in Annex I of the Regulation 1254/1999/EC.

Latvia's Justification: Taking into account the Article 14 (1) of the Regulation 1254/1999/EC, the additional payments shall be made in each Member State according to objective criteria including the relevant production structures and conditions. Latvia considers that the current conditions for beef production and the income level of producers considerably differ from those in the EU Member States that are main beef producers. Therefore, rights to additional payments will provide possibility to equalise structural economic differences and discriminatory factors. The rights to additional payments will stabilise production and will help to create conditions for the further development and growth of competitiveness of the sector in the EU and international market.

EU Common Position: The EU notes that Latvia requests a global amount of € 3,500,000. With regard to direct payments, the EU will take a position at a later stage of the negotiations after a thorough examination of all the aspects related to the issue.

Without prejudice to this position, the EU underlines that the global amount of additional payments is allocated on the basis of each Member State's share of Community gross beef production and invites Latvia to provide information on its annual gross beef production during the years 1995-1999. Moreover, the EU underlines that the global amount in Annex IV of the Regulation (EC) No. 1254/1999 is expressed in Euro and does not correspond to a ceiling expressed in a number of animals. The EU recalls that this global amount is independent from the regional ceiling corresponding to the special premium in Annex I.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia maintains its request for a global amount of 3 500 000 EUR and provides the following information.

Referring to direct payments, Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

Annual gross amount from 1996-2000

Year	Meat output thou. T	Meat and meat preparation consumed	Consumption per capita
1996	26.5	n.a.	5.8
1997	25.5	39.8	5.2
1998	25.9	29.8	5.3
1999	20.5	35.6	5.3
2000	21.8	27.4	5.1

Source: Central Bureau of Statistics

Legal basis

- National standard LVS 194:1999 On classification of cattle carcasses (24.05.1999, registered 27.05.1999) (1208/81/EEC, 1026/91/EEC, 2930/81/EEC, 2237/91/EEC, 2191/93/EEC, 1186/90/EEC, 3445/90/EEC as repealed by 907/2000/EEC).

By the 1 July 2002 the following legal act will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers On compulsory national standards applicable in Latvia LVS 194:1999 "Classification of bovine carcasses" and LVS 239:1999 "Classification of pig carcasses".

There are informative and comprehensive educational seminars held in the country for slaughter houses to get acquainted with the system and to start its implementation; there are efforts made to develop a model of control and surveillance within the system as well as a model of payment, to involve the reporting centre and to train its staff to perform the reporting function.

ANNEX 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control							Development
			Products for human consumption		Other products		Live animals			
			T	NT	T	NT	U	E	O	
GREBŅEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 - 2004
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 - 2004
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged

T - products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

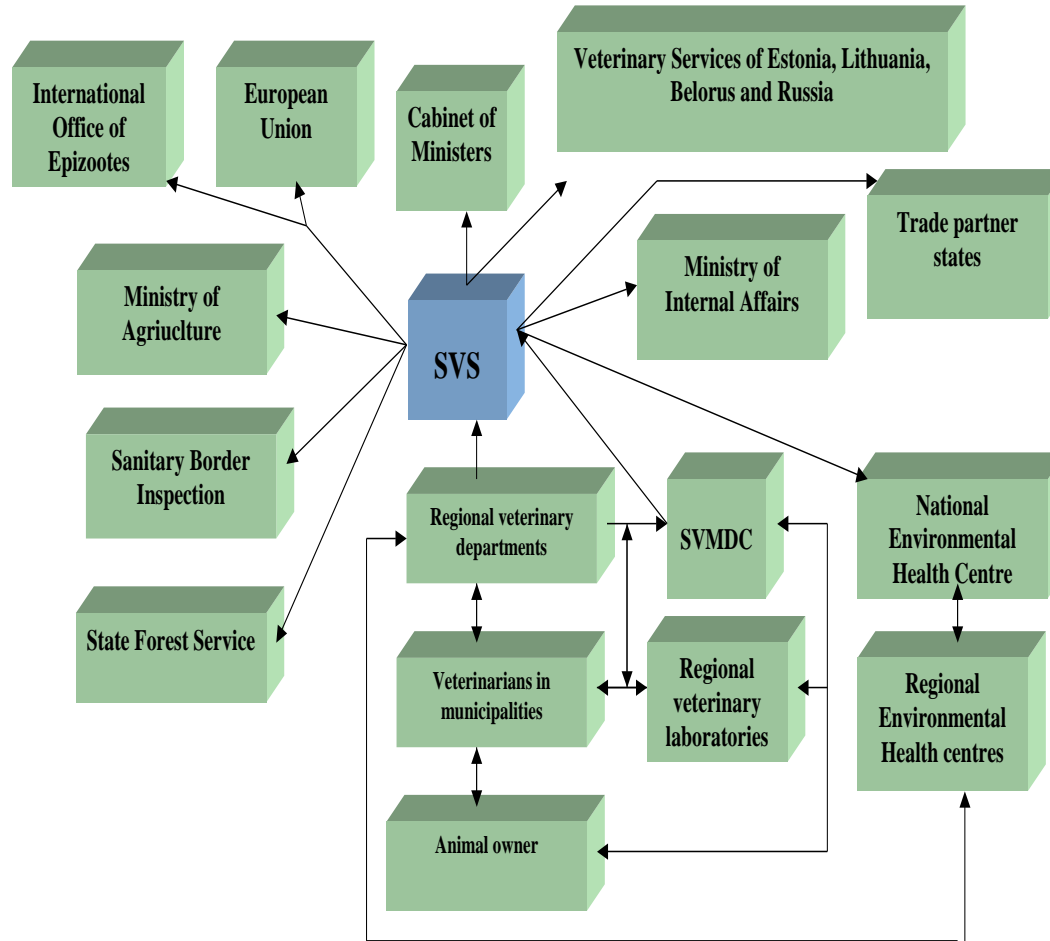
E - registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

Annex 6.

Information notification scheme on cases of animal infectious diseases

ANNEX 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
- snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and colostrum not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for manufacturing of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatin intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

12.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

BEEFMEAT

32. Carcass classification and reporting of prices for bovine animals (Council Regulation (EC) No. 1254/1999 and (EEC) No. 1208/91)

33. Identification and registration of bovine animals (Parliament and Council Regulation (EC) No. 1760/2000)

36. Special beef premium (Council Regulation 1254/1999)

37. Suckler cow premium (Council Regulation 1254/1999)

38. Slaughter premium (Council Regulation (EC) No. 1254/1999, Article 11(3))

39. Additional payments (Council Regulation (EC) No. 1254/1999)

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By July 2002 the following Regulations of the Cabinet of Ministers will be adopted: On labelling of beef and products thereof (1760/2000/EEC, 1825/2000/EC);

- On private storage of beef and veal, pig meat and sheep meat (907/2000/EC);
- Regulations of the Cabinet of Ministers On compulsory national standard applicable in Latvia LVS 194:1999 Classification of bovine carcasses, which will oblige the slaughterhouses to use the EUROP carcass classification system.

2. Information regarding the implementation of the CMO and in particular on the reporting of prices

Latvia will provide a detailed action plan for the implementation of Common Market Organisation for meat and meat products by the end of the year 2001.

Currently the Latvian Market Promotion Centre (LMPC) is collecting information in Latvia regarding prices of beef and veal twice a month from 7 meat-processing enterprises, which have their own slaughterhouses. The prices are collected for the following types of beef and veal:

- Cows and bulls – 1st class (live weight);
- Heifers and young bulls – extra class (live weight);
- Heifers and young bulls – 1st class (live weight);
- Bulls (live weight);
- Heifers (live weight);
- Beef;
- Beef – 1st class;
- Veal;
- Veal – 1st class from extra class;
- Veal – 1st class from 1st class.

By the end of November 2002 the following legal act will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers Regarding price collection and reporting (295/96/EC and 563/82/EC). Regulations will include price reporting for beef and veal.

Price-reporting system for beef and veal will be completely adopted according to the EU requirements 6 months before accession to the EU and will be managed by LMPC.

The strategy for implementation of the EU requests to the beef and veal ex-slaughterhouse price monitoring system would be the following:

- 1) Several slaughterhouses of Latvian meat processing enterprises have already started training in classification of carcasses of bovine animals according to the EUROP classification. These meat processing enterprises are the following: Trials, AS Jelgavas galas kombinats, AS RUKS, Daugavpils galas kombinats R, AS Talsu gala, Tukuma galas pastrades sabiedriba, Saldus galas kombinats. It means that most probably the previously mentioned enterprises will be included in a sample for price collection;
- 2) Elaboration of new Regulations regarding the price collection on beef and veal. (by the end of July 2002);
- 3) Implementation of the EUROP quality system in Latvia (system will be fully adopted 6 months before accession);
- 4) Information of slaughterhouses about the need to collect ex-slaughterhouse prices for the bovine animals (by the end of July 2002);
- 5) Making special MC Excel sheets where to fill in the price information (by the end of November 2002);
- 6) Starting to collect the ex-slaughterhouse prices for bovine animals (by the end 2002).

3. Information for the special beef premium, the suckler cow premium and the slaughter premium on the basis of the animal register, and in particular information on the share of small holders

There are statistical data of the total herd according to various farm size categories.

In 2000, the number of herds with 20 to 299 bovine animals increased.

A more precise information will be available from the Central Bureau of Statistics after the results of the agricultural census will be prepared (the census has been carried out from June 1 – July 5, 2001). First data of the agricultural census 2001 will be available at the end of 2001 when report on provisional results of the agricultural census will be prepared for the Cabinet of Ministers.

Table 12. Grouping of farms by the number of cattle, years 1998-2000

	Farms with the respective number of cattle				Cattle in the group			
	1998	1999	2000	2000 in per cent of the total	1998	1999	2000	2000 in per cent of the total
Total	99674	79033	84908	100	434396	378423	363550	100
1	27 389	18 844	22 472	26.5	27 389	18 844	22 472	6.2
2	28 347	21 624	22 793	26.8	56 694	43 248	45 586	12.5
3-5	30 432	25 288	26 021	30.7	110 610	93 362	88 646	24.4
6-9	8 385	7 897	8 283	9.8	58 242	56 040	51 530	14.2
10-19	3 771	3 979	3 784	4.5	48 449	50 489	48 883	13.4
20-29	722	646	707	0.8	17 106	15 467	16 726	4.6
30-49	223	384	457	0.5	8 127	14 281	14 625	4.0
50-99	197	172	202	0.2	13 122	11 439	12 857	3.5
100-199	69	77	95	0.1	9 761	10 843	13 012	3.6
200-299	29	35	27	0.03	6 982	8 444	6 642	1.8
300-499	45	35	25	0.03	20 473	13 506	10 013	2.8
500 and more	65	52	42	0.1	57 441	42 460	32 558	9.0

Source: Central Bureau of Statistics

4. Clarification of the different data on animals slaughtered in 2000 (slaughter premiums)

Latvia clarifies that in the Additional information to the Position Paper of the Republic of Latvia on chapter 7 "Agriculture" CONF-LV 45/01 (page 46), Latvia submitted data from the State Breeding Information Data Processing Centre, because data from the Central Bureau of Statistics were not yet available. Hereby Latvia provides the data from both sources:

Table 13.

	SBIDPC	CBS
2000	112 868	165 300

The difference in the aforementioned data is to be clarified as follows:

- The State Breeding Information Data Processing Centre (SBIDPC) is collecting data from slaughterhouses on slaughtered animals, on the basis of returned animal passports. The current animal identification and registration system is implemented and operates since 1999. Control of animal movement is carried out by district veterinarians, licensed and authorized by the State Veterinary Service. The difference in data provided can be explained by the fact that data on approximately 25-30% of slaughtered animals in small herds actually does not reach the SBIDPC. According to statistical data, about 53% of household and subsidiary plots keep from 1 to 2 bovine animals. Part of these small farms slaughter animals for their own consumption without providing information. In order to obtain more precise data, it is envisaged to carry out a closer control. From 1 January 2002, each herd owner shall fill in an animal movement declaration when bringing animals to slaughterhouse. The licensed veterinarian will register these declarations together with passports of bovine animals and deliver them to the SBIDPC in 7 days.
- Data of the Central Bureau of Statistics (CBS) on slaughtered bovine animals are collected from the State farms and statutory companies, carrying out a full inspection (regular monthly reports are prepared, based on the data submitted by the State farms and statutory companies). Since 1995, on carrying out random inspections twice a year – in June and November, the data is collected

holdings. In 2000, about 13000 rural holdings were inspected in 509 municipalities and rural territories, having at least 1 ha of agricultural (about 10% holdings) land in their possession. Generalizing the data of the inspected farms on all rural holdings, similarity of the holdings to those represented in sample farms is taken into account as well as actual level of response in each of the inspected territories.

5. Information on production of calves and figures for 1995 with specification of the calves share

The Central Bureau of Statistics (CBS) is not collecting data on calves slaughtered below the age of 1 year. Thus, information from the CBS for the years 1995-2000 on calves slaughtered below the age of 1 year with specification of calves share is not available. The data on the total number of bovine animals slaughtered is collected (see table below).

Table 14. The number of slaughtered cattle

	Number of cattle slaughtered (thousands)
1995	217.3
1996	177.4
1997	157.4
1998	177.6
1999	149.7
2000	165.3

Source: Central Bureau of Statistics

Information from the State Breeding Information Data Processing Centre is available for the year 2000. It is the first year when identification of cattle can be assumed as fully completed. According to information on the year 2000, the number of calves slaughtered below the age of 1 year is 11 168 (in accordance with the definition referred to in Annex I of the Decision 94/433/EC, assuming that a male bovine animal at the age of 365 days will have reached 300 kg of live weight). The mentioned figure may however be incomplete (cf. explanations referred to in the paragraph 4 concerning imperfections of the database of the State Breeding Information Data Processing Centre related to provision of information on animal movement).

12.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: BEEF AND VEAL

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Private storage: R.1254/1999 R.907/2000	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Beef and veal.	6 months before accession date/ Upon accession
Premiums (direct payments) R.1254/1999 R.2342/1999	Exists, Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on direct payments and quotas in animal sector – Beef and veal.	6 months before accession date/ Upon accession
Classification of carcasses: R.1208/81	Exists (voluntary), no institution	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Beef and veal	6 months before accession date/ Upon accession
Price reporting R.563/82 R.295/96 R.2705/98	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible) and other state institutions – See Table on statistics (price reporting) – Beef and veal.	6 months before accession date/ Upon accession

<p>Licensing export/import of beef and veal R.1445/95, R 32/82, R.1254/99, R. 1964/82, R. 386/90, R. 245/97, R. 2429/86</p>	<p>Does not exist</p>	<p>6 months before accession date - to harmonize the procedures with CAP requirements</p>	<p>RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division. See Table on export-import I - Beef and veal.</p>	<p>6 months before accession date/ Upon accession</p>
<p>Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 1445/90, R. 800/99, R. 1254/99 R. 32/82</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Upon accession</p>	<p>RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division. See Table on export-import I - Beef and veal.</p>	<p>Upon accession</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 1254/99</p>	<p>Exists in principle/ Customs Office</p>	<p>Upon accession</p>	<p>RSS (paying agency) Market Department - Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I - Beef and veal.</p>	<p>Upon accession</p>

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Private storage R.1254/1999 R.907/2000	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of beef and veal: on applications, determination of purchase price and aid payments, contract making and the necessary data, their conformity control, quality conditions in respect of beef for private storage, on disbursement of aid payments, on additional conditions for private storage	Application forms. Instructions: receipt and processing of applications, electronic data feeding and processing, electronic calculation of aid payments and book-keeping documents on disbursements made Check-lists: control procedures and others.
Premiums (direct payments) R.1254/1999 R.2342/1999	Exists, Annual Regulations by MoA on the State aid to the manufacturing of products complying with EU quality requirements	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application forms and the necessary data contained in them, on the State reserve for suckler cow premium, on application data control via the database and "on the spot" on farms, determination of the individual maximum for producers and reporting the average milk yield on mixed farms, on special provisions for granting premiums	Application forms. Instructions: receipt and processing of applications, electronic data feeding and processing, electronic calculation of aid payments and book-keeping documents on disbursements made; Database on the State reserve for suckler cow premium Check-lists: control procedures and others
Classification of carcasses: R.1208/81	Exists, LVS 194:1999 standard "Classification of bovine carcasses"	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Check-lists: classification, control procedures and summaries of classification results and prices, reporting to TVC
Price reporting R.563/82 R.295/96 R.2705/98	Does not exist	Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on price reporting, liabilities in respect of their correctness and responsible persons	Database on price summaries

Licensing of export/import of beef and veal R.1445/95, R 32/82, R.1254/99, R. 1964/82, R. 386/90, R. 245/97, R. 2429/86	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of beef and veal: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 1445/90, R. 800/99, R. 1254/99 R. 32/82	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of beef and veal: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 1254/99	Exists in principle/ Law on Customs Tariffs; Customs law; regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers: procedures of administering tariff quotas	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

TABLE ON DIRECT PAYMENTS AND QUOTAS IN ANIMAL SECTOR

- 1) The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for direct payments and milk quotas in animal sector;
- 2) The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc.;
 - g) a Financial Department division.
- 3) In a framework of the Ministry of Agriculture Animal Husbandry Division will fulfil additional functions;
- 4) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
Animal Husbandry Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.1254/99, Art.1, R.2342/1999 Art. 8, 32 (1), 34, 35
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.1254/99, Art.1, R.2342/1999 Art.8, 32 (1), 34, 35
	Accounting of milk reference quantities on local level, control of compliance with individual references, approval of producers and purchasers	
RSS Support Department – Meat Division (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.1254/99, Art.1, R.2342/1999 Art.8, 32 (1), 34, 35
	Determining periods and dates for submission of premium applications and the number of applications	R.2342/99, Art.30

	Accepting information from slaughter houses	R.2342/1999 Art.8
	Administering the state reserve on the national scale (premium rights – suckler cows)	R.1254/99, Art.9, R.2342/99, Art.27
RSS Support Department – Milk quotas division	Accounting of milk quotas (reference quantities) - total national quantities, overshooting	
	Administering the state quota reserve	
	Approval of producers and purchasers	
RSS Regional Offices - Financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.2342/99, Art.41, 43
	Calculating penalties (“levies”) if some conditions are not fulfilled	
	Calculating additional levies for milk marketed in excess of the milk quota (reference quantity)	
RSS Financial Department – support payments unit	Carrying out payments, advance payments, conversion	R.2342/99, Art.41, 43
RSS Control Department –	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,	
	Carrying out checks (control on appellation)	R.1254/99, Art.1 R.3887/92
RSS Regional Offices – inspectors (control units)	Carrying out physical checks (making risk analysis) on applications (on spot etc.)	R.1254/99, Art.1 R.3887/92
RSS Information Department – Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.1254/99, Art.1,
RSS Information Department – Information and Analysis Division	Calculating average milk yields, area, stocking density, number of cows	R.2342/1999, Art.18, 31
	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R.2342/99, Art.21, 46
	Organization of census	R.2342/99, Art.32
	Maintaining of milk producers’ register	

State Breeding Information Data Processing Centre, Ltd

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
State Breeding Information Data Processing Centre, Ltd	Practical maintaining of the register, gathering the information from producers and purchasers, delivering information to the RSS	

Explanatory notes to the CMO implementation plan

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	ES legislation: Beef and veal
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1445/95 Art. 10, 12 32/82 1254/99 Art. 33.9.
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	1445/95
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 1254/99 Art. 31
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art. 5, 9 1445/90 Art. 4, 9 1445/90 Art. 4,9
	Paying export refunds	800/99 Art. 49 1254/99 Art.33 32/82

RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service etc.)	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	386/90 Art.2 245/97 2429/86
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1964/82 Art.8

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	ES legislation: Beef and veal
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 1254/99 Art.31

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON INTERVENTION

1. To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
2. Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
4. To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
5. To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
6. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Beef
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications	
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	
	Accepting, evaluating tenders and decision-making on acceptability	
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	
	Concluding contracts on renting	

	stores (for public intervention)	
	Approving organizations, companies, stores (where it is necessary)	
RSS Market Department – Intervention Division – Animal unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications/tenders	R.907/2000 Art.4
	Evaluation of conformity of applications and decision-making (also choosing stores)	R.907/2000 Art.4, 21
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R.907/2000 Art.4
	Concluding private storage contracts	R.907/2000 Art.3(1), 4(5)
	Decision-making on successful tenderers and/or concluding contracts (public intervention)	
	Organization of public intervention stocks sale	
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	R.907/2000 Art.3-5
	Communications with stores on all the issues of public storage	
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	
	Control of taking-over and following checks	
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department – Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	R.907/2000 Art.4(4), Art.7(1)
	Calculating and paying sums for products bought in process of	

	public intervention	
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	R.907/2000 Art.8-14
	Calculating and paying other aid and payments	
	Calculating and paying advances	R.907/2000, Art.11
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department - Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R.907/2000 Art.31
	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R.907/2000 Art.31
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R.907/2000 Art.4
RSS Information Department - Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	
	Establishing price board, determining methodology and control	

STATE VETERINARIAN SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef
State Veterinarian Service - unit for controlling foodstuff	Checking compliance with meat quality requirements (taking for private storage), and classification requirements	R.907/2000 Art.23,24, 26,27, R.1254/99, Art.26, R.1208/81
	Controlling meat storage conditions in cold stores	R.907/2000 Art.23,24,26

TABLE ON MARKETING (QUALITY) STANDARDS, CLASSIFICATIONS

The State Food Control Service (the official name will be approved later) will be mainly responsible for fulfilling EC requirements on controlling compliance with marketing (quality) standards;

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
State Food Control Office	Controlling compliance with marketing (quality) standards, classification standards by checks on spot, taking and analysing samples etc, reporting on check results	R.1208/81 Art.5

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	
	Approval of forms for statistical documentation	
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.295/96 Art.1, 2, 3, 6

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Beef and veal
------	-----------	-------------------------------

Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.295/96 Art.1, 2, 3, 6
--	---	-------------------------

12.3. ES liellopu un teļa gaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES liellopu un teļa gaļas ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas ir identisks visās ES dalībvalstīs. Liellopu un teļa gaļas KTO aptver sekojošus produktus:

- dzīvi liellopi un teji;
- svaiga, atdzesēta un saldēta liellopu un teļa gaļa, iekšējie orgāni un pavēderes plānāda;
- sālīta, žāvēta un kūpināta liellopu un teļa gaļa, iekšējie orgāni un pavēderes plānāda;
- pārējie, pārstrādāti, konservēti produkti, kas satur liellopu un teļa gaļu, vai to iekšējos orgānus;
- liellopu un teļa gaļas tauki.

(b) ES liellopu un teļa gaļas KTO mērķis:

- uzlabot ganāmpulka struktūru;
- atjaunot gaļas patēriņa līdzsvaru par labu liellopu gaļas nozarei un uzlabot produktu konkurētspēju starptautiskajos tirgos, sekmējot ražošanas, pārstrādes un tirdzniecības organizāciju;
- uzlabot produktu kvalitāti;
- izveidot īslaicīgas un ilgtermiņa prognozes, balstoties uz izmantotajiem ražošanas līdzekļiem;
- atvieglot tirgus cenu izmaiņu uzskaiti.

(c) KTO uzdevumi:

- samazināt cenu atbalstu, lai atjaunotu pieprasījuma/piedāvājuma līdzsvaru tirgū, tādējādi intervences cena pakāpeniski tiks samazināta par 30% (trīs reizes pa 10%);
- ar 2002. gada 1. jūliju intervences sistēmu aizstāt ar privātās uzglabāšanas sistēmu;
- palielināt tiešo maksājumu apjomus, lai cenu samazināšana neradītu zaudējumus ražotājiem.

(d) KTO attīstības vēsture un attīstības posmi

ES kopējā tirgus organizācijas (KTO) pamatprincipi liellopu gaļas nozarē tika izveidoti 1968. gadā, kad tika izstrādāti un pieņemti pamata jeb bāzes noteikumi attiecībā uz liellopu gaļas nozares tirgus regulēšanas pamatmehānismiem. 30 gadu laikā veikta vesela virkne pārmaiņu, galvenās no kurām ir sekojošas:

- intervences sistēmas pamatprincipu akceptēšana 1972. gadā;
- fundamentālu izmaiņu ieviešana attiecībā uz importa režīmu 1977. gadā;
- eksporta atmaksu diferencēšana 1982. gada maijā (augstāku atmaksu noteikšana vīriešu kārtas liellopu kautķermeņu eksportam);
- tālākas izmaiņas intervences un prēmiju (subsīdiju) sistēmā 1987. gada aprīlī;
- atkārtotas izmaiņas intervences sistēmā, kā arī atsevišķu prēmiju veidu piešķiršanas pārtraukšana 1989. gada aprīlī;
- Kopējās lauksaimniecības politikas vispārējā /pazīstama arī kā *McSharry*/ reforma 1992. gadā, kas pamatojās uz tirgus cenu atbalsta apjoma samazināšanu, tā vietā palielinot tiešos maksājumus ražotājiem;

- GATT *Urugvajas raunda* laikā pieņemtie tirdzniecības nosacījumi (subsīdētā eksporta apjomu pakāpeniska ierobežošana, fiksētu importa tarifu ieviešana), kā arī PTO izveide;
- *Liellopu spongiformās encefalopātijas* (LSE) krīzes sākums 1996. gada martā, galvenokārt skarot Lielbritāniju, taču atstājot negatīvu ietekmi uz liellopu gaļas tirgus organizācijas darbību visā ES.

Pašreizējā ES liellopu gaļas kopējā tirgus organizācijas politika pamatojas uz *tirgus atbalstu*, kas izpaužas intervences iepirkšanas veikšanā, robežu aizsardzībā un eksporta atmaksu saņemšanā, kā arī *tiešo maksājumu* (prēmijas jeb subsīdijas) ražotājiem piešķiršanā.

Programmā 2000 paredzams, ka nākotnē liellopu gaļas ražošana sasniegs arvien lielākus apjomus, kas draud ar ievērojamu uzkrājumu izveidošanos, turklāt negatīvi ietekmējot vidi un arvien vairāk intensificējot ražošanu. Līdz ar to Komisija nolēma izstrādāt jaunu esošās politikas reformu, ar kuras palīdzību jāspēj uzlabot esošā tirgus situācija, kuru varētu nosaukt par samērā "izkropļotu". Šīs reformas gala versija tika pieņemta 1998. gada 11. martā, kad ES lauksaimniecības ministri vienojās par to, ka vienīgā pamatotā ilgtermiņa stratēģija ir cenu atbalsta pazemināšana, lai atjaunotu pieprasījuma/piedāvājuma līdzsvaru ES tirgū. Tādējādi augs liellopu gaļas konkurētspēja un mazināsies eksporta atmaksu piešķiršanas nepieciešamība. Cenu atbalsts laika periodā no 2000. līdz 2002. gadam tiks samazināts pakāpeniski - trīs reizes, kopumā par 20%. 2002. gada jūlijā cena tiks pazemināta līdz 2224 EUR/t un tāda saglabāsies arī turpmāk. Turklāt šī jaunā cena būs bāzes cena liellopu gaļas tirgū, privātajai uzglabāšanai pilnībā nomainot intervences sistēmu. Privātās uzglabāšanas mehānisms tiks iedarbināts tad, ja vidējā tirgus cena Kopienā nokritīs zem 103% no jaunās bāzes cenas. Lai cenas samazināšana neradītu zaudējumus ražotājiem, kompensācijai tiks ievērojami palielināti tiešo maksājumu apjoms. Jauns princips tiks attiecināts uz finansu resursu sadali dalībvalstu starpā. T.s. "nacionālo aplokšņu" sistēma ļaus dalībvalstij brīvāk rīkoties ar tai piešķirtajiem līdzekļiem. Arvien lielāka nozīme tiks piešķirta ekstensifikācijas faktoriem, vides jautājumu sakārtošanai.

(e) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	1254/1999	Basic Regulation of Council Reg. (EC) on the common market organisation in beef and veal	Padomes 1999. gada 17. maija Regula (EK) par liellopu un teļa gaļas koptirgus organizāciju	Nosaka vispārējos KTO mehānismus liellopu un teļa gaļai
2.	2342/1999	Commission Reg. 2342/1999 laying down detailed rules for the application of C.R. (EC) 1254/99 on the common organisation of the market in beef and veal as regards premium schemes	Padomes 1999. gada 28. oktobra Regula (EK), kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr.1254/1999 par liellopu un teļa gaļas tirgus kopēju organizāciju piemērošanai attiecībā uz piemaksu shēmu	Nosaka kārtību tiešo maksājumu izmaksām
3.	907/2000	Commission Reg. 907/2000 laying down detailed rules for the application of C.R. (EC) 1254/1999 as regards aid for private storage in the beef and veal sector	Komisijas 2000. gada 2. maija Regula (EK) Nr. 907/2000, ar ko nosaka sīki izstrādātas normas, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1254/1999 attiecībā uz palīdzību par privātu uzglabāšanu liellopu un teļa gaļas nozarē	Nosaka kārtību privātās uzglabāšanas veikšanai
4.	562/2000	Commission Reg. 562/2000 laying down detailed rules for the application of Council Reg. (EC) 1254/1999 as regards the buying-in of beef	Komisijas 2000. gada 15. marta Regula (EK) Nr.562/2000, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus par Regulu 1254/1999 piemērošanu attiecībā uz liellopu gaļas iepirkšanu	Nosaka kārtību, kādā tiek iepirkta liellopu gaļa intervencē

5.	R.1208/81	Council Reg. 1208/81 determining the Community scale for the classification of carcasses of adult bovine animals	Padomes 1981. gada 28. aprīļa Regula (EEK) Nr. 1208/81, kas nosaka Kopienas klasifikācijas shēmu liellopu liemeņiem	Nosaka prasības un kārtību gaļas klasifikācijas veikšanai
6.	R.1186/90	Council Reg. 1186/90 extending the scope of the Community scale for the classification of carcasses of adult bov. animals	Padomes 1990. gada 7. maija Regula (EEK) Nr. 1186/90, kas paplašina liellopu liemeņu Kopienas klasifikācijas shēmu	Nosaka prasības un kārtību gaļas klasifikācijas veikšanai
7.	R.2930/81	Commission Reg. Adopting additional provisions for the application of the Community scale for the classification of carcasses of adult bovine animals	Komisijas 1981. gada 12. oktobra Regula (EEK) Nr. 2930/81, kas pieņem papildu noteikumus, lai piemērotu liellopu liemeņu Kopienas klasifikācijas shēmu	Nosaka prasības un kārtību klasifikācijas veikšanai
8.	R.563/82	Commission Reg. 563/82 laying down detailed rules for the application of Reg.(EEC) 1208/81 establishing the market price of adult bovine animals on the basis of the Community scale	Komisijas 1982. gada Regula (EEK) 563/82, kas nosaka detalizētus noteikumus par tirgus cenu noteikšanu liellopiem pēc Kopienas skalas	Nosaka kārtību tirgus cenas noteikšanai kautuvēs pēc EUROP skalas
9.	R.344/91	Commission Reg. 344/91 laying down detailed rules for applying Council Reg. 1186/90 to extend the scope of the Community scale for the classification of carcasses of adult bov. animals	Komisijas 1991. gada 13. februāra Regula 344/91, kas nosaka sīki izstrādātas normas Regulas 1186/90 piemērošanai, lai paplašinātu liellopu liemeņu klasifikācijas sistēmu	Nosaka kārtību, kādā tiek apzīmēti klasificēti liellopu liemeņi
10.	R.295/96	Commission Reg. 295/96 laying down detailed rules for the application of CR (EEC) 1892/87 as regards the recorging of market prices of adult bovine animals, on the basis	Komisijas 1996. gada 16. februāra Regula (EK) 295/96, kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus, kas jāievēro, piemērojot Padomes Regulu (EEK) Nr. 1892/87, kas attiecas uz liellopu tirgus cenu reģistrēšanu, pamatojoties uz Kopienas tabulu liemeņu klasifikācijai	Nosaka sistēmu cenu vākšanai un ziņošanai
11.	R.2705/98	Commission Reg. on the determination of price of adult bovine animals on representative Community market and the survey of price of certain other cattle in the Community	Komisijas 1998.gada 14.decembra Regula 2705/98, kas nosaka pieaugušu liellopu cenas reprezentatīvajos Kopienas tirgos un citu liellopu cenu reģistrāciju Kopienā	Nosaka sistēmu cenu vākšanai un ziņošanai
12.	R.1445/95	Commission Reg. 1445/95 on rules of application for import and export licences in the beef and veal sector repealing (EEC) No2377/80	Komisijas 1995. gada 26. jūnija Regula (EK) 1445/95 par pieteikšanos importa un eksporta licenču saņemšanai liellopu gaļas un teļa gaļas nozarē un par Regulas (EEK) 2377/80 anulēšanu	Nosaka eksporta un importa licenču saņemšanas kārtību
13.	R.1695/2000	Commission Reg. 1695/2000 fixing the export refunds on beef and veal	Komisijas 2000.gada 28.jūlija regula (EK) 1695/2000 par eksporta atmaksām liellopiem un teļiem	Nosaka eksporta atmaksu apjomus par katru gaļas grupu

(f) Liellopu un teļa gaļas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

Liellopu un teļa gaļas KTO ietilpst sekojoši elementi un instrumenti:

- importa/eksporta sistēma;
- intervences sistēma;
- tiešie maksājumi (prēmijas) ražotājiem;
- liellopu identifikācija, reģistrācija un liellopu gaļas marķēšana;
- liellopu liemeņu klasifikācija.

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizāciju (privātās uzglabāšanas palīdzības atmaksas, tiešie maksājumi, eksporta atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika

(i) Mehānisma būtība

Regulēt liellopu un teļa gaļas tirgus iekšējo cenu un aizsargāt ES iekšējo tirgu pret pārmērīgu liellopu un teļa gaļas importa ieplūšanu tajā.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Liellopu gaļas imports ES ir pakļauts importa licences uzrādīšanai, kas ir derīga visā ES teritorijā (licence derīga 90 dienas). Dalībvalsts ziņo Komisijai par izsniegtajām licencēm un produktu daudzumiem, par ko tās izsniegtas.

Visu kategoriju liellopu un teļa gaļas imports no trešajām valstīm ES iekšējā tirgū ir pakļauts aplikšanai ar muitas nodokli. Papildus muitas nodoklim, kas ir fiksēts un pastāvīgs procentuāls lielums, izņemot atsevišķus gadījumus, atsevišķi liellopu un teļa gaļas produkti (piemēram, dzīvie liellopi un teļi, svaiga, atdzesēta un saldēta liellopu un teļa gaļa u.c.) ievadot tiek aplikti arī ar importa tarifu, kas aprēķināts naudas izteiksmē par produkta vienību. Importa tarifs pēc GATT Urugvajas raunda vienošanās nomainīja mainīgās importa nodevas.

Gadījumā, ja tiek konstatēta tirgus cenas krišanās par vairāk nekā pieciem procentiem mēneša laikā, ES patur tiesības ieviest iekšējā tirgus aizsardzības pasākumus – pieļaujama muitas nodevu paaugstināšana.

Tirgus pieejamības nodrošināšanas nolūkā ES piemēro tarifu kvotu sistēmu, dodot priekšrocības asociētajām valstīm. Šī tarifu kvotu sistēma ir iekļauta PTO līgumā, tāpēc darbosies arī turpmāk, neraugoties uz importa tarifu un muitas nodokļa samazināšanu. Tādējādi, runājot par svaigu, saldētu liellopu gaļu, kā arī par dzīviem dzīvniekiem, ES tirgū varēs iekļūt tikai "privilģētais" imports jeb imports ar atvieglotiem nosacījumiem. PTO tarifu kvotu sistēmā tiek izdalītas sešu veidu kvotas:

- saldētas liellopu un teļa gaļas importa kvota, kuras ietvaros ES apņemas importēt 53 000 t saldētas gaļas (atkaulotas liellopu gaļas ekvivalents) bez importa tarifa piemērošanas, tomēr piemērojot šim importa apjomam procentuālo muitas nodokli;
- speciālā kvota kalnaino apvidu šķirņu liellopu importam, ja tie nav domāti nokaušanai. Kvotas apjoms 5 000 dzīvnieku gadā. Importētie dzīvnieki pakļauti 6% muitas tarifam;
- speciālā kvota Alpu šķirņu liellopu importam, ja tie nav domāti nokaušanai. Kvotas apjoms 5 000 dzīvnieku gadā, muitas tarifs – 4%;
- kvota augstas kvalitātes atkaulotas un neatkaulotas liellopu gaļas importam. Šīs kvotas ietvaros ES ik gadus importē 58 100 t gaļas, neapliekot to ar muitas tarifiem;
- saldētas bifelu gaļas importa kvota. Šīs kvotas ietvaros ES apņemas gadā importēt 2 250 t saldētas bifelu gaļas, nepiemērojot importa tarifu, bet muitas nodokli nosakot 20% līmenī;

- saldētas pavēderes plānādas kvota. Šīs kvotas ietvaros ES apņēmusies ik gadus importēt 1 500 t saldētu pavēderes plānādu, neapliekot šo produktu ar importa tarifu, bet tomēr piemērojot tam 4% muitas nodokli.

Īpaša tarifu kvotu sistēma paredzēta pārstrādei domātas saldētas liellopu un teļa gaļas importam. Šajā programmā tiek iekļauta divu veidu liellopu gaļa: konservēta liellopu gaļa ar augstu saistaudu un liesās gaļas saturu (ne mazāku kā 20%) un citi liellopu gaļas produkti. Pirmā veida produkcija netiek apliekta ar importa tarifu, bet otrā veida produkcijai piemēro 55% atlaidi no muitas nodokļa pamatlikmes. 2000/2001. gadā šīs kvotas apjoms bija 50 700 t gaļas. Un kvotu var saņemt tikai tāds gaļas pārstrādātājs, kas vismaz gadu nodarbojas ar liellopu gaļas pārstrādi un liellopu gaļas produktu ražošanu.

Tāpat atsevišķa programma paredzēta jaunlopu importam. Tās ietvaros katru ceturksni tiek noteikts jauno dzīvnieku skaits, kāds var tikt importēts ES par importa nodokli EUR 582/t plus muitas nodoklis 16%. 2000/2001. gadā šīs programmas ietvaros bija piešķirta kvota 169 000 jaunlopu importam.

Atšķirīga ir liellopu un teļa gaļas importa sistēma arī tirdzniecībā ar valstīm, ar kurām ES ir noslēgusi Eiropas līgumus. Tajos paredzēts, ka no Austrumeiropas uz ES valstīm liellopu un teļa gaļas importam tiek piemērots par 80% atvieglots importa nodoklis.

ii.2. Eksports

Liellopu un teļa gaļas ražotāju atbalstam un ES liellopu un teļa gaļas konkurētspējas paaugstināšanai ārējā tirgū ES tiek piešķirtas eksporta atmaksas. Šo atmaksu apmērs tiek noteikts, vadoties pēc situācijas un attīstības prognozēm ES iekšējā un ārējā tirgū, kā arī konkurences situācijas trešo valstu tirgos. Saskaņā ar GATT Urugvajes raunda vienošanos, eksporta subsīdijas šogad drīkstēja tikt piemērotas tikai 817 000 t eksportējamās liellopu un teļa gaļas. Lai ievērotu šo starptautisko saistību, tika ieviesta eksporta licenču sistēma. Licences izsniedz katra dalībvalsts, bet tās apstiprina EK.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Regulēt pieprasījumu un piedāvājumu tirgū, uz laiku atslogot iekšējo tirgu no pārprodukcijas krīzes situācijās, produkcijas uzglabātājiem izmaksājot palīdzību.

(ii) Izmantotie instrumenti:

ii.1. Privātā uzglabāšana

Eiropā privātās uzglabāšanas sistēma tiek piemērota ar mērķi stabilizēt cenas tirgū, un tā darbojas tikai tad, ja references cena vīriešu kārtas liellopu liemeņiem nokritusi zem 103% no bāzes cenas (bāzes cena - cena, ko katra tirgus gada sākumā nosaka ES Padome; references cena - ES iekšējā tirgus cena, kas tiek noteikta aprēķinot vidējo tirgus cenu ES dalībvalstu starpā reprezentatīvajos tirgos un kautuvēs).

Privātās glabāšanas norise ir sekojoša:

- privātpersona uz laiku pieņem glabāšanā noteiktas kvalitātes gaļu, uz savu risku un atbildību, par to no valsts saņemot atlīdzību;
- intervences aģentūra slēdz ar uzglabātājpersonu līgumu;
- pēc uzglabāšanas perioda beigām produkts tiek izlaists vietējā tirgū vai eksportēts (saņem eksporta atmaksas).

(4) Tiešie maksājumi

(i) Maksājumu mērķis

Sniegt atbalstu liellopu gaļas ražotājiem, nodrošinot tiem zināmu ienākumu līmeni.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Speciālā prēmija

Speciālo prēmiju var saņemt tikai par vīriešu kārtas liellopiem. Prēmiju var saņemt ne vairāk kā divas reizes dzīvnieka mūžā (par buļļiem- tikai vienu reizi, laikā no 10 mēnešu vecuma līdz 21 mēneša vecumam). Par vēršiem šo maksājumu iespējams saņemt divas reizes, kad tie sasnieguši 9 mēnešu un 21 mēneša vecumu. Saimniecība maksimāli var

saņemt speciālo prēmiju ne vairāk kā par 90 dzīvniekiem. Speciālās prēmijas šim un nākamajam gadam noteiktas sekojošos apmēros:

- 2001. gadā vēršiem EUR 136 par vienu dzīvnieku, buļļiem – EUR 185 par vienu dzīvnieku;
- 2002. gadā paredzēts maksāt EUR 210 vēršiem un EUR 150 buļļiem.

Speciālās prēmijas pilnībā tiek finansētas no ELSTRA fonda.

Prēmijas saimniecība var saņemt, ja tā atbilst t.s. ekstensifikācijas kritērijiem - attiecīgo dzīvnieku skaitu ierobežo dzīvnieku blīvums uz platības vienību. Pieļaujama blīvums ir 2.0 liellopu vienības (LU) uz hektāru lopbarības platības:

- govys (vecāka par 2 gadiem) ir 1 LU;
- vīriešu kārtas liellops (vecumā no 6 mēnešiem līdz 2 gadiem) ir 0.6 LU;
- aitas ir 0.15 LU.

ii.2. Desezonalizācijas prēmija

Ja nokauto liellopu skaits kādā no ES dalībvalstīm laikā no 1. septembra līdz 30. novembrim pārsniedz 35% no kopējā gada laikā nokauto liellopu skaita, tad iespējams saņemt papildus prēmiju par liellopu kaušanu kalendārā gada pirmajās 23 nedēļās. Šo prēmiju var saņemt tikai tad, ja saimniecība jau saņem speciālās prēmijas vai zīdītājgovju prēmijas. Tās apmērs ir EUR 72.5 par pirmo nokauto liellopu; tās samazinās līdz ar katru nākamo nokauto liellopu. Praktiski šīs prēmijas tiek izmaksātas tikai Islandē un Ziemeļīrijā.

ii.3. Zīdītājgovju prēmija

Šī maksājuma izcelsme saistās ar mēģinājumu 1980. gadā palielināt liellopu gaļas ražotāju ienākumus, nepalielinot tos piena ražotājiem. Programma 2000 ieviesa atsevišķās shēmas daļās jaunus noteikumus, kas šobrīd darbojas kalendārā gada ietvaros. Prēmiju var saņemt tikai par gaļas govīm; dzīvnieki, par kuriem pieteikta prasība saņemt maksājumu, saglabājami vēl sešus mēnešus pēc prasījuma iesniegšanas. Katrai valstij ir noteikts ierobežots skaits – kvota, cik prēmijas gada laikā tās drīkst izsniegt.

Šogad zīdītājgovju prēmija noteikta EUR 182, bet nākamgad paredzēts to palielināt līdz EUR 200.

Jaukta tipa saimniecībām (piens + gaļas govys) prēmija pienākas tikai gadījumos, ja šīs saimniecības piena kvota nepārsniedz 120 000 kg. Tomēr noteikumi atļauj dalībvalstīm palielināt vai pat vispār atteikties no šī ierobežojuma. Tiesības saņemt zīdītājgovju prēmijas iespējams iznomāt.

Arī šīs prēmijas saņemšanai saimniecībai ir jāatbilst iepriekš aprakstītajiem ekstensifikācijas kritērijiem.

ii.4. Kaušanas prēmija

Šī ir jauna sistēma, aizsākta tikai 2000. gadā Programmas 2000 ietvaros. Prēmiju var saņemt par sekojošiem liellopiem:

- buļļiem, vēršiem un telēm, kad tie sasnieguši 8 mēnešu vecumu;
- teļiem vecumā no viena mēneša līdz septiņiem mēnešiem, ja to kautsvars mazāks par 160 kg.

Kaušanas prēmiju var pieprasīt, ja dzīvnieks turēts saimniecībā ilgāk par diviem mēnešiem; teļiem, kas nokauti līdz trīs mēnešu vecumam, attiecīgais turēšanas periods noteikts viens mēnesis. Individuālajām saimniecībām nav noteikts dzīvnieku skaita ierobežojums, par kuriem drīkst pieprasīt prēmiju, tomēr katrai ES dalībvalstij ir noteikti nacionālie šīs prēmijas izmaksāšanas *griesti*.

2001. gadam kaušanas prēmija ir noteikta EUR 53 – pieaugušiem liellopiem un EUR 33 – teļiem;

2002. gadam un turpmāk prēmija noteikta EUR 80 – pieaugušiem liellopiem un EUR 50 – teļiem.

ii.5. Ekstensifikācijas prēmija

Papildus zīdītājgovju prēmijām un speciālajām prēmijām saimniecībām var tikt piešķirtas arī ekstensifikācijas prēmijas, ja liellopu skaita blīvums saimniecībā ir ierobežots. ES dalībvalstis var izvēlēties:

- vai nu vienkāršo likmi, papildus minētajām prēmijām maksājot EUR 100 par katru liellopu, ja to blīvums saimniecībā nepārsniedz 1,4 LU uz vienu hektāru;
- vai arī dalīto sistēmu ar atšķirīgām prēmiju likmēm, atkarībā no liellopu blīvuma:
 - 2001. gadā EUR par dzīvnieku, ja blīvums ir 1.6 – 2.0 LU/ha vai EUR 66, ja mazāks par 1.6 LU/ha;
 - 2002. gadā EUR 40 par dzīvnieku, ja blīvums ir 1.4 – 1.8 LU/ha vai EUR 80, ja mazāks par 1.4 LU/ha.

(5) Liellopu identifikācija un liellopu gaļas un gaļas produktu marķēšana

(i) Mehānisma būtība

Liellopu identifikācija un liellopu gaļas marķēšana fiksē dzīvnieku kustību valstī un ārpus tās robežām; gaļas produktu marķēšana nozīmīga produktu ražošanas un tirdzniecības caurskatāmības uzlabošanā, jo īpaši izsekojamības aspektā, kā arī, lai saglabātu un stiprinātu patērētāju uzticību liellopu gaļai un novērstu viņu maldināšanu. Sistēma nodrošina veselības aizsardzību.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Liellopu identifikācija

Liellopu identifikācija tiek veikta ar sekojošu instrumentu palīdzību:

- krotālijas;
- liellopu pases (jāatzīmē dzīvnieka kustība, tiek nodotas datu bāzes turētājam pēc dzīvnieku nokaušanas (nāves));
- saimniecības reģistrs (jābūt iekļautiem visiem dzīvniekiem un fiksētai to kustībai);
- Nacionālā dzīvnieku datu bāze (dzīvnieks jāreģistrē 20 dienu laikā no dzimšanas brīža).

ii.2. Liellopu gaļas un teļa gaļas produktu marķēšana

Obligātās marķēšanas sistēma nodrošina liemeņa, liemeņa puses vai ceturtdaļas un gaļas gabala saikni ar individuālo identificēto dzīvnieku.

Jāmarķē svaiga/saldēta liellopu gaļa (t.sk., malta gaļa) un liellopu subprodukti.

Marķēšanu veic, pievienojot etiķeti gaļai vai tās iepakojumam, vai arī sniedzot rakstisku informāciju gaļas tirdzniecības vietā.

(6) Liellopu liemeņu klasifikācija

Liellopu liemeņa klasifikācijas mērķis ir nodrošināt vienotu samaksas sistēmu visiem ražotājiem, salīdzināšanas iespējas dalībvalstu starpā, radīt iespēju references cenas aprēķināšanai, nodrošināt tirgus situāciju uzraudzību.

Liellopu liemeņa klasifikācija notiek pēc EUROP skalas.

12.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

12.4.1. Tēze attiecībā uz liellopu speciālās prēmijām

Latvijā specializētas liellopu gaļas ražošanas nozares attīstība ir iespējama, jo pastāv visi priekšnoteikumi zālāju audzēšanai un rupjās lopbarības sagatavošanai, kas ir liellopu pamatbarība, ir piemēroti klimatiskie apstākļi, kā arī ir pieejami darbaspēka resursi. Nākotnē nozares attīstību nodrošina fakts, ka valstī ir liels mazo piena ražošanas saimniecību īpatsvars, kuras nevarēs turpmāk konkurēt piena ražošanā un būs nepieciešams pārspecializēties alternatīvu lauksaimniecības produktu ražošanai.

Liellopu gaļas ražošanas nozares uzdevums nākotnē varētu būt pilnībā apgādāt visus valsts iedzīvotājus ar pašražotu liellopu gaļu un tās izstrādājumiem, kā arī attīstīt liellopu gaļas un to izstrādājumu eksporta potenciālu.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz liellopu un teļa gaļu: Latvija pieprasa "reģionālos griestus" 75 000 liellopu speciālās prēmijas saņemšanai.

Liellopu speciālās prēmijas noteikšanas scenāriji atspoguļoti tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 1995.-1999. gadu vidējiem references apjomiem (1.tabula).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	Scenārijs	
	dzīvnieku sk.	EU 0	EU 100
Liellopu speciālā prēmija		49 639	75 000

ES liellopu speciālo prēmiju var saņemt ražotājs, kurš savā saimniecībā tur vīriešu kārtas govslopus. Šo prēmiju piešķir ikgadējas prēmijas veidā par kalendāro gadu. Speciālās prēmijas piešķir ne vairāk kā vienreiz katra bulļa dzīvē no deviņu mēnešu vecuma vai divreiz katra vērsa dzīvē: pirmo reizi deviņu mēnešu vecumā, otrreiz pēc tam, kad tas ir sasniedzis 21 mēnešu vecumu. Pēc CSP datiem (2.tabula) Latvijā no 1995. līdz 1999. gadam vidējais dzīvnieku skaits, kuri atbilda vīriešu kārtas govslomu kategorijai, kas sasnieguši 9 vai 21 mēnešu vecumu, bija 49.6 tūkst.

2. tabula. Vīriešu kārtas liellopu skaits (1995.-1999. gads)

	1996.g. 1.jan.	1997.g. 1.jan.	1998.g. 1.jan.	1999.g. 1.jan.	2000.g. 1.jan.	Vidēji no 1995.līdz 1999.gadam
Vīriešu kārtas jaunlopi līdz 1 gadam, kuri nav nokauti	n.d.	30 629	25 644	24 178	25 278	26 432
Vīriešu kārtas jaunlopi no 1 līdz 2 gadiem	n.d.	26 820	20 591	16 078	14 616	19 526
Vīriešu kārtas gaļas šķirnes jaunlopi no 1 līdz 2 gadiem	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	5 300	5 300
Vīriešu kārtas liellopi vecāki par 2 gadiem	n.d.	3 602	2 631	1 624	1 564	2 355
Dzīvnieku skaits kopā, kuri gada laikā varētu saņemt speciālo liellopu prēmiju	n.d.	61 051	48 866	41 880	46 758	49 639

Avots: LVAEI pēc CSP datiem

Pozīcijas dokumentā pieprasītais dzīvnieku skaits, par kuriem Latvija vēlas saņemt speciālo prēmiju, izrietēja no pieņēmuma, ka Latvijā liellopu gaļas ražošanai jānodrošina iekšējais liellopu gaļas patēriņš, kas vidēji no 1995. līdz 1999. gadam pēc LAD datiem bija 32 tūkst. tonnas. Pēc prognozēm Latvijā ir nepieciešamas 245 tūkst. govju, no tām 25 tūkst. - zīdītāgovju. No šīm govīm gada laikā var piedzimt 245 tūkst. teļu, no kuriem vidēji 10 % būs kritušie. Puse no atlikušajiem dzīvniekiem tiek nokauta gaļai. Govju ganāmpulka atražošanas aprites uzturēšanai katru gadu no piena govju ganāmpulka ir jāizkauj 1/5 daļa un no zīdītāgovju - 1/9 daļa dzīvnieku. Lai nodrošinātu 32 tūkst.t gaļas ražošanu, bez govju un teļu gaļas vēl ir nepieciešami 17 tūkst. tonnas nobarojamo

liellopu gaļas (3.tabula), ko iespējams saražot, ja gadā tiek nokauti vidēji 75 tūkst. nobarojamie liellopu.

3. tabula. Liellopu gaļas iznākums gadā, pieņemot, ka Latvijā pēc iestāšanās ES speciālās prēmijas būs par 75 tūkst. dzīvnieku

Pamatrādītāji	Buļļu un vērsu gaļa	Govju gaļa	Teļu gaļa	Kopā liellopu gaļa (tūkst.t.)	Vidējais liellopu gaļas patēriņš 1995.- 1999. gadā (tūkst.t.)
Nokauto dzīvnieku skaits gadā	75 000	46 778	106 329		
Vidējais dzīvsvara svars, kg	460	500	85		
Gaļas iznākums, %	48%	46%	52%		
Gaļas iznākums no viena kautķermeņa, kg	221	230	44		
Kopā gaļa kautsvarā (tūkst.t.)	16.6	10.8	4.7	32.0	
Izziņai: LAD produktu bilancēm					31.9
Izziņai: Pēc CSP uzrādītā patēriņa*					42.7

Piezīme: * No mājsaimn. budž. patēr. uz cilvēku (1998.- 1999. gadā)

2000. gadā tika saražotas 22.3 tūkst. tonnas liellopu gaļas kautsvarā (4.tabula), kas sastāda 57 % no iekšzemes patēriņam nepieciešamā liellopu gaļas daudzuma. Eiropas Savienības valstīs liellopu gaļas patēriņš ir aptuveni 20 kg uz 1 iedzīvotāju (Avots: The agricultural situation in the EU, 1998 report 301.p.), Latvijā pašreiz tas ir tikai 16.4 kg uz 1 iedzīvotāju. Līdz ar iestāšanās brīdi ES prognozējama ekonomiskās situācijas uzlabošanās, kopprodukta pieaugums; tādēļ liellopu gaļas patēriņš būs tuvu attīstīto Eiropas valstu rādītājam.

4. tabula. Gaļas patēriņa struktūra Latvijā (1998.- 2000. gads)

	Kopā gaļa			Liellopu gaļa			Cūkgaļa			Putnu gaļa		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Iedzīvotāju skaits Latvijā, milj.	2.45	2.41	2.37	2.45	2.41	2.37	2.45	2.41	2.37	2.45	2.41	2.37
Saražotās gaļas apjoms, kautsvarā, tūkst.t. (CSP)	70.8	63.8	61.7	25.8	22.5	22.3	36.5	34.6	31.5	7.9	6.3	7.2
Gaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
CSP mājsaimniecības budžeta dati	60.0	61.9	63.8	17.0	18.1	16.4	32.1	32.4	32.0	10.9	11.3	15.4
LAD aprēķinātā gaļas bilance	42.9	50.4	45.0	12.2	14.8	11.5	22.9	26.4	22.6	7.8	9.2	10.9
Patērēta gaļa un gaļas produkti, pārrēķināti svaigā gaļā, tūkst.t												
CSP mājsaimniecības budžeta dati	146.9	149.2	151.5	41.7	43.7	38.9	78.6	78.2	76.0	26.7	27.3	36.6
Iekšējā tirgus pašnodrošinājums (%) (CSP)	48	43	41	62	52	57	46	44	42	29	23	20
LAD aprēķinātā gaļas bilance	105.1	121.4	106.8	29.8	35.6	27.4	56.2	63.6	53.6	19.1	22.2	25.8
Iekšējā tirgus pašnodrošinājums (%) (LAD)	67	53	58	87	63	82	65	54	59	41	28	28

Avots: LVAEI pēc CSP un LAD datiem

Latvijas klimatiskie apstākļi un augsne ir piemērota pļavu un ganību ierīkošanai un lopbarības kultūru audzēšanai. Lopkopības produkcijas ražošanai izmantojamo zemju kopplatība vidēji ir 1 milj. hektāru (5.tabula). Izmantojot Latvijas dabas resursus efektīvai daudzgadīgo un viengadīgo zālāju audzēšanai, tiks nodrošināta augstas bionenerģētiskās vērtības lopbarības ražošana.

5. tabula. Lopbarības ražošanā izmantojamo zemju kopplatība (tūkst. ha)

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.
Lopbarības ražošanā izmantojamo zemju kopplatība	1211	1227	1096	1097	1023	975	931
Pļavas un ganības	798	798	678	678	618	606	611
Sējumu kopplatība lopbarības kultūrām	413	429	419	419	405	369	320

Avots: CSP

Eiropas Savienības liellopu vidējais blīvums uz 1 hektāru LIZ, salīdzinot ar Latviju, ir 5 reizes lielāks (6.tabula). It sevišķi liels dzīvnieku blīvums ES ir tādās valstīs, kā Nīderlande (3.20), Beļģija (2.80), Luksemburga (1.98) un Īrija (1.75).

6. tabula. Vidējais liellopu blīvums uz 1 hektāru LIZ (lauksaimniecībā izmantojamā zeme) Eiropas Savienības dalībvalstīs 1996.g. un Latvijā 1999.g.

	LIZ tūkst. ha	Liellopu skaits tūkst. lopu	Govju skaits tūkst. lopu	Liellopi + govīs tūkst. lopu	Liellopu vidējais blīvums uz 1 hektāru LIZ
Beļģija	1366	3147	680	3827	2.80
Dānija	2715	2094	714	2808	1.03
Vācija	17344	15890	5229	21119	1.22
Grieķija	5741	550	185	735	0.13
Spānija	25092	5432	1213	6645	0.26
Francija	30277	20662	4672	25334	0.84
Īrija	4444	6531	1267	7798	1.75
Itālija	17294	7128	2158	9286	0.54
Luksemburga	127	204	48	252	1.98
Nīderlande	1981	4558	1778	6336	3.20
Austrija	3449	2323	705	3028	0.88
Portugāle	3981	1317	366	1683	0.42
Somija	2605	1179	402	1581	0.61
Zviedrija	3438	1762	481	2243	0.65
Lielbritānija	15852	11673	2656	14329	0.90
ES-15	135706	84450	22554	107004	0.79
Latvija (1999.g.)	2488	172.8	205.6	378.4	0.15

Avots: The Agricultural Situation in the European Union 1996 Report, Luxembourg, Office for Official Publication of the European Communities, 1997; CSP

Latvijā liellopu gaļas ražošanas nozare ir attīstījusies paralēli piensaimniecībai, un tikai pēdējo 10 gadu laikā tā izdalīta kā atsevišķa nozare, kura balstās uz specializēto gaļas šķirņu liellopu audzēšanu. Dominējošās gaļas liellopu šķirnes ir Šarolē, Herefordas un Limuzīnas, kā arī šo šķirņu krustojumi ar valstī audzētajām slaucamo govju šķirnēm. Gaļas šķirnes liellopu skaits katru gadu strauji pieaug. Salīdzinot ar liellopu kopskaitu (izņemot slaucamās govīs), gaļas šķirnes liellopu kopskaits sastāda 11 % no kopējā liellopu kopskaita (7.tabula). Gaļas šķirņu liellopu lopkopības īpatsvars pakāpeniski pieaug arī Eiropas Savienības valstīs. 1996. gada jūnijā no kopējā 33.9 miljonu liellopu skaita piena govīs bija 22.1 miljons (65%), bet krustojumi un gaļas govīs – 11.8 miljoni jeb 35%. Vislielākais gaļas šķirnes govju skaits no kopējā liellopu skaita valstī ir Spānijā (57.9%), Francijā (49.3%), Īrijā (45.3%), Beļģijā (44.0%) un Lielbritānijā (41.2%), turpretī viszemākais - Nīderlandē (5.1%), Somijā (7.3%), Vācijā (11.6%) un Dānijā (14.6%).

7. tabula. Gaļas liellopu skaits pārraudzībā

	2000.g.nov.	2001.g.sept.	%, 2001./2000.
Gaļas liellopi	15524	19813	28
t.sk. sieviešu dzimtes	7694	9952	29
No tām:			
Teles no 1 līdz 12 mēnešiem	404	3616	795
Teles no 12 līdz 24 mēnešiem	2671	3184	19
Teles no 24 mēnešiem un vecākiem	4619	2640	-43
t.sk. vīriešu dzimtes	7830	9861	26
No tiem:			
teļi vecumā no 1 līdz 9 mēnešiem	2530	3680	45
Vīriešu kārtas liellopi vecāki par 9 mēnešiem	5300	6181	17

Avots: CIDAT dati

12.4.2. Tēze attiecībā uz zīdītājgovju prēmijām

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz liellopu un teļa gaļu: Latvija pieprasa "nacionālos griestus" 25 000 zīdītājgovju prēmijas saņemšanai.

Zīdītājgovju prēmijas noteikšanas scenāriji atspoguļoti tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 2001. gada 1. jūnija references apjomu (8.tabula).

8. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Dzīvnieku sk.	Scenārijs	
		EU 0	EU 100
Zīdītājgovju prēmijas		2 160	25 000

Latvijā gaļas šķirnes govju ganāmpulks ir neliels, tomēr pēdējos gados tas strauji palielinās (9.tabula). Tas izskaidrojams ar to, ka Latvijā gaļas šķirnes liellopu ražošanas nozare radusies tikai nesen un tirgus ar augstas kvalitātes liellopu gaļu nav piesātināts.

9. tabula. Gaļas šķirņu govju skaits pārraudzībā

Šķirnes	1996	1997	1998	1999	2000. 1 nov.	2001. 1 jūn.
Hereford	71	93	139	180	1101	1115
Charollais	28	67	101	237	704	864
Limousin	-	16	38	42	83	97
Angus	-	-	10	9	64	83
Highlander	-	-	-	-	1	1
Kopā	99	176	288	468	1953	2160

Avots: CIDAT

Latvijas ganāmpulkā galvenokārt ir "Latvijas brūnās" šķirnes govīs, kuras vēsturiski tiek izmantotas gan piena, gan arī gaļas ieguvei. Tādējādi "Latvijas brūnās" mazražīgās govīs, kuras izmanto teļu zīdīšanai, atbilst zīdītājgovs definīcijai (10.tabula).

10. tabula. Pārraudzībā esošo govju produktivitāte (1999.-2000.)

	Govis grupā			
	1999.g.	1999.g.%	2000.g.	2000.g.%
Kopā	53429	100	51045	100
0-1999	817	2	550	1
2000-3999	22227	42	19699	39
4000-5999	26825	50	26890	53
6000-7999	3367	6	3686	7
8000-9999	192	0	216	0
10 000 un vairāk	1	0	4	0

Avots: CIDAT dati

Zīdītājgovs prēmijas piešķiršanu nosaka atsevišķas saimniecības individuālais piena references apjoms, kā arī piena izslaukums, kas Latvijas mazo un vidējo jauktā tipa (piena, gaļas) saimniecību grupā palielina iespēju pretendēt uz šīs prēmijas saņemšanu (11.tabula). Iepriekš minēto papildina tas, ka ar zīdītājgovs prēmijas piešķiršanu tiks veicināts mazo un vidējo jauktā tipa saimniecību atbalsts. Ņemot vērā to, ka Latvijā ~85 % saimniecību liellopu skaits nepārsniedz 5, jāatzīmē šādu saimniecību zemā konkurētspēja piena lopkopības nozarē. Līdz ar to prognozējams, ka šāda tipa saimniecības pārprofilēsies uz liellopu gaļas ražošanu vai arī nodarbosies ar jauktā tipa ražošanu.

11. tabula. Liellopu skaits visu veidu saimniecībās (1999.-2001. g.)

	Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu				Liellopi grupā			
	1999	2000	2001	%	1999	2000	2001	%
Kopā	99674	79033	84908	100	434396	378423	363550	100
1 – 5	86168	65756	71286	84.0	194693	155454	156704	43.1
6 – 99	13298	13078	13433	15.8	145046	147716	144621	39.8
100 un vairāk	208	199	189	0.2	94657	75253	62225	17.1

Avots: CSP

12.5. Tēze attiecībā uz kaušanas prēmijām

Latvija pieprasa kaušanas prēmijas 220 000 dzīvniekiem, no tiem bulļiem, vēršiem, govīm un telēm – 145 000, teļiem – 75 000.

Kaušanas prēmijas noteikšanas scenāriji atspoguļoti tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 2001. gada 1. jūnija references apjomiem (12.tabula).

12. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	Scenārijs	
		EU 0	EU 100
Kaušanas prēmija	dzīvnieku sk.	100 700	145 000
Kaušanas prēmija teļiem	dzīvnieku sk.	12 200	75 000

Prēmijas aprēķināšanā izmantoti 1995. gada CSP dati par nokauto dzīvnieku skaitu Latvijā (13.tabula). Tā kā prēmijas apjoms jāparedz 2002. g. un perspektīvā turpmākiem gadiem, aprēķinātajā apjomā ievērotas arī nozares attīstības iespējas.

13. tabula. Nokauto liellopu skaits

Gads	Liellopi		
	Kopā	no tiem teļi no 1 līdz 7 mēnešiem	no tiem bulļi, vērši, govīs un teles no 8 mēnešiem
1993	700.1		
1994	382.4		
1995	217.3		
1996	177.4		
1997	157.0		
1998	177.6		
1999	149.7		
2000*	112.9	12.2	100.7

Avots:CSP; * - CIDAT dati

12.5.1. Tēze attiecībā uz papildus maksājumu nacionālajās aploksnēs

Latvija pieprasa 3 500 000 EUR apmērā papildus maksājumu nacionālajās aploksnēs.

Papildus maksājumu piešķiršana pamatojas uz objektīviem kritērijiem katrā dalībvalstī, ievērojot ražošanas struktūru un apstākļus, kas izveidojušies nozarē. Latvija, vēloties iekļauties ES dalībvalstu saimē, uzskata, ka pašreizējie liellopu gaļas ražošanas apstākļi un to ražotāju ienākumi ievērojami atšķiras no ES galveno liellopu gaļas audzētājvalstu un to ražotāju ienākumiem. Tādējādi papildus maksājumu piešķiršana dos iespēju izlīdzināt strukturālās ekonomiskās atšķirības un diskriminējošos faktoros.

Liellopu gaļas iepirkuma cenas Latvijā šobrīd ir vidēji 2 reizes zemākas nekā ES.

14. tabula. Latvijas un ES vidējās liellopu gaļas iepirkuma cenas, LVL/t

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Latvijas liellopu gaļas vidējās iepirkuma cenas kautsvārā, Ls par tonnu	590.9	671.4	613.9	604.5	614.3	617.8
ES liellopu gaļas vidējās iepirkuma cenas kautsvārā, Ls par tonnu	1452.7	1315.4	1334.0	1368.2	1283.7	1312.9

Avots: CSP un *FAPRI 2000 World agricultural outlook* dati

ES tiešie maksājumi par 1 liellopu vidēji sastāda 260 eiro vai 146 latī (15.tabula). Liellopu gaļas ražošanas piemaksu apmērs no 1999. gada līdz 2002. gadam palielināsies par 130 ekijiem.

15. tabula. Prēmijas un cenas liellopiem (90 lopu ierobežojums uz vecuma grupu) Eiropas Savienībā

	2000/01	2001/02	2002/03
1.Speciālā prēmija (EUR):			
1.1. bulļiem (9 mēnešu vecumā)	135	135	210
1.2. vēršiem (9 un 21 mēnešu vecumā)			210
2.Zīdītājgovju prēmija (EUR)	144.9	144.9	200
3.Desezonālātes prēmija (EUR)	72.5	72.5	
4.Ekstensifikācijas prēmija (zīdītājgovīm un liellopiem) (EUR):			
4. 1. 1. blīvums mazāks par 1.0 (LU)/ha	52	52	
4. 1. 2. blīvums mazāks par 1.4 (LU)/ha	36.2	36.2	100
4. 2. 1. vai arī blīvums 1.8 - 4 (LU)/ha			40
4. 2. 2. blīvums mazāks par 1.4 (LU)/ha			80
5. Liellopu nokaušanas prēmija (EUR):			
5.1 piena teļu izkaušanas prēmija, kuru vecums nepārsniedz 20 dienas	150.0	150.0	
5.2.teļiem, kuru vecums ir robežās no 1-7 mēnešiem un dzīvsvars līdz 160 kg.			50
5.3. jaunlopiem, piena govīm, zīdītājgovīm un telēm, vecākām par 8 mēnešiem			80
Liellopu gaļas bāzes cena (EUR)	2595	2409	2224
Liellopu gaļas bāzes cena (Ls)15	1458	1354	1250
"Drošības tīkla" iepirkuma sprūda cena jaunlopiem dzīvsvarā tonnai (EUR)	1946	1806	1560
"Drošības tīkla" iepirkuma sprūda cena jaunlopiem dzīvsvarā tonnai (Ls)	1094	1015	877
Maksimālās iespējamās piemaksas vienam liellopam ES (EUR)	260	260	390
Maksimālās iespējamās piemaksas vienam liellopam ES (Ls)	146	146	219
Tiešās piemaksas vienam nobarojamam liellopam vidēji Latvijā (Ls), pēc ZM datiem	36	34	-

Ja jaunajām dalībvalstīm, t.sk. arī Latvijai, netiks piemēroti tiešie maksājumi, ar pašreizējiem atbalsta apjomiem vai pat tos palielinot, Latvija nespēs sasniegt tādu atbalsta apjomu, kas būtu līdzvērtīgs ES lietotajam. Līdz ar to Latvijas liellopu gaļas ražotāji tiks nostādīti nekonkurētspējīgās pozīcijās, radīsies pamatots risks nozares

15 Latvijas Bankas noteiktais valūtas kurss 09.12.01. ir 0.562 EUR

turpmācai pastāvēšanai, jo augstā liellopu gaļas ražošanas pašizmaksa bez samērojamas kompensācijas spiedīs ražotājus pārtraukt darbību.

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Liellopu nozarē ierobežojums attiecas uz konkrēto dzīvnieku skaitu, kas varētu pretendēt uz speciālo un kaušanas prēmijām, kā arī prēmiju zīdītājgovīm.

Izvērtējot zīdītājgovju atbalsta mehānisma piemērošanu Latvijā, var novērot, ka ierobežojošais dzīvnieku skaits gan EU0 scenārijā (4619 dzīvnieki), gan arī EU 100 scenārijā (25000 dzīvnieki) netiek pārsniegts (skat. 16. tabulu). Savukārt, BA un EU C scenārijos zīdītājgovju skaits ir tikai 2.8 tūkst. dzīvnieku. No šiem datiem izriet, ka liellopu gaļas ražošana var attīstīties balstoties uz piena govju dzīvnieku kaušanu - pārsvarā bulļū, kas izaudzēti no piena govīm, kuru skaits krietni pārsniedz bulļū skaitu no zīdītājgovīm. Pat ES maksātās prēmijas zīdītājgovīm un zīdītājgovju bulļiem nemaina augstāk minēto kārtību liellopu gaļas ražošanā, bet pie svarīga nosacījuma, ka gaļas kvalitātes problēmas netika ņemtas vērā.

Vīriešu kārtas liellopi, kuri var saņemt ES speciālo prēmiju (EU0 un EU 100 scenārijos), nevienā scenārijā nepārsniedz ierobežojuma apjomu. Līdz ar to var secināt, ka Latvija pozīcijas sarunās ar ES speciālo liellopu prēmiju jautājumā var atkāpties līdz 50 tūkst. dzīvnieku. Šāds dzīvnieku daudzums varētu nodrošināt Latvijas pašpatēriņa līmeni, kas būtu arī pašreizējais mērķa apjoms liellopu gaļas sektora attīstībai.

Pieļaujot, ka varētu palielināties zīdītājgovju skaits, palielināsies arī nobarojamo zīdītājgovju bulļū skaits, kas varētu kļūt par pamatu piena govju bulļū skaita samazinājumam, un kopumā, pēc šīm izmaiņām, dzīvnieku gaļas kvalitātes uzlabojumam un gaļas iznākuma palielināšanai.

16. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas liellopu gaļas ražošanai

		1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Liellopu speciālā prēmija	tūkst.			Nac. atbalsts	Nav	49.6	56.0	62.3	68.7	75.0
Zīdītājgovju prēmija	tūkst.			Nac. atbalsts	Nav	2.2	7.9	13.6	19.3	25.0
Kaušanas prēmija	tūkst.			Nac. atbalsts	Nav	100.7	111.8	122.9	133.9	145.0
Kaušanas prēmija teļiem	tūkst.			Nac. atbalsts	Nav	12.2	27.9	43.6	59.3	75.0
Zīdītājgovis	tūkst.	4.6	3.6	2.8	2.8	3.5	3.2	3.2	3.2	3.2
Vīriešu kārtas liellopi kopā	tūkst.	53.3	17.7	8.1	25.7	34.0	33.6	33.5	33.5	33.5
Liellopu gaļas ražošanas apjoms	tūkst.t	22.5	20.3	19.8	29.6	25.8	27.9	30.5	31.4	31.4
Patēriņš	tūkst.t	43.7	35.3	35.3	35.9	35.9	35.9	35.9	35.9	35.9
Pašnodrošinājums	%	52	58	56	82	72	78	85	87	87
Realizācijas apjoms	milj. Ls	19.7*	13.3	9.6	33.5	9.6	31.6	34.7	35.6	35.6

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu liellopu gaļas nozares ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru, tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamai liellopu un teļu kaušanas, zīdītājgovju un liellopu speciālo prēmiju lieluma samazinājumiem līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētiem līmeņiem. No 17. līdz 21.tabulai ir parādīts, kā mainīsies kopējie lauksaimniecības sektora realizācijas apjomi, ienākums, tieša atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simtprocentīgi (EU 100 scenārijs), bet liellopu un teļu kaušanas, zīdītājgovju un liellopu speciālo prēmiju lielums tiks samazināts.

17. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti liellopu kaušanas prēmijai 2007. gadam

Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Liellopu kaušanas prēmija	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.64	260.59	260.25	259.91	259.58	1.1
	Tiešais atbalsts	milj. Ls	93.1	93.1	92.8	92.4	92.1	1.1
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	941.0	941.0	941.0	940.8	0.3
	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	79.3	79.3	79.3	79.3	0.0
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9	372.8	372.8	372.8	372.8	1.2

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas liellopu kaušanas prēmijas gadījumā un piekrišana ES piedāvātajam iestāšanās variantam praktiski neiespaidos lauksaimniecībā strādājošo skaitu, bet samazinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 1.2 milj. latu, samazinās sektora ienākumus par 1.1 milj. latu, kā arī samazinās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības par 273 ha un tiešo atbalstu - par 1.1 milj. latu.

18. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti teļu kaušanas prēmijai 2007. gadam

Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Teļu kaušanas prēmija	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.64	260.20	259.77	259.33	258.89	1.8
	Tiešais atbalsts	milj. Ls	93.1	92.7	92.2	91.8	91.4	1.8
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	941.0	940.8	940.8	940.8	0.2
	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	79.3	79.3	79.3	79.3	0.0
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9	372.8	372.8	372.8	372.8	1.1

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas teļu kaušanas prēmijas gadījumā un piekrišana ES piedāvātajam iestāšanās variantam praktiski neiespaidos lauksaimniecībā strādājošo skaitu, bet samazinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 1.1 milj. latiem, samazinās sektora ienākumus par 1.8 milj. latiem, kā arī samazinās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības par 198 ha un tiešo atbalstu - par 1.8 milj. latiem.

19. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti speciālo prēmiju liellopiem 2007. gadam

Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Speciālo prēmiju liellopiem	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.64	260.64	260.64	260.64	260.64	0.00
	Tiešais atbalsts	milj. Ls	93.1	93.15	93.15	93.15	93.15	0.00
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	941.0	941.0	941.0	941.0	0.00
	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	79.3	79.3	79.3	79.3	0.00
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9	372.8	372.8	372.8	372.8	1.1

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas liellopu speciālo prēmiju gadījumā un piekrišana ES piedāvātam iestāšanās variantam praktiski neiespaidos tiešo maksājumu lielumu, lauksaimnieciskās zemes platības, darbaspēka izmantošanu un lauksaimniecības sektora ienākumus, bet palielinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 1.1 milj. latiem.

20. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti zīdītāgovim 2007. gadam

Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Zīdītāgovju prēmija	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.64	260.64	260.64	260.64	260.64	0.0
	Tiešais atbalsts	milj. Ls	93.1	93.1	93.1	93.1	93.1	0.0
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	941.0	941.0	941.0	941.0	0.0
Zīdītāgovju prēmija	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	79.3	79.3	79.3	79.3	0.0
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9				372.8	1.1

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas zīdītāgovju prēmiju gadījumā un piekrišana ES piedāvātam iestāšanās variantam praktiski neiespaidos tiešo maksājumu lielumu, lauksaimnieciskās zemes platības, darbaspēka izmantošanu un lauksaimniecības sektora ienākumus, bet palielinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 1.1 milj. latu.

Salīdzinot ar citām Latvijas lauksaimniecības sektora nozarēm (piemērām laukaugu, piena ražošanu) liellopu gaļas ražošanu tik būtiski neietekmē Latvijas lauksaimniecības attīstību, bet atkāpšanās no Latvijas pozīcijas, kas tika definēta Pozīcijas dokumentā, novedīs pie konkrētiem zaudējumiem Latvijas lauksaimniecības sektora mērogā.

12.5.2. Tēzes par "būs spējīga..."

Latvija būs spējīga **administrēt tiešos maksājumus** (prēmiju noteikšana, aprēķins un izmaksa).

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina administratīvo procedūru pārņemšana tiešo maksājumu īstenošanā.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1254/1999 – par KTO liellopu un teļa gaļas sektorā;
- 2342/1999 – nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz prēmijām.

Latvija būs spējīga administrēt tiešo maksājumu īstenošanu liellopu un teļa gaļas sektorā Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās ES**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā**.

Tas nozīmē, ka visa liellopu un teļa gaļa un gaļas produkti, kas uzskaitīti Regulas 1254/1999 1.panta b) punktā ir pakļauti obligātai importa un eksporta licencēšanai. Latvijas saistības attiecībā uz licencēšanu pēc būtības ir procedūras saistības.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1445/95 - par pieteikšanās noteikumiem importa un eksporta licenču saņemšanai liellopa gaļas un teļa gaļas nozarē;
- 1695/2000 - noteiktās eksporta atmaksas liellopu un teļa gaļai;
- 32/82 - apstiprina nosacījumus speciālo eksporta atmaksu piešķiršanai liellopu un teļa gaļai;
- 615/98 - specifiski detalizēti noteikumi par pieteikšanos eksporta atmaksu saņemšanai, nosakot prasības labturībai dzīvu govslu sugas dzīvnieku transportēšanai;

- 2342/92 - nosaka tīršķirnes govslōpu sugas dzīvnieku importu no trešajām valstīm un eksporta atmaksu piešķiršanu;
- 2457/97 - paraugu ņemšana fiziskai pārbaudei bezkaulu liellopu izcirtņiem eksportam;
- 1964/82 - nosaka īpašu eksporta kompensāciju piešķiršanas kārtību noteiktiem atkaulotiem liellopu gaļas izcirtņiem;
- 2388/84 - par speciāliem detalizētiem noteikumiem eksporta kompensāciju saņemšanai konservētiem liellopu un teļa gaļas produktiem;
- 2429/86 - nosaka gaļas saturu gaļas izstrādājumos un konservos ar kodu ex 1602 B IIIb/1, kas minēts Regulas 2184/86 Pielikumā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt **ES privātās uzglabāšanas shēmas piemērošanu Latvijā**.

Tas nozīmē, ka Latvijā privātās uzglabāšanas īstenošanai liellopu un teļa gaļai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar sekojošām funkcijām - pieteikumu pieņemšana, abpusējo līgumu slēgšana ar privātās uzglabāšanas veicējiem, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, palīdzības maksājumu izmaksu un drošības naudas iemaksu administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1254/1999 - par KTO liellopu un teļa gaļas sektorā;
- 907/2000 - nosaka sīki izstrādātas normas, lai piemērotu Padomes Regulu (EK) Nr. 1254/1999 attiecībā uz palīdzību par privātu uzglabāšanu liellopu un teļa gaļas nozarē.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES intervences shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga **nodrošināt liellopu liemeņu klasifikācijas sistēmas veikšanu**.

Tas nozīmē, ka Latvijā liellopu liemeņu klasifikācijas veikšanai tiks izveidotas administratīvās struktūras visām ar liemeņu klasifikāciju saistītām funkcijām (inspektoru apmācība klasifikācijas un svēršanas veikšanai, pārbaūžu veikšana kautuvēs un cenu ziņošana).

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1208/81 - nosaka pieaugušu govslōpu liemeņu klasifikācijas Kopienas shēmu;
- 2930/81 - pieņem papildu noteikumus, lai piemērotu pieaugušu govslōpu liemeņu Kopienas klasifikācijas shēmu;
- 563/82 - sīki izstrādāti noteikumi, kuri jāievēro, piemērojot Nolikumu (EEK) Nr. 1208/81, lai konstatētu pieaugušu liellopu tirgus cenas, pamatojoties uz Kopienas liemeņu klasifikācijas tabulu;
- 83/471 - attiecībā uz Kopienas Inspekcijas Komiteju par pieteikumiem liellopu liemeņu klasifikācijai;
- 1186/90 - paplašina pieaugušu govslōpu liemeņu Kopienas klasifikācijas shēmas jomu;
- 344/91 - nosaka sīki izstrādātas normas Padomes Nolikuma (EEK) Nr. 1186/90 piemērošanai, lai paplašinātu pieaugušu govslōpu liemeņu Kopienas klasifikācijas shēmas jomu.

Latvija būs spējīga nodrošināt liellopu liemeņu klasifikācijas sistēmas ieviešanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga **nodrošināt liellopu gaļas un gaļas produktu marķēšanas veikšanu**.

Tas nozīmē, ka Latvijā liellopu gaļas un gaļas produktu marķēšanai tiks izveidotas administratīvās struktūras ar to saistītām funkcijām (inspektoru apmācība, pārbaužu veikšana kautuvēs un tirdzniecības vietās).

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 1760/2000 – izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un nosaka liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97;
- 1825/2000 – nosaka sīki izstrādātus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1760/2000 piemērošanai attiecībā uz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu;
- 2071/98 – nosaka publiskos nosacījumus liellopu gaļas marķēšanai;
- 890/99 – organizē publiskos nosacījumu attiecībā uz Kopienas sistēmu liellopu gaļas marķēšanai.

Latvija būs spējīga veikt liellopu gaļas un gaļas produktu marķēšanu **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija ir spējīga **izveidot un kārtot ganāmpulku un dzīvnieku reģistru, piešķirt liellopu identitātes numurus un izdot pasēs**.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 820/97 (aizvietota ar 1760/2000) – par liellopu identifikācijas un reģistrācijas un liellopu gaļas produktu marķēšanas sistēmas izveidi;
- 2630/97 – nosaka detalizētus noteikumus, regulas 820/97 ieviešanai attiecībā uz minimālu kontroli identifikācijas un reģistrācijas sistēmā;
- 2629/97 – nosaka detalizētus noteikumus, regulas 820/97 ieviešanai attiecībā uz krotālijām, saimniecību reģistru un dzīvnieku pasēm;

Tas nozīmē, ka Latvija ir spējīga nodrošināt un esošā institūcija (VCIDAC) izpilda sekojošas funkcijas: dzīvnieku reģistra kārtošānu, identitātes numuru piešķiršanu liellopiem un idzīvnieku pasēs izdošanu saskaņā ar ES noteikto kārtību.

Latvijā jau patreiz tiek veikta dzīvnieku reģistrēšana un identitātes numuru piešķiršana.

Latvija būs spējīga nodrošināt **statistikas uzskaiti un ziņošanu Eiropas Komisijai**.

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina statistisko datu savākšana saskaņā ar ES atzīto metodiku.

Galvenie ES likumdošanas akti shēmai:

- D.93/24 – par statistikas pārskatu veidošana govslōpu sugas dzīvniekiem;
- L.94/433 – nosaka detalizētus noteikumus attiecībā uz 93/433 par statistikas pārskatu veidošana govslōpu sugas dzīvniekiem.

Latvija būs spējīga veikt statistikas uzskaiti un ziņošanu Eiropas Komisijai **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga **veikt cenu apkopošanu un ziņošanu**.

Tas nozīmē, ka Latvija varēs nodrošināt reprezentatīvo tirgus cenu (no kautuvēm un tirgiem) savākšanu saskaņā ar ES atzīto metodiku un ziņot to Eiropas Komisijai, kā arī institūciju darbība tiks piemērota nepieciešamo funkciju veikšanai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 295/96 – kas nosaka sīki izstrādātus noteikumus, kas jāievēro, piemērojot Padomes Nolikumu (EEK) Nr. 1892/87, kas attiecas uz pieaugušu govslōpu tirgus cenu reģistrēšanu, pamatojoties uz Kopienas tabulu liemeņu klasifikācijai;
- 2705/98 – nosaka pieaugušu govslōpu cenas reprezentatīvajos Kopienas tirgos un pārējo liellopu cenu pārskatu Kopienā.

Latvija būs spējīga veikt cenu ziņošanu Eiropas Komisijai **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga **nodrošināt audzēšanas saimniecību un pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās, kā arī veterināro kontroli uz robežas (vet.sadaļa).**

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina liellopu audzēšanas saimniecību un gaļas pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās un uz valsts robežas (nodrošinot nepieciešamo funkciju izpildi) saskaņā ar ES normām.

12.6. Pielikumi

1.pielikums

Dzīvnieku skaits gada beigās, tūkst.												
Dzīvnieku skaits gada beigās	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Liellopi	1 439.3	1 382.9	1 144.3	677.9	550.8	537.1	509.4	476.9	434.4	378.4	366.7	467.2
-teļi līdz 1 gadam						134.8	134.4	123.7	109.3	100.6	97.9	120.6
-jaunlopi no 1 līdz 2 gadiem							79.3	70.7	65.9	59.5	51.6	68.9
-liellopi vecāki par 2 gadiem							295.7	282.5	259.2	218.3	217.2	263.9
Šķirnes gaļas liellopi *												
gaļas liellopi	15524	...
t.sk. sievietes dzimtes	7694	...
no tām:												
teles no 1 līdz 12 mēnešiem	404	...
teles no 12 līdz 24 mēnešiem	2671	...
teles no 24 mēnešiem un vecākiem	4619	...
t.sk. vīriešu dzimtes	7830	...
no tiem:												
teļi vecumā no 0 līdz 9 mēnešiem	2530	...
vīriešu kārtas liellopi vecāki par 9 mēnešiem	5300	...

2.pielikums

Liellopu gaļas ražošana, tūkst. t												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Liellopu gaļa (dzīvmasā) tūkst. t	212.8	211.9	193.6	180.5	109.6	75.7	41.76	40.23	40.75	41.70	41.37	48.0
Liellopu gaļa (kautmasā) tūkst. t	125.1	131.8	119.6	107.0	68.1	48.0	26.48	25.50	25.84	22.52	22.34	29.7
Liellopu un teļa gaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
Gaļa un gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā	82.0	72.8	61.6	56.9	51.2	55.9	57.4	56.4	60.2	61.9	63.8	
Liellopu un teļa gaļa un to gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā	11.2	7.6	6.7	10.2	8.8	8.8	5.8	5.2	5.2	5.28	5.2	6.1
Nokauto dzīvnieku skaits, tūkst.												
Liellopi	700.1	382.4	217.3	177.4	157.0	177.6	149.7	112.9	175.8
no tiem teļi 1 līdz 7 mēnešiem	12.2	...
no tiem bulļi, vērši, govīs un teļi no 8 mēnešiem	100.7	...

Avots: CSP un CIDAC(*) dati

3.pielikums

Latvijas liellopu gaļas vidējā iepirkuma cena, Ls/t												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Latvijas liellopu gaļas vidējās iepirkuma cenas dzīvsvārā (Ls/t)	14.7	28.9	111.2	172.9	309.0	374.0	424.9	388.5	398.3	331.7	333.6	383.5
Latvijas liellopu gaļas vidējās iepirkuma cenas kautsvārā (Ls/t)	25.0	46.6	180.1	292.1	497.6	590.9	671.4	613.9	604.5	614.3	617.8	619.0

Avots: CSP dati

4.pielikums

Liellopu gaļa bilance, tūkst. tonnas			
	1998	1999	2000
Atlikums uz gada sākumu	1.20	0.30	0.30
Saražotās gaļas apjoms, dzīvsvārā	40.88	38.00	40.42
Saražotās gaļas apjoms, kautsvārā	25.92	20.52	21.82
Gaļas (t.sk. dzīvo lopu) imports, kautsvārā	3.19	1.62	5.08
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) imports	0.50	0.25	0.29
Imports kopā	3.69	1.87	5.37
Nenoteiktas izcelsmes gaļa	1.40	14.01	0.60
(% no kopējā saražotā)	0.05	0.68	...
(% no kopējā saražotā un importētā)	0.05	0.63	...
Kopā resursi (pārrēķinot gaļā)	32.21	36.70	28.09
Patēriņš			
Patērēta gaļa un gaļas produkti, pārrēķinot gaļā	29.80	35.57	27.40
Gaļas (t.sk. dzīvu lopu) eksports, kautsvārā	0.15	0.01	0.01
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) eksports	1.96	0.52	0.38
Kopā patērēta gaļa un tās produkti (pārrēķinot gaļā)	31.91	36.10	27.79
Atlikums uz gada beigām	0.30	0.30	0.30

Avots: LAD

5.pielikums

Liellopu skaits visu veidu saimniecībās																					
Liellopu skaits saimniecībā	1997.01.01.				1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.				
	Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopi grupā		Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopi grupā		Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopi grupā		Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopi grupā		Saimniecības ar attiecīgo liellopu skaitu		Liellopi grupā		
	skaits	%	skaits	%s	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits
Kopā	121864	100.0	509354	100	113053	100	476900	100	99674	100	434396	100	79033	100	378423	100	84908	100	363550	100	
1	33649	27.6	33649	6.6	30004	26.5	30004	6.3	27389	27.5	27389	6.3	18844	23.8	18844	5.0	22472	26.5	22472	6.2	
2	35621	29.2	71242	14.0	33008	29.2	66016	13.8	28347	28.4	56694	13.1	21624	27.4	43248	11.4	22793	26.8	45586	12.5	
3 - 5	38728	31.8	141880	27.9	34547	30.6	126773	26.6	30432	30.5	110610	25.5	25288	32.0	93362	24.7	26021	30.7	88646	24.4	
6 - 9	9099	7.5	64761	12.7	10152	9.0	70784	14.8	8385	8.4	58242	13.4	7897	10.0	56040	14.8	8283	9.8	51530	14.2	
10 - 19	3631	3.0	46193	9.1	3945	3.5	50898	10.7	3771	3.8	48449	11.2	3979	5.0	50489	13.3	3784	4.5	48883	13.4	
20 - 29	524	0.4	12361	2.4	882	0.8	20608	4.3	722	0.7	17106	3.9	646	0.8	15467	4.1	707	0.8	16726	4.6	
30 - 49	254	0.2	8941	1.8	230	0.2	8438	1.8	223	0.2	8127	1.9	384	0.5	14281	3.8	457	0.5	14625	4	
50 - 99	113	0.1	7636	1.5	62	0.1	3921	0.8	197	0.2	13122	3.0	172	0.2	11439	3.0	202	0.2	12857	3.5	
100 - 199	88	0.1	11744	2.3	90	0.1	11650	2.4	69	0.1	9761	2.2	77	0.1	10843	2.9	95	0.1	13012	3.6	
200 - 299	30	0.0	7329	1.4	33	0.0	8329	1.7	29	0.0	6982	1.6	35	0.0	8444	2.2	27	0	6642	1.8	
300 - 499	37	0.0	14611	2.9	31	0.0	12293	2.6	45	0.0	20473	4.7	35	0.0	13506	3.6	25	0	10013	2.8	
500 un vairāk	90	0.1	89007	17.5	69	0.1	67186	14.1	65	0.1	57441	13.2	52	0.1	42460	11.2	42	0.1	32558	9	

Avots: CSP dati

13. AITU UN KAZU GAĻA

13.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7. SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

9. LIELLOPU UN AITU GAĻA

...

b) AITU UN KAZU GAĻA

Situācija sektorā

Aitu un kazu gaļas ražošana ir lauksaimniecības nozare ar senām tradīcijām Latvijā. Ražošanas apjomi nozarē ir nelieli, tomēr pēdējos gados vērojama ganāmpulka pieauguma tendence. Līdz 1990. gadam aitkopības nozare bija plašāk attīstīta, jo aitas audzēja vilnas un gaļas iegūšanai. Pašreiz aitu audzēšana vilnas ieguvei ir samazinājusies, jo tās pārstrādi veic tikai daži nelieli vilnas pārstrādes uzņēmumi. Līdz ar to dominējoša ir kļuvusi aitu audzēšana gaļas ieguvei. Lielākais pieprasījums realizācijā ir jēriem vecumā līdz vienam gadam ar dzīvmasa no 45 - 60 kg, kad gaļa ir augstākajā kvalitātē. Aitu pienu un piena produktus Latvijā neražo.

Latvijā kazas audzē piena ieguvei un gaļā patērē galvenokārt tikai izbrāķētās kazas. Pašlaik tirgū nav pieprasījuma pēc kazu gaļas, bet tālākā nākotnē, ja būs vērojama tendence pieaugt pieprasījumam, tad var prognozēt nozares plašāku attīstību.

1. tabula. Aitkopības un kazkopības nozaru galvenie rādītāji, 1995. – 1999. gads

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999. janvāris	1999. jūlijs	2000. jūlijs
Kazu ganāmpulks (1000 galv.)	8.9	8.4	8.9	10.5	8.1	9.5	15.2
Aitu ganāmpulks (1000 galv.)	72.1	55.5	40.7	29.4	27.0	35.8	40.0
Aitu mātes ganāmpulkā (1000 galv.)	46.6	35.7	25.1	17.9	14.7	16.5	18.4
Saražots aitu un kazu gaļas (tonnas kautsvārā)	1 100	700	412	337	204	-	-

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Valsts atbalsts nozarei

Valsts atbalsts aitkopības un kazkopības nozarei kopš 1996. gada tiek piešķirt subsidijās, pamatojoties uz ikgadēju Zemkopības ministrijas Rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Galvenie virzieni aitkopības un kazkopības atbalstam ir:

- aitu ganāmpulka attīstība;
- vaislas materiāla iegāde;
- aitu un kazu identifikācijas sistēmas izveidošana.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Aitkopības un kazkopības nozares mērķis ir:

- stabilizēt ražošanu un radīt apstākļus nozares tālākai attīstībai un ganāmpulku un dzīvnieku skaita palielināšanai;
- nodrošināt vietējā tirgus pieprasījumu pēc pašražotas aitu gaļas un tās produktiem;
- veicināt aitu gaļas ražošanas nozares konkurētspēju starptautiskajā tirgū;
- saglabāt Latvijā izveidoto aitu šķirni populācijas uzlabošanai.

1999.gadā tika nodibināta Aitu audzētāju asociācija, lai risinātu ar aitu selekciju, turēšanu, ēdināšanu, tirdzniecību u.c. saistītās problēmas. Tiek realizēta selekcijas programma, kura paredz Latvijas tumšgalves šķirnes aitu saimnieciski derīgo īpašību izkopšanu, kā arī plānveidīgu dažādu šķirņu aitu krustojumu audzēšanu. Tiek veikti ekonomiskā pamatojuma aprēķini aitas gaļas ražošanai, kā arī izstrādāta optimālā ražošanas tehnoloģija. Nozares attīstībai paredzēts investēt pašu uzņēmumu līdzekļus, kā arī izmantot nacionālo un, no 2001.gada, SAPARD finansiālo atbalstu.

Sākot ar 2001. gadu, aitu un kazu gaļas un gaļas produktu ražošanas un pārstrādes uzņēmumu, kā arī kautuvju modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija";
- "Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana".

Šobrīd Latvijā strādā pie aitu un kazu gaļas KTO elementu ieviešanas. 2001.gadā tiks turpināts darbs pie:

- aitu liemeņu klasifikācijas likumdošanas bāzes izveidošanas un sistēmas izstrādes un ieviešanas;
- aitu identifikācijas un reģistrācijas sistēmas ieviešanas.

Likumdošanas bāze

Līdz 31.12.2002. tiks izstrādāts un apstiprināts šāds normatīvais dokuments:

- MK noteikumi "Aitu un kazu liemeņu klasifikācija" (338/91/EEC, 2137/92/EEC).

Administratīvās struktūras

Šobrīd aitu un kazu gaļas koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) – veic nacionālā atbalsta administrēšanu lopkopības nozarē.

Ieviešot aitu un kazu gaļas KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:

- tiešo maksājumu īstenošana (prēmiju noteikšana, aprēķins un izmaksa);
- importa un eksporta licenču piešķiršana;
- tirdzniecības jautājumu administrēšana;
- Valsts veterinārais dienests – veic aitu un kazu audzēšanas saimniecības un pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās.
- Līdz ar noteikumu "Par aitu liemeņu klasifikāciju" stāšanos spēkā paredzēts, ka VVD Pārtikas uzraudzības daļā veiks aitu liemeņu klasifikācijas sistēmas uzraudzību;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli robežpunktos;

- Valsts Ciltsdarbu informācijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) – izveido un kārtu ganāmpulku un dzīvnieku reģistru, piešķir aitu un kazu identitātes numurus;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic tirgus cenu apkopošanu gaļai un gaļas produktiem.
- **Ieviešot ES aitu un kazu gaļas KTO mehānismu**, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Aitu un kazu gaļas kopējā tirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības aitu un kazu koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

Latvija pieprasa to iekļaut ES Padomes 1998.gada 3.novembra regulas (EC) Nr. 2467/98 par aitas gaļas un kazu gaļas tirgus kopējo organizāciju 10. (1) pantā minēto valstu sarakstā, nosakot prēmijas piešķiršanas maksimālo apjomu 50 000 aitu mātēm.

Pozīcijas pamatojums

Aitu audzētājiem ir pamatotas iespējas nozares attīstībai, jo Latvijā ir piemērotas zemes platības, kuras var izmantot aitu ganību ierīkošanai, kā arī lopbarības sagatavošanai. Piemērotākais reģions Latvijā ir Latgale, kur ģeoklimatiskie un agroekoloģiskie apstākļi (reljefs, dabiskā zālāja ganības, temperatūras režīms) ir optimāli aitu audzēšanai. Nozares attīstības virzošie blakus faktori ir vides saudzēšana, sakopšana un ainavas bagātināšana.

Latvijā pēdējos gados vērojams aitu gaļas pieprasījuma pieaugums. Pēc uzturzinātņu ieteikuma katram cilvēkam gadā būtu jāpatērē 85 kg gaļas un no kopējā daudzuma 10% vajadzētu būt aitu gaļai. Tas nozīmē, ka vienam iedzīvotājam gadā jāpatērē 8.5 kg aitu gaļas. Pastāvot šādiem nosacījumiem, kopējais aitu gaļas patēriņš Latvijā būtu 20.73 tūkst. tonnas gadā.

Apzinoties eksporta iespējas uz Eiropas un Āzijas valstu tirgiem, Latvijas aitu audzētāji paredz nozares attīstību nākotnē, jo aitu gaļa ir ekoloģiski tīra un pieprasījums pēc tās pasaulē pieaug.

13.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

13.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SHEEPMEAT AND GOATMEAT

...

41. Carcass classification and reporting of prices for sheepmeat (Council Regulation (EC) No.2137/92)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the implementation of carcass classification and price reporting for sheep.

Commission Evaluation: Latvia's position states that drafting the legal basis, elaboration and implementation of the system for classification of sheep carcasses will be achieved in 2001 and that by the end of 2002 the Regulations of the Cabinet of Ministers on classification of sheep and goats carcasses (Regulations (EEC) No. 338/91 and (EEC) No. 2137/92) will be adopted.

The EU requirements with regard to carcass classification and price reporting are currently an element of the Common Market Organisation for sheep. Plans should be elaborated in order to ensure price reporting in accordance with EU requirements from the date of accession.

Proposed Draft Common Position: The EU notes that compliance with regard to carcass classification and reporting of prices for sheep should be achieved upon accession. It invites Latvia to provide a detailed plan including a timetable for the practical implementation of EU requirements in the field of carcass classification and reporting of prices for sheep.

42. Overall ceiling for the granting of the ewe premium (Council Regulation (EC) No. 2467/1998)

Latvia's Position: Latvia requests its inclusion in the list of countries provided in the Article 10 (1) of the Council Regulation (EC) No 2467/98 of 3 November 1998 on the

common organisation of the market in sheepmeat and goatmeat, and the setting of an overall ceiling for the granting of the premium at 50 000 ewes.

Latvia's Justification: Sheep breeders have good prospects for the development of the sector as Latvia has suitable land areas, which can be used for the sheep pasture as well as for the preparation of forage. Secondary objectives for the development of the sector are the conservation and tidying up of environment and the enrichment of landscape. During the last few years, there is a growth in demand for sheepmeat in Latvia. According to recommendations of the food scientists, the annual consumption of meat should be around 85 kg of which 10% sheepmeat. This means that annual consumption of sheepmeat would be 8.5 kg per capita. In this case, the total annual sheepmeat consumption in Latvia would reach 20.73 thousand tons. Latvian sheep breeders envisage further development of the sector as sheepmeat is ecologically clean and demand for it is growing globally.

Commission Evaluation: The EU position with regard to similar requests from other candidate countries is that the ceiling level must be determined on the basis of the actual flock in a recent reference period to be determined.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for 50,000 as the number of animals eligible for the ewe premium. The EU underlines that the ceiling level must be determined on the basis of actual flocks in a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU notes the information submitted on the total number of sheep. It invites Latvia to provide information on the number of number of ewes in farms with a minimum of 10 ewes for the period 1995-1999.

...

III. DRAFT COMMON POSITION

...

SHEEPMEAT AND GOATMEAT

41. Carcass classification and reporting of prices for sheepmeat (Council Regulation (EC) No.2137/92)

The EU notes that compliance with regard to carcass classification and reporting of prices for sheep should be achieved upon accession. It invites Latvia to provide a detailed plan including a timetable for the practical implementation of EU requirements in the field of carcass classification and reporting of prices for sheep.

42. Overall ceiling for the granting of the ewe premium (Council Regulation (EC) No. 2467/1998)

The EU takes note of Latvia's request for 50,000 as the number of animals eligible for the ewe premium. The EU underlines that the ceiling level must be determined on the basis of actual flocks in a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this basis. The EU notes the information submitted on the total number of sheep. It invites Latvia to provide information on the number of number of ewes in farms with a minimum of 10 ewes for the period 1995-1999.

13.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

ADDITIONAL INFORMATION TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SHEEPMEAT AND GOATMEAT

40. Carcass classification and reporting of prices for sheepmeat (Council Regulation (EC) No.2137/92)

Latvia's Position: Latvia does not present any requests with regard to the implementation of carcass classification and price reporting for sheep.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for sheep. It invites Latvia to provide a detailed plan including a timetable for the practical implementation of EU requirements in the field of carcass classification and reporting of prices for sheep.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to provide a detailed plan including a timetable for the practical implementation of EU requirements in the field of carcass classification and reporting of prices for sheep, Latvia submits additional information in the annex **CMO implementation plan**.

In Latvia, currently the standard LVS 298:2000 "Classification of sheep carcasses" is in force. This standard is voluntary for time being, but in 2002 Regulations of the Cabinet of Ministers On classification of sheep and goat carcasses (338/91/EEC, 2137/92/EEC) will be prepared and will become compulsory.

41. Overall ceiling for the granting of the ewe premium (Council Regulation (EC) No. 2467/1998)

Latvia's Position: Latvia requests its inclusion in the list of countries provided in the Article 10 (1) of the Council Regulation (EC) No 2467/98 of 3 November 1998 on the common organisation of the market in sheepmeat and goatmeat, and the setting of an overall ceiling for the granting of the premium at 50 000 ewes.

Latvia's Justification: Sheep breeders have good prospects for the development of the sector as Latvia has suitable land areas, which can be used for the sheep pasture as well as for the preparation of forage. Secondary objectives for the development of the sector are the conservation and tidying up of environment and the enrichment of landscape. During the last few years, there is a growth in demand for sheepmeat in Latvia. According to recommendations of the food scientists, the annual consumption of meat should be around 85 kg of which 10% sheepmeat. This means that annual consumption of sheepmeat would be 8.5 kg per capita. In this case, the total annual sheepmeat consumption in Latvia would reach 20.73 thousand tons. Latvian sheep breeders envisage further development of the sector as sheepmeat is ecologically clean and demand for it is growing globally.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for 50,000 as the number of animals eligible for the ewe premium. The EU underlines that the overall ceiling for the granting of the ewe premium must be determined on the basis of actual flocks during a reference period to be defined. The EU invites Latvia to reconsider its request on this

basis. The EU takes note of the information submitted on the total number of sheep. It invites Latvia to provide information on the number of number of ewes in farms with a minimum of 10 ewes for the period 1995-1999.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia maintains its request for 50 000 as the number of animals eligible for the ewe premium and submits the following information.

Referring to direct payments Latvia notes that its request should be addressed later in the course of the negotiations when the question of direct payments will be examined.

There is data of the Central Bureau of Statistics available for the period of time from 1980-1999 on the total number of sheep and goats in Latvia.

Number of sheep and goats, thou.

	1980	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Sheep	203	165	184	165	114	86	72	56	41	41	29
Goats	5.9	5.4	6.1	6.4	6.3	7.4	8.9	8.4	8.9	10.5	8.1

Source: Central Bureau of Statistics

Since 2000, Central Bureau of Statistics is collecting information data on the number of sheep on farms of all types, including ewes.

Number of sheep on farms of all types, thou.

	Farms of all types		
	1999	2000	As percent of 1999
Sheep	27.0	28.6	105.9
Including ewes	14.7	16.0	108.8

Source: Central Bureau of Statistics

A precise information on the number sheep will be available from the Central Bureau of Statistics after agricultural census is finalized (the census is being carried out from June 1 - July 5, 2001 and the preliminary data will be available at the end of 2001).

Annex 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control							Development
			Products for human consumption		Other products		Live animals			
			T	NT	T	NT	U	E	O	
GREBŅEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged

T – products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

E – registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

Annex 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
- snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and colostrum not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for manufacturing of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatin intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

13.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

SHEEPMEAT AND GOATMEAT

41. Overall ceiling for the granting of the ewe premium (Council Regulation (EC) No. 2467/1998)

1. Additional information on the legal acts to be adopted in 2002

By the end of 2002 the following legal act will be adopted:

- Regulations of the Cabinet of Ministers On the private storage for beef and veal, pig meat and sheepmeat.

2. Updated information on the number of ewes

In accordance with information, summarized by the State Breeding Information Data Processing Centre (SBIDPC), by 1 January 1999 there were 19132 ewes registered.

Latvia will provide precise information on the number of ewes after the results of the agricultural census will be prepared (the census has been carried out from June 1 – July 5, 2001). First data of the agricultural census 2001 will be available at the end of 2001 when report on provisional results of the agricultural census will be prepared for the Cabinet of Ministers.

13.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: SHEEPMEAT AND GOATMEAT

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions-reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Private storage: R.3446/90 R.3447/90 R.2644/80 R.2658/80 R.2467/98	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Sheep and goat meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Premium: R.2467/98 R.3567/92 R.3493/90 R.2700/93	Exists; Rural Support Service	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Support Department. See Table on direct payments and quotas in animal sector – Sheep and goat meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Classification of carcasses: R.2137/92 R.461/93 R.1481/86	Exists (voluntary);	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Sheep and goat meat.	6 months before accession date/ Upon accession

Price reporting R.1680/99 R.2733/99 R.3574/91	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible) and other state institutions – See Table on statistics (price reporting) – Sheep and goat meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of sheep and goat meat R.1439/95, R.246/98, R.1445/90, R.386/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Sheep and goat meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refund and securities R.2220/85, R.800/99, R.2467/98	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Sheep and goat meat.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R.3290/94	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Sheep and goat meat.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
---------------------------------------	--	---	--

Private storage: R.3446/90 R.3447/90 R.2644/80 R.2658/80	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sheep and goat meat: Control procedures and time limits, regulations on holders liabilities	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Premium: R.2467/98 R.3567/92 R.3493/90 R.2700/93	Exists; Law on Agriculture, MoA Regulations on subsidies for the development of sheep and goat herds	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of sheep and goat meat: Calculation of aid and disbursement	Application forms. Instructions: receipt of applications, processing, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Classification of carcasses: R.2137/92 R.461/93 R.1481/86	Exists (voluntary); LVS standard "Classification of sheep carcasses"	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Check-lists: control procedures and others.
Price reporting R.1680/99 R.2733/99 R.3574/91	Does not exist	Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on price reporting, liabilities in respect of their correctness and responsible persons	Database on price summaries
Licensing export/import of sheep and goat meat R.1439/95, R.246/98, R.1445/90, R.386/90,	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of meat: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

<p>Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 2467/98</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in meat sector: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94</p>	<p>Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers administration procedures of tariff quotas</p>	<p>Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>

Explanatory notes to the CMO implementation plan

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON DIRECT PAYMENTS AND QUOTAS IN ANIMAL SECTOR

- 1) The Support Department of the Rural Support Service is mainly responsible for direct payments and milk quotas in animal sector;
- 2) The units:
 - a) unit which accepts applications/documents and consider them (in Regional Offices);
 - b) a division which coordinates work of Regional Offices and fulfils other functions (in headquarters);
 - c) a control unit in the Regional Offices – control, checks on the spot;
 - d) a Control Department (in headquarters) – coordination functions, control on appellations (on the order of the director of RSS);
 - e) a Information Department (in headquarters);
 - f) a payment unit (in Regional Offices) – calculating payments etc.;
 - g) a Financial Department division.
- 3) In a framework of the Ministry of Agriculture Animal Husbandry Division will fulfil additional functions;
- 4) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sheepmeat
Animal Husbandry Division of the Ministry of Agriculture	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Sheepmeat
RSS Regional Offices – decision-making units	Accepting applications and other documents and information, evaluation of conformance, making decision on eligibility	R.2700/93 Art.1
	Prepare the lists of applicants eligible to payments and send to RSS central apparatus	R.2700/93 Art.1
	Accounting of milk reference quantities on local level, control of compliance with individual references, approval of producers and purchasers	
RSS Support Department – Meat Division (headquarters)	Accepting summaries of applications eligible for payments, checking them	R.2700/93 Art.1
	Determining periods and dates for submission of premium applications and the number of applications	

	Accepting information from slaughter houses	
	Administering the state reserve on the national scale (premium rights - suckler cows)	
RSS Support Department - Milk quotas division	Accounting of milk quotas (reference quantities) - total national quantities, overshooting	
	Administering the state quota reserve	
	Approval of producers and purchasers	
RSS Regional Offices - Financial units	Calculating the final sum to be paid to applicants	R.2467/98 Art.5
	Calculating penalties ("levies") if some conditions are not fulfilled	
	Calculating additional levies for milk marketed in excess of the milk quota (reference quantity)	
RSS Financial Department - support payments unit	Carrying out payments, advance payments, conversion	R.2467/98 Art.5
RSS Control Department-	Prepare a detailed list of risk factors and check-lists,	
	Carrying out checks (control on appellation)	R.2700/93, Art.4, R.3887/92, Art.6
RSS Regional Offices - inspectors (control units)	Carrying out physical checks (making risk analysis) on applications (on spot etc.)	R.2700/93, Art.4, R.3887/92, Art.6
RSS Information Department - Division of Forms	Work out and ensure the access to the application forms and other standard forms	R.2700/93 Art.1
RSS Information Department - Information and Analysis Division	Calculating average milk yields, area, stocking density, number of cows	
	Processing of information for Commission (statistical etc.), notifications to Commission and other information	R.3567/92 Art.5(2) R.2700/93 Art.2
	Organization of census	
	Maintaining of milk producers' register	

State Breeding Information Data Processing Centre, Ltd

Unit	Functions	EC legislation: Sheepmeat
State Breeding Information Data Processing Centre, Ltd	Practical maintaining of the register, gathering the information from producers and purchasers, delivering information to the RSS	

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

- 1) To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
- 2) Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
- 3) To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
- 4) To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
- 5) To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	ES legislation: Sheep and goat meat
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1439/95 Art.3
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	1439/95 2467/98 Art.14
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 2467/98 Art.16
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art. 5,9 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49 1254/99 Art.33
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State Food Control Service	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in export-import	386/90 Art.2

etc.)	operations	
RSS Information Department - Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1445/90 Art.6,13

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 2467/98 Art.16

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	ES legislation: Sheep and goat meat
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON INTERVENTION

- 1) To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
- 2) Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
- 3) In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
- 4) To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
- 5) To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
- 6) To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sheepmeat
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications	
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	
	Accepting, evaluating tenders and decision-making on acceptability	
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	
	Concluding contracts on renting stores (for public intervention)	
	Approving organizations, companies,	

	stores (where it is necessary)	
RSS Market Department – Intervention Division – Animal unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications/tenders	R.2467/98 Art.2
	Evaluation of conformity of applications and decision-making (also choosing stores)	R.3446/90 Art.3-5 R.2467/98 Art. 5
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R.3446/90 Art.12
	Concluding private storage contracts	R.3446/90 Art.3
	Decision-making on successful tenderers and/or concluding contracts (public intervention)	
	Organization of public intervention stocks sale	
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	R.3446/90 Art.3
	Communications with stores on all the issues of public storage	
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	R.3446/90 Art.2
	Control of taking-over and following checks	R.3446/90 Art.12, 13
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	R.3446/90 Art.13
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	R.3446/90 Art.13
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department – Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	R.3446/90 Art.3(2), 5
	Calculating and paying sums for products bought in process of public intervention	
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	
	Accepting, and checking documents for	R.3446/90

	private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	Art.6(1,4), 11
	Calculating and paying other aid and payments	R.2467/98 Art.5
	Calculating and paying advances	R.3446/90 Art.6
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department – Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R.3446/90 Art.13
	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R.2658/80 Art.8 R.3446/90 Art.15
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R.3446/90 Art.2,3
RSS Information Department – Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	
	Establishing price board, determining methodology and control	

STATE VETERINARIAN SERVICE

Unit	Functions	ES legislation: Sheepmeat
State Veterinarian Service – unit for controlling foodstuff	Checking compliance with meat quality requirements (taking for private storage), and classification requirements	R.2644/80 Art. 7,9,10
	Controlling meat storage conditions in cold stores	R.3446/90 Art.13(3,5)

TABLE ON MARKETING (QUALITY) STANDARDS, CLASSIFICATIONS

The State Food Control Service (the official name will be approved later) will be mainly responsible for fulfilling EC requirements on controlling compliance with marketing (quality) standards.

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
State Food Control Office	Controlling compliance with marketing (quality) standards, classification standards by checks on spot, taking and analysing samples etc, reporting on check results	R.2137/92 Art.3 R.461/93 Art.4(1)

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

- 1) The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
- 2) The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
- 3) The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
Ministry of Agriculture - Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
RSS Information Department - unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	
	Approval of forms for statistical documentation	
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.2137/92 Art.7 R.461/93 Art.2(2) R.1481/86 Art.3

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Sheep and goat meat
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.2137/92 Art.7 R.461/93 Art.2(2) R.1481/86 Art.3

13.3. ES aitu un kazu gaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES aitu un kazu gaļas ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas ir identisks visās ES dalībvalstīs. Aitu un kazu gaļas KTO aptver sekojošus produktus:

- dzīvas aitas un kazas;
- svaigu, atdzesētu un saldētu aitu un kazu gaļu un to iekšējos orgānus;
- sālītu, žāvētu un kūpinātu aitu un kazu gaļu un to iekšējos orgānus;
- aitu un kazu taukus;
- pārējos gatavos izstrādājumus vai konservus no aitu vai kazu gaļas un subproduktiem.

(1) KTO mērķis

KTO ieviesa 1968. gada 1. jūlijā ar **mērķi** vienkāršot, stabilizēt aitu un kazu gaļas tirgu un ražošanu visās ES dalībvalstīs, radīt garantētus ekonomiskos apstākļus nozares attīstībai un nodrošināt visiem ES aitu un kazas gaļas ražotājiem vienlīdzīgu atbalsta līmeni.

(2) KTO uzdevums

ES aitu un kazu gaļas KTO uzdevums ir nodrošināt tirgus atbalsta pasākumu realizāciju un tiešos maksājumus ražotājiem.

(3) KTO attīstības vēstures galvenie posmi

Aitu un kazu gaļas KTO izveides pirmsākumi meklējami 1975. gadā, tikai pēc tam, kad Kopienas dalībvalstu skaitam pievienojās Lielbritānija, kas ir lielākā aitu gaļas ražotāja, importētāja un eksportētāja ES, un Īrija. Pieaugot aitu un kazu gaļas patēriņam un ražošanai, pieauga arī interese par šo produktu iekšējā tirgus regulēšanu. Par pirmo likumprojektu dalībvalstis tā arī nespēja vienoties, tāpēc 1978. gadā tika izstrādāts jauns likumprojekts, kuru dalībvalstis apstiprināja 1980. gada vidū un kurš noteica aitu un kazu gaļas iekšējā tirgus režīmu. Tomēr drīz radās nepieciešamība ierobežot aitu un kazu gaļas eksportu no trešajām valstīm.

Padomes regula, kas šobrīd nosaka KTO režīmu aitu un kazu gaļas tirgū, stājās spēkā 1990. gadā. Tomēr arī tajā, saskaņā ar GATT UR vienošanos, tika izdarītas izmaiņas, galvenokārt ārējās tirdzniecības jomā.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija
1.	2467/1998	Council regulation No 2467/98 of 3 November 1998 on the common organisation of the market in sheepmeat and goatmeat	Padomes regula Nr 2467/98 par aitu un kazu gaļas tirgus kopējo organizāciju	Regula nosaka KTO pamatelementus: intervenci, importa, eksporta režīmus, prēmijas
2.	3493/1990	Council regulation No 3493/90 laying down detailed rules for the grant of premiums to sheepmeat and goatmeat producers	Padomes regula Nr 3493/90 par detalizētiem noteikumiem prēmijām aitu un kazu gaļas ražotājiem	Regula nosaka, kas ir aitu un kazu gaļas ražotāji, paskaidro, kas ir prēmiju saņēmēji

3.	3290/1994	Council regulation No 3290/94 on the adjustments and transitional arrangements required in the agriculture sector in order to implement the agreements concluded during the Uruguay Round of multilateral trade negotiations		Nosaka dažādus tirdzniecības jautājumus
4.	2644/1980	Council regulation No 2644/80 of 14 October 1980 laying down general rules for intervention with regard to the sheepmeat and goatmeat sector	Padomes regula Nr 2644/80 par intervences principiem aitu un kazu gaļas sektorā	Nosaka intervences sistēmas principus
5.	2137/1992	Council Regulation (EEC) No 2137/92 of 23 July 1992 concerning the Community scale for the classification of carcasses of ovine animals and determining the Community standard quality of fresh or chilled sheep carcasses and extending Regulation (EEC) No 338/91	Padomes regula Nr 2137/92, kas attiecas uz Kopienas mērogu aitu sugas dzīvnieku liemeņu klasifikācijai un nosaka Kopienas standarta kvalitāti svaigiem vai saldētiem aitu liemeņiem, un paplašina nolikumu (EEK) Nr 338/91	Nosaka liemeņu kategoriju sadalījumu, nosaka klasifikācijas veikšanu
6.	1439/1995	Commission Regulation (EC) No 1439/95 of 26 June 1995 laying down detailed rules for the application of Council Regulation (EEC) No 3013/89 as regards the import and export of products in the sheepmeat and goatmeat sector		Nosaka importa/eksporta sistēmas principus

(c) Aitu un kazu gaļas KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)

Galvenie aitu un kazu gaļas KTO elementi un instrumenti ir:

- tiešie maksājumi (prēmijas) ražotājiem;
- intervences sistēma;
- importa/eksporta sistēma.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika

(i) Pasākumu būtība

Kontrolēt importētās produkcijas ieplūšanu ES iekšējā tirgū, tādējādi nodrošinot stabilu produkcijas cenu.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Importa režīma regulēšanas jomā tiek izdalītas divas importētāju grupas:

- no valstīm, ar kurām agrāk bijuši noslēgti *brīvprātīgās atturēšanās līgumi*, tām apņēmoties ierobežot savu eksportu ar noteikumu, ka nodevas tiks samazinātas un vēlāk pilnīgi likvidētas;
- no pārējām valstīm.

Otrajā (vispārīgajā) gadījumā spēkā ir vispārējie muitas tarifi, kas sastāv no procentuālās daļas 12.8% un pastāvīgās daļas (specifiskais tarifs), kas mainās atkarībā no gaļas veida un kvalitātes.

Uz valstīm, ar kurām agrāk bijuši noslēgti *brīvprātīgās atturēšanās līgumi* un tagad piešķirtas tarifu kvotas, attiecas tikai procentuālais tarifs, bet no specifiskā tarifa maksājumiem šo valstu produkcija ir atbrīvota.

Gadījumā, ja tiktu konstatēti nopietni traucējumi ES iekšējā aitū un kazu gaļas tirgū, kuru avots ir šo produktu lēts imports no trešajām valstīm, ES patur tiesības ieviest stingrākus iekšējā tirgus aizsardzības pasākumus.

ii.2. Eksports

Pastāv iespēja maksāt eksporta atmaksas par produkcijas realizāciju ārpus ES. Tomēr, pakļaujoties starptautiski nolīgtām saistībām, šobrīd eksporta atmaksas aitū un kazu gaļas eksportam netiek piemērotas.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Pasākumu būtība

Iekšējo tirgus regulēšanas pasākumu mērķis ir stabilizēt un kontrolēt sezonālo svārstību ietekmi uz aitū un kazu gaļas cenām ES iekšējā tirgū, ieviešot intervences pasākumus gadījumos, kad tirgus cena noslīd zem minimālā līmeņa.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Bāzes cena

Bāzes cena aitū un kazu gaļai tiek noteikta katru gadu, bet katru nedēļu to koriģē, lai piemērotos ES tirgus dabiskajām sezonālajām svārstībām. Bāzes cenas tiek izmantotas, aprēķinot prēmiju apjomus. 2000. gadam fiksētā bāzes cena bija EUR 504.07/100 kg kautķermeņa svara.

ii.2. Reprezentatīvā cena

Reprezentatīvā cena ik nedēļu tiek noteikta svaigiem un atdzesētiem aitū kautķermeņiem. Faktiski šī cena tiek aprēķināta, balstoties uz reprezentatīvo tirgus cenu katrā atsevišķā dalībvalstī. Reprezentatīvā cena palīdz noteikt brīdi, kad nepieciešams uzsākt iekšējā tirgus atbalsta pasākumu īstenošanu.

ii.3. Intervence

Intervence aitū un kazu gaļas sektorā tiek realizēta ar mērķi garantēt minimālo iepirkuma cenu aitū un kazu gaļai. Intervence tiek realizēta ar privātās uzglabāšanas starpniecību un darbojas kā "drošības tīkls" gadījumos, kad tirgus cena aitū un kazu gaļai nokrīt zem minimālā līmeņa.

Ir noteikti divi šādi tirgus cenas "kritiskie" jeb "sprūda" līmeņi (katrs tiek izmantots atšķirīgos gadījumos):

- standartprodukcijas tirgus cena gan ES, gan konkrētajā reģionā ir zemāka par 90% no sezonāli koriģētās bāzes cenas;
- tirgus cena gan visā ES, gan konkrētajā reģionā ir zemāka par 70% no bāzes cenas.

Privātā uzglabāšana attiecas tikai uz jēru, kas nav vecāki par gadu, kautķermeņiem un darbojas kā tendera procedūra.

Atbildīgā institūcija par procesu ir Intervences aģentūra. Intervences aģentūra veic gaļas iepirkšanu; tālāk intervencē iepirktās gaļas pārdošana notiek konkursa kārtībā.

Intervences administrēšanu veic Intervences aģentūra. Tā nodrošina:

- pieteikumu pieņemšanu, pieteikumu izskatīšanu, pretendentu pārbaudi;
- līgumu parakstīšanu, garantijas naudas iekasēšanu un izmaksas;
- glabātuvju kontroli, kontaktēšanos ar glabātājiem;
- konkursa izsludināšanu par krājumu pārdošanu, kontaktējoties ar Komisiju.

(4) Tiešie maksājumi

(i) Pasākuma mērķis:

Finansiāli atbalstīt aitu un kazu audzētājus, lai veicinātu gaļas ražošanu.

(ii) Izmantotie instrumenti

ES aitu un kazu gaļas KTO tiek izmantoti vairāku veidu tiešie maksājumi:

- ikgadējās avs piemaksas;
- papildus piemaksas lauksaimniecībai mazāk labvēlīgos apvidos;
- kalnu lopkopības kompensācijas maksājumi.

ii.1. Ikgadējās avs piemaksas

Ikgadējā piemaksa par katru aitu ir plašāk pielietotā aitu gaļas ražošanas atbalsta forma. Piemaksas mērķis ir kompensēt aitu un kazu gaļas ražotājiem zudumus no ienākumiem, ieviešot kopēju režīmu aitu un kazu gaļas nozarē. Arī atsevišķu reģionu (piemēram, Grieķijas, Lielbritānijas) kazu audzētāji var saņemt ikgadējās piemaksas 80% apmērā no tām, kas tiek maksātas aitu audzētājiem.

Ikgadējās piemaksas tiek aprēķinātas, balstoties uz starpību starp ES vidējo tirgus cenu un bāzes cenu, kā arī uz tehnisko koeficientu, kurš raksturo vidējo aitas ieguves līmeni no vienas aitu mātes (avs). Prēmijas apjoms ir atkarīgs no tā, vai saimniecībā tiek audzēti vieglie vai smagie jēri. Aitu gaļas ražošanā ES izdala divas sistēmas:

- vieglo jēru ražošana – jēru kautsvars nepārsniedz 5 –6 kg. Šajā sistēmā ietilpst arī aitu piena un piena produktu ražotāji;
- smago jēru ražošana – nepieciešams vismaz 45 dienas ilgs jēru nobarošanas periods un minimālais dzīvsvars 25 kg.

Piemaksa par vieglo jēru ražošanu ir 80% apmērā no ikgadējās piemaksas par smago jēru audzēšanu.

Kopš 1993. gada ražotājiem ir noteikts avju skaita limits, kura ietvaros ir iespēja pieprasīt ikgadējo avs piemaksu.

Bez tam, katrai ES dalībvalstij jāizveido, t.s., nacionālo rezervi tiesībām saņemt ikgadējās piemaksas. Šī rezerve var būt no 1% līdz 3% apmērā no valstij piešķirto tiesību apjoma. Rezerves mērķis ir nepieciešamības gadījumos garantēt ražotājiem papildus piemaksu. Līdzīgas ražotāju individuālās rezerves tiek izveidotas ES lauksaimniecībai mazāk piemērotajos reģionos.

Tiesības saņemt ikgadējo piemaksu ir iespējams gan iznomāt, gan pārdot.

Tiesības pieteikties uz ikgadējo piemaksu saņemšanu ir praktiski visiem aitu (un kazu – attiecīgajos reģionos) audzētājiem, kuru ganāmpulkos ir vismaz 10 aitas (kazas).

ii.2. Papildus piemaksas lauksaimniecībai mazāk labvēlīgos apvidos

Lai kompensētu saimniekošanai mazāk labvēlīgo apvidu ietekmi uz ražotāju ienākumiem, kopš 1991. gada ražotājiem šajos apvidos papildus ikgadējai avs piemaksai tiek noteikta papildus piemaksa EUR 6.64 par vienu avi.

ii.3. Kalnu lopkopības kompensācijas maksājumi

Lai saglabātu aitu un kazu gaļas ražošanu grūti apsaimniekojamajos reģionos, kur šī ražošana ir vitāli nepieciešama vides saglabāšanai un lauku attīstībai, dalībvalstīm ir atļauts pašām noteikt palīdzības maksājumus ārpus jebkurām citām prēmiju un maksājumu programmām.

13.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

13.4.1. Tēze attiecībā uz prēmijām aitu mātēm

Latvijā aitu un kazu gaļas ražošana ir lauksaimniecības nozare ar senām tradīcijām. Ražošanas apjomi nozarē ir nelieli, tomēr pēdējos gados vērojama ganāmpulka pieauguma tendence. Līdz 1990. gadam aitkopības nozare bija plašāk attīstīta, jo aitas audzēja vilnas un gaļas iegūšanai. Pašreiz aitu audzēšana vilnas ieguvei ir samazinājusies, jo tās pārstrādi veic tikai daži nelieli vilnas pārstrādes uzņēmumi. Līdz ar to dominējoša ir kļuvusi aitu audzēšana gaļas ieguvei. Lielākais pieprasījums realizācijā ir jēriem vecumā līdz vienam gadam ar dzīvmasa no 45 – 60 kg, kad gaļa ir augstākajā kvalitātē. Aitu pienu un piena produktus Latvijā neražo.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz aitu un kazu gaļu: **Latvija pieprasa noteikt prēmijas piešķiršanas maksimālo apjomu 50 000 aitu mātēm.**

Aitu māšu prēmijas noteikšanas scenāriji atspoguļoti tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 1995.-1999. gada vidējiem references apjomiem (1. tabula).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv.	Scenārijs	
		EU 0	EU 100
Aitu māšu prēmija	dzīvnieku sk.	28 000	50 000

Aitu audzētājiem ir pamatotas iespējas nozares attīstībai, jo Latvijā ir piemērotas zemes platības, kuras var izmantot aitu ganību ierīkošanai, kā arī lopbarības sagatavošanai. Piemērotākais reģions Latvijā ir Latgale, kur ģeoklimatiskie un agroekoloģiskie apstākļi (reljefs, dabiskā zālāja ganības, temperatūras režīms) ir optimāli aitu audzēšanai. Nozares attīstību virzošie blakus faktori ir vides saudzēšana, sakopšana un ainavas bagātināšana.

Latvijā 1995. gadā saražoja 1.1 tūkst. tonnu aitu un kazu gaļas, bet 1999. gadā ražošana, salīdzinot ar 1995. gadu, samazinājās 4 reizes (2. tabula). Tas saistīts galvenokārt ar iedzīvotāju zemo pirktspēju.

2. tabula. Aitkopības un kazkopības nozaru galvenie rādītāji, 1995. – 2000. gads

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.-1999. g.
Aitu ganāmpulks (1000 galv.)	72.1	55.5	40.7	29.4	27	28.6	44.9
Aitu mātēs ganāmpulkā (1000 galv.)	46.6	35.7	25.1	17.9	14.7	16.0	28.0
Kazu ganāmpulks (1000 galv.)	8.9	8.4	8.9	10.5	8.1	10.4	9.0
Saražots aitu un kazu gaļas (tonnas kautsvārā)	1 100	700	412	337	263	388	428.0
Aitu un kazu gaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā (kg) (aitu un kazu gaļa un to gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā)	0.3	0.5	0.4	0.3	0.1	n.d.	0.3
Aitu un kazu gaļas patēriņš, t	756	1245	988	735	241	237	793.0
Iekšējā tirgus pašnodrošinājums(%)	146	58	42	46	109	n.d.	80

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, LVAEI un ZM

Salīdzinot aitu un kazu gaļas vidējo patēriņu ES un Latvijā, secinām, ka ES tas ir ievērojami augstāks (attiecīgi 3.4 kg/iedzīvotāju) (3. tabula). Lai šādu līmeni sasniegtu, Latvijā patēriņam jāpalielinās 11 reizes (pēc 1998. gada datiem). Paredzot kopējo gaļas produktu patēriņa pieaugumu, iespējamais un optimālais gaļas patēriņš uz 1 iedzīvotāju sasniegtu 85 kg (tas ir Latvijas uzturzinātnieku ieteiktais patēriņa līmenis). No kopējā daudzuma 10 % vajadzētu būt aitu gaļai. Tas nozīmē, ka vienam iedzīvotājam gadā jāpatērē 8.5 kg aitu gaļas. Šāds rādītājs joprojām būtu ievērojami zemāks nekā Īrijā un Grieķijā (attiecīgi 28 kg un 13 kg/iedzīvotāju).

3. tabula. Eiropas Savienību dalībvalstīs vidējais aitu un kazas gaļas patēriņš un pašnodrošinājums 1999. gadā

	Patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā (kg)	Iekšējā tirgus pašnodrošinājums (%)
Īrija	28.2	109
Grieķija	13.2	88
Lielbritānija	6.1	99
Spānija	5.9	101
Francija	4.2	47
Portugāle	3.4	74
Beļģija/Luksemburga	1.7	22
Itālija	1.6	78
Holande	1.1	94
Austrija	1.1	78
Dānija	1.0	20
Vācija	1.0	54
Zviedrija	0.8	57
Somija	0.4	50
EU-15	3.4	84
Latvija *	0.1	109

Avoti: FAO; *CSP

Lai aitu gaļas ražošanā un patēriņā Latvija sasniegtu vismaz Somijas līmeni, aitu gaļas ražošanai jāpalielinās vēl vismaz par 0.3 kg uz 1 iedzīvotāju. Līdz ar to aitu gaļas produktu patēriņš uz iedzīvotāju sasniegtu 0.4 kg. Lai nodrošinātu šādu patēriņu pie pašreizējās aitu māšu produktivitātes, aitu māšu skaitam būtu jābūt vismaz 60 tūkst. dzīvnieku. Tomēr, paredzot, ka aitu māšu produktivitātes līmenis varētu nākotnē palielināties vidēji par 20 %, nepieciešamajam aitu māšu skaitam vajadzētu būt 50 tūkst. robežās (4. tabula).

4. tabula. Aprēķins aitu māšu skaita nepieciešamībai Latvijā, pamatojoties uz ES dalībvalstu vidējo aitu un kazu gaļas patēriņu (1999.g.)

			Pašreizējā situācija (1999.gads)	Prognozējamā situācija
1	Latvijas iedzīvotāju skaits 1999.gadā, milj.		2.43	2.43
2	Aitu un kazu gaļas patēriņš vienam mājsaimniecības iedzīvotājam gadā (Latvijas un Somijas vidējais aitas un kazas gaļas patēriņš), kg		0.1	0.4
3	Aitu un gaļas patēriņš (tonnas kautsvārā)	(1)*(2)*1000	243	973
4	Brāķēto aitu māšu skaits (0.25% no aitu māšu ganāmpulka apjoma)	16000 vai 50000 *0.25	4 000	12 500
5	Vienas aitu mātes svars pie kaušanas, kg (kautmasa)	60*0.5	30	30
6	Brāķēto aitu māšu gaļas daudzums gadā, (tonnas kautsvārā)	(5)*(4)/100	120	375
7	Nobarojamo jēru gaļas daudzums gadā, (tonnas kautsvārā)	(3)-(6)	123	598
8	Viena nobarojamā jēra svars pie kaušanas, kg (kautmasa)	45*0.5	23	23
9	Nobarojamo jēru skaits	(7)/(8)*1000	5 475	26 565
10	Rotācijai nepieciešamais aitu māšu skaits	5	4 000	12 500
11	Dzimušo jēru skaits gadā	(9)+(10)	9 475	39 065
12	1999. gadā Latvijā jēru skaits no vienas aitu mātes	(11)/(13)	0.6	0.6
13	Aitu māšu skaits (pie 1999.gada produktivitātes)		14 700	60 610
14	Pieņemot, ka aitu māšu produktivitāte palielinās vidēji par 20 % (ekspertu vērtējums)			0.8
15	Nepieciešamais aitu māšu skaits	(11)/(14)		50 000

Avots: LVAEI

Apzinoties eksporta iespējas uz Eiropas un Āzijas valstu tirgiem, Latvijas aitu audzētāji paredz nozares attīstību nākotnē, jo aitu gaļa ir ekoloģiski tīra un pieprasījums pēc tās

pasaulē pieaug. Līdz ar to aitu gaļa varētu būt pieprasīta Eiropas Savienības tirgū, kurā aitu gaļas pašnodrošinājums ir tikai 84 %.

Ekonomiskās attīstības scenāriji un efekti

Aitu gaļas ražošanas ierobežojums ES atbalsta politikā attiecas uz aitu māšu skaitu, kas ir noteikts 50 un 28 tūkstoši dzīvnieku attiecīgi EU 100 un EU 0 scenārijos. Tomēr šie ierobežojumi netiek pārsniegti ne tikai šajos scenārijos, bet arī visos pārējos scenārijos. Aitu māšu skaits visos scenārijos ir nemainīgs – 5.7. tūkst. dzīvnieku. Tātad pēc modeļa rezultātiem ir redzams (5. tabula), ka ar šo aitu māšu skaitu var nodrošināt 41 % no vietējā aitu gaļas pieprasījuma, pie nosacījuma, ka pieprasījums pēc aitu gaļas vietējā tirgū būtiski nemainīsies. Līdz ar to vidējais aitu māšu skaits Latvijā no 1995. līdz 1999. gadam (28 tūkst.) dod iespēju vienoties ar ES sarunu procesā par samērā lielu dzīvnieku skaitu, kam varētu pienākties ES politikas atbalsts.

5. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas aitu gaļas ražošanai 2007. gadā

		1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā		Novērtējuma rezultāti 2007. gadā					
		dzīvnieku sk.	dzīvnieku sk.	dzīvnieku sk.	Nacionālais atbalsts	28000	33500	39000	44500	50000
Nobarojamie jēri	tūkst.	27.00	11.67	8.47	8.47	8.47	8.5	8.47	8.47	8.47
Aitu mātes	tūkst.	14.70	8.68	5.70	5.70	5.70	5.70	5.70	5.70	5.70
Gaļas ražošanas apjoms	tūkst.t	0.26	0.31	0.22	0.22	0.22	0.22	0.22	0.22	0.22
Patēriņš	tūkst.t	0.24	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55	0.55
Pašnodrošinājums	%	108	57	41	41	41	41	41	41	41
Aitu gaļas iepirkuma cenas	Ls/kg	0.77	0.57	0.80	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.01
Realizācijas apjoms	milj. Ls	0.33*	0.18	0.18	0.22	0.18	0.22	0.22	0.22	0.22

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Lai novērtētu aitkopības nozares ietekmi uz kopējo lauksaimniecības sektoru, tika aprēķinātas arī novirzes no EU 100 scenārija atbilstoši iespējamam aitu māšu skaita samazinājumam līdz EU 75, EU 50, EU 25 un EU 0 scenārijos paredzētiem līmeņiem. 6.tabulā ir parādīts, kā mainīsies kopējie lauksaimniecības sektora realizācijas apjomi, ienākums, tiešā atbalsta lielums, zemes un darbaspēka izmantošana, ja, integrējoties ES, Latvijas nacionālā pozīcija īstenosies simtprocentīgi (EU 100 scenārijs), bet aitu māšu skaits tiks samazināts attiecīgi līdz 45, 39, 34 un 28 tūkst. dzīvnieku.

6. tabula. Noviržu aprēķināšanas rezultāti aitām 2007. gadam

Pazīme, pēc kuras tiek aprēķinātas novirzes no EU 100 scenārija	Rādītājs	Rādītāju vērtības atbilstoši noviržu pazīmei un scenārijiem						
		Mērv.	EU100	EU75	EU50	EU25	EU0	EU 100 - EU 0
Lauksaimniecības sektora ienākums	Lauksaimniecības sektora ienākums	milj. Ls	260.6	260.6	260.6	260.6	260.6	0.0
	Tiešais atbalsts	milj. Ls	93.1	93.1	93.1	93.1	93.1	0.0
	Lauksaimniecības zemes	tūkst.ha	941.0	941.0	941.0	941.0	941.0	0.0
Aitu māšu skaits	Lauksaimniecībā strādājošie	milj. cilvēkstundas	79.3	79.3	79.3	79.3	79.3	0.0
	Kopējais realizācijas apjoms	milj. Ls	373.9	372.8	372.8	372.8	372.8	1.1

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Līdz ar to iespējamās atkāpes no Latvijas nacionālās pozīcijas aitu māšu skaita gadījumā un piekrišana ES piedāvātajam iestāšanās variantam praktiski neiespējams tiešo maksājumu lielumu, lauksaimniecības zemes platības, darbaspēka izmantošanu un lauksaimniecības sektora ienākumus, bet palielinās Latvijas lauksaimniecības sektora kopējos realizācijas apjomus par 1.1 milj. latu. Salīdzinot ar citām Latvijas

lauksaimniecības sektora nozarēm (piemēram, laukaugu, piena ražošana), aitu gaļas ražošana tik būtiski neietekmē Latvijas lauksaimniecības attīstību, bet atkāpšanās no Latvijas pozīcijas, kas tika definēta pozīcijas dokumentā, novedīs pie konkrētiem zaudējumiem Latvijas lauksaimniecības sektora mērogā.

13.5. Pielikumi

1.pielikums

Dzīvnieku skaits gada beigās, tūkst.												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Aitas (tūkst.)	164.6	183.7	164.7	114.0	86.3	72.1	55.5	40.7	29.4	27.0	28.6	44.9
-aitu mātes (tūkst.)	99.4	109.3	99.7	74.2	57.4	46.6	35.7	25.1	17.9	14.7	16.0	28.0
Kazas (tūkst.)	5.4	6.1	6.4	6.3	7.4	8.9	8.4	8.9	10.5	8.1	10.4	9.0
Aitu gaļas ražošana, tūkst. t												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Aitu un kazu gaļa (dzīvmasā) tūkst. t	6.00	6.20	6.30	6.50	3.80	1.80	1.23	0.70	0.57	0.53	0.78	1.0
Aitu un kazu gaļa (kautmasā) tūkst. t	3.50	3.80	3.90	3.80	2.20	1.10	0.73	0.41	0.34	0.26	0.39	0.6
Vilna – t	347.0	356.0	348.0	309.0	139.0	166.3	133.9	143.1	119.0	91.8	71.6	130.8
Vidējais vilnas nocirpums no vienas aitas (kg)	2.2	2.2	1.9	1.9	1.2	1.9	1.9	2.6	2.9	3.0	2.7	2.5
Aitu un kazu gaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n	Vidēji 1995.- 1999. g.
Aitu un kazu gaļa un to gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā, kg	0.6	0.4	0.6	0.8	0.5	0.3	0.5	0.4	0.3	0.1	0.3
Latvijas aitu un kazu gaļas vidējā iepirkuma cena, Ls/t												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	Vidēji 1995.- 1999. g.
Latvijas aitu un kazu gaļas vidējās iepirkuma cenas dzīvsvārā (Ls/t)	25.7	31.6	120.3	170.5	298.5	321.3	373.9	465.5	390.3	439.3	456.8	398.1
Latvijas aitu un kazu gaļas vidējās iepirkuma cenas kautsvārā (Ls/t)	44.1	51.5	194.3	291.7	515.6	525.8	633.8	790.9	662.5	746.8	776.6	672.0

Avots: CSP dati

2.pielikums

Saimniecību grupējums pēc aitu skaita saimniecībā																
	1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo aitu skaitu		Aitu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu skaitu		Aitu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu skaitu		Aitu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu skaitu		Aitu skaits grupā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
1 - 5	11735	90.6	28491	69.9	8127	88.4	19528	66.4	5801	83.8	14262	52.8	5687	82.6	15248	53.3
6 - 10	909	7.0	6391	15.7	936	10.2	6782	23.1	854	12.3	6111	22.6	884	12.8	6382	22.3
11 - 20	255	2.0	4141	10.2	91	1.0	1294	4.4	192	2.8	2530	9.4	246	3.6	3482	12.2
21 - 50	46	0.4	1415	3.5	33	0.4	1228	4.2	52	0.7	1537	5.7	38	0.6	1022	3.6
51 - 100	1	0.0	56	0.1	5	0.0	344	1.2	21	0.3	1483	5.5	30	0.4	1985	6.9
101 - 200	0	0.0	0	0.0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.0	180	0.6
201 un vairāk	1	0.0	234	0.6	1	0.0	210	0.7	5	0.1	1083	4.0	1	0.0	308	1.1
Kopā	12947	100.0	40728	100.0	9193	100.0	29386	100.0	6925	100.0	27006	100.0	6887	100	28607	100.0

Avots: CSP dati

3.pielikums

Saimniecību grupējums pēc aitu māšu skaita saimniecībā																
	1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo aitu māšu skaitu		Aitu māšu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu māšu skaitu		Aitu māšu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu māšu skaitu		Aitu māšu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo aitu māšu skaitu		Aitu māšu skaits grupā	
	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
1	4869	41.9	4869	19.4	3322	40.3	3322	18.5	2332	37.8	2332	15.8	1820	30.3	1820	11.4
2 - 5	6419	55.2	16349	65.1	4610	55.9	11703	65.4	3574	57.9	9308	63.1	3843	64	10079	63
6 - 10	270	2.3	2137	8.5	280	3.4	1899	10.6	188	3.1	1327	9	267	4.4	1999	12.5
11 - 20	49	0.4	739	3	4	0	77	0.4	56	0.9	872	5.9	47	0.8	678	4.2
21 - 30	27	0.2	807	3.2	25	0.3	551	3.1	7	0.1	172	1.2	5	0.1	123	0.8
31 - 50	1	0	32	0.1	-	-	-	-	8	0.1	305	2.1	11	0.2	409	2.6
51 un vairāk	1	0	175	0.7	5	0.1	358	2	5	0.1	422	2.9	11	0.2	888	5.5
Kopā	11636	100	25108	100	8246	100	17910	100	6170	100	14738	100	6004	100	15996	100

Avots: CSP dati

14. CŪKGAĻA

14.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

10. CŪKGAĻA UN PUTNU GAĻA

a) CŪKGAĻA

Situācija sektorā

Latvijā cūkkopība vēsturiski ir bijusi viena no prioritārajām lauksaimniecības nozarēm. Denacionalizācijas un privatizācijas procesu rezultātā, kas notika pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, radās saimniecību struktūras sadrumstalošana. Daudzas saimniecības ar lielām ražošanas jaudām likvidēja, taču, sākot ar 1997. gadu, radās tendence pieaugt saimniecību skaitam, kas audzē vairāk nekā 50 cūkas. Līdz ar to lielajām saimniecībām var prognozēt attīstības iespējas nākotnē.

Valstī ir izveidota Latvijas Cūku audzētāju asociācija, kura, pamatojoties uz cūkkopības nozari raksturojošo informāciju, izvērtē situāciju nozarē un pārstāv cūku audzētāju intereses dažādu normatīvo aktu sagatavošanas procesā, kā arī valsts atbalsta saņemšanā cūkkopības attīstībai. Specifiskus selekcijas jautājumus nozarē risina cūkkopības ciltsdarba centrs un servisa firma cūkkopībā "Agropols".

Patreizējā laika periodā ir virkne ekonomisku un saimniecisku apstākļu, kas kavē nozares attīstību. Iepriekšējo gadu pasaules krīze, kad cūkgaļas cenas ES sasniedza zemāko līmeni pēdējo 25 gadu laikā, destabilizēja ekonomisko situāciju Krievijā. Tas radīja negatīvu ietekmi uz cūkkopības nozari Latvijā. Radušās situācijas novēršanai Saeimā tika pieņemti likumi, kas noteica pagaidu pasākumus iekšējā tirgus aizsardzībai.

Laika posmā no 1998. līdz 1999. gadam saimniecību skaits, kuru ganāmpulkā ir no 50 līdz 199 cūkām, palielinājies par 33.7 % un to kopējais skaits 1999. gadā bija 469. Par 72.2% palielinājušās ražotnes ar nobarojamo cūku skaitu no 200 līdz 1999, un šādu saimniecību skaits bija 136. Šajās saimniecībās ir ieviestas ne tikai progresīvas turēšanas tehnoloģijas, bet arī nobarojamo cūku kvalitāte ir augsta. Pēdējos gados atsevišķās saimniecībās, kur mērķtiecīgi tiek izmantotas rūpnieciskās krustošanas metodes, audzē cūkas ar liesās gaļas saturu liemeņos līdz pat 60%.

1. tabula. Cūkgaļas ražošanas nozares galvenie rādītāji, 1995. – 1999. gads

	1995.	1997.	1998.	1999.
Cūku ganāmpulks (1000 galv.)	552.8	429.9	421.1	404.9
Saražots cūkgaļas (tūkst. t)	58.6	37.1	36.4	34.7
Imports (tūkst.t; KN kods 0203)	-	2.5	4.55	12.97
Eksports (tūkst.t; KN kods 0203)	-	-	-	0.02
Ražošanas īpatsvars kopējā lauksaimniecības galaproduktā (%)	23.0	16.5	17.1	14.9
Cūkgaļas patēriņš (tūkst.t.)	-	68.8	56.2	63.6
Iekšējā tirgus pašnodrošinājums(%)	-	53.9	64.8	54.5

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, LVAEI un ZM dati

Latvijā 1999. gadā saražoja 34.7 tūkst. tonnu cūkgaļas (kautsvarā), kas sastāda 54.6% no iekšzemes patēriņam nepieciešamā gaļas daudzuma. Cūkgaļas un tās produktu patēriņš ir 26 kg uz 1 iedzīvotāju gadā. Galvenais iemesls zemajam gaļas patēriņam Latvijā ir iedzīvotāju zemā pirktspēja. Pieaugot iekšzemes kopproduktam un uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, vietējais patēriņš varētu pieaugt līdz attīstīto ES un Skandināvijas valstu līmenim, kas ir aptuveni 40 kg uz 1 iedzīvotāju gadā.

Valsts atbalsts nozarei

Valsts atbalsts cūkkopības nozares attīstībai kopš 1996.gada tiek piešķirts subsīdiju veidā saskaņā ar Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai".

Cūkkopības atbalstam ir šādi virzieni:

- Latvijā audzēto cūku selekcijas programmas realizēšana;
- pārraudzības programmas izpilde cūku ganāmpulkos;
- cūku identifikācijas sistēmas izveidošana.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Latvijas lauksaimniecības mērķis ir nodrošināt iekšējā tirgus pieprasījumu pēc kvalitatīvas vietējās cūkgaļas un ražot konkurētspējīgu produkciju. Nozares attīstība tiek virzīta uz saimniecību optimizāciju un kvalitatīvas pašražotas cūkgaļas piedāvājuma kāpināšanu, vietējā tirgus nodrošinājumu, tehnoloģiskās bāzes modernizāciju atbilstoši ES standartiem, ražošanas izmaksu samazināšanu, kā arī tirgus mehānisma ieviešanu. Nozarē paredzēts investēt pašu uzņēmumu līdzekļus, kā arī izmantot nacionālo un, no 2001. gada, SAPARD programmas finansiālo atbalstu.

Sākot ar 2001.gadu, cūkgaļas ražošanas un pārstrādes uzņēmumu, kā arī kautuvju modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- "Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija";
- "Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana".

Šobrīd Latvijā strādā pie cūkgaļas KTO elementu ieviešanas. 2001. gadā tiks turpināts darbs pie:

- cūku liemeņu klasifikācijas likumdošanas bāzes izveidošanas un sistēmas izstrādes un ieviešanas;
- cūku reģistrācijas sistēmas ieviešanas.

Likumdošanas bāze

- Valsts standarts LVS 239:1999 "Par cūku liemeņu klasifikāciju" (24.05.1999), (EEC 3220/84);
- MK noteikumi Nr.10 "Dzīvnieku un ganāmpulku reģistrēšanas noteikumi" (13.01.1998), (92/102/EEC);
- ZM instrukcija Nr.3 "Par cūku apzīmēšanu" (12.06.2000).

Līdz 2002.gada 1.janvārim tiks izstrādāti un apstiprināti šādi normatīvie dokumenti:

- MK noteikumi "Par cūkgaļas privāto uzglabāšanu" (2763/75/EEC);
- MK noteikumi "Par cūku liemeņu klasifikāciju", pamatojoties uz standartu LVS 239:1999, tie noteiks klasifikācijas sistēmas obligātu pielietošanu pārstrādes uzņēmumos.

Administratīvās struktūras

Šobrīd cūkgaļas koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) – veic nacionālā atbalsta administrēšanu lopkopības nozarē.

Ieviešot ES cūkgaļas KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:

- importa un eksporta licenču piešķiršanu;
- tirdzniecības jautājumu administrēšanu.
- Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra - pagaidām cūkgaļas tirgū intervences mehānisms nepastāv.
- **Ieviešot cūkgaļas KTO mehānismu**, nepieciešamības gadījumā paredzēts veikt privāto uzglabāšanu;
- Valsts veterinārais dienests – veic cūku fermu un gaļas pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās. Līdz ar noteikumu "Par cūku liemeņu klasifikāciju" stāšanos spēkā paredzēts, ka VVD Pārtikas uzraudzības daļa veiks cūku liemeņu klasifikācijas sistēmas uzraudzību;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli robežpunktos;
- Valsts Ciltsdarbu informācijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) - kārtos ganāmpulku reģistru;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic tirgus cenu apkopošanu gaļai un gaļas produktiem.

Ieviešot ES cūkgaļas KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Cūkgaļas koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu <i>acquis communautaire</i> un uzņemties dalībvalsts saistības cūkgaļas koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

14.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

14.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS

LATVIA

DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

...

II. COMMISSION EVALUATION

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

PIGMEAT

...

43. Pigmeat (Council Regulation (EEC) No. 3220/84 on carcass classification and Commission Regulation (EEC) No. 2806/79 on reporting of prices for pigmeat)

Latvia's Position: Latvia does not have any requests for negotiation.

Commission Evaluation: With respect to Council Regulation (EEC) No. 3220/84 on carcass classification, there currently exists a national standard for the classification of carcasses (LVS 239 :1999). However, by the end of 2001, the Latvian government intends to adopt specific regulations of the Cabinet of Ministers on the classification of carcasses based on standard 239 :1999. These regulations will make it compulsory for processing establishments to undertake carcass classification. With respect to Commission Regulation (EEC) No. 2806/79 on the reporting of prices for pigmeat there is currently no similar legislation in Latvia.

Latvia has presented a plan for the practical implementation of the acquis. Work will continue to establish a system of carcass classification. The Food Supervision Division of the State Veterinary Service will undertake the supervision of carcass classification. The Centre for Agricultural Market Promotion will provide price information to the European Commission. From the information submitted in the negotiating position, the Commission does not see at this stage any reason why Latvia should not be able to fulfil the objectives of the plan.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for pigmeat. The EU takes note of Latvia's plan for the practical implementation of EU requirements in this field.

III. DRAFT COMMON POSITION

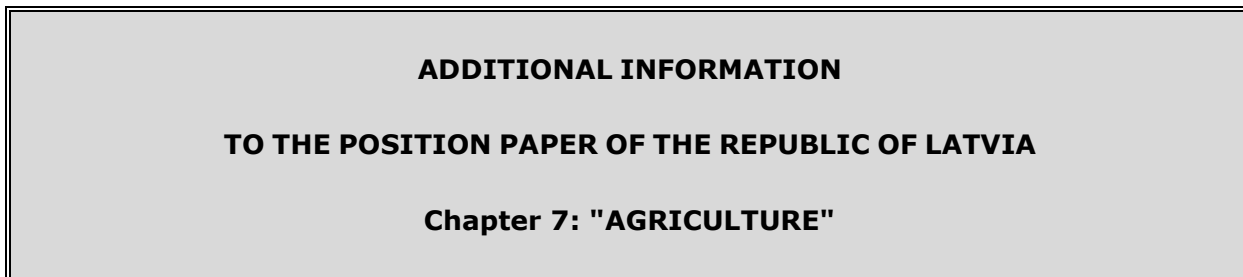
Chapter 7: Agriculture

PIGMEAT

43. Pigmeat (Council Regulation (EEC) No. 3220/84 on carcass classification and Commission Regulation (EEC) No. 2806/79 on reporting of prices for pigmeat)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to carcass classification and reporting of prices for pigmeat. The EU takes note of Latvia's plan for the practical implementation of EU requirements in this field.

14.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

By the 1 July 2002 the following legal act will be adopted:

Regulations of the Cabinet of Ministers On compulsory national standards applicable in Latvia LVS 194:1999 "Classification of bovine carcasses" and LVS 239:1999 "Classification of pig carcasses".

...

ANNEX 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control						Development		
			Products for human consumption		Other products		Live animals				
			T	NT	T	NT	U	E	O		
GREBŅEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004	
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002	
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004	
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004	
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004	
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004	
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004	
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged	
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged	

T - products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

E - registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

ANNEX 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
- snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and colostrum not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for manufacturing of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatin intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

14.2.3. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: PIGMEAT

Institutions

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Private storage: R.2759/75 R.2763/75 R.3444/90	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS – Rural Support Service (paying agency) Market department – Intervention Division. See Table on intervention – Pig meat	6 months before accession date/ Upon accession
Classification of carcasses: R.2967/85 R.3220/84	Exists (voluntary)	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Pig meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Price reporting R.2806/79 R.3537/89	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Information Department (responsible) and other state institutions – See Table on statistics (price reporting) – Pig meat.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of pig meat R.1370/95, R.2759/75, R.1439/95, R.386/90, R.2331/97	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Pig meat.	6 months before accession date/ Upon accession

Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R149/95, R. 800/99	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Pig meat.	Upon accession
Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 2759/75	Exists in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Pig meat.	Upon accession

Regulatory documents

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Private storage: R.2759/75 R.2763/75 R.3444/90	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of pig meat: on applications, fixation of purchase price and aid payments, contract making and the necessary data, their conformity control, quality conditions in respect of pig meat for private storage, on disbursement of aid payments, on additional conditions for private storage	Application forms. Instructions: receipt and processing of applications, electronic data feeding and processing, electronic calculation of aid payments and book-keeping documents on disbursements made Check-lists: control procedures and others.
Classification of carcasses: R.2967/85 R.3220/84	Exists (voluntary); LVS 239:1999 standard "Classification of pig carcasses"	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights;	Check-lists: classification, control procedures and summaries of classification results and prices, reporting to TVC

Price reporting R.2806/79 R.3537/89	Does not exist	Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on price reporting, liabilities in respect of their correctness and responsible persons	Database on price summaries
Licensing export/import of pig meat R.1370/95, R.2759/75, R.1439/95, R.386/90, R.2331/97	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector of pig meat: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary)	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others
Administration of export refunds and securities R.2220/85, R.149/95, R.800/99	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in meat sector: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.	Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.
Administration of import duties and import tariff quotas R.3290/94 R.2759/75	Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by the State Revenues Office	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers administration procedures of tariff quotas	Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

Explanatory notes to the CMO implementation plan

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
Ministry of Agriculture – Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
RSS Market Department – Export-Import Division – unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1370/95 Art.3
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	2759/75 Art.14 1370/95 Art.2
	Administering import tariff quotas (except “first in first served”)	3290/94 2759/75 Art.8-13
RSS Finance Department – payments unit	Administering securities – accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 149/95 Art.18 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49
RSS Control Department (and other bodies mandated to fulfil specific actions – State	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance with conditions of export refunds and other requirements in	386/90 Art.2 2331/97 158/89

Food Control Service etc.)	export-import operations	
RSS Information Department – Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1439/95 Art.12, 6,3,4

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 2759/75 Art.8-13

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product.....	

TABLE ON INTERVENTION

1. To incorporate Latvian Market Intervention Agency to the Rural Support Service as the Intervention Division of the Market Department;
2. Units:
 - a) an Intervention division which accepts application/ tenders and consider them – in the framework of the Market Department;
 - b) a Control Department with inspectors who will be responsible for physical checks;
 - c) an Information Department – processing of information for Commission;
 - d) a Financial Department;
3. In a framework of the Ministry of Agriculture Crop Production and Animal Husbandry Divisions will fulfil additional functions (as a variant to confer those functions onto directorate of the RSS);
4. To create in a framework of the RSS Information Department:
 - a) a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
 - b) a Division of Market Information , which will work with gathering and processing market information;
5. To confer some control functions onto State Veterinarian Service;
6. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	ES legislation: Pigmear
Ministry of Agriculture (Plant and Animal Divisions)	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	
	Determining intervention centres	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Pigmeat
RSS Market Department – Intervention Division – Plant unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications	
	Evaluation of conformity of applications and decision-making	
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	
	Accepting, evaluating tenders and decision-making on acceptability	
	Decision-making on successful tenderers and concluding and cancelling corresponding contracts	
	Determination of closing dates (for standing invitation for tenders)	
	Concluding contracts on renting stores (for public intervention)	
	Approving organizations, companies, stores (where it is necessary)	
RSS Market Department – Intervention Division – Animal unit (applications and decisions)	Accepting and processing applications/tenders	R.2763/75, Art.2
	Evaluation of conformity of applications and decision-making (also choosing stores)	R.2763/75, Art.2 R.3444/90, Art.3(2)
	Informing applicants and storekeepers, as well as tenderers on decisions	R.2763/75, Art.5
	Concluding private storage contracts	R.3444/90, Art.3(3), Art.4(1-3)
	Decision-making on successful tenderers and/or concluding contracts (public intervention)	
	Organization of public intervention stocks sale	
RSS Control Department – Unit on control of intervention operations	Communications with storekeepers (private storage) on all the issues of storage	R.3444/90, Art.3(4)
	Communications with stores on all the issues of public storage	
	Taking samples and making analysis (to carry out or organize)	R.3444/90 Art.13(5)

	Control of taking-over and following checks	
	Periodical checks of stocks' status and other conditions (including coming in and out of stores), making reports	R.3444/90 Art.3(4), Art.13 (5,6)
	Appointing (or concluding contracts with) representatives of agency for controlling take-overs and subsequent checks	R.3444/90 Art.4(2-4)
	Disposal of products for processing or other purposes	
	Checks on final use and destination of products.	
	Check of operations which give a basis for payments	
	Issuing certificates on product's compliance with intervention requirements	
RSS Financial Department - Payment Division	Administering securities (accepting, accounting, releasing, etc.)	R.3444/90 Art.5(1)
	Calculating and paying sums for products bought in process of public intervention	
	Calculating, correcting and accepting sums for products sold (public intervention stocks)	
	Accepting, and checking documents for private storage aid and storage aid (sugar) payments, calculating and paying aid	R.2763/75, Art.3
	Calculating and paying other aid and payments	
	Calculating and paying advances	R.3444/90, Art.6(4)
	Calculating and accepting levies	
RSS Information Department - Information and Accounting Division	Accounting material and financial operations	R.3492/90
	Summarization and processing of other necessary information	
	Preparing and sending reports to the Commission	R.3444/90 Art.15
	Preparing and publishing notices of invitation to tender	
RSS Information Department - a Division of Forms	Working out and ensure access to applications forms and other standard documents	R.3444/90, Art.3(1)
RSS Information Department - Market Information Division	Detecting and processing of information about wholesale and market prices of products	

	Establishing price board, determining methodology and control	
--	---	--

STATE VETERINARIAN SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Pigmeat
State Veterinarian Service – unit for controlling foodstuff	Checking compliance with meat quality requirements (taking for private storage), and classification requirements	R.3444/90 Art.2(2,3)
	Controlling meat storage conditions in cold stores	R.3444/90 Art.3(4)

TABLE ON MARKETING (QUALITY) STANDARDS, CLASSIFICATIONS

The State Food Control Service (the official name will be approved later) will be mainly responsible for fulfilling EC requirements on controlling compliance with marketing (quality) standards;

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
State Food Control Office	Controlling compliance with marketing (quality) standards, classification standards by checks on spot, taking and analysing samples etc, reporting on check results	R.3220/84 Art.4

TABLE ON STATISTICS (PRICE REPORTING)

1. The Information Department of the Rural Support Service is mainly responsible for fulfilling EC requirements on delivering statistical information;
2. The Information Department works in cooperation with Latvian State Institute of Agrarian Economics and Latvian Market Support Centre;
3. The Information Department gets also information from Central Bureau of Statistics, customs offices and other state institutions and organizations;

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
Ministry of Agriculture – Division of Policy Analysis	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
------	-----------	--------------------------

RSS Information Department – unit responsible for statistical information	Approving and submitting the statistical methodology to the Eurostat for evaluation	
	Approval of forms for statistical documentation	
	Gathering and processing statistical information, preparing reports and sending them to the Eurostat (statistical reports)	R.3537/89 Art.1 R.2806/79

OTHER INSTITUTIONS

Unit	Functions	EC legislation: Pig meat
Central Bureau of Statistics, Latvian State Institute of Agrarian Economics, Latvian Market Support Centre	Gathering, processing (if necessary) and delivering information to the RSS Information Department	R.3537/89 Art.1 R.2806/79

14.3. ES cūkgaļas KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

Cūkgaļas KTO raksturo trīs specifiskas iezīmes. Pirmkārt, cūkgaļas ražošanas ciešā saistība ar labības ražošanu, kas nosaka cūkgaļas cenas tiešu atkarību no lopbarības graudu cenām. Otrkārt, ES spēja nodrošināt iekšējo pieprasījumu pēc cūkgaļas, kas nosaka samērā mazo tirdzniecību regulējošo pasākumu nozīmi līdzsvara uzturēšanai ES iekšienē. Treškārt, cūkgaļas ražošanai ir ciklisks raksturs, tāpēc nozares KTO vērsta tieši uz šī faktora maksimālu dzēšanu, nodrošinot pēc iespējas stabilāku cūkgaļas tirgu Eiropas Savienībā.

Cūkgaļas KTO aptver sekojošu produktu kategorijas:

- dzīvas cūkas (izņemot vaislas cūkas);
- svaiga, atdzesēta un sasaldēta cūkgaļa un cūku iekšējie orgāni;
- sālīta, žāvēta un kūpināta cūkgaļa un cūku iekšējie orgāni;
- speķis un nekausēti cūku tauki;
- pārstrādāti cūkgaļas produkti, ieskaitot konservus un desas.

(1) Cūkgaļas KTO galvenie mērķi un uzdevumi:

- tirgus stabilizācija;
- ES lauksaimniecības labākas konkurētspējas nodrošināšana;
- lauku iedzīvotāju pietiekami augsta dzīves standarta nodrošināšana. **Cūkgaļas KTO attīstības vēstures galvenie posmi**

Pamats ES Kopējā tirgus organizācijas (KTO) pamatprincipu izveidošanai cūkgaļas nozarē tika likts 1962. gadā, kad sešas pirmās ES dalībvalstis nolēma izstrādāt pamatnoteikumus šajā nozarē. Turpmāko 5 gadu laikā tika strādāts pie noteikumu tapšanas - 1967. gadā spēkā stājās šo noteikumu pamatversija. Laikā līdz 1975. g. tika pieņemtas dažādas izmaiņas un jaunievedumi, tā rezultātā 1975. g. oktobrī nāca klajā Ministru padomes konsolidētie noteikumi Nr.2759/75 par KTO darbības pamatprincipiem cūkgaļas nozarē. Tika izstrādāti un pieņemti arī daži citi Padomes un Komisijas noteikumi. ES cūkgaļas tirgus organizācija ir samērā liberāla un vienkārša, nekādi tiešie maksājumi jeb prēmijas ražotājiem nepastāv, tādējādi cūkgaļas nozares KTO pamatā balstās uz trim sekojošām atbalsta metodēm:

- *tarifu sistēma* – piemēro importam no trešajām valstīm, lai importa rezultātā netiktu negatīvi ietekmēti ES tirgus;
- *eksporta atmaksas* – līdzeklis ražotāju ienākumu uzturēšanai, eksportējot produkciju uz valstīm ar zemāku cenu līmeni (šeit raksturīga ievērojama cūkgaļas nozares saistība ar graudu nozari – barības izmaksas daudzās ārpus ES valstīs ir ievērojami zemākas par ES lopbarības cenām). Piešķirot eksporta atmaksas, ES ražotāji spēj izturēt pasaules tirgus konkurenci;
- palīdzības piešķiršana *privātās uzglabāšanas sistēmas* nodrošināšanai – sezonāls raksturs; sistēmu ievieš ar nodomu "aizvākt" produkcijas uzkrājumus ES tirgū, kas radušies cenu krituma rezultātā.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N. p.k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	R.2759/75	Council Regulation No 2759/75 of 29 October 1975 on the common organisation of the market in pigmeat	Padomes 1975. gada 29. oktobra Regula par koptirgus organizāciju cūkgaļas sektorā	Nosaka vispārējos KTO mehānismus cūkgaļai

2.	R.2763/75	Council regulation No 2763/75 laying down general rules for granting private storage aid for pigmeat	Padomes 1975. gada 29. oktobra Regula (EEK) 2763/75, kas nosaka vispārējus noteikumus palīdzības par privātu cūkgaļas uzglabāšanu piešķiršanai	Nosaka kārtību privātās uzglabāšanas veikšanai
3.	R.3444/90	Commission Reg. (EEC) No 3444/90 laying down detailed rules for granting private storage aid for pigmeat	Komisijas 1990. gada 27. novembra Regula (EEK) Nr. 3444/90, ar kuru tiek apstiprināti sīki izstrādāti noteikumi par palīdzības piešķiršanu cūkgaļas privātai uzglabāšanai	Nosaka kārtību privātās uzglabāšanas veikšanai
4.	R.391/68	Commission Reg. (EEC) No 391/68 laying down detailed rules for intervention buying - in pigmeat	Komisijas 1968. gada 1. aprīļa Regula (EEK) Nr. 391/68 - detalizēti noteikumi cūkgaļas iepirkumam inervencē	Nosaka kārtību privātās uzglabāšanas veikšanai
5.	R.2806/79	Commission Reg. (EEC) 2806/79 on the exchange between the Member States and the Commission of certain information concerning pigmeat and repealing Regulation (EEC) No 2330/74	Komisijas 1979. gada 13. decembra Regula (EEK) Nr. 2806/79 par informācijas, kas attiecas uz cūkgaļu, apmaiņu starp dalībvalstīm un Komisiju un par Regulas (EEK) Nr. 2330/74 atcelšanu	Nosaka informācijas sniegšanas kārtību
6.	R.2123/89	Commission Reg. (EEC) No 2123/89 establishing the list of representative markets for pigmeat in the Community	Komisijas 1989. gada 14. jūlija Regula (EEK) Nr. 2123/89 - Kopienas reprezentatīvo tirgu saraksts	Nosaka cenu ziņošanas kārtību no reprezentatīvajiem tirgiem un kautuvēm
7.	R.3220/84	Council Reg. (EEC) 3220/84 determining the Community scale for grading pig carcasses	Padomes 1984. gada 13. novembra Regula (EEK) Nr. 3220/84, kas nosaka Kopienas skalu cūku liemeņu iedalījumam pa klasēm	Nosaka klasifikācijas skalas pielietošanas kārtību
8.	R.3537/89	Commission Reg. (EEC) 3537/89 on the marketing stage to which the average price for pig carcasses refers	Komisijas 1989. gada 27. novembra nolikums (EEK) 3537/89 par tirdzniecības posmu, uz kuru attiecas vidējā cūku liemeņu cena	Nosaka klasifikācijas skalas pielietošanas kārtību
9.	R. 2967/85	Commission Reg. (EEC) 2967/85 laying down detailed rules for the application of the Community scale for grading pig carcasses	Komisijas 1985. gada 24. oktobra Nolikums (EEK) Nr. 2967/85, kas nosaka detalizētus noteikumus, lai īstenotu cūku liemeņu šķirošanu visā Kopienā	Nosaka klasifikācijas skalas pielietošanas kārtību
10.	R.1370/95	Commission Reg. (EC) No 1370/95 laying down detailed rules for implementing the system of export licences in the pigmeat sector	Komisijas 1995. gada 16. jūnija Nolikums (EK) Nr. 1370/95, kas nosaka detalizētus noteikumus eksporta licenču sistēmas ieviešanai cūkgaļas sektorā	Nosaka eksporta licenču izsniegšanas kārtību
11.	R.2331/97	Commission Reg. (EC) No 2331/97 on special conditions for granting export refunds on certain pigmeat products	Komisijas 1997. gada 25. novembra Nolikums (EK) Nr. 2331/97 par īpašiem nosacījumiem eksporta atmaksu piešķiršanai noteiktiem cūkgaļas produktiem	Nosaka eksporta atmaksu piešķiršanas kārtību
12.	R.1583/89	Commission Reg. (EEC) No 1583/89 relating to the procedure for determining the meat and fat content of certain pigmeat products	Komisijas 1989. gada 7. jūnija Regula (EEK) Nr. 1583/89, kas attiecas uz gaļas un tauku satura noteikšanas procedūru noteiktos cūkgaļas produktos	Nosaka metodi, ar kādu laboratorijās nosaka liesās gaļas un tauku saturu cūkgaļā un tās produktos

13.	R.226/89	Commission Reg. (EEC) No 226/89 on the procedure for determining the meat content of products falling within CN codes 1602 49 11, 1602 49 15, 1602 4950	Komisijas 1989. gada 7. jūnija Regula (EEK) Nr. 1583/89, kas attiecas uz gaļas un tauku saturu noteikšanas procedūru produktos ar kodiem CN 1602 4911, 1602 4915	Nosaka metodi, ar kādu laboratorijās nosaka liesās gaļas un tauku saturu cūkgaļā un tās produktos
-----	----------	---	--	---

(c) Cūkgaļas KTO pamatelementi (2001.–2006. gadam)

(1) Administrēšana un finansēšana

Administrēšanas izmaksas visiem mehānismiem tiek segtas no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (privātās uzglabāšanas palīdzība, tirgus atbalsta palīdzības maksājumi, samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika

(i) Mehānisma būtība

Regulē cūkgaļas tirgus iekšējās cenas un aizsargā pret pārmērīgu cūkgaļas importa ieplūšanu ES tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Cūkgaļas imports ES ir pakļauts importa licences uzrādīšanai, kuru izdod dalībvalsts un kura ir derīga visā ES teritorijā (licence derīga 9 dienas). Lai saņemtu licenci, produkcijai ir jāatbilst noteiktiem ES standartiem. Dalībvalsts ziņo Komisijai par izsniegtajām licencēm un produktu daudzumiem, par ko tās izsniegtas. Importu veic noteiktu kvotu ietvaros, un tas tiek aplikts ar ievdmuitas nodokļiem pēc noteikta tarifa.

ii.2. Eksports

Eksporta atmaksas tiek maksātas ar mērķi paaugstināt ES cūkgaļas ražotāju konkurētspēju ārējā tirgū. Atmaksu lielums tiek noteikts atkarībā no cūkgaļas piedāvājuma un cenām ES tirgū, pasaules tirgū, kā arī no starpības lopbarības cenās pasaulē un ES. Pēc Urugvajes raunda eksporta atmaksas tika pakļautas samazinājumam, piemēram, 2000/2001. gadā subsidēt "drīkst" 402 tūkst. tonnu cūkgaļas eksporta, un samazinājums turpināsies līdz eksporta atmaksu cūkgaļai atcelšanai.

(3) Iekšējā tirgus regulēšanas pasākumi

(i) Mehānisma būtība

Regulē pieprasījumu un piedāvājumu tirgū, uz laiku atslogo iekšējo tirgu no pārprodukcijas krīzes situācijās, produkcijas uzglabātājiem izmaksājot palīdzību.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Cenu sistēma

ES cūkgaļas tirgus regulēšanā izmanto divas cenas – bāzes un references.

Bāzes cenu katra tirgus gada sākumā nosaka ES Padome – tās mērķis ir tirgus situācijas stabilizēšana, neradot produkcijas uzkrājumus. Tomēr praksē šī cena ir tikai un vienīgi politisko diskusiju "auglis", un pēc tās vadās privātās uzglabāšanas sistēmas iedarbināšanas gadījumā.

References cena ir ES iekšējā tirgus cena cūku kautķermeņiem. Tā rodas, aprēķinot vidējo tirgus cenu visu ES dalībvalstu starpā. References cena atsevišķā ES dalībvalstī balstās uz cenām, kas iegūtas no reprezentatīvajām tirgus vietām vai kautuvēm. Šī cena ir pamats tirgus situācijas stāvokļa analīzei.

Cenu sistēma balstās uz standarta kvalitātes cūku kautķermeņiem, kā arī ES vienoto cūku kautķermeņu klasifikācijas skalu (skat. punktu d).

Standarta kvalitātei atbilst sekojoši nosacījumi:

- E klase: kautķermeņi ar svaru no 60 – 120 kg;
- R klase: kautķermeņi ar svaru no 120 – 180 kg.

ii.2. Intervence

Eiropā intervences sistēma tiek piemērota ar mērķi novērst vai mīkstināt ievērojamu cenu pazemināšanos tirgū. Tā sāk darboties tikai tad, ja references cena R3 klases cūkgaļas liemeņiem nokritusi zem 103% no bāzes cenas. Intervence tiek atrisināta ar privātās uzglabāšanas starpniecību. Noteikta naudas summa tiek piešķirta gaļas uzglabātājiem, kas, uzņemoties pilnu risku un atbildību, uz noteiktu laika periodu apņemas uzglabāt cūkgaļu, tādējādi neietekmējot cenu līmeni. Intervences aģentūra noslēdz ar uzglabātājpersonu līgumu, un pēc uzglabāšanas perioda beigām produkts tiek izlaists vietējā tirgū vai eksportēts (saņemot eksporta atmaksas).

Jau 1998. gada septembrī tika uzsākta cūkgaļas privātās uzglabāšanas mehānisma iedarbināšana par cūku kautķermeņu uzglabāšanu, piemērojot sekojošus pamattarifus:

- EUR 315/t (~190 Ls/t) uzglabājot kautķermeņus 4 mēnešus;
- EUR 352/t (~211 Ls/t) par 5 mēnešu uzglabāšanu;
- EUR 389/t (~233 Ls/t) par 6 mēnešu uzglabāšanu.

(4) Cūku liemeņu klasifikācija

i.1. Mehānisma būtība

Cūku liemeņu klasifikācijas mērķis ir nodrošināt uz vienādiem pamatiem balstītu cenu salīdzināšanas iespēju visu dalībvalstu starpā, uz vienādās cūku kautķermeņu cenas bāzes radīt iespēju aprēķināt references cenu, garantēt godīgu un vienlīdzīgu samaksu visiem cūkgaļas ražotājiem un nodrošināt tirgus situācijas uzraudzību.

i.2. Izmantotie instrumenti

Cūku kautķermeņu klasifikācija noris pēc vienotas ES skalas. Cūkas tiek klasificētas svēršanas brīdī pēc liesās gaļas satura kautķermenī. Pastāv sešas klases, kaut gan augstākā no tām – S klase - nav obligāta. Praktiski liesās gaļas saturu nosaka ar īpašu aparatūru (piem., *Intrascop*, *Hennesy Grading Probe* u.c.), kura darbojas pēc noteiktas, uz attiecīgās valsts cūku populācijas bāzes zinātniski izstrādātas formulas.

Klase	Liesās gaļas saturs
S	60% un vairāk
E	55 – 59%
U	50 – 54%
R	45 – 49%
O	40 – 44%
P	mazāk par 40%

Kautķermeņu klasifikācijas skala neattiecas uz mazjaudas kautuvēm (kauj mazāk nekā 200 cūkas nedēļā), kā arī uz tām kautuvēm, kas kauj cūkas vietējā tirgus vajadzībām.

14.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

14.4.1. Nozares attīstības perspektīvas

Saskaņā ar Eiropas un nacionālo lauksaimniecības politiku cūkgaļas sektorā nepastāv nekādu ražošanas ierobežojumu, bet cūkkopības nozares atbalsts eksistē tikai Latvijas nacionālajā politikā. Neskatoties uz šo atbalstu, cūkgaļas ražošanas apjomi BA scenārijā ir mazāki, salīdzinot ar visiem pārējiem EU scenārijiem, kuros, dzīvnieku skaits ir gandrīz identisks, jo ražošanas nosacījumi visos analizējamajos scenārijos būtiski neatšķiras (1.tabula).

1. tabula. Novērtējuma rezultāti Latvijas cūkgaļas ražošanai

		1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Cūkas	tūkst.	404.9	326.2	267.9	475.3	496.3	496.3	496.3	496.3	496.3
Sivēnmātes	tūkst.	37.1	21.8	14.3	25.4	26.5	26.5	26.5	26.5	26.5
Gaļas ražošanas apjoms	tūkst.t	34.6	29.1	23.7	41.8	43.6	43.6	43.6	43.6	43.6
Patēriņš	tūkst.t	78.2	62.3	62.3	63.4	63.4	63.4	63.4	63.4	63.4
Pašnodrošinājums	%	44	47	38	66	69	69	69	69	69
Realizācijas apjoms	milj. Ls	23.5*	11.8	10.2	27.1	10.2	28.2	28.2	28.2	28.2

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

14.4.2. Tēzes par "būs spējīga..."

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā.

Tas nozīmē, ka visa cūkgaļa un tās produkti, kas uzskaitīti Regulas 2759/75 1.panta 1.punktā ir pakļauti obligātai importa un eksporta licencēšanai. Latvijas saistības attiecībā uz licencēšanu pēc būtības ir procedūras saistības.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 2759/75 - par koptirgus organizāciju cūkgaļai;
- 2331/97 - kas nosaka speciālos nosacījumus eksporta atmaksu piešķiršanai;
- 1370/95 - nosaka detalizētus noteikumus eksporta licenču sistēmas ieviešanai;
- 3846/87 - produktu nomenklatūra eksporta atmaksu saņemšanai 1) 6 sadaļa - "cūkgaļa" pielikumā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES importa un eksporta licencēšanas shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES privātās uzglabāšanas shēmas piemērošanu Latvijā.

Tas nozīmē, ka Latvijā cūkgaļas privātās uzglabāšanas īstenošanai tiek izveidotas administratīvās struktūras ar sekojošām funkcijām - pieteikumu pieņemšana, abpusējo līgumu slēgšana ar privātās uzglabāšanas veicējiem, dokumentālas un fiziskas pārbaudes, palīdzības maksājumu izmaksu un drošības naudas iemaksu administrēšana, pārskatu (Komisijai) sagatavošana.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 2759/75 - par koptirgus organizāciju cūkgaļai;
- 2763/75 - nosaka vispārējus noteikumus palīdzības par privātu cūkgaļas uzglabāšanu piešķiršanai;
- 3444/90 - nosaka detalizētus noteikumus palīdzības par privātu cūkgaļas uzglabāšanu piešķiršanai;

- 391/68 – nosaka detalizētus noteikumus cūkgaļas iepirkumam inetrvcē.

Latvija būs spējīga nodrošināt ES intervences shēmas piemērošanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt cūku liemeņu klasifikācijas sistēmas veikšanu.

Tas nozīmē, ka Latvijā cūku liemeņu klasifikācijas veikšanai tiks izveidotas administratīvās struktūras ar visām ar liemeņu klasifikāciju saistītām funkcijām (inspektoru apmācība klasifikācijas un svēršanas veikšanai, pārbaužu veikšana kautuvēs un cenu ziņošana, veikta formulas kalkulācija un aparatūras izvēle un iegāde kautuvēs).

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 3220/84 - nosaka Kopienas skalu cūku liemeņu iedalījumam pa klasēm;
- 2967/85 - nosaka detalizētus noteikumus, lai īstenotu cūku liemeņu klasifikāciju visā Kopienā.

Latvija būs spējīga nodrošināt cūku liemeņu klasifikācijas sistēmas ieviešanu Latvijā **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga veikt statistikas uzskaiti un ziņošanu Eiropas Komisijai.

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina statistisko datu savākšana saskaņā ar ES atzīto metodiku un nacionālās skaitīšanas datus jānosūta uz EUROSTAT.

Galvenie ES likumdošanas akti shēmai:

- 93/23 - par statistikas pārskatu veidošana cūkām.

Latvija būs spējīga veikt statistikas uzskaiti un ziņošanu Eiropas Komisijai **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga veikt cenu apkopošanu un ziņošanu.

Tas nozīmē, ka Latvija varēs nodrošināt iknedēļas reprezentatīvo tirgus cenu savākšanu un apkopošanu par nokautajām standartkvalitātes cūkām saskaņā ar ES prasībām un ziņot Eiropas Komisijai; institūciju darbība tiks piemērota nepieciešamo funkciju veikšanai.

Galvenās ES Regulas shēmai:

- 2806/79 - par informācijas, kas attiecas uz cūkgaļu, apmaiņu starp dalībvalstīm un Komisiju un par Nolikuma (EEK) Nr. 2330/74 atcelšanu;
- 2123/89 – reprezentatīvo cūkgaļas tirgu saraksts Kopienā;
- 3537/89 - par tirdzniecības posmu, uz kuru attiecas vidējā cūku liemeņu cena.

Latvija būs spējīga veikt cenu ziņošanu Eiropas Komisijai **6 mēnešus pirms iestāšanās brīža**. Sīkāk aprakstīts KTO ieviešanas plānā.

Latvija būs spējīga nodrošināt audzēšanas saimniecību un pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās, kā arī veterināro kontroli uz robežas (vet.sadaļa).

Tas nozīmē, ka Latvijai jānodrošina cūku audzēšanas saimniecību un gaļas pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās un uz valsts robežas (nodrošinot nepieciešamo funkciju izpildi) saskaņā ar ES normām.

14.5. Pielikumi

1.pielikums

Dzīvnieku skaits gada beigās, tūkst.												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000	Vidēji 1995.-1999. g.
Cūkas	1401.1	1246.5	866.5	481.8	500.7	552.8	459.6	429.9	421.1	404.9	393.5	453.7
-sivēnmātes	132.5	130.2	88.1	56.1	48.0	70.3	39.6	46.1	43.6	37.1	32.9	47.3
-sivēni līdz 2 mēnešiem	151.4	95.9	88.6	94.7	81.7	81.9	102.5
-sivēni no 2 līdz 4 mēnešiem	125.2	116	112.8	91.8	84.6	...
-ataudzējamās cūciņas vecākas par 4 mēn.	58.6	53.3	41.5	31.4	23.0
-nobarojamās cūkas	287.7	196.1	175.5	167.1	191.5	185.9	203.6
Cūkgaļas ražošana, tūkst. t												
Ražošana - tūkst. T	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Cūkgaļa (dzīvmasā) tūkst. t	178.8	163.6	137.2	86.6	69.9	76.2	48.04	45.08	44.38	44.38	40.44	51.6
Cūkgaļa (kautmasā) tūkst. t	138.2	126.2	100.5	68.1	53.8	62.6	39.49	37.05	36.48	34.62	31.54	42.0
Cūkgaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n	Vidēji 1995.- 1999. g.
Cūkgaļa un to gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā	21.8	17.7	15.0	12.5	11.0	12.6	13.9	12.8	14.5	16.8	16.2	14.1
Latvijas cūkgaļas vidējā iepirkuma cena, Ls/t												
	1990.	1991.	1992.	1993.	1994.	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.n	Vidēji 1995.- 1999. g.
Latvijas cūkgaļas vidējās iepirkuma cenas dzīvsvārā (Ls/t)	14.8	27.4	244.1	529.7	716.1	688.4	714.1	783.0	722.0	552.5	721.2	692.0
Latvijas cūkgaļas vidējās iepirkuma cenas kautsvārā (Ls/t)	19.1	35.5	333.2	673.6	930.3	837.9	868.7	952.5	878.4	708.3	924.6	849.2

Avots: CSP dati

2.pielikums

Cūku skaits visu veidu saimniecībās																				
Cūku skaits saimniecībā	1997.01.01.				1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo cūku skaitu		Cūku skaits grupā	
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	Skaitis	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Kopā	86269	100	459588	100	78400	100	429922	100	66320	100	421113	100	58024	100	404886	100	59142	100	389335	100
1	25612	29.7	25612	5.6	22710	29	22710	5.3	18143	27.4	18143	4.3	13135	22.7	13135	3.2	14639	24.8	14639	3.8
2	31207	36.2	62414	13.6	28228	36	56456	13.1	24625	37.1	49250	11.7	22743	39.2	45486	11.2	23467	39.7	46934	12.1
3 - 4	15760	18.3	53593	11.7	14850	18.9	50338	11.7	12536	18.9	43265	10.3	11563	19.9	38876	9.6	11361	19.2	45012	11.6
5 - 9	8276	9.6	52421	11.4	7714	9.8	49021	11.4	6676	10.1	43252	10.3	5792	10	36115	8.9	5321	9	38317	9.8
10 - 19	5138	6.0	90328	19.7	3358	4.3	42499	9.9	2604	3.9	34312	8.2	2748	4.8	35773	8.8	2608	4.4	39724	10.2
20 - 49	84	0.1	4718	1.0	1184	1.5	35320	8.2	1263	1.9	37481	8.9	1397	2.4	40046	9.9	1232	2.1	38787	10
50 - 99	48	0.1	4176	0.9	202	0.3	15608	3.6	300	0.5	21538	5.1	362	0.6	23840	5.9	344	0.6	25257	6.5
100 - 199	42	0.0	5976	1.3	71	0.1	13076	3	70	0.1	9849	2.3	134	0.2	18461	4.6	90	0.1	13951	3.6
200 - 399	33	0.0	8926	1.9	25	0.1	7386	1.7	46	0.1	13983	3.3	107	0.2	34271	8.5	35	0.1	12509	3.2
400 - 999	36	0.0	23798	5.2	25	0	15197	3.5	25	0	15946	3.8	20	0	12065	3	25	0	14591	3.7
1000 - 1999	16	0.0	22945	5.0	20	0	27253	6.4	17	0	25029	5.9	9	0	13966	3.4	5	0	7209	1.8
2000 - 4999	9	0.0	25185	5.5	6	0	17019	4	7	0	20950	5	6	0	17672	4.4	7	0	22219	5.7
5000 un vairāk	8	0.0	79496	17.3	7	0	78040	18.2	8	0	88115	20.9	8	0	75180	18.6	8	0	70186	18

Avots: CSP dati

3.pielikums

Sivēnmāšu skaits visu veidu saimniecībās																					
Sivēnmāšu skaits saimniecībā	1997.01.01.				1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.				
	Saimniecības ar attiecīgo sivēnmāšu skaitu		Sivēnmātes grupā		Saimniecības ar attiecīgo sivēnmāšu skaitu		Sivēnmātes grupā		Saimniecības ar attiecīgo sivēnmāšu skaitu		Sivēnmātes grupā		Saimniecības ar attiecīgo sivēnmāšu skaitu		Sivēnmātes grupā		Saimniecības ar attiecīgo sivēnmāšu skaitu		Sivēnmātes grupā		
	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits
Kopā	10059	100	39572	100	11632	100	46048	100	9840	100	43635	100	7736	100	37098	100	8418	100	32776	100	
1	6162	61.3	6162	15.6	6376	54.8	6376	13.8	5640	57.3	5640	12.9	4202	54.3	4202	11.3	4616	54.8	4616	14.1	
2	2265	22.5	4530	11.4	2707	23.3	5414	11.8	2077	21.1	4154	9.5	1640	21.2	3280	8.8	1620	19.2	3240	9.9	
3 - 4	992	9.9	3221	8.1	1747	15	6403	13.2	1266	12.9	4339	9.9	970	12.5	3261	8.8	1275	15.2	3926	12	
5 - 9	463	4.6	3189	8.1	461	4	2805	6.1	411	4.2	2425	5.6	614	8	3808	10.3	577	6.9	3521	10.7	
10 - 19	59	0.6	735	1.9	152	1.3	1873	4.1	288	2.9	3659	8.4	118	1.5	1399	3.8	199	2.4	2468	7.5	
20 - 49	43	0.4	1349	3.4	126	1.1	4365	9.5	97	1	2732	6.3	135	1.8	3928	10.6	84	1	2411	7.3	
50 - 99	33	0.3	2190	5.5	26	0.2	1781	3.9	27	0.3	2114	4.8	29	0.4	2045	5.5	20	0.2	1268	3.9	
100 - 199	17	0.2	2387	6.0	15	0.1	2249	4.9	11	0.1	1778	4.1	9	0.1	1307	3.5	10	0.1	1282	3.9	
200 - 499	18	0.2	4969	12.6	12	0.1	3254	7	12	0.1	3364	7.7	9	0.1	2585	7	8	0.1	2682	8.2	
500 un vairāk	7	0.1	10840	27.4	10	0.1	11828	25.7	11	0.1	13430	30.8	10	0.1	11283	30.4	9	0.1	7362	22.5	

Avots: CSP dati

4.pielikums

Cūkgāja bilance, tūkst. tonnas			
	1998	1999	2000
Atlikums uz gada sākumu	4.5	0.9	0.5
Saražotās gaļas apjoms, dzīvsvārā	44.2	44.6	40.4
Saražotās gaļas apjoms, kautsvārā	36.4	34.7	31.5
Gaļas (t.sk. dzīvo lopu) imports, kautsvārā	8.4	10.0	6.8
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) imports	0.7	0.3	0.2
Kopā imports	9.1	10.3	7.0
Nenoteiktas izcelsmes gaļa	10.0	19.2	15.2
(% no kopējā saražotā)	0.3	0.6	15.2
(% no kopējā saražotā un importētā)	0.2	0.4	0.0
Kopā resursi (pārrēķinot gaļā)	59.9	65.0	54.3
Patēriņš			
Patērēta gaļa un gaļas produkti, pārrēķinot gaļā	56.2	63.6	53.6
Gaļas (t.sk. dzīvu lopu) eksports, kautsvārā	0.3	0.02	0.01
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) eksports	2.6	0.9	0.2
Kopā patērēta gaļa un tās produkti (pārrēķinot gaļā)	59.0	64.5	53.8
Atlikums uz gada beigām	0.9	0.5	0.5

Avots: LAD

15.OLAS UN MĀJPUTNU GAĻA

15.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADALA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

10. CŪKGAĻA UN PUTNU GAĻA

...

b) OLAS UN MĀJPUTNU GAĻA

Situācija sektorā

Latvijā olu un mājputnu gaļas ražošanu veic galvenokārt specializētajās saimniecībās un putnu fabrikās, kuru saražotā produkcija sastāda 70% no kopējā olu un 74% no kopējā putnu gaļas produkcijas apjoma. 1999. gadā kopējais mājputnu skaits saimniecībās bija 3236.9 tūkstoši.

1.tabula. Putnkopības nozares galvenie rādītāji, 1995. – 1999. gads

	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.
Mājputnu kopējais skaits (tūkst.gab.)	4198	3790	3551	3209	3237
Saražots mājputnu gaļas (tonnas dzīvsvārā)	10800	8662	7613	7865	6254
Saražots olas (milj.gab.)	421.0	470.8	465.0	455.7	415.7
Mājputnu gaļas imports (tonnas, KN kods 0207)	1260	4528	9584	13384	11148
Olu imports (tonnas, KN kods 0407)	0	37.74	1141	3216	2430
Mājputnu gaļas eksports (tonnas, KN kods 0207)	0.10	67.12	122.6	71.6	247.7
Olu eksports (tonnas, KN kods 0407)	20	276.7	1 021	4525	1877.6
Ražošanas īpatsvars kopējā lauksaimniecības galaproduktā mājputni un olas (%)	10	11	10.8	11.5	11.4

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde, LVAEI un ZM dati

1999. gadā valstī saražoja 6.25 tūkst.tonnu mājputnu gaļas un 415.7 milj. olu. Latvijā putnkopības nozare šobrīd nav rentabla, jo saražotās produkcijas realizācijas cenas ir samērā zemas. Olu ražošanas saimniecībās, kurās ir mazāk nekā 10 000 putnu, nav iespējams segt ražošanas izmaksas. Latvijā nav specializētu šķirnes putnu audzētavu, tādēļ putnkopības produkcijas ražošanas kvalitātes uzlabošanai tiek importēti augsti produktīvo šķirņu un krosu hibrīdu putni.

1999. gadā putnu gaļas patēriņš bija 22.2 tūkst. tonnu. Latvijā saražo tikai 28.2% no iekšzemes patēriņam nepieciešamā putnu gaļas apjoma, līdz ar to pastāv iespējas attīstīt mājputnu gaļas ražošanu iekšzemes patēriņam.

Latvijā vienīgais specializētais putnu gaļas pārstrādes uzņēmums ir putnu fabrika "Ķekava".

Valsts atbalsts

Valsts atbalsts mājputnu gaļas ražošanas attīstībai tiek piešķirts subsīdiju formā saskaņā ar ikgadēju Zemkopības ministrijas rīkojumu "Par valsts atbalstu Eiropas Savienības

kvalitātes prasībām atbilstošas produkcijas ražošanai”, daļēji sedzot izmaksas par vaislas materiāla iegādi ārvalstīs.

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums “Lauksaimniecības likums” (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Latvijas Lauksaimniecības attīstības koncepcijā definētais putnkopības mērķis ir attīstīt putnkopības nozari uz rūpnieciskiem pamatiem, piepildot iekšējo tirgu ar konkurētspējīgu putnkopības produkciju. Mērķa sasniegšanai ir jāīsteno ražošanas modernizācija, sasniedzot ES prasībām atbilstošus putnu turēšanas un audzēšanas apstākļus, nodrošinot sanitārhygiēnisko un veterināro normu izpildi, kā arī veicot kautuvju un pārstrādes uzņēmumu izveidi atbilstoši ES prasībām. Uzņēmumu darbību atbilstoši ES prasībām paredzēts panākt, investējot pašu uzņēmumu līdzekļus, kā arī izmantojot nacionālo un, no 2001.gada, SAPARD finansiālo atbalstu.

Sākot ar 2001. gadu, putnu gaļas un gaļas produktu ražošanas un pārstrādes uzņēmumu modernizācija tiks atbalstīta no ES SAPARD programmas fondiem Latvijas Lauku attīstības plāna ietvaros saskaņā ar šādām apakšprogrammām:

- “Lauksaimniecības tehnikas, iekārtu un būvju modernizācija”;
- “Lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu pārstrādes un mārketinga uzlabošana”.

Šobrīd Latvija strādā pie putnu gaļas un olu KTO elementu ieviešanas. 2001.gadā tiks turpināts darbs pie

- putnu gaļas ES tirdzniecības standartu ieviešanas.

Likumdošanas bāze

- MK noteikumi Nr.170 “Vistu olu aprites noteikumi” (11.05.1999), (1907/90/EEC, 1274/91/EEC);
- MK noteikumi Nr. 282 “Olu produktu aprites noteikumi” (15.08.2000), (89/437/EEC, 89/662/EEC, 89/684/EEC, 92/23/EEC).

Līdz 2002.gada 1.janvārim tiks izstrādāts un apstiprināts normatīvais dokuments:

- MK noteikumi “Mājputnu gaļas tirdzniecības noteikumi” (1906/90/EEC, 1538/91/EEC).

Administratīvās struktūras

Šobrīd putnu gaļas un olu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) – veic nacionālā atbalsta administrēšanu lopkopības nozarē.

Ieviešot ES putnu gaļas KTO mehānismu, LAD veiks šādas funkcijas:

- importa un eksporta licenču piešķiršanu;
- tirdzniecības jautājumu administrēšanu;
- Valsts veterinārais dienests – veic putnu saimniecību un gaļas pārstrādes uzņēmumu veterināro uzraudzību un veterināro kontroli tirdzniecības vietās;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli robežpunktos;
- Valsts Ciltsdarbu informācijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) – kārtu ganāmpulku reģistru;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs – veic tirgus cenu apkopošanu putnu gaļas un olu produktiem.

Ieviešot ES putnu gaļas KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Putnu gaļas un olu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs gatava pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības mājputnu gaļas un olu koptirgus organizācijas jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES.

15.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

15.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

II. Commission Evaluation

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

EGGS AND POULTRYMEAT

44. Marketing standards for eggs and poultry; prices and production statistics (Council Regulations (EEC) No. 1906/90 and No. 1907/90)

Latvia's Position: Latvia does not have any requests for negotiation.

Commission Evaluation: Full implementation of EU requirements with regard to marketing standards, as well as provisions of price and production statistics, for eggs and poultry is essential for the functioning of the Common Market Organisations for eggs and poultry. More detailed plans must therefore be elaborated in order to ensure that any problems with regard to full implementation can be identified and remedied well in advance of accession, in particular as regards the data collection system.

Proposed Draft Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to marketing standards, as well as provision of price and production statistics, for eggs and poultry. The EU takes note of the information submitted by Latvia in respect of the practical implementation of EU requirements in this field. It invites Latvia to submit more detailed plans, including a timetable, in particular as regards the data collection system.

III. DRAFT COMMON POSITION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

EGGS AND POULTRYMEAT

44. Marketing standards for eggs and poultry; prices and production statistics (Council Regulations (EEC) No. 1906/90 and No. 1907/90)

The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to marketing standards, as well as provision of price and production statistics, for eggs and poultry. The EU takes note of the information submitted by Latvia in respect of the practical implementation of EU requirements in this field. It invites Latvia to submit more detailed plans, including a timetable, in particular as regards the data collection system.

15.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

EGGS AND POULTRYMEAT

...

43. Marketing standards for eggs and poultry; prices and production statistics (Council Regulations (EEC) No. 1906/90 and No. 1907/90)

Latvia's Position: Latvia does not have any requests for negotiation.

EU Common Position: The EU underlines the importance of achieving full compliance upon accession with regard to marketing standards, as well as provision of price and production statistics, for eggs and poultry. The EU takes note of the information submitted by Latvia in respect of the practical implementation of EU requirements in this field. It invites Latvia to submit more detailed plans, including a timetable, in particular as regards the data collection system.

Latvia's Answer and Additional Information: Referring to request of the EU to submit more detailed plans, including a timetable, in particular as regards the data collection system, Latvia submits additional information in the annex **CMO implementation plan**.

...

ANNEX 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control							Development
			Products for human consumption		Other products		Live animals			
			T	NT	T	NT	U	E	O	
GREBŅEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 – 2004
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged

T - products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

E - registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

ANNEX 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
- snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and colostrum not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for manufacturing of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatin intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

15.2.3. Papildinformācija (Nr.2) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA
Chapter 7: "AGRICULTURE"**

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

EGGS AND POULTRYMEAT

...

43. Marketing standards for eggs and poultry; prices and production statistics (Council Regulations (EEC) No. 1906/90 and No. 1907/90)

1. Additional information on the legal acts adopted after June 2001 and to be adopted in 2002

Legislation adopted after June 2001:

- Regulations of the Cabinet of Ministers No. 300 On poultry eggs products labelling and hygiene demands in food circulation (10.06.2001);
- Regulations of the Cabinet of Ministers On poultry and rabbit meat circulation (to be enforced from 1.10.2001).

Legislation under preparation:

By the end of June 2002 the following legal act will be adopted:

- Latvian national standard On poultry meat.

2. Additional statistical information of poultry in 1999-2000

The number of poultry in 1999-2000 is shown in the **Table 15**.

Table 15. The number of poultry at the end of the year, thousands

	1999	2000	2000/1999, %
Total number of poultry	3236.9	3104.6	95.9
Of which State farms and statutory companies	2400.3	2203.0	91.8
Peasant farms, household plots and private subsidiary farms	836.6	901.6	107.8
Of which peasant farms	277.1	261.9	94.5

Source: Central Bureau of Statistics

A precise information on the number of poultry will be available from the Central Bureau of Statistics after the results of the agricultural census will be prepared (the census has been carried out from June 1 – July 5, 2001). First data of the agricultural census 2001 will be available at the end of 2001 when report on provisional results of the agricultural census will be prepared for the Cabinet of Ministers.

15.2.4. KTO ieviešanas plāns

CMO IMPLEMENTATION PLAN

SECTOR: POULTRY AND EGGS

INSTITUTIONS

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not, Administrative institution	Planned pre-accession implementation of similar procedures or harmonization of existent ones	CAP administration institutions/functions- reference to a specific CMO plan	Date of establishment / Date of activation (CAP functions)
Poultry meat standards: R.1906/90 R.1538/91	Exists	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Poultry.	6 months before accession date/ Upon accession
Poultry egg standards: R.1907/90 R.1274/91	Exists	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	The State Food Control Office – See Table on marketing (quality) standards, classifications – Eggs.	6 months before accession date/ Upon accession
Licensing import/export of flowers and live plants R.1372/95, R 1371/95, R.1370/95, R. 386/90,	Does not exist	6 months before accession date – to harmonize the procedures with CAP requirements	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Poultry and eggs.	6 months before accession date/ Upon accession
Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 2777/75, R. 2771/75	Does not exist	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division. See Table on export-import I – Poultry and eggs.	Upon accession

Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 2777/75 R. 2771/75	Exist in principle/ Customs Office	Upon accession	RSS (paying agency) Market Department – Export and Import Division, Customs Office. See Table on export-import I – Poultry and eggs.	Upon accession
--	---------------------------------------	----------------	---	----------------

REGULATORY DOCUMENTS

Scheme/CMO element; Regulations No	In Latvia –currently exists or not,Latvian normative acts in force	Regulatory documents needed for CAP – Cabinet of Ministers, Saeima	Instructions, check-lists, application forms, etc. needed for CAP
Poultry meat standards: R.1906/90 R.1538/91	Exists; LVS standard “Poultry meat”	Regulations of the Cabinet of Ministers (Saeima laws) on application of CAP in the sector of poultry meat and eggs: methods of testing	Check-lists: control procedures
Poultry egg standards: R.1907/90 R.1274/91	Exists; Regulations of the Cabinet of Ministers on circulation of poultry eggs	Regulations of the Cabinet of Ministers (Saeima laws) on application of CAP in the sector of poultry meat and eggs: sorting, classification and marking of eggs.	Check-lists: control procedures
Licensing import/export of flowers and live plants R.1372/95, R 1371/95, R.1370/95, R. 386/90,	Does not exist	Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors’ rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector poultry and eggs: on preparation of application form, receipt of applications and verification procedure of applications submitted; reporting procedure to European Commission, physical checks of goods and other additional provisions (if necessary).	Application forms. Instructions: receipt and approval of electronic applications, sampling and verification, verification time limits and procedures, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.

<p>Administration of export refunds and securities R. 2220/85, R. 800/99, R. 2777/75, R. 2771/75</p>	<p>Does not exist</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers (laws by Saeima) on application of CAP in the sector poultry and eggs: on application forms, on administration of securities, on control procedures, etc.</p>	<p>Application forms. Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>
<p>Administration of import duties and import tariff quotas R. 3290/94 R. 2777/75 R. 2771/75</p>	<p>Exists in principle/ Law on Customs Duties; Customs Law; Regulations by the State Revenues Office</p>	<p>Law on Paying Agency (RSS), including structure, inspectors' rights; Regulations of the Cabinet of Ministers on administration of tariff quotas, etc.</p>	<p>Instructions: receipt of applications, verification procedures, verification time, calculation and payments. Check-lists: control procedures and others.</p>

EXPLANATORY NOTES TO THE CMO IMPLEMENTATION PLAN

Latvia has prepared and submits a detailed Common Market Organisation (CMO) implementation plan. The plan has been prepared with a view to administrating CMO as from the first day of accession and it is based on the EU legislation as well as on the currently valid system in Latvia, and taking account of ongoing tendencies

The implementation plan is presented by three types of tables:

1. The tables of the first type are to correlate basic CMO schemes and elements to the institutions responsible for their implementation, terms of creating/activating institutions and procedures, as well as to the situation in Latvia at the moment and plans on pre-accession harmonization.
2. The tables of the second type are to present plans on adopting and entering into force of the national legislation and internal normative documents to ensure proper implementation of the concrete CMO schemes and elements.
3. The tables of the third type are the result of analysis of institutional functions to be fulfilled by the various state agencies with references to concrete norms of EU legislation.
4. The plan is based on the idea of a single Latvian paying agency (the Rural support service), which will implement CMO schemes and elements, giving in the case of necessity some powers to other state agencies.
5. The administrative structure of the Rural Support Service will be changed in 2002, as a result of incorporation of the Agricultural Market Intervention Agency into the former, and other internal restructuring. However, it should be noted that at the present moment the majority of the CMO schemes (except import-export licences and export refunds) in Latvia have an analogue: national subsidies, intervention, special support schemes, import regime. Correspondingly, the institutional structure for the paying agency has mainly to be adapted to EU requirements and procedures.
6. The final scheme of the institutional structure is to be determined up to the end of 2001 after some rounds of technical consultations, discussions and realization of the twinning projects. So, the structure of the Rural Support Service presented in the tables is indicative. The necessary institutional capacity and procedures will be ready approximately 6 months before the estimated date of accession. This term coincides with the last stage of pre-accession harmonization of the national schemes.
7. The figures of human and material resources are to be defined after detailed evaluation of procedures and workload.
8. The level of decision-making differs. Direct payments and milk quotas are envisaged to be administered mainly on the regional level (RSS Regional Offices). Intervention and other market measures, external trade regime is left to the headquarters of the Rural Support Service.
9. Final drafts of all the normative acts (including internal ones: instructions, check-lists) necessary for the CMO implementation are to be prepared by 1 July 2002.
10. The references to the EU legislation relate to texts of acts in force on 1 May 2001.

TABLE ON EXPORT-IMPORT I

1. To create in the framework of the Rural Support Service a Market Department with a Export-Import Division;
2. Units:
 - a) an Export-Import Division accepts application/ tenders in connection with export and import licences, export refunds, import duties (quotas) and consider them;
 - b) a Control Department of the RSS – physical checks of fulfilling the conditions;
 - c) an Information Department of the RSS – accounting for the Commission;
 - d) a Financial Department of the RSS – payments, securities etc.;
3. To create in a framework of the RSS Information Department a Division of Forms which will prepare forms of applications and other necessary documents and ensure an access to them;
4. To confer some control functions onto Customs Office and State Food Control Service (the official name would be determined later);
5. To create laboratories or to provide existing ones with appropriate equipment.

MINISTRY OF AGRICULTURE

Unit	Functions	EC legislation: Poultry and eggs
Ministry of Agriculture - Plant and Animal Divisions	Working out and realizing strategy	
	Working out normative acts	
	Representing the MS in the management Committees	

RURAL SUPPORT SERVICE

Unit	Functions	EC legislation: Poultry and eggs
RSS Market Department - Export-Import Division - unit for applications and decisions	Accepting applications and documents for issuing and prolongation of import and export licences, checking submitted documents	1372/95 Art.2,3
	Accepting applications and tenders on export refunds and taxes (levies)	
	Issuing import and export licences	1371/95 Art.2,3
	Administering import tariff quotas (except "first in first served")	3290/94 2777/75 Art.3-8 2771/75 Art.3-8
RSS Finance Department - payments unit	Administering securities - accepting, evaluation, accepting proofs of fulfilling requirements, releasing	2220/85 Art.5,9 800/99
	Paying export refunds	800/99 Art.49 2777/75 Art.9 2771/75 Art.9
RSS Control Department (and other bodies mandated	Physical checks (origin, content, quality, quantity) on compliance	386/90 Art.2

to fulfil specific actions - State Food Control Service etc.)	with conditions of export refunds and other requirements in export-import operations	
RSS Information Department - Information and accounting unit	Preparing and sending information to the Commission	1370/95 Art.7 1372/95 Art.7 1371/95 Art.7

CUSTOMS OFFICE

Unit	Functions	EC legislation: Poultry and eggs
Customs Office	Administering import duties and tariff quotas of type "first in first served"	3290/94 2777/75 Art.3-8 2771/75 Art.3-8

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	ES legislation: Poultry and eggs
State Food Control Service	Issuing certificates on quality and content of the product	

TABLE ON MARKETING (QUALITY) STANDARDS, CLASSIFICATIONS

The State Food Control Service (the official name will be approved later) will be mainly responsible for fulfilling EC requirements on controlling compliance with marketing (quality) standards;

STATE FOOD CONTROL OFFICE

Unit	Functions	EC legislation	
		Poultry	Eggs
State Food Control Office	Controlling compliance with marketing (quality) standards, classification standards by checks on spot, taking and analysing samples etc, reporting on check results	R.1906/90, Art.8	R.1907/90, Art.18

15.3. ES putnu olu un putnu gaļas nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

15.3.1. ES putnu olu KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES putnu olu ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas ir identisks visās ES dalībvalstīs.

KTO ieviesa 1968. gada 1. jūlijā ar mērķi stabilizēt putnu olu tirgu un ražošanu ES valstīs un radīt garantētus ekonomiskos apstākļus nozares attīstībai.

ES putnu olu tirgus organizācija ir ļoti vienkārša, tajā nav paredzēti intervences pasākumi vai citādi tirgus atbalsta pasākumi. Režīmā galvenokārt iekļauti ārējās tirdzniecības politikas elementi un kvalitātes prasības.

ES putnu olu KTO aptver sekojošus produktus:

- putnu olas ar čaumalu, svaigas vai saglabātas apstrādājot;
- olas bez čaumalām un olu dzeltenumi, kas derīgi cilvēku pārtikai, svaigi, sausā vai citā veidā saglabāti, saldināti vai nesaldināti.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumen-ta numurs	Nosaukums	Nosaukums	Anotācija
1	2771/1975	Regulation (EEC) No 2771/75 of the Council of 29 October 1975 on the common organization of the market in eggs	Padomes 1975. gada 29. oktobra nolikums (EEK) Nr. 2771/75 par putnu olu tirgus kopējo organizāciju	Regula nosaka KTO pamatelementus: Importa/eksporta sistēmu
2	1907/90	Council Regulation (EEC) No 1907/90 of 26 June 1990 on certain marketing standards for eggs	Padomes 1990. gada 26. jūnija nolikums (EEK) Nr. 1907/90 par putnu olu tirdzniecības standartiem	Nosaka tirdzniecības standartus
3	3290/1994	Council regulation No 3290/94 on the adjustments and transitional arrangements required in the agriculture sector in order to implement the agreements concluded during the Uruguay Round of multilateral trade negotiations		Nosaka dažādus tirdzniecības jautājumus
4	1371/1995	Commission Regulation (EC) No 1371/95 of 16 June 1995 laying down detailed rules for implementing the system of export licences in the egg sector	Padomes 1995. gada 16. jūnija nolikums (EEK) Nr. 1371/95 par eksporta sistēmas pielietošanu putnu olu sektorā	Nosaka eksporta sistēmas ieviešanas un kontroles pasākumu pielietošanu putnu olu sektorā

(c) Putnu olu KTO pamatelementi (instrumenti un mehānismi) (2001.-2006.gadam)

- tirdzniecības standarti;
- importa/eksporta sistēma.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem

produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Importa/eksporta sistēma

(i) Pasākuma mērķis:

Kontrolēt importēto un eksportēto putnu olu tirdzniecību un kvalitāti. Mērķa sasniegšanai tiek lietotas eksporta licences un importēšanas nosacījumi.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Katru gadu 1.jūlijā tiek publicēti fiksētie importa tarifi, kuri, saskaņā ar GATT Urugvajas raunda vienošanos, pēdējo 6 gadu laikā tika samazināti līdz sasniedza 64% (- 36%) ar 6% kritumu gadā.

Lai veicinātu ciešākas politiskās, kā arī tirdznieciskās attiecības starp ES un Centrālās un Austrumeiropas valstīm, ES noslēgusi virkni asociatīvo līgumu ar šīm valstīm, t.sk. ar Baltijas valstīm, par noteiktas putnu olu produkcijas importu, piemērojot samazinātu tarifa likmi. Taču, tā kā patlaban neviens Latvijas uzņēmums nav ieguvis oficiālu apstiprinājumu no ES puses, kas ļautu eksportēt Latvijas ražojumus uz Eiropas Savienības tirgu, šīm kvotām ir tikai tīri teorētisks raksturs.

Putnu olu importa apjoms 2000. gadā ES bija tā saucamo minimālās pieejas kvotu ietvaros - 157.500 tonnas- tas nozīmē, ka ES bija spiesta atvērt savu tirgu šādam olu importa apjomam no trešajām valstīm ar atvieglotiem nosacījumiem.

ii.2. Eksporta atmaksas

Eksportējot putnu olas, iespējams pretendēt uz atmaksas saņemšanu ar nosacījumu, ka pasaules cena ir zemāka nekā ES cena.

ES Padome šo atmaksu apjomus periodiski nosaka kā fiksētu lielumu, ņemot vērā vairākus apstākļus. Lai varētu pretendēt uz šo atmaksu saņemšanu, jāizpilda vairāki stingri nosacījumi, piemēram, pretendētājam jāspēj pierādīt sava kompetence putnu olu tirdzniecības biznesā – viņam jābūt aktīvam šajā nozarē jau vismaz 12 mēnešus.

Līdzīgi kā importa tarifus, arī eksporta atmaksas Eiropas Savienībai saskaņā ar GATT Urugvajas raunda vienošanos 6 gadu laikā bija jāsamazina par 36% (naudas izteiksmē) un par 21% apjoma ziņā.

(3) Tirdzniecības standarti

Jau 1990.g. tika izstrādāti vienoti tirdzniecības standarti putnu olām. To mērķis ir vienota putnu olu kvalitātes uzlabošana visā ES.

Olu standarti attiecas uz olu šķirošanu pēc to kvalitātes un svara, iepakojumu, transportēšanu, mazumtirdzniecību. Tāpat arī noteikti kritēriji, kurus ievērojot, uz gatavās produkcijas iespējams sniegt norādes par saimniekošanas veidu (brīvi apstākļi, kūts, sprostī u.c.).

15.3.2. ES putnu gaļas nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES putnu gaļas ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas ir identisks visās ES dalībvalstīs.

KTO ieviesa 1968.gada 1.jūlijā ar **mērķi** radīt pamatus vienotai tirdzniecības sistēmai ES, stabilizēt putnu gaļas tirgu un ražošanu ES valstīs un radīt garantētus ekonomiskos apstākļus nozares attīstībai.

ES putnu gaļas un olu tirgus organizācija ir ļoti liberāla: tiešie maksājumi ražotājiem nepastāv, arī tirgus atbalsta pasākumi netiek piemēroti (nav garantēto cenu, intervences).

Sistēma galvenokārt balstās uz importa tarifiem, eksporta atmaksām, kā arī vienotiem tirdzniecības standartiem ES dalībvalstu starpā.

Pēdējās lielākās izmaiņas putnu gaļas nozares KTO tika ieviestas ar Padomes Regulu Nr. 3290/94, kas stājās spēkā 1995. gada 1. jūlijā un ietvēra sevī ES starptautisko saistību izpildei nepieciešamos noteikumus par tirgus pieejamības nodrošināšanu un eksporta subsīdiu pakāpenisku samazināšanu. Lēmumi par izmaiņām putnu gaļas un olu nozaru politikās tiek apspriesti un pieņemti, balsojot Mājputnu un Olu vadības komitejas sēdēs, kas notiek Briselē apmēram vienu reizi mēnesī.

Putnu gaļas nozares KTO attiecas uz sekojošiem produktiem:

- dzīvi mājputni (vistas, pīles, zosis, tītari, pērļu vistas);
 - mājputnu kautķermeņi;
 - mājputnu aknas;
 - mājputnu tauki;
 - citādi apstrādāta vai konservēta putnu gaļa vai mājputnu subprodukti.
- Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze**

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums (angļu valodā)	Nosaukums (latviešu valodā)	Anotācija (dokumenta būtība)
1.	2777/1975	Regulation (EEC) No 2777/75 of the Council of 29 October 1975 on the common organization of the market in poultrymeat	Padomes 1975. gada 29. oktobra nolikums (EEK) Nr. 2777/75 par putnu gaļas tirgus kopējo organizāciju	Regula nosaka KTO pamatelementus: Importa/ eksporta sistēmu, tirdzniecības standartus
2.	1906/1990	Council Regulation (EEC) No 1906/90 of 26 June 1990 on certain marketing standards for poultry	Padomes 1990. gada 26. jūnija nolikums (EEK) Nr. 1906/90 par putnu gaļas tirdzniecības standartiem	Nosaka tirdzniecības standartus
3.	3290/1994	Council regulation No 3290/94 on the adjustments and transitional arrangements required in the agriculture sector in order to implement the agreements concluded during the UR of multi-lateral trade negotiations		Nosaka dažādus tirdzniecības jautājumus
4.	1372/1995	Commission Regulation (EC) No 1372/95 of 16 June 1995 laying down detailed rules for implementing the system of export licences in the poultrymeat sector	Padomes 1995. gada 16. jūnija nolikums (EEK) Nr. 1372/95 par eksporta licenču ieviešanu	Nosaka eksporta licences piemērošanu putnu gaļas eksportam

(c) Putnu gaļas KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)

- tirdzniecības standarti;
- importa/eksporta sistēma.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas), tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Importa/eksporta sistēma

(i) Pasākuma mērķis:

Kontrolēt putnu gaļas tirdzniecību un kvalitāti.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Katru gadu 1. jūlijā tiek publicēti fiksētie importa tarifi, kas saskaņā ar GATT Urugvajas raunda vienošanos 6 gadu laikā jāsamazina līdz 64% (- 36%) ar 6% kritumu gadā.

Lai veicinātu ciešākas politiskās, kā arī tirdznieciskās attiecības starp ES un Centrālās un Austrumeiropas valstīm, ES noslēgusi virkni asociatīvo līgumu ar šīm valstīm, t.sk. ar Baltijas valstīm, par noteiktas putnu gaļas un olu produkcijas importu, piemērojot samazinātu tarifa likmi. Taču tā kā patlaban neviens Latvijas uzņēmums nav ieguvis ES oficiālu apstiprinājumu, kas ļautu eksportēt Latvijas ražojumus uz Eiropas Savienības tirgu, šīm kvotām ir tikai tīri teorētisks raksturs.

Putnu gaļas un olu apjomi, kuru imports ES atrodas tā saucamo minimālās pieejas kvotu ietvaros (tas nozīmē, ka ES ir spiesta atvērt savu tirgu trešo valstu importam ar atvieglotiem nosacījumiem), noteikts putnu gaļai - 29 900 t, olām - 157 500 t (01.07.2000).

Pastāv arī noteikti importa apjomi ar ļoti zemu jeb "0" līmeņa nodokļa likmi. Putnu gaļai 1998/1999. gadā šis daudzums bija noteikts 18 000 tonnas.

Ja putnu gaļas references cenas iekšējā tirgū krītas par vairāk nekā 10%, ES patur tiesības ieviest iekšējā tirgus aizsardzības pasākumus, ierobežojot putnu gaļas importa apjomus.

ii.2. Eksports

Eksportējot putnu gaļu vai noteiktus tās izstrādājumus, iespējams pretendēt uz atmaksas saņemšanu ar nosacījumu, ka pasaules cena ir zemāka nekā ES cena.

ES Padome šo atmaksu apjomus periodiski nosaka kā fiksētu lielumu, ņemot vērā vairākus apstākļus. Lai varētu pretendēt uz šo atmaksu saņemšanu, jāizpilda vairāki stingri nosacījumi, piem., pretendētājam jāspēj pierādīt sava kompetence putnu gaļas un olu tirdzniecības biznesā – viņam jābūt aktīvam šajā nozarē jau vismaz 12 mēnešus.

Līdzīgi kā importa tarifi, arī eksporta atmaksas Eiropas Savienība saskaņā ar GATT Urugvajas raunda vienošanos apņēmas 6 gadu laikā samazināt par 36% (naudas izteiksmē) un par 21% apjoma ziņā. Tādējādi 2000. gadā putnu gaļas eksporta subsīdijas (naudas izteiksmē) nedrīkstēja pārsniegt EUR 90.7 milj. un apjoma ziņā 286 000 tonnas.

(3) Tirdzniecības standarti

1990. gadā tika izstrādāti vienoti tirdzniecības standarti putnu gaļai. To **mērķis** ir vienota putnu gaļas un olu kvalitātes uzlabošana visā ES, garantēt putnu gaļas kvalitāti, lai patērētāji varētu būt pārliecināti par produkta kvalitāti. Putnu gaļas tirdzniecības standarti nosaka šķirošanas un iepakojšanas prasības, regulē ūdens satura daudzumu, svara kategorijas, kā arī definē specifiskus kritērijus, kas jāievēro, deklarējot putnu audzēšanas un barošanas apstākļus. Piem., lai varētu deklarēt to, ka putns audzis brīvos apstākļos, jāievēro īpaši nosacījumi par maksimāli pieļaujamo putnu blīvumu uz laukuma vienību, putna svaru kaušanas brīdī u.c.

15.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

15.4.1. Nozares attīstības perspektīvas

Putnu gaļas sektorā, tāpat kā cūkgaļas sektorā, nepastāv nekādi ražošanas ierobežojumi. Ražošanas vienīgais ierobežojošais faktors var būt izmaksas, kuras, salīdzinot ar iepirkuma cenu, ir ļoti augstas, līdz ar to putnu gaļas pašnodrošinājumus ir tikai 11 % (1.tabula).

1. tabula. Novērtējuma rezultāti putnu gaļas ražošanai Latvijā

		1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Broileru skaitu	tūkst.	1188.7	374.5	174.6	883.7	883.7	883.7	883.7	883.7	883.7
Vīstu māšu skaits	tūkst.	15.8	6.5	2.6	13.4	13.4	13.4	13.4	13.4	13.4
Gaļas ražošanas apjoms	tūkst.t	6.3	5.8	4.6	10.7	10.8	10.8	10.8	10.8	10.8
Patēriņš	tūkst.t	27.3	26.3	26.3	25.5	25.5	25.5	25.5	25.5	25.5
Pašnodrošinājums	%	23	22	18	42	42	42	42	42	42
Realizācijas apjoms	milj. Ls	6.6*	3.4	2.7	9.9	2.7	9.95	9.95	9.96	9.96

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Olu ražošanas sektorā arī nepastāv nekādi ražošanas ierobežojumi, tādēļ ražošanas vienīgais ierobežojošais faktors var būt izmaksas, kuras salīdzinot ar iepirkuma cenu ir zemas, kas arī nodrošina samērā augsto ražošanas līmeni visos scenārijos. Tomēr vislabvēlīgākais olu ražošanai ir EU 100 scenārijs, kurā olu pašnodrošinājums pārsniedz 105 % (2.tabula).

2. tabula. Novērtējuma rezultāti olu ražošanai Latvijā 2007. gadā

		1999. gads (CSP dati)	Novērtējuma rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Dējējvistu skaits	tūkst.	2032.4	2570.8	2364.1	2458.0	2486.5	2485.0	2484.6	2490.2	2491.4
Olu ražošana	tūkst.t.	23.3	23.2	26.1	27.1	26.1	27.4	27.4	27.4	27.4
Olu ražošana	milj.gab.	415.7	413.9	465.2	483.3	465.2	488.5	488.4	489.5	489.7
Patēriņš	tūkst.t.	26.1	26.1	26.1	26.1	26.1	26.1	26.1	26.1	26.1
Pašnodrošinājums	%	89	89	100	104	100	105	105	105	105
Realizācijas apjoms	milj. Ls	12.9*	14.8	16.7	13.3	16.7	13.3	13.3	13.4	13.4

Piezīme: * pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

15.5. Pielikumi

1.pielikums

Mājputnu skaits gada beigās (tūkst.)												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Mājputni	10321.1	10395.1	5438.3	4123.7	3699.6	4198.3	3790.7	3550.7	3208.8	3236.9	3104.6	3597.1
no tiem dējējvistas	2375.6	2093.5	2071.2	2264.0	2223.1	2066.4	2032.4	1980.5	2131.4
Putnu gaļas un olu ražošana, tūkst. t												
Putnu gaļa (dzīvmasā) tūkst. t	52.5	45.6	31.1	17.8	16.0	15.0	12.00	10.54	10.90	8.93	10.33	11.5
Putnu gaļa (kautmasā) tūkst. t	40.3	33.3	21.1	12.7	11.4	10.8	8.66	7.61	7.87	6.25	7.23	8.2
Olas - milj. gab.	818.9	760.6	595.5	389.0	359.9	421.0	470.80	465.00	455.70	415.70	437.10	445.6
Dējējvistu produktivitāte, olu skaits gadā												
Vidējā olu ieguve no vienas dējējvistas	210	201	172	135	154	192	205	214	219	226	232	211.2
Putnu gaļas patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā, kg												
Putnu gaļa un to gaļas produkti, pārrēķinot svaigā gaļā	10.4	11.2	7.0	2.6	4.2	5.7	7.2	8.0	8.0	6.9	7.7	7.2
Latvijas mājputnu un olu iepirkuma cena, LVL												
Latvijas olu iepirkuma cena Ls/tūkst.gab. (*)	44.6	43.4	38.2	35.8	39.6	40.5
Latvijas mājputnu iepirkuma cena dzīvsvārā Ls/t	666.5	716.0	765.3	687.7	678.6	608.0	702.8
Latvijas mājputnu iepirkuma cena kautsvārā Ls/t	925.8	991.7	1060.0	952.6	969.4	868.5	979.9

Avots: CSP un LEKAs (*) dati

2.pielikums

Saimniecību grupējums pēc mājputnu skaita																
Mājputnu skaits saimniecībā	1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo mājputnu skaitu		Mājputnu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo mājputnu skaitu		Mājputnu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo mājputnu skaitu		Mājputnu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo mājputnu skaitu		Mājputnu skaits grupā	
	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%	skaitis	%
Kopā	88357	100.0	3550709	100.0	77062	100.0	3208836	100.0	64189	100.0	3236883	100.0	66945	100.0	3104643	100.0
1 - 10	49382	55.9	358622	10.1	42590	55.3	308932	9.6	33305	51.9	238412	7.4	34546	51.6	250550	8.1
11 - 100	38848	44.0	690066	19.4	34374	44.6	605667	18.9	30787	48.0	581164	17.9	32272	48.2	635266	20.4
101 - 1000	107	0.1	27222	0.8	82	0.1	13827	0.4	83	0.1	17103	0.5	113	0.2	17601	0.6
1001 - 10000	4	0.0	21398	0.6	5	0.0	34019	1.1	3	0.0	22216	0.7	3	0.0	18520	0.6
10001 un vairāk	16	0.0	2453401	69.1	11	0.0	2246391	70.0	11	0.0	2377988	73.5	11	0.0	2182706	70.3

Avots: CSP dati

3.pielikums

Saimniecību grupējums pēc dējējvistu skaita																
Dējējvistu skaits saimniecībā	1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo dējējvistu skaitu		Dējējvistu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo dējējvistu skaitu		Dējējvistu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo dējējvistu skaitu		Dējējvistu skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo dējējvistu skaitu		Dējējvistu skaits grupā	
	skaits	%	Skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%	skaits	%
Kopā	86172	100.0	2223077	100.0	75329	100.0	2066394	100.0	62470	100.0	2032381	100.0	64945	100.0	1980521	100.0
1 – 10	63965	74.2	447470	20.1	55898	74.2	391569	19.0	44473	71.2	311624	15.3	46251	71.2	321494	16.2
11 – 100	22173	25.8	373455	16.8	19365	25.7	326527	15.8	17939	28.7	307813	15.2	18653	28.7	333456	16.8
101 – 1000	16	0.0	2591	0.1	51	0.1	10369	0.5	47	0.1	12471	0.6	29	0.1	4858	0.3
1001 – 10000	3	0.0	19381	0.9	4	0.0	29631	1.4	2	0.0	16704	0.8	3	0.0	23555	1.2
10001 un vairāk	15	0.0	1380180	62.1	11	0.0	1308298	63.3	9	0.0	1383769	68.1	9	0.0	1297158	65.5

Avots: CSP dati

4.pielikums

Putnu gaļa ražošanas un patēriņa bilance (tūkst.tonnas)			
	1998	1999	2000
Atlikums uz gada sākumu	1.50	3.57	2.36
Saražotās gaļas apjoms, dzīvsvārā	10.92	8.39	10.33
Saražotās gaļas apjoms, kautsvārā	7.88	6.25	7.23
Gaļas (t.sk. dzīvo lopu) imports, kautsvārā	13.46	11.71	17.41
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) imports	0.00	0.10	0.20
Nenoteiktas izcelsmes gaļa	0.00	3.06	1.18
(% no kopējā saražotā)	0.00	0.49	...
(% no kopējā saražotā un importētā)	0.00	0.17	...
Kopā resursi (pārrēķinot gaļā)	22.84	24.69	28.37
Patēriņš			
Patērēta gaļa un gaļas produkti, pārrēķinot gaļā	19.07	22.22	25.80
Gaļas (t.sk. dzīvu lopu) eksports, kautsvārā	0.20	0.00	0.11
Gaļas produktu (pārrēķinot gaļā) eksports	0.00	0.11	0.10
Kopā patērēta gaļa un tās produkti (pārrēķinot gaļā)	19.27	22.33	26.01
Atlikums uz gada beigām	3.57	2.36	2.36

Avots: LAD

5.pielikums

Olu ražošanas un patēriņa bilance, milj.gab.			
	1998.	1999.	2000.
Atlikums gada sākumā	4.3	15.8	4.9
Resursi			
Saražots	455.7	415.7	437.1
Imports	53.4	59	37.3
Nenoteiktas izcelsmes olas	46.9	38.4	38.4
Kopā resursi	560.3	528.9	517.7
Patēriņš			
Patērēts	469.4	467.2	455.6
Eksports	75.1	56.8	35.8
Kopā patērēts	544.5	524	491.4
Atlikums gada beigās	15.8	4.9	26.3

Avots: LAD

16.MEDUS UN ALBUMĪNI

16.1. Izraksts no Pozīcijas dokumenta

LATVIJAS REPUBLIKAS IESTĀŠANĀS EIROPAS SAVIENĪBĀ
SARUNU OFICIĀLĀ NOSTĀJA

7.SADAĻA

"LAUKSAIMNIECĪBA"

...

B. KOPĒJĀ TIRGUS ORGANIZĀCIJA

...

10. CŪKGAĻA UN PUTNU GAĻA

...

c) MEDUS UN ALBUMĪNI

Situācija sektorā

Valstī ar biškopību dažādos profesionalitātes līmeņos 1999. gadā nodarbojās apmēram 8 000 – 10 000 biškopju. Latvijā ir izveidota Latvijas biškopju biedrība, kas nodarbojas ar informatīva un izglītojoša rakstura informācijas apkopošanu un izplatīšanu organizācijas biedriem, kā arī pārstāv biškopju intereses nozares attīstības stratēģijas veidošanā. Latvijā biškopjus pēc to darba intensitātes var iedalīt trijās grupās – profesionāļi, amatieri un biškopji, kuriem biškopība ir vaļasprieks.

1. tabula. Bišu saimju skaits, 1995. – 1999. gads

Gads	Bišu saimju skaits (tūkst.)
1995.	127.5
1997.	115.0
1998.	107.0
1999.	101.0

Avots: Pēc Latvijas Biškopības biedrības datiem

Latvijas Biškopības biedrības (LBB) dati uzrāda kopējo bišu saimju skaitu dažāda profila saimniecībās (profesionāļi, amatieri un biškopji, kuriem biškopība ir vaļasprieks) un pamatojas uz biedrības struktūrvienību - rajonu nodāju, biškopības konsultantu un citu biškopības speciālistu apkopotajiem datiem. No 1995. līdz 1999. gadam bišu saimju skaits samazinājies par 20.8%. No kopējā bišu saimju skaita 54.1 tūkstotīs bišu saimju atrodas profesionālo biškopju dravās, kurās saimes tiek izmantotas tirgus produkcijas - medus, putekšņu un vaska ieguvei.

Pēc LBB rīcībā esošās informācijas Latvijā pašražotā medus apjoms ir aptuveni 1000 tonnas gadā no 100 tūkstošiem bišu saimju jeb vidēji 10 kg no saimes. Profesionālo biškopju dravās iegūst 15 - 40 kg medus no saimes. Latvijā tradicionāli ir lieli medus tiešā patēriņa un tiešās realizācijas apjomi.

Latvijas biškopības produkcija gan cenu, gan kvalitātes ziņā pilnībā atbilst ES prasībām. Vietējā medus bites populācija pieder Eiropas tumšās medus bites rasei. Latvijā iegūtais medus ir poliflors un līdz ar to satur plašu bioloģiski aktīvu vielu spektru.

Medus kopējais iekšzemes patēriņš 1999. gadā bija 1 146 tonnas, kas sastādīja 0.47 kg uz vienu mājsaimniecības locekli. Latvijā medus patēriņš ir zemāks nekā Eiropas Savienībā. Noteicošais faktors medus patēriņa zemajam rādītājam ir ekonomiskā situācija un iedzīvotāju pirktspēja.

Medus tirdzniecības eksporta un importa bilance ir negatīva. 1999. gadā uz Latviju tika importētas 286.5 tonnas dabiskā medus.

2. tabula. Medus eksports un imports, 1995. – 1999. gads

	1995.	1997.	1998.	1999.
Eksports (tonnas)	-	0.24	0.017	0.084
Imports (tonnas)	-	43.5	222.7	286.5

Avots: Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Sektora politika un stratēģija

Nozares politikas un stratēģijas pamatus Latvijā nosaka vairāki tiesiskie dokumenti:

- LR likums "Lauksaimniecības likums" (24.10.1996);
- Lauksaimniecības attīstības koncepcija (17.02.1998);
- Lauksaimniecības un tās nozaru attīstības programmu pamati (3.12.1998);
- Lauksaimniecības attīstības gada programma (ikgadēja).

Biškopības mērķis ir attīstīt nozari, piedāvājot tirgū augstas kvalitātes diferencētu produkciju, kā arī nodrošināt vietējā tirgu pieprasījumu ar pašražotu biškopības produkciju, izmantojot vietējos resursus un darbaspēku. Latvijas Biškopības biedrība ir izstrādājusi Latvijas biškopības produkcijas preču zīmi un paredz veikt marķētās produkcijas kontroles sistēmas izveidošanu. Latvijas biškopji paredz stimulēt profesionālo dravų attīstību, popularizēt dravošanas metodes, kas ļautu kāpināt darba ražību un palielināt medus ražu no vienas bišu saimes, līdz ar to nodrošinot patēriņa tirgu ar pašražotu kvalitatīvu produkciju.

Likumdošanas bāze

- MK noteikumi Nr.140 "Obligāta nekaitīguma un marķējuma prasības medum" (11.04.2000, stāties spēkā ar 01.01.2002), (74/409/EEC).

Administratīvās struktūras

Šobrīd medus un albumīnu koptirgus organizācijas administrēšanas nodrošināšanai pastāv šāda institucionālā sistēma:

- Zemkopības ministrija – likumdošanas un politikas izstrāde, ES *acquis communautaire* ieviešana, nozares stratēģijas veidošana, nozares interešu pārstāvniecība;
- Lauku atbalsta dienests (LAD) – **ieviešot medus un albumīnu KTO mehānismu**, LAD veiks šādas funkcijas:
 - importa un eksporta licenču piešķiršanu;
 - tirdzniecības jautājumu administrēšanu;
- Valsts veterinārais dienests – veterināro kontroli tirdzniecības vietās;
- Sanitārā robežinspekcija – veic veterināro kontroli robežpunktos;
- Valsts Ciltsdarbu inspekcijas datu apstrādes centrs (VCIDAC) - kārtu dravų reģistru;
- LVAEI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs - veic tirgus cenu apkopošanu putnu gaļas un olu produktiem.
Ieviešot ES medus un albumīnu KTO mehānismu, centrs veiks arī cenu ziņošanu Eiropas Komisijai.

Medus un albumīnu koptirgus organizācijas administrēšanas sistēma Latvijā būs pilnībā darboties spējīga uz iestāšanās brīdi ES.

Latvijas pozīcija

Latvija būs spējīga pilnībā pārņemt visu *acquis communautaire* un uzņemties dalībvalsts saistības medus un albumīnu jomā līdz ar iestāšanās brīdi ES, izņemot šādus punktus, par kuriem Latvija uzskata par nepieciešamu turpināt sarunas:

Komisijas 1997. gada 20. novembra regula (EC) Nr. 2300/97 par sīki izstrādātiem noteikumiem, kas jāievēro, ieviešot Padomes regulu (EC) Nr. 1221/97, kurā ir izstrādāti vispārējie noteikumi, kas jāievēro, piemērojot pasākumus medus ražošanas un tirdzniecības uzlabošanai.

Latvija pieprasa noteikt 54 000 bišu saimes finansiālā atbalsta saņemšanai Kopienas programmu ietvaros pamatojoties uz regulas Nr. 2300/97/EC 3.pantu (1), iekļaujot šo apjomu 1. pielikumā.

16.2. Pēcpozīcijas dokumentu aprīte

16.2.1. Eiropas Komisijas priekšlikumi ES un Latvijas kopējās pozīcijas saskaņošanai

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR ENLARGEMENT

Brussels, ##/04/2001

ACCESSION NEGOTIATIONS
LATVIA
DRAFT COMMON POSITION

Negotiation Chapter 7

Agriculture (Horizontal Issues, Common Market Organisations, Rural Development)

II. Commission Evaluation

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

HONEY

...

45. Honey (Commission Regulation (EEC) No. 2300/97 and Council Regulation (EEC) 1221/97 on the production and marketing of honey)

Latvia's Position: Latvia requests to include the figure of 54 000 beehives in Annex 1 of Regulation 2300/97 which serves to calculate the shares of the Member States of the total number of beehives in the EU.

Commission Evaluation: The figure required in Annex 1 of Regulation 2300/97 is the total number of beehives. The figure presented by Latvia of 54 000 is the number of beehives kept by professional beekeepers. The total number of beehives in 1999 was 101 000. The total number of hives in the year of accession will be included. Member states may establish national programmes and the Community's financial contribution to national programmes should be restricted, by reference to each Member State's share of the total number of hives in the Community. The request is to be considered as a technical adaptation that does not require negotiation. It should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee) at a later stage.

Proposed Draft Common Position: The EU takes note of Latvia's request for the figure of 54 000 beehives to be included in Annex 1 of Regulation 2300/97. The request should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee) at a later stage.

III. DRAFT COMMON POSITION

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

HONEY

45. Honey (Commission Regulation (EEC) No. 2300/97 and Council Regulation (EEC) 1221/97 on the production and marketing of honey)

The EU takes note of Latvia's request for the figure of 54 000 beehives to be included in Annex 1 of Regulation 2300/97. The request should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee) at a later stage.

16.2.2. Papildinformācija (Nr.1) Latvijas Pozīcijas dokumentam

**ADDITIONAL INFORMATION
TO THE POSITION PAPER OF THE REPUBLIC OF LATVIA**

Chapter 7: "AGRICULTURE"

...

C. COMMON MARKET ORGANISATIONS

...

HONEY

...

44. Honey (Commission Regulation (EEC) No. 2300/97 and Council Regulation (EEC) 1221/97 on the production and marketing of honey)

Latvia's Position: Latvia requests to include the figure of 54 000 beehives in Annex 1 of Regulation 2300/97 which serves to calculate the shares of the Member States of the total number of beehives in the EU.

EU Common Position: The EU takes note of Latvia's request for the figure of 54,000 beehives to be included in Annex 1 of Regulation 2300/97. The EU considers that the request should be addressed under the appropriate procedures (Management Committee) at a later stage.

Latvia's Answer and Additional Information: Latvia will address its request for the figure of 54 000 beehives to be included in Annex 1 of Regulation 2300/97 under the appropriate procedures (Management Committee procedure) after accession.

...

ANNEX 5. List of Border Inspection Posts

Name of the Border Inspection Post	Type of Control Post	Neighbouring Country	Veterinary Control							Development
			Products for human consumption		Other products		Live animals			
			T	NT	T	NT	U	E	O	
GREBNEVA	Road	RU	X	X	X	X				The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 - 2004
TEREHOVA	Road	RU	X	X	X	X	X	X	X	The BIP will be completed by 31 December 2002
RĒZEKNE	Railway	RU	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
PĀTERNIEKI	Road	BE	X	X	X	X	X	X	X	The designing will start on October 2001. The BIP will be completed by 2003 - 2004
DAUGAVPILS	Railway	BE	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
RĪGA	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
VENTSPILS	Port	Baltic Sea	X	X	X	X				The BIP will be completed by 2004
LIEPĀJA	Port	Baltic Sea	X							Depending on further trade flows and decision of Port Authority building of BIP is envisaged
RIGA AIRPORT	Airport		X	X	X	X			X	Depending on type of trade flows and decision of Airport Authorities the building of BIP is envisaged

T - products, handled under a definite temperature regime

NT- products, handled under no definite temperature regime

U – ungulates: cattle, pigs, sheep, and goats, wild and domestic solipeds

E - registered equine as defined in Council Directive 90/426/EEC

O – all other animals

At this stage, a building for carrying out control of live animals has been built at the border inspection post "Paternieki".

ANNEX 7. Number of establishments producing products covered by directive 92/118/EEC

Type of product	Number of establishments
- snail processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- frog processing plants (Annex II, Chapter 3, I)	-
- casing plants (Annex I chapter 2A)	9
- milk, milk products and colostrum not intended for human consumption (Chapter 1 of Annex I)	3
- hides and skins of ungulates not covered by directive 64/433/EEC and 72/462/EEC and which have not undergone certain tanning processes (Chapter 3 of Annex I)	6
- pet food containing low risk materials within the meaning of directive 90/667/EEC (Chapter 4 of Annex I)	5
- bones and bone products (excluding bone meal), horns and horn products (excluding horn meal), hooves and hoof products (excluding hoof meal) (Chapter 5 of Annex I)	-
- protein of animal origin for human consumption (Chapter 6 of Annex I)	-
- protein of animal origin for animal consumption (Chapter 6 of Annex I)	18
- blood and blood products of ungulates and poultry (except serum from equidae) (Chapter 7 of Annex I)	-
- serum from equidae (Chapter 8 of Annex I)	-
- lard and rendered fats (Chapter 9 of Annex I)	12
- raw material for manufacturing of animal feedingstuffs and pharmaceutical or technical products (Chapter 10 of Annex I)	-
- rabbit meat and farmed game meat (Chapter 11 of Annex I)	-
- honey for human consumption (Annex II)	5
- apiculture products for use in apiculture (Chapter 12 of Annex I)	2
- game trophies (Chapter 13 of Annex I)	1
- manure (Chapter 14 of Annex I)	-
- unprocessed wool, hair, bristles, feathers and parts of feathers (Chapter 15 of Annex I)	2
- gelatin intended for human consumption (Chapter 2 of Annex II)	-
- egg collecting centres (Chapter 2 of Annex II)	21
- milk and milk products intended for human consumption, obtained from species not covered by directive 92/46/EEC (Chapter 2 of Annex II)	-

16.3. ES medus un albumīnu nozares KTO pamatelementi, to ekonomiskā interpretācija

(a) Ievads

ES medus ražošanas un tirgus regulēšanas ekonomisko mehānismu un nosacījumu kopums ir ES lauksaimniecības politikas sastāvdaļa, un tas ir identisks visās ES dalībvalstīs.

KTO ieviesa 1968.gada 1.jūlijā ar **mērķi** stabilizēt medus tirgu un ražošanu ES valstīs un radīt garantētus ekonomiskos apstākļus nozares attīstībai.

1997. gada jūnijā Eiropas Padome pieņēma vairākas jaunas regulas, lai uzlabotu medus ražošanu un tirdzniecību Eiropas Savienībā. Šīs regulas tad arī veido medus un albumīnu KTO Eiropas Savienībā. Noteikumi atļauj dalībvalstīm ciešā sadarbībā ar pārstāvniecību organizācijām un biškopības biedrībām sastādīt ikgadējās nacionālās programmas, ietverot tajās pasākumus attiecībā uz vienu vai vairākām sekojošām prioritātēm:

- tehniskā palīdzība;
- variozes kontrole;
- bišu vasaras ganību izmantošanas racionalizācija;
- pasākumi laboratoriju atbalstam (medus analīzes);
- praktiskās izpētes medus kvalitātes uzlabošanai.

Dalībvalstīm ir jānodrošina statistikas dati par biškopību, kuri attiecas uz ražošanas struktūru, tirdzniecību un cenām.

(b) Nozares KTO reglamentējošo tiesisko aktu bāze

N.p. k.	Dokumenta numurs	Nosaukums	Nosaukums	Anotācija
1.	409/74	Council Directive Nr. 409/74 EEC of 22 July 1974 on the harmonization of the laws of the Member States relating to honey	Padomes 1974.gada 22. jūlija direktīva (EEK) Nr. 409/74 par likumdošanas harmonizēšanu medus sektorā ES dalībvalstu starpā	Direktīva nosaka medus tipus, medus kvalitātes prasības un pārbaudes
2.	1221/97	Council Regulation (EC) No 1221/97 of 25 June 1997 laying down general rules for the application of measures to improve the production and marketing of honey	Padomes 1997.gada 25. jūnija Nolikums (EK) Nr. 1221/97, kurā ir izstrādāti vispārējie noteikumi, kas jāievēro, piemērojot pasākumus, lai uzlabotu medus ražošanu un tirdzniecību	Nosaka jautājumus, kas jāievēro, piemērojot pasākumus medus ražošanai un tirdzniecībai
3.	2300/97	Commission Regulation (EC) No 2300/97 of 20 November 1997 on detailed rules to implement Council Regulation (EC) No 1221/97 laying down general rules for the application of measures to improve the production and marketing of honey	Komisijas 1997. gada 20. novembra Nolikums (EK) Nr. 2300/97 par sīki izstrādātiem noteikumiem, kas jāievēro, ieviešot Padomes nolikumu (EK) Nr. 1221/97, kurā izstrādāti vispārējie noteikumi, kas jāievēro, piemērojot pasākumus medus ražošanas un tirdzniecības uzlabošanai	Šis nolikums ietver sīki reglamentētus noteikumus, kas jāievēro, ieviešot dzīvē Regulu Nr. 1221/97, kurā izstrādāti vispārējie noteikumi, kas jāievēro, piemērojot pasākumus medus ražošanas un tirdzniecības uzlabošanai

(c) Medus KTO pamatelementi (2001.- 2006.gadam)

ES medus KTO tiek lietoti sekojoši pamatelementi:

- eksporta/importa sistēma;
- kvalitātes prasības;
- nacionālo programmu veidošana.

(1) KTO mehānismu finansēšana

Administrēšanas izdevumi visiem mehānismiem tiek segti no valsts budžeta līdzekļiem. Izdevumi, kas saistīti ar mehānismu realizēšanu (samaksa par intervencē iepirktiem produktiem, eksporta atmaksas) tiek segti no EAGGF līdzekļiem, kurus dalībvalsts šajā fondā ir iemaksājusi gada sākumā.

(2) Ārējās tirdzniecības politika

(i) Mehānisma būtība

ES medus KTO ārējās tirdzniecības politikas galvenais mērķis ir nodrošināt ES standartiem atbilstošas kvalitātes un kvantitatīvi nedaudz ierobežotas produkcijas iekļūšanu ES iekšējā tirgū.

(ii) Izmantotie instrumenti

ii.1. Imports

Lai tirgotos ar medu ES iekšienē, visam medum jāatbilst prasībām, kādas noteiktas Direktīvas 74/409/EEK definīcijās un standartos, kas aprakstīti turpmāk.

Eiropas Savienībā piemērotajai medus kopējai muitas tarifa likmei 17.3 % *ad valorem* (procentos no kopējās summas) seko pakāpenisks samazinājums. Šo likmju samazinājumu ievieša pēc Makšerija reformas.

No Āfrikas, Karību un Klusā okeāna grupas valstīm, kuras ir Lomes Konvencijas dalībvalstis, kā arī no mazāk attīstītām valstīm medus un tā produkti tiek eksportēti uz Kopienas tirgu bez muitas nodokļa.

ES divpusējais līgums ar Meksiku, kas stājās spēkā 2000. gada 1. jūlijā, nodrošina kvotas dotāciju 30 000 tonnām medus pie pazeminātas muitas nodokļa likmes 50 % no MNF (vislielākās labvēlības režīms).

ii.2. Eksports

Medus eksportam no ES valstīm netiek piemēroti atbalsta pasākumi.

(3) Kvalitātes prasības

Ar mērķi garantēt patērētājam produkcijas kvalitāti, ir ieviestas vienotas kvalitātes prasības medum ES tirgū.

Medus ir pārtikas produkts, ko ražo medus bites, izmantojot šim nolūkam ziedu nektāru vai citus augu izdalījumus, kas tiek savākti, pārveidoti, pievienojot specifiskas bišu organisma izdalītas vielas, un glabāti medus šūnās.

Atbilstoši noteikumiem, medus var būt šķidrā, viskozā vai kristalizētā konsistencē.

Izšķir šādus medus veidus:

- ziedu medus (medus, kas iegūts pārsvarā izmantojot ziedu nektāru);
- nektāra medus (medus, kas iegūts pārsvarā no augu izdalītajām vielām);
- šūnu medus (medus, kas tiek pārdots, neatdalot to no medus šūnām);
- gabalains medus (medus, kas satur vienu vai vairākus gabalus šūnu medus);
- mestais medus (medus, kas iegūts no atvērtām medus šūnām, izmantojot separatoru);
- spiestais medus (medus, kas iegūts saspiežot medus šūnas, gan izmantojot karsēšanas metodi, gan bez tās).

ES dalībvalstīm ir jāgarantē, ka produkti, kas nonāk ES tirgū ar nosaukumu "medus", atbilst augstāk minētajai definīcijai un medus kvalitātes prasībām. Medū nedrīkst atrasties dažādi svešķermeņi, piemēram, smiltis, kukaiņi u.c. Medum nedrīkst būt:

- cita produkta garša vai smarža;
- spēja reaģēt vai mutuļot, saskarsmē ar citiem produktiem;
- sasniegta tāda karsēšanas pakāpe, pēc kuras medū ir pazudušas vai kļuvušas neitrālas tā sastāvā esošās dabiskās aktīvās vielas;
- mākslīgi piešķirta vai mainīta skābuma pakāpe.

Uz medus iepakojuma jānorāda sekojoša informācija:

- produkta nosaukums (lietojot kādu no augstāk minētajiem medus veidiem), kā arī norāde vai tas ir galda, vai rūpnieciskais medus;
- produkta neto svars, izteikts gramos vai kilogramos;
- medus ražotāja, iesaiņotāja vai pārdevēja vārds vai firmas nosaukums un adrese.

(4) Nacionālās programmas

(i) Programmu mērķis

Nacionālās programmas tiek sastādītas, lai uzlabotu dalībvalstu medus ražošanu un tirdzniecību.

Dalībvalstis piesaka savas programmas Komisijai katru gadu līdz 15. aprīlim. Pieteiktajā programmā jābūt valstij nepieciešamai izdevumu tāmei un finansēšanas plānam.

Pamatojoties uz dalībvalstu paredzamajiem izdevumiem, naudas līdzekļi tiek sadalīti katrai dalībvalstij atkarībā no bišu stropu skaita. Nacionālās programmas stājas spēkā katru gadu 1. septembrī.

(ii) Izmantotie instrumenti

Nacionālās programmas izstrādā, lai varētu izpildīt galvenos pasākumus:

- tehnisko palīdzību;
- variozes kontroli;
- bišu vasaras ganību izmantošanas racionalizāciju;
- pasākumus laboratoriju atbalstam (medus analīzes);
- praktiskās izpētes medus kvalitātes uzlabošanai.

ii.1. Tehniskā palīdzība

Ir domāta ražošanas un pārdošanas efektivitātes palielināšanai, ieviešot labākas metodes. Kursi un citi apmācības pasākumi biškopjiem un atbildīgajiem par biedrībām un kooperatīviem īpaši attiecas uz tādām jomām kā audzēšana un slimību profilakse, medus savākšana un iesaiņošana, uzglabāšana, transportēšana un pārdošana. Vairākums dalībvalstu uzskata, ka biškopības asociācijām jāpalielina resursi, lai dotu iespēju tām reaģēt uz lielo pieprasījumu pēc kursiem.

ii.2. Variozes un radniecīgo slimību kontrole

Mērķis - samazināt stropu ārstēšanas izmaksas. Slimību ierosina parazīts, kas vairākkārt samazina medus ražu. Neārstēšanas gadījumā tas noved pie visas bišu kolonijas zaudēšanas. Variozes novājinātajām kolonijām ir tieksme arī uz citām radniecīgām slimībām (termins "radniecīgas slimības" attiecas uz sekundārajām infekcijām, kuru pārnešana ir tieši saistīta ar variozi (piem., *Acute Viral Paralysis* vai AVP)).

Tā kā variozi nevar pilnībā iznīcināt, vienīgais veids, kā izvairīties no tās sekām, ir ārstēt stropus ar speciāliem līdzekļiem (tādiem, kas neatstāj nekādas nogulsnes medū). Līdz ar to finansiālā palīdzība ir paredzēta, lai radītu tādus apstākļus, ka biškopji neārstē stropus ar neatļautām ķīmikālijām vai neefektīviem līdzekļiem.

ii.3. Palīdzība bišu vasaras ganību izmantošanas racionalizācijā

Tā ir domāta, lai palīdzētu medus ražotājiem stropu pārvadāšanā un apmešanās vietu nodrošināšanai. Bišu vasaras ganību izmantošanas vadīšana var tikt atvieglota ar tādiem pasākumiem kā bišu vasaras ganību izmantošanas reģistrs, investīcijas aprīkojumā un medus šķirņu kartes.

ii.4. Atbalsta pasākumi laboratorijām

Atbalsta pasākumi laboratorijām, kas veic medus analīzes, ir domāti, lai uzlabotu medus pārdošanu. Medus fizioloģisko raksturīgo īpašību, saskaņā ar tā botānisko šķirni, analīžu finansēšana nodrošina biškopjus ar precīzām zināšanām par novāktā medus kvalitāti un dod iespēju viņiem prasīt augstāku cenu par savu produktu.

16.4. Latvijas pozīcijas tēzes un to argumentācija

16.4.1. Tēze par bišu saimes finansiālā atbalsta saņemšanu

Biškopības mērķis ir nodrošināt vietējā tirgus pieprasījumu ar pašražotu biškopības produkciju, piedāvājot tirgū augstas kvalitātes diferencētu produkciju, kā arī attīstīt medus eksportu.

Saskaņā ar Latvijas Pozīcijas dokumentu attiecībā uz medu: Latvija pieprasa noteikt 54 000 bišu saimes finansiālā atbalsta saņemšanai.

Bišu saimes skaita noteikšanas scenāriji atspoguļoti tabulā, kur EU 100 atbilst Latvijas pozīcijai, bet EU 0 scenārijs atbilst Eiropas Komisijas definētajai pozīcijai, kas tiek balstīta uz Latvijas 1995.-1999. gada vidējiem references apjomiem (1.tabula).

1. tabula. References lielumu noteikšanas iespējamie scenāriji

	Mērv. stropu sk.	Scenārijs	
		EU 0	EU 100
Bišu saimes		54 000	54 000

Latvijas biškopības biedrības (LBB) dati uzrāda kopējo bišu saimju skaitu dažāda profila saimniecībās (profesionāļi, amatieri un biškopji, kuriem biškopība ir vaļasprieks) un pamatojas uz biedrības struktūrvienību - rajonu nodaļu, biškopības konsultantu un citu biškopības speciālistu apkopotajiem datiem (2.tabula). **Pēc LBB datiem no kopējā bišu saimju skaita 54.1 tūkstošiem bišu saimju atrodas profesionālo biškopju dravās, kurās saimes tiek izmantotas tirgus produkcijas - medus, putekšņu un vaska- ieguvei.**

2. tabula. Bišu saimju skaits 1995. – 2000. gadā

Gads	Bišu saimju skaits, tūkst.		Medus ražošana, t	
	Pēc Latvijas biškopības biedrības datiem	Pēc CSP	Pēc Latvijas biškopības biedrības datiem	Pēc CSP
1995.	127.5	76	-	1033
1996.	-	60	-	563
1997.	115	60	-	700
1998.	107	43	-	286
1999.	101	35	1000	362
2000.	-	39	-	333
Vidēji 1995.- 1999. gadā	113	67	-	589

Pēc LBB rīcībā esošās informācijas Latvijā pašražotā medus apjoms ir aptuveni 1000 tonnas gadā jeb vidēji 10 kg no 100 tūkstošiem bišu saimju. Profesionālo biškopju dravās iegūst 15 - 40 kg medus no saimes. Latvijas tradicionālā īpatnība ir lielie medus tiešā patēriņa un tiešās realizācijas apjomi. Līdz ar to Latvijas biškopības biedrība uzskata, ka statistikas uzskaites dati neatbilst realitātei.

Saskaņā ar CSP datiem Latvijā 1998. un 1999. gadā patērēja attiecīgi 509 un 649 tonnas medus jeb 0.2 un 0.27 kg medus uz vienu iedzīvotāju, bet pēc LBB datiem medus kopējais patēriņš valstī 1999. gadā bija 1 287 tonnas, kas sastādīja 0.53 kg uz vienu mājsaimniecības locekli. Pēc LBB ekspertu vērtējuma tik zems medus patēriņš, kādu uzrāda CSP dati, Latvijā nevar būt, jo arī Eiropas Savienības dalībvalstīs vidējais medus patēriņš nav zemāks par 0.4 kg uz vienu iedzīvotāju gadā (3.tabula).

3. tabula. Eiropas Savienības dalībvalstīs vidējais medus patēriņš un pašnodrošinājums 1996./97. gadā

	Medus patēriņš uz vienu mājsaimniecības locekli gadā (kg)	Iekšējā tirgus pašnodrošinājums (%)
Beļģija	0.8	25
Dānija	1.0	55
Vācija	1.0	18
Grieķija	1.6	89
Spānija	0.9	86
Francija	0.6	73
Īrija	0.5	5
Itālija	0.4	54
Luksemburga	-	-
Nīderlande	0.4	12
Austrija	1.3	54
Portugāle	1.1	97
Somija	0.4	53
Zviedrija	0.7	56
Lielbritānija	0.4	16
ES-15	0.7	50
Latvija (1999.g.), pēc LBB datiem	0.5	78
Latvija (vidēji 1995.- 1999.g.), pēc CSP datiem	0.25	50

Avots: The Agricultural Situation in the European Union 1996 Report, Luxembourg, Office for Official Publication of the European Communities, 1997

Latvijas biškopības produkcija kvalitātes ziņā pilnībā atbilst ES prasībām. Vietējās medus bites populācija pieder Eiropas tumšās medus bites rasei. Latvijā iegūtais medus ir poliflors, tas satur plašu bioloģiski aktīvu vielu spektru un nenoliedzami ir augstvērtīgāks par dienvidu reģionu intensīvās lauksaimniecības apgabalos ievāktu monofloro medu. Līdz ar to šāds medus varētu būt pieprasīts Eiropas Savienības tirgū, kurā medus pašnodrošinājums ir tikai 50 %.

Ekonomiskās attīstības scenāriji

Medus ražošanas ierobežojums attiecas uz bišu saimju skaitu, kas noteikts EU 100 un EU0 scenārijos vienāds - 54 tūkst. Tomēr šis ierobežojums netiek pārsniegts ne tikai šajos scenārijos, bet arī visos pārējos, jo tas ir saistīts ar samērā augstām medus ražošanas izmaksām, kuras pārsniedz medus iepirkuma cenu. Latvijai pozīcijas sarunās ar ES par medus ražošanas nozari būtu jāsauglabā nostāja, ka profesionālo biškopju bišu saimju skaitam nevajadzētu būt zemākam par daudzumu, kas bija Latvijā no 1995. līdz 1999. gadam, tas ir 54 tūkst. bišu saimes (pēc LBB datiem) (4.tabula).

4. tabula. Novērtējuma rezultāti medus ražošanai Latvijā 2007. gadā

		1999. gads	Novērtējums a rezultāti 2003. gadā	Novērtējuma rezultāti 2007. gadā						
				BA	EU C	EU0	EU25	EU50	EU75	EU 100
Medus	bišu saimes	stropu sk.	stropu sk.	stropu sk.	nav	54000	54000	54000	54000	54 000
bišu saimes	tūkst.	54.0	55.6	54.4	52.3	51.0	52.8	52.8	52.8	52.8
Medus ražošanas apjoms	tūkst.t	1.00	1.24	1.28	1.23	1.28	1.24	1.24	1.24	1.24
Patēriņš	tūkst.t	1.29	1.30	1.30	1.30	1.30	1.30	1.30	1.30	1.30
Pašnodrošinājums	%	78	95	98	95	98	96	96	96	96
Realizācijas apjoms	milj. Ls	0.91*	1.37	1.40	1.35	1.40	1.36	1.36	1.36	1.36

Pēc LVAEI aprēķinu rezultātiem

16.5. Pielikumi

1.pielikums

Bišu saimju skaits gada beigās, tūkst.												
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Vidēji 1995.- 1999. g.
Bišu saimju skaits, tūkst.	175.0	177.5	127.9	83.5	78.4	76.0	60.1	60.1	42.5	34.5	38.8	54.6
Medus ražošana, t												
Medus, t	3010	2653	1906	2053	1420	1033	563	700	286	362	333	588.8
Latvijas medus vidējās iepirkuma cenas, Ls/t												
Medus vidējās iepirkuma cenas, Ls/t *	1192.2	1256.6	1671.3	1969.8	1874.4	1906.5	1592.8

Avots: CSP un LEKA's (*) dati

2.pielikums

Saimniecību grupējums pēc bišu saimju skaita																
Bišu saimju skaits saimniecībā	1998.01.01.				1999.01.01.				2000.01.01.				2001.01.01.			
	Saimniecības ar attiecīgo bišu saimju skaitu		Bišu saimju skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo bišu saimju skaitu		Bišu saimju skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo bišu saimju skaitu		Bišu saimju skaits grupā		Saimniecības ar attiecīgo bišu saimju skaitu		Bišu saimju skaits grupā	
	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%	Skaitis	%
1-10	9795	90.9	33453	55.7	7669	91.1	24497	57.6	5644	91.7	18063	52.4	5519	89.5	18453	47.6
11-50	871	8.1	17201	28.6	710	8.4	13992	32.9	450	7.3	8742	25.4	556	9.0	10644	27.5
51-100	110	1.0	7827	13.0	38	0.5	2398	5.7	47	0.8	3613	10.5	74	1.2	5247	13.5
101-150	1	0.0	120	0.2	1	0.0	120	0.3	7	0.1	1010	2.9	9	0.2	1364	3.5
151-200	0	0.0	0	0	0	0.0	0	0	8	0.1	1464	4.2	8	0.1	1545	4.0
301 un vairāk	1	0.0	1500	2.5	1	0.0	1500	3.5	1	0.0	1600	4.6	1	0.0	1500	3.9
Kopā	10778	100.0	60101	100.0	8419	100.0	42507	100.0	6157	100.0	34492	100.0	6167	100.0	38753	100.0

Avots: CSP dati

